3 1761 07458962 3

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

Estate of the late

JOHN B. C. WATKINS

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/mindeudgave03wied

GUSTAV WIED

MINDEUDGAVE

GUSTAV WIED

MINDEUDGAVE

III BIND

SLÆGTEN—
FÆDRENE ÆDE DRUER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXX

PT
8175
W5
1420
Bd.3

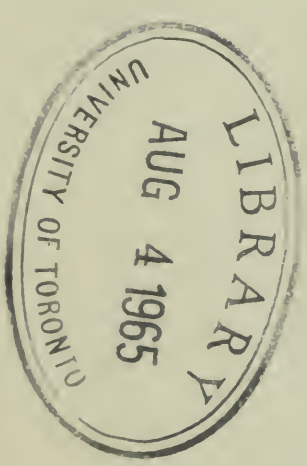

996587

ANDET OPLAG.

OSCAR FRAENCKEL & CO. — KØBENHAVN

SLÆGTEN

(1899)

Baroniet Næsset med Afbyggergaardene Julianelund og Skovlyst er bleven oprettet ved Patent af 11te Oktober 1805 af Gehejmekonferensraad Hannibal Hieronimus v. Leunbach i hans Alders firsindstyvende Aar.

Først paa dette Tidspunkt af sit Liv opdagede nemlig den gamle Herre, at Slægtens Besiddelser var ved at gaa al Kødets Gang.

Syv jævnstore Herregaarde havde tre Generationer depenseret.

Hans Excellence havde selv tabt den sidste ved et uheldigt Spillebord paa sin femoghalvfjerdsindstyveaarige Geburtstag.

Og nu, da der af alle Herlighederne kun var Hovedgaarden Næsset tilbage, tog han den kraftige Beslutning at rebe Sejlene.

Han lod til den Ende hele den sydlige, samt de tre Fjerdedele af den østlige og vestlige Fløj af Slottet nedrive. Solgte Sten og Tømmer til de omliggende Bondebyer og oprettede af Stumperne Baroniet Næsset med en Fideikommiskapital paa 25,000 Rbd.

Og den Dag, han erholdt Patentet egenhændig underskrevet af Kong Frederik VI som Regeringens Indehaver, lod han sin ældste Søn, Helmuth Hieronimus v. Leunbach, der beklædte en Slags Godsforvalterstilling paa Gaarden, kalde for sig og talede til ham saalunde:

— Hrm! Lykken har paa længe ikke været os v. Leunbachere gunstig, min kære Helmuth! Konjunkturerne

har i en Aarrække været noget uheldige! . . . Aa, ræk mig det Glas Kognak, min Dreng! — Tak! . . . Og, hrm! hrm! hvad jeg vilde sige! Vi ser os af den Grund desværre ikke i Stand til at efterlade Dig vor Fædrenearv ubeskaaren! Men har vi derfor besluttet at gøre Dig en cadeau paa anden Maade, idet vi har gjort Næsset til Baroni og Dig til Baron! — — Hans Majestæt, vor allernaadigste Prinsregent, hvis Forstand Gud oplyse! har under 11te Oktober sidstleden sanktioneret denne vor Beslutning. Du er nu Baron, min Dreng; og Tegnelærer Mortensen i Horsens vil om faa Dage have konstrueret Dig et Vaaben efter Udkast af os . . . hrm! — — Ja gaa saa kun over i dine Værelser igen! Og Gud være med Dig!

— —

„Min Dreng" var dengang noget nær 60 Aar og forlængst Fader til Hannibal Hieronimus v. Leunbach, der ægtede sin Kusine Juliane Almaviva Levenkofph Berenskjold og med hende avlede Helmuth Hieronimus Levenkofph Berenskjold v. Leunbach (den nuværende Bruger af Baroniet), og en yngre Søn Hannibal Hieronimus Levenkofph Berenskjold v. Leunbach, samt nogle Døtre, som ikke interesserer os.

— —

Om Slægtens to første Baroner er her kun at meddele, at Helmuth Hieronimus i en øjeblikkelig Forlegenhed lod omhugge og bortsælge den pragtfulde, vel en Fjerdingvej lange Lindeallé, som førte fra Næssets Grænse mod Syd lige op til Indkørselsporten . . . Og at Hannibal Hieronimus (altsaa ham, der ægtede sin Kusine Juliane Almaviva, og ved hende blev Fader til v o r Helmuth, hvorom denne Historie beretter) i en mere permanent Trang for Kontanter lod i fem paa hinanden følgende Aar alle sine Udhuse blotte for det alentykke Egetømmer, som havde stivet hans Families Tage og Mure af gennem Aarhundreder. Han paastod, at disse Bjælker var for svære. At de tog Pladsen op for Sæ-

den. Gjorde Laderne for smaa! — Hvorfor han lod dem erstatte af tynde Fyrrerafter, som han huggede i sine egne Skove.

Og saa døde han.

Han stod i tvende Døgn paa lit de parade i Slottets Riddersal og blev derpaa bisat i Familiebegravelsen i Næsgaardenes Sognekirke. En uhyre Frokost paa 2 à 300 Kuverter blev givet paa Næsset. Hans L'hombre- og Jagtbroder Pastor Adolf Mascani holdt Festtalen. Og mange Øjne var vaade.

Hvornæst Helmuth Hieronimus, v o r Helmuth, succederede 35 Aar gammel.

— —

I de første Aar af vor Helts Regeringstid levede Enkebaronesse Juliane paa Slottet hos Sønnen. Og de havde det udmærket sammen. Han tog sig ivrigt og dygtigt af Gaardens Drift. Og hun sørgede som hidtil for den indre Husorden og Hustugt.

Men saa var det, at Helmuth under et Terminsbesøg i København traf Fru Alvilda Raskowitz, født Rosenvinge, af de Rosenvinger til Bastholm, forelskede sig i hende, friede, fik Ja og giftede sig.

Og saa maatte jo den gamle Frue vige Tronen.

Men da hun allerede tidligt var hærdet i Livets Digel, gjorde hun det til at begynde med uden at kny . . .

— —

Se nu er det vel bedst, vi faar lidt at vide om hende:

Efter en Barndom i næsten fattige Kaar (hendes Moder var Enke efter en uformuende Amtmand) var hun, knap sytten Aar gammel, bleven gift med sin Fætter Hannibal Hieronimus v. Leunbach til Næsset. Han var dengang 40 Aar og forelsket i hende som en Bjørn i en Honningkage.

Men hun vilde til en Begyndelse ikke have ham.

Hun s k u l d e, sagde hendes fortræffelige Moder, der sad hen med seks ugifte Døtre.

— Nej! sagde Juliane.

Men saa blev Putten spærret inde.

I fjorten samfulde Nætter og Dage sad hun indelukket paa et ensomt Loftsværelse. Føde blev der sat ind til hende tre Gange om Dagen. Hvorpaa Døren igen omhyggeligt laasedes. Ingen fik Lov at besøge hende. Ingen fik Lov at se hende. Moderen fortalte, at hun led af et smitsomt Halsonde. Bøger fik Juliane ikke at læse i, Haandarbejde ikke at sysle med. Alle Møbler var flyttet ud af Stuen med Undtagelse af en stivrygget Stol og en Seng.

Og Aften efter Aften mødte Moderen frem og spurgte sin halsstarrige Datter, om hun nu vilde ægte sin kære Fætter og blive Herskerinde paa Næsset.

— Nej!

I tretten Døgn holdt Pigebarnet Stand, men den fjortende Dags Aften gav hun sig over.

Og tre Uger senere fejredes Brylluppet, og hun gik i Brudeseng med Fætter Hannibal og var nu hans retmæssige Baronesse for Gud og Mennesker.

— — —

Til at begynde med græd jo den unge Frue meget bitterligen og gemte sig, halvt ræd og halvt fornærmet, i Slottets mest afsides liggende Værelser.

Men saa en skønne Dag havde hun taget sit Parti: Hun vilde more sig! At græde og klage var kun lidet underholdende i Længden. Og det ødelagde desuden hendes Teint . . .

Og saa blev der da atter Liv og Lystighed paa Leunbachernes gamle Borg. Giger og Fløjter rørtes, og muntre Fødder strøg hen over Riddersalens knagende Gulv!

Baronesse Juliane var regerende Dronning. Og hendes aldrende Hannibal solgte gladeligen Egetømmeret i sine Loer og Lader for at klæde hende i Zobel og Maar!

— — —

Og Tider kom, og Tider gik.

Men Baronesse Juliane forblev lige smuk og lige levelysten. At hun i Aarenes Løb blev Moder til fire smaa Leumbachere, ændrede ikke hendes Syn paa Livet. Hun overlod Børnene til Ammer og Barnepiger og red og kørte gennem Mark og Skov ved Dag og Aften i Solskin og Regn. Og om Nætterne var hun enten selv Værtinde, eller hun fejredes af Mænd og Kvinder rundt paa Egnens Gaarde som Gæstelagenes stolteste Frue. —

Og da hendes Hannibal omsider, ifølge Naturens og sit Adelspatents ubrydelige Love, blev mæt af hende og begyndte at søge fremmede Gudinder, da lo hun blot op med en kraftig og sund Matronelatter: Hun havde for længst set alt for meget af Livets Fastnachtsspiel til at kunne forfærdes og forarges . . . . .

Men hun blev dog noget mere reserveret, noget mere afvisende i sin Optræden. Forskansede sig bag sit Hus og sine Børn og holdt sig en Del inden Døre.

Naturligvis fik hun ogsaa et let Anfald af Religiøsitet. Men det fortog sig snart. Thi efter moden Overvejelse fandt hun Kogebogen mere menneskelig end Bibelen. Hun var, kort sagt, bleven en praktisk Natur.

Og da Manden døde, og Sønnen overtog Baroniet og senere gik hen og forlovede sig, da vidste hun, at hendes Time som Herskerinde paa Næsset var slaaet.

Og til at begynde med veg hun rolig og behersket Pladsen, som det sømmer sig en detroniseret Dronning, der kender sin Pligt.

Men hun glemte aldrig, at hun h a v d e været Dronning. Fra Slottet var hun forjaget, der var hendes Magt endt; det havde hun indset fra sit allerførste Møde med Svigerdatteren. Men af sine fordums Hofsinder rundt paa Egnens Proprietær- og Præstegaarde krævede hun samme Dyrkelse og Underdanighed, som da hun i sin Tid gjorde disse Eksistenser den Ære at

beværte dem ved sit Taffel i Slottets hundredaarige Spisesal.

Og da hun, alt som Aarene randt, var bleven mere og mere hensynsløs renaissanceagtig i sin Mund og hele sin Optræden, holdt hun alle oprørske Sjæle i knurrende Ave . . .

—

Men her vil vi slutte Forhistorien.

Der var opført tre Æreporte: En midt i Landsbyen mellem Præstegaardshaven og Skolen. En ved Godsets Grænse, der hvor den nyplantede Poppelallé begyndte. Og endelig en tredje foran Gaardens Indkørselsport.

De bestod alle af lysegrønt Bøgeløv isprængt med smaa Papirsfaner. Løvet havde været ganske frisk til Morgen, men var nu en Del medtaget af Junidagens Sol.

Klokken var tre Eftermiddag.

— Nu kommer de! raabte Præstens Clara og fór ned ad Udsigtshøjen, saa at den hvide Kjole strammedes ind om hendes slanke Ben, og Straahatten fløj hende af Haaret og blev liggende som en blomstersmykket Oase midt i Grusgangens Ørken.

Hun havde set Herskabsvognen komme frem oppe mellem Bakkerne mod Syd.

— Der er de! gentog hun forpustet og segnede om paa Puffen lige inden for Havestuedøren.

— Sig det til Far! sagde Præstekonen og hævede sig ilsomt fra Sofaen.

Hun saa' ud, Fru Mascani, som var hun lavet af en blød, hvid Deig, tilsat med rigeligt Gærstof.

I Dagens Anledning var hun iført en storternet, nystrøgen Sirtses Kjole og lignede, idet hun rejste sig, en af disse omfangsrige, lidt undersætsige Ballondamer, der gaar til Vejrs ved Markeder og Dyrskuer.

Clara fløj hen til Studereværelsets Dør, som hun gav sig til at hamre paa med begge Hænder:

— Der er de, Far!

— Nu kommer jeg! lød Præstens Røst indenfor.

— Vi gaar op paa Udsigtshøjen! meldte Fruen henvendt til Døren. — Hvor er min Hat, Clara?

Clara kom stormende med Hatten ude fra Entreen.

— Du er saa voldsom, Barn! sagde Fru Pastorsken og svedte mildt allerede ved Tanken om at skulle følges med Datteren — Dæmp Dig! Det maa se ud, som om vi ganske tilfældigt befandt os deroppe! — — Min Gud, der ligger jo din Hat! sagde hun, da de kom ned i Nøddegangen.

— Ja, den fløj af mig før! lo Clara og anbragte Hatten paa dens rette Plads.

— Du ligner ikke m i n Familie! sukkede Præstefruen og steg pustende op ad Højens Trappetrin, hvor Damerne tog Plads paa Bænken — Desværre! lød det, da hun havde sat sig til Rette og ordnet Ballonen.

Heroppe fra Bænken kunde man overse et stort Stykke af Landevejen, der førte gennem Landsbyen og ind til Købstaden.

— Nu er Vognen nede bag Troldebakken! sagde Clara.

Lige over for Præstegaardshaven laa Skolen, og bag denne, paa en Bakke, Kirken med sine hvide Mure og sit røde Tag. Og den skinnende, blaahvide Himmel dannede Baggrunden.

Og nu i Dag indrammedes oven i Købet det hele lille Billede af Æresportens Bøgeløv.

— Men hvor b l i v e r dog Far af! udbrød pludselig Fruen. — Der kommer Vognen frem nede bag Smedjen! Og vi maa være her alle!

En nedslaaet Landauer svingede rask omkring det lille, sodede Hus nede ved Foden af Troldebakken. Hestenes sølvpletterede Seletøj blinkede i Solen, og

Kusk og Tjener sad som skaarne i Træ paa den høje Buk.

— Hun er i lyst! sagde Clara, der havde nappet et Glimt af Bruden, da Vognen drejede.

— Lige idet de kører ind under Æresporten, rejser vi os! nikkede Pastorinden — Men det maa ikke se arrangeret ud! Kedeligt, at jeg ikke har faaet mit Strikketøj med!

Nu kom Pastoren ilende med lange Skridt ned gennem Nøddegangen. Frakkeskøderne stod ud i Luften efter ham.

— Nej der, Adolf! sagde Fruen, og pegede hen paa den anden Ende af Bænken, da han vilde sætte sig ved Siden af hende — med Clara imellem os! Det ser saa hyggeligt ud.

Pastoren tog Plads ved Siden af Datteren.

— Lige idet Vognen ruller ind under Æresporten, rejser vi os og hilser. Men ikke for dybt!

— Tror Du, Datteren er med, Mor? spurgte Clara.

— Naturligvis har hun sit Barn med, ja!

— Det er han kommen nemt til! sagde Præsten. — Selv faar han vist heller ingen.

— Hvorfor dog ikke? spurgte Clara nysgerrigt.

— Han er for fed, min Stump.

— Adolf! lød det advarende fra Fruen.

— Du behandler mig altid, som jeg var syv Aar, Mor! vrissede Clara fornærmet.

— Det er Barnet i os, man skal leve paa! mente Pastorsken.

Men Clara lagde sig kælent op til sin Fader og hviskede:

— Hvad vil det sige, at Baronen er for fed?

Præsten smilede og sendte sin Kone et ondt Blik:

— Jeg tør ikke for din Mor! sagde han — hun er Romantiker. Hun tror endnu, at de smaa Børn kommer ud gennem Øret!

Fru Mascanis store, bløde Butterdejgsansigt bævede,

og hun skulde lige til at svare, da Clara i det samme raabte:

— Der er Vognen!

Og der lød et smældende Piskeknald, og Landaueren rullede ind paa Landsbyens knudrede Efterligning af en Brolægning.

Præstefamilien rejste sig og strakte Hals.

— Datteren er ikke med! meldte Clara, der tittede ud mellem to Grene.

Saa lød et nyt Knald, og Vognen kørte ind under Æresporten.

— Goddag, goddag, Hr. Baron! Og velkommen til Egnen, Fru Baronesse! lød det fra Udsigtshøjen, hvor Præstefamilien stod og kniksede og vinkede og ganske havde glemt den anbefalede Reservation.

Parret i Vognen smilede og vinkede igen. Og man hørte Baron Helmuths dybe Stemme raabe:

— Tak, Tak, Hr. Pastor!

Og saa skjultes Køretøjet af Havens Træer.

— Hun var nydelig! udbrød Clara.

— Ja nydelig! gentog Pastoren.

— M a l e t! sagde Fruen, og Gæren i hende ligesom hævede sig.

Men Herskabet rullede videre gennem Landsbyen, hvor Mænd, Kvinder og Børn stod i Døre og bag Vinduer og nikkede bondetrevent eller gloede dumt . . .

— Her begynder vores Ejendom, Vilde! sagde Baronen og slog bredt ud med Haanden, da Ekvipagen kørte ind under Æresport Nummer to.

— Jeg véd det, Du fortalte mig det to Gange, da jeg var her i Efteraaret med Moder.

Pause.

— Lige herfra og op til Gaarden har været en voldsom storartet Lindeallé! begyndte Baronen igen.

— Saa—aa?

— Ja. Men den huggede Kammerherren engang, da han trængte til Penge . . . min Fars Far.

— Det hvide Hus der med det lille Flag foran? spurgte Baronessen og pegede.

— Der bor vores Skovfoged.

— Er dine Folk paa Arbejde, siden man ikke ser noget til dem?

— Nej, de er vist oppe for at modtage os paa Gaarden . . . Er Folkene oppe paa Gaarden, Jens?

— Ja, Hr. Baron!

Kusken svarede uden at røre sig. Han løftede bare Piskeskaftet op til Hatteskyggen.

Saa kørte man igen af Sted en Stund i Tavshed.

Slotstaarnets Spir begyndte at titte frem over Skoven forude. Og af og til, naar Vinden bevægede Træerne, saas et Blink af en solbeskinnet hvid Mur.

— Jeg laa Satans skidt i Nat, Vilde, sagde Baronen pludselig og skudrede sig.

— Ja, man sover aldrig godt om Bord.

— Nej, Køjerne er altfor smalle! . . . Det skal blive rart at komme i sin egen gode Seng, hva' Vildemor?

Han greb hendes lille, behandskede Haand med begge sine brede Bjørnelapper og saa' paa hende omtrent som en Hund, der ikke véd, om den gør sig skyldig i en Forseelse eller ej.

Fruen lod ham beholde Haanden, men saa' til Siden uden at svare.

Det var næsten, som om Baronen blev dumdristigere ved denne diminutive Gunstbevisning. Hans store, godmodige Ansigt rødmede af Glæde, og han gav sig til med et Par frygtsomme Fingre at kærtegne hendes Haandled oppe under Ærmet, der hvor Handsken endte. Og hans Stemme dirrede af Bevægelse, da han sagde:

— Jeg laa og længtes saa voldsomt efter Dig i Nat paa Dampskibet, Vilde! For siden Juleaften, da Du sa'e

til mig, at jeg ikke maatte gaa til . . . ikke maatte . . . saa h a r jeg heller ikke!

Hun rev Haanden til sig og vendte sig helt bort:

— Du er dog saa . . . massiv, Helmuth!

Baronen saa' ganske betuttet ud og skævede op til Bukken, hvor Kusk og Tjener sad med stive Rygge.

Saa strøg han hende ned over Armen, saa blødt han formaaede:

— Ikke vred, lille Vildemor! bad han med kælen Stemme — Jeg troede jo . . . jeg mente jo, at Du, der har været gift før . . .

— Men saa hold dog engang op! afbrød hun ham.

Men samtidig maatte hun smile mod sin Vilje af hans Bjørnenaivitet. Og da han saa' hendes Smil, lyste hans smaa brune Øjne og hele Ansigtet af Fryd.

— Kan Hr. Baronen se, der er Forvalteren med Folkene!

— Det var Kusken, der tillod sig at tale med Pisken ved Hatteskyggen.

Alléen gjorde en Svingning, og Vognen kørte nu frem mod den høje, hvælvede Indkørselsport, som gennem Ladebygningen førte ind til Avlsgaarden.

Portbuen var smykket med Bøgeløv og Flag.

Og paa begge Sider af den stod Gaardens Karle og Piger og Husmænd med deres Kvinder og Børn opstillet. Mandfolkene til højre og Fruentimmerne og Børnene til venstre.

Saa snart Skaren fik Øje paa Køretøjet, gav den sig til at vifte med Hatte, Huer og Tørklæder og brød ud i et brølende Hurra.

— De holder nok meget af Dig, Helmuth? sagde Baronessen.

— Naa—aa, mente Helmuth — det er nok snarere Risengrøden og Kalvestegen, de raaber Hurra for!

Forvalteren og Mejeribestyreren dirigerede hver sin Flok.

— Alle var de i Kisteklæderne.

Forvalteren havde nystrøget Krave paa og højrødt Slips. Mejeristens var derimod græsgrønt.

— Længe leve vort naadige Herskab, Baronen og hans unge Brud! brølede Forvalteren.

— Hurra—a! skreg Hoben og svingede paa ny med Hattene, Huerne og Tørklæderne.

— I Fryd og Velstand svæve! peb Mejeristen.

— Hurra—a!

— Tak, Folk, Tak! nikkede Baronen og lettede paa Hatten.

Og Hendes Naade smilede huldsaligt og besvarede Viftningen med sit kniplingsbesatte Lommetørklæde, der ikke var større end en god Dessertallerken.

Saa buldrede Landaueren ind under Porthvælvingen og frem igen hen over Avlsgaardens toppede Brosten.

Og der laa Slottet lige foran dem.

Baronen bøjede sig ud over Vognkanten og saa' op mod det med et lysende Blik.

Det saa' ogsaa helt imponerende ud med sin vældige Façade og sit høje, kobberhængte Taarn, hvis øverste, hvide Murkant og spidse, irgrønne Tag lyste i Eftermiddagssolen.

— Det er en voldsom Kasse at se paa! sagde han grebet.

Han blev stadig imponeret, hver Gang Slottets Størrelse rigtig gik op for ham . . . .

Mellem Avlsgaarden og Borggaarden stod seks kuppelformede, klippede Lindetræer. Tre paa hver Side med to rødmalede Hundehuse imellem for at markere Gennemkørselen.

Allerede da Landaueren rumlede ind under Porthvælvingen nede ved Alleen, var Lænkehundene faret frem af deres Huler og dansede nu vanvittige rundt, medens de raslede med deres Jærnkæder og glammede op med deres Stemmer, som var ganske ru og hæse af mange Aars Tjeneste i Slud og Kulde, Regn og Sol.

— Hektor og Ajax, vil I holde Mund! truede Baronen.

Og Dyrene luskede med Halen mellem Benene ind i deres Villaer.

— Der staar din Moder oppe! sagde Baronessen og pegede frem mod Indgangsdøren i Taarnet — Men hvem er det lille, underlige Væsen, der staar bag ved hende?

— Det er jo den døvstumme!

Lige idet Vognen svingede ind paa den gruslagte Kørebane omkring Borggaardens grønne Plæne, kom en blankbrun Hest farende frem fra Haven bag Slottets venstre Fløj. Uden Grime og uden Seletøj var Dyret; dets Manke og Hale flagrede for Vinden, og der fløj en Regn af Sand og Smaastene frem under dets Hove.

Da det fik Øje paa Hestene foran Vognen, standsede det brat op og udstødte en høj, prustende Vrinsken.

— Satan osse! brød det ud af Baronen — nu er Hejmdal kommen løs igen! Hva' er det for noget Smøleri!

— Bare her nu ikke bliver Komedje, Hr. Baron! sagde Jens og glemte ganske at løfte Pisken — For den nærmer Hoppe er villig.

Hingsten vrinskede paa ny, og den nærmer Kørehest svarede med en dyb, gurglende Lyd, der lød som en Kalden.

Vognen var standset.

Kusken svang Pisken hen mod Hingsten og knaldede løs. Men det var, som Dyret ikke hørte det; thi pludselig rejste det sig paa Bagbenene og gik nogle Skridt fremad i al sin Vælde: dets Øjne skinnede, dets Øren stod strittende oprejst, og ud fra dets røde, opspilede Næsebor stod der er tæt, fin Damp som to Søjler frem i Luften.

— Helmuth, Helmuth! skreg Baronessen og greb sin Mand i Armen.

— Jamen han ser sgu godt ud, Vilde! sagde Baronen beundrende.

Oppe fra Portalen i Taarnet havde ogsaa lydt et

Skrig, et uartikuleret, underligt, hæst Skrig. Det kom fra den døvstumme, der samtidig gjorde omkring og flygtede ind i Huset.

Enkebaronessen derimod blev staaende høj, matronebred og imponerende foran de aabne Døre og raabte med en dyb, mørk Stemme, der var vant til at byde og blive adlydt:

— Tag Pisken, Helmuth, og staa af Vognen og jag ham væk; ellers risikerer Du, at han splintrer hele Herligheden!

Baronen skulde netop til at parere Ordre, da Hingstepasseren, gamle Jørgen, kom løbende ind fra Haven, sveddryppende, paa bare Strømpefødder og uden Hat.

— Hva' er det for noget forbandet Svineri! raabte Baronen ham i Møde, mørkerød i Ansigtet af Vrede — Kan din gamle Idiot ikke passe, hva' Du skal! Hvad tror Du ellers, Du faar Kost og Løn for?

— Han har smøjet Tøjret a' sig, Hr. Baron! svarede Jørgen med rystende Gammelmandsstemme.

— Ja, det ser jeg sgu nok! Gaa hen og læg det paa ham!

— Jovel, Hr. Baron, straks!

Jørgen stod med Tøjret i Haanden og gik nu dristig hen til Hingsten, der, i samme Øjeblik Vognen standsede, var travet hen ved Siden af den nærmer Kørehoppe, som den nu prustende og stampende stod og bed kærtegnende i Manke og Hals.

— Kom saa, bitte Hejmdal! sagde den gamle og strøg Dyret ned over Bringen.

— Bare den ikke gør en Ulykke paa ham! hviskede Baronessen angest.

— Den kender ham! sagde Baronen.

Og virkelig havde Jørgen faaet listet Tøjret paa Hingsten.

— Vøv det om Træet der! sagde Jens oppe fra Bukken.

Og pludselig var Forvalteren og et Par Karle ogsaa

kommen til Stede. Og Tøjret var slynget to—tre Gange om det nærmeste Træ.

Saa slog Kusken et knitrende Knald, Kørehestene sprang frem, og Landaueren rullede op for Portalen . . . . .

— Hæ! fniste Niels Tjener, da han havde fulgt Herskabet op ovenpaa og igen kom ned ad Taarntrappen for at hente Plæder og Rejsetæpper. — Hæ, Du, Jens! Hejmdal ha'de nok osse Lyst til at holde Bryllup!

Et Par Timer senere.

Enkebaronesse Juliane kom gaaende høj og statelig ned gennem Riddersalen og ud i „Galleriet", en lang, fliselagt Forhal, der førte fra Dagligværelserne over til Slottets vestre Fløj, hvor Gæsteværelserne fandtes.

Den gamle Dames Ansigt lignede en Mands Ansigt med de stærkt buede Øjenbryn og den store, krumme Næse.

Og saa var der ogsaa det, at hun bar sit graahvide Haar sat op i lutter smaa, stive Krøller det ganske Hoved over.

Malet i Fløjlskappe og med Fjerbaret vilde hun have lignet en stolt, gammel Raadsherre!

Men nu var hun imidlertid iført en søgrøn, langslæbet Silkekjole, besat med tætte Rækker af sorte Kniplinger lige nede fra Skoningen og syet efter Mode fra Slutningen af Treserne: Vide, posede Halværmer og spidst nedløbende Liv. Armene var nøgne fra Albuerne. Hvide, runde Arme; men nogle underlige store, røde Hænder.

Smykker bar hun: Armringe, Kæder og Brystnaale, én oppe i Halsen og én nede paa den nederste Spids af Livet. Og med Fingerringe havde hun alle Fingrene besatte. — En Taterdronning lignede hun, der glædes

ved Glimmer og Glans; selv om den just ikke altid er smagfuld og ægte!

Niels Tjener stod i en lidt medtaget sort Kjole og ditto hvidt Slips ved Fløjdørene ind til Spisesalen.

Da Enkebaronessen nærmede sig, slog han dem op paa vid Gab.

— Er min Søn og hans Kone endnu ikke kommen?

— Nej, Baronen og Baronessen er endnu ikke kommen!

— De véd vel, at der er rettet an?

— Ja, jeg har meldt det!

Den gamle Frue lagde sin højre Haand haardt paa Tjenerens Skulder:

— Nu er min Tid forbi her paa Næsset, Niels! sagde hun.

Niels smilede diskret:

— Enkebaronessen ser vel jævnligt ud til Herskabet . . . .

— Tror det ikke! sagde hun og rystede energisk paa Hovedet, saa at alle de stive Krøller dirrede.

Derpaa gik hun forbi ham ind i Salen.

Og Niels skød Dørene blidt til efter hende . . .

En halv Snes Minutter senere blev de aabnet igen, og den unge Baronesse traadte hastigt ind fulgt af sin Mand.

Enkebaronessen vendte sig fra Vinduet, hvor hun havde staaet og set ned i Haven.

Og i et kort Sekund mønstrede de to Damer hinandens Toilette.

Saa smuttede et lille haanligt Smil bort bag den unges Læber:

— Undskyld, at de har maattet vente, Svigermoder!

— Jeg be'er!

Der blev i Dagens Anledning serveret fem Retter Mad og Dessert. Og Rødvin blev der drukket og Mosel og Champagne og Sherry.

Baronen og hans Moder spiste kraftigt. Men den unge Baronesse nød ikke meget.

Man talte om Vejret og om Bryllupsfesten og om Rejsen.

Niels gik lydløst rundt og vartede op.

— Naa Helmuth, sagde den gamle Frue — nu er Du vel glad, min Dreng, at du har faaet dig en Kone?

— Ja det kan Du tro, Mor! mumlede Helmuth med en Kartoffel i Munden — Og Vilde er saa god og saa smuk!

Baronesse Alvilde bøjede Hovedet og saa' ned i sin Tallerken.

Ja, smuk var hun unægtelig med det askeblonde, let krusede Haar, der faldt løst ned over det blege, ovale Ansigt. Hendes mørkeblaa, tætsluttende Silkekjole endte med en høj stiv Linning oppe i Halsen. Og Ansigtets og Haarets Blondhed lyste frem af den diskrete Dragt, som en bleg Pastel af en dunkel Ramme.

— I havde vel hver sin Køje i Nat, stakkels Børn? sagde den gamle Frue pludselig.

Baronen brast ud i en høj Latter.

— Ja Herregud! sagde den gamle stødt — man kan vel tale! I er da konfirmerede begge to!

— Hun er frygtelig, Vilde! hva'? Den Tale er Du nok ikke vant til i Salonerne ovre i København.

— Eller i Buda-Pest! indskød Enkebaronessen.

— Mor! sagde Sønnen haardt og slog Haanden i Bordet.

Og der blev en Pause, i hvilken Niels skaffede Tallerkener til Desserten.

— Skænk Sherry rundt!

— Jeg tænkte meget paa Jer i Gaar, begyndte den gamle Frue.

— Vi savnede ogsaa Svigermoder . . .

— Helmuth vilde jo ikke have mig med.

De unge rødmede.

— Jeg er rimeligvis ikke fin nok til at være sammen med din Familie, lille Alvilda!

— Jeg syntes, at det var unyttigt at gi' alle de Penge ud, mumlede Baronen. — Du har allerede brugt saa mange nu til Flytningen.

— Jeg kunde da ikke rasle ind i de nøgne Stuer!

— Hvad skulde Du med Hest op Vogn? Du kunde jo laane hos mig, naar Du skulde bruge!

— Tak min Dreng! Rende en hel Mil for at hente det!

— Jamen, naar Du nu faktumsk ikke h a r Raad!

— Jeg skal med Guds Hjælp aldrig falde Dig til Byrde!

Og Enkebaronessen knejsede med Hovedet, saa Krøllerne hoppede.

— Skal vi saa ønske Velbekomme! sagde hun og skød Stolen haardt tilbage.

Ved denne Lyd viste Tjeneren sig og aabnede Fløjdørene.

Og Baronen bød med et ceremonielt Buk sin Moder og sin Kone Armen og førte dem ud.

Samme Dags Aften henad ti.

Enkebaronessen har trukket sig tilbage til sine Værelser i Fløjen bag Riddersalen.

De to unge er ene i den store, halvmørke Dagligstue, hvor kun en enlig Lampe brænder paa det lille Bord henne foran Sofaen i Krogen ved Kaminen.

— Jeg glæder mig ubeskriveligt til, at Karen kommer herover i næste Uge! siger Baronessen — hun vil have godt af at være paa Landet!

— Ja—a . . . nikker Helmuth, der sidder i en Lænestol og ser mørkt frem for sig — Men jeg vilde nu helst ha' haft Dig nogen Tid for mig selv, Vilde. Nu ta'er Mor jo i Overmorgen over til sit Hus i Jelstrup, og saa var vi to bleven saa dejlig alene!

— Aa, Karen kan vel ikke generе!

— Næi . . . Men hun deler Dig, lille Vilde!

Helmuth rejste sig og gik hen og støttede Armene mod Ryggen af Sofaen, i hvilken hans Kone sad:

— Skal vi saa gaa til Ro? spurgte han.

— Er Klokken saa mange?

— Den er ti.

— I København gik vi først i Seng Klokken tolv.

— Jamen nu er vi jo paa Landet! sagde han og greb hendes Haand — Og saa . . . og saa længes jeg saa voldsomt efter Dig, Vilde! brusede det ud af ham, medens han samtidig knugede hendes Haand, saa at hun var ved at skrige.

— Men Helmuth, Helmuth dog! sagde hun og rejste sig.

— Jamen Du er dog min egen, lille søde Kone, Alvilda! han lagde Armen om hendes Liv — Er Du ikke?

Hun stod rank og høj med bortvendt Ansigt og uden at svare.

— Skal jeg gaa ind og klæde mig af først? spurgte han kælent hviskende.

Hun nikkede stille og skød ham læmpeligt fra sig.

Saa greb han paa ny hendes Haand, kyssede den taknemmeligt og gik.

Og efter et Kvarters Forløb, da alt var blevet stille inde i Soveværelset, slukkede hun Lampen og fulgte langsomt efter. —

Dette var de nygiftes første Dag paa Næsset.

— — — —

Men ovre i det grønne Gæsteværelse bag Riddersalen sad Enkebaronesse Juliane i samme Time halvt afklædt foran Toiletspejlet med en ikke ganske ren Friserkaabe over Skuldrene.

Bag hende paa en høj til Øjemedet konstrueret Skammel stod den døvstumme og satte Papillotter i den gamle Dames Krøller.

Dette var et Arbejde, der tog mindst en Time.

Man sagde, at Baronessen holdt baade Berlingske Morgen- og Aftenavis for at faa Papir nok.

— Naa, Stasia, lød det fra den gamle Dame, idet hun drejede Hovedet — saa kommer vi til den anden Side!

Stasia forstod hvert Ord, hendes Herskab talte. At sige, naar hun saa' Baronessens Ansigt, saa' Læbernes Bevægelse. Som nu i Aften i Spejlet.

Og de førte lange Samtaler, de to. Stasia skrev paa sin lille Tavle, og Baronessen svarede mundtlig.

Naar de da ikke lige netop var Uvenner. Thi saa kunde der gaa Dage, hvor de kun skulede hadefuldt til hinanden uden at mæle et Ord.

Den døvstumme havde engang paa en saadan Uvejrsdag kastet et glohedt Strygejern efter sin Frues Hoved. Og Baronessen lukkede ofte i hele Døgn sin Pige ind i det store, røde Klædeskab, der stod i en Krog oppe under Taget paa Loftet.

Men for Tiden var de fine Venner.

— Det gaar jo rigtig snildt for Dig i Aften, lille Stasia! sagde Baronessen og nikkede ind i Spejlet, hvor den døvstummes pluskæbede Gammelkoneansigt stirrede hende i Møde med det vandkæmmede, hørgule Haar klappet tæt ind til Pande og Kinder — Du ska nok ha' den røde Brystsløjfe, jeg har lovet dig!

Stasias Øjne lyste, og hendes krogede Fingre spillede som travle Edderkopper rundt oppe mellem Krøllerne.

Den samme røde Brystsløjfe havde Pigebarnet alt været Ejerinde af talrige Gange. Men saa ofte der kom en Kurre paa Traaden mellem de to Kvinder, nappede Baronessen den fra hende igen.

— Saa! sagde den gamle Frue og rejste sig fra Stolen, da den sidste Papillot var sat i — Kappen, Stasia!

Den døvstumme hoppede adræt ned fra Skammelen

og hentede hurtig en hvid, blondebesat, heller ikke ganske ren Natkappe fra Toiletbordet og rakte hende.

Medens Fruen stod foran Spejlet og bandt Kappebaandene, vendte hun sig pludselig op og sagde:

— Saa Du kan ikke lide Helmuths Kone?

Pigen virrede med Hovedet og skar Ansigter.

— Jeg heller ikke! vedblev Baronessen — Hun bli'er vist Drengen en haard Sisken! . . . Og j e g er da jaget af Gaarde! lød det haardt — Men Enden er ikke endnu! lagde hun til og nikkede — Enden er ikke endnu! . . . Lad os saa komme i Seng!

Stasia greb hende hastigt i Haanden og fingererede sig ivrigt hen over Kjolelivet oppe ved Halsen.

— Skal vi kvæle hende? spurgte den gamle.

Den lille rystede paa Hovedet og glattede paa Kjolelivet, som om hun glattede et Baand til Rette.

— Sludder! brummede Baronessen — Du skal da ikke ha' den paa i Nat!

— Jo, jo! nikkede Pigen, som skulde hendes Hoved hægtes af.

Den gamle Dame smilede overbærende. Hvorpaa hun gik hen og aabnede den messingbeslaaede Dragkiste:

— Her er den! sagde hun og rakte den døvstumme en stor, højrød Silkesløjfe — Men lad mig nu se, at jeg ikke skal ta' den igen i Morgen, Mamsel!

Stasia lagde Haanden paa Hjertet og svor evig Troskab.

— Klæd sig saa af!

Og lydig gav den lille sig til at afføre sig sine Klæder.

Enkebaronessen tog et Par Skridt hen mod sit Sovested.

Men pludselig standsede hun, vendte om og gik hen til et af Vinduerne, hvis øverste Haspe (den nederste manglede som paa de fleste af Gaardens Vinduer) hun aabnede, og bøjede sig halvt ud over Karmen:

— Nu er de gaaet til Ro derovre! sagde hun og trak Vinduet til igen.

Den døvstumme blinkede snedigt med sine smaa, onde Pindsvineøjne og viste i et bredt Grin alle sine Tænder.

Paa Baronessens Ansigt trak det ogsaa op til et Smil. Men saa besindede hun sig og sagde haardt:

— Lad være med det Fjæs, Stasia! Du ligner Maren Forlis!

Og saa gjorde hun hastigt omkring og gik ind i en Slags Alkove, hvis Sengested fuldstændig skjultes af et storblomstret Sjirtingsforhæng.

Derinde stod to Senge: en stor, solid Dobbeltseng af mørkt Mahognitræ; heri sov den gamle Frue . . . og en lille, bitte Jærnseng til Stasia.

Lidt efter listede ogsaa den døvstumme sig ind bag Forhænget. Hun svømmede forsigtigt af Sted i en uhyre Natkjole, der havde tilhørt hendes Herskab. Og paa Brystet skinnede den højrøde, gloende Silkesløjfe.

— Pjattehovede! mumlede Baronessen nede mellem Dynerne — hun bilder sig nok ind, at hun ogsaa skal i Brudeseng!

Saa blæste hun Lyset ud, og i Skæret af den osende Tane saa' man to Fingre komme frem og klemme den sidste Rest af Ild til Døde.

Og snart slumrede trindt om paa Slottet alt levende undtagen Rotterne.

Slottet Næsset, d. 4. Juli . . .

Kære lille Moder!

Jeg lovede jo rigtignok at skrive, straks jeg var kommen hertil, for at fortælle Dig, hvordan Rejsen var gaaet; men vi har haft saa travlt med at ordne Skolen og det hele; og saa vilde jeg ogsaa vente et Par Dage for at fortælle Dig, hvorledes jeg synes om det her. Karen var slet ikke søsyg paa Turen, men naturligvis

jeg, og hun var saa sød og kærlig imod mig, det lille Skind, saa jeg kommer vist til at holde meget af hende. Dampskibet standsede midt i Fjorden, og vi maatte ud i en Baad for at komme i Land, det var ikke rart. Der holdt saa Vognen fra Næsset, en fin Landauer, kan Du tro, med Kusk og Tjener paa Bukken og et Par dejlige brune Heste for. Hendes Naade var med, og hun og Karen var saa glade ved at se hinanden, at jeg følte mig helt tilovers. Men da vi først kom op i Vognen og kørte af Sted, saa var Hendes Naade ogsaa saa god imod mig og spurgte, hvordan Du befandt Dig, og om jeg nok troede, at jeg kunde føle mig tilfreds, og hvis der var noget, jeg ønskede anderledes, saa skulde jeg bare sige til, for Meningen var jo, at vi skulde være glade ved hinanden. Du kan ikke tænke Dig, hvor Baronessen er smuk! jo det er jo sandt, Du har selv talt med hende, — men jeg kan ikke rigtig lide hendes Øjne, de er saa lyse og kolde. Karen ligner hende slet ikke, hun ligner vel sin Fader. For, véd Du, at Baronessen har været gift før med en Østriger? Det fortalte Karen mig paa Dampskibet. Det er ikke mere end tre Uger siden, at Hendes Naade blev gift med Baronen. Det talte hun jo slet ikke om i Vinter, da vi var oppe hos hende, og det synes jeg er underligt. Aa, jeg vilde ønske, at jeg var hjemme hos Dig igen, lille Moder, for jeg tror ikke, at jeg vil finde mig til Rette her. Du kan ikke tænke Dig, hvad det er for et underligt Værelse, jeg har faaet, det ligger lige ud til en stor, aaben Flisegang, hvor Folkene gaar igennem ind til Borgestuen, og saa er det saa lille og lavt, at jeg kan naa Loftet med Fingerspidserne, og der er Gittervinduer i ligesom i en Kirke eller et Fængsel, og der er kun én af Ruderne, som kan lukkes op, saa der næsten ingen frisk Luft kan komme ind. Og saa staar min Seng inde i et Hul i Væggen med nogle grimme, gamle Jutegardiner for. Pigerne siger, at mit Værelse tidligere har været brugt til Ølkælder, men Kakkelovn

er der da. Hendes Naade spurgte mig, om jeg troede, at jeg kunde bo her, og jeg sagde naturligvis ja, og saa gik hun. Men jeg satte mig ned paa min Koffert og græd, jeg kunde ikke lade være. Nu er det jo lidt bedre med Humøret, somme Tider! Og vil Du tænke Dig, vi holder ogsaa Skole hernede! Her er næsten ikke Plads til os. Mejeriforpagterens to Smaapiger læser sammen med Karen, saa vi er jo fire. Vi læser fra ti til tolv og fra ét til tre. Og saa læser vi Lektier. Vi spiser først til Middag Klokken 6 og drikker Te Klokken halv ni. Baronen er en rar og venlig Mand, men han er saa tyk, og Du kan ikke tænke Dig, hvor han spiser meget! Jeg er vis paa, at han spiser mere til Middag end baade Du og Robert og Tvillingerne tilsammen. Karen gør Nar af ham, men det har jeg naturligvis forbudt hende. Alle de andre bor oppe paa første Sal, der er 42 Værelser i det hele, siger Karen, saa jeg k a n ikke begribe, at jeg ikke kan faa et andet! Synes Du, jeg skulde bede Hendes Naade derom? Jeg synes heller ikke, Børnene har godt af at sidde og læse i saadant et lille Hummer. Vi har været nogle Spadsereture ude omkring i Skoven, der er dejligt! Særlig er der nogle høje Skrænter med Udsigt over Fjorden, som er henrivende. Og der ligger et Sted helt langt inde midt i Skoven, en lille Straahytte med Træborde og Græsbænke, der har vi drukket Te en Aften. Slottet selv er en uhyre stor, hvid Bygning med et uhyre Taarn paa, og Dagligværelserne, der er to Dagligstuer og Hendes Naades Kabinet og Biblioteket og Baronens Kontor og mange flere, der er saa hyggelige med gamle Møbler og Tæpper og Malerier. Og vil Du tænke Dig, at Murene er saa tykke, at Hendes Naades Skrivebord kan staa i en Vinduesfordybning, der danner et helt lille Værelse. Men saa forfærdelig rig kan Baronen da ikke være, for det er næsten i Stykker alt sammen, Vindueskrogene mangler, og Dørene kan ikke lukkes, og oppe i Riddersalen er der flere Steder Hul-

ler i Gulvet; de siger, det er Rotterne, for dem er der mange af, jeg kan høre dem om Natten lige over mit Hoved; Karen ler af mig, naar jeg siger, at jeg er bange for dem, saa jeg gør mig jo Umage for ikke at lade mig mærke med det. Men nu skal Du høre, i Gaar kom Karen ind fra Haven og sagde, at jeg skulde stikke min Haand i hendes Lomme, for der var noget til mig; og jeg gjorde det da ogsaa; men da jeg saa følte omkring dernede, saa skreg jeg saadan og var lige ved at besvime; for véd Du, hvad det var? En Snogeunge! Hun havde fanget den nede i Jordbærrene og syntes, den var saa sød. Jeg kan ikke begribe, hvor nogle Mennesker bliver saa modige fra! Hun maatte jo straks gaa ud med den igen og morede sig kosteligt over min Angest. Men da hun fortalte det ved Frokostbordet, skændte Hendes Naade da ogsaa paa hende; for tænk, om det havde været en Hugorm! Karen vidste jo ikke noget om, at Snogene har to gule Nakkepletter, men nu har jeg da lært hende det. Vi har ikke været paa Visitter endnu, men Hendes Naade siger, at vi snart skal ned i Præstegaarden. Bare der nu var nogle Mennesker, som jeg kunde slutte mig til; men det er der vel nok i en Præstegaard. Hvor v i l d e jeg dog gerne hjem til Jer i Sommerferien; men det kan vel ikke lade sig gøre, og det koster jo ogsaa mange Penge. Kan Du huske, hvor vi ofte talte om, at jeg sagtens kunde være glad, at jeg havde faaet Plads hos saadanne fine og dannede Mennesker? Men jeg synes nu, at det er ganske anderledes, end vi tænkte os det. Men nu er jeg her jo, og maaske jeg senere bliver glad ved det. Aa, men naar jeg saadan sidder ved mit Sytøj ude i Haven, og Karen løber og leger, og Solen skinner, og Fuglene kvidrer oppe i Træerne, saa tænker jeg altid paa vor lille Have i Hobro, dengang Fader levede, og vi havde det godt! Jeg synes, det er saa underligt, at det alt sammen er forbi, og bilder mig altid ind, at det hele her er en Drøm, og

at, naar jeg vaagner, vil jeg være sammen med Dig og Fader og Børnene, og at vi skal drikke Te sammen og spadsere en Tur sammen paa den lange Dæmning ud til Stationen for at se, hvem der er med Toget. Lille Moder, jeg holder saa forfærdelig meget af Dig! Og jeg synes, det er Synd, at Du skal gaa derinde i København alene; jeg er vis paa, at jeg kunde være langt nyttigere for Dig, end jeg er det for disse Mennesker her. Enkebaronessen, ja det er sandt, hende har jeg ikke fortalt Dig noget om! det er Baronens Moder, en høj, smuk, gammel Dame, som bor et Par Mil herfra, hende kan jeg godt lide, hun er saa morsom ligefrem, hun sagde forleden til mig, da hun var her paa Besøg: „Naa, saa De skal være Karens Lærerinde, min Gode? De ligner en syg Kanariefugl, pas paa, at Katten ikke tager Dem!" Hun kan vist ikke lide sin Svigerdatter, og saa havde hun saadan en underlig Tjenestepige med, som hedder Stasia og er døvstum, og som ser saa ond ud, synes jeg; jeg kunde da ikke bo alene sammen med hende. Og saa skulde Du se Enkebaronessens Køretøj! Hun kalder det „Pagtens Ark". Ja, hun er en mærkelig Dame, og jeg skal nok fortælle Dig mere om hende en anden Gang, men nu skal Kusken af Sted med Brevene, og saa maa jeg slutte; bare jeg selv kunde krybe ind i Konvolutten! Hils nu Robert og Tvillingerne mange Gange; men selv skal Du have de fleste Hilsener fra

Din længselsfulde
Kanin.

Jeg synes aldrig, jeg skal se Jer mere!

Pastor Adolf Mascani til Næsgaardene og Utterslev var Søn af en bekendt Kunstdrejer i København.

Faderen var en indvandret Italiener, som havde grundet Forretningen og tjent en lille Formue. Det var i de saakaldte „gode Tider" — den Guldalder, enhver Fa-

milie kan pege tilbage paa! Baade han og Adolfs Fader havde giftet sig med gode, frugtbare, danske Kvinder og var ved dem bleven Fædre til en talrig Børneflok, hvis sydlandske Afstamning havde givet sig til Kende paa forskellig Vis.

Hos Adolf havde den saaledes aabenbaret sig i en ustyrlig, næsten til Sindssyge grænsende Heftighed og tidlig modnet, stærkt udviklet Sans for erotiske Glæder. Allerede i sit tolvte Aar havde han en Kærlighedsforbindelse med en toogtrediveaarig Butiksjomfru, der var ansat i Faderens Forretning. Og da Forholdet opdagedes, og Parret fjernedes fra hinanden, sprang Drengen i Kallebodstrand af Sorg over Adskillelsen; men blev reddet af en resolut Sandgraver . . .

Den unge Mascani var, særlig i seksten, syttenaars Alderen, vidunderlig smuk. En begejstret Svømmelærer havde engang paa en Badeanstalt givet ham Navnet: Adonis, i Stedet for Adolf. Og dette Navn var straks blevet bekendt over den ganske By.

Slank og velskabt var han „som drejet i sin Faders Forretning", og med denne blege, matgyldne Hudfarve, der er at se til som fuldmodne Ferskeners fløjlsbløde Lød. Hans Øjne var store, dunkle og sørgmodige. Men de kunde ogsaa flamme op og straale med en Ild som af sorte Diamanter i Maaneskin. Og han havde en egen dvælende Maade at slaa Blikket ned paa, at skjule det bag de lange, mørke Øjenvipper, idet han lod dem synke langsomt, stille, lydløst — som Sommerfugle, der dør. Hans Haar var blaasort og blødt med en egen fed Glans i Skyggen og hængte i løse, bevægelige Lokker om hans Hals og Pande. Næsen var let buet, ægte romersk, med store, bevægelige Veje. Og hans Læber . . . der vokser en Blomst, Rosen er dens Navn, som den var hans Læber røde! Og hans Tænder lyste der bag som Sne bekranset af Purpur.

Saaledes saa' Adolf Mascani ud.

Dengang . . . . .

Og saa tog han examen artium og skulde vælge sit Studium.

Læge! sagde han afgjort. Og i sit stille Sind tilføjede han: Kvindelæge! Thi Kvinden, som Køn betragtet, var saa at sige gaaet ham i Blodet. Sjældent talte han med sine Kammerater om Kvinder og da altid paa en haanlig-raillerende Maade. Men dybest inde i ham, helt nede paa Bunden af hans Sjæl, laa altid en nøgen Kvinde og strakte Armene ud mod ham. Og naar han færdedes paa Gaden, i Teatret eller i Selskab, klædte han altid af hver Kvinde, som han traf paa. Ja, det gik saa vidt, at han, naar hans Søstre gjorde Toilette, lurede bag Døren ind til deres Værelse for gennem Nøglehullet at fange et Glimt af deres hvide Lemmer.

Og alligevel endte det arme Menneske med at blive Præst!

Det var hans kære Forældre, som næsten tvang ham dertil ved Bønner, Forestillinger og Trusler, som Forældre ofte har for Sæd.

Og han gav omsider efter og kastede sig nu ogsaa med Energi og Iver over sit Studium.

Men jo flittigere han læste, desto klarere stod det for ham, at alle hans Tilbøjeligheder var i skarpeste Modstrid til, hvad han nu lærte og senere skulde være en Forkynder af. Og han blev til Tider greben af en mystisk Skræk for sig selv, for sine Tanker og Længsler. Hele hans Studietid forløb under en oprivende Kamp mellem „Kødet“ og „Aanden“. Han græd, bad, fortvivlede og paalagde sig Pønitensestraffe: piskede sin nøgne Ryg med den Rem, han i sin Skoletid havde haft om sine Bøger, — strøg sig med brændende Cigarer ned over Arme og Ben og tænkte i sine mest hysteriske Øjeblikke paa at gilde sig.

Men naar han saa Ugen igennem havde levet i én lang, nervøs Ophidselse, en Plage for sig selv og andre, slappedes hans Modstandsevne, og han søgte paa

ny Glemsel i de hvide, runde Arme, som selv under hans dybeste Anger og Sønderknuselse intet Øjeblik havde ophørt at staa vinkende og lokkende for hans Fantasi.

Og han mærkede da, at naar han søgte Kvinder, blev han roligere og mindre nervøs. Han kunde godt sidde paa sit Værelse hele Dage og læse flittigt. Og han blev god og omgængelig i sit Forhold til Forældre og Søskende . . . . Det maatte altsaa være hans Natur fornødent at gaa til Kvinder. Gud havde selv nedlagt denne Drift i ham! Thi man havde intet uden af Gud!

Men saa læste han atter en skønne Dag i en af sine Bøger en særlig haard Udtalelse, hvori det paalagdes Mennesket for enhver Pris og paa enhver Maade at døde sit Kød og fornægte den gamle syndefulde Adam, som var af Djævelen, da Gud, den algode og alkærlige Fader, kun vilde det bedste for sine Børn!

Og paa ny greb Rædselen ham; og han forsøgte for anden Gang at berøve sig Livet. Det var ved et Revolverskud. Men hans Haand rystede, og Kuglen gik ud gennem hans Side uden at tilføje ham alvorlig Skade.

En Maanedstid laa han til Sengs. Og da han atter var fuldstændig rask, tog han igen fat paa sin Eksamenslæsning og blev Aaret efter Kandidat med første Karakter . . . .

I Lighed med sine andre Brødre rejste han saa paa en tre Maaneders Tur til Italien for at hilse paa sine Fædres Land, som Faderen udtrykte sig. Han boede den meste Tid hos en Slægtning i Neapel. Og efter en Maaneds Ophold dernede skrev han hjem, at han nu vilde forsage Verden, blive Munk og gaa i Kloster.

Men saa forelskede han sig i en sortøjet og halvnøgen Neapolitanerinde og glemte atter Kristus for Venus. Med Nød og næppe undgik han en stille Nat at

blive dolket af Pigebarnets Fader, flygtede til Capri og vendte saa efter de tre Maaneders Forløb, som Bestemmelsen var, tilbage til København.

Straks efter sin Hjemkomst fik han Ansættelse som Kapellan hos en gammel Provst ude paa Sjælland.

Og nu begyndte der en ny Fase i hans Liv.

Naturligvis var det ogsaa her en Kvinde, der griber ind!

Nemlig Provstens yngste Datter, Johanne Winther. En lille, drømmende, buttet, nordisk Mø med blaa Øjne, gyldent Haar og hvid og rød som Mælk og Blod.

Hun blev aldeles vanvittig forelsket i den smukke, mørkøjede Kapellan — rent hypnotiseret af erotisk Betagelse.

Og Mascani var ikke den Mand, der lod sig en slig Godbid gaa af Hænde!

Følgen blev naturligvis, at de hurtigst muligt maatte holde Bryllup og fortrække til et lille Præstekald paa Jyllands Vestkyst, som den gamle Provst skaffede sin Kapellan og Svigersøn som Løn for tro Tjeneste.

Her sad de saa nogle Aar og blev senere forflyttet til det federe Næsgaardene og Utterslev Kald paa Østkysten.

Kloge Mænd og Kvinder havde spaaet denne lidt hastige Forbindelse en krank Lykke. Men det syntes, som om deres Klogskab denne Gang skulde komme til kort. I de første Aar af deres Ægteskab levede Parret nemlig i en Rus af Lykke. Han var henrykt over sin „hvide Eva"; og hun saa' en Gud i sin „brune Adam". Og de kaldte indbyrdes deres Sovekammer for „Edens Have". —

Mange yndige Smaabørn fik de, allesammen Piger, hvorfor de omsider maatte anskaffe sig en Lærerinde.

Men hun blev Slangen i dette Paradis.

Det vil sige: Slangen var nok egentlig Pastoren; men Lærerinden blev da jaget paa Porten.

Dette skete, som Eva „laa“ med sin femte Datter, at Adam syndede.

Men da Fruen atter var i Vigueur, blev der paa én Gang holdt Barnedaab og Forsoningsfest.

En ny Lærerinde blev engageret. Og alt var saare godt.

Indtil det en mørk Augustaften hændte, at Fru Johanne overraskede Pastoren og Pædagoginden i et Lysthus i Haven.

Dette var dog for meget for den hustruelige Langmodighed!

Først holdt Pastorinden en Dommedagstale for de to Syndere. Hvorpaa hun fluksen satte Lærerinde Nr. 2 paa Døren; og dernæst lod sin Mands Seng flytte fra Edens arme Have ned i et lille Værelse ved Siden af hans Kontor.

— — — —

I femten Aar siden hin mindeværdige Augustaften havde nu disse to Mennesker levet Side om Side her i denne idylliske Præstegaard med Storkereden paa Straataget og Slyngroserne og Klematisen op ad de hvide, smilende Mure.

Pastoren havde afvekslende raset paa sit italiensk og været greben af sønderknusende Ruelse og Anger. Medens han i Stilstandstider, naar Kødet fik Magten over ham, karesserede sine kvindelige Skriftebørn, naar de kom til ham for at søge Husvalelse i deres Sorger og Bekymringer.

Og Pastorinden? Ja, hun havde med Lidenskab kastet sig over Bibelen og Kogebogen — samt Omsorgen for at faa sine Døtre gifte! Og skønt hun rimeligvis led ved sit Kærligheds og sit Ægteskabs Forlis, trivedes hun dog bravt og blev rundere og rundere Aar for Aar.

Sorg og Ulykke skal jo, ifølge salig Falstaff, kunne puste et Menneske op som en Blære!

De talte sjældent sammen, Hyrden og hans Hyrd-

inde. Og skete det, var det altid med en Understrøm af Lyst til at sige hinanden Sandheder. Og naar stundom Pastoren kunde gribes af en heftig Trang til med et „Opgør" at rense Luften og etablere status qvo ante Lærerinderne, saa stødte han altid paa et saadant Isbælte af Haan og Foragt i sin Kones Opførsel og Tale, at han enten sluttede med at te sig som Vesuv i Udbrud, eller han flygtede ind i sit Værelse eller ud i Mark og Skov, hvor han gemte sig knust af Sorg og Fortvivlelse . . . .

Men deres Sølvbryllupsfest havde de naturligvis fejret efter Ritus med Sang og Klang og Børn og Børnebørn og Gæster fra nær og fjern. Og Pastoren havde foræret sin Hustru Tøj til en Silkekjole, af saa svært et Stof, at en Forsoning mellem dem nær var bragt til Veje.

Men saa strandede den paa Besætningen!

— Vil Du tænke Dig, Mama, det regner ned i Jomfruværelset!

Det var den lille Karen, der kom styrtende ind i sin Moders Toiletværelse og berettede dette frygtelige Faktum.

Baronessen laa paa Chaiselonguen i vinrød, løstsiddende Morgendragt og røg Cigaret.

— Hvad er det for noget Snak, Baby! sagde hun og drejede Ansigtet om mod Datteren.

— Ved Gud, Mama! bedyrede Barnet og løftede sine, store, sorte, fløjlsbløde Øjne om mod Loftet — det regner lige midt ned paa Sybordet!

— Ja, Herregud, saa sig til Jomfru Petersen, at hun skal flyttet Bordet og sætte et Vandfad under Dryppet! sagde Baronessen ærgerlig — det kunde I vel for Resten nok have fundet paa af Jer selv! . . . Og gaa saa; jeg har Hovedpine!

Karen forsvandt lydløst, og hendes Naade lagde Ho-

vedet tilbage paa Puden. Hendes Ansigt var endnu ikke „behandlet", saa hun saa' en Del ældre ud end længere op ad Dagen . . . . .

Naar Baronesse Alvilda havde sagt til sin Mand, den Dag de holdt deres Indtog paa Næsset, at hun glædede sig meget til, at Datteren skulde komme, saa var det vel paa en Maade sandt nok. Men lagde man Mærke til, hvorledes hun behandlede Barnet, forstod man ikke ret hendes Art af Moderkærlighed.

Der var nemlig temmelig ofte Dage, hvor den gode Frue slet ikke kunde taale at se sin Datter. Hvor hun opfandt de mærkeligste Straffe for Barnets mindste Forseelser. Bandt hende ved den ene Tommelfinger til en Dørlaas f. Eks., fordi hun havde revet et Hul paa sin Kjole!

Men saa kunde der rigtignok ogsaa være enkelte andre Dage, da Pigebarnet skulde færdes om Moderen fra Morgen til Aften; maatte følge hende, hvor hun gik og stod. Og paa saadanne Dage blev den ulykkelige Unge hvert Øjeblik overøst med de lidenskabeligste Kærtegn og fyldt med Bonbon og Kager, saa at der rent ud kunde være Fare for en Mavebetændelse!

Den lille blev naturligvis ved en saadan Opdragelsesmetode ganske forkrøblet i sit Forhold til Moderen.

Paa de gode Dage hang hun hende om Halsen, kyssede hende, kælede for hende og kaldte hende sin enestaaende, dejlige Mama, sin pragtfulde Mama, sin himmelske Mama! — Medens hun til Gengæld flyede hende, saa vidt det paa nogen Maade lod sig gøre, naar Moderen var i sit onde Lune: Mama er gal i Kalotten i Dag! sagde hun og fór ud af den ene Dør, naar hun hørte Baronessens Stemme bag den anden.

Og saa løb hun helst ned i Køkkenet til Pigerne, eller ned i Herskabsstalden til Julius, en fjorten-femtenaars, lyshaaret Knøs, der gik Jens Kusk og Jørgen Hingstepasser til Haande med at strigle, fodre og

vande Hestene. Der kunde hun opholde sig i Timevis . . . . .

Naamen, Baronessen laa som sagt i Dag inde i sit Toiletværelse paa Chaiselonguen og røg en Cigaret og havde Migræne.

Det havde regnet tæt og tungt hele Formiddagen; men nu var Solen da ved at bryde igennem.

Siden sit Indtog paa Slottet havde Hendes Naade faret rundt paa Egnen og gjort Visitter. Hun var rullet af Sted med Kusk, Tjener, Mand og sølvpletteret Seletøj.

Men det hele Valfarteri havde endt med at kede hende.

Saa en skønne Dag havde hun kastet sig over Husvæsenet og havde rumsteret i den Grad i Køkken, Kælder og Spisekammer, at den gamle Husjomfru havde baade bandet og slaaet Kors for sig.

Dernæst opgav hun Husholdningen og begyndte en Inspektionsrejse rundt i Slottets 42 Værelser. De saa' noget forsømte ud, opdagede hun. Tapetet hang i Laser, Dørene kunde ikke lukkes og Vinduerne ikke aabnes. Men førend alle disse Mangler kunde blive afhjulpne, havde hun faaet en anden Interesse.

Det var Haven, at Fruen var kommen til. Og Gartneren maatte til sin Fortvivlelse, man var i Midten af Juli, grave, gøde, beskære, omhugge Træer og anlægge Blomsterrabatter . . . . Og saa, midt i den hele Hurlumhej, kastede hendes Naade sig pludselig med Lidenskab over sine Toiletter:

— Vi maa invitere nogle Gæster, Helmuth! sagde hun en Søndag ved Dinéen, hvor hun straalede i en pragtfuld, lyserød, dybt nedskaaren Silkekjole, der klædte hende fortryllende, men som kun kunde beundres af hendes Mand, Forvalteren, Lærerinden og Karen — Du er altid rundt i Markerne, Karen er i Skole, og jeg sidder her alene!

— Ja, inviter Du væk, Vilde! nikkede Baronen

med en kvart Kylling i Munden — Men Du maa sgu selv skrive, for jeg har ikke Tid!

Og saa skrev Baronessen til Grev v. Scheele, en Barndomsven og Fætter. Og nu i Overmorgen skulde han komme . . . .

Dette laa Hendes Naade og tænkte paa, medens hun røg Cigaret og havde Migræne.

Saa hørte hun pludselig Baronen raabe med buldrende Røst inde i Kontoret:

— Niels!

Og samtidig kimede han paa det elektriske Apparat, saa at Vinduerne nede i Tjenerværelset svirrede ved det.

Niels fór op ad Trappen og ind i Kontoret:

— Hr. Baron!

— Nu har Du jo igen glemt at sætte Badekarret under oppe paa Loftet, din Snøbel!

— Ja . . . jeg . . . Nu skal jeg! stammede Tjeneren og vilde af Sted.

— Ja, nu er det sgu for sent! buldrede Baronen videre — Nu er Regnen jo forbi! — Hvor Fanden gaar Du rundt med . . . med dit Hoved? Se her, det gode, nye Tæppe, forfærdelig spoleret!

Og han pegede ned paa et Brysselertæppe, som laa under Bordet midt i Kontoret. Dets ene Hjørne var ganske gennemblødt af den Væde, der var sivet ned gennem Loftet.

Pludselig hævede Hans Højvelbaarenhed Haanden som for at slaa Tjeneren, der hastig trak sig et Skridt tilbage.

I det samme traadte Baronessen ind. Hun havde hørt Gemalen larme:

— Hvad er der i Vejen, Helmuth?

Helmuth lod Haanden synke.

— Aa, det er den Idiot! Aldrig kan han passe sine Sager! Se Tæppet der!

— Naar vi har spist, maa De lægge det Tæppe ud i Solen, Niels!

— Javel, Deres Naade!

— Er Frokosten færdig?

— Om et Øjeblik, Deres Naade!

— Gaa saa ned og ret an!

Tjeneren forsvandt.

— Skal Du ikke have en anden Frakke paa, Helmuth, inden vi gaar ind!

Baronen stod endnu med rynkede Bryn og svulmende Aarer.

— Du skulde nu ogsaa lade det Tag gøre i Stand!

— Der er saa meget, der skulde gøres i Stand!

Hendes Naade greb sig op til Hovedet:

— Jeg har det ikke rigtig godt i Dag, Helmuth . . .

Helmuths Ansigt blidnedes, og han slog sin Arm om sin Kones Liv.

— Hvad er der med lille Vilde? spurgte han og gjorde Røsten kælen.

— Lidt Hovedpine . . .

— Aa Herregud! han bøjede sig og kyssede hende paa Kinden, som hun hurtig vendte til.

— Og saa din Hidsighed! sagde hun med mat Stemme — Den gør mig altid saa nervøs. Du raaber saa højt!

— Jeg blev arrig paa den Torsk! bruste han op.

— Ja, ja, ja! . . . Men tror Du ikke ogsaa, at Niels har for meget om Ørerne? Og nu vi faar Gæster? Skal vi ikke forsøge med Julius ogsaa? Det kunde blive en pæn lille Tjenerdreng!

— Det Bondebæst!

— Aa, han er slet ikke saa gal, skal Du se! Jeg har talt med ham et Par Gange nede i Stalden. Der er noget kvikt og ædræt over ham!

— Ja—a, maaske . . . .

— Synes Du ikke, vi skulde prøve ham?

— Saa kommer vi jo til at savne en dernede . . .

— I finder saamænd nok en! . . . Kan han begynde straks i Morgen tidlig?

— Det kan han vel nok . . . Men det vil jeg sige Dig, Vilde, at jeg vil ikke ha' noget med at dressere ham!

— Nej, det skal jeg nok besørge! . . . Du er en kær, lille Mand! endte hun og strøg sin Bamse om Haaret.

Han brummede henrykt og sluttede hende kraftigt i sine Arme.

— Ikke for voldsom, Helmuth!

— Du har ingen Snøreliv paa i Dag, Vilde?

— Nej, det generer mig.

— Du er da vel ikke . . . Der er da vel ikke Ugler i Mosen? spurgte han med straalende Øjne.

— Nej, vist ej! sagde hun og rev sig løs — Du plager mig med dine Spørgsmaal!

— Bare der var, Vilde! sagde han og saa' hende henrykt ind i Øjnene — Jeg vilde ligefrem gi' Dig 50 Kroner, hvis det blev en Dreng!

— Der er rettet an! meldte Tjeneren.

Baronen tog sin Kones Arm:

— Kom saa, jeg er sulten!

— Du glemmer, at Du skal skifte Frakke!

— Aa skidt!

— Nej, Du lugter af Stald!

Og Helmuth maatte pænt ind i sit Paaklædningsværelse ved Siden af Kontoret og skifte Frakke.

Straks da Baron Helmuth havde friet til Fru Raskowitz og faaet Ja, var han som drukken af Lykke og Stolthed: Aldrig havde han troet det muligt, at han skulde faa en saa fornem og smuk Dame til Kone!

Og hvordan han havde baaret sig ad med at fri til hende, anede han ikke

Det var en Aften, han var inviteret til Te hos hendes Moder, Grevinde Rosenvinge, at det var sket. Der havde ikke været andre Gæster, og da Teen var druk-

ket, sad de to unge ene i Kabinettet og saa' paa nogle Fotografier. Grevinden havde diskret fjernet sig.

Helmuth var ganske ør af benovet Forelskelse. Og han kunde ikke fatte, at den skønne Frue, der jo var „bedre vant", som han udtrykte sig, kunde finde nogen Glæde i at sidde ene med ham og se saa venlig og smilende ud og af og til læne sig over imod ham og lægge sin fine, hvide Haand paa hans Arm. Og saa den Duft, der udgik fra hendes Haar og hendes Klæder! Han blev mere og mere forvirret. Og naar hun fæstede sine store, graa Øjne paa ham, rødmede han over hele det tykke, godmodige Ansigt og stammede og gav ganske forvildede Svar:

— De maa undskylde, Frue, sagde han i sit Hjertes Enfold — Men jeg véd ikke, hvad jeg skal sige. Jeg er jo ikke vant til at ha' med saa fine Damer at gøre. Jeg er kun en Bondemand, er jeg. Jeg har aldrig lært noget!

Men hun smilede bare igen med sine hvide Tænder og lagde sin bitte Haand paa hans brune Næve og sagde, at hun holdt netop meget af naive, landlige Mennesker, thi de havde de største Hjerter.

— Nej! sagde han afgjort — Det passer ikke paa mig, for jeg er saa voldsom hidsig!

— Tror De ogsaa, at De kunde blive vred paa mig? spurgte hun med sit sødeste Smil. Hun gik noget lavt ned i sin Anglen.

Der kom næsten Taarer i Helmuths smaa, brune Øjne:

— Nej, sagde han — Dem vilde jeg være evig god ved?

Og saa pludselig var det, at han havde grebet begge hendes Hænder og trykket dem op mod sine store, brede Læber og sagt:

— Vil De . . . vil De være min Kone? Jeg kan ikke la' være at spørge Dem om det . . . De maa ikke blive vred paa mig! Jeg er jo kun en Bondemand, og

De er jo meget bedre vant, men . . . men jeg er saa voldsom indtaget i Dem; De har været saa god og venlig imod mig . . . og derfor . . . Gaarden er jo noget forfalden, for mine Forfædre har været svært ødsle; men jeg er da en dygtig Landmand, det si'er de allesammen derovre, og fornuftig og sparsommelig . . . Vil De? Maa jeg anholde om Deres Haand? . . . Jeg skal være saa god imod Dem hele mit Liv og mod Deres lille Datter . . . De er saa smuk . . . Deres Øjne . . . Og Deres Haar . . . Jeg har holdt af Dem lige fra første Gang jeg saa' Dem, og jeg ligger og tænker paa Dem hver Nat . . . Vil De være min Hustru? Jeg er ikke rig; men . . . men jeg er jo da Baron . . .

Det var den længste Tale, den arme Helmuth havde holdt i sit Liv. Taarerne løb ham ned ad Kinderne, hans Læber skælvede, hele hans tunge Legeme rystede som i Feber, og han knugede Damens Hænder i sine og saa' paa hende med møre, anraabende Øjne som en Hund, der venter Prygl.

Fru Raskowitz havde bøjet Hovedet og vendt Ansigtet bort. Nu hun skulde træffe en endelig Afgørelse, tøvede hun, skønt hun stod foran det Maal, hun i lange Tider havde arbejdet mod. Hun maatte ud af disse pinlige Forhold herhjemme hos sin Moder, hvor hun levede med hele sit første Ægteskabs Skandale over sig, og hvor hun og Datteren kun spiste Naadsensbrød og maatte takke til for hver Bid, man gav dem. Manden, som sad her ved Siden af hende og græd af Kærlighed, var i hendes Øjne nærmest en latterlig Figur. Men han bød hende Frihed for alt det daglige Pineri og alle Ydmygelser. Han syntes at være Skikkeligheden selv, et stort, dumt Barn. Tyranni og Mandfolkevilkaarlighed behøvede hun fra hans Side næppe at frygte for; han gav hende sikkert nok alt det Albuerum, hun forlangte. Og, som han selv i sin guddommelige Enfold sagde: Saa var han jo da Baron!

Hun vendte smilende sit Ansigt om mod ham:

— Ja, hviskede hun og gengældte blidt hans kraftige Haandtryk — Jeg vil være Deres Hustru. Men De maa tage mig med mine Skrøbeligheder og Mangler. Og husk, at jeg har lidt meget . . .

— Den skikkelige Helmuth stirrede et Øjeblik paa hende, som om han ikke forstod, hvad hun sagde. Men da det omsider gik op for ham, at hun havde indvilliget i at blive hans, lagde der sig et saa lyksaligt Udtryk over hans runde Ansigt, og skinnede der en saadan Glæde frem i hans smaa, brune Øjne, at den i dette Forhold ellers temmelig koldsindige Dame uvilkaarlig lod sin Haand glide blødt ned over hans Haar:

— De er saa god! hviskede hun. Og i sit Hjerte forsøgte hun at love sig selv at gøre sit bedste til, at deres Samliv ikke maatte blive ham for stor en Skuffelse.

Og den Nat, og mange Nætter derefter, kunde vor Pamfilius næppe sove af Lykke. Inde i hans arme Hjerne dikkede det uophørligt og regelmæssigt som reguleret af en Pendul! Alvilda-Alvilda, Alvilda-Alvilda! Og naar han om Dagen færdedes rundt paa Gaderne, holdt han sig rank og løftede Hovedet højt, at Menneskene omkring ham kunde se, at han bar Sejrens Palmer paa sine Skuldre.

— —

Forlovelsen fandt Sted i København i Oktober, og Brylluppet blev berammet til at skulle fejres sammesteds i Juni Maaned næste Aar.

Fru Raskowitz og hendes Moder tog med Helmuth hjem til Næsset for at bese de unges fremtidige Bolig og træffe de fornødne Arrangementer. Men der mødtes de jo med Enkebaronessen, som ved sin Opførsel og sin Tale fik de to sensible Verdensdamer til at gyse:

Mon dieu! sagde den gamle Grevinde til Datteren, da de blev ene paa deres Værelse — Et Monstrum, mit Barn, et Fugleskræmsel! Hvilket Haar og hvilken

Dragt! Da Baronen præsenterede, var jeg parbleu ved at miste min Contenance! Vi maa for al Del forhindre, at hun indfinder sig til Brylluppet. Hendes blotte Nærværelse vilde jo ridiculisere den ganske Ceremoni! Er det Haar eller . . . Tovværk, hun bærer paa Hovedet!

Og Enkebaronessen paa sin Side sagde til Stasia ved Aftentoilettet:

— Naa, min Pige, der har Helmuth sandt for Dyden faaet sig et Par ordentlige Tætkamme! Jeg er bange for, at der ikke bliver meget tilbage af ham, naar de først begynder at kæmme løs!

Og Helmuth selv gik med lange, urolige Skridt op og ned inde i sit Kontor. Han havde jo straks set paa Kvindernes kolde, mønstrende Øjne, at de ikke justement havde fattet nogen brændende Kærlighed til hinanden. Grevinden havde siddet ved Bordet saa stiv som en Afviserpæl, og Vilde, den Stakkel, havde hverken vidst ud eller ind, naar Enkebaronessen kom med sine frygtelige Udtalelser! Thi han lagde hele Skylden paa Moderen; hun var da ogsaa bleven saa forfærdelig „ordinær", syntes han. Det havde han ganske vist aldrig før lagt Mærke til, men nu ved Siden af disse to fine, velopdragne Damer! Horribel! som Grevinden sagde. Og sikken hun væltede sig ind paa disse to vildfremmede Mennesker og spurgte, om hun kunde logere der, naar hun kom over til Brylluppet! Det var frygteligt saadan at maatte skamme sig over sin Moder! Over til Brylluppet? Ikke Tale om! det vilde jo blive en voldsom Skandale for dem alle sammen! . . . Naa, men det maatte hun ogsaa kunne indse, naar han fik talt rigtig ud med hende. Og saa var der jo ogsaa endnu godt et halvt Aar til Begivenheden; der kunde ske meget inden den Tid!

Med disse beroligende Tanker gik den unge Baron ind i sit Soveværelse og klædte sig af og gik i Seng. Og før han faldt i Søvn repeterede han pligtskyldigst Præsens Infinitiv af Verbet aimer. Thi Vilde havde engang

slaaet paa, at han virkelig maatte se at lære noget Fransk. Og nu havde han købt sig en Parleur og glædede sig til en skønne Dag at overraske hende med sine Kundskaber: Bonjour, madame v. Leunbach, comment vous portez-vous ce matin? mumlede han henrykt over sin Viden. Hvorpaa han bredt smilende krøb ned under Dynen og faldt i Søvn.

— —

Dog det var nu alligevel ikke lutter Fryd og leende Glæde for Baron Helmuth, dette at være forlovet med „Vilde". Der var saa Satans meget, han skulde gøre, og endnu meget mere, han skulde undlade! Naar han var paa Besøg i København, rettede Fru Raskowitz og Grevinden ugenert paa ham og belærte ham hver Time paa Dagen om dit og dat, om Former og Ceremonier, hvis Tilstedeværelse han hidtil havde levet i den lykkeligste Uvidenhed om. Hele sit Liv havde han jo tilbragt inden for Næssets Grænser. I Skole havde han aldrig gaaet, da man havde nøjet sig med en billig Huslærer; og i sin Fritid havde han stadig holdt til med Gaardens Karle og Husmænd. Og da Faderen, gamle Baron Hannibal, mærkede, at Drengen levende interesserede sig for Godsets Drift, for Heste og Kreaturer, Pløjning og Saaning, havde han lidt efter lidt ladet Forvalteren og Forkarlen tage sig af ham og sætte ham ind i Landbrugets praktiske Sider, saa at Fyren allerede i sit 18—19 Aar var en hel dreven Landmand og Studehandler. Men det er nu baade saa som saa at være opklækket som Bonde, naar man er født Baron. Ens Standsfæller rynker paa Næsen af en og moquerer sig aabenlyst og i Smug og trækker sig før eller senere tilbage fra et sligt Amfibie, særlig da, naar der ikke findes meget og letrullende Guld, der kan opforgylde Vedkommendes selskabelige Mangler. Næssebaronens hidtidige Omgang havde derfor fornemmeligst bestaaet af Egnens Proprietærer og større borgerlige Jorddrotter, der satte en Ære i at kunne berette paa Hotellet i

Byen, at de i Gaar havde spist til Middag paa Næsset; og som smigrede for „Baronen“ og i det mindste lod, som om de lyttede til hans Udtalelser og Meninger med en Slags religiøs Andagt. Og Helmuth havde derfor stadig været vant til at betragte sig som en lille Konge, hvem alle Egnens „Ufødte“ saa' op til med Hatten i Haanden.

Derfor var det ham nu rent ud sagt til lidt Besvær at være Genstand for sin Forlovedes og sin Svigermamas Korrigeringer og Irettesættelser. Men han lagde Baand paa sig og fandt sig i dem med en Bjørns Godmodighed. Dels fordi han var fuldstændig elleskudt i sin fine Hjertenskær, i hendes Klæder og hendes hvide Hud, og af den Grund søgte at være hende tilpas paa alle Maader. Og dels fordi han stille glædede sig til ved sit surterhvervede Verdensmandsvæsen ar kunne accentuere for „Bønderne“ derhjemme, at han, trods sit Maskepi med dem, dog var en ægte Adelsmand, der havde forstaaet af vinde sig en Brud af det reneste og fornemste blaa Blod .... Og saa fik vel ogsaa denne Skolemestereren en Ende, naar Alvilda først var bleven hans Kone!

— — —

Og Vinteren gled fredeligt hen paa Næsset med sit Arbejde inden Porte og Døre. Et Par Gange tog Helmuth til København for at besøge sin Forlovede; og hver Gang kom han mere dannet og mere forelsket tilbage. Hans erotiske Fornemmelser havde hidindtil saa godt som ligget i Dvale i hans fede, lidt tunge Legeme. Ganske vist havde han haft et Par løse Forbindelser med en Mejerske og en buttet Husholdningselev. Men det var bare „Kødet“, der momentvis var kommet i Brand ved et Høstgilde eller en munter Julekalas. Nu derimod, lige over for Fru Raskowitz' besnærende og mere raffinerede Yndigheder, var Helmuths slumrende „aandelige“ Længsler efter kvindelig Omgang og kvindelig Forstaaelse bleven vakt! Han kunde sidde i sit

Kontor om Aftenen og ved Kaminilden drømme om, hvor herligt det blev, naar hun nu flyttede herind paa Borgen, og han kun behøvede at aabne Døren til „Salonen", som han allerede havde lært at kalde den, for at se hende sidde der med sit Sytøj eller med en Bog og smile til ham og vinke ad ham, at han skulde komme hen og lægge sin Arm om hendes Liv og kysse hendes Haar og hendes Mund. Og naar hans Tanker, hvad jo ogsaa kunde hænde, undertiden syslede med en intimere Udveksling af Kærtegn, kunde han gyse af Fryd, skønt han næsten syntes, at det var Helligbrøde, han begik. Han havde købt sig en Flaske af hendes Parfume og stænket af den paa Sofaer og Stole. Og han kunde da sidde med lukkede Øjne og indsuge Duften og forestille sig, at hun lige nys havde forladt ham.

— Hvad er det for en Stank! havde Enkebaronessen sagt en Aften, hun kom fra sit Køkken og sin Kælder — Jeg tror, Gud hjælpe mig, at Du har begyndt at smøre Dig ind, min Dreng.

Helmuth var bleven rød og havde mumlet noget uforstaaeligt mellem Tænderne. Et Par Gange havde han paa forelskedes Vis forsøgt at tale med sin Moder om Alvilda. Men hans Tale havde ikke vundet Genklang. Og nu berørtes hans Forlovelse og tilstundende Giftermaal kun ganske formelt imellem dem. Og han gik ene rundt med sine Tanker og sine Længsler.

— — —

Saa kom Foraaret, og Arbejderne med at gøre Slottet i Stand til Husfruens Modtagelse begyndte. Der blev malet og tapetseret og sat de nødvendigste Ruder i; og Udstyret af Møbler og Linned kom i store Mængder fra København. Den gamle Grevinde vilde dog vise „de Folk derovre", at hun ikke sparede paa Skillingen, naar det gjaldt Familiens Reputation. Skønt det jo rigtignok var anden Gang, at hun havde maattet rykke ud med Udstyr til Alvilda!

— — —

Der herskede den Tradition blandt Leunbacherne til Næsset, at den nye Ejer maatte købe Familiesølvtøjet og det paa Slottet beroende Bohave af den afdøde Ejers efterlevende Enke.

Det var en streng Dag, da Helmuth og hans Moder gik rundt og vurderede Sagerne. Begge havde de Handelsblod i sig, og begge satte de Priserne saa nøje som muligt.

Der lyste ligefrem Had i deres Øjne, medens de tingede og købslog.

— Du vil nok trække mig op, Mo'r? sagde Helmuth.

— Du vil nok snyde mig, min Dreng, sagde Enkebaronessen.

Og inde paa Kontoret sad de til langt ud paa Natten over Listerne, forinden de kunde blive enige.

Men endelig blev det da fastslaaet, at den gamle Frue skulde have 12,000 Kroner udbetalt med Renter og Rentes Renter i 'ire Terminer . . .

Og saa købte hun Huset i Jerslev og lod det montere med de Møbler, hun havde holdt tilbage for sin egen Mund. Og det var ikke de daarligste:

— Du kan faa Førstekøbsretten til dem efter min Død, sagde hun — Men dem v i l jeg ha'!

Og Helmuth maatte bøje sig . . .

Straks efter rejste han saa til København for at holde Bryllup. Og Enkebaronessen, der maatte blive ene tilbage paa Næsset og forberede Modtagelsen af de nygifte, svor, at hun skulde huske sin Svigerdatter denne Tort, selv om hun, den gamle, saa blev hundrede Aar!

Herskabet, Lærerinden og Karen sad ved Frokostbordet inde i Spisesalen, hvor Niels gik og vartede op . . .

Nu havde dog den lille Frøken Jansen været over en Maaned paa Næsset; men Maaltiderne vedblev ikke

desto mindre stadig at være hende Døgnets tungeste Stunder!

Hun sad og turde næppe spise af Frygt for at støde an mod Formerne. Naar hendes Naade korrigerede Karen, følte Frøkenen Bebrejdelsen rettet mod sig. Hun sad bleg og lille paa sin Stol med Øjnene vogtende paa Baronessens Ansigt for om muligt at opdage og afværge et optrækkende Uvejr . . .

Her lidt om samme Frøkens Fortid:

Hun var Datter af en Enke efter en underordnet Embedsmand i Hobro. Straks efter Mandens Død var Moderen flyttet til København med sine fire Børn. Det var nemlig blevet sagt hende, at man der havde nemmere Adgang til Legater og fri Skoleundervisning.

Datteren Elise var 15 Aar gammel og lige konfirmeret, da de ankom til Hovedstaden. Der var af Faderens Familie lejet en lille Lejlighed til dem paa en femte Sal i et Hus paa Dosseringen. Og der sad saa Enkehønen med sine Kyllinger og kiggede ud over Søerne og længtes tilbage mod de gode, gamle Tider ovre i den lille, hyggelige By i Jylland.

Elise maatte nærmest gøre Tjenestepigegerning. Pensionen var jo kun ringe, og der var fuldt op at gøre med at holde Huset i Orden og sysle og hæge om de tre yngre Søskende.

Folk var nu for Resten gode og venlige mod Fru Jansen. Hun fik Friplads i en anerkendt Skole til Sønnen Robert, den ældste efter Elise; og Tvillingerne fik hun for halv Betaling ind i en større Pigeskole.

Men Elise trivedes ikke rigtig i Hovedstaden. Hun blev bleg og mager; og Lægen sagde, at man gjorde bedst i at se at faa hende paa Landet igen.

Saa læste man en Dag i en Avis, at en adelig Familie søgte en ung Pige, der kunde gennemgaa de almindelige Skolefag med en 10—11 Aars Pige samt være hende til Selskab og Opmuntring.

Fru Jansen kaldte Elise ind fra Køkkenet og viste hende Avertissementet:

— Hvad mener Du, lille Kanin, skal vi forsøge at lægge Billet ind?

Elise blev af Moderen og Søskende altid kaldet Kaninen paa Grund af sit stille, sky Væsen og sine smaa, frygtsomme Øjne.

— Nej, det tror jeg rigtignok ikke, jeg tør paatage mig, Mor! . . . Og hos saa fine Folk!

Og Kaninen gyste som af Kulde ved Tanken om at skulle forlade Reden.

Men Billet blev der alligevel indlagt. Og mod Forventning kom der Svar.

Fru Jansen skulde give Møde med sin Datter i et Hotel garni i Hovedvagtsgade førstkommende Onsdag mellem 12 og 1.

Elise rystede over hele Kroppen, da hun hørte det. Og hun var paa Grædepunktet den ganske Vej fra Nørrebro til Kongens Nytorv, da hun vandrede af Sted med Moderen.

Men antaget til Pladsen blev hun med den stolte Løn af 200 Kr. om Aaret og Vadsken frit.

Fru Jansen var glad bevæget og havde omfavnet Kaninen paa Trappegangen, da de kom ud fra Audiensen hos Baronesse v. Leunbach, og sagt, at Elise kunde prise sig lykkelig! Og saa havde de grædt lidt begge to og derpaa omhyggelig tørret hinandens Øjne, førend de gik ud paa Gaden.

Og hjemme havde de smaa Søskende raabt Hurra og var straks begyndt at kalde Elise for „Hendes Højhed". Og om Aftenen fortabte man sig i Eventyrforestillinger om Søsterens Fremtid.

— — —

Og nu sad, som sagt, Kaninen ved Frokostbordet i den store Spisesal paa Næsset sammen med sit Herskab og sin Elev.

— Det er mit bedste Maaltid, lille Vilde! sagde Ba-

ronen og toppede for tredje Gang en halv Snes Kødboller i Karry op paa sin Tallerken — Skal De ikke ha' en Bolle til, Frk. Jansen? Spis dog, Menneske! De ser ud til at trænge til det!

— Tak, jeg skal ikke have mere! sagde Kaninen og kastede et frygtsomt Blik hen mod Baronessen, der sad og trommede med sine hvide Fingre paa Dugen af Utaalmodighed over Gemalens Madlyst.

— Ja, hvor er dog Frøken Jansen mager! — udbrød Karen pludselig — Hendes Ben er meget tyndere end mine!

— Hø, hø, hø! lo Baronen.

— Taler Du nu igen uden at være spurgt! sagde Baronessen.

— Ja men, Mama, det er da ogsaa saa kedeligt . . .

— Hyss!

Frøken Jansen var bleven rød helt op til Haaret og saa' sig forvildet omkring, som søgte hun et Kaninhul at skjule sig i.

I det samme lød der op i Spisesalen en forvirret Raaben og Skrigen nede fra Vestibulen i Taarnet. Det var et Mandfolk og et Fruentimmer, der skændtes.

— Hva' er det, Niels? spurgte Baronen og standsede i sin Gerning — Har jeg ikke sagt, at Folkene skal holde sig fra Taarntrappen! Gaa ned og se, hvad det er!

Niels gik.

— Gid Fanden havde alle Tjenestefolk! brummede Baronen rød i Kammen.

— Du skulde lade Mejeriforpagteren overtage Folkehusholdningen, saa slap vi for alle de Ærgrelser.

— Det tror jeg sgu ogsaa, jeg gør! . . . Hva' Fanden, jeg synes min Salighed, de kommer herop!

Baronen vilde rejse sig.

Nej, bliv nu, Helmuth! bad Baronessen ængstelig — Niels kommer nok og siger Besked.

Ude fra Galleriet hørte man samtidig Tjenerens Stemme:

— Du véd, at Herskabet har forbudt Jer at komme denne Vej, Jakob!

— Jeg vil snakke med Husbond! lød en dyb Stemme.

— Saa gaa om paa Kontoret! Hans Højvelbaarenhed har sagt . . .

— Jeg vil snakke med Husbond! lød Stemmen paastaaelig.

Baronen skød heftig Stolen tilbage.

— Madro v i l jeg ha'! sagde han og gik hurtig ud i Galleriet — Hva' Fanden er det for et Spektakel! tordnede han løs.

Tæt uden for Døren stod Niels Tjener og holdt fast i Armen paa en stor, sortskægget Mand.

— Slip mig, Niels, eller jeg kvaser dig! truede han.

— Nu kommer de op at slaas! sagde Karen og klappede forventningsfuldt i Hænderne.

Baronen gik tæt hen til Manden.

— Har jeg ikke forbudt Jer at gaa op ad Taarntrappen?

— Jovel, Hr. Baron! sagde Jakob mindre kry.

— Saa gaa ned med Dig!

— Jeg skal nok gaa, jeg skal nok gaa! gentog Manden medgørlig — Men det er Jomfruen dernede, som gi'r vos no'et pilraaddent Mælk til Grøden, og det vil jeg dog spørge, om det er med Baronens Vilje?

— Jeg vil ikke høre paa dit Sludder! Gaa din Vej! sagde Helmuth. Aarerne i hans Pande svulmede, og han løftede truende sin højre Haand.

— Vil Du slaa? spurgte Manden pludselig trodsig.

— Aa Gud! sagde Kaninen inde i Spisestuen.

Baronessen skyndte sig ud i Galleriet:

— Helmuth! sagde hun bønligt og greb sin Mand i Armen — — Hvad er det, De klager over, Jakob? spurgte hun henvendt til Karlen.

Han traadte et Skridt tilbage og mumlede høfligt:

— Det er Jomfru Sørensen, der gi'er vos fordærvet

Mælk til vorres Grød, Hinnes Naade; og det vilde jeg da spørge, om det var med Herskabets Mening?

— Jeg skal tale med Jomfruen! nikkede Baronessen venligt — Naturligvis maa det være en Fejltagelse af hende! . . . Men gaa nu ned! og husk saa, at naar De en anden Gang vil tale med min Mand, maa De henvende Dem paa Kontoret!

Jakob trak sig hen mod Taarndøren:

— Ja, naar Hinnes Naade vil sige hinne ordentlig Besked saa, for det er en Djævel!

— Jeg skal nok tale med hende!

— Ja, saa er det jo godt! nikkede Karlen og listede af . . .

— Han skulde være smidt paa Hovedet ned ad Trappen! mumlede Baronen, da han atter sad inde ved Bordet og lagde sidste Haand paa sine Boller.

— Jeg tror nu, Du behandler den Slags Folk lidt forkert, Helmuth!

— Saa—aa? Er de Mennesker som vi andre maaske?

— Nej; men netop derfor, min Ven!

Stine Napoleon kom haltende fra sit lille Hus, der laa i Udkanten af Næsgaardene. Hun havde været hjemme i Middagsstunden for at lave Mad til Mand og Børn. Nu skulde hun hen i Præstegaardshaven igen, hvor hun gik og lugede og holdt Orden i Gange og Bede.

Hun ømmede sig for hvert Skridt, hun tog. Benet gjorde da ogsaa rent bandsat ondt i Dag! Og da hun kom ind i Haven, satte hun sig paa en Bænk for at hvile lidt, forinden hun tog fat paa Arbejdet.

Men Smerterne blev værre og værre. Hun stønnede et Par Gange og bandede dertil. Saa rejste hun sig pludselig med en energisk Beslutning og gik om i Gaarden og lige hen mod Døren til Præstens Kontor.

Først ind i den lille, stenlagte Forstue, hvor hun satte Træskoene fra sig, og saa bankede hun paa den indre Kontordør.

Ingen svarede.

Hun bankede igen, kraftigere. Og saa lød der et søvnigt: Kom ind!

Da Stine aabnede Døren og humpede over Tærskelen rejste Pastoren sig fra Sofaen, hvor han havde ligge og sovet til Middag:

— Er det Dig, Stine?

— Jo, Hr. Pastor.

— Hvad godt?

Konen stod et Øjeblik uden at svare. Men saa pludselig greb hun fat i sine Skørter og løftede dem højt op over sine nøgne Ben.

Paa det højre, noget oppe over Knæet, lyste et stort, rødt, gabende Saar frem.

— Kan jeg være tjent med dette her? spurgte hun haardt.

Præsten kastede et sky Blik hen mod Døren til Dagligstuen. Saa rejste han sig og gav sig til at gaa hurtig op og ned ad Gulvet:

— Hvad siger Doktoren?

— Jeg skal jo bruge den grønne Salle, siger han!

— Ja, men saa brug den da!

— Jeg har ikke no'et aa købe for. Pengene gaar til Føden og Klæderne. Og saa mente Jens, at Pastoren . . . En Æske koster paa nær en Krone!

Mascani tog sin Portemonnæ frem.

— Værsgod, sagde han og rakte hende nogle Penge — Det er nok til to Æsker.

— Mange Tak skal Præsten rigtig ha'! sagde Stine lidt blidere — Jeg tænkte jo nok, at naar. . .

— Ja ja, det er godt! Gaa saa!

Og Konen haltede lydigt ud af Kontoret.

Præsten blev et Øjeblik staaende midt paa Gulvet og

stirrede hen mod Døren, som Stine havde trukket stille til efter sig.

Saa gav han sig til paa ny at vandre op og ned og op og ned. Han knyttede Hænderne, og Øjnene havde han knebet sammen.

Men saa paa én Gang standsede han sin Vandring og huggede af al Kraft sin ene knyttede Haand ind mod sit Ansigt. Han stønnede højt ved Slaget og lod sig falde ned i Stolen foran Skrivebordet.

Lidt efter bankedes der paa Tapetdøren ind til Dagligstuen. Han hørte det ikke. Albuerne havde han støttet mod Bordet, og sit Ansigt holdt han skjult i Hænderne.

Døren blev aabnet, og Fru Mascanis buttede Skikkelse viste sig paa Tærskelen.

Da hun opdagede sin Mand henne ved Skrivebordet, trak hun paa Skuldrene og smilede ondt:

— Adolf, Enkebaronessen kommer kørende oppe ved Troldebakken! Jeg har paa Følelsen, at hun kommer ind til os.

Præsten løftede Hovedet og saa' aandsfraværende hen mod sin Halvdel.

— Har Du nu igen spillet Shakespeare? spurgte hun haanligt — Jeg begriber ikke, at Du gider!

Pastoren rejste sig med Besvær. Han maatte støtte sig til Bordet:

— Jeg holder det ikke ud! sagde han og rokkede med Hovedet frem og tilbage — Jeg holder det ikke ud, Johanne!

Saa rettede han sig pludselig, strakte Armene frem mod sin Kone og raabte teatralsk:

— Du havde kunnet frelse mig, Johanne, om Du havde villet! Du kan det endnu, om Du blot vilde række mig en forsonende Haand! Men Du iører Dig stedse et Klædebon af Kulde og Foragt!

Præstinden slog afværgende ud med Haanden.

— At Du dog kan blive ved med den gamle Hi-

storie, Adolf! sagde hun. Saa forandrede hun pludselig Tone og fortsatte — Hvis Baronessen kommer herind, haaber jeg, at Du viser Dig!

Og dermed trak hun sig tilbage og lukkede Døren.

I samme Øjeblik greb hendes Mand fra Skrivebordet en tung Flintekile, der benyttedes som Brevpresser, og slyngede den efter hende.

Den ramte Væggen over Dørkarmen, slog et Hul i Tapetet og faldt buldrende ned paa Gulvet.

Fru Pastorskens „Følelse" slog i Dag til: Enkebaronessens Køretøj rullede et Kvarter senere op gennem Præstegaarden og gjorde Holdt under de to bredkronede Lindetræer foran Stentrappen til Hoveddøren:

— Er her nogen hjemme? raabte Hendes Naade, saa det klang over Gaardspladsen . . .

En gammel, vejrbidt Kalechevogn, hvis Overdække var irret grønt og loddent af Sol og Væde, og paa hvis Hjul og Sider der som Regel sad Tommer af mange Dages Vejsprøjt. En høj, mager, blakket Hest, hvid og brun (en Knapstrupper med „Glasøjne"), og som hev lidt paa det venstre Bagben.

Saaledes præsenterede Enkebaronessens Køretøj sig.

Vognen var jo oprindelig født og baaren til to Heste. Men „Hendes gamle Naade", som Bønderne nu efter Baron Helmuths Giftermaal kaldte hende, havde ladet den kalfatre om til Enspænder. Desuden havde hun ladet Kuskesædet borttage og sad saa selv og styrede Rosinanten bag omme under Kalechen. Og var det Regnvejr, slog hun Vinduerne ned, lod sig Tømmerne stikke ind gennem den midterste Rude, der var til at aabne, lukkede den halvt til igen og rullede af Sted.

Denne Befordring, „Pagtens Ark" havde man døbt den (og Hesten, der var en Hoppe, kaldte Baronessen

„Rigmor") — denne Befordring blev snart kendt og frygtet i mange Miles Omkreds!

Naar Husmødrene saa' den tone frem i lang Afstand, skyndte de sig at laase inde i Spisekammeret Husets smaa Delikatesser: Hummer i Daaser, Sardiner, Ansjoser, Syltetøj, friskbagte Kager o. s. v., thi den gamle Dame bemægtigede sig ohne weiter den Slags Ubetydeligheder og lod Stasia, som altid fulgte hende paa hendes Strejftog, bringe dem ned i Vognen, hvor de blev forvaret i en Bunke dertil anskaffet Hø, som var anbragt under det nedlagte Kuskesædes Forlæder.

— I har saamænd ædt saa megen god Mad paa Næsset, medens jeg regerede, sagde den gamle til de forfærdede Husfruer — saa I kan vel nok unde mig den Snavs Hummer.

Til at begynde med gik denne Trafik udmærket. Man morede sig indbyrdes over Baronessens Frimodighed. Men da hun saa pludselig fandt paa at foretage sine Ekskursioner særlig om Lørdagene for at sætte sig i Besiddelse af Familiernes Søndagsbidskner: Kyllingerne, Lamme-, Kalve- og Oksestegene, ja selv Rødgrøden og Suppen, som hun beordrede hældt over i medbragte Krukker, . . . saa begyndte man dog at finde Situationen alvorlig og skyndte sig at sætte bag Laas og Slaa, hvad der muligen kunde friste Hendes Naades Øjne.

Dog, den gamle Dame, der var lige saa klog som et Menneske, havde, da denne stygge Manøvre gik op for hende, givet den døvstumme skriftlig Ordre til at liste sig rundt paa Oplagspladserne i Køkken og Kælder for at udspejde, om der muligvis skulde forefindes noget attraaværdigt for saa siden i Smug at meddele sit Herskab det. Og Stasia udrettede sin Kommission saa vel, at man kun meget sjældent rullede hjem til Enkesædet i Jerslev uden at have en eller anden Fetalje gemt i Høet under Forsædet.

— —

— Er her ingen hjemme! raabte Hendes gamle Naade for anden Gang, saa at Stasia, der havde siddet lille og sammenkrøben ved hendes Side og blundet, forvildet slog Øjnene op.

Præstens Kusk, Søren, kom galloperende ovre fra Stalden paa klaprende Træsko.

— Forstyrrer jeg ham kanske i Middagssiestaen? spurgte Baronessen skarpt.

— Hva'? sagde Søren.

— Sover han?

— Næi . . .

— Er Herskabet hjemme?

— Jo—o, det tror jeg da.

— Da lader det dog næsten ikke til det!

Den gamle Frues Raadsherrehoved dirrede.

Oven paa Krøllerne havde hun en omfangsrig sort Straahat med mange Baand og Plumager.

— Hvor er da de Mennesker henne?

Hun blev altid greben af stor Vrede, naar der ikke øjeblikkelig mødte nogen frem for at tage imod hende.

Men nu blev Døren til Forstuen hurtig aabnet, og Pastorinden og Clara viste sig under Slyngroserne.

— Velkommen, velkommen, Deres Naade! sagde de med smilende og glad overraskede Ansigter.

— Naa, endelig har man da den Ære! sagde Baronessen.

— Ja undskyld, kære Baronesse, men Clara og jeg var nede i Haven!

Hendes Naade kastede Linerne til Søren og steg ud af Vognen, efterfulgt af den døvstumme, der vistnok med Overlæg traadte i sin Frues Kjole, saa den skreg i Syningen. Stasia havde en af sine onde Dage, det saa' man paa hendes skulende Blik.

— Klods! skældte den gamle — s e kan hun da!

— Skal der spændes fra? spurgte Søren.

— Ja, hvis man faar en Kop Kaffe.

— Naturligvis! smilede Pastorinden.

— Ja, spænd saa fra. Men husk at give Rigmor en Spand Vand, inden Du fodrer hende . . . Stasia, gaa ned i Køkkenet!

Den døvstumme listede af Sted.

Og Præstinden og Datteren vekslede et Blik. De kom netop nede fra Køkken og Spisekammer, hvor de under Forudfølelsen af Arkens Visit havde forvaret nogle Kagekasser og tre Pund nykernet Smør bag de skærmende Skabslaager . . .

— Vil Baronessen ikke tage Plads?

— Nej, jeg vil saamænd ikke, min gode! sagde den gamle Dame og gav sig til at skride op og ned ad Gulvet inde i Havestuen — Jeg har siddet krum i Kalechen i over fire Timer! Stasia kan sagtens, hun har ingen Ben . . . Vi har været oppe paa Næsset, vedblev hun, medens hun stadig vandrede af Sted — men der var ingen hjemme uden Karen og den lille Jansen. Min Svigerdatter sværmer for Naturen, siden denne Fætterfyr er kommen paa Besøg! Og Helmuth, det Skrog! han passer sine Køer! Har I for nylig set noget til dem hernede hos Jer? . . . Ikke Køerne, men de andre?

— Ja, Herskabet var i Kirke i Søndags.

— Hum! Ja, min Svigerdatter skal jo være Grundtvigianer . . . saadan før Middag! . . . Var min Søn med?

— Ja.

— Han sov vel? . . . Skal vi gaa lidt ud i Haven, Fru Mascani? Her er saa kvalmt! Sikke ogsaa en Masse Grøntsager I har pyntet op med herinde! . . . Clara kan jo lave Kaffen, mens vi er ude . . . Og lukke et Par Vinduer op, saa her kan blive luftet ud.

— Vil Baronessen maaske hellere have Kaffen serveret nede i Lysthuset?

— Nej, ellers Tak, min Bedste! der falder saa mange Dyr ned! Og naar her nu bliver godt luftet!

Frøken Clara saa' lidt misfornøjet ud, da hun forlod

Stuen. Det morede hende nemlig svært at høre Hendes Naade tale.

— Husk, jeg bruger r a a Fløde! raabte Baronessen efter hende — Og lille Kop, men stærk! . . . .

Nede i Haven laa Stine Napoleon og lugede i et Urtebed.

Da den gamle Frue i Afstand fik Øje paa hende, standsede hun og nikkede bifaldende.

— Meget rigtigt af Dem, min Gode! sagde hun til Pastorinden — meget fornuftigt!

Fru Johannes blegfede Ansigt blev ganske purpurrødt, og Vejret gik fra hende:

— Hvad mener . . . Deres Naade? stammede hun.

Baronessen saa' fra Øjenkrogene ned paa hende:

— Naa, saaledes! Jeg mener naturligvis ingenting, min Bedste, naar De ikke ønsker det! Jeg beundrer bare dette lille Træk, der røber en Overlegenhed, som jeg oprigtig talt ikke havde tiltroet Dem! . . . I salig Hannibals Tid holdt jeg ogsaa altid de Smaakoner i Haven og Rullestuen, som Rygtet satte ham i Forbindelse med. Man bør slaa Folk paa Munden.

Præstinden gik ganske og aldeles fra Koncepterne:

— Jeg forstaar ikke, hvor De vil hen . . . jeg forstaar ikke . . . Det er min Mand, der . . . Det er efter min Mands Ordre . . . .

— Saa meget desto bedre! nikkede Naaden — naar man oven i Købet er enige!

Parret spadserede nu i Tavshed rundt om den store Plæne med Flagstangen og Blomsterrabatterne og bøjede ind i Nøddegangen. Baronessen havde stukket sin Arm ind under Pastorindens, som om hun frygtede for, at hun vilde løbe sin Vej.

Set med et uhildet Blik mindede dette Par om en Kæmpekondor, der slæber af med en Liggeand.

— Sig mig engang, begyndte den gamle Frue paa ny — hvad mener man egentlig paa Egnen om Helmuths Ægteskab?

— De gør Indtryk af at være meget lykkelige ved hinanden! sagde Pastorinden undvigende.

— Aar, Visvas! „lykkelig" mig op og „lykkelig" mig ned! Hun bryder sig ikke en Døjt om ham!

— Men kære Baronesse . . .

— Ikke en Døjt, min Bedste! Hun vilde giftes igen, det er Forklaringen! Og han har ikke kunnet modstaa hendes fine Parfymer! Helmuth er en god Dreng, er han; men Krudtet har han ikke opfundet!

— Lever hendes første Mand endnu?

— Ja i bedste Velgaaende, gør han!

— Det vidste jeg ikke! sagde Pastorinden glad ved at faa sine Kundskaber berigede — Hvad er han?

— Ja sig De mig det! En Lykkeridder, en Eventyrer! Han vilde jo sælge hende til en Ærkehertug dernede i Ungarn, da hendes Medgift var opspist, siger man. Og herhjemme fra København blev saa Skilsmissen ordnet gennem Udenrigsministeren, som er hendes Halvonkel. Det kostede nok en rund Sum Penge. Tyve Tusind, siger man!

— Gud bevares!

— Ja, det maa De nok sige! Familien satte sig jo i sin Tid med Hænder og Fødder imod, at hun giftede denne Raskowitz, eller hvad det var, han hed, Utysket. Men hun vilde ha' ham! Der var nok Pandiculum i Mo'ren, som salig Hannibal sagde! Hun løb nok til Paris med ham! Han skal jo ha' været saa overmaade smuk: mørk, sydlandsk, med sorte Øjne og Hud som en Indianer! . . . Ja, De kender jo Racen! Og saa blev de gift og var i Himmerige et halvt Aars Tid; for naturligvis maa saadanne halvvilde Mennesker være betagende i deres Kærlighed — — Aa, vær saa god at slaa til den Brems der, min Gode! Jeg hader Bremser! Men Gud bevare alligevel et Pigebarn for at komme i deres Kløer! Vi ser jo, hvorledes det ender! Og vore egne danske Mandfolk kan jo være gode nok til Tider! . . . Naa, men for at komme tilbage til Helmuth! Bil-

der De Dem maaske ind, min Bedste, at han kan tilfredsstille et Fruentimmer, der er saadant vant? Jeg tror det ikke!

— Deres Naade ser meget skeptisk paa det unge Par . . .

— Ja, det ved Gud, jeg gør! De skal se, det ender med en Polonæse! Hun har jo allerede tilkaldt Forstærkning.

— Deres Søn er dog altid saa glad, naar han er sammen med sin Hustru; og forelsket!

— Ja, ham er der saamænd heller ikke noget i Vejen med! Han holder kun én Kone ad Gangen ligesom Bjørnene. Han gider ikke være over flere! . . . Jeg er vis paa, at han kun har noget at gøre med hende Lørdag Aften, for saa kan han sove rigtig grundig ud om Søndagen!

— Men kære Baronesse! . . . sagde Pastorinden forfærdet.

Men den gamle Naade kørte paa!

— Han er for fed! Han spiser for meget! Han faar saamænd ingen Børn uden pr. Fuldmægtig!

Fru Mascani standsede og pegede op mod Huset, hvor hendes Datter netop viste sig i Døren.

— Jeg beder Deres Naade, der er Clara! sagde hun bekymret. Og med en lidt vel høj Stemme fortsatte hun: Er Baronessen stadig tilfreds med Stasia som Kokkepige?

Kondoren bøjede Hovedet og saa' glubsk ned paa Liggeanden.

— Aa jo, raabte hun himmelhøjt, idet hun søgte at efterligne Fru Johannes Stemme — aa jo, min Bedste . . . naar jeg selv laver Maden! . . .

Man gik ind i Havestuen for at drikke Kaffe.

— Lader Gemalen sig ikke se i Dag? spurgte Baronessen, da Kaffen var skænket.

— Jo, nikkede Pastorinden — jo, han gør vist! . . . Aa, lille Clara, gaa ind og hent din Fader!

Datteren gik ind i Studereværelset, og Fru Mascani sad lidt nervøs og afventede Resultatet af Sendelsen. Hun baade frygtede og ønskede Mandens Komme. Hun vidste jo ikke, i hvad Lune han var; om hans Raseri havde fortaget sig (hun havde hørt Larmen af Stenkilen mod Døren) — eller om man maaske kunde vente et nyt hysterisk Anfald her midt for Baronessens Øjne.

Det var Pastorindens Orm at skjule sin ægteskabelige Misère, skønt Gud og Hvermand vidste Besked om den.

— Naa? sagde Hendes gamle Naade og rynkede Brynene, da Clara kom ene tilbage.

— Far kommer straks, han skulde bare gøre lidt Toilette!

— Mascani er altid Kavaler! smilte Hustruen sygt og gav sig til at sysle med Kaffetøjet for at skjule sin Nervøsitet — En lille Kage, Deres Naade?

— Tak, maaske den lyse dér! Den ser mindre brændt ud!

Hendes Naade var i Krigshumør.

Men saa kom Pastoren.

Smilende kom han, toende tilsyneladende vel til Mode sine soignerede Hænder i hinanden. Det stærkt graasprængte, krøllede Haar var strøget op fra den høje Pande, og de brune Øjne lo under de sorte Bryn.

Han var endnu en meget smuk Mand; og Baronessen betragtede ham med Velbehag:

— Naa, Pastor Macaroni, sagde hun spøgefuldt og rakte ham sin store, røde, ringbesatte Haand — endelig ser man Dem da!

— Alle have vi syndet! og os fattes Ære for Gud! sagde han.

Nu vidste Fru Johanne, hvor hun havde sin Mand. Aldrig var nemlig hans Humør værre og mere ladet med Elektricitet, end naar han i sin Kones Nærværelse blasfemisk citerede Skriftsteder og brugte Vendinger af

den hellige Skrift. Han vidste nemlig, at det gjorde hende ondt.

Baronessen lo.

— Indrømmelse er Tilgivelse! sagde hun — Annammer herpaa Syndernes Forladelse!

Og hun rakte paa ny Haanden ud mod Pastoren, der atter greb den og denne Gang kyssede den, idet han samtidig sendte sin Kone et Blik, der ligefrem tindrede af Skadefryd.

Fru Mascanis Stemme skælvede, da hun begyndte:

— Jeg synes, Adolf, at . . .

— Hvilket, min Engel? afbrød Præsten hende blidt. — At jeg skulde drikke en Kop Kaffe? Ja, Tak, men der er jo ingen, der har budt mig nogen!

— Nu skal jeg hente en Kop, Far! skyndte Clara sig at sige.

Hun kendte Atmosfæren i Hjemmet og vilde afværge en Udladning.

For Resten holdt hun mest af sin Fader, hvem hun lignede baade af Ydre og Indre. Og hun havde ofte trøstet ham og talt ham til Rette, naar han havde et af sine Fortvivlelsens Anfald.

Baronessen saa' interesseret nysgerrig fra den ene til den anden af disse to lykkelige Ægtefolk. Havde hun været en Mand, havde hun sikkert følt sig ilde til Mode ved Situationen. Men nu var hun en Kvinde og befandt sig som Følge deraf lig Aal i Mose.

Pastoren fik serveret sin Kaffe.

— Hvis Deres Naade ikke har noget imod det, vilde jeg gærne tænde mig en Pibe? spurgte han.

— Ja værsgod! sagde Baronessen — Jeg er for længst tilrøget!

Mascani gik ind i sit Studereværelse og kom lidt efter tilbage dampende af en mægtig Pibe.

— Det smager saa herligt til Eftermiddagskaffen! sagde han og sendte demonstrativt en kraftig Røgsky hen mod sin Kone.

Han hørte til den Slags Ægtemænd, der bliver særlig modige i fremmedes Nærværelse.

Clara lagde blødt Haanden paa hans Skulder. Han anede, hvad det betød: Hun bad ham tage lidt Hensyn til Moderen. Men Pastoren vilde ikke forstaa hende.

— Vil Du have en Cigaret, min Tøs? spurgte han og trak en Pakke op af Lommen — Værsgod!

— Nej Tak, sagde Clara — Moder kan ikke lide det.

Hun plejede ellers ikke at tage videre Hensyn til Moderen; men nu i Øjeblikket havde hun Medlidenhed med hende, fordi der var en fremmed til Stede.

— Vil Baronessen ryge?

— Ja Tak! Hvorfor ikke? lo Hendes Naade.

— Og Du, min Engel? spurgte Mascani pludselig og holdt Cigaretpakken lige hen foran Ansigtet paa Fru Johanne.

— Far dog! sagde Clara uvilkaarlig.

— Din Far er saa spøgefuld i Dag! sagde Fruen. Hun rystede over hele Kroppen og var ved at græde.

Saa fik Baronessen Øje paa en rød Plet paa Pastorens venstre Kind. Det var Mærket af det Slag, han for en Timestid siden med knyttet Haand selv havde givet sig.

— Hvad fejler Deres Kind, kære Pastor? spurgte hun — Har De været oppe at slaas med Djævelen?

Mascani sendte hende et overrasket Blik. Men derpaa svarede han smilende:

— Tværtimod Deres Naade, tværtimod! Det er et Elskovsbid! Den kære Johanne (her lagde han ømt en Arm om sin Kones Hals) . . . den kære Johanne er jo, trods sin Alder og sin, hæ! . . . Slankhed, undertiden lidt voldsom i sine Affekter!

Buronessen slog en Latter op, saa det rungede gennem Stuen.

Ogsaa Pastoren lo.

Men Fru Mascani skubbede med et Stød sin Stol tilbage og forlod hurtig Stuen . . . . .

— — —

Ach, mein Gott, mein Gott! Der findes ikke i den samlede Zoologi og Botanik to Væsener, der kan lege med hinanden saa ynkeligt for Herren, som et Menneske kan lege med et Menneske!

Næsset, Juli 18 . . .

Kære lille Moder!

Der er da vel ingen syge derhjemme, siden jeg ikke faar Brev? Du maa endelig skrive snart, for naar der bare gaar et Par Dage over den Dag, jeg havde ventet Brev, saa synes jeg straks, at alting bliver saa sørgeligt. Jeg skal nok være fornuftig, som Du skrev til mig sidst; men naar man sidder saa langt borte fra alle dem. man holder af, og som holder af en igen, saa er det jo ikke saa nemt somme Tider.

Jeg har da ikke turdet bede Hendes Naade om at give mig et andet Værelse. Du skrev, at jeg skulde vælge en passende Lejlighed til at bede hende derom, men jeg synes aldrig, den kommer. Hun er sød og rar nok imod mig, men jeg kan alligevel ikke faa mig til at sige det, for hun er saa streng og fornem i hele sin Optræden over for mig, at jeg tror, at hun bare betragter mig som et Slags finere Tyende; hvad jeg jo ogsaa kun er. Nu maa Du ikke blive bedrøvet, lille Moder, for jeg vænner mig jo nok til det hele her.

Man kan jo heller ikke bestandig ligge i sin Moders Dragkisteskuffe, som Du selv skriver, men har godt af at komme lidt ud i Verden.

Hernede i Skolen gaar det rigtig godt, Børnene er flinke og artige. Den lille Karen er en sød, lille en og vi holder meget af hinanden. Men Du vilde vist rigtig le af os, thi somme Tider er det næsten, som om det var Karen, der var Lærerinden, og mig, der var Eleven.

Hun tager sig mange Gange saa morsomt voksent af mig; men hun er jo ogsaa mere vant til at omgaas disse fine, adelige Mennesker end jeg. Du skrev, at Du synes, at jeg skulde sige til Hendes Naade, at jeg mente, at det var forkert, saaledes som hun undertiden behandler Karen; men det er slet ikke saa nemt for mig; dog har jeg bestemt en Gang, naar vi er ene, at føre Samtalen hen derpaa. Som nu i Gaar, da Karen igen havde kastet et nyt Kammerdugslommetørklæde bort, saa syede Baronessen et Haandklæde fast paa Ryggen af hende, og det maatte hun saa gaa rundt med hele Dagen til Straf. Og hendes Naade havde oven i Købet sagt, at alle skulde gøre Nar af hende, baade Baronen og Tjeneren og Pigerne; og til sidst gemte hun sig, den lille Stakkel, nede hos mig paa mit Værelse og sad og græd og var ganske rasende og vild somme Tider og sagde, at hun hadede sin Mama og vilde ønske, at Hejmdal engang vilde løbe løbsk med hende, saa at Vognen kunde vælte, og hun kunde slaa sig ihjel. Jeg forsøgte jo at trøste hende og viste hende Billederne i min store Naturhistorie og fortalte om dem, hvad hun jo ellers holder saa meget af; men det nyttede ikke. Og til sidst græd vi begge to; det var jo nydeligt, kan Du tro, men jeg k u n d e ikke lade være, jeg blev saa ked af det alt sammen og næsten helt bange for at være her; og jeg syntes, at jeg slet ikke var min Plads voksen, og at vi vist havde gjort fejl i at modtage den, og at det vilde ende med en forfærdelig Ulykke. Men saa kom lidt efter Kammerjomfru Petersen, som Karen kalder hende, og hentede os op til Hendes Naade, der sprættede Haandklædet af og spurgte, om vi vilde gaa en Tur med hende ud i Skoven. Og saa var hun saa god og rar; og vi sad nede paa den høje Skrænt ved Fjorden og spiste kandiserede Frugter, og hun kælede hele Tiden for Karen og kaldte hende sin eneste, bedste lille Baby. Og mig klappede hun ogsaa paa Kinden og sagde, at

hun var meget glad ved at have mig i Huset. Jeg fik naturligvis Taarer i Øjnene og ønskede, at hun altid vilde være saadan, for saa vilde jeg gerne være her.

Jeg har da været paa Besøg med Karen nede i Præstegaarden et Par Gange, siden jeg sidst skrev. Det er rigtig rare Mennesker, især Pastoren; og hvor er han dog en smuk gammel Mand! Og saa er han saa venlig, han klapper mig altid paa Kinderne og stryger mig over Haaret, ligesom Fader gjorde. Men Jomfru Petersen siger, at han lever ikke lykkeligt sammen med sin Kone, og det synes jeg nu er Synd for ham. Fruen ser ogsaa altid saa streng ud, naar Pastoren er i Stuen; men naar man er ene med hende, er hun meget god og rar.

Uh, nu begynder Rotterne igen at gøre Spektakel oppe paa Loftet; og her er jo saa lavt, at det lyder, som om de løb omkring herinde i Værelset. Bare jeg kunde ligge hjemme hos Jer om Natten og saa gaa her over paa Skolen hver Morgen! Og saa være hjemme hele Søndagen! Her er saa uhyggeligt hernede om Aftenen, naar alle de andre er gaaet i Seng. Forleden Aften blev jeg saa forskrækket, at jeg blev ganske stiv, thi pludselig var der en, som bankede haardt tre Gange paa mit Vindue; det var bare en Gren af Busken, som staar lige her udenfor, men det vidste jeg jo ikke straks. Og her kommer saa mange Edderkopper ind fra Haven; de løber hen under Loftet og falder somme Tider lige ned i Ansigtet paa mig og paa Halsen, og de vil absolut spinde deres Net inde i Alkoven i Hjørnet lige over Sengen; Enkebaronessen siger, at det betyder Lykke; men jeg ser da efter hver Aften med et Lys og river dem ned, hvis der er nogen. Paa en Maade er det jo godt, at Niels Tjener har sit Værelse lige her ved Siden af mit, og somme Tider er jeg jo ogsaa rigtig glad ved det; men han snorker saa frygteligt, at jeg næsten ikke kan falde i Søvn. Og forleden Nat var det, ligesom jeg hørte nogen græde

og klage sig inde hos ham; jeg blev saa angest, at jeg satte mig over Ende i Sengen og lyttede, om han var syg; men saa hørte jeg bare hans Seng knage, den staar lige op ad min paa den anden Side af Væggen; og han har vel drømt.

Jeg k a n nu heller ikke forstaa, lille Moder, hvorfor jeg skal ligge hernede saa langt borte fra alle de andre! Jeg vilde meget hellere have Værelse sammen med Karen oppe ved Siden af Hendes Naades Toiletværelse; men der ligger jo Kammerjomfruen for at være i Nærheden, naar der er Brug for hende.

Aa lille, gode rare Moder, nu maa Du ikke blive bedrøvet, men jeg synes somme Tider om Natten, at det er saa sørgeligt, at jeg havde det saa godt hjemme hos Dig, for havde Du bare været haard og streng imod mig, saa havde jeg jo meget lettere kunnet finde mig i at komme ud blandt fremmede Mennesker, der slet ikke bryder sig om mig! Men nu maa Du ikke blive ked af, hvad jeg har skrevet; Du har jo selv sagt, at jeg skal klage mine Sorger for Dig, naar der var noget i Vejen; og jeg synes allerede, at det har lettet lidt paa mit Humør, og at jeg ser Dit lille, milde Ansigt smile og nikke opmuntrende til mig.

Sov nu vel, lille Moder, og kys Robert og Tvillingerne mange Gange fra mig. Klokken er ét Kvarter over elleve, og jeg er søvnig.

10,000 Kys fra din trofaste

Kanin.

Det er sandt, jeg har glemt at fortælle Dig, at vi for Tiden har Besøg af Grev v. Scheele, en Fætter til Hendes Naade; han er meget smuk!

Tror Du ikke nok, at Du sammen med mit broderede Skørt kan sende mig mine to smaa blaa Vaser, som jeg laante Tvillingerne, da jeg rejste?

De vil pynte saa pænt herinde med Blomster i.
Og skriv saa snart, hører Du, og rigtig langt!

Det er i Hendes unge Naades Kabinet lige efter Frokosten . . . .

Baron Helmuth er gaaet ind paa sit Kontor for at sove.

— De maa sgu undskylde mig, Greve, havde han sagt — men min Lur maa jeg ha'; ellers bli'er jeg ikke Menneske i Eftermiddag. Alvilda ta'er sig nok af Dem. Godmorgen!

Og nu laa hans Højvelbaarenhed inde i Kontoret paa den store Sofa under sin Stamfaders Billede og slumrede.

Han laa paa Maven med Panden støttet mod en Pude, der var anbragt paa Sofaens ene Arm. Skødefrakken var gledet til Side, og paa hans mere end velformede Bag, der var klædt i lysegraa, stramtsiddende Ridebenklæder, havde hans tro Følgesvend, Mira, en lille, abelignende Terrier, kringlet sig sammen.

Det var dens Yndlingsplads i Middagstimerne.

Og Hund og Hersker snorkede om Kap . . .

Inde i hendes Naades Kabinet sad Grev v. Schele i en magelig Armstol og røg langsomt og drømmende af en fintduftende Cigaret. Og Baronessen hvilede ligeledes drømmende og i en indtagende Bugtning paa en slangeformet Kanapé betrukket med storblomstret Silketøj.

Der var hyggeligt og svalt derinde. Solstraalerne spillede gennem de aabentstaaende Vinduer og legede rundt paa det brogede Gulvtæppe, snart som brede, rolige Lysflager, og snart som smaa, vevre St. Hansorme, der glimtede og lyste og blev borte og kom igen, alt som Lindetræerne uden for i Haven bevægede deres Kroner og nikkede i Vinden . . .

Her lidt om Grev Scheele:

Rygtet gik, at han samlede paa Kvinder, ligesom andre samlede paa Frimærker, Mønter eller Konkylier, Opdagede han et sjældent Eksemplar, blev han øjeblikkelig greben af en dirrende Iver efter at faa Fingre i det. Men naar saa denne hans Hensigt var opnaaet kølnedes lidt efter lidt hans Interesse for den erhvervede Sjældenhed: han „klistrede den ind", nummererede og katalogiserede den, og saa' sig derpaa om efter et nyt Bytte . . . .

Men de arme, forraadte Ofre sad igen med vidtopspilede, uforstaaende Øjne.

Thi han forlod dem akkurat paa det Punkt. hvor Spillet for en Kvinde skal til at begynde.

Naar de stod med lukkede Øjne og aabne Arme for at modtage ham — saa tog han høfligt Hatten af og gik.

Men han handlede efter Overbevisning, sagde han:

Thi det var hans dybe og grænseløse Ærefrygt for Kvinden som Menneske, der fik ham til at anvende denne Fremgangsmaade.

Hans Erotik var sjælelig, forklarede han. Tanken bare paa Muligheden af at kunne komme i den Situation at skulle avle Børn med sit Hjertes udvalgte fik hans sensible Nerver til gysende at trække sig sammen som Bladene paa en Mimose.

Han begærede intet videre end at sidde Haand i Haand og Blik i Blik med sin Veninde. Og kom det højt: at trykke sine Læber blødt og lidenskabsløst (det vil sige: lidenskabsløst i kødelig Forstand; thi sjælelig Ild og Kraft kastede han ingenlunde Vrag paa) mod hendes Kind og Pande.

Følte han undertiden Trang til mere, hvad jo kan hænde, søgte han mandigt at beherske sig. Men blev Trangen ham for stærk og tog Magten fra ham, flyede han sin elskedes Aasyn og søgte Husvalelse og Læge-

dom pr. kontant paa de Steder, hvor Elskov købes og sælges.

Og denne sin Bestræbelse efter skarpt at sætte Grænse mellem det sjælelige og det legemlige kaldte han: Vandringen mod Idealet.

Og han ansaa sig for en udvalgt og nævnede sig finere og aandigere end Flertallet af sine samtidige, der tog til Ægte, elskede Hustruen paa gammel dansk Façon og resulterede med at sætte Afkom i Verden.

Han kaldte sig en Blænker, gjorde han, en ny Kulturs Indvarsler, en rara avis, der højt hævet paa sine straalende Vinger, varslende pegede Samfundet Vej til det forjættede Land, hvor de frigjorte Sjæle, rensede for alt legemligt Smuds og Vedhæng, svimlende svang sig rundt i den liljehvideste, aandelige Lyksalighed . . . Amen!

Ja, saaledes tænkte han; og saaledes var hans Lærdomme. —

Men som enhver Profet led han Skuffelse paa Skuffelse.

Med straalende Øjne og frydefuldt bankende Pulse lyttede Kvinderne i Begyndelsen til hans Teorier. Her var da endelig det Ideal, som de ustandselig havde drømt om! Her var da endelig den Prins, de havde længtes imod fra den Sturd, Præsten lyste dem ind i de voksnes Rækker paa Konfirmationens hellige Dag! Her var da endelig den M a n d, som fri for al jordbunden Lyst og Begær vilde tage dem paa sine stærke, men rene Arme og bære dem ind i Paradisets straalende Have uden at tilsmudse deres Sjæle og uden at bryde deres kyske Helligdoms sarte Jomfruseg! . . .

O, sanctissima, o, piissima dulcis mater amata!

Og de nedsænkede sig i de sublimeste Tankeudvekslinger med dette Unicum af en Apostel. Han talte, thi han holdt meget af at tale, og de lyttede og spurgte. Og deres tørstige Sjæle fyldtes af hans Ord som tomme Vinsække af Vin, saa de svimlede derved. Og da

hændte det ufravigeligt, at deres Hoved sank ned paa hans Skulder (hans stærke, men rene Skulder), medens de stille græd af unævnelig Lykke og sød Sorg m. m.

. . . .

Ak ja, hvad er vi Mennesker! —

Han, denne Lysbringer, denne Gudernes udkaarne, denne stolte Indvarsler af en kommende højere Kultur, han havde sandelig let ved pludselig at rejse midt under denne Ceremoni og fly!

Og han havde jo desuden ogsaa andre Ressourcer!

Men de, Kvinderne, disse arme Disciple, der blev siddende ene og uforstaaende tilbage med lukkede Øjne og halvaaben Mund og Armene favnende udstrakt imod ham, og de sank sammen i haabløs Fortvivlelse og blev blege af Sorg og magre af utilfredsstillet Længsel — er det at undres paa?

Og dog følte han sig hver Gang skammeligen skuffet og forraadt.

Som en Præst i en svigefuld Menighed: som en Missionær blandt forræderske Proselyter; som et Guds Sendebud mellem Niam-Niamer, saaledes følte han sig!

Men dette har jo stedse været en Foregangsmands Lod!

. . . . .

Da var det, at han modtog Indbydelse fra sin Kusine Alvilda om at tilbringe nogle Uger paa Næsset.

Og efter nogen Vaklen modtog han den.

Først havde han tænkt paa at sende et beklagende Afslag: Han egnede sig ikke til at leve i en Families Skød. Hans Tungsind og Mismod vilde kaste dunkle Skygger over de Stuer, i hvilke han færdedes. Han sendte sin hjerteligste Tak, fordi man saa venligt erindrede ham; men han var bleven en sorgfuld Mand og en lyssky Mand, og Ensomheden var bleven hans Refugium . . . .

Dog, skønt han havde skrevet denne Svarbillet uden at tøve og ganske uden Kladde, afsendte han den ikke.

Thi netop som han havde kuverteret den og forseglet den med sit grevelige Signet: en Slørugle, der, siddende paa en Globe, hæver sit Blik mod Himlen (det er udlagt: den matøjede, jordbundne Visdom, der sætter sin Lid til det Hinsidige) — netop i det Øjeblik var en Tanke slaaet ned i ham:

Om dette skulde være et Fingerpeg, en Manelse, et Varsel?

Skulde han atter omgjorde sig med Sværdet!

Var Indbydelsen fra Kusine Alvilda det Paukeslag, der paa ny dundrede ham frem til Arbejde og Daad?

Hvem kunde sige det . . . .

Greven lagde Signetet fra sig og støttede tankefuld sit Hoved i sin aristokratiske, let solbrændte Haand, hvis fine Fingre løb spidst ud, og hvis riflede Negle var omhyggelig manicurerede:

Hidindtil havde han kun doceret sin ideelle og skønhedsfyldte Teori for unge, uforsøgte Kvinder, der intet kendte til Livet og intet havde prøvet, og som derfor, lig deres Mødre før dem, havde, med store, nyfigne Øjne og Hjerter, der dirrede af Forventning, stirret frem mod „Skabningens Ypperste": Manden, Elskeren, Gemalen!

Med Ungdommens Begejstring og Tro havde han kastet sig over sin Gerning. Og derfor havde han valgt sig disse rene og ubesmittede Jomfruer til Objekter, fordi han fuldt og fast haabede og ventede at kunne prente sine Ords og sine Lærdommes gyldne Tegn paa deres hvide Sjæles kyske tabulæ rasæ!

Men atter og atter var han bleven skuffet. Gang paa Gang havde han set dem svigte, naar det afgørende Moment var inde.

De havde fordret mere, end han havde kunnet give.

Thi de havde haft deres Mødres Syn paa Forholdet mellem Mand og Kvinde . . . .

Greven løftede Hovedet og stirrede ud for sig. Der

lyste et energisk Glimt frem i hans Øjne; og han knyttede beslutsomt de fine Hænder:

Hvad om han optog Kampen paa ny og forsøgte med Konerne!

Han rejste sig, skød Stolen tilbage og gik heftig bevæget op og ned ad Gulvet:

Egentlig var han træt af Kvinder! Skuffelse paa Skuffelse havde de beredt ham. Han havde ofret paa dem sine sarteste Følelser og sine skønneste Ord. De fineste Kys havde han trykket paa deres Pande og Kind, og med brusende Veltalenhed havde han skildret for dem det kommende Kultursamlivs aandelige Samliv mellem Kønnene! — Men naar han saa, Sejren vis, henrykt havde grebet efter deres Sjæle, havde de i deres naive Ukyskhed budt ham frem deres længselsfulde Legemer!

Ja, han var træt af Kvinder!

Og dog: inderst inde i ham, dybest nede i hans Hjertes skjulte Vraa, sad en evigt sugende Higen efter blot at finde én retfærdig, én eneste en, for hvem han Kind mod Kind og Haand i Haand kunde klage ud al den dunkle Sorg og al det triste Vemod, som Livet saa ubarmhjertig havde dynget ham paa.

Og denne Higen lod ham ikke i Ro. Vel havde han lidt Nederlag paa Nederlag i sin Kamp for Idealet: det bøjede han sit Hoved og tilstod. Men forført af Digtere og Poeter, og hildet i en kortsynet Overleverings blomsterspækkede Fraser, havde han grebet Sagen fejlagtigt an, idet han udelukkende havde sat sin Lid og sit Haab til den uforsøgte Ungdoms højt priste og højt besungne sne- og liljefarvede Uskyld og Renhed!

Ikke at han vilde frakende Ungdommen Retten til at smykke sig med disse Prædikater: ingenlunde!

Men netop i selve denne Uprøvethed og Uforsøgthed laa Grunden til hans Fataliteter. Thi værende til Stede i en blot nogenlunde kraftig Potens grænsede disse Egenskaber nær op til den Naivitet, der tangerer Be-

grebet Dumhed. En, ganske vist, Dumhed, der i og for sig kunde være sød og indtagende nok; men som dog rummede Spiren til skæbnesvangre Fejltrin og uløselige Forviklinger: Man kendte ikke Livet. Man anede intet om de tusinde Snarer, det lagde for ens Fod. Som forventningsfulde Børn stirrede man ud i Fremtiden, forvissede om, at alle Haab skulde opfyldes, og alle Længsler stilles. Kuriøst gav man efter for alle Indtryk, idet man fattedes den Sjælens Guldvægt, der, smedet af Erfaring og Selvoplevelse, haarfint angiver sit Godt og Ondt. Og med lukkede Øjne og aabne Arme blev man et vilje- og modstandsløst Bytte for sine gennem Aarhundreder nedarvede, urgamle Impulser . . . .

Den unge Greve havde paa ny taget Plads foran sit Skrivebord:

Ja, han var til visse træt af disse Kvinder, som saa ganske manglede Evnen til at opfatte det svælgende Dyb, der spaltede sig mellem en Kulturbærers sjælfine Tilnærmelser og en tungvindt Kræmmersvends haardhændede Forlovelseserotik!

Men der gaves jo ogsaa andre!

Hans Øjne lyste, og hans Pulse bankede: Ægtehustruerne! Konerne!

Hvad om han blandt d i s s e skulde møde den Veninde, hans Sjæl dog, trods alle Skuffelser og alle Nederlag, stedse og uophørligt havde længtes imod!?

Og han greb et nyt Ark Papir. dyppede sin Pen og takkede i hjertelige Vendinger for Æren. Han skulde indfinde sig med det første . . . .

Kusine Alvildas Indbydelse var bleven det Rolandshorn, der atter kaldte ham frem paa Arenaen!

Grev v. Scheeles Ejendom laa en Fjerdingvej oppe i Landet paa den anden Side Fjorden. Tre Dage efter at have afsendt sin Takskrivelse lod han sig selv og sit

Køretøj færge over Vandet. Og en halv Time senere holdt han foran Næssets Portal.

Helmuth og Alvilda kom ilende ned ad Taarntrappen til Vestibulen for at tage imod Gæsten.

— Velkommen, Scheele; sagde Baronen og trykkede varmt Grevens Haand. — Det var sgu pænt af Dem, at De vilde komme og ta' Dem lidt af min Kone! Hun keder sig! . . . . Kom nu med op og faa noget Frokost!

Hendes Naade var smykket for Dagen i en blaahvid, silkeagtig Formiddagsdragt, der faldt i lette, bløde Folder ned om hendes slanke Skikkelse. Ærmerne var korte og sluttede tæt som et Trikot omkring Armen til lidt neden for Albuen. Og om Livet havde hun et Bælte dannet af smaabitte, matlysende Sølvplader, der laa over hinanden som Skællene paa en Fisk. Om højre Haandled bar hun et Sølvarmbaand. Og paa Brystet, tæt oppe ved Halslinningen, der ligeledes var prydet med et prunkløst Smykke af Sølv, sad en bleggul, halvtudfoldet Rose.

— Hun er storartet! sagde Helmuth med begejstrede Øjne, — Hva'? Hun ligner en Havfrue! . . . De sku' sgu gifte Dem, Scheele!

Og Hr. Scheele smilede blegt og kyssede ærbødigt sin Kusines Haand . . . .

Oppe i Spisesalen blev Gæsten præsenteret for Karen og Kaninen.

Karen blev øjeblikkelig betaget af den mest flammende Kærlighed til sin „Onkel". Hun havde aldrig set „noget saa spiseligt", erklærede hun bagefter nede i Skolestuen til Frøken Jansen. — Du kan vove paa at forelske Dig i ham! sagde hun truende. Og Frøkenen lo af hende og sagde, at hun skulde nok la' være. Men hun rødmede dog og maatte uvilkaarlig presse sine Hænder haardt ind mod sit lille, letbevægelige Kaninhjerte.

For han v a r jo smuk, denne „Onkel": høj, velvok-

sen og skulderbred, ret en Type paa en nordisk Mand med lyst, krøllet Haar og Skæg og store havblaa Øjne, og Tænder, der lyste som Sne bag de røde Læber. Kaninen syntes, at han lignede Valdemar Atterdag!

. . . .

Ved Frokostbordet fik Fætter og Kusine ikke talt meget sammen. Helmuth havde bemægtiget sig hele Konversationen. Han skulde have nøje Besked om, hvordan Kornet stod ovre hos Greven. Om han havde fæstet Høstfolk; og hvad de skulde ha' i Løn; og om de havde været vanskelige at faa fat i. — For det var Fanden til Folkehold, sagde han. — Vi kommer sgu snart til at gøre Arbejdet sæl! . . . . Hva' si'er Du, Vilde, om at bli'e sendt ud og binde op, ha, ha?

Vilde smilede, og Greven lo pligtskyldigst og mente, at det vistnok vilde volde hans Kusines smukke Hænder en Del Bryderi.

— Ja, De kunde sgu heller ikke stille meget op med Deres Poter! sagde Baronen. — Sikke no'et Dukketøj! henvendte han sig til sin Kone, idet han lagde sin ene store, rødbrune, behaarede Lab ved Siden af Scheeles smalle, soignerede Haand. — Hva'? Det er jo ikke Hænder for et Mandfok! Og sikke Negle! Smør De dem med Pomade, Greve?

— De er da pænere end dine, Fa'r! sagde Karen, der følte sig saaret i sine sarteste Følelser.

Helmuth lo buldrende.

— Hun er sgu allerede væk, Vilde! sagde han. — Jaja, det er maaske et Parti!

Baronessen rystede misbilligende paa Hovedet:

— Saadant noger siger man ikke til Børn, Helmuth!

— Aa, Fanden, en Spøg! . . .

Da Baronen senere var gaaet i Marken med Mira (den første Dag undlod han paa sin Kones indtrængende Opfordring at tage sin Middagslur), og Karen og Frøken Jansen sad ved deres Dagværk i Skolen, spadserede Fætter og Kusine en Tur i Skov og Have.

Det var en ret penibel Situation for dem, denne, at være ene to. De havde ikke set hinanden i tolv Aar, og Baronessens noget uheldige Ægteskab laa jo imellem.

Til at begynde med indskrænkede de sig da ogsaa til at tale om Vind og Vejr, om fælles Slægt og gamle Bekendte.

Indtil endelig Baronessen pludselig brød Isen ved at sige:

— Ak ja, Alex, der er sket mangt og meget, siden vi to sidst talte sammen!

— Ja, stakkels Kusine! sagde Greven, idet han blødt lagde sin Haand paa Baronessens Arm! — Men det har gjort mig glad i Dag at finde Dig i saa tryg og sikker en Havn! Din Mand er et prægtigt Menneske, ikke sandt?

— Et udmærket Menneske! nikkede Baronessen. Langt bedre end jeg havde fortjent!

— Hvor kan Du nu tale saadan, kære Alvilda!

— Fordi jeg ofte plager ham med mine Luner! sagde Baronessen stille. — Jeg er ikke saa glad og taknemmelig, som jeg burde være. Ofte føler jeg mig bedrøvet og fuld af Sorg; og da er det jo ikke altid saa nemt at skaane sine Omgivelser og lægge Baand paa sine syge Nerver.

— Livet er ofte vanskeligt at leve!

— Ja.

— Men naar man ved sin Side har et Menneske, som man kan betro sig til og tale med om alt . . . .

— Ja, saa vilde det være lettere! afbrød Baronessen ham med et Suk. Men saa rakte hun pludselig ligesom undskyldende sin Haand ud mod ham og sagde: — Men Du er dog virkelig ikke kommen til Næsset for at høre paa mine Jeremiader, kære Alex! Tilgiv!

Greven trykkede hendes Haand til sine Læber:

— Jeg tager din Fortrolighed som et Tegn paa, at Du betragter mig som Ven, kære Alvilda!

— Ja, det gør jeg! nikkede hun og sendte ham et dybt og forjættelsesrigt Blik. —

Se, dette var Kvintessensen af, hvad disse to Adelsmennesker fik sagt hinanden i Enrum den første Dag, de var sammen.

Men det turde jo ogsaa være tilstrækkeligt . . . .

Og desuden blev der jo Tid og Lejlighed nok for dem til at fortsætte denne Tankeudveksling; thi Helmuth var meget optaget af den tilstundende Høst. Han viste sig kun ved Maaltiderne. Dagen igennem var han i Marken eller rundt i Ladebygningerne med Forvalteren, tilsaa Folkene og arrangerede og kommanderede for at faa alt i Stand til, at Arbejdsstyrken kunde tage fat med Præcision, naar Tidens Fylde var inde.

I de første Dage havde han følt det som sin, lidt tunge, Pligt at konversere „vores Gæst". Og han valgte da, hvad baade rimeligt og naturnødvendigt var, Landbrug, Jagt, Hesteopdræt og Skovhugst som Emner. Men han kom jo snart under Vejr med, at Greven var, hvad Forvalteren kaldte „en Bumfiler", paa disse Omraader. Og saa holdt han lidt efter lidt op at konversere og lod Vilde og Gæsten „pludre deres Tøjeri sammen". Og, sandt at sige, befandt han sig ret vel derved; thi dels var han jo ikke en Mand af mange Ord, og dels holdt han unægteligt mest af at fordøje sin Spise med Andagt. Han trak sig derfor allerede den tredje Dag straks efter Frokosten ind i Kontoret for at slibe sin Lur. Og efter Middagen kom Forvalteren op for at „glo Landvæsen" (det var Hendes gamle Naade, som havde fundet paa denne Betegnelse); de talte nemlig næsten ikke, Herren og Fogeden, de sad bare og dampede paa deres Piber og stirrede hinanden stift i Øjnene og udstødte af og til Ord som: Rughalm, Sædskifte og Kunstgødning. Og naar der saa skulde drikkes Te, sagde Forvalteren Godnat og gik. Se, der var de to Maaltider klaret. — Efter Teen sad Helmuth ganske vist opstillet paa en Stol inde i Salonen hos

Vilde og Fætteren; men han var da som oftest saa træt og søvndrukken af Dagens Traven rundt i fri Luft, at han, efter et Kvarters Tids uhyre Kamp for at bevare Anstanden, stille listede hen paa Chaiselonguen i Hjørnet bag Kaminen, hvor han efter to Minutters Forløb segnede om, stiv af Søvnighed.

Det gør ondt at maatte sige det: men Baronen snorkede temmelig hørbart! — Og den første Aften han laa todt derhenne i Krogen, følte Hendes Naade sig yderst ulykkelig. Men hendes Slægtnings fine, medfødte Takt bragte hende over det vanskelige i Situationen. Med et godmodigt Smil om sin smukke Mund havde Greven sagt, idet han gjorde en let Bevægelse med Haanden hen mod Chaiselonguen:

— Nu maa Du ikke skænde paa din Mand, Alvilda? Han har virkelig ærlig fortjent at hvile sig lidt. Jeg beundrer i høj Grad hans Flid og Dygtighed!

Og Baronessen havde taknemmeligt trykket sin Fætters Haand og sendt ham et af disse tilslørede, uransagelige Blikke, der paa én Gang gør en Mand baade glad og urolig. —

Og herefter lod de Højvelbaarenheden hvile i Fred.

Grev Scheele havde fastsat sit Besøg paa Næsset til fem Dage. Og nu levede man løs paa den sjette!

— Hva' Fanden, enten De er hjemme eller her, gror Kornet sgu lige godt, Scheele! sagde Helmuth, der var henrykt over at se og fornemme den udmærkede Forandring, der var foregaaet med Vildes Humør siden Fætterens Ankomst.

— Aa, ja, hva', Onkel Alex, bad Karen med straalende Øjne — bliv bare i to Dage til?

— Jeg slutter mig ydmygt til Baby, smilede Hendes Naade.

— Nu De, lille Jansen! lo Baronen. — Saa kan han sgu ikke sige Nej.

Kaninen rødmede og var ved at vride sig ned under Bordet.

Grev Alex kom med et Par svage Udflugter; men lod sig dog til sidst overvinde og lovede at blive til Lørdag, da han saa absolut skulde hjem og betale Dagløn . . . .

Og han blev jo hellere end gerne, gjorde han! Hans Hjerte bankede af Fryd ved Tanken om, at han endnu havde hele to Dage at være sammen med sin Kusine.

Han var bleven ung paa ny!

Aladdins Ord efter sit første Møde med Gulnare: Saadan har jeg aldrig været før! kunde han have gjort til sine — om han havde turdet.

Han var forelsket?

Profeten, Lysbringeren, Foregangsmanden var forelsket, saaledes som et Mandfolk s k a l være det. Men han skammede sig for sig selv og vovede ikke at tilstaa det.

Til at begynde med havde Baronessen blot og bart interesseret ham som et nyt „Objekt". Han var i sine Samtaler med hende paany rykket frem med alle sine gamle Fraser om den „aandelige Kærlighed" og den kommende høje Kultur, hvis bestaltede Indvarsler han ansaa sig selv for at være.

Og hun havde hørt paa hans Svada med alvorlige, agtpaagivende Øjne, hvad hun jo burde og skulde. Men om hendes Læber havde stundom tegnet sig et bitte lident overbærende Smil, som hos en Moder, der lytter til et fantasirigt Barns Pludren.

Dette Smil havde irriteret ham og pint ham. Og han var bleven ivrigere og ivrigere og havde talt sig varm og ligefrem sagt hende, at hendes Brev til ham var kommet som en Røst fra oven, en Kaldelse, et Basunstød, der havde manet ham frem af hans Ensomhed, frem til Liv og Leven paa ny, frem til Dag og Sol og . . . . (her havde han bøjet sit Hoved og kysset hendes Haand) . . . . og Lykke! —

De havde gaaet lange Ture sammen rundt i Skovene ved Fjorden. Og de havde redet Side om Side milevidt

bort ad ensomme, ubefærdede Veje. I Straahytten nede ved Havens Grænse havde de siddet; i de store, dunkle Stuer oppe paa Næsset.

Og han havde talt og talt. Og hun havde andægtigen lyttet og tankefuld nikket. Men Smilet om hendes Læber havde han aldrig faaet dræbt.

. . . . . .

Saa var det, at de Dagen før Grevens Afrejse igen sad sammen i Straahytten.

Fætter Alex havde netop endt en glødende Udmaling af, hvor skønt Livet vilde blive, naar hans Teorier i en ganske vist noget fjern Fremtid kom til at herske over Menneskene.

— Du forstaar mig, ikke sandt, Alvilda? sagde han ivrig. — Du indrømmer, at mit Syn paa Forholdet mellem Mand og Kvinde er langt ideellere, langt finere og mere kultiveret end . . . .

Baronessen, der som sædvanlig taalmodigt og stille havde siddet og hørt paa Fætterens Udgydelser, løftede pludselig sin Haand og lod den langsomt og kærtegnende glide ned over Talerens Kind.

— Du er elskelig, Alex! sagde hun og saa' ham smilende ind i Øjnene. — Man bliver et bedre Menneske af at omgaas Dig!

Greven rødmede som en Bachfish og stirrede næsten forvildet paa sin Kusine: Gjorde hun Nar af ham? Haanede hun ham? Havde hun ham til Bedste?

Men Baronessen vedblev smilende at holde hans Øjne fangne.

— Store, store Barn! sagde hun og lod igen sine hvide, bløde Fingre dvælende glide ned over hans Kind. — Lille, lille Kig-in-der-Welt! —

Da var det, at alle Taager brast, og at Grev v. Scheeles Elskov brød frem, som Morgensolen bryder frem af en Nattedises fjælende Banker!

Han sprang op fra Bænken, hvorpaa de sad, og med et stønnende Udbrud af Smerte og Jubel slyngede han

sine Arme om Baronessen, krystede hende tæt i sin Favn og bedækkede hendes Øjne og Læber med hede, sitrende Kys.

— Alex, Alex! stammede hun og søgte at sno sig bort. — Jeg vil ikke . . . Du maa ikke . . .

Men lidt efter lidt slappedes hendes Modstand, hendes Hoved sank til Hvile paa hans Skulder (hans stærke, men o. s. v.) og han følte, at hun blidt og vemodigt gengældte hans Kærtegn.

Kvinden er jo nu engang saa uendelig kærlig af Naturen!

Da Fætter Alex om Aftenen var ene ovre paa Gæsteværelset hinsides Riddersalen, stillede han sig hen foran Spejlet, paa hvis Konsol Tjeneren havde anbragt tvende i Sølvstager brændende Vokslys.

Der stod han en Stund og betragtede i dyb Opmærksomhed sit Ansigt.

Han ventede at finde sine Øjne sky og fulde af Samvittighedsnag, fordi han havde svigtet Idealet og glemt i lidenskabelig Praksis de høje, skønhedsfyldte Teorier, der hele hans Ungdom igennem havde ledet hans Fjed og holdt hans Sti ren.

Men hans Øjne lyste ham i Møde fra Spejlets Glar, store og straalende, uden Ruelse og uden Brøde. Hans Pande var klar og skyldfri; og hans Læber lo, som kun de Læber le, der har smagt Livets sødeste Sødme!

Skælvende af tilbagetrængt Lykke flyttede han Lysene hen paa Natbordet og begyndte at klæde sig af:

Altsaa havde han været hildet i et Bedrag! Den stolte Bygning, som hans Tanker havde opført, og som han i sit Hovmod havde nævnet Fremtidskulturens Peterskirke, den havde kun været et arme Fata-Morgana, fremtryllet af en vejtræt Ørkenvandrers syge Fantasi!

Ja, han havde hidindtil vandret i en Sahara; og han havde taget Feberens plumrede Kildevæld for Livsens sprudlende Vande!

De Kvinder, han fordum saa hjerteløst havde forladt, havde været klogere end han: Gennem Sjælene alene spirer intet frugtbart Samliv mellem Kønnene!

Det havde han nu lært at indse . . . .

Han pustede begge Lysene paa Natbordet ud, ét for ét, lagde Hovedet til Puden og rullede sig ind i Silketæppet:

— Ak, om han havde kunnet kalde alle disse arme, længselsfulde Kvinder tilbage og sone imod dem, det han havde forbrudt! Ak, om han havde kunnet . . . . .

Saaledes tænkte han. Thi han var lykkelig. Og Lykken gør god.

— — —

Saa oprandt den syvende Dag, Afrejsens Dag. Frokosten var nydt, og Baron Helmuth havde, som skrevet staar, trukket sig tilbage til sit Kontor for at sove, medens Baronessen og Grev Scheele opholdt sig ene i Kabinettet.

Det var kvælende hedt udenfor, og Solen sendte sit Ildbad ned over Slot og Have.

Ind gennem de aabentstaaende Vinduer strømmede en stærk Duft af Lindeblomster og fyldte Luften i Værelset med en fad, sødlig Vellugt. Man hørte Fluer og Bier summe døsigt rundt ude over Træernes Kroner. Og af og til lød fra en Graaspurv, som havde søgt Middagsly under Bladenes Skygge, et lille søvnigt Pip.

Midt ude paa den grønne Haveplæne laa en stor, graa Kat og lod sig bage igennem af Solen. Den laa paa Siden fladt udstrakt i Græsset med alle fire Ben stikkende stift frem. Dens Øjne var lukkede. Man kunde tro, at den var død.

Men paa én Gang saa' man den krumme den allerydeste Spids af sin Hale og bevæge den rundt og rundt, hurtigt og nervøst som en lille, laadden, kroget Pinger, der kælent legende gned sig i en Cirkel hen over Græsset. Saa løftede den Hovedet en Kende og

aabnede halvt det ene at sine Øjne, der et Sekund lyste grønlig-gult i Solen . . . .

En sagte Raslen af Blade, som skruedes imod hinanden, hørtes henne fra Rosenbuskettet omkring Flagstangen. En lille, rosenrød Snude blev forsigtig stukket frem. Derpaa kom en hvid Pote tilsyne; og saa nok en. Og lidt efter lidt gled hele Hovedet og Kroppen af en hvidgul Kat næsten lydløst ud under en af Buskene. Den missede med Øjnene mod Solen og lod til at begynde med, som om den ikke havde Gran af Anelse om Kammeratens Tilstedeværelse derude i Græsset. Den satte sig med Halen sirligt krummet ind mellem Bagbenene og Ryggen skudt op i en Bue, stiv og alvorlig; og Øjenlaagene kneb den overlegent saa tæt sammen, at der kun var en Spalte som en Knivseg imellem dem.

Katten ude paa Plænen løftede paany Hovedet og saa' et Øjeblik hen mod den nysankomne. Derpaa gabede den dovent, lod Hovedet synke ned i Græsset igen og strakte Lemmerne vellystig ud fra sig, saa at alle dens ti skarpslebne, seglformede Kløer kom til Syne. Halespidsen bevægede den ikke længer rundt i en Cirkel, men frem og tilbage, ligesom logrende.

Den hvidgule henne foran Rosenbedet rejste sig og blev staaende et Sekund uden Bevægelse. Saa gled den langsomt nærmere og nærmere, idet den næsten berørte Jorden med Bugen. Men da den var kommen nær paa en Afstand af et Par Alen, sprang den paa én Gang med et kraftigt Sæt løs paa den graa.

I samme Nu væltede den anden sig om paa Ryggen og langede med Forpoterne ud efter Fjenden. Dog, det var kun paa Skrømt; thi et Øjeblik efter tumlede de begge i kælen Forening rundt i Græsset. Snart var den hvidgule øverst, snart den graa. De bed hinanden karesserende i Bryst og Hals, hagede Kløerne fast i hinandens Pelse og borede Snuderne dybt ind i hinandens røde, pustende Gab.

Det var en Elskovsleg, en Kærlighedsdyst. Og den fortsattes med stigende Lidenskab fra begge Sider.

Indtil Hunnen pludselig gjorde sig fri og lagde sig fladt ned i Græsset med Bugen mod Jorden. Og Hannen, den hvidgule, i et Spring satte op paa dens Ryg, spændte sine Poter fast omkring dens Krop og huggede sine Tænder i dens Nakke.

. . . . .

Oppe bag de aabentstaaende Vinduer i Kabinettet laa Hendes Naade endnu henstrakt paa Kanapeen.

Grev Scheele havde rullet sin Stol hen ved Siden af Damens Leje og sad nu med Albuerne støttet mod Knæerne og Hovedet i Hænderne og betragtede sin fagre Kusine med et Blik som en ung Abbate, der knæler i Andagt og Tilbedelse for den himmelske Madonnas (ɔ: Josefs jordiske Hustrus) Billede:

— Alvilda . . .

— Ja . . .

— Jeg elsker Dig . . .

Baronessen rakte blidt smilende en advarende Pegefinger i Vejret.

— Saadant noget kan man til Nød t æ n k e, Alex! sagde hun.

Men Alex greb hendes Haand og kyssede den.

— Ses vi i Morgen? spurgte han.

— I Morgen, Barn? Du rejser jo hjem i Aften!

— Jamen Du kunde . . . Du kunde jo ride ned i Birkelunden i Morgen Eftermiddag. Saa maaske . . .

— Hvilket?

— Saa maaske jeg ogsaa var der . . .

— Et Stævnemøde?

— Ja!

— Du glemmer, lille Alex, at jeg er en gammel Kone!

— Du er den dejligste, jeg endnu har mødt; hviskede han og bøjede sit Ansigt frem over hendes.

— Mama, Mama, hvor er Du? blev der i det samme raabt inde i Salonen.

Grev Alex rejste sig hurtigt og skød Stolen tilbage.

Karen stormede ind i Kabinettet:

— Her er Bud fra Præstegaarden, om jeg og Frøken Jansen maa komme derned til Chokolade i Eftermiddag?

— Lille Baby maa ikke buldre saadan af Sted! Din Fader sover inde paa Kontoret, véd Du!

— Aa, han vaagner saamænd ikke alligevel! . . . Maa vi, Mama, hva'?

— Jamen Lektierne!

— Pyt med dem! Dem lærer vi i Morgen!

— Du kan jo spørge Onkel Alex.

— Maa vi, Onkel Alex? spurgte Karen og lagde kælent Hovedet paa Siden.

— Ja I maa, lille Ven! nikkede Greven smilende. — Men jeg rejser jo i Dag, Baby! tilføjede han alvorligt.

— Gør Du? spurgte Pigebarnet betuttet — Det havde jeg sgu helt glemt!

— Men Baby dog! udbrød hendes Naade dybt rystet. — Hvor faar Du saadanne Ord fra?

— Pardon, lille, bitte, allerdejligste Mama! bad Karen indsmigrende og fløj Moderen om Halsen. — Maa vi saa? gentog hun.

— Saa, saa, Du er saa voldsom, Barn! . . . Ja, jeg véd virkelig ikke, hvad jeg skal sige. Det er jo forfærdeligt at høre en ung Pige bruge saadanne Udtryk! Og nu tror jeg ikke, at din Onkel giver Dig Lov . . .

Karen stod et Øjeblik og saa' sønderknust ned for sig. Saa løb hun pludselig hen og slog sine Arme om Onkelens Hals:

— Gi'r Du os ikke nok Lov? bad hun, idet hun løftede sig op paa Taaspidserne og lavede Trutmund til Kys.

— Men Karen dog! sagde Hendes Naade og rødmede uvilkaarlig ved Barnets Adfærd.

Grev Scheele klappede venligt Pigebarnet paa hendes brune, buttede Kind.

— Jo, nikkede han smilende — saa faar I da være fri for Lektierne . . . Men ingen fæle Ord i Præstegaarden, Baby! formanede han.

— Det er nu ikke saa nemt at la' være, Onkel! forsikrede den lille alvorligt. Derpaa nejede hun hurtigt og skyndte sig mod Døren for at bringe den ventende Kanin Frihedens gyldne Budskab.

Men paa Dørtærskelen ind til Salonen gjorde hun rask omkring og sendte Greven et Par Fingerkys.

— Farvel! sagde hun. — Og kom snart igen!

Saa lukkede hun Døren. Men i samme Øjeblik stak hun Hovedet ind paa ny:

— Jeg elsker Dig, Onkel Alex! Knusende!

Og saa forsvandt hun.

Baronessen havde rejst sig fra Kanapeen og stod nu ved Vinduet og saa' ned i Haven, hvor de to muntre Kattedyr var ophørt med deres Leg og laa sødt slumrende, Side om Side paa den grønne Plæne midt i den bagende Sol.

Grev Scheele nærmede sig langsomt og stillede sig tæt bag hende, saa tæt, at hans Legeme næsten berørte hendes.

— Se! sagde hun stille og pegede ud mod Kattene. — Hvor henrivende!

— Ja, nikkede han mildt — de uskyldige Dyr!

Og hun bøjede sig smilende tilbage, saa at hendes Nakke kom til at hvile mod hans Skulder. Hendes Øjne lukkede sig og hendes Læber skælvede.

— Alex, min Konge, mit Liv! hviskede hun. — Du har opvakt min Sjæl fra de Døde!

Og han bøjede sig henrykt og trykkede et Kys paa hendes Hjerte . . . .

Hendes gamle Naades Enkesæde i Jerslev laa nede paa Bunden af en fordums Grusgrav. Lunt og godt skærmet mod alle ublide Vinde; kun med aaben Udsigt til Landsbyens Gade i Syd.

Fire smaa Værelser bestod Lejligheden af, samt Entré og Køkken. Der var lagt nye Gulve i Stuerne og sat ny Tapeter paa Væggene. Men de store Møbler, den gamle Frue havde medbragt fra Næsset, fyldte lidt rigeligt, gjorde de: man kunde næsten ikke bevæge sig i Stuerne for Bohave. Og saa var tilmed hele Loftet oppe under Straataget stuvet pakfuldt af Sager, som der ikke var Plads til nede.

Her oppe stod ogsaa det store, røde Klædeskab, som Baronessen trods Helmuths Indsigelser absolut vilde have med sig: „da hun ellers ikke havde noget at sætte Stasia i, naar hun blev udtilbens!"

— — —

Karen og den lille Frøken Jansen var i Dag for første Gang henne at besøge den gamle Drage.

Frøkenen sad ene i Hjørnet af den store Empiresofa inde i den forreste Stue og missede med sine smaa forskræmte Kaninøjne rundt i Værelset.

Hun sad og rystede indvendig, Pusset, ved Tanken om Stasia.

Ikke for aldrig det turde hun være ene i Stue sammen med hende! Hun frygtede hende, som et Barn frygter „Bussemanden".

Og nu var netop Baronessen ude i Køkkenet for at tilberede Chokoladen; og Karen var løbet over i Bondegaarden ligeoverfor for at sige til Jens Kusk, at han om en halv Time skulde stille i Køkkenet til Mellemmad.

Om den døvstumme nu kom til Stede?

Men den døvstumme kom ikke. Hun var formodentlig sendt et Ærinde i Byen, Gudskelov!

Og der faldt lidt efter lidt Ro over Kaninens letbevægelige lille Sjæl. Stille og med mere Tryghed gav hun sig til at betragte Værelset og Sagerne i det: Der stod Urtepotter med blomstrende Smaaroser, Gyldenlakker og Heliotroper i Vindueskarmene; og de hvide, folderige Gardiner hang stive og nystrøgne ned mod Gulvet.

Dette mindede hende øjeblikkelig om Havestuen hjemme i hendes Barndomshjem i Hobro — denne lille By, som sent og tidligt levede i hendes Drømme!

Og det morsomme, gamle Ur, der stod i Hjørnet inde i Spisestuen, mindede hende ogsaa om Hjemmet! Der var en Fuldmaane midt paa Skiven, og dens tykke, smilende Ansigt vuggede uophørligt frem og tilbage mellem to blaamalede, hvidkantede Skyer. Mon det ogsaa kunde kukke?

Hun rejste sig for at kigge lidt nærmere paa Uret, da der i samme Øjeblik, lige oppe over hendes Hoved, lød nogle underlige, uartikulerede Hyl og en heftig Banken og Hamren som af knyttede Hænder mod en lukket Dør.

— Stille! raabte Hendes Naade ude i Køkkenet.

Og Jansen sank rædselsslagen ned paa sin Plads i Sofaen.

Lidt efter stak den gamle Frue sit Raadsherrehoved ind fra Køkkenet. Bankningen oppe paa Loftet vedblev:

— Aa min gode, vil De ikke komme lidt herud og se efter Chokoladen et Minut!

Frøkenen gik ud.

Nu lød Larmen fra Loftet, som om nogen sparkede med tyksaalede Støvler mod Døren deroppe.

— Saa skal da ogsaa Pokker . . . ! sagde Hendes gamle Naade og skyndte sig ud i Entreen og op ad Loftstrappen.

Lidt efter lød der en forvirret Raaben og Skrigen

deroppe fra. Saa blev en Dør smækket haardt i, og Baronessen kom ned igen.

Hun saa' meget ophidset ud og sugede Blodet af en Finger, hvis yderste Led blødte:

— Hun bed mig, Djævelskabet! sagde hun.

Kaninen saa' paa hende med Øjne saa store, som det var hende muligt at faa dem.

— Hvem? spurgte hun — Hvem bed?

— Stasia, naturligvis!

— Er hun . . . da der oppe!

— Ja, hun sidder i Skabet! . . . Saa nu er Chokoladen færdig!

Alt i denne ny Verden, hun var dumpet ned i, alt uden Undtagelse, satte den arme Frøken Jansen i den ene skrækkelige Forundring efter den anden. Saaledes havde hun rigtignok ikke tænkt sig, at Livet og Menneskene var! Hjemme hos sin Moder, baade da de boede i Hobro og nu i de senere Aar i København, havde det været ganske anderledes. Roligt og fredeligt var Døgnet gaaet. Og var der end af og til kommet en Kurre paa Traaden mellem Børnene, havde Forældrene altid vidst at dæmpe Striden ved deres milde, besindige Tale. I København syntes jo nok Kaninen, at Menneskene ikke var fuldt saa gode som de i Hobro; men saa mærkelige som Folk her paa Egnen var de dog ikke. Og det var ikke alene det, at de var mærkelige, men hun fandt dem ogsaa haarde og . . . og . . .

— Vil De lægge Dugen paa, lille Jansen!

Frøkenen tog Dugen, som Baronessen rakte hende, og bredte den ud paa Bordet i Spisestuen. Og idet hun samtidig kiggede ind gennem Dagligstuen og ud af Vinduet til Haven, sagde hun:

— Hvor mon dog Karen bliver af?

— Aa, hun kommer nok, naar hun bliver sulten! sagde den gamle Frue — Sæt Dem nu ned, min gode, saa kan vi snakke lidt sammen! Værsgod og tag et

Stykke Kage! De er alt for beskeden, Mamsel! Det kommer man ikke langt med i denne Verden!

Frøkenen havde placeret sig ved Bordet, og Baronessen satte sig paa en Stol lige over for hende.

— Køn er De ikke! sagde hun efter at have betragtet Kaninen en Stund i Tavshed — Men De er vist en god Sjæl. Maa jeg sige Du til Dem?

Jansen rødmede helt op til den øverste Spids af Ørene.

— Ja, gerne . . . hviskede hun.

— Naa, tog Hendes Naade fat og lænede sig bagover paa Stolen ret som en Forhørsdommer i Funktion — Naa, min Pige, hvad synes Du saa om at være Skolemamsel hos mig Svigerdatter?

— Rigtig godt . . . . stammede Frøkenen.

— Sludder! lød det brutalt fra den gamle — Tal bare fra Leveren til mig!

— Bare Karen snart vilde komme! skreg det et Sted inde i Kaninen. Hun kunde godt lide den gamle Frue; men hun holdt ikke af hendes Krydsforhør.

— Er Du maaske ogsaa henrykt ved at bo i Oliekamret? spurgte Baronessen.

— Nej . . . sagde Frøkenen sagte.

— Naa dog ikke! Véd Du, at det Hul, Du kalder dit Værelse, blev i salig Hannibals Tid brugt til Vognsmørelse og Petroleum? Men Du holder maaske meget af den Parfume?

— Moder har ogsaa skrevet til mig, at jeg skulde bede Hendes Naade om et andet Værelse . . .

— Ja, bed Du kun væk, min Stump! . . . Hvad er dine Forældre?

— Min Moder er Enke . . .

— Naa, ja det er sandt, det véd jeg jo! Har hun flere Børn?

— Ja, en Dreng og to Smaapiger . . .

— De er ikke konfirmerede?

— Jo, Robert er; men Tvillingerne er kun tretten Aar . . .

— Har hun oven i Købet Tvillinger! Hun sidder vel smaat i det, din Moder?

— Ja, mange Penge har hun ikke . . .

— Hvor mange?

— Hendes Pension efter Fader er 800 Kr.

— Herregud! Hvad var din Fader?

— Amtsfuldmægtig . . . i Hobro . . .

— Hvornaar døde han?

— Til Oktober bliver det . . . tre Aar siden . . .

— Spis Kage! . . . Hvad døde han af?

— Brystsyge . . .

— Er der nogen af Jer, der har arvet den Sygdom?

— Nej det . . . tror jeg . . . da ikke . . .

Her brast Kaninen i Graad. Hun slog Hænderne for Ansigtet og hulkede højt.

— Men Gud i Himlen! udbrød den gamle Frue betuttet — Bli'er Du syg?

— Jeg holdt . . . saa meget . . . af Far . . .

Baronessen rystede energisk sine Krøller.

— Du er til Rotterne, min bedste! hvis Du ikke faar lidt mere Stivelse i Dig! sagde hun.

— Ja—a . . . hviskede Kaninen trøstesløs.

Og da hun ufortrødent vedblev at græde, rejste den gamle Dame sig op og gik om til hende, klappede hende paa Haaret og talte venligt med sin dybe Mandfolkerøst.

— Saa, saa, saa! sagde hun — Er det en Maner for et stort Pigebarn! Tør nu Øjnene og drik sin Chokolade! Saa skænker vi en Kop til.

Hendes Naade var lidt i Forlegenhed med Tilfældet. Hun havde ikke haft meget med den Slags Taarer at gøre i de sidste tredive Aar.

Hun lod igen sin store, røde Haand glide kærtegnende hen over Frøkenens Haar.

— Det er et smukt Haar, Du har, lille Ven! sagde hun — Jeg holder meget af Farven. Og saa er det saa blødt at føle paa som Kaninskind!

Jansen tog Hænderne fra Ansigtet, og i hendes Øjne lyste noget som et Smil.

— Det maa jeg lide! nikkede Baronessen tilfreds. — Vi kommer længere frem ad Vejen med Grin end med Graad, min Stump! . . . Gaa nu ind i Sovekammeret og vadsk Øjnene; for det er da ikke værd, at Karen ser, at hendes Læremor har vandet Agurker!

— —

Lidt efter kom samme Karen vandrende op gennem Haven i Følge med Jens Kusk.

Hun saa' brillant ud, den lille, som hun gik der ivrig gestikulerende og konverserende. Hun havde en hvid, broderet Kjole paa, der næppe naaede hende til Knæene; og en højrød „Bøllehat" sad hende bag ad Nakken. Det lysblonde, næsten hvide Haar hang løst ned om Skuldrene. Hendes Ansigt, Hals og Arme var stærkt brunede af Solen, og hendes mørke Øjne tindrede lige op i Ansigtet paa Kusken, hvem hun rimeligvis fortalte en umaadelig interessant Historie.

Baronessen og Frøkenen stod ved Vinduet og saa' ud paa de kommende.

— Det er en rar Tøs! sagde hendes Naade — h e n d e kan jeg godt lide!

Paa én Gang brast begge Damerne i Latter:

Karen havde pludselig givet den intet anende Jens, der respektfuldt, men rimeligvis lidt uforstaaende, gik og hørte paa hendes Beretning, et saa eftertrykkeligt Puf i Siden, at han med nogle underlige mastodontagtige Hop var faret midt ind i en Stikkelsbærbusk. Og der stod han, medens Pigebarnet med et Glædeshvin sprang op mod Huset.

— Tøs dog! truede den gamle Frue, da Karen kom ind i Stuen.

— Saa' Du det, Bedstemor? lo hun og fór hen til Vinduet for at se, om Jens stak i Busken endnu.

Men han var da sluppen løs og gik nu op gennem Haven.

— Hvad er det, der banker oppe paa Loftet? spurgte Karen og lyttede.

Larmen deroppe var begyndt igen.

— Det er Stasia, det Utyske, der er i Skabet. . . . saadan et Skab skulde Du ha', min gode Jansen, og sætte Vilddyret der ind i, naar hun blev for slem!

— Pyt! sagde Karen og slog med Nakken — forleden lukkede jeg Frøkenen inde paa . . .

Hun fuldendte ikke Sætningen, men lavede bare nogle umaadelig store Øjne, der var halvt forskrækkede og halvt skælmske.

Kaninen rødmede über und über.

— Saa haaber jeg da, at Du fik nogle ordentlige Strambuks, da Du lukkede op igen! mente Baronessen.

— Det var ikke mig, der lukkede op . . .

— Karen . . . bad Frøkenen og greb hende i Armen.

. . . Det var . . . det var Far! fuldendte Pigebarnet ubarmhjertigt.

— Haa, haa! lo den gamle Frue — Det har været Spas for Helmuth!

. . . Skønt Enkebaronessen havde stredet imod af alle Kræfter (det var jo hendes Svigerdatters Barn), havde hun dog ikke kunnet holde Stand imod Karens muntre og indtagende Elskværdighed. Det smukke viltre Pigebarn havde taget den gamle Raadsherres Hjerte med Storm.

Ogsaa Karen var meget charmeret i sin Bedstemoder, der var ganske anderledes morsom og „grinagtig" end den stive, alvorlige „Grandma" inde i København. Men Baronesse Alvilda, som hurtig mærkede denne gensidige Sympati, syntes ikke om den og modarbejdede den aabenlyst og hemmeligt.

Saaledes var det, som sagt, i Dag første Gang, at Karen aflagde Enkebaronessen et Besøg. Og hun havde næppe faaet Lov dertil, om ikke baade Baronen og

hendes kære Grev Scheele, der nu atter befandt sig paa Næsset, havde lagt et godt Ord ind.

Desuden mente Baronen, og med Rette, at man skyldte hans Moder denne Høflighed . . .

— Tak for Suggerladen! sagde Jens Kusk pludselig højlydt ude i sin Ensomhed i Køkkenet.

Den gamle Frue gik derud:

— Vil han ha' en Kop til:

— Næi, ellers mange Tak, Hinnes Naade!

— Et Stykke Kage?

— Næi, mange Tak!

— Der ligger en Cigar til ham i Vinduet; den kan han gaa udenfor og ryge!

— Jeg si'er saa mange Tak! . . . Og saa er det vel bedst, jeg gaar hen og spænder for?

— Nej! raabte Karen ud gennem Døren.

— Jo! sagde Kaninen — din Mama har sagt, at vi skal køre herfra Kl. seks!

— Saa spænder jeg altsaa for? spurgte Jens igen.

— Nej! sagde Karen.

— Jo, sagde Kaninen — vil De være saa god!

— Ja saa spænder jeg for da! sagde Kusken og gik.

— Uf, Mama! vrissede Karen — hun er somme Tider saa vigtig!

— Haa, haa! lo den gamle Frue. Men hun tog dog Pigebarnet blidt i Øret og sagde — Du er en skidt Tøs! saadan taler man ikke om sin Moder!

Larmen oppe paa Loftet voksede. Hængelampen over Spisestuebordet ligefrem dirrede i sine Kæder. Men Baronessen lod, som om hun intet hørte.

— Vil Tøsen ha' mere Chokolade? spurgte hun.

— Ja Tak! sagde Karen — Aa, Bedstemoder, bad hun saa — maa der ikke blive lukket op for Stasia?

Den gamle saa' hen paa det store Ur.

— Om fem Kvarter! sagde hun — Præcis Klokken syv lukker jeg op.

— Hvad har hun gjort? spurgte Karen med Munden fuld af Kage.

— Hun har sat Oldenborrer paa mig.

— Oldenborrer? spurgte Kaninen.

— Ja, Oldenborrer, det Skarn! nikkede den gamle Naade vredt — I Middags, da jeg laa og sov inde paa Sofaen, listede hun sig ud i Haven og fangede fire af de største og satte dem op under mine Skørter, saa jeg vaagnede ved, at de kravlede paa mine Ben!

Frøken Jansen gyste stille. Men Karen lo, saa det rungede.

— Sikket Grin! sagde hun.

— Nej, det var aldeles ikke „Grin", min Snut! mente Baronessen lidt pikeret — for jeg hader Oldenborrer!

— Men hvor kunde det dog falde hende ind, Bedstemoder?

— Aa, jeg havde givet hende et Par Kindheste, fordi hun slog mig en Tallerken i Stykker!

— Kindheste, spurgte Karen næsvist — hvor mange Ben har de?

— Fem! sagde den gamle og viste sin ene Haand frem — Vil Du ha' en med hjem?

Karen lo og greb Baronessens Haand og kyssede den.

— Du er en morsom Kone, Bedstemoder! sagde hun — meget morsommere end alle andre Mennesker!

Saa rullede Vognen frem ude paa Vejen og holdt foran Havelaagen, og samtidig slog Klokken seks paa det store Ur.

— Der er Jens, den Skurk! sagde Karen.

— Men Karen dog! formanede Kaninen.

Og saa tog man Afsked og kørte bort . . .

Og da Uret næste Gang slog fuldt Slag, præcis syv,

hverken et Minut før eller senere, gik Hendes gamle Naade op paa Loftet for at aabne Stasias Fængsel.

Stine Napoleon havde igen været inde i Præstens Kontor og hentet Penge. Denne Gang var det hendes Ugeløn, thi det var Lørdag; men hun havde da slaaet paa, at Pastoren snart maatte rykke ud med et Par Kroner til Salve! Benet var værre end nogen Sinde.

Mascani havde siddet ved sit Skrivebord og hørt paa hendes Klager uden at svare hende et Ord. Men pludselig var han faret op fra Stolen og havde slaaet en Haand i Bordet, saa det rystede, og raabt, at han ikke vilde høre mere paa hendes Vrøvl! Hvad kom hendes Sygdom og Daarlighed ham ved? Hun havde sin gode Fortjeneste i Præstegaarden, og dermed maatte hun nøjes. Af pure Medlidenhed holdt han paa hende og lod hende faa Arbejdet i Haven, skønt hun udførte det tarveligt nok. Han havde altfor længe fundet sig i hendes Paatrængenhed; og tog hun sig ikke en mere beskeden Opførsel paa, maatte hun søge Arbejde andetsteds.

Stine stod henne ved Døren og tabte ganske Maal og Mæle ved denne Tordenbyge. Hendes smaa, lurende Øjne vidste ikke det Sted, de skulde fæste sig. Hun pillede med sine røde, kluntede Fingre ved Forklædebaandene, og Tæerne i de nøgne, graa Strømpefødder bevægede sig nervøst under det stumpede Skørt.

— Jager Pastoren mig væk? spurgte hun trodsigt.

— Nej! sagde Præsten. — Du skal faa Arbejde; det har jeg jo sagt! Men jeg vil være fri for dit evige Prelleri for Penge. Du faar den Løn, du har fortjent; og maa være glad til, at jeg beholder Dig. Thi Synet af Dig er blevet mig en Vederstyggelighed!

Nu tog Stine det Parti at give sig til at græde.

— Aldrig havde jeg dog tænkt d e t! sagde hun og løftede Forklædet op til Øjnene. — Herregud, at jeg

skulde jages fra Gaarden med Spot og Skam! Og hvor skal jeg gaa hen og skaffe Føden og Klæderne til Børnene, naar Pastoren slaar Haanden af vos? Og hvad vil Manden si'e! Aa Gud, aa Gud, at det skulde hænde!

Præsten gik tæt hen til hende og tog hende haardt i Armen. Hans Øjne skinnede af Vrede, og hans Ansigt var blegt.

— Du skriger, sagde han. — Du klager og jamrer! Lykkelig er Du, at Du kan det! Tror Du ikke, at jeg kunde ha' Lyst til at hyle, saa det hørtes over alle Bjærge? Men jeg maa tie, maa jeg, og lukke min Dør og skyde Slaaen for for al den Jammer og Elendighed, der sidder herinde! Det er Forskellen, ser Du, det er Forskellen paa Jer og os! . . . gaa saa; gaa bort med Dig! Og tænker Du paa at hævne Dig, saa skal jeg sige Dig én Ting: Den Dag er ikke fjern, da baade Du og jeg skal staa nøgne for Menighedens Aasyn!

Han slap Taget i hendes Arm og stødte hende haardt fra sig hen mod Døren. Og Stine skyndte sig ud gennem den med Skrækken stirrende frem af sine vidtaabne Øjne. Træskoene snappede hun til sig ude i Forstuen og humpede med dem i Haanden bort over Gaardspladsen, saa hurtig hendes daarlige Ben kunde bære hende.

Nede i Haven stod Put-Amalie, hendes Naboerske, som ogsaa havde faaet Arbejde i Præstegaarden.

— Men Jøsses Kors dog, Stine, sagde hun og slog Hænderne sammen. — Hva' fejl' Dig dov? Har Du set Gespenser?

Stine sank om paa en Bænk og lod Træskoene, som hun endnu holdt i Haanden, dumpe ned paa Jorden ved Siden af sig.

— Han er ædende, splintrende gal! stønnede hun. — Han løftede Haand imod mig!

— Krestus Jesus! hviskede Amalie. — Slog han Dig?

— Han kunde ha' vovet paa det! sagde Stine. — En kunde bringe ham li'e lukt i Tugthuset, hvis en vilde tale!

Amalie saa' sig forfærdet om.

— Hys, hys, dov! hviskede hun. — Ta' vare paa din Mund! Du var evig ulykkelig, om no'en hørte Dig!

— Jeg er den Unde raspeme li'e glad! beedigede Stine. — Han har voldt mig Ulykker og Spe'takler nok med Manden derhjemme i sin Tid! Og nu nægter han mig de Par Skilling, som han ligefrem kan dømmes til at betale mig, om det kom til Rettergang mellem vos!

— Naa-aa, mente Amalie og skævede ondskabsfuldt hen til Naboersken. — I var vel enige nok om den Ting!

— Hva' véd Du om det? spurgte Stine skarpt.

— Næi, naturligvis! . . .

— Har Du kanske haft din Næse imellem?

— Næi . . .

— Saa holder Du din Hals!

Put-Amalie bed Svaret i sig. Hun vilde nødig være usams med Stine, for det var paa hendes Anbefaling, at hun havde faaet sin Gang her i Præstegaarden, og der faldt jo foruden Lønnen ofte en Kop Kaffe og en Bid Brød af.

— La' vos saa se aa faa plukket di Ribs af! sagde Stine efter en lille Pause og stak Fødderne i Træskoene og gik hen og satte sig paa den trebenede Malkeskammel, som hun havde bragt med sig hjemmefra, da hun ikke taalte at staa oprejst og bøjet i Timevis.

Og begge tog de fat paa Arbejdet.

— Det Svin! sagde Stine lidt efter indigneret. — Véd Du, hva' han sa'e?

— Nej? svarede Amalie og spidsede Øren.

— Han sa'e, at det vilde ikke vare længe, forinden baade han og jeg skulde klæ' vos a' li'e midt for hele Menigheden!

— Krestus Jesus! mumlede Amalie og korsede sig. — Er det en Præst, der kan føre saadan Ord i sin Mund! Men Pigerne deroppe si'er da osse, at Fanden vist snart flyver a' Sted med ham; for der gaar ikke en Dag, uden at han skriger og raaber og falder i Besvimelse, saa Fruen og Frøkenen har nok at gøre med at faa blæst Liv i ham igen. Det maa jo ende med et Mirakel!

— Ja, at Vorherre kan putte saadan et Sind i en Præst! sagde Stine, der nu var bleven mere rolig og raisonabel. — Det er li'efrem til at undre sig ihjel over! Men et køntskabt Mandfolk har han sgu altid vaaren; og det er sgunne saa underlig, at et sølle Kvindfolk ikke kan staa ham imod, naar han vil!

— Næi, vist saa! nikkede Amalie. — Men hvorfor kan han ikke holde sig til Konen? Det er jo da derfor, di har taget til Ægte.

— Hun opdagede jo, at han kunde ikke nøjes med hende; og saa laasede hun a'!

— Jamen nu er han jo da blit gammel.

— Gammel? grinte Stine. — Hæ, det er li'som med Juleøl: jo ældre det bli'er, jo værre sprutter det!

Længe endnu vedblev disse to hæderværdige Kvinder at tale skønne Ord om deres arme Præst. Stine, der ellers altid plejede at veksle Tema, naar Snakken mellem Naboer og Genboer faldt paa Mascani og hans Bedrifter, lagde i Dag ikke mindste Skjul paa sin Viden og Kendskab til hans Færden i Præstegaarden og udenfor, fuld af Hævnsyge, som hun var, paa Grund af den Behandling, hun havde faaet inde paa Kontoret. Og Put-Amalie, hvis Liv og Levnet ej heller havde været af Farve som den første Sne, lyttede fuld af Glæde og Andagt til den andens Beretninger. Ja, stundom kunde

hun endogsaa supplere dem med et eller andet lille Træk, som endnu ikke var kommet Stine for Øren. Hun vidste til Eksempel at melde om nogle Vandringer, Præsten foretog sig inde mellem Klitterne paa de Tider af Dagen, naar Sognets Kvinder og halvvoksne Tøse gik i Bad fra Strandbredden.

— Jeg tror ligefrem, det er en Galskab i Blodet paa ham! sagde Stine filosofisk. — Du skal se, han ender paa Anstalten li'som Mikkel Skrædder!

— Eller i Tugthuset! mente Amalie. — For d e t er der da Straf for, véd jeg!

— Ja-a, hvis han forgriver sig paa dem! sagde Stine.

— Det gør han sgu nok! nikkede Amalie fortrøstningsfuldt.

— — —

Som disse to Smaakoner talte om deres Sognepræst, saaledes talte den hele Egn.

Ikke kunde to Mennesker komme sammen, uden at det straks lød: Har De hørt den sidste om Mascani? Har De hørt? Har De hørt?

Enkelte alvorlige Eksistenser blev baade røde og blege af Forargelse og mente, at der burde klages til Provst og Bisp. Men de fleste lo og morede sig over Præstens Bukkespring, som man næsten altid er tilbøjelig til at le og more sig over den Art erotiske Kalamiteter. De betragtes som en Slags moralsk Tandværk, der kun gør sit Offer latterligt!

Men den ulykkelige Mascani selv lo ikke. Han følte klarere og klarere en Katastrofe nærme sig. Og som et Menneske, der mærker Sindssygen gro i sin Hjerne, faldt han snart hen i dump Resignation og rasede snart i vild Fortvivlelse, skreg op og slog om sig derhjemme i sin Stue, saa at hans Kone og Datter sad blege af Angest. Ind til ham kunde de ikke komme, da han altid stængede Døren til sit Kontor, naar han mærkede et Anfald nærme sig. Men de holdt Vagt i

Stuerne udenfor og vogtede paa ham, at ikke Tjenestefolkene skulde komme i Nærheden og lytte og forstaa og bringe Sladder og Rygter i Omløb.

Det var strenge Dage for Clara og hendes Moder. De havde aldrig et Øjebliks Ro. Var Pastoren ude, afventede de i dirrende Spænding hans Hjemkomst. Og naar han var hjemme, fór de sammen ved hver usædvanlig Larm og sendte hinanden ængstelige Blikke. Thi Præsten havde engang ladet en Ytring falde om, at man maatte være belavet paa, at han en skønne Dag „gjorde en Ende paa det hele".

Og var Dagene onde at gennemleve, var Nætterne endnu værre. Naar de to Kvinder var gaaet op paa deres Værelse for at gaa i Seng, kunde de i Timevis holdes vaagne af hans Puslen og Listen i Etagen nedenunder. Clara, der havde maattet flytte sin Seng ind i Pastorindens Værelse, var engang gaaet ned for at se, hvad Faderen tog sig for. Men hun fandt Døren til Dagligstuen aflaaset; og da hun kiggede ind gennem Nøglehullet, saa' hun ham vandre rundt derinde, nøgen til Bæltestedet, medens han hudflettede sin blottede Ryg med et knudebesat Reb, saa han stønnede ved det. I Rædsel havde hun da hugget sine knyttede Hænder mod Døren og raabt:

— Far, Far, hvad er det dog! Luk op! Lad mig komme ind! Hører Du! Hører Du!

Men saa var Lampen bleven slukket, og ikke en Lyd hørtes mere derinde.

Lidt efter var Moderen ogsaa kommen ned, og de havde da begge gaaet den halve Nat udenfor paa Gangen og lyttet. Men alt havde været stille.

Og da Mascani næste Morgen mødte til Te i Spisestuen, var der intet usædvanligt at spore hos ham. Og spørge turde de jo ikke . . .

Gladest var disse tre ulykkelige Væsener, naar de var ude i Selskab eller selv havde Gæster. Saa kunde Pastoren spøge og le og være den muntreste af de

muntre. Ingen skulde da let kunne tro om den Mand, at han førte en daglig opslidende Kamp med sig selv for ikke pludselig at udstøde dette hvinende, skærende Skrig, der stadig laa som en Klump i hans Bryst og pressede paa og vilde frem; dette Skrig, der engang (det vidste han, og derfor var hans Kamp saa fortvivlet) vilde tage Magten fra hans Vilje og pine sig frem gennem hans Strube som Skriget fra et dødsramt Dyr, der har kæmpet for Livet . . .

Dog var der et Par Øjne, som hans selskabelige Munterhed og Livsglæde ikke skuffede: Det var Hendes gamle Naades.

— Kom lidt herhen, bedste Macaroni, kunde hun en saadan Aften sige — og sæt Dem ved Siden af mig, at vi kan faa en Passiar sammen! . . . Véd De, hvad De skulde, min gode? fortsatte hun saa, naar Pastoren havde sat sig.

— Nej? spurgte Præsten med et usikkert Blik; thi han havde i den sidste Tid begyndt at frygte hendes Ligefremhed og Mangel paa Hensyntagen.

— De skulde rejse!

— Rejse?

— Ja; bort et halvt Aars Tid og se at komme til Kræfter! Jo, vist saa! Tror De ikke, jeg kan se, at De er syg? Der er jo snart ikke mere Kød paa Dem end paa en almindelig Kanariefugl! Før var De brun, og det klædte Dem. Men nu er De jo ganske grøn! Hvad er det, der piner Dem? I gaar allesammen rundt og bliver saa løjerlige! Se nu til Helmuth! Tror jeg ikke, Drengen er bleven nervøs trods alt sit Kød! I skulde rejse sammen og lade Madammerne være, hvad de er! Ja, De ler, min kære Macaroni; men jeg har da levet længe nok til at kunne se bag Tænderne!

Pastoren rejste sig. Han gouterede ikke Intimiteter, naar de berørte ham selv. Og han forsikrede smilende, at han aldrig havde befundet sig bedre end nu for

Tiden. Kun en Smule Hovedpine af og til, det var det hele!

Men Enkebaronessen lod sig ikke føre bag Lyset. Hun rystede sine Krøller og hævede en Pegefinger.

— Verden er forrykt! sagde hun. — I ender alle paa Galehuset! Jeg er den eneste normale!

Og hun trak Mascani ned ved Siden af sig og begyndte, medens hun holdt fast paa ham, ivrigt hviskende at betro ham sine Bekymringer med Hensyn til Helmuth og Baronesse Alvilda.

— Det gaar rent Fanden i Vold! sagde den gamle Dame. — Jeg ser jo, hvor Drengen pines. Hun har kun Øje for ham, Scheele, Fætteren, den Fløjlsabekat! Hvad skal det ende med? Naar Helmuth endda ikke brød sig om hende; men han er jo saa væk i hende som en Kat i en Rødspætte! Snakke ham til Rette, det nytter ikke. Jeg har prøvet paa det, men han bed mig af, saa det sved. Har De ikke et Raad? For galt ender det, om Drengen kommer over dem engang. Jeg kender ham! Hjernen paa ham bliver til Grød, og saa slaar han løs uden at tænke paa, at der kommer en Onsdag efter en Tirsdag. Kan De ikke hjælpe mig? Kan De ikke tale med en af Parterne?

Men Pastoren rejste sig igen og vrissede med Hovedet. Han vilde ikke høre mere. Brød sig ikke om at høre mere. Hvad kom det hele ham ved! Alt, hvad der foregik uden for ham, interesserede ham ikke; syntes ham saa smaat og ubetydeligt i Forhold til det store, tilstundende Opgør, han skulde have med sig selv!

Og han bukkede for den gamle Baronesse og kom med nogle Udflugter og Undskyldninger. Man skulde ikke blande sig i andres Sager; det kom der aldrig noget godt ud af. Man skulde ikke agere Forsyn. Menneskene gled dog alligevel derhen, hvor deres Skæbne førte dem o. s. v., o. s. v. . . . Og han lo

forceret og kyssede hendes Haand og skyndte sig ind mellem de andre Gæster.

Og snart hørte man hans Latter og Tale klinge højlydt gennem Stuerne . . .

Men naar han saa senere paa Aftenen kørte hjem sammen med sin Kone og sin Datter, sad han tavs og med lukkede Øjne trykket ind i et Hjørne af Vognen. Og ej heller Damerne talte. Alle gruede de for Natten, der stundede til.

— Det er forfærdelig kedeligt, at han er min Onkel! sukkede Karen og stirrede drømmende ud i Halvmørket.

— Man kan godt blive gift med sin Onkel, erklærede Clara Mascani afgjort.

— Ja, jeg har en Tante, der er gift med sin! sagde Kaninen.

— Somme Tider gaar jeg ned i Vestibulen og ta'er hans Hat paa og kysser hans Handsker! nikkede Karen sværmerisk.

Frøken Mascani lo og klappede i Hænderne:

— Du er storartet!

— De er af Ruslæder, vedblev den lille — Jeg har taget den ene! . . . . Lugt! sagde hun og halede en Handske op af sin Kjolelomme og pressede den ind mod sit Ansigt.

Clara snappede Relikvien fra hende.

— Ah! sagde hun og borede Næsen ned i den — hvor den dog er dejlig! . . . Maa jeg ha' den, hva' Baby?

— Næ, Du kan tro nej! skyndte Baby sig og rev Handsken fra hende igen og gemte den ilfærdigt helt nede paa Bunden af Lommen.

Kaninen sendte de to andre et forskræmt Blik og rødmede. Hun begreb ikke, at de saa frimodigt kunde blotte deres Hjertes Følelser . . .

Det var Søndag, og Frøken Mascani havde været paa Næsset siden om Formiddagen. Hun var kørt hjem med Herskabet, der havde været til Førstegudstjeneste. Og skønt hun var fyldt de nitten Aar, morede hun sig fortræffelig sammen med Karen og Frøken Jansen. Og saa snart hun var hjemmefra, skænkede hun ikke de ulykkelige Forhold i Præstegaarden en Tanke.

De tre Pigebørn havde hen paa Eftermiddagen faaet kogt noget Chokolade, som de havde hældt paa en Flaske, og med den og noget Hvedebrød i en Kurv var de saa vandret ud i Skoven og var endt i Straahytten, hvor de havde fortæret deres medbragte Furage.

Og saa var Karen kommen frem med to Cigaretter, som hun havde tilvendt sig inde i Moderens Toiletværelse, og dem havde hun og Clara tændt og dampet, saa Kaninen fik ondt, bare hun tænkte paa Tobak.

Straahytten laa, som sagt, nede for Enden af den lange Bøgeallé, der hvor Skov og Have gled over i hinanden. Det var en cirkelrund, gammel Hytte, bygget af raa Fyrrestammer og tækket med et højt, spidstopløbende Straatag. Der var rart svalt derinde, og der herskede et behageligt, mystisk Halvmørke, idet Dagslyset kun sivede ind gennem et lille, firkantet Vindue øverst oppe i Taget.

Pigebørnene havde lukket Døren af for sig ved at sætte Krogen paa indvendig. Og nu havde de ligget paa Løjbænkene derinde og sludret og røget en halv Timestid, efter at Chokoladen og Hvedebrødet var fortæret.

— Skal vi gaa i Vandet? spurgte Karen pludselig.

— Nej! sagde Kaninen afgjort.

— Jo—o! raabte Clara Mascani og slængte Cigaretten fra sig — lad os det!

— Jamen vi har jo ingen Haandklæder med. Og vi kan heller ikke komme ind i Badehuset!

— Pyt! vi gaar fra den aabne Strand og tørrer os paa vore Særker! mente Baby rapmundet.

Der blev endnu lidt Vrøvlen frem og tilbage; men Karen og Clara sejrede. Og det blev bestemt, at man skulde lade Kurven med Kopperne staa i Straahytten, indtil man gik hjem.

Men pludselig udstødte Karen et højt Skrig:

— Der er Ild! Der er Ild!

Og i samme Øjeblik saa man Røg og Flammer slaa til Vejrs henne i Hyttens ene Hjørne, hvor der laa en Bunke Papirsstrimler og visne Blade.

— Det er fra min Cigaret! sagde Clara bestyrtet og blev staaende stiv af Skræk og stirrede hen paa Ilden, der blussede lystigere og lystigere.

— Sluk! Sluk! skreg Karen og fór hen mod Døren — Lad os raabe om Hjælp!

Men Kaninen, der i alvorlige Situationer dog til syvende og sidst vistnok var den mest praktiske af disse trende smaa Perlehøns, rev i en Fart et Par Græstørv løs af en af Løjbænkene, kastede dem over Flammerne og trampede rundt paa dem. Hvormed det temmelig hurtigt lykkedes hende at slukke Ilden.

— Hvor t u r d e Du, Frøken Jansen? spurgte Karen beundrende.

— Aa, det var da saa nemt . . .

— Tak! nikkede Clara Mascani ganske bleg og strøg Frøkenen over Haaret — Det var ogsaa frygtelig letsindigt af mig at kaste Cigaretten fra mig herinde. Hvis der nu var gaaet rigtig Ild!

— Novve! sagde Karen med sit Yndlingsudraab, som hun altid anvendte i den højeste Sindsbevægelse — det havde været en værre Historie!

— Sæt Ilden havde naaet Taget! sagde Clara.

— Saa var vi bleven stegte! mente Karen.

— Naa--aa, vi var vel nok slupne ud! smilede Kaninen, der endnu stod og trampede paa Brandstedet for at slukke de sidste Gløder.

— Jamen Hytten var da futtet a'! nikkede Baby — Det kunde for Resten ha' været Sjov! . . . Skal vi saa gaa? spurgte hun. — Vi maa skynde os. For vi skal være hjemme og ha' klædt os om til Middag!

Og hun aabnede i det samme Døren og slog den helt tilbage, saa at det halvmørke Rum fyldtes af det grønlige Lys, der laa ude under Træerne.

— Puhh, sikken Varme! vedblev hun. — Det skal rigtignok blive dejligt at komme til at staa paa Hovedet i Vandet! Kan Du svømme, Clara?

— Ja, lidt.

— Saa kan Du lære Frøken Jansen og mig det!

Kaninen forsøgte et sidste Argument:

Jeg tror ikke, at din Mama vil synes om, at vi gaar ud fra den aabne Strand, Baby!

— Jo—o, Mama er i godt Humør i Dag! sagde Karen og laasede Døren, hvilket lod sig gøre ved Hjælp af et stort, gammelt Søm, der sattes ned i en Øsken.

Og saa begav de unge Damer sig af Sted ad Spadserestien ned mod Fjorden.

— Vejen, de fulgte, gik først langs Skrænten øverste Kant med Udsigt over Vandet til Skovene og Markerne paa den anden Side. Fjorden var saa smal, at man tydelig kunde se Dyr og Mennesker færdes ovre paa den modsatte Bred.

—Se, der er ogsaa nogen, der bader! sagde Clara og pegede ud over Vandet, hvor en tre-fire nøgne Legemer lyste i Solskinnet.

— Der kan Du se, Frøken Jansen, sagde Karen hoverende — saa kan vi da ogsaa!

Stien skraanede nu ned mod Engene. Og lidt efter stod de unge Piger nede paa Grønsværet i den bagende Sol.

Baade Frøken Mascani og Kaninen standsede og kiggede betænkeligt ud over den store, nøgne Flade,

der yderst langs Strandkanten var begrænset af en Række temmelig høje Klitter.

Men Karen var allerede et langt Stykke ude paa Engen.

— Kom nu! raabte hun — Vi skal i Vandet!

Og saa fulgte de andre efter.

Der var en Del Grøfter og Diger at komme over; og ganske opløste af Varme naaede man ud til Klitterne, fulgte et Digeløb ind mellem to af dem og stod nu paa den smalle, sandede Strandbred.

Lige ud for Stedet, et halvt Hundrede Alen ude i Vandet vel, laa Badehuset. Der førte ingen Bro ud til det, man naaede derud pr. Vogn.

En, to, tre! sagde Karen og begyndte at rive Tøjet af sig — Første Mand i Vandet!

Ogsaa Frøken Mascani tog fat paa at afføre sig sine Klæder.

Men Kaninen satte sig i Græsset ved Foden af Klitten. Hun kunde ikke bekvemme sig til denne Friluftsbaden. Hun var ikke vant til det; havde aldrig prøvet det før.

— Naa, Frøken Jansen! raabte Karen, der allerede sad i den bare Chemise og trak Strømperne af. — Nu er vi andre snart færdige!

— Jeg vil ikke med! raabte Jansen tilbage — Vi har heller ingen Badehætte, og Haaret bliver saa væmmeligt af Saltvand!

— Vi kan binde vore Lommetørklæder over Hovedet! foreslog Frøken Mascani.

— Nej, jeg vil ikke med! sagde Kaninen.

— Hurra—a! skreg Karen og sprang med lange Skridt ud mod Vandet.

— Dit Haar! raabte Frøkenen efter hende.

— Blæse med det! sagde den lille og fór af Sted.

Det var meget lavvandet, saa hun maatte vade et langt Stykke ud, forinden Vandet naaede hende til Knæene.

Solen skinnede paa hendes nøgne, buttede Legeme, hvis gullige Hud lyste som mat Rav. Og hendes store, løse Haar flød hende ned over Ryggen.

— Kom nu, Clara! raabte hun og satte sig ned og gav sig til at plaske med Arme og Ben, saa Vandet sprøjtede og skummede rundt om hende.

Frøken Mascani var nu ogsaa fuldstændig afklædt og stod og bandt omhyggeligt sit Lommetørklæde fast om sit Hoved.

Saa gik hun hen og stak sin ene Fodspids i Vandet.

— Uh, sagde hun og gyste let — det er koldt!

— Kom her ud! skreg Karen!

Og Clara tog en energisk Beslutning og løb ud til hende.

Kaninen sad og saa' paa dem. Det var ikke fri for, at hun misundte dem deres Fornøjelse. Hun fortrød næsten, at hun havde sagt, at hun ikke vilde med.

Vandet saa' saa indbydende ud, og de to derude laa og plaskede rundt og raabte og lo og sprøjtede hinanden.

Paa én Gang kom der Taarer op i Kaninens Øjne. Hun vilde trænge dem tilbage, men formaaede det ikke; og de løb stille ned ad hendes Kinder.

Hun kunde ikke have forklaret, hvad der var i Vejen med hende. Hun vidste bare, at hun var saa inderlig bedrøvet over ikke at kunne glæde sig som de andre, ikke være munter som de andre.

Og saa skammede hun sig. Hun skammede sig over ikke at være saa smuk som de! Det var maaske fornemmeligt derfor, at hun ikke vilde med dem i Vandet; hun vilde ikke, at de skulde se hendes magre, kantede Krop og Lemmer.

Uvilkaarligt lod hun sine Hænder glide ned over sine Arme og Ben. Og Taarerne trillede hende tunge og bitre ned over Kinderne, fordi hun ikke var rund og velskabt og sund som de to derude.

— Halløj! raabte Karen. — Kom dog, Frøken Jansen!

— Her er saa dejligt! forklarede Clara Mascani. — Vandet er ganske lunkent!

Men Frøkenen vinkede afværgende med Haanden ud mod dem. Og hun gjorde sig Umage for at smile, medens hun stjaalent tørrede Taarerne af sit Ansigt.

Clara og Karen havde taget hinanden i Haanden og var vadet længere ud. Vandet naaede dem nu til højt op paa Benene.

De saa' pragtfulde ud, som de gik der med deres runde, bløde, vaade Legemer lysende i Solen!

De naaede ud til Badehuset og kravlede op paa Flaaden, som bar det.

Der stillede de sig op med Ryggene mod den hvide, malede Badehusvæg og lod sig gennembage i Solskinnet.

Saa hørtes der Raab fra Fjordens modsatte Bred. Det var de badende derovre, som havde faaet Øje paa dem.

Karen besvarede Raabet og strakte Armene vinkende i Vejret.

— Nej, lad være! sagde Clara og greb hende om Haandledene — Sæt, de svømmede herover!

— Ih! hvad gjorde saa det!

— Nu skal I komme i Land! raabte Kaninen. — Klokken er mange!

— Ja, nu kommer vi! lød det tilbage.

Og Ordene klang klart og distinkt hen over Vandet, som taltes der i en stor, tom Sal.

Pigebørnene hoppede ned fra Badeflaaden og satte i lange Spring ind mod Strandbredden. De løb om Kap og faldt og tumlede om og rejste sig igen og lo og hvinede. Men Clara Mascani, der var slankere og mere langbenet end Karen, naaede først ind.

— Se, nu er det jo, man savner et Haandklæde! sagde hun, da hun stod oppe paa Sandet. — Det skal

Du faa betalt, kan Du tro! raabte hun saa og drejede sig i en Fart.

Karen var kommen listende bag paa hende og havde givet hende et Dask med sin flade Haand.

Og nu gik det i vild Jagt hen langs Strandkanten, saa Vand og Sand sprøjtede op omkring dem.

Naturligvis fik Clara fat i Forbryderen, der næsten ikke kunde løbe for Latter og Skrigen. Hun greb hende i Haaret og holdt hende fast.

— Hvad skal jeg nu gøre ved Dig, dit lille Utyske?

— Drukne mig! lo Synderen.

— Godt! nikkede Clara og løftede hende op i sine Arme. — Godt, min Pige, nu har Du selv sagt det.

Og hun begyndte at vade ud ad med hende.

Men Karen sprællede i den Grad, at hun slap løs.

Og saa begyndte Jagten forfra.

Men da man kom lige ud for Kløften mellem Klitterne, løb Karen derind. Og et Øjeblik efter stod hun oppe paa Spidsen af den højeste Klit og sang af fuld Hals, idet hun slog ud med Armene:

Vift stolt paa Kodans Bølge,
blodrøde Dannebrog, paa en Pind!

— Din gale Tøs! raabte Frøken Mascani — Kom nu ned og klæd Dig paa!

— Her er saa dejligt oppe i Solen! raabte Karen tilbage.

Du over Helte svæved,
som sank i Dødens Favn . . . .

— Karen! befalede Kaninen og rejste sig — kom ned straks, hører Du!

— Nu kommer jeg, min elskede Lærerinde! sagde Karen. Og medens hun løb ned ad Klitten, hørte man hende fortsætte i vilden Sky:

Dit lyse Kors har hævet
til Himlen Danmarks Navn, paa en Pind!

— — —

Da Pigebørnene var klædt paa og var naaet halvvejs over Engene op mod Skoven, rejste en Mand sig bag Klitterne, sneg sig forsigtig ned paa Stranden og gik ad Næsgaardene til.

Det var Pastor Mascani.

Der var stort Selskab paa Næsset.

— Vi maa ha' fodret Egnen af, Vilde! havde Baronen sagt — Og det er bedst at gøre det, mens Scheele er her, saa kan han se Dyrene!

Og saa blev alle Omegnens Proprietærer med Fruer og Døtre tilsagt og var mødt op i deres bedste Stads.

Enkebaronessen var i sin grønne Silkekjole med Armbaand og Brystnaale og Ringe paa alle Fingre.

Og Fru Mascani var i Sølvbryllupskjolen, og Clara i hvidt med Rosenknopper.

Det var Middag. Man havde lige rejst sig fra Bordet, og nu skulde Kaffen serveres nede i det store Lindelysthus i Haven.

Niels Tjener var i sin mindst plettede Livkjole; og Drengen Julius var iført en Slags svensk Husaruniform, som Baronesse Alvilda selv havde komponeret: blaa Stumptrøje med stiv, opstaaende, gul Krave og brede, gule Galloner ned ad Benklæderne.

— Drengen ser ud, som om han var rømmet fra Flakkebjerg! havde Hendes gamle Naade sagt himmelhøjt til sin Bordkavaler Byfoged From, der truende med sin buttede Pegefinger havde leet klukkende nede i sit hvide Halsbind:

— Deres Naade! Deres Naade! De er ved Gud morsom, Deres Naade! Men lidt ondskabsfuld! Jo, jo, lidt ondskabsfuld! . . .

Gæsterne kom vandrende højrøstet talende og ivrigt gestikulerende efter Maden og Vinen ned ad Lindealléen og stimlede sammen om Lysthusets Indgang.

Grev Scheele, Karen og den lille Jansen havde travlt med at finde Havestole og Bænke.

Enkebaronessens Øjne veg ikke fra Svigerdatteren. Og hver Gang Greven nærmede sig Husets Frue, blev den gamle Naades Pupiller store og agtpaagivende.

Efter en Del Forvirring fik man Plads omkring det store, aflange Stenbord inde under Lindetræerne. Damerne inderst og Herrerne staaende i en Kreds bag dem med Kaffekopperne i Hænderne og bøjende sig frem over Kvindernes Skuldre for at konversere.

Grev Scheele havde faaet Plads bag Baronesse Alvilda. Hans længselsfulde Øjne glædede sig ved at beskue hendes hvide Hals og Barm, der lyste frem af en dybt nedringet, vinrød Silkekjole. Og hans skælvende Læber hviskede hende af og til et hvidglødende Ord i Øret . . .

— Drik Cognac, mine Herrer! sagde Helmuth, der bred og vel til Mode stod lænet op mod en Træstamme og omfattede Gæsterne med et fornøjet og godmodigt Blik. Han var stolt over at kunne byde saa mange til Gæst paa én Gang. — Niels! raabte han — skænk Sødt for Damerne! . . .

Ude i Lindealleen havde de unge Piger givet sig til at lege Tagfat. Der var ikke Plads til dem i Lysthuset.

Clara fra Præstegaarden satte som en Stormvind efter Karen.

— Stop hende! Stop hende! raabte Karen til Proprietærfrøknerne, som følte sig betydelig generte ved at være Gæster paa Slottet. De stod og pillede ved Stadsen og rettede hviskende paa hinandens Baand og Blomster.

— Karen! advarede Kaninen — ikke for vild!

Men Karen tog fat i hende og svingede hende rundt et Par Gange, saa at hun var ved at miste Vejret.

— Der er Julius! raabte hun saa pludselig og slap Frøkenen, da hun fik Øje paa Tjenerdrengen, som kom

balancerende med et Fyrfad fuldt af Gløder ude paa Spidsen af en Ildtang.

— Han er nusset i Dag, sagde Præstens Clara — i den Dragt!

Og begge Pigebørnene løb hen til Drengen og vilde tage Fyrfadet fra ham.

— La' vær' Frøkner! sagde Julius og søgte at værge sig — I brænder Jer!

Men Karen greb ham bag i Stumptrøjen, saa Drengen kunde ikke flytte sig af Stedet.

— Hinners Naade venter! skreg han i Angest og sled for at komme løs — Jeg skal skynde mig!

— Ja skynd Dig bare! sagde Karen og begyndte at danse rundt. Og Julius maatte følge hende. Han snurrede af Sted sidelængs; Ildtangen holdt han stadig i Hænderne, og hans Øjne stod stive af Skræk for, at Fyrfadet skulde flyve af den.

Frøken Mascani lo, saa det klang; og selv Proprietærfrøknerne maatte trække paa Smilebaandet.

Saa viste Niels Tjener sig, og Karen slap sit Tag i Julius, der tog et Par mægtige Skridt fremad og var lige ved at falde paa Næsen. Men han holdt dog Balancen og skyndte sig ind i Lysthuset med Gløderne . . .

Grev v. Scheele havde i sin permanente Kvide bøjet sig alt for dybt ned over sin Kusine. Hans Læber berørte næsten hendes Øre.

Hurtig rejste hun sig fra sin Stol.

— Skal vi spadsere lidt rundt i Haven, mine Damer? spurgte hun højt. — Pastor Mascani, Deres Arm!

Pastoren bukkede og bød hende Armen.

— De er saa tavs i Dag, Hr. Pastor?

Men hun ventede ikke paa Svaret; hun drejede sig om mod Grev Scheele og sagde:

— De er nok saa god at være Vært for Ungdommen, Fætter!

Og derpaa, idet hun vendte sig mod Selskabet og slog op med Haanden:

— Behag at tage Damer, mine Herrer! Saa gaar vi en lille Promenade i Skoven!

— —

De var gaaet ned gennem den lange Bøgeallé, Hendes Naade og Pastoren.

— Hvi saa tavs? gentog Baronessen sit Spørgsmaal fra før.

Præsten saa' paa hende med et underligt, sløret Blik i sine smukke, brune Øjne:

— Jeg er træt! sagde han.

— Træt! Naa, det maa jeg sige! De er galant! Og af hvad er De saa træt, om jeg maa spørge?

— Af dette evige ét og det samme! Af dette evige Slagsmaal med sig selv og andre!

Baronessen smilte.

— Præstens Gerning kaldes jo dog ellers Fredens Gerning! sagde hun.

— Kaldes! Kaldes! vrængede Mascani, og hans Øjne flammede — Gud „kaldes" ogsaa algod, alkærlig og albarmhjertig . . . . Og Alsludder er det hele!

— Men Hr. Pastor dog!

— Han piner og han plager mig! sagde Præsten haardt — Led os ikke i Fristelse, staar der! Og han bestiller ikke andet! Han møder frem med Fordringer, som jeg ikke kan indfri! Han læsser Byrder paa mig, som jeg ikke kan bære! Vilde det ene Menneske kræve af det andet det, h a n kræver af os, vilde vi blive dømte fra Ære, Liv og Gods!

— Jeg forstaar ikke . . . . De, en Herrens Tjener? sagde Baronessen forvirret.

— Undertiden fristes jeg til, vedblev Præsten uden at høre paa hendes Bemærkning. — Undertiden fristes jeg til, naar jeg staar foran „Herrens" Alter eller paa Prædikestolen, at raabe ud over Menigheden med min naturlige Stemme, at det er Løgn alt sammen, det jeg

staar og bavler frem med min fedeste Søndagsrøst! Ak, mine kære Brødre og Søstre, vrængede han pludselig snøvlende op med himmelvendte Øjne — hvorfor ere I genstridige mod Herren? Hvorfor ville I ikke kaste eder i hans alkærlige Faderfavn, som staar hver angrende Synder aaben? Han, som har givet sin Søn, den Enbaarne, at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv! . . . Isch! alt det samme som den første den bedste Hjulmand og Skorstensfejer, naar han er en Smule lettunget, kan plapre os efter!

Baronessen var standset og stirrede forfærdet Præsten op i Ansigtet. Hun vidste ikke, om det var Alvor, dette, eller en lidt vel hasarderet Spøg. Sin Arm havde hun trukket ud af hans; og hun saa' sig om for at søge Hjælp.

Men de var kommet langt forud for det øvrige Selskab og stod nu nede i Skovkanten lige ud for den smalle Sti, der førte ind i Straahytten.

Mascani havde presset en af sine Hænder op mod Panden; og han bøjede Hovedet bagover og drog et dybt Suk.

— Undskyld, Deres Naade! sagde han med træt Stemme — Jeg har vist forskrækket Dem! Men nu er det ovre, nu . . . Lad os gaa derind og sætte os lidt? bad han og pegede hen mod Hytten — De vilde bevise mig en usigelig Tjeneste! tilføjede han, da Baronessen syntes at tøve.

Næppe var de traadt inden for Døren, før han sank ned paa en af Græsbænkene og skjulte Ansigtet i Hænderne.

— De er syg, Hr. Pastor? Skal jeg ikke . . .

— Nej, nej! Det er straks forbi! Jeg beder Dem, sæt Dem!

Hun satte sig tøvende paa Bænken ligeoverfor.

Og saaledes sad de nogen Tid i Tavshed.

Endelig løftede Mascani Hovedet.

— Det er her omme! sagde han og lagde en Haand bag om Nakken og bøjede Ansigtet opad. Han var gustenbleg som en dødssyg Mand; og hans Øjenlaag sank i. — Her omme sidder det . . . Det er, som om der laa en stor, tung Ting derinde og voksede!

Baronessen følte sig mere og mere ilde til Mode. Man vidste jo ikke, hvad dette Menneske kunde falde paa! Allerhelst havde hun rejst sig og var løbet sin Vej! Alt, hvad hun Tid efter anden havde hørt berette om Mascanis Besynderligheder og Ekstravaganser, fór hende gennem Hjernen og indgød hende Frygt.

Hun kastede et sky Blik hen mod ham. Han sad endnu stadig med Ansigtet bøjet opad og med Haanden presset mod Nakken.

— Kære Hr. Pastor, forsøgte hun — er det ikke bedre, at vi gaar op? Jeg skal lade et Gæsteværelse gøre i Stand til Dem. Hvis De da ikke foretrækker straks at køre hjem til Præstegaarden?

Præsten aabnede Øjnene og stirrede stift hen paa hende.

— Hvad syntes Deres Naade om min Prædiken, sidst De var i Kirke? spurgte han og havde øjensynlig slet ikke hørt hendes Spørgsmaal.

— Deres Præken? spurgte hun forbavset.

— Ja, den Søndag De tog Clara hjem med til Næsset?

— Jeg synes altid godt om Deres Prækener . . .

— Hm! . . . Véd De, hvor jeg var henne om Eftermiddagen?

— Nej . . .

— Skal jeg fortælle Dem det? spurgte han med et underligt stikkende Glimt i Øjnene.

— Ja . . . nej! sagde hun forvirret.

Han tøvede lidt og syntes at glæde sig over hendes Forvirring. Men saa stirrede han hende fripostigt ind i Ansigtet og sagde:

— Det skal jeg skam sige Dem: Jeg laa nede bag

Klitterne med en Kikkert og saa' paa, at Pigebørnene gik i Vandet!

Baronessen slog oprørt ud med Haanden:

— Jeg vil ikke høre paa . . .

— Hæ, hæ! vedblev han klukkende — En smuk Beskæftigelse for en „Herrens Tjener", hva'? Min egen Datter og Deres lille, buttede Karen! De tumlede de hvide Lemmer dernede som et Par Kid! . . . Aa, Herre min Gud, Herre min Gud! skreg han pludselig og kastede sig forover ned mod Bordets Plade — vær dog mig arme Synder naadig!

Baronessen havde rejst sig. Hun rystede over hele Kroppen som af Kulde. Vel havde hun af og til hørt et og andet fortælle om Mascanis Kvindekærhed og hysteriske Anfald; men hun havde tildels anset det for Klaffer og Overdrivelse, thi saa ofte hun hidtil havde været sammen med ham, havde hun intet mærket. Og nu!

Hun var gaaet hen til Straahyttens Dør og stod og stirrede ud mellem Træerne og lyttede, om ikke nogle af Gæsterne skulde være i Nærheden.

Da lød der en stille Puslen bag hendes Ryg; og hun vendte sig hastigt.

Det var Pastoren, som var kommen hen til hende. Hun gjorde en Bevægelse som for at flygte. Men han greb hende blidt i Armen og holdt hende tilbage.

Hans Ansigt var blegt som før, og hans Øjne og Miner trætte og slappe. Men man kunde se paa hans Holdning, at Krisen var overstaaet, og at han bestræbte sig for at beherske sig.

— Kære Fru Baronesse, sagde han og smilte som for at berolige hende — kan De tilgive en gammel Mand, der et Øjeblik ikke har været Herre over sig selv?

— Lad os gaa! sagde hun og hendes Blik var fuldt af Angest.

— De behøver ikke at frygte, nikkede han rolig. —

Det er forbi . . . For denne Gang! føjede han til og pressede Øjnene i, medens to Taarer løb ned ad hans Kinder — For denne Gang! . . . Aa, men om De vidste, hvad den algode og alkærlige Gud har byltet paa disse Skuldre fra deres spædeste Ungdom af! Om jeg fortalte Dem . . .

— Lad os gaa! gentog hun og og rev sig løs fra ham og skyndte sig ud af Hytten — Vi maa op til de andre!

— Nu kommer jeg! sagde han og fulgte langsomt efter.

Og han gik som et Menneske, der har overstaaet en svær Sygdom . . .

Proprietær Jørgensen og Forpagter Klaumann bøjede lidt efter ind fra Skoven og kom forbi Straahytten.

— Der gaar sgu Pastoren og Hendes Naade oppe! sagde Proprietæren og pegede op gennem Bøgealléen — Mon de har været derinde? sagde han og slog med Hovedet ind mod Hytten.

— Hæ, hæ! grinte Forpagteren — Ja Pastoren er jo en Ildhund, hvad de kvindelige Behageligheder angaar!

— Den er sgu osse god til d e t! nikkede Proprietæren — Gamle Hannibal tog sig mangen god Tørn derinde.

— Var det der, Juliane fandt ham med Kesten Buchs?

— Ja, det var'et nok. Men saa lod han sætte en Krog paa indvendig, Fa'er!

— Hæ, hæ!

— Hi, hi, ja!

Pause.

— Hør, Jørgensen, Har Du set Baronens Bælte?

— Bælte? Næi . . . Hva' er det for et Bælte?

— Det er et, hans gamle „Ahner" brugte til at sætte paa Konen, naar di rejste væk.

— Sludder, Klaumann! Jeg er ikke født i Nat!

— Født i Nat . . . hæ! Da har j e g sgu set det da! Forleden var jeg her aa betale Ornepenge! Han har det inde i Kontoret i sin Skrivebordsskuffe. „Et Kyskhe-dens Bælte“, kaldte han det.

— Det var Satans! Jeg har nok hørt ymte om, at di store Herrer brugte saadan no'et den Gang. Det var Satans! Saa Du har set det, Klauman! Hvor har han det fra?

— Han har fundet det inde mellem nogle gamle Papirer i Bib'loteket i en Skuffe.

— Det var Satans! Det maa jeg sgu se!

— Og det ka' laases!

Ka' det l a a s e s? Det var Satans! . . . Saadan et sku' vi sgu ha', hva' Klaumann, hva'? Aa slaa Laas for Madammen, naar vi tog til Marked, hæ, hæ!

— Hi, hi, ja! det har Du sgu Fanden galeme Ret i!

— Hæ, hæ, saadan no'en Kemikalier har Fruentimmerne da aldrig hittet paa a' byde vos!

— Hi, hi, nej; vi er jo da „Skabningens Herrer“, Jørgensen!

Og Proprietæren og Forpagteren vandrede videre.

— — —

Promenaden var endt; Solen var gaaet ned; og Selskabet var samlet oppe i Salonerne.

Alle Lys og Lamper var tændte deroppe, om det saa var i Riddersalen.

Proprietærerne med Familie skulde imponeres!

Karen kom løbende ind fra Galleriet:

— Mama, maa vi trække Spillekassen op, vi vil saa gerne danse?

— Ja, vær saa god Børn!

— Bare Gulvet holder! sagde Hendes gamle Naade.

Men de unge bar Musikken op i Salen og fór rundt til dens Toner med Larm og Latter.

Lidt efter kom ogsaa nogle af de ældre op i Riddersalen; og et Par af Herrerne bød Damerne op til Dans.

Grev Scheele bukkede chevaleresk for Enkebaronessen. Han havde lagt Mærke til, at hun udspionerede ham.

— Nej, ellers Tak, min bedste! sagde hun — Jeg har danset her, da Gulvet var helt!

Proprietærerne gik rundt og saa paa Forfædrenes Billeder, som hang omkring paa Salens Vægge: Gamle, stive Herrer i Fløjl og med Pibekraver og Kaarder; og ældre og yngre blegfede Damer med Haaret i Bukler og Kjolerne staaende omkring dem som fyldte Balloner.

— D e t var ham, der rev Fjerdedelen af Slottet ned! sagde Proprietær Hansen.

— Og d e t var ham, der huggede Alleen om! sagde Proprietær Jensen.

Og Proprietær Petersen pegede ogsaa og sagde:

— Og h a n der, det er Enkebaronessens Mand, han solgte alt det gode Egetømmer fra Laderne!

Og ikke en af de gamle Herrer havde man et Lovord tilovers for . . .

Niels og Julius gik rundt med Vin og Kager.

Der var ikke Stole nok at sidde paa, saa at en Del af Gæsterne maatte trække sig over i Stuerne igen; og de Stole, der var i Salen, stod og støttede sig langs Væggene, da mange af dem kun havde tre Ben.

Men i Salonerne var der fine, ny Møbler og Gardiner og Portièrer; og de gamle, skøre Gulve var skjult under tykke Tæpper.

— Ha'de man bare P e n g e n e! sagde Baronen, der sad og spillede L'hombre ovre i Kontoret. — Saa skulde Næsset sgu blive en Mønstergaard!

— Skaal for en god Høst, Baron! sagde Jægermester Bech og tømte sit Glas.

— Ja, ha'de man den bare vel inde! sukkede Proprietær Jørgensen — Men de Satans Folkeforhold!

— Vi skal ha' Hoveriet tilbage! mente Baronen, — før kommer der ikke rigtig Orden i Sagerne!

— Rigtig, rigtig! sukkede Byfoged From — tamper ikke vi Rakket, tamper Rakket os! . . . .

Pastor Mascani kom gaaende ud i Galleriet, hvor Baronesse Alvilda stod og gav Tjener Niels en Ordre.

— Jeg haaber, Deres Naade har tilgivet mig? sagde han og greb hendes Haand.

— Befinder De Dem bedre? spurgte hun uden at svare paa hans Spørgsmaal.

Præsten saa' paa Damen med store, brændende Øjne.

— At skue Deres Skønheds Pragt er en Balsam for alle Vunder! sagde han og førte hendes Haand op til sine Læber — Hvem der var tyve Aar yngre! hviskede han — Og Greve for en Nat!

Baronessen rev sin Haand til sig.

— Men er De da rent forrykt, Menneske! sagde hun rødmende af Vrede og gik hurtigt ind i Salonen for Enden af Galleriet.

I det samme kom den lille Frøken Jansen løbende fra Riddersalen med et Sjal, som Enkebaronessen havde bedt hende hente ovre i Gæsteværelset.

Mascani greb hende i sine Arme, løftede hende op til sig og trykkede sin Mund ind mod hendes.

— Man er saa ond imod mig! sagde han — Alle, alle!

Kaninen var ved at skrige af Forfærdelse. Men saa slap han hende lige saa pludseligt igen, styrtede ud af Døren til Taarntrappen og forsvandt . . . .

— Naa, min gode, sagde den gamle Frue, da Pigebarnet omsider mødte frem med Sjalet — hvor bliver Du af!

Frøkenen rystede og stammede og kunde ikke faa et Ord frem.

— Har hun set Spøgelser? spurgte Baronessen.

— De er da ikke syg, Frøken? spurgte Fru Mascani, der sad i Sofaen ved Siden af Enkebaronessen.

— Nej, stammede Kaninen — nej men . . . . jeg . . . .

— Hun har spist for mange Kager! sagde Hendes gamle Naade — og det er ikke godt for Maven! .... Tak, min gode! Gaa saa!

Og Frøkenen skyndte sig bort ....

Ovre i Riddersalen gik Dansen paa ny. De unge Damer engagerede hinanden indbyrdes. Karen og Præstefrøkenen var Kavalerer, og de svingede Proprietærdøtrene, saa de svimlede ved det.

Saa standsede Karen med ét op og klappede i Hænderne:

— Hurra, der er Mama og Onkel Alex!

Og Greven valsede frem over Salens gyngende Bræder med sin Kusine. Hun syntes først at gøre Modstand og saa' sig ængstelig omkring. Men han slog sin mandige Arm fastere om hende og drog hende med sig. Og snart hvirvlede de af Sted uden at tage Hensyn til den gamle Spilledaases hæse Toner. De bare hvirvlede rundt hurtigere og hurtigere, vildere og vildere. Og lidt efter lidt sank Baronessens Hoved ned paa Kavalerens Skulder, og han bøjede sig stille ned over hende og trykkede sine Læber mod hendes Haar.

Men langs Salens Vægge stod de unge Damer og saa' med store, forundrede Øjne paa denne sælsomme Dans. Medens Karen henrykt klappede i Hænderne og raabte Hurra for sin Mama og hendes mandige Fætter.

Det var Dyrskuedagen.

Og der var Slagsmaal paa „Harmonien".

Nogle Tjenestekarle og Husmænd rundt fra Herregaardene havde siddet og drukket og spillet Kort. Og saa lige med ét var man i Haandgemæng.

— Det er sorte Jakob fra Næsset, der tamper Hans Peder Jensen og Nikkelaj Langfinger! refererede den lille, pukkelryggede Urmager Svendsen fra Uggerløse.

Han var flygtet op i en Vindueskarm og sad nu og

holdt den sammenstimlede Mængde uden for Gæstgivergaarden à jour med Begivenhederne paa Krigsskuepladsen.

— Hvor er Poletiet? raabte han med sin skrattende Stemme. — Hvor er Poletiet? Hent Poletiet! Nu kværker Jakob Nikkelaj! han myrder ham! han myrder ham!

Publikum udenfor trængte op ad Trappen og ind gennem Døren for at se.

Og der laa Jakob og Nikolaj og Hans Peter i en sammenslynget Bylt midt paa Gulvet i Skænkestuen.

Blodet løb Nikolaj ud af Næse og Mund. Og med sin ene sømbeslaaede Støvle havde sorte Jakob sparket Hans Peter i Mellemgulvet, saa at han laa fladt ud paa Ryggen og gispede efter Vejret.

— Din Hundetamp! hvæsede Jakob og drev Nikolaj Langfinger endnu et Slag med sin knyttede blodige Næve midt mellem Øjnene. — Saa Du bider! Jeg ska' muntre Dig!

— Nu trækker han Kniven! raabte Gæsterne, der hidtil havde staaet ganske roligt og iagttaget Slagsmaalet.

— Han trækker Kniven! refererede Urmageren ud gennem Vinduet. — Poleti-i!

Og virkelig havde Jakob stukket Haanden i Bukselommen og arbejdede med Fingrene dernede som for at finde noget frem.

Men saa greb Hans Peter Jensen, der igen var kommen til Vejret efter Sparket, ham i Nakken og rev ham bagover paa Gulvet.

— Det var godt, Hans Peter! krebs ham! var der en, der sagde. Men ingen rørte en Haand for at bilægge Striden. Man holdt det for en Privatsag.

I Faldet havde Jakob grebet for sig og havde faaet fat i Nikolajs Vest og Skjorte, saa at alle Knapperne fløj af, og Skjorten flængedes, og det nøgne, haarede Bryst blev synligt fra Halsen ned til Bukselinningen.

— Hundetamp! Hundetamp! blev Jakob ved at gentage. Han havde nu faaet Kniven frem og forsøgte at aabne den.

Men saa kastede Hans Peter sig over ham, og de tumlede begge om og vred og væltede sig mellem hinanden og slog og bed.

— Skil dem dog a'! var der endelig en forskræmt Kvindestemme, der raabte.

— Nu bli'r di skilt a'! forkyndte Urmageren.

— Hvor er Værten! brøledes der.

— Han er henne paa Pladsen! sagde Opvartningspigen. Hun stod oppe paa det øverste Trappetrin ud til Køkkenet og oversaa' interesseret Situationen.

— Hent ham! Hent ham!

Et frygteligt Brøl fra Hans Peter fik Mængden uden for Huset til at løfte sig op paa Tæerne for bedre at se.

— Han stak ham! han stak ham! skreg Urmageren.

Det var sorte Jakob, der havde faaet Kniven aabnet, og som nu af al Magt borede den ind i Ryggen af sin Modstander.

— Vil Du slippe! hvæsede han.

Og Hans Peter slap det Tag, han havde faaet i den Sortes Strube. Hvorpaa han vred sig om paa Ryggen og hylede af Smerte.

Jakob kom op paa Knæ, han var nu aldeles rasende, Øjnene traadte ham ud af Hovedet, og han havde Fraade om Munden. Paa ny hævede han Kniven, denne Gang for at støde den i den ulykkeliges Bryst.

Men i det samme drev Nikolaj Langfinger ham et saadant Slag over Armen med en Stok, han havde faaet fat i, at Kniven trillede den anden ud af Haanden, og Armen sank ned som lammet.

— Ta' Kniven; ta' Kniven! skreg man.

— Der er Herskabet fra Næsset! meldte Urmageren ind i Stuen.

— Kald paa Baronen! raabte en Stemme tilbage. — Det er jo hans Folk!

— Kald paa Baronen! Kald paa Baronen! lød det fra flere.

— Hvad er her paa Færde? spurgte Helmuth, der var bleven standset af Stimlen uden for Gæstgiveriet.

— Det er sorte Jakob, der er oppe aa slaas!

— Kan Deres Højvelbaarenhed ikke skille dem!

— Han bruger Kniv! lød det rundt om fra.

Helmuth trængte sig igennem Mængden hen til Døren.

Inde i Stuen gjorde man Plads for hans svære Skikkelse.

— Det er Baronen sæl! mumledes der. — Det er Baronen fra Næsset.

Og Gæsterne trykkede sig sammen, saa at der blev et aabent Rum fra Døren hen til de kæmpende.

Helmuth stod i Ridedragt: lange, blanke Støvler med Sporer, lys Jakke og Vest og stramtsiddende graa Benklæder. Ridepisken havde han stukket ned i den ene Støvle.

I det samme kom Værten hurtigt ned ad Trappen fra Køkkenet.

— Satans osse! . . . begyndte han. Men da han fik Øje paa Hans Højvelbaarenhed, standsede han og forsøgte et kejtet Buk.

Han var en stor, svær Mand med et rigt illumineret Ansigt og en uhyre Bug.

Hans Peter laa som livløs paa Gulvet. Og Nikolaj Langfinger værgede sig med sin Stok mod sorte Jakobs Angreb. De var begge kommen paa Benene. Men nu havde Nikolaj Fordelen paa sin Side, da Jacobs højre Arm var ubrugelig.

— Hva' er her gaaet for sig! brølede Baronen af sine Lungers fulde Kraft. Han vidste, at naar man skal gøre Indtryk paa Bønder, skal man overdøve dem. —

Og hvor kan De finde Dem i saadanne Optøjer, Olsen? spurgte han henvendt til Værten.

— Jeg var lige henne paa Pladsen et lille Løb, Hr. Baron! sagde Værten undskyldende og med et nyt Buk.

— Hjælp mig! sagde Helmuth og gik hen og tog Stokken fra Nikolaj og gav ham samtidig et Puf for Brystet, saa Manden fór ind mellem Gæsterne, der nu begyndte at blive aktive og holdt fast paa ham med mange Hænder.

Det behøvedes nu for Resten ikke, for Nikolaj stod ganske stille.

— Hva' vil Du? spurgte Jakob og gik truende ind paa Livet af sit Herskab.

Men Baronen greb ham med begge Hænderne i Skuldrene og satte ham i Knæ ned mod Gulvet.

Mængden mumlede bifaldende. Og Opvartningspigens Øjne lyste.

— Hva' har Du gjort ved den Mand der? spurgte Baronen og pegede paa Hans Peter.

— Han har stukket ham! var der en, der sagde.

— Olsen, hent Politiet! kommanderede Baronen.

— Hent Poletiet! Hent Poletiet! skreg Urmageren ud af Vinduet.

Sorte Jakob vred sig under Baronens Jærnhænder.

— Slip mig! sagde han. — La' mig bare komme løs! sagde han. — Jeg skal flaa Tarmene ud a' Livet paa Dig, dit tykke Svin!

Men Jakob slap ikke løs, hvor meget han end vred sig.

Endelig kom Politiet: en lille, sølle, halvgammel Mandsperson med Tressehue paa Hovedet og Stok i Haanden.

Han saa' ganske hjælpeløs ud.

— De to der er mine Folk! sagde Baronen og udpegede Nikolaj og Jakob. — Ham der ligger, kender jeg ikke.

— Det er Hans Peter Jensen fra Sømholt! forklarede Urmageren. — Han er Hjulmand.

— Ska' jeg transpetere dem alle sammen op paa Raadhuset? spurgte Politiet forknyt.

— Gu' ska' Du saa, Jakobsen! sagde Værten. — Saaden no'et Svineri i min Forretning!

— No'et Strikke! befalede Baronen. — Karlen her maa bindes.

Opvartningspigen kom med et Stykke Reb, og den Sortes Hænder blev bagbundne.

Han sparkede, brølte og bed fra sig. Men en tre-fire stærke Bønder fik Krammet paa ham.

Og saa satte Toget sig i Bevægelse:

Forrest gik Politiet med Nikolaj Langfinger, der fulgte godvillig. Derpaa kom Baronen og to Mænd med Jakob. Og endelig fire Karle, der mere bar end støttede den halvt bevidstløse Hans Peter Jensen.

— — —

Baronesse Alvilda stod oppe paa Torvet sammen med Byfoged Froms Frue og saa' paa, at Karen og Kaninen kørte i Karrusel.

Fru Mascani kom til med sin Datter.

— Der sidder jo Karen og Frøken Jansen! sagde Clara. — Jeg vil virkelig ogsaa op og ha' en Tur!

Og hun hoppede op og satte sig i en Kane ved Siden af Kaninen.

Karen red foran dem overskrævs paa en Hest.

— Børnene! smilede Fru Mascani moderligt. — Er Deres Mand herude, Fru Baronesse?

— Jo, han er vist ude paa Dyrskuepladsen.

— Næmen der er jo Baronen! udbrød Byfogedinden og pegede. — Du bedste Gud, hvad er der dog paa Færde!

Det var Optoget med de tre Misdædere, der svingede op over Torvet og hen mod Raadhuset.

Publikum stimlede sammen om dem. Ud af Butikker

og Døre og Porte kom Folk løbende med lange Halse.

Selv Mændene, der kørte Karrusellen, stoppede Farten for bedre at kunne se, saa at Kunderne blev snydt for det halve af Turen.

Da sorte Jakob skulde op ad Raadhustrappen, satte han Fødderne mod det nederste Trin og vilde ikke videre.

Der blev en Raaben og Tumlen og Skrigen. Og Nikolaj Langfinger maatte have fortrudt sin tidligere Føjelighed, thi han forsøgte at flygte. Men han blev dog nappet i Farten.

— Gud-d, Deres Mand! sagde Fru Mascani og greb Hendes Naade i Armen.

Baronen havde grebet Jakob bagfra om Livet og bar ham saaledes, trods hans rasende Modstand de seks-syv Trin op ad Trappen og ind i Raadstuens Forhal, hvis Dør Politibetjenten hurtig lukkede efter ham.

Mængden stod lidt og betragtede den lukkede Dør. Saa spredte man sig. Og Karrusellen begyndte igen at tage Fart.

Grev Scheele kom gaaende forbi Stedet, hvor Damerne stod.

Han standsede op og hilste.

De to borgerlige Fruer vekslede et Blik, og vendte dernæst ikke Øjnene fra Hendes Naades Ansigt.

Hele Egnen mumlede om denne Fætter og Kusine, der jævnlig saas snart hist, snart her paa ensomme Ride- og Spadsereture.

— Kom herop, Onkel Alex! raabte Karen og pegede paa den tomme Hest ved siden af sin.

— Jeg tør ikke, smilede Greven — jeg er bange, den skal slaa mig af.

— Han er sød! hviskede Clara. — Jeg kunde spise de Øjne!

Kaninen rødmede. Hun var ogsaa meget betaget af denne velskabte Hjerteknuser, om hendes Appetit ikke var just saa glubende.

— Det er længe siden, vi har set Dem paa Næsset, Fætter! sagde Hendes Naade, der havde observeret Fruernes vagtsomme Blik.

— Høsten! chère cousine, sagde Greven og bukkede undskyldende. — Men en af Dagene skal jeg have den Ære at hilse paa Dem og Gemalen!

Nu kom der to ældre Bønder gaaende forbi. Da de saa' de fine Folk, standsede de og gav sig himmelhøjt til at tale om dem.

— Hinner, den lange graa der, det er Baronessen fra Næsset! sagde den ene.

— Saa-aa? sagde den anden, — det er svært, saa hun er stadset op!

— Og hun, den tykke, det er Præstekonen fra Gaardene!

— Hun ligner sgu Jordmo'er Møller fra Vejlby! sagde den anden.

— Hun gør Fa'en! sagde Nummer ét igen — tror Du, en Jordmo'er er saadan behængt!

— Jæ mener sgunte paa Klæ'erne; jæ mener paa Kyddet!

— Naa-aa, ja la' gaa med Fidtet da; det vil jeg medgi' Dig, men-æ . . . .

Karrusellen var standset, og Herskaberne gik om paa den anden Side, hvor de unge var.

Bønderne saa' efter dem.

— Nu gik di! sagde den ene.

— Ja-a, sagde den anden.

Og saa fortsatte de deres Vandring . . . .

I det samme svingede et Køretøj fra Vestergade ind paa Torvet.

Det var Rigmor med Pagtens Ark.

Og inde under den opslaaede Kaleche sad Enkebaronessen og Stasia, begge i Festskrud.

Og Vognen var vadsket, Seletøjet pudset, og Rigmor striglet og børstet.

Idet Ekvipagen svingede omkring Hjørnet af Raadhuset, kom netop Baronen ud af Døren og steg ned ad Trappen.

— Goddag Helmuth! raabte den gamle Frue og holdt Hesten an. — Hvor Adel er, kommer Adel til!

— Goddag Mor! nikkede Baronen og traadte hen til Vognen. — Saa Du skal ogsaa til Dyrskue?

— Det skal jeg, min Dreng! Jeg skal se, om Stasia kan faa Præmie!

— Ja, Vilde er ogsaa taget herud med Karen og Frøken Jansen.

— Det ser jeg! nikkede Enkebaronessen, hvis skarpe Øjne havde opdaget Selskabet, der gik ovre paa det andet Fortov. — Og hun har nok en Følgesvend med, ligesom naar . . . (Hun vilde have sagt: ligesom naar man spiller Hanrej! men stoppede op i Tide).

Baronen fulgte Retningen af hendes Blik.

— Og der er jo Fætter Scheele! sagde han.

— Ja, der er han! nikkede den gamle.

— Du kommer vel ud og ser paa Dyrene? spurgte Helmuth pludselig og lettede paa Ridehuen til Afsked. — Hejmdal faar rimeligvis første Præmie!

— Helmuth, Helmuth! raabte Fruen efter ham.

— Hva' er der?

— M a a han saa ikke be . . . . .

— Nej, Gu' maa han ej! sagde Sønnen leende og slog med Ridepisken hen efter Rigmor. — Det gamle Stillads kan sgu ikke faa Føl alligevel!

— — —

Ude paa Dyrskuepladsen, en stor Grønning i Udkanten af Byen, var der en Larmen og Raaben, en Brægen, Vrinsken, Brølen og Grynten, der fik selv Slagtere og Kreaturhandlere til engang imellem at udbryde:

— Det var dog Satan til Spe'takkel!

Bøndermænd og Koner med Børn i alle Aldre fyldte til Trængsel Gangene mellem Foldene, hvor Dyrene stod udstillede.

Mændene røg deres Piber, og Konerne og Børnene gnavede paa Hvedebasser og Sukkerstænger.

Og der lugtede derude Mare ikke af Rinskvin! . . .

Grev Scheele kom vandrende med Karen under den ene Arm og Kaninen under den anden.

— Der staar Jørgen med Hejmdal! sagde Karen og vilde hen til Hingstepasseren, som var fuldt optaget af at styre det vælige Dyr, der stampede i Grønsværet, vrinskede og „steg" og vilde over til Hopperne paa den anden Side af Udskænkningsteltet.

— Karen, Du bliver her! sagde Frøken Jansen, der skjalv i sin Grundvold ved at færdes mellem alle disse vilde Bestier.

To Mænd kom trækkende med en vældig Tyr. Den skulde hen og synes af Dommerne. Dens smaa, ondskabsfulde Øjne skulede til Siderne, og omkring dens Læber sad grønlig Fraade.

Saa satte den pludselig i med et Brøl, som fik Kaninen til at udstøde et Skrig og hoppe en halv Alen i Vejret.

Greven lagde omsorgsfuldt sin Arm om den unge Piges Liv.

— Her er hæsligt at være! sagde han.

— Ja, hviskede Frøkenen — skal vi ikke gaa igen?

— Nej, sagde Karen energisk og skridtede ud. — Vi skal rigtignok se det hele!

Nu begyndte man at trave Hingstene.

En Mand holdt dem i Hovedtøjet helt oppe ved Munden og løb saa hen over Pladsen ved Siden af Dyret, som krummede Halsen, pustede og dansede, medens Manke og Hale flagrede stolt i Vinden.

— Det er dog virkelig alligevel kønt at se! sagde Greven, hvis Hesteforstand følte sig tiltalt.

— Nu skal Jørgen løbe med Hejmdal! raabte Karen.

Gamle Jørgen ordnede først omhyggelig Hingstens Tømmer.

— Saa ka' vi bitte Hejmdal! sagde han.

Og saa satte Parret sig i Gang.

Alle vendte sig interesseret og saa' paa Løbet.

Man vidste, at Dyret tilhørte Baronen paa Næsset.

— —

Rundt i Foldene gik ældre, alvorlige Mænd og befølte omhyggeligt Faarenes Pels og Svinenes Kød. Og udenfor stod Ejermændene med spændte Miner og fulgte enhver af d'Hrr. Dommeres Bevægelser.

Men om Hønseburene holdt Madammerne til. De snakkede kærligt og opmuntrende til Dyrene derinde, som kaglede og skreg og baskede med Vingerne mod Burenes Tremmer af Skræk for den uvante Indespærring og de mange Mennesker.

Men saa blev der med ét et frygteligt Røre i Mængden.

En to Aars Kvie havde revet sig løs og stormede nu rundt paa Pladsen med Halen stift til Vejrs som en Flagstang.

Mødrene reddede deres Børn op paa Armene og flygtede.

Mandfolkene grinede og kyste af Dyret, der blev vildere og vildere.

Og paa én Gang satte det med et Spring ind gennem Aabningen i Beværtningsteltet:

— Hurra-a! hun er tørstig! brølede Ungdommen og stimede sammen om Teltdøren. — La' hinne faa et Glas Øl og en Snaps! foresloges der. — Gi hinne en Kummen! Nej, hun drikker kuns Hvidtøl! raabtes der. Og hver Aandrighed blev hilst med højrøstet Bifald.

Inde fra Teltet hørtes en rasende Larmen og Skrigen og Klirren af Glas og Flasker. Og et Øjeblik efter kom Kvien farende ud igen, vanvittig af Forfjamskelse.

Og det skulde da virkelig heller ikke virke beroligende paa dens Hjerne, at en langbenet Knægt havde faaet fat i Halen paa den og nu sprang af Sted bag efter den med Skridt som et Favnemaal.

— —

Hingstene var atter trukket op i Række; og de alvorlige Mænd var forlængst færdige med at beføle Faar og Svin. Man var i Lag med at lægge Tøjr og Fodreb paa Tyrene. Og nogle Køer med altfor spændte Yvere blev malket, forinden de skulde af Sted den lange Vej hjem.

Jørgen Hingstepasser straalede over hele sit gamle Ansigt, da han bandt Plakaten med 1ste Præmie om Halsen paa Hejmdal.

Baron Helmuth stod og saa' til, medens den gamle lagde Bidsel og Dækken til Rette paa Dyret.

— Baronen har vel ikke no'et imod, at jeg la'er Plakaten hænge paa ham, mens jeg rider hjem? spurgte Jørgen med Huen i Haanden.

— Nej, værsgod, Jørgen, lad Du den bare hænge!

— Tak, Hr. Baron! Ja, for saa faar di ossensaa lisom lidt mere Agtelse for ham paa Vejen!

— Javist saa! Rid ham nu forsigtig!

— Baronen kan fuldt hen stole paa mig! sagde Jørgen og knejsede allerede paa Ryggen af Hingsten.

Helmuth stod et Øjeblik og saa' efter Hesten, da den dansede ned over Grønsværet. Han var næsten lige saa stolt af Præmien, som gamle Jørgen var det . . .

I lange Rækker drog man nu af Sted fra Pladsen med Dyrene: Køer, Heste, Svin, Faar og Geder; en hel Noæ Ark!

De, som førte Præmiedyrene, gik ind gennem Byen med dem for at vise Plakaterne.

De mindre heldige sneg sig ad Engvejen langs Baghaverne.

Og snart var Pladsen øde og tom. Kun stod der hist og her ensom en forglemt Ko og brølede. Og bag en Tremmeindhegning laa der en stor Orne og sov.

Pludselig satte den i med en saa ubarmhjertig Snorken, at Graaspurvene, der holdt Kalas paa Gødningsklatterne rundt omkring i Nabolaget, skreg op i Rædsel og flygtede bort, alt hvad Fjer og Dun kunde holde!

Det var blevet Aften.

Oppe i „Harmonien"s store Sal sad paa Galleriet under Loftet fire Musici og trakterede Blæseinstrumenter. Øjnene stod dem ud af Hovedet, og deres sveddryppende, udspilede Kinder var ved at sprænges.

Lysekronens otte, højtblussende Petroleumslamper frembragte ogsaa en Hede og en Os deroppe, saa at man næppe kunde aande.

Og nede paa Gulvet snurrede Bønderne deres Kvinder rundt og stampede løs med deres sømbeslaaede Hæle, saa at Gulvbræderne drønede som under Hovslag.

Der dansedes paa Livet løs. Fruentimmerne hang opløste af Varme i deres Kavallerers Arme. Og naar et Mandfolk slap sin Dame, sank hun som tilintetgjort ned paa en af Træbænkene langs Væggene, lukkede Øjnene og stønnede og pustede, som om hendes sidste Time var kommen.

Men dette forhindrede hende dog ingenlunde i at overgive sig paa Naade og Unaade til den første den bedste Danser, der strakte sin røde, svedige venstre ud mod hende.

— Ska' det være vos to, Marie?

Og uden at svare lagde Marie sig ind til Kavalleren og lod sig dreje rundt, medens Vandet drev af Parret som Regn af Ruder . . . .

Nogle Herrer fra selve Byen, en Slagtersvend og en Vognmandskusk, vakte meget Røre i Lokalet.

De dansede nemlig „forkert“ med en uhyre overlegen Færdighed.

Par efter Par af adstadigt polkerende Bønderfolk ligefrem mejede de ned ved denne deres irregulære Maade at fare Salen igennem paa.

Bønderpigerne, de dansede med, hvinede af Begejstring ved at blive kørt aved om. Men Karlene, ikke at tale om de ældre nedmejede Mænd og Koner, skummede af Vrede og Misundelse.

Der lød allerede en undertrykt Mumlen i Salonen, og man var ved at rotte sig sammen for i Fællesskab at foretage et Choc mod disse to Vindhase, da pludselig al Vrede druknede i en ustandselig Latter.

Den begyndte først nede ved Døren ind til Skænkestuen og forplantede sig derpaa op gennem hele Salens Længde.

Al Dans ophørte. Damerne kastede sig tilbage paa Bænkene og lo. Og Mandfolkene slog Hænderne mod Laarene og raabte og pegede og dunkede hinanden i Siderne.

Selv Musikken kunde næsten ikke spille af Latter.

Det var den lille, puklede Urmager Svendsen, der, paavirket af Øl og Brændevin, pludselig havde slaaet sine Urangutangarme om Hofterne paa Store-Olga fra Vejrløse og nu forsøgte at svinge hende „forkert“ i en hvirvlende Tyrolervals.

Men det var ham umuligt at komme i Trit.

Med urokkelig Alvor forsøgte han atter og atter. Tog nogle Spring fremad og gjorde nogle sælsomme Bevægelser med Kroppen. Men maatte saa standse og begynde forfra igen.

Han naaede hende ikke højere end til Kjolelinningen og sled og arbejdede med hende, saa Sveden sprang ham frem paa Panden. Saa tørte han Ansigtet af paa hendes Mave og kilede paa igen. Hans lange Arme og

Ben var i uafbrudt Bevægelse. Det saa' ud, som vilde han entre hende. Han lignede en kæmpemæssig Edderkop, der i sit Storhedsvanvid havde faaet den forrykte Idé at ville danse Tyrolervals med en Hunelefant.

Og jo højere Salen lo og larmede, desto ivrigere arbejdede han.

Men saa syntes Olga pludselig at være bleven ked af Legen. Hun bøjede sig ned over sin stumpede Kavaller, slog sine Arme om hans Liv, hævede ham op til sig og satte saa ind i Dansen med et kluntet Hop. Og op og ned ad Gulvet gik det nu, rundt og rundt i hele Salens Længde, hurtigere og hurtigere, saa at den ulykkelige Urmagers Ben stod ud fra hendes trinde Krop som et Par flagrende Baandender.

— Olga, stønnede han — Olga, det er nok, Olga!

Men var Olga først sat i Bevægelse, syntes hun ikke at kunne standse, førend hendes eget Maskineri var løbet tørt. Og desuden morede hun sig fortræffeligt: hendes Øjne lyste af megen Fryd, og hun lo om Kap med Tilskuerne langs Væggene.

Saa standsede Musikken. Og Konen slap sit Bytte.

Først sank den arme Ridder som en Klud sammen ved sin Dames Fødder. Men et Øjeblik efter tumlede han op og begyndte at overdænge hende med de mest udsøgte Skældsord og Beskyldninger baade hentet fra Nutid og Fortid.

— Men Svendsen dog! sagde hun betuttet — det var jo bare Grin alt sammen.

— Din Kødmaskine, din Fedtdulle, din Flæskeangsjos! skreg Urmagereren rasende og langede ud efter Kvindens Ansigt, men naaede da kun hendes Hofte.

— Nu slor han sgu! sagde Olga — den Ildtang!

— Gi' ham no'en paa Pukkelen! var der en, der raadede.

— Put ham i din Lomme! sagde en anden.

Men Olga nøjedes da med at gribe den lille Mand i Skuldrene og ryste ham saa eftertrykkeligt, at det

maa kaldes et Under, at han nogen Sinde kom i Orden igen.

— Kan Du saa nære Dig! spurgte hun.

Men Svendsen kunde ingenlunde nære sig. Han skar Tænder og begyndte at kravle op ad hende for at naa frem til bart Kød.

Da var der en, som midt i Støjen og Latteren raabte det forløsende Ord:

— Sæt ham op paa Kakkelovnen!

Store-Olga smilede bredt og anerkendende. Hvorpaa hun greb Fyren i sine stærke Arme og bar ham trods hans Sprællen og Kradsen tværs over Gulvet hen til den høje Jærnkakkelovn henne i Hjørnet.

— Fly mig en Stol! sagde hun.

Der blev flyet hende fire.

Hun steg op paa en af dem, anbragte Urmageren oppe oven paa Kakkelovnen, trykkede ham godt ind i Hjørnet og sagde:

— Sit saa der da, din Skorpejon!

Saa jumpede hun ned paa Gulvet igen. Musikken satte i med en Hopsa, og den afbrudte Dans tog fat paa ny.

— — —

Henne paa Hotel Skandinavien var Egnens finere Portion samlet.

Man havde nydt et Fællesmaaltid med Vin og Taler for Konge, Fædreland og Kvinde, Dyrskuer i Almindelighed og dette Dyrskue i Særdeleshed.

Nu sad man samlet om en Del Spilleborde og røg, drak og spillede Whist og L'hombre.

Snakken gik højrøstet, som Sæd altid er iblandt Landmænd, der er vant til at raabe i Mark og Lade, og havde drejet sig om alt mellem Himmel og Jord fra Dyrkning af Kvægroer til Kejseren af Kinas sidste Anfald af Forstoppelse.

— Hvorfor Fanden mon Adelen tog saa tidlig hjem? spurgte saa den lille, tykke Proprietær Jørgen-

sen til Holmelund — Hva' mon det ha'de saadan et Jag for?

— De ha'de jo Damerne med! sagde Møller Jochumsen.

— Aa, Fa'en, „Damerne"! vrængede Proprietæren. — En anden en havde vel ogsaa „Damer" med! Men dem skikker man begribeligvis hjem, naar man skal til at more sig! . . . Og saa var de jo ridende begge to, sluttede han — baade Greven og Baronen! Mon de er ble'en grosgenofne paa deres gamle Dage?

— Gu' er de ej! sagde Mølleren — Baronen er sgu li'saa gemen som baade du og jeg, Jørgensen!

— Hi, hi! grinte den lille Dyrlæge Lund, som havde smagt lidt vel meget paa Mosten — Helmuth har maaske begyndt at lugte Lunten!

— Hva' for en Lunte? spurgte Mølleren — De Grinebider!

— Hi, hi, hi! spørg Skovrideren!

— Véd De noget, Skovrider?

— Intet! sagde Skovrideren utilgængelig. Han var Forstraad og Enkemand.

Men Faktum lod sig jo ikke benægte: Helmuth var redet hjem umiddelbart før Fællesspisningen, skønt han havde tegnet sig som Deltager. Og han havde ikke faaet travlt med at komme af Sted, førend han havde hørt, at Grev Scheele havde forladt Byen for over en Time siden, næsten samtidig med, at Baronesse Alvildas Vogn var kørt.

— Saa' I Baronen transportere sorte Jakob paa Raadstuen? spurgte en.

— Ja, han skulde sgu ha' Ansættelee som Gendarm, fniste Dyrlægen.

— Ja, hvad Fanden! naar Politiet ikke selv kan besørge det!

— Den Helhest af en Betjent, som er her i Byen sagde en anden.

— Hvad ha'de Jakob bedrevet? lød det fra en tredje.

— Han ha'de stukket et Par Mænd ihjel oppe paa Harmonien!

— Altid skal det Rak slaas! sagde Forpagter Nielsen.

— Det bli'er et Par smaa Aar i Tugthuset! mente Jørgensen.

— Spil ud, Jochumsen! sagde Forstraaden. Han havde givet og det var blevet passet af de tre andre.

Man spillede; og Skovrideren tabte sin Grand.

— Det var sgu ogsaa noget Hundeæde at spille Grand paa, sagde Dyrlægen arrig.

Men Forstraaden værdigede ham intet Svar.

— Har I hørt, at der er dannet en socialdemokratisk Forening for Næsgaardene, Uggerløse og Salum? spurgte Forpagter Nielsen, som spillede L'hombre ved Bordet ved Siden af.

— Det var Satens!

— Ja, det er der! nikkede Forpagteren — For et Par Dage siden kom her en forløben Københavner og holdt Møde i Salum Kro og skældte os Huden fuld og sagde, at vi udplyndrede Smaamanden, og at Husmændene var no'en Fjols, at de vilde finde sig i at æde det tørre Brød, mens vi andre fik Lammesteg og Rabarbragrød! Og nu er der dannet en Forening med Love og Medlemskort og det hele!

— Ja, Fanden véd, hvad Enden skal blive! raabte Proprietær Jørgensen, der havde hørt, hvad man talte om ved det andet Bord — I Gaar jog jeg to væk! De kom og forlangte to Kroner, ellers vilde de ikke røre en Haand, sagde de. Saa kan I gaa a' Helvede til, sagde jeg, tror I, jeg vil lade mig kommandere af mine Folk?

— Ja, saadan skal de ha' det! brummede Møller Jochumsen.

Nu forplantede Diskussionen sig til alle Spillebordene.

— Ja, hvad nytter saa det at jage dem bort? raabte

en — Saa gaar de bare hen og faar Arbejde et andet Sted. Der er Brug nok for dem!

— Det er rigtig nok! sagde en anden — for der er ingen Sammenhold mellem vos!

— Vi skulde have en Forening li'som de andre! foreslog en.

— Det er rigtigt! Det er rigtigt! stemmede flere i med.

— Vi skulde slutte vos sammen, vedblev den første, — og naar en Karl eller en Husmand gik i Utide, saa ingen Arbejde andre Steder!

— Det faar vi sgu aldrig sat i Gang! sagde en Pessimist — Aldrig! . . . Det er Dig, der skal gi' Kort, Rasmussen!

Og saa gav Rasmussen Kort, og man spillede videre . . . .

Ny Drikkevarer rekvireredes; og Talen og Latteren lød højere og højere. De alvorlige Spørgsmaal: Arbejdere kontra Arbejdsgivere veg Pladsen for lettere Emner: Kvinder og Heste!

Spillepartierne blev opgjorte, og man rykkede Bordene sammen og drak Punch og Vin i Fællesskab.

Den lille Dyrlæge Lund, der nu var ganske drukken, kravlede op paa en Stol og begyndte at holde en Tale for Ungkarle og Hingste.

Ungkarle, sagde han, tog han Hatten af for . . . Og han tog osse Hatten af for Hingstene! De fik Betaling oven i Købet. Fanden i Vold med Ægtemændene! De var no'en Stympere! Nu saa' vi pr. Eksempel paa Næsset! De to, der ha'de det bedst der, var uvilkaarlig Hejmdal og . . . og Grev Scheele . . .

Først havde man let højrøstet af den lille Lunds Tale. Men nu blev der raabt:

— Hyss! Ned med ham! Vi er da dannede Mennesker! Han er jo fuld!

— . . . . Grev Scheele, fortsatte Dyrlægen, var en Mand, han i alle Henseender osse tog Hatten meget

dybt a' for! H a n var Ungkarl . . . og Dyrlægen s æ l var Ungkarl . . . og H e j m d a l ha'de faaet første Præmie . . . og den kunde de to andre magelig osse faa . . . Han kendte mange gifte Koner, der . . .

Men her blev Taleren af talrige Hænder revet ned af Stolen og forsvandt i Dybet.

Og der kom flere Drikkevarer frem og andre Talere. Dyrskuet fik sig atter et Hurra. Og Grundloven maatte holde for, og Hans Majestæt og Slesvig og Fædrelandet.

Og til Slut slog Forstraad Rembrandtsen til Lyd paa sit Glas og rejste sig, høj og alvorlig.

Han vilde sige et Par Ord om Kvinden, sagde han. Der var ganske vist før ved Spisningen blevet talt mange og smukke Ord om denne Genstand . . .

— Det var mig!

— . . . Ja, det var af Hr. Proprietær Jørgensen til Holmelund! En Mand, som vi alle nærede den dybeste Højagtelse for, og som levede i et lykkeligt Familieliv paa sin Gaard med sin Hustru og sine Børn og sine Piger og sine Karle! Han, Forstraaden, havde selv været gift engang, og det regnede han for den lykkeligste Tid i sit Liv! Amen, vilde han sige, paa hvilken Hjemmets Ild brændte i lys og lykkelig Lue, d e t var Stedet, hvorfra Kærlighed og Godhed udgik; thi Kærlighed var d e t, som Kvinden saaede i Mandens Skød og i Børnenes Hjerter til Hjemmet bag de oplyste Ruder, naar Storm og Sne herskede derude. Han maatte sige, at Savnet af en trofast Ægtefælle havde gjort ham til det, han var: en ensom Mand, der færdedes i de mørke Skove og savnede bløde, milde Hænder, naar han aabnede Døren og stod i sin tomme Stue, omringet af sine forældreløse Børn. Ganske vist havde han Husholderske, men det var ikke det samme! Derfor: en Skaal for Hjemmene, der bæres af Kvinden! En Skaal for, kort sagt, for det bedste i os! Kvinden og Hjemmene leve!

Et Brag af Hurraraab hilste denne Tale. Og Rembrandtsen blev fra alle Sider komplimenteret af de henrykte Ægtemænd. Det var godt at høre et alvorligt Ord efter Dyrlægens gadedrengeagtige Taktløsheder!

— Det er sgu Fanden galeme sandt, Skovrider! sagde Proprietær Jørgensen med Taarer i Øjnene og trykkede Forstraadens Haand mellem begge sine — Hjemmene, naar bare vi har dem!

Og man tømte paa ny et Bæger og raabte et dundrende Vivat!

— —

Lidt efter var der et Par af Selskabet, som rejste sig og forlangte deres Vogne.

Og noget efter et Par til.

Og saa en hel Klynge.

— Ja, det er vel osse paa Tiden, at vi kommer hjem og ser til Mutter! sagde Møller Jochumsen og strakte sig. — Hva' Jørgensen? spurgte han og puffede Proprietæren med Tommelfingeren i Siden.

— Ja—a, sagde Jørgensen — vi maa jo hjemad og se, hvordan det staar til!

Der var i det hele kommet en sær Længsel efter Arnen op hos Ægtemændene nu efter Forstraadens Tale . . . .

Og snart rullede Vogn paa Vogn ud under Skandinaviens Port.

Ogsaa Bønderne fra Harmonien var begyndt at bryde op, saa at den slumrende By pludselig vaktes og en Tid lang holdtes vaagen af Vognbulder og Hestetrampen . . .

Møller Jochumsen kørte sammen med Proprietær Jørgensen. De havde Kusk paa Bukken og sad selv vel indpakkede Side om Side i den bageste Agestol.

Længe havde de kørt fremad i Tavshed, blidelig lullet i Døs af den gode Fjedervogns vuggende Bevægelser.

Saa sagde Mølleren paa én Gang dybt indigneret:

— Det er et godt Svin, den Dyrlæge med sine Hingste!

— Ja—a! sagde Jørgensen helt inde bag Frakkekraven.

Og atter var der en Pause paa en Fjerdingvej.

Da spurgte Mølleren:

— Har I Fjermadrasser i Jerre Senge?

— Jo—o, det har vi da! sagde Jørgensen.

Det var Søndag Eftermiddag. Solen skinnede, og det var dejligt varmt.

Men der var ikke Tale om, at Vinduerne i Maren Forlis' Hus var lukket op. Naa, det kunde de maaske ikke; de var rimeligvis spigret til, hvad Bønderfolks Vinduer jo i Almindelighed er. Men Døren kunde hun da ha' ladet staa aaben, saa at der kunde ha' kommet lidt frisk Luft ind i den beklumrede Stue; hendes eneste; paa én Gang Køkken, Sovekammer og Dagligstue.

Men tværtimod: Døren var ikke alene lukket, Krogen var endogsaa sat paa indvendig.

Henne ved det umalede Fyrretræsbord under Vinduet sad Maren og hendes to Børn: den gamle Baronesses døvstumme Stasia og Post-Søren, ogsaa kaldet „Jærnposten", fordi han manglede højre Arms Underarm, der var erstattet af et Stykke Træ med paaskruet Haand af Jærn: tre krumme Jærnfingre, der lignede Fuglekløer.

— Nu koger hun straks! sagde Maren og nikkede hen mod den syngende Kedel, der hængte over en blussende Pindeild henne paa Ildstedet. — Hvor ku' det hænge sammen, a' den gamle Naade sku' vesitte Baronens i Dag? fortsatte hun. — Di plejer sgu da ellers ikke aa være saa forlejne for at se hverandre.

— Den unge er kørt med Karen og Mamsellen paa Besøg hos Herredsfogden, skrev Stasia paa sin Tavle.

Stasia forstod hvert Ord, hendes Moder og Broder sagde til hende. Og hun skrev næsten lige saa hurtig med sin Griffel, som et Menneske kan tale.

— Hæ, hæ! grinte Maren. — Naa saadan; saa er Porten fri.

— La' mig se? sagde Post-Søren og tog Tavlen. — Ja, di to Naader enes jo ikke godt, sagde han saa, da han havde læst, hvad der stod.

Nu begyndte Kedlen henne paa Ildstedet at spytte ned i Gløderne.

Maren rejste sig og gik derhen.

— Jeg synes, det er no'et klejnt, det, Du kommer med i Dag, Stasia? sagde hun til Datteren og synede et Kræmmerhus fyldt med nymalede Kaffebønner.

— Den gamle passer jo paa Daasen som en Bindehund! skrev Stasia.

Og Broderen tog Tavlen og læste det højt.

— Hæ, hæ! grinte Maren og stak Næsen ned i Kræmmerhuset. — Men godt lugter det sgu!

Og saa kom hun Bønner paa Kedlen med en Pind, der var snittet flad i den ene Ende og ganske sort af Grums og Snavs.

— Gør 'en nu ikke for slap, Mor! sagde Søren. Og Stasia nikkede til ham og gav ham sit Bifald til Kende med et bredt Grin.

Solen skinnede ind gennem de smaa Ruder, der lyste grønne og brungule af Ælde. I Vindueskarmen stod et Par skaarede Urtepotter med nogle halvt udgaaede Blomster i. Og der laa noget sort Stoppegarn og en Stoppenaal, rusten og saa tyk som et Tretommesøm. Og saa laa der en Klat grøn Sæbe paa et Tallerkenskaar samt en Stump Spejlglas.

Og langs den bageste Væg længst borte stod Sengen. Den var hamret sammen af uhøvlede Brædder og

fyldt med Halm. Der laa to fede Dyner i den, men Lagen fandtes ikke.

Foruden Bordet, Gæsterne sad ved, var der af Bohave tre Træstole og en gammel, blaamalet Klædekiste. Og saa var der Marens Rok og Garnvinde. Thi Maren levede af at spinde for Folk.

Og af at tigge.

Og man sagde, at hun var „skrappest" til det sidste.

Hun var op mod de tresindstyve Aar, men saa' ud, som var hun halvfems: lille, sammenskrumpet og rynket. Hendes Haar var hvidt og laa kæmmet glat op fra Panden hen under en lille, sort Bindehue, der sad hende langt ned Nakken. Det kunde vist have været et kønt Haar, om det havde været rent. Men det var det aldrig. Støv og Skorstensrøg og Svinefedt, brugt som Pomade, havde gjort det ganske grumset-gult. Og i Ansigtets mange og dybe Rynker laa lange Tiders uaftvættelige Smuds. Øjnene var smaa og rødkantede, og de „randt", saa snart hun kom i Luften. Men se kunde hun med dem og det endda lige tværs igennem Folk og et godt Stykke ud paa den anden Side!

Stasia lignede hende, især paa Øjnene. Men hun var ren og pillen i Klædedragt, og hendes Ansigt skinnede af Vadsk.

Sønnen derimod maatte vist snarere ligne sin Fader, thi han var høj og velvoksen, og hans Øjne var store og sløve. Man maatte kalde ham en pæn Mand. Men saa havde han jo denne „Skavank" med Armen. Den var bleven skaaret af i en Hakkelsesmaskine. Og saa havde Sognet skænket ham en Jærnhaand og indstillet hem til Embedet som Landpost. Hvilket Embede han nu beklædte paa tiende Aar. Han var to og tredive, og Søsteren ni og tyve.

Baade Stasias Døvstumhed og Sørens forulykkede Arm havde Maren Forlis tjent godt paa; og tjente da til Dato. Thi hun kunde endnu bestandig presse de mest velvoksne Taarer ud af sine smaa, hvasse Øjne,

naar hun gik rundt og tiggede paa denne Konto med „en Moders blødende Hjerte".

Ellers brød hun sig ikke stort om Børnene.

Og de sig da heller ikke om hende.

Og dog kunde de ikke blive fra hinanden. Moderen og Datteren kunde aldrig faa bedre Udslag for deres medfødte Ondskab, end naar de talte sammen. De kendte hinanden paa en Prik og forstod at lokke Giften og Galden ud af hinanden ved Omtalen af Naboer og Genboer, høje og lave. Stasias Griffel dansede Wienervals hen over Tavlen, og hendes Øjne fulgte Moderens Læber og snappede Ordene af dem, endnu førend de var dannet til Lyd.

Og Søren gottede sig. Han deltog ikke meget i Samtalen; men hans og Marens Hoved stødte ofte sammen, naar de ivrigt bøjede sig hen over Tavlen for at læse Stasias Udgydelser. Og Kvinderne pumpede ham og lod ham ikke i Fred, førend han med sin trætte, lidt drævende Stemme havde berettet nogle at de Historier og en Pose fuld af det Bynyt, han havde opsamlet paa sine daglige Vandringer Sognet og Nabosognet rundt.

Han boede helt oppe ved Brevsamlingsstedet i Jerslev; men engang hver anden-tredje Søndag tittede han gerne ned i „Skovhuset" til Moderen. Og hændte det sig saa, som i Dag, at Stasia ogsaa gav Møde, saa listede Maren sig hen til Døren og satte Krogen paa.

— Saa, Børn, sagde hun, — la' vos saa høre nyt!

Og saa begyndte Flaaningen.

Søren havde i Dag medbragt for fem og tyve Øre Hvedebasser fra Bageren i Jerslev. Og Stasia havde i de fire Uger siden sit forrige Besøg tilvendt sig et hemmeligt Kræmmerhus fuldt af Enkebaronessens gode Kaffe samt to smaa Poser hvidt hugget Sukker.

Saa det kunde jo blive et helt Kalas.

Det havde som sædvanlig vakt ustandselig Latter hos de to andre, da Stasia hentede disse Sager frem af

deres Skjulested. Hun puttede nemlig altid sligt Kontrabande ned i sine Bukser, det eneste Sted, hvor de var sikre for Enkebaronessens mistænksomme Øjne. Og Bukserne havde Naaden oven i Købet selv foræret Pigebarnet.

— Jeg kan Satan ta' mig ikke forstaa, hvor Du kan ha' det der! sagde Søren hver Gang.

Og Fruentimmerne hvinede af Latter.

Maren Forlis stod henne ved Ildstedet og rørte rundt i Kedlen med Træpinden, at Kraften grundig kunde komme af Bønnerne.

Søren og Stasia sad og kiggede ud af Vinduet.

— Naa, Mo'er? spurgte saa Sønnen, — hjælper det snart?

— Jo, sagde den gamle, — nu koger hun. Det er dog en skønne Lugt! nikkede hun og snøftede velbehageligt i Dampen af Kedeltuden. — Men jeg har ingen Fløde.

Kaffen blev skænket op i tre hankeløse, sprukne Kopper. Man kom godt med Sukker i og spiste Hvedebasser til. Det var et herligt Maaltid. Maren smaskede som en Frø med sine tandløse Gummer.

— Hva' Ærende ha'de Naaden ellers til Baronen i Dag? spurgte hun og puttede det sjette Stykke Sukker i Koppen.

— Det er denne her Historie med Greven derovre, skrev Stasia; og Moder og Søn rakte Hals for at læse det — det er rent galt nu; alle Mennesker snakker om det og siger, at det ender med en Badulje; men Baronen sæl véd ingen Ting, den Indriot.

— Hæ, hæ! gnækkede Maren — kanske han, Greven, ku' gøre en Stamherre da!

— Du er god, Moder! skrev Stasia. — Hi, hi! sagde hun og gottede sig.

Stasia interesserede sig overmaade for Barnefødsler og Frugtsommeligbed og Kæresteri uden for Loven. Naar bare hun kunde faa en Snak i Gang om disse

Emner, skinnede hendes smaa Øjne som St. Hansorme, og hele hendes lille Krop skuttede sig vellystigt. Dog var denne Glæde blandet med en god Del Misundelse.

— Forleden red Greven og Hindes Naade her forbi op i Skoven, fortalte Maren. — Sikke Øjne di ku' levere hverandre!

— Listede Du ikke efter dem? spurgte Stasia.

— Om jeg gjorde! . . . Aa da di var kommen et Stykke ind mellem Granerne, saa' jeg dem næbbes som et Par Skovduer.

— Det er Løgn, Mo'er! sagde Sønnen rolig og huggede Jernhaanden ned i et Stykke Wienerbrød og fiskede det hen til sig.

— Er det Løgn? spurgte Maren vredt. — Jeg saa' 'et med disse mine to Øjne! Di holdt Hestene an, aa han la'e Armen om hinne aa ky'sede hende paa hele Ansigtet, saa sandt der er en Gud til!

— Hi, hi! klukkede den Døvstumme, og Griflen gik. — De skal holde til nede i Straahytten, siger di; der er nogen bløde Mosbænke.

— Ha, ha, ha! skrattede Maren op og puffede Datteren i Siden. — Har saadan en Pejs, som Du, osse Forstand paa di Dele? — — Hør, Søren, spurgte hun saa, — Du bær vel Brev imellem dem?

Søren rystede paa Hovedet. Det vidste han ikke noget om. Han kunde ikke kende alle de Skrifter, der var paa Konvolutterne.

Men Fruentimmerne trængte ind paa ham. Og det endte da ogsaa med, at han maatte ud med Sproget. Til at begynde med, fortalte han, havde der ofte været Brev fra Hendes Naade til Greven i den Bunke, der laa nede i Køkkenet, naar han kom med Posten. Saa var det pludselig ophørt, og der var aldrig noget mere. Men saa opdagede han, at Naaden lagde dem i Kassen, der hængte nede ved den anden Ende af Alléen paa Skovfogedhuset. Hun var begribeligvis bange for,

at den skulde blive opdaget. De grinte da ogsaa af det paa Kontoret.

— Aa i Dag vil den gamle Naade si'e det til Sønnen? spurgte Maren.

Den døvstumme nikkede: Ja, ja!

— Hva' Fa'en mon han saa gør? spurgte Søren.

— Han skyder Greven! skrev Stasia.

— Jeg tror snarere, han tærsker Konen, mente Maren.

— Det bruger man ikke i di Klasser! skrev Stasia.

— I snakker! sagde Søren pludselig. — Lad os helhele faa en Skaal Kaffe til!

Og der blev skænket frisk Beholdning i Kopperne.

— Har I hørt, at nu er det da rent splintrende galt i Præstegaarden? spurgte Stasia.

— Saa-aa? sagde Maren og glemte at drikke.

— Ja, vi var derhenne forleden til Kaffe, og Præsten havde lukket sig inde paa sit Værelse, og begge Damerne græd.

— Han har sgu osse huseret længe nok! mente Maren. — Der er jo ikke det Fruentimmer, der ka' gaa i Fred.

— Har han osse villet røre Dig, Mo'er? spurgte Sønnen tørt.

Stasia hylede af Latter og vred sig, saa hun nær havde væltet Kaffekoppen.

— Du, Fjolsehas! sagde Maren og daskede ud efter Søren. Men Spørgsmaalet syntes ikke desto mindre at smigre hende. — Har Du ikke mærket no'et? spurgte hun — Du kommer der jo hver Dag.

— Jeg kommer kun i Køkkenet.

— Er der ingen af Pigerne frugtsommelige? skrev den døvstumme.

— Nu var det Moderens Tur at le, saa hun var ved at gaa til af Hoste bagefter.

Da Anfaldet var ovre, sagde Søren:

— Sorte Jakob har faaet 30 Dages Vand og Brød.

— Har han? spurgte Maren tilfreds. — Saa faar da Konen Fred saa længe.

— Jeg vilde gerne have set ham stikke Hans Peter ude paa Dyrskuet! skrev Stasia.

— Jeg saa' det.

— Var det fælt?

— Naa, ma' ku' ikke se Blodet.

— Ja, saa var der jo ikke noget ved det! mente Stasia. — Vand og Brød, hvad vil det sige?

— Han faar ikke uden en Humpel Rugbrød og en Skaal Vand.

— Jamen ikke alle 30 Dage paa én Gang, oplyste Maren.

— Nej, forstaar sig, han faar rigtig Føde imellem.

— Saa er det jo ingen Straf! skrev Stasia skuffet.

— Jo-o, forklarede Maren — ma' bli'er, saa ma' knap ka' hænge sammen a' et alligevel.

Maren ha'de flere Bekendtere, der ha'de faaet Vand og Brød, og de var ble'en „som Klude".

Nu sad de og snakkede en Stund om de forskellige Slags Straffe. Søren havde talt med en, der havde været i Tugthuset. Det var et rent Herreliv, sagde han.

— Ja, det er da vist allenfals bedre end som aa komme paa Fattigggaarden! mente Maren. Dette Asyl stod for hende som det forfærdeligste paa Jorden. — Før hænger jeg mig, sagde hun, — før den Tort skal komme over mig!

Og de faldt i Snak om de forskellige Maader at tage Livet af sig paa.

Søren havde set en, der havde druknet sig; og Stasia fik ham til at beskrive paa det nøjagtigste, hvordan Vedkommende havde set ud. Hun gyste ved at høre det, men ufortrøden var hun i sine Spørgsmaal. Saa ufortrøden, at Moderen til sidst sagde:

— Nej, la' nu være aa fortæl mere, Søren! Jeg tør ikke være her alene!

Og saa begyndte hun for tyvende Gang at trænge ind paa Sønnen for at faa ham til at flytte herind i Huset. Hun var gammel, sagde hun, og hvis der skulde komme noget paa, saa laa hun her og kunde hverken faa Hjælp eller Raad, men maatte dø som et andet Kreatur!

Stasia sad og hørte til og gottede sig ved Tanken om, at hende kunde Moderen ikke faa fat i, for Enkebaronessen slap hende ikke fra sig for aldrig det.

Og Sønnen vægrede sig ogsaa paa det kraftigste. Han blev pludselig højrøstet og sagde, at hun vidste jo godt, at han maatte være i Nærheden af Posthuset. Det var jo over en Mil, han fik at gaa, om han skulde bo her. Pludselig trumfede han i Bordet og sagde, at var hun bange for at ligge ene, kunde hun jo lægge sig ind paa Fattiggaarden, der var Selskab.

Stasia slog en høj Latter op, da Søren nævnede Ordet: Fattiggaarden; og hun puffede hemmeligt Moderen i Siden for at hidse hende. Det var hende ligefrem en Sjælesvir at se de to andres dirrende Ansigter og hadefulde Øjne. Hun havde jo sit paa det tørre.

Maren stak i Hyl og dundrede i Bordet til Svar, saa Kopperne dansede. Han var et utugtigt Skarn og et Dyr og en Judas Iskariot, at han vilde skikke sin egen kødelige Mo'er ind mellem alt det Skidt og Skrammel og Tyvepak o. s. v., o. s. v.

Og det endte med, at Søren tog sin Hue og gik sin Vej, og svor paa, at han aldrig skulde sætte sine Fødder i dette forbandede Hus! —

Saa var de to Fruentimmer alene.

Stasia sad og vædede Pegefingeren og fiskede de Smuler af Hvedebrødet op, som laa tilbage paa Papiret, det havde været pakket ind i.

— Naa, Moder, tag Dig nu ikke det saa nær, skrev hun og stak Tavlen hen til Maren.

— Den Svinehund! sagde den gamle. — Aa ham har en opfødt med sit eget Hjertes sure Mælk!

— Ja, han er jo lidt haard, skrev Stasia, — men det er jo ikke h a n s Skyld.

— Næi, jeg véd sgu godt nok, a' det er hinne, Mæren derovre i Jerslev.

Stasia nikkede.

— Moder skulde engang gaa over og læse Evangeliet for hende!

— Hæ, hæ, snærrede Maren — ja, jeg ska' rive Øjnene ud a' Hovedet paa hinne, ska' jeg!

Stasia smilede skadefro.

Det forholdt sig jo saadan med dette lille, stakkels, mishandlede Væsen, som ingen Mand kastede sine Øjne paa, men snarere følte en Art mystisk Skræk for, at hun kunde ikke taale, at andre nød den „Kærlighedens Lykke", som hun læste om i de Bøger, Enkebaronessen laante hende. Hun gik i stille, sukkende Længsel efter at føle og nyde „Elskovens henrykkende Salighed". Men da Mandfolkene stadig gik af Vejen for hende, havde dei lidt efter lidt inderst inde i hende ophobet sig en Bitterhed og et indeklemt Had til alle, navnlig til alle Kvinder, som fandt et Par aabne Arme at kaste sig i og en bankende Barm at læne deres længselsfulde Hoved imod.

Og hun havde jo ikke været længe om at opdage, at Broderen nu paa det sidste havde fundet sig en Hjertenskær ovre blandt de Jerslev Piger.

Og hun nagedes næsten syg af Misundelse.

— Moder skulde gøre Alvor af det, skrev hun paa Tavlen.

— Det kan Du være evi' vis om min Pige! nikkede den gamle. — Jeg skal nok læse for hinne!

— Og faar hun ham først til at gifte hende, skal hun nok trække Skillingerne fra ham!

— Jojo! Aa saa la'er de mig ligge aa sulte ihjel!

Stasia trak et sammenlagt Stykke Avispapir op af Lommen og rakte Moderen det.

— Tak, Tak! smilede den gamle og kradsede be-

gærlig Papiret op med sine krogede Fingre. Der laa en Tokrone i det. — Du er da en D a t t e r! nikkede hun, og hendes Øjne skinnede. Saadan sku' alle Børn være! Hvor har Du ellers den fra?

— Hi, hi! lo Stasia og kneb det ene Øje sammen.

— Ha, ha! gryntede Maren Forlis og stak Pengestykket i Lommen efter omhyggeligt at have svøbt det ind i Papiret igen.

Der arbejdede sig paany en klukkende Latter op gennem den døvstumme.

— Hi, hi, fniste hun. Og saa skrev hun paa Tavlen. — Han kan alligevel ikke klemme hende rigtig med de halvanden Arme, han har.

Maren puffede overstadig gemytlig Datteren i Siden og sagde:

— Det kommer sgu mere an paa Benene, min Tøs, naar Prøven ska' gøres!

Og saa hvinede de ud i Latter begge to.

— Nu maa jeg vist til og af Sted, skrev Stasia saa, — ellers blivet Dragonen rent edderspændt!

„Dragonen" var hendes Kælenavn for den gamle Baronesse.

— Har I Kontrefejet endnu?

Den døvstumme nikkede og knyttede Hænderne.

— Putter hun Dig somtids i Skabet endnu?

— Stasia nikkede igen og skar Tænder.

— Det la'er Du vel inte sidde paa Dig?

— Nej! Men bare jeg var stærkere end hende!

— Jamen, det er Du jo nu'nte, Anastasia! . . . Har Du prøvet smaatskaaren Hestehaar?

Den lilles Ansigt lyste op i et bredt Grin.

— Jeg fyldte hendes Seng forleden Aften, skrev hun. — Hun var, som hun var gal hele Natten. Og jeg kunde ikke sove for Grin.

Maren knækkede sammen af Latter.

— Ja, vi maa jo bruge de Midler, Vorherre har gi'et vos! sagde hun. — Naa, s k a' Du nu af Sted?

Jo, Stasia maatte skynde sig.

Hun satte en hvid Straahat med Roser og Tulipaner paa Hovedet. Og Parasol havde hun. Og midt paa den lysegraa, uldne Kjole prangede den højrøde Brystsløjfe.

— Hun holder Dig sgu da ellers net nok i Klæ'er! nikkede den gamle misundelig.

Og den døvstumme gjorde en Bevægelse, der skulde sige: Ja, hun kunde jo bare prøve paa andet!

Saa greb hun Tavlen og skrev:

— Du skal ikke komme ind til vos, naar Du kommer til Jerslev.

— Næi, næi, sagde Maren — det forstaar sig! Hun ka' ju'nte taale mig!

— Du skal sige til Tøsens Forældre, at de allerede ligger og forlyster sig sammen.

— Gør di da det? spurgte Maren interesseret.

— Det gør di vel nok!

— Ja, jeg ska' sgu forlyste dem! nikkede Maren og saa' ond ud.

— Naar kommer Du?

— Paa Søndag, tænker jeg. Jeg gaar i Kirke med det samme. Det er saa længe siden, jeg har hørt et Gu's Ord.

— Saa skal jeg se at passe Dig op omme ved Hjulmandens Hjørne og høre, hvordan det er revet ud.

— Ja, gør kun det.

Og saa bød de to Slægtninge Farvel til hinanden. Og Stasia gik.

Da hun stod uden for Døren, kom der en stor, graa Kat løbende over Vejen fra Skoven og gned sig op ad hende.

— Naa, der er Belle! sagde Maren.

Stasia bøjede sig ned og strøg Dyret hen over dets krummede Ryg. Saa nikkede hun og skyndte sig af Sted.

Inde i Stuen begyndte Katten at mjave.

— Ka' han lugte Kaffen? sagde Maren med kælen Røst. — Nu ska' han faa en Koppe.

Og hun skænkede to Kopper Kaffe, én til Katten og én til sig selv. Kom godt med Sukker i og listede derpaa hen til Sengen og hentede en Krukke Mælk frem under den, skummede det øverste af og kom i Kopperne, medens hun samtidig smilede tilfreds over at have snydt Børnene for denne Nydelse.

Saa satte hun Belle op paa Bordet, og begge gav sig til at slubre Drikken i sig.

Katten slikkede Fedtpletterne af Hvedebrødspapiret. Og Maren tog sin Tokrone frem og gned den med sit Kjoleærme, indtil den skinnede.

Kære lille Moder!

Tak for dit Brev i Torsdags. Jeg er altid saa glad, naar jeg hører fra Jer; men jeg kommer jo til at længes. Til Julen vil jeg hjem! — Jo, jeg begynder nu at føle mig lidt bedre til Rette her paa Næsset; baade Baronen og Baronessen er meget venlige og gode mod mig, og Karen kommer jeg til at holde mere og mere af for hver Dag, der gaar. Hun er noget af det sødeste, jeg har kendt; og saa smuk. Det maa være dejligt at være smuk! Ja Pastor Mascani fortalte mig forleden, at han for længe siden havde talt til Hendes Naade om mit Værelse, og hun havde sagt til ham, at det var bare for i Sommer, jeg havde det, til Vinter skulde jeg have et andet. Men til mig har hun ikke talt derom, saa jeg er bange for, at hun glemmer det. I det hele er der kommet noget underligt stille og fraværende over Hendes Naade, synes jeg. Forleden kom jeg op i Salonen og troede, at jeg var alene, og satte mig til Klaveret og spillede lidt; men saa rejste hun sig pludselig fra en Stol inde i den ene Vinduesniche og kom hen og klappede mig paa Kinden og saa' saa for-

færdelig bedrøvet ud; og saa gik hun. Jeg tror ikke, hun er lykkelig; mon hun ikke gaar og tænker paa sin første Mand, han var nok saa smuk, saa smuk, og det er Baronen jo ikke, men jeg kan se paa hans Øjne, at han holder meget af hende.

I Søndags var Baronessen, Karen og jeg ude i Byen og besøge Borgmesteren. Det er rare Mennesker, og vi havde det yndigt. Du kan tænke Dig, vi fik Østers til Aften, var det ikke fint? Grev Scheele kom ridende, uden at nogen vidste af det, og da han hørte, at der var fremmede, vilde han ride igen; men han blev da. Ham synes jeg udmærket om, han er saa rar! men han kommer ikke nær saa ofte til os som før; det er Synd for hendes Naade, thi hun har det jo meget alene, naar man er vant til København.

Hvor det dog er sørgeligt med Pastor Mascani, han ser saa forfærdeligt anstrengt og nervøs ud, og somme Tider kommer han slet ikke ind i Stuen, naar man er dernede. Baade Fruen og Clara ser ogsaa daarligt ud; det gør mig saa ondt for den Familie. Folk fortæller saa meget om Mascani, jeg kan slet ikke sige Dig, hvad det er, saa forfærdeligt er det, for han er jo da Præst og en gammel Mand og skal foregaa Menigheden med et godt Eksempel. Det er underligt, lille Moder, men siden jeg er kommen hjemmefra, synes jeg, at der er saa meget ondt og stygt til, som der aldrig var noget af hverken i København eller Hobro! Véd Du, hvad jeg hørte forleden Nat, da jeg laa og ikke kunde sove for Rotterne! Ja, er det ikke forfærdeligt, jeg hørte, at Kammerjomfru Petersen var nede hos Tjeneren, jeg kunde kende hende paa Stemmen; hun græd og jamrede, og han skændte paa hende. Det kan jo gerne være, at de er Kærester, men jeg synes ikke, man skal gøre saadan noget. Du maa ikke blive vred, kære Moder, over, at jeg fortæller Dig det, men nogen maa jeg jo tale med. Synes Du, jeg skulde sige det til hendes Naade? Det er næsten Synd, for Kammerpetersen er

saa rar og hjælpsom; hun har lavet min gamle, graa Kjole saa pænt i Stand. Kan Du ikke købe en lille Ting, jeg kan forære hende, for jeg synes, det er saa flovt at tilbyde Penge?

Nu kommer Enkebaronessen her aldrig mere, hun og Hendes Naade kan ikke lide hinanden. Men nu fortæller Pigerne, at hun var her i Søndags, da vi var borte, og Baronen har været saa underlig siden. Jeg er ganske nervøs, naar vi skal op til Bordet, for han sidder og ser saa mørk ud og taler næsten slet ikke til sin Kone. Det er stygt af den gamle Baronesse at gaa og sætte ondt imellem dem! Aa, somme Tider ønsker jeg, at jeg aldrig var kommen imellem disse Mennesker, jeg kan ikke forstaa dem og alle deres Intriger; og jeg er næsten bange for dem, for jeg synes, at det er, som om de gik rundt og lurede paa at gøre hverandre Skade. Dersom jeg ikke holdt saa meget af Karen, véd jeg virkelig ikke, hvor jeg skulde holde det ud.

Ja, Vadsken her er meget god, men Tøjet bliver jo lidt gulligt, fordi de bruger Brøndvand. Herskabet faar vadsket Lintøjet i Byen, men vi andre maa jo nøjes.

Aa, hvor jeg glæder mig til Julen! Det bliver frygtelig morsomt at købe Presenter til Dig og Børnene for mine egne Penge. Jeg synes, at I skulde lade mig pynte Juletræet alene? Maa jeg det?

Der begynder at gaa Hul paa Overlæderet af mine gamle Snøresko. Synes Du, jeg skulde købe mig et Par ny og sende de gamle hjem til en af Tvillingerne? De kan jo ogsaa lappes her, for der er en meget god Skomager i Næsgaardene.

Naa, lille, kære Moder, nu ikke mere for denne Gang! Hils nu Børnene og kys dem alle mange Gange fra mig, de søde Tuller! Og modtag selv de varmeste Hilsener og Kys fra din

trofaste Datter
Elise Jansen.

Næssets Jorder gik mod Nord og Øst lige ned til Fjorden. Et stort Areal af de flade, side Enge havde den unge Baron ladet inddæmme og dræne i sine første Regeringsaar. Og nu groede dernede stadig det bedste Korn i hele Egnen.

Helmuth var meget stolt af denne sin Bedrift og betragtede de 30 Tønder Land inden for de høje Dæmninger som sin ganske private Ejendom, og han havde glædet sig som et Barn til at opnævne dette Jordstykke efter sin førstefødte Søn og kalde det: Hannibalsmarken. Hidtil havde det maattet nøjes med at gaa under Navnet: det inddæmmede.

Men straks, han var bleven gift, havde han sagt til sin Kone, at hun skulde skynde sig at føde en Stamherre, for saa skulde der drikkes Champagne paa Næsset, og Drengen og Marken dernede bag Skoven skulde døbes paa samme Dag, og begge skulde de hedde Hannibal.

Men nu havde han snart været gift et halvt Aar, og der viste sig stadig intet Tegn til, at han skulde blive Fader.

— Hva' Fanden, sagde han. — Du har jo dog faaet Børn før, Vilde. Jeg kan sgu ikke begribe det!

Og han gik i sin Nød til Huslægen og betroede ham sine Bekymringer og spurgte ham ud, om ikke Raad fandtes.

— Hæ, hæ! klunkede gamle Doktor Larsen og klappede ham paa Skulderen. — Kommer nok, kommer nok, Hr. Baron! . . . Maaske skulde vi spise lidt mindre rigeligt. Kunde aldrig skade.

Og Helmuth tog hjem og sultede sig i tre samfulde Dage. Og trods det, at han holdt mest af at r i d e rundt i Markerne og til Arbejderne, saa begyndte han nu at gaa — i det mindste den ene Runde, den om Formiddagen. Men Følgen blev bare den, at han mødte

frem med en sand Daglejer-Appetit ved Frokostbordet. Og naar man nu er sulten, saadan virkelig sulten, saa er det jo ganske umuligt at lade de fyldte Fade gaa sig forbi!

— Aa skidt, sagde han og skævede over til sin Kone, da Tjeneren for anden Gang bød Oksestegen rundt, — jeg ta'r sgu et Srykke til, Vilde! Man skal da være mæt!

Og Vilde sad rank og udeltagende og lod ham læsse paa Tallerkenen.

Hun havde mere og mere trukket sig tilbage i sig selv, den unge Baronesse. Ikke at hun var uvenlig mod sin Mand, eller haard og afvisende og lunefuld, som i den første Tid af deres Ægteskab. Hun var Høfligheden, Blidheden og Medgørligheden selv — naar han da ikke blev altfor „Holbergsk". Men det var til Tider, som om hun var langt borte fra sine Omgivelser, som om hun sad og ventede paa noget, lyttede efter en eller anden Tone, som kun hun kunde høre. I Timevis kunde hun sidde inde i sit Kabinet i en Gyngestol og stirre ud i Luften og vugge sig blidt frem og tilbage med den ene Fodspids mod Gulvet. Men dog var det ikke saadan, at det var en „indre Lykke", som man kalder det, der opfyldte hende og gjorde hende tavs og drømmende. Thi hendes sky Blik og hendes nervøse Faren sammen, naar nogen nærmede sig, tydede langt snarere paa Uro og ond Samvittighed.

— Vil Du med en Tur efter Frokost, Vilde, ned og se paa det inddæmmede? havde Baronen spurgt et Par Gange — Havren dernede staar, som den var plantet!

— Nej, kære, jeg har ikke Lyst.

Og Lyst til at tage ud paa Besøg i Egnen havde hun heller ikke. Hun kunde ikke lide de ransagende Øjne, de gode Fruer fæstede paa hende. Det var, som

om de vilde læse, hvad der stod prentet bag hendes korrekte, ladylike Fremtræden og blide, smilende Ansigt.

Men ofte lod hun pludselig sin Hest sadle og red lange ensomme Ture.

Og da fortalte man Frue og Frue imellem, at hun af vejfarende Folk var bleven set ovre paa den anden Side Fjorden i Selskab med sin Fætter, Grev v. Scheele.

— — —

Et Par Dage efter hin Søndag, Stasia havde besøgt Maren Forlis, medens Enkebaronessen var paa Næsset for at tale med sin Søn, kom denne gaaende ned ad den smalle Trappe, der førte fra Kontoret ned i Gangen foran Borgestuen og Kaninens og Tjenerens Værelse.

Baronen havde, som den lille Jansen havde bemærket i sit Brev til Moderen, været underlig mut og ordknap siden Hendes gamle Naades Visit. Det havde været en hel Ynk at se paa ham. Hans smaa, glade Øjne, der ellers skinnede af Lykke, naar han kom ind i Spisesalen og saa' det opdækkede Bord, flakkede nu helt hjemløse om mellem Fade og Tallerkener. Spise gjorde han ganske vist som sædvanlig med god Appetit; men komplet uden Humør. Og hans spøgefulde, lidt bjørneagtige, men særdeles velmente Bemærkninger til Karen og Kaninen ventede de forgæves paa. Og naar Maaltidet var til Ende, rejste han sig brat, brummede: Velbekomme! og gik ind paa Kontoret og lukkede Døren efter sig.

Hendes Naade og de to Pigebørn skævede ængsteligt hen til ham; og Baronessen forsøgte et Par Gange at indlede en Konversation. Men Helmuth svarede kun med Enstavelsesord og undlod at se paa hende.

Og om Aftenen efter Middagsbordet lod han Forvalteren kalde op til sig og underholdt sig med ham inde hos sig selv, indtil der skulde drikkes Te. Og straks efter Teen sagde han Godnat og gik i Seng og

sov sødelig, naar Vilde et Par Timer efter kom ind for at gaa til Ro.

Baronen kom altsaa ned ad Trappen fra sit Kontor. Hans Ansigt var mørkt. og han stampede unødig haardt i Trinene med sine tunge Støvler. Over Armen hængte i sit Haandtag den tykke, gule Egestok, han altid havde med, naar han gik i Marken.

Da han naaede ned i Gangen, standsede han og stod et Øjeblik som raadvild udenfor Kaninens Dør.

Saa bankede han paa.

En Stol blev skubbet tilbage inde i Værelset, og Frøken Jansen viste sig i Døren. Hun blev staaende ganske maalløs, thi det var første Gang, at Baronen søgte hende op hernede. Og hun troede et Øjeblik, at han gik fejl, og at det var Tjeneren, han vilde tale med.

Et Sekund stod de og stirrede paa hinanden uden at tale.

— Frøken, sagde han saa — jeg maa . . . .

Og han puffede hende næsten brutalt ind i Værelset, gik selv bag efter og trak Døren til. Der var saa lavt derinde, at han næppe kunde staa oprejst.

Kaninen var ved at skrige om Hjælp, saa forfærdet blev hun.

Helmuths Ansigt var kobberrødt, hans tykke Læber skælvede, og hans Øjne fór vildsomt om.

— Frøken . . . Frøken Jansen, begyndte han — undskyld, at jeg . . . . der var noget, jeg vilde spørge Dem om . . . .

— Ja—a . . . sagde hun og rystede over hele sin lille magre Krop og ledte samtidig rundt i sin Hukommelse, om hun muligvis skulde have begaaet en eller anden Fadæse, som nu skulde paatales.

— Hvem var . . . hvem var I sammen med i Søndags ude hos Borgmesterens? busede det pludselig ud af Baronen.

— Ingen, stammede hun — vi var der alene . . .

Hans Ansigt klarede lidt op.

— Jo, det er sandt! skyndte hun sig saa — Om Aftenen kom Grev v. Scheele ridende.

Uden at sige et Ord mere gjorde Helmuth omkring og forlod Værelset. Sandet paa Fliserne skreg under hans tunge Støvler, da han gik hen gennem Gangen.

I Døren ud til Gaarden stod Tjenestedrengen Julius og dampede velbehageligt paa sin Pibe.

Blodet fór Baronen til Hovedet med et Stød, saa det næsten sortnede for hans Øjne.

— Staar Du her og driver, din Lømmel! skreg han og huggede ude af sig selv af Raseri Drengen over Benene med sin tykke Stok, saa den ulykkelige Knægt sank i Knæ med et dæmpet Brøl og kunde ikke rejse sig igen.

Helmuth lod ham ligge og gik hen gennem Gaarden, ind i Haven og ad Skoven til.

Der hamrede bare den eneste Tanke op og ned i hans træge Hjerne: Altsaa havde Mo'er Ret! Altsaa havde Mo'er Ret! Altsaa havde Mo'er Ret!

Da han gik ned ad den lange Allé og kom forbi Straahytten, gik han ind og satte sig paa en af Græsbænkene.

Han kunde høre Høstfolkenes Raab og Latter nede fra det inddæmmede, hvor man var ved at køre Havren hjem — den pragtfulde Havre, hans Hjertes Kælebarn og Stolthed! Og han kunde høre den skrattende Lyd af de tomme Høstvogne, der kom kørende i jagende Fart oppe fra Gaarden. Og den buldrende Lyd af Læssene, der langsomt rullede hjemad.

Men al denne Larmen af Liv og Virksomhed gled ham upaaagtet forbi. Han sad foroverbøjet paa Bænken, støttede Armene mod Haandtaget af sin Stok og stirrede stift frem for sig. Vreden og Raseriet, der før havde været ved at kvæle ham, og som havde ladet ham slaa løs som i Blinde paa den sølle Julius deroppe paa Flisegangen, var lidt efter lidt veget for en

inderlig, knugende Sørgmodighed, en næsten grædefærdig Medlidenhed med hans egen fortvivlede Stilling.

— At hun k u n d e! malede det rundt i hans Hjerne — At Vilde k u n d e! Herregud, hvad har jeg gjort hende! Jeg er ikke saa fin og dannet som de Mennesker, hun er vant til at omgaas. Men det vidste hun jo, før hun tog mig. Og jeg gør mig jo da Umage. Jeg har næsten lagt af med at bande. Og jeg klær mig da om til Middag. Alle hendes Ønsker faar hun opfyldt. Jeg bær hende jo paa Hænderne. En ny Kupévogn har hun faaet. Og en Ridehest. Og Julius fik hun straks op som Tjenestedreng! Hvor mange vilde ikke ha' gjort Vrøvl i mit Sted. Og hva' forlanger jeg til Gengæld for alt det? Bare at hun skal være lidt god og venlig imod mig. Og saa gaar hun hen og . . . Og jeg, der holder saa meget a' hende; og jeg, der holder saa meget a' hende . . . . .

Taarerne begyndte at pible frem i hans smaa, skikkelige Bjørneøjne og løb ham langsomt ned over Kinderne, ned i Skægget. Hans svære Krop rystede, og af og til stønnede han som under en tunge Byrde.

Han sad stadig og stirrede frem for sig, medens Tankerne væltede rundt inde i hans arme Hjerne. Paa én Gang fangedes hans Blik af noget hvidt, der laa og skinnede i Dagslyset, som faldt ind gennem den halvtaabne Dør. Først gled Øjnene fra det igen, og han rokkede frem og tilbage paa Bænken i sine triste, pinefulde Tanker, der ustandselig drejede sig ubehjælpsomme og raadvilde om det samme Punkt: Og jeg, der holder saa meget a' hende; og jeg, der holder saa meget a' hende . . . .

Saa rejste han sig med en pludselig Følelse af, at her kunde han jo ikke blive siddende; han maatte ud i Marken, ud til Forvalteren, ud til sine Folk; viste han sig ikke, saa gik de bare og drev!

Atter faldt hans Øje paa det hvide, der laa og skinnede paa Jorden henne ved Døren. Han bøjede sig

mekanisk ned og tog det op. Det var en lille, trekantet Lap Papir; et Hjørne af et iturevet Brev. Blodet fór ham susende til Hjernen, og han knugede Stokken i sin Haand som for at slaa. Han kendte øjeblikkelig Skriften paa Papirsstumpen; det var Grev Scheeles. Straks kunde han ikke læse, hvad det stod; i den Grad hvirvlede alt i Ring for hans Blik. Og da han omsider blev saa meget Herre over sit Anfald, at han kunde tyde de enkelte Bogstaver, blev han ikke meget klogere af det. Thi paa Papiret, der havde dannet det øverste Hjørne af en Brevside, læstes kun:

. . . . . ingen Glæde uden
. . . . . trygt stole
. . . . . Baaden

Men at Brevet var fra Scheele, derom var der ingen Tvivl.

Og atter begyndte Tankerne at male rundt bag hans Pande: De skrev altsaa til hinanden! Det havde Vilde aldrig talt om, undtagen naar hun engang imellem fik Svar fra Fætteren som Tak for en Indbydelse. Og saa lod hun altid sin Mand læse Brevet . . . De holdt maaske Stævnemøder, som den gamle Baronesse havde sagt . . . Vilde læste Brevene hernede i Straahytten, for at ingen skulde opdage det . . . De mødtes maaske ogsaa her . . . Han skulde knække Halsen paa den Grevetamp! Tærske ham med sin Stok, saa han ikke kunde røre et Lem! Slaa ham i hans Mælkebrødsfjæs, saa at Blodet skulde sprøjte ham ud af Næse og Mund! . . . Baaden? Hvad mente han med det? Hvilken Baad? Her var ingen Baad paa Næsset . . . .

Men pludselig slog den Tanke ned i ham: Han sejler over Fjorden, og lister sig op gennem Skoven, og saa mødes de her.

Tanken traf ham næsten som et Slag, og han vaklede et Par Skridt tilbage: — Den Satan! Den Fedte-

greve! Den Luseknækker! Om han saa traf ham midt inde paa Torvet i Købstaden, skulde han splintre hans Hjernekiste med sin Egekæp!

Helmuth var som en rasende Tyr at se paa, naar Vreden betog ham: Der kom Skum om hans Læber og Blod for hans Øjne; og selv om den, han vilde til Livs, havde søgt Frelse bag en Dør af Jærn, han vilde ha' løbet sin Tyrepande imod den i Forsøg paa at splintre den!

Underligt nok, men hele hans Raseri koncentrede sig for Øjeblikket om Greven. Kunde han ramme h a m, vilde han føle sig tilfredsstillet og mættet. At Baronessen muligvis og rimeligvis var lige saa brødefuld, faldt ham ikke ind. Eller han vilde ikke tænke over det; turde ikke give den Mistanke Rum! bævede for at finde hende skyldig; skælvede ved den blotte Tanke om, at han skulde blive nødsaget til at skride ind ogsaa mod hende. Han kunde ikke undvære hende; ikke tænke sig Muligheden af at skulle blive tvungen til at give Afkald paa Nydelsen af hendes Legemes Yndigheder. Duften af hendes Parfume, Lyden af hendes Kjoles Raslen! Som en Hjort kæmper for sin Hind, saaledes vilde han kæmpe for hende. Og naar han blot havde faaet ryddet Rivalen af Vejen og var sikker paa den uhindrede Besiddelse af Kampens Genstand, vilde det bekymre ham lidet, om hendes Hengivelse til ham var frivillig eller ej: Det var bare sin Ejendomsret, sin uindskrænkede og ukrænkelige Ejendomsret, han fordrede respekteret! For at sige det rent ud: Havde han i Lighed med sine middelalderlige Forfædres Sæd og Skik kunnet give sin Hustru et Kyskhedsbælte paa (og han havde jo et oppe i sin Skuffe!) og laase det forsvarligt af, naar han forlod hende, saa kunde hun for hans Skyld gerne have tænk med Attraa paa andre Mænd og higet i Længsel mod andre Guder. Han vilde blot have smilet derved, tryg og sikker og uden An-

gest, som man smiler, naar man véd sine Skatte og Klenodier forvarede bag en Bankmurs uantastelige Laase og Slaaer!

Nede paa „det inddæmmede“ var Arbejdet i fuld Gang. Baronen stod efter Vane med sin Stok plantet bag sig og hvilede med begge Hænder paa dens Haandtag. Vogn efter Vogn fyldtes med den akstunge Havre, rullede hjem til Gaarden, blev tømt og kom tilbage igen. Karlene stak Sæden op, Trave efter Trave, og Piger og Koner „rev efter“, tavse og travle paa Grund af Herskabets Nærværelse. Men „Herskabet“ selv syntes ikke at ænse, hvad der foregik. Langsomt fulgte han Folkene Ageren ned, alt som Arbejdet skred frem. Og der blev kastet mangt et stjaalent Øjekast om efter ham, naar han standsede op i nogen Afstand og satte Stokken til Rette og atter gav sig til at stirre ud for sig med et underlig tungt og næsten sørgmodigt Udtryk i Ansigtet.

— Han er vist ikke god aa bid's med i Dag, om der kom noget paa! hviskede en af Karlene til sin Nabo.

— Næi, sagde den anden og kastede et sky Blik om efter Baronen. — Han ser svær lumsk ud da!

Og Kvinderne talte halvt forfærdede og halvt forbitrede om, hvorledes Julius var blevet slaaet, saa at han drattede ned paa sine Knæ lige med det samme! — Rygtet var allerede faret Ejendommen rundt.

Forvalteren kom kørende paa en tom Høstvogn oppe fra Gaarden.

— Det vil knibe med at faa Plads til Havren i de tre Gulve, Hr. Baron, sagde han og tog til Hatten.

— Hum! sagde Helmuth, han havde slet ikke opfattet Mandens Ord.

— Skal Resten sættes over Kostalden, eller skal vi ta'e det i Stak.

— Ja, nikkede Helmuth og plirede med Øjnene ud mod Fjorden, der laa spejlblank og lysende i Solskinnet borte bag de høje Dæmninger. — Sig mig, Christensen, vedblev han saa og saa' hen over Marken bort fra Forvalteren — véd De noget om, at Greven paa Holgersminde har faaet sig en Baad?

— Jo, han har, Hr. Baron! En lille, nydelig, hvidmalet Tingest, som han ligger og vapper i her om Aftenen.

— Hum!

— Han morer sig med at skyde Sælhunde ude paa Stenene.

— Hum!

— Men han træffer aldrig nogen.

— Nej, det gør han vel ikke.

— Jeg hørte ham plaffe her forleden Aften, da jeg gik en Tur i Skoven. Saa gik jeg herned paa Dæmningen. Han laa helt henne under vores Badehus. Har Baronen gi'et ham Lov til det?

— Nej . . . Jo vist saa, jo! . . . Han træffer jo ikke alligevel.

— Næi, hæ, hæ!

— Var han ene i Baaden?

— Jo. Naa-aa, den er jo heller ikke større end som et godt Smørtrug.

— Naa ikke . . . . Hvad var det, De sagde før om Havren?

Forvalteren stirrede forundret sin Principal op i Ansigtet:

— Jeg sa'e . . .

— Var der ikke Plads i Laden?

— Nej . . .

— Saa er det bedst, vi sætter en Stak. Vi maa heller sætte Blandingskornet over Kostalden.

— Jo vel!

— Hvor mange Læs har vi faaet ind efter Middag.
— To og tyve.
— Holder Vejret sig?
— Jeg formoder det. Barometret stiger da.
— Naa . . . Vil De ta' Journalen med op i Aften, der er noget, vi skal ha' set efter.

— Helmuth slog med en Finger op efter sin Hatteskygge og gik tilbage op over Marken ad Skoven til. Han gik langsomt, Fod for Fod. Engang imellem standsede han og stirrede ned for sig, som om han var faldet i Tanker. Saa sparkede han pludselig til en Sten paa Vejen, eller huggede med sin Stok til en opløben Tidsel eller Skarntyde paa Grøftekanten. Og saa gik han videre.

Men Forvalteren kløede sig i Nakken og saa' langt efter sin Husbond.

— Naa, Fa'en, Journalen var i Orden; saa ragede Resten jo ikke ham!

— —

Og han stillede efter Ordre med Journalen under Armen oppe paa Kontoret en halv Time efter Herskabets Middag.

Ved Bordet havde hersket den sædvanlige skulende Tavshed. Karen og Kaninen havde næppe turdet se op fra deres Tallerkener. Baronessen havde siddet stiv og urørlig. Og Niels Tjener havde svævet rundt og serveret saa lydløst, som det var ham muligt.

Julius viste sig ikke. Man havde fundet ham liggende halvt bevidstløs i Døren til Borgestuegangen. Og nu laa han i Sengen med vaade Klude om Benene og klynkede og jamrede og græd og raabte engang imellem, at han var slaaet ihjel.

Karen havde været nede at se til ham og trøstet ham. Og hendes smaa Hænder knyttede sig i Vrede, hver Gang hun saa hen paa sin Stiffader. Men sige noget turde hun ikke.

Og sige noget turde ej heller Baronessen trods sin

ranke Ryg og sit rolige Ansigt. Det var nu paa tredje Dag, at denne tordensvangre Tavshed havde hersket under Maaltiderne. Og Vilde vidste ikke, hvad hun skulde sige for at bryde den. Kammerjomfruen havde fortalt hende, at Enkebaronessen havde været paa et fem Timers Besøg paa Næsset i Søndags og haft en lang og heftig Samtale med sin Søn. De havde raabt begge, saa det kunde høres ned i Køkkenet. Og Baronen havde ikke fulgt Hendes gamle Naade til Vogns, da Pagtens Ark atter rullede af Sted med hende og Stasia.

Først havde Baronesse Alvilda haabet paa, at det var Svigermoderens Pengesager, der havde været paa Tale, og at den gamle havde forlangt Tilskud til Appanagen og hentet sig et Afslag. Men da Mandagen gik og Tirsdagen, og Helmuth forblev lige mørk og umeddelsom, begyndte hun at skælve i sin Sjæl for, at det skulde være hende, Tordenen trak sammen over. Og hun sendte i Hast et Brev til Grev Scheele, at han ikke maatte komme til Næsset, førend han fik Brev. Hun forklarede ikke hvorfor; skrev bare, at han skulde vente.

Og nu sad hun der ved Bordet rank og ulastelig som sædvanlig. Men dybt i hendes Hjerte dirrede Angesten for, hvad der vilde komme.

Helmuth beordrede sin Kaffe bragt ind paa Kontoret. Og da Maaltidet var sluttet, og man havde ønsket Velbekomme, trak han sig tilbage og lukkede Døren . . .

Klokken ni en halv blev der drukket Te i Dagligstuen. Og Klokken ti rejste Karen og Kaninen sig og sagde Godnat. Forvalteren var forlængst gaaet ned paa sit Værelse i Mejeribygningen. Og Baronen og Baronessen sad nu ene tilbage i den store, halvmørke Dagligstue, der kun oplystes af en enkelt Lampe, hvis Skær dæmpedes af en mørkerød Silkeskærm.

Helmuth ringede, og Niels kom ind og samlede Tetøjet paa en Bakke og gik igen.

Da hans Skridt var døet hen, og den tunge Dør mellem Taarnet og Galleriet var smækket i, vendte Baronessen sig om mod sin Mand, der stod tavs henne i Skyggen lænet op mod Kaminen.

— Bliver Du herinde i Aften, min Ven? spurgte hun med sin blideste Røst.

— Ja.

— Er I snart færdige med Havren nede fra det inddæmmede?

Helmuths Øjne gnistrede, og hans lidt fremstaaende Fortænder borede sig ned i hans Underlæbe. — Hun er bange! Hun er bange! haanlo det i hans Hjerne. Thi hun, der aldrig havde interesseret sig for hans Landbrug og hans Arbejde, blottede i dette ene Spørgsmaal sin hjælpeløse Raadvildhed. Han svarede hende ikke, men spurgte med underlig tyk og grødet Stemme:

— Er Karen gaaet i Seng?

— Ja . . .

— Og Kammerjomfruen?

— Nej, kære; Du véd jo, at hun aldrig gaar til Ro, førend hun har hjulpet mig med mit Toilette.

— Gaa ind og sig til hende, at Du ingen Brug har for hende i Aften.

Baronessen løftede Hovedet og saa' forundret-spørgende hen paa ham. Hun følte Angesten krybe igennem sig som en Gysen; men hun beherskede sig.

— Hører Du ikke?

— Jo, men jeg . . .

— Jeg vil tale med Dig! Jeg vil være alene med Dig!

— Jamen, kære . . .

Helmuth næsten løb hen mod Chaiselonguen, hvor hun sad. Hans Hænder var knyttede.

— Gaar Du? — spurgte han. — Eller skal jeg?

Og han lod sin tunge, kluntede Næve falde haardt ned paa hendes Skulder.

— Men Helmuth dog! sagde hun og rettede sig rask i Vejret. — Er Du forrykt?

Ja! Ja! Men det er Dig! Det er din Skyld! Jeg har ikke bestilt andet end at føje Dig og være god imod Dig! Og Du! Og Du!

Hun lagde sin Haand beroligende paa hans Arm. Det var ikke langt fra, at hun var ved at smile. Men hun betvang sig og saa' ham rolig og trohjertet ind i de vrede Øjne.

— Sæt Dig ned, Helmuth, sagde hun. — Du ødelægger Dig engang selv med din Hidsighed. Sæt Dig! Og lad os tale roligt sammen. Hvorfor gaar Du og gemmer dine Sorger? Det bliver bare meget værre saa; med d i t Temperament. Du trænger til at meddele Dig. Og hvem er nærmere til at være din fortrolige end jeg?

Han var sunken ned paa Chaiselonguen ved Siden af hende, og hendes Haand gled blødt hen over hans, medens hun talte.

— Jeg véd, at din Moder har været her i Søndags, vedblev hun. — Og jeg véd ogsaa. hvad hun har sagt. Din Moder kan ikke lide mig. Hvorfor aner jeg ikke. Maaske fordi jeg har indtaget hendes Plads her paa Gaarden. Jeg har prøvet alt for at drage hende til mig; men hun er uforsonlig. Hun udspejder og udspionerer mig, som om jeg var en Forbryder. Og rundt i Egnen verserer de frygteligste Rygter, som stammer fra hende. Og nu har hun jo været her og vil ogsaa fylde Dig med den samme forrykte Snak om . . . om . . . om mit Forhold til min Fætter, Grev Scheele!

Det gav et Ryk i Helmuth, og han stirrede stum af Overraskelse sin Kone ind i Ansigtet. Hans Mund aabnede sig, og hans Underkæbe fik et hængende, næsten faareagtigt Udtryk.

— Du, mumlede han — Du . . . Du siger det selv?

Baronessen betragtede ham blidt smilende. Hendes

Øjne saa' saa duefromme ud. Kun inderst inde i dem luede Angesten og Agtpaagivenheden endnu.

— Ja, sagde hun — naar man ikke er sig nogen Brøde bevidst, véd jeg ikke, hvorfor man skulde lade sig skræmme af ildesindede Menneskers Sladder!

Der blev en Pause. Man hørte tydeligt det store Urs regelmæssige Dikken inde fra Baronens Kontor, og af og til gnavede og raslede en Rotte bag Panelet. Ellers syntes alt i den mægtige Bygning at være hensunket i Søvn.

Tankerne myldrede og tumlede rundt i den arme Helmuths stakkels Hjerne. Saaledes havde han ikke tænkt sig, at hans Rettergang skulde ende! Han havde forestillet sig noget i Retning af Graad og Tilstaaelse og Bøn om Naade. Og saa en Forsoningsfest med Knæfald og dyre Løfter og ham selv som den tilgivende Guddom, der havde taget Synderinden i sine Arme og ved sin Storhjertethed og Højmodighed havde knyttet hende til sig og gjort hende til sin lydige og ydmyge Slavinde, sin urørlige og ukrænkelige Ejendom for Tid og Evighed! . . . Men nu var det jo h a m, der kom til at bede om Forladelse og Tilgivelse, siden hun var uskyldig i det, han havde hende mistænkt for. Fanden ogsaa, at hans Mo'er . . .

Men saa kom han pludselig til at tænke paa, at Alvilda havde skjult for ham, at hun havde været sammen med Scheele i Søndags ude hos Borgmesterens . . . Og Papirsstumpen, han havde i Lommen nede fra Straahytten!

— Er det længe siden, Du har været sammen med din Fætter? spurgte han og glædede sig stille over sin Snedighed.

— Ja, han kommer her jo aldrig, sagde hun rolig. — Han har vel kunnet mærke, at Du ikke kan lide ham.

— Jeg spø'r, om det er længe siden, Du har været sammen med ham?

— Sammen med ham . . . jo, ja . . .

Hun blev usikker, tøvede med Svaret, vidste ikke, om hun skulde sige Sandheden, eller . . .

Men Blodet fór igen Helmuth til Hovedet, og han kunde ikke beherske sig længere.

— Han var jo hos Borgmesterens i Søndags! bruste det ud af ham, og hans Øjne lynede.

— Ja, det er sandt, det var han jo ogsaa! Det havde jeg rent glemt! smilede hun.

Atter følte Baronen sig halvt afvæbnet; han var jo ikke videre bevandret i den ædle Forstillelseskunst.

— Hvorfor har Du ikke fortalt mig det før? mumlede han.

— Kære Helmuth, sagde hun, og hendes Øjenlaag blev røde, som holdt hun med Magt Taarerne tilbage. — Du har ikke været god imod mig i den sidste Tid. Jeg véd snart ikke, hvad jeg tør tale til Dig om, og hvad ikke. Husk paa, min Ven, at mit Liv hidtil har været alt andet end glædeligt. Og da jeg gav Dig mit Ja og fulgte med Dig herover, troede jeg, at jeg skulde faa det godt og roligt. Og saa . . . og saa piner og plager Du mig med dine uværdige Mistanker . . . Du gør fælles Sag med din Moder, der er skinsyg paa mig, fordi jeg indtager en Plads her, som hun mener tilkommer hende . . . Og ganske ene staar jeg, borte fra Familie og Venner . . . Hvor kan Du, der ellers er saa god, bringe det over dit Hjerte . . .

Her brød Taarerne virkelig frem af den ædle Dames Øjne, og hun skjulte Ansigtet i sine Hænder.

Og Helmuth sad paa ny hjælpeløs.

— Lille Vilde, sagde han og strøg hende kluntet angergivent op og ned ad Ryggen — jeg holder jo saa voldsomt meget a' Dig; det er derfor. Jeg véd jo godt, at jeg ikke er saa fin som Dig. Du er meget bedre vant. Og Mo'er fortalte, at alle Mennesker sa'e, at Du og Scheele . . . De ha'de set Jer ride sammen. Og I holdt Stævnemøder. Jeg kunde ikke være bekendt

at finde mig deri, sa'e de. Og da Du nu ikke fortalte mig, at Du ha'de truffet ham i Søndags, saa troede jeg . . . Og da jeg saa i Eftermiddags ogsaa fandt dette her Brev nede i Straahytten . . .

— Brev? Hvilket Brev? spurgte hun aandeløst. Hendes Hænder faldt ned fra hendes Ansigt, og hun sad foran ham, dødbleg og med vidtopspilede Øjne.

Men han lagde ikke Mærke til hendes Rædsel. Han tænkte bare paa, at han havde gjort hende Uret, og at det var Synd af ham, og at han holdt saa voldsomt meget af hende.

— Det er bare denne her Papirstump, sagde han ydmygt og rakte den frem mod hende. — Der staar noget om en Baad, og det er da skrevet med Scheeles Haandskrift.

Hun snappede Papiret fra ham og læste.

— Men det er maaske slet ikke til Dig? spurgte han og ønskede halvvejs, at hun skulde sige Nej.

— Jo.

— Er det?

— Ja!

— Men . . . jamen . . . hva' . . .

Baronessen havde nu ganske genvundet sin Fatning.

— Helmuth, sagde hun og saa' ham med et fortræffelig konstrueret varmt og taknemmeligt Blik ind i Øjnene — nu da Du har talt til mig om, hvad der har pint Dig, saa vil jeg ogsaa betro Dig . . . fortælle Dig alting! Men Du maa love mig ikke at blive hidsig! . . . Det er jo Angesten for din Hidsighed, der har afholdt mig fra at tale til Dig før . . . Brevet her er fra min Fætter. Han skriver af og til til mig. Han . . . han holder af mig. Ja, jeg burde maaske ikke sige Dig det, thi han har bedt mig om at bevare det som en Hemmelighed. Men jeg vil ikke, at Du skal gaa rundt med den stygge Mistanke. Han har jo mærket, Stakkelen, at han ikke længere var nogen velset Gæst her paa Næsset. Og saa har han bedt mig om en

Gang imellem at skrive til ham. Det er maaske uforsigtigt af mig; men jeg har saa ondt af ham. Og Herregud, naar et Brev kan glæde ham . . . Men hvis Du ikke synes om det, Helmuth, saa . . .

Helmuth sad sammenbøjet med Albuerne hvilende mod Knæene og Hovedet støttet i Hænderne. Og oppe i hans Hjerne hamrede det uophørligt: Jeg tror hende ikke! Jeg tror hende ikke!

— Forvalteren siger, at han ligger hernede ved Badehuset og roder i sin Baad hver Aften! mumlede han.

Baronessen lo lidt anstrengt.

— Aa Herregud, det arme Menneske!

— Jeg skyder ham ned som en Hund, hvis jeg træffer ham.

— Men Helmuth dog!

— Og jeg forbyder Dig at ta' imod hans Breve og at svare ham! Jeg vil ikke ha' det!

— Saa, saa! smilede Damen blidt og tog hans Haand (hun vidste snart ikke sine levende Raad, Skroget). — Bliv nu ikke ivrig igen, sagde hun. — Er det noget at tage hans Studenterforelskelse saa nær! . . . Du véd jo dog (her blev hendes Stemme lind og logrende som en Kattesvans), at jeg med Sjæl og Sind føler mig bunden til min gamle, fæle, hidsige Bjørn!

Baronen skød hendes Haand til Side og rejste sig.

— Jeg skyder Jer begge to, hvis jeg opdager, at Du lyver!

— Men, kære . . .

— Begge to! Jeg vil ikke ha' det Maskepi!

— Jamen, jeg har jo forklaret Dig . . .

— Hum! Mo'er siger, at Du ikke er til at stole paa over en Dørtærskel!

— Og Du tror din Moder bedre, end Du tror mig . . .

Helmuth greb hende i Armen:

— Du skriver jo til ham! Du træffer jo sammen

med ham. I holder jo Stævne med hverandre! Hva' Fanden, naar Du ikke bryder Dig om ham, saa lad ham sejle sin egen Sø! Den Dreng!

Og han blev mere og mere ophidset. Alle de Tanker, der i de sidste Dage havde malet rundt oppe i hans Hjerne og pint og plaget ham og gjort ham saa nervøs, at han kunde have knust og splintret alt, hvad der stod ham i Vejen, dem maatte han nu have væltet fra sig, skaffet sig Luft for: Om hun narrede ham! Om der var mere mellem hende og Fætteren, end hun vilde ud med! Om hans Moder havde haft Ret, da hun kaldte hende for et lumsk og snedigt Fruentimmer!

— Sid ikke der og se saa fjollet ud! sagde han brutalt. Jeg bli'er bare arrig af at se paa Dig! Jeg véd godt, at Du bare har ta'et mig for at blive forsørget! Og at Du bare gør Nar af mig! Og at jeg bare er en Bondemand ved Siden af Dig. Men nu h a r Du mig, nu er vi gift! Og jeg skal vise Dig, at jeg er Mand for at være Herre i mit Hus!

Han greb hende igen i Armen og ruskede til.

— Forstaar Du mig? For s t a a r Du mig? spurgte han. — Jeg vil ha', Du skal lystre! Jeg har godt set Dig grine til din Greve, naar jeg sa'e noget, der ikke passede Jeres fine Fornemmelser. Mange Gange har jeg set det. Men hvem er det, der har købt nye Kjoler til Dig? Og Vognen? Og Ridehesten? Du kunde ha' faaet det med mig, som Du vilde; men Du har gaaet her og holdt mig for Nar! Du bryder Dig ikke en Døjt om mig. Det var bare for at komme i Stilling, at Du tog mig. Men jeg skal lære Dig noget andet herefter. Du er m i n, forstaar Du! Jeg har k ø b t Dig, forstaar Du! Hvad bragte Du med her til Gaarden? Ingenting! Ikke saa meget der kan ligge paa en Negl! Du maa takke din Gud til, at jeg vilde ha' dig og din Datter, som sad der og aad tørt Brød af din Moders Naade! Og her lever Du som en Dronning, gør Du, som en Dronning. Og din Datter som en Prinsesse.

Men hende har Du ogsaa lært at grine af mig. Jeg har godt set det. Jeg har set det mange Gange! Og jeg holder Lærerinde til hende, som om hun var mit eget Barn. Men det er Takken, jeg har! Men det er Takken, jeg har . . .

Baronessen var sunken ned paa Chaiselonguen og sad nu med lukkede Øjne, bleg og stille og lod hans vanvittige og uoverlagte Ordstrøm rulle hen over sit Hovede. Havde han tidligere indgydt hende Ligegyldighed og Foragt ved sin Raahed og sit bondeagtige Væsen, saa forvandledes disse Følelser nu til Væmmelse og Had. Men samtidig bævede hun ogsaa for, hvad han i sin utæmmede Brutalitet kunde finde paa at foretage sig, nu de var alene i det store, sovende Hus.

Helmuth gik rastløs op og ned ad Gulvet. Hans Hænder var knyttede, og hans smaa, brune Øjne plirrede af og til hen mod hende: Se, hvor stille hun sad. Og hvor bange hun var! Nu havde han nok faaet Krammet paa hende. Hæ, hæ, han skulde lære hende at krybe for ham og slikke hans Haand som en Hund, der rystede for Pisken!

Hun sad med Hovedet bøjet ned mod Brystet. og de hvide, smalle Hænder foldede i sit Skød. Mellem Kjolelinningen og Haaret lyste Halsen frem slank og rund og med en svag, rosenrød Tone i Skæret fra Lampen.

Denne Strimmel Kød gjorde ham blød om Hjertet.

Han standsede.

— Vilde . . .

Intet Svar.

Han gik nærmere og bøjede sig ned over hende.

— Vilde . . .

Hun saa' op paa ham koldt og afvisende. Saa bøjede han sig helt ned og kyssede hende paa Halsen:

— Har jeg været for slem imod Dig, Vilde?

Hendes Ansigt og Øjne vedblev at være rolige. Men dybt i hendes Hjerte lo det haanligt. Hun kendte Mæn-

dene! hun kendte disse „Skabningens Herrer": Som brølende Løver rejste de sig mod Kvindernes Sjæle; men som lystne Hunde dansede de logrende omkring deres Legemer!

— Er Du vred paa mig, Vilde?

— Du burde vide bedre at tøjle din Hidsighed, Helmuth. Du véd jo somme Tider ikke, hvad Du selv siger!

— Nej . . . nej, men . . . Han gik hurtig om paa den anden Side af Chaiselonguen og satte sig ved Siden af hende og slog en Arm om hendes Liv. — Men det er jo, fordi jeg holder saa voldsomt meget af Dig! sagde han. — Det er, fordi jeg bliver helt gal, naar jeg tænker paa, at Du maaske har noget at gøre med andre! . . . Bare vi kunde faa den Søn, Vilde! Saa vilde alting blive meget bedre. Jeg vilde saa gerne ha' ham. Folk griner af mig, fordi der ingen kommer. Jeg kan heller ikke forstaa det! . . . Du gør da ikke noget for at hindre det, Vilde, hva'?

Baronessen rev sig ud af hans Arm og gik bort fra Chaiselonguen: Hun kunde ha' slaaet ham i Ansigtet paa Grund af hans Ubehøvlethed!

Men Helmuth rejste sig og fulgte hurtig efter.

— Lille Vilde! hviskede han kælen og greb fat i hendes Kjole.

Saa vendte hun sig og stod rank og bleg foran ham.

— Nu kan det være nok! sagde hun med en Stemme, som dirrede af Vrede. — Ikke et Ord mere! Jeg vil ikke taale alle dine Fornærmelser! Jeg forbyder Dig at tale saaledes til mig! Jeg forbyder Dig at komme i Nærheden af mig! Jeg forbyder Dig at røre ved mig! Jeg forbyder Dig herefter at sætte dine Fødder i vort Soveværelse! Vil Du være der, saa gaar jeg min Vej . . . over i den anden Fløj . . . i et af Gæsteværelserne . . . Jeg vil . . . jeg vil ikke mere finde mig i din Mangel paa Opdragelse . . . din Taktløshed . . . din . . . din . . .

— Vilde . . .

— Nej; jeg har faaet nok af at høre paa Dig i Aften. Der maa dog være en Grænse!

— Vilde! sagde han truende.

Hun lod, som om hun ikke hørte ham.

— Skal jeg lade Kammerjomfruen flytte mine Sager over i Gæsteværelset; eller vil Du sove der? spurgte hun og vendte sig for at gaa.

Men da greb han hende med begge Hænder i Skuldrene, og hans Stemme lød hæs og stakaandet, som var han ved at kvæles.

— Sludder! hviskede han med sin Mund tæt ind til hendes Øre, medens han havde trukket hende over imod sig, saa at hendes Ryg hvilede mod hans Bryst, og hendes Hoved næsten laa paa hans Skulder. — Sludder! Sludder! gentog han. — Skab Dig ikke! . . . Saa jeg er Dig ikke fin nok, hva'? Ikke dannet nok? Ho, ho! Du vilde gemme Dig til din Greve? Men jeg skal lære Dig noget andet! Du skal lystre, lystre, lystre, forstaar Du! Ellers ta'er jeg Dig med Vold! Forstaar Du? Hører Du? Jeg ta'er Dig med Vold! Jeg ta'er Dig med Vold! Gaa ind og klæd Dig af! Naa! Og sig til Kammerjomfruen, at hun skal gaa i Seng! Du behøver hende ikke i Aften! . . . Naa!

Han løsnede Grebet i hendes Skulder og gav hende et Puf, for at hun skulde efterkomme hans Befaling. Men Baronessen svarede ikke og rørte sig ikke; hun laa halvt besvimet og sanseløst lænet tilbage op mod ham.

Da tog han hende i sine Arme og bar hende ind i Soveværelset. Derinde lagde han hende i den store, lave Lænestol foran Toiletspejlet. Et Øjeblik stod han og saa' paa hende som et Vilddyr paa sit Bytte.

Derpaa gik han hen og aabnede Døren ind til Kammerjomfruens Værelse, hvor ogsaa Karen sov:

— De kan godt gaa i Seng! Baronessen behøver Dem ikke i Aften!

Saa gik han tilbage hen til Stolen.

— Klæd Dig nu af!

Men hun rørte sig ikke og svarede ikke.

Da begyndte han selv med famlende, nervøse Hænder at rive Klæderne af hende, medens han ustandseligt mumlede:

— Jeg skal vise Dig, hvem der er Herre! Jeg skal vise Dig, hvem der er Herre!

— — —

En Times Tid senere sov Baron Helmuth trygt og fast i Sengen ved Siden af sin Hustru. Han laa paa paa Ryggen med vidtopspilet Mund, og hans buldrende Snorken gav Genlyd i det højloftede Værelse.

Men Baronesse Alvilda laa med aabne, søvntunge Øjne og stirrede haabløst op mod den rosenrøde, matlysende Ampel over sit Hoved.

Denne Ampel, der hænger som et yndigt Kyskhedens Symbol over enhver velordnet Ægteseng.

Kirken var overfyldt. Der sad Hoved ved Hoved i i de lange Bænkerader. Mændene til højre for Midtergangen, Kvinderne til venstre. Bønder og Husmænd med deres Kvinder og Børn. Alle var de i Kisteklæderne; og Luften under de lave, hvidkalkede Hvælvinger laa fuld af denne stramme, sødlige Lugt af Uld og Hvergarn, der kun tages frem og bringes for Lyset og Dagen ved Fester og paa de store Højtider.

Det var den fjortende Søndag efter Trinitatis; og Pastor Mascani skulde holde Høstprædiken.

I Stolen nærmest Kordøren sad Pastorinden og Clara. De plejede ellers at skiftes til at overvære Gudstjenesten. Den ene fulgte med Præsten over i Kirken, medens den anden blev hjemme for at have Overopsynet med Middagsmaden. Men i Dag var de der begge. Mascani havde ønsket det. Ved Frokosten havde han

sagt til sin Kone: Du følger med os andre i Dag, Johanne!

— Jamen, havde Fruen forsøgt — Maden, Adolf...

Men Adolf havde rynket Brynene:

— Du gaar med! jeg har noget at sige, som Du skal høre!

— Ja, ja, naar Du gerne ser det, saa gør jeg det naturligvis . . .

Da Pastoren var gaaet ind i sit Soveværelse for at iføre sig Ornatet, var Fru Mascani sunket om paa en Stol i Spisestuen og havde siddet der fed, bred og ulykkelig, medens Taare efter Taare stille var piblet frem under hendes Øjenlaag og trillet ned i hendes Skød. De sidste Tiders Uro og Angest havde ganske undergravet den arme Kones Kræfter og Modstandsevne. Det Overtag, hun hidtil havde haft over sin Mand, og som hun havde været stolt af og til Dels levet paa, det var lidt efter lidt blevet forandret til en ydmyg Bøjen sig for hans vekslende Luner, en dirrende skrækfyldt Gruen for, hvad det næste Øjeblik vilde bringe. Hun turde næppe længere aabne en Dør af Rædsel for at se sin Mand ligge i Værelset bag den i Graad og Krampe, eller finde ham rastløs vandrende op og ned, talende med sig selv vildt og ustandseligt, snart anraabende Gud om Tilgivelse og Naade, og snart udslyngende de frygteligste Blasfemier og Haansord mod den Guddom, den Religion og den Kirke, hvis Vogter og Forkynder han var indsat til at være. Og hun havde én Gang overrasket ham inde i Havestuen, hvor han stod foran det store Spejl og vrængede af sig selv og under uhøviske Gebærder og vanvittige og sjofle Tilraab havde truet med knyttet Haand og Gang efter Gang spyttet i Raseri ind mod sit eget Billede.

— —

Degnen og Menigheden, baade Medlemmerne med og uden Stemme, var midt i Salmen 460:

Hvor kan Du dog i Synden le,
Du lysoptændte Øje . . . .

da Døren til Herskabsstolen sagte blev aabnet, og Herskabet fra Næsset, Karen og Kaninen iberegnet, traadte ind. Enkebaronessen sad der allerede. Hendes dybe Røst klang højt og fuldtonende hen under Hvælvingerne; og hun nøjedes med at hilse de kommende med et afmaalt og højtideligt Nik og sang videre. Menigheden skævede op fra Salmebøgerne for at se, hvem af Gaardens Folk der gav Møde. Og da den saa', at man fremstillede sig fuldtalligt, gled ogsaa den som beroliget ind i Salmesangen igen.

Herskabsstolen var anbragt lige over for og i samme Højde som Prædikestolen. Den var som en Slags Balkon, der sprang frem over Gulvets Bænkerader. Og man kom op i den ad en privat Indgang ude fra Kirkegaarden. Kirken hørte jo under Næsset; og Stolen skrev sig fra de Tider, da v. Leunbacherne betragtedes og følte sig som Egnens Konger. De gode Tider og forstandige Tider, da der endnu var Forskel paa Mennesker og Bønder.

Vend om til Gud, saa vil han sig
Med Naade til Dig vende . . . .

Pastoren, som under Salmesangen havde staaet oppe ved Alteret med Ryggen mod Menigheden, rank og med højt hævet Hoved, vendte sig nu og gik langsomt frem gennem Koret og op ad den smalle, knirkende Trætrappe, der førte op til Prædikestolen.

Fru Mascani stirrede fuld af Angest hen mod sin Mand. Og hjælpeløst greb hun Claras Haand og hviskede:

— Barn, Barn, jeg er bange for din Fa'er i Dag!

Men Clara tyssede paa hende og lod, som hun selv var rolig og uforsagt, skønt hendes Hjerte hamrede nervøst, og hende Stemme rystede. Faderens Ord ved

Frokostbordet, at han havde noget specielt at tale med Menigheden om, fyldte hende med en kvælende Rædsel. Og da hun nu saa' hans Øjne, der dybe og sorte lyste med uhyggelig Glans frem af det voksgule Ansigt, kunde hun have rejst sig og skreget ud i Kirken, at man skulde gribe Præsten og føre ham bort, hjem til Præstegaarden og lukke ham inde og hindre ham i at tale!

Ogsaa oppe i Herskabsstolen var der Uro at spore. Baronesse Alvilda havde bøjet sig hen mod sin Mand og hviskende gjort ham opmærksom paa Præstens besynderlige Udseende. Og Hendes gamle Naade var pludselig ophørt med at synge. Da Mascani havde vendt Ansigtet om mod Menigheden og med sit Blik havde omfattet alle disse krummede Rygge og Nakker, havde hun set et skadefro Glimt spille i hans Øjne, og hans Læber havde trukket sig nedad som i usigelig Foragt. Han havde mindet hende om en Skuespiller, der bereder sig paa vildt og lidenskabeligt at udslynge Haansord mod Guder og Mennesker, forbitrede, vanvittige Haansord og Beskyldninger, der skulde fylde Tilhørerne med Rædsel og Gru. — Og hun var bleven halvt angest og halvt nysgerrig; og hendes Øjne var ikke veget fra ham, som han rank og knejsende i sin folderige Kjole og med Pibekrave om Halsen var skredet frem gennem Koret hen mod Prædikestolen.

Nu stod han deroppe og støttede sine smalle, hvide Hænder mod det røde Fløjl, hvormed Kanten af Prædikestolen var betrukket. Hans Øjenlaag sænkede sig ned over hans Øjne, Musklerne om hans Mund bævede, og hans Fingre borede sig krampagtigt ind mellem Læsepultens Guldfryndser . . .

— Helmuth! sagde Enkebaronessen og greb sin Søn haardt om Armen.

Men i det samme aabnede Præsten igen sine Øjne; og hans Stemme lød højt og klart frem over Degnens

og Menighedens monotone Sang, da han pludselig istemte de tre sidste Linier af Sangen:

Sæt Dig kun for af ganske Hu,
At Du vil aldrig mere nu
Din Lyst i Synden søge.

Der gik en raslende og puslende Lyd hen gennem Kirken som ved et Vindpusts Leg med vissent Løv. Det var Menigheden, som bladede om i Salmebøgerne for at finde Dagens Evangelium, der nu skulde forkyndes. Og alle Ansigter vendte sig opad mod Hyrden, som stod deroppe, højt hævet over sine Faar, hvis Øjne og Øren aabnede sig for at lytte til de Trøstens og Husvalelsens Ord, han havde at medgive dem som nærende Manna paa den kommende Uges møjsommelige Ørkenvandring gennem Slid og Slæb, Arbejde og Forsagelse.

Men Præsten stod tavs med korslagte Arme og saa' ud over Forsamlingen. Der tegnede sig et bittert Smil omkring hans Mund, og hans Øjne lyste med en stikkende, skadefro Glans. Saa fugtede han Læberne med Spidsen af Tungen og aandede dybt ud.

— Ene vandrer et Menneske frem gennem Livet! begyndte han, og hans Stemme klang hult og truende tilbage fra de nøgne Mure. — Ene kom Du til Verden. Ene skal Du fare herfra. Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være forbandet!

Der var dødsstille i Rummet. Kun Præstens tunge Aandedræt lød som en dæmpet Stønnen hen under Hvælvingerne. Men da en Fugl i det samme fløj haardt ind mod en af de smaa Ruder i Vinduet i Koret, gik der en angestfuld Gysen som et Stød igennem Menigheden.

Men Mascani syntes ikke at lægge Mærke til Mængdens Uro; han støttede begge Hænder mod Prædikestolens Kant og bøjede sig frem over den som for at blive set af alle.

— Her staar jeg, sagde han — en Synder for Gud og Mennesker. Men jeg ryster Ansvaret af mig. Thi hvem har stillet mig paa denne Plads? Hvem har paa mine Skuldre lagt en Byrde, som jeg ikke har formaaet at bære? I Lænker skulde jeg være lagt, I Celle skulde jeg være sat. I Forvaring skulde jeg være bragt. Med Svøbe skulde jeg være pisket. Hudstryges! Tornekrones! Thi jeg er det Guds Lam, der har øvet Alverdens Synd! — Og I har set mig i min Fornedrelse. I har taalt mig iblandt Eder. I er kommen til mig om Raad og Hjælp, skønt I vidste, at jeg var som en kalket Grav, hvis Indre stank af Forraadnelse. Derfor vælter jeg Ansvaret over paa Eder! — Jeg har drevet Hor og Utugt med Eders Hustruer og Døtre. I har vidst det. I har taalt det. Skorpioner skulde I ha' taget og pisket mig bort fra Eders Aasyn! Men I har logret for mig som Slaver og Trælle, fordi jeg stod paa den Plads, jeg staar. I skriger paa Frihed og Lighed, I! der kryber som Orme og Tudser paa Eders Bug og slikker Støvet under de mægtiges Fødder! — Dag og Nat, i Maaneder og Aar har jeg ventet paa, at en iblandt Eder skulde staa op og slynge mig min Brøde i mit Aasyn og tilraabe mig et Stop, der skulde lyde som en buldrende Torden over Landet. Men I tav og taalte. Og kom det højt, sendte I Eders Kvinder til mig, at de skulde indkræve Skat for deres Gunst. — Da fyldtes jeg af Lede for alt og alle. Og jeg søgte Grunden til Eders Trældomsfrygt. Og se: fra Hytten til Borgen fandt jeg rig og fattig besudlet som jeg selv af Utugt og Hor! Paa Halm og Silke fandt jeg Mænd og Kvinder stønnende af Begær efter, hvad Næstens var. Om Dagen saa' jeg blide Miner og tugtige Øjne. Om Natten uren Brunst og stakaandet Brynde! . . . Stille! Lad mig tale! Afbryd mig ikke med Eders Raab, thi nu er Timen kommen, da Eders Øjne skal oplades; og Stunden er inde, da I skal vorde vise! Dette er det nye Evangelium, som prædikes for Eder til Syndernes

Forladelse: D e r e r i n g e n G u d! Hører I, jeg raaber det ud med Domsbasunens Lyd: D e r e r, e r, e r ingen Gud! — Som en vanvittig Mand har jeg ligget i Støvet for H a m, vi i vor Barndom lærte sad hist oppe paa den evige Trone og styrede Jord og Himmel. Jeg har tryglet og bedt ham, jamrende som en dødspint Hund, om at tage mig den sviende, brændende Trang til Skørlevnet og Synd, der sad som Ild i mit Kød. Aldrig har han hørt mig! Aldrig har han haft Medlidenhed med mig! Aldrig har han givet mig et Tegn! — Jeg har pisket mig med Reb og Remme, som bydes i hans hellige Skrift. Jeg har kastet mig ned paa mit Ansigt mod den nøgne Jord og ladet Regn og Storm stryge som Is over mit Legeme. Forgæves! Forgæves! Ilden har fortæret mig, Lysterne hjemsøgt mig, og med sitrende Hænder og Blod for mine Øjne har jeg sneget mig efter de Kvinder, der optændte mit Begær! — Allerede som Barn følte jeg mig hendraget til Kvinder. I skal vide alt nu! I skal kende mig fuldt ud! — I min Ungdom købte jeg Kvinders Elskov. Jeg stjal fra min Fader. Jeg listede mig ind i hans Kammer, naar han sov, og skaffede mig de Penge, jeg trængte til for at stille den Attraa, der luede i mig som Helvedes evige Ild! — Men hvem har saaet dette Frø? — Hvem har nedlagt denne Spire? H a n, I holder for Eders Gud. Han og han alene! Thi saa vist som I tror og lærer, at uden H a n s Vilje falder ikke en Spurv til Jorden. Og saa vist som I véd, at et Menneske kan komme til Verden med en dødelig Sygdom, for hvilken han forgæves søger Helbredelse. S a a v i s t s t a a r o g s a a j e g u d e n S k y l d! — — Som en Anklager staar jeg . . . som en Anklager! . . . Jeg har levet som en Horkarl med min Hustru . . . Jeg har luret bag Døre for at fange et Glimt af min egen Datters Nøgenhed . . . Jeg har . . . Stille! Hvorfor raaber I op? Hvorfor skriger I? Vide I ikke, at det er Guds Hus, i hvilket I færdes? . . . Stille, siger jeg!

Og hør mig! Jeg er en Herrens Tjener. Jeg er Hyrden, I er Faarene! Jeg staar som en Anklager for den Guds Aasyn, som ikke er . . . Slip mig! Hvad vil I mig? Læg ikke Haand paa mig! Jeg er den babyloniske Skøge! Jeg er det store Dyr i Sankt Johannes' Aabenbaring . . .

De sidste Sætninger havde Præsten skreget ud med hæs og forbitret Røst, idet han samtidig slog vildt om sig med Armene og søgte at værge sig mod de Hænder, der straktes ud efter ham for at gribe ham og føre ham bort.

Den ganske Forsamling var i et bølgende Oprør. Der lød Raab og Skrig og Hulken. Mændene havde rejst sig fra deres Pladser og var ilet ud i Midtergangen, hvor de stod raadvilde og uvisse: Vi maa ha' ham ned! sagde de. — Sindssygen har ta'et ham! Han maa bindes! Han gør en Ulykke paa sig sæl og vos! . . . Men ingen turde gøre Begyndelsen; ingen turde være den første til at gaa op paa Prædikestolen og lægge Haand paa Manden deroppe, thi han var jo deres Øvrighed, deres Præst!

Da var Helmuth og Hendes gamle Naade kommen til Syne i Døren fra Vaabenhuset.

— Flyt Jer Folk, flyt Jer! sagde Enkebaronessen og banede Vej for sig og sin Søn op mod Koret.

Deroppe laa Fru Mascani dødbleg og besvimet i Præstegaardsstolen, og Clara sad grædende paa Hug foran hende med Ansigtet skjult i hendes Skød.

— I maa gaa ud af Kirken! raabte den gamle Frue til Mængden, der tavs og maabende stod og saa' til, — I maa gaa ud! I har ikke noget at gøre herinde mere!

Og Forsamlingen lystrede hende. Ganske langsomt begyndte Kirken at tømmes.

— Gaa op og faa ham ned, Helmuth! vedblev hun og pegede op mod Præsten. — Saa skal jeg ta' mig af Konen!

Men Helmuth stod bleg og uvis. Ogsaa han følte sig under Paavirkning af Helligdommen, han opholdt sig i, og Manden, han skulde skride ind imod. Havde det været en drukken Tjenestekarl i en Borgestue, vilde Baronen ikke ha' tøvet et Sekund med at kaste sig over ham og svinebinde ham, han vilde endogsaa have gjort det med en vis Vellystfølelse ved at føle sine Kræfter, men her i Kirken, og mod Præsten . . .

Da havde den gamle, hvidhaarede Degn grebet hans Haand og sagt med tryglende, graadfyldt Stemme:

— Aa Hr. Baron, Hr. Baron, De maa gaa op til ham . . . Mig har han ingen Respekt for, og jeg har jo ingen Kræfter . . . Men Dem . . . Og naar Hr. Baronen først begynder, saa kommer der nok andre efter . . .

Saa var Helmuth resolut gaaet op gennem Koret og hen mod Trappen til Prædikestolen. Og Degnen havde vinket af et Par Mænd, at de skulde følge ham.

Og nu stod Højvelbaarenheden deroppe ved Siden af Præsten. Og bag ham, paa det øverste Trappetrin, ventede to haandfaste Bønder for at komme ham til Hjælp, om det gjordes nødig.

— Rør ikke ved mig! Læg ikke Haand paa mig! gentog Mascani i Raseri og huggede ud efter Baronen med sin knyttede Højre.

Men Helmuth greb ham om Haandledet og tvang hans Arm ned. Han var bleg af Sindsbevægelse, og han stammede, da han talte.

— Hr. Pastor, sagde han — De er syg . . . De . . . De er voldsom syg! De maa gaa hjem. De . . . De maa gaa over i Præstegaarden. Jeg skal nok følge Dem. Det . . . det var en forfærdelig Tale, De holdt . . . her i Kirken! Men kom nu godvillig med. Der er ingen, der vil gøre Dem noget. Jeg . . .

Mascani havde staaet tavs med bøjet Hoved, tilsyneladende sløv og besejret. Det syntes, som om hans

Kraft var brudt, og han viljeløs vilde give sig i sine Modstanderes Vold.

Men saa pludselig rev han med et vældigt Ryk sin Arm løs, fór i ét Spring ind paa Helmuth og greb med begge sine Hænder efter hans Strube.

— Elendige! skreg han — Véd Du ikke, at jeg er en Herrens Salvede!

I samme Øjeblik kastede Baronen og de to Bønder sig over ham.

— — —

En Time senere kørte en lukket Vogn bort fra Præstegaarden. Lænet tilbage mod Vognens ene Hjørne laa Præsten bleg og sammensunken med bøjet Hoved og lukkede Øjne. Og paa Sædet ligeoverfor sad Helmuth og gamle Doktor Larsen. De kørte ud til Sygehuset i Købstaden, hvor den ulykkelige skulde indlægges, indtil han kunde blive anbragt paa en Sindssygeanstalt . . .

Saalunde endte Adolf Mascanis Saga.

Hvo der er ren, kaste den første Sten!

Gik man den lange Bøgeallé til Ende og derpaa drejede af til venstre ad Spadserestien langs Skrænten, kom man efter et Par Minutters Gang til en Bænk, hvorfra der var Udsigt over „det inddæmmede" og Engene med Fjorden og dens ligeoverfor liggende Bred i Baggrunden.

En Aften ved Solnedgang i Slutningen af September, Klokken kunde vel være henad seks, sad Karen og Kaninen heroppe og saa' ud over Landskabet.

Det vil sige, det var jo egentlig kun Kaninen, der sad; thi Karen laa paa Ryggen henad Bænken, med sit Hoved hvilende i Lærerindens Skød.

De havde længe været tavse. Karen laa med lukkede Øjne; og Frøken Jansen stirrede drømmende ud over

Engene, hvor Aftentaagen allerede begyndte at hæve sig i bløde, bølgende Puder.

Fra den modsatte Fjordbred lød af og til Stemmer og Latter tydeligt frem over Vandet. En Ko brølede. Hanken paa en Spand faldt klirrende ind mod Spandens Side. Og man hørte Slagene af en Trækølle, der langsomt og sindigt rammede Kvægets Tøjrpæle ned i den bløde, vigende Engjord.

— Her har vi det jo rart! sagde Karen.

— Dejligt! nikkede Kaninen; men hostede i det samme haardt og hult.

— Ikke hoste, Frøken Jansen! advarede den lille.

— Nej; bare lidt! smilede Frøkenen.

— Husk at bede Mama om Brystdraaberne i Aften.

— Ja . . . .

Og saa tav de igen. —

En lille, bitte, hvidmalet Robaad kom glidende frem over Fjorden. Den bevægede sig ad Næsseskoven til, tøvende og forsigtigt, som om den var ude paa Rekognoscering. Hver Gang dens Aarer blev hævet op over Vandet, spillede de i Solens Straaler som Bugen af store, sølvglinsende Fisk. Og Kølvandet glitrede og glimtede bag den i en lang, vuggende Stribe, der bredte sig, blev mørkere og mørkere og til sidst helt forsvandt.

— Er det din Onkels Gaard, man kan se derovre mellem de to spidse Bakker? spurgte Kaninen.

— Ja, sagde Karen uden at aabne Øjnene. — Det har jeg jo fortalt Dig saa tit!

— Hvor kan det være, at han aldrig mere kommer her?

— Det véd jeg ikke. Mama si'er, at det er Høsten. Men Pigerne si'er, at han er Uvenner med Fa'er.

Der steg et dybt Suk op fra Kaninens lille, flade Jomfrubarm.

Karen aabnede det ene Øje paa Klem og tittede op paa Damen . . . .

— Frøken Jansen . . . .

— Ja.

— Du er ogsaa forelsket i Onkel Alex!

— Snak, Baby! smilede Frøkenen sygt og gav Barnet et let Slag paa Kinden med de graa Traadhandsker, som hun sirligt sad med i Haanden.

— Jo-o, Du er, Frøken Jansen! for Du sukker altid saa forfærdeligt, naar Du taler om ham.

Kaninen lagde en Haand over den lilles Mund og rødmede.

— Rejs Dig op! sagde hun. — Der sejler saadan en nydelig Baad ude paa Søen!

— Det er ingen Sø; det er en Fjord!

— Skynd Dig nu lidt! Ellers bliver den borte bag ved Dæmningen!

— Jeg gider ikke! sagde Karen og skudrede Hovedet bedre til Rette. — Jeg ligger saa godt!

Saa tav de en Stund paa ny. Karen lukkede igen sine Øjne! og Kaninen faldt i Tanker og lod af og til sine smaa, magre Fingre kærtegnende glide hen over Babys Haar.

— Syng lidt, hva'? bad den lille.

— Jeg kan ikke synge . . . .

— Jo, den om Dronningen!

Og Frøkenen adlød godmodigt og nynnede sagte hen for sig med sin mest trohjertede Stemme:

Der sidder en Konge i Vesterled,
hannem tjener saa mangen god Svend.
Og alle haver de Guld om Arm,
Og alle haver de Sølv over Barm
og dertil Sværd ved Lænd, —
Men i Haugen vokser en Gifturt grim mellem Roser!
Den Dronning vandrer paa Højenloftssal —
Gud styrke den usselig Kvind!
Nu haver hun . . .

— Hys! sagde Karen pludselig og greb Frøkenen haardt om Armen — Der kommer nogen!

Frøkenen tav forskrækket; og Karen rejste sig hurtig over Ende paa Bænken.

— Hvem mon det kan være? hviskede hun. — Hør!

Der lød listende og forsigtige Trin i det visne Løv inde mellem Træerne. En Kvist knækkede, et Blad raslede, og Skridtene kom nærmere og nærmere.

— Næh, se, se! hviskede den lille.

Og frem omkring den nærmeste Busk kom et Raadyr spadserende med sine to Kid.

I samme Øjeblik det opdagede Pigebørnene paa Bænken, standsede det og blev staaende overrasket og uvis med knejsende Hoved og agtpaagivende stirrende Øjne. Ikke en Muskel rørte sig; kun Næseborene og de lange, spidse Øren sitrede nervøst. Kiddene holdt sig i samme Stilling et Par Skridt bag ved Moderen. Men alle var de parat til at tage Flugten ved den mindste Bevægelse af „Fjenden" foran dem.

Karen og Kaninen sad aandeløse og stive af Frygt for at skræmme Dyrene.

Saa begyndte den gamle Raa paa én Gang at stampe i Jorden med det ene Forben og nikke med Hovedet hurtigt og kort op og ned en to-tre Gange som til Hilsen.

Karen brast i Latter. Hun k u n d e ikke lade være: hun maatte nikke igen!

Og Dyrene gjorde omkring og fór ind i Skoven. Man saa et Øjeblik deres hvide Bagdele vise sig og forsvinde mellem det høje Græs. Kviste knækkede. Blade raslede. Og Familien var forsvunden.

— Hvor v a r de dog søde! sagde Karen og lænede sig betaget tilbage paa Bænken. — Hva' Frøken Jansen, ikke?

— Jo, nikkede Frøkenen — yndige! . . . Hvad var det for Dyr, Baby? spurgte hun smilende.

— Raadyr!

— Og hvad Dyreklasse hører de til? vedblev hun og fik et pædagogisk Træk om Munden.

— Pyt! lo Karen haanligt og gav sig til at dingle overlegent med Benene. — Hjortene naturligvis!

— Hvilke Hjorteracer lever her i Danmark?

— Hæ! Raadyr, Daadyr og Kronhjorte!

— Hvor opholder de sig fortrinsvis?

— I Skovene!

— Og hvad lever de af?

— Andesteg og Kirsebærsuppe! . . . . Hør! Det er Kirkeklokken i Sundby!

Pigebørnene strakte Hals og lyttede.

— Ja . . . Og nu begynder den i Syvbjerg.

Og der er Næsgaardenes!

Solen var sunket ned bag de høje, sorte Bakker paa den anden Side Fjorden; og den blanke Vandflade ude bag Dæmningen gengav tydelig som et Spejl Luftens gyldenrøde Farver. Af og til drog en lille, løssluppen Taagepude langsomt bort over Kærene derude, blev et Øjeblik stikkende i en Busk eller i Toppen af en lavstammet Graapil, vuggede en Stund hjælpeløst frem og tilbage, slap saa fri igen og drev videre. Der lød en Susen hen gennem Luften; det var en Flok Stære, der sank og steg i lange bølgende Sæt ind over Skoven lig et stort, flosset Net, der bares af Sted med en Storm.

— Det lyder nydeligt med de Klokker! sagde Karen med Hovedet paa Siden.

— Yndigt! . . . Saa, nu holder de op! Nu kommer de ni hellige Slag.

— Hvorfor hedder de „hellige“? spurgte Karen.

— Jeg véd det skam ikke rigtig. Det er vist tre Slag for hver af de tre Personer i Treenigheden.

— Gud Fader, Gud Søn og Gud den Helligaand! repeterede den lille højtideligt. — Tror Du ikke ogsaa, Frøken Jansen, at det er for de ni Muser? spurgte hun saa pludselig.

— Ja, begge Dele kan det jo ikke være, Baby.

— Næi . . . Men j e g tror nu det er for Museme!

Karen sad igen og dinglede med Benene. Hun havde lænet sig tilbage paa Bænken og hvilede Nakken og de udstrakte Arme mod Kanten af Rygstødet og stirrede op i Luften. Hendes Kjole var gledet op over hendes Knæ, og der skinnede et Stykke af hendes nøgne, gullighvide Ben frem oppe mellem Strømpen og den nederste Del af de blondebesatte Mamelukker.

— Bare Onkel Alex var her og kunde give mig et Kys! sagde hun og vuggede smaanynnende Hovedet frem og tilbage over Bænkekanten.

Kaninen sendte hende et sky Blik. Hun forstod ikke den Slags Udbrud. Selv var hun ogsaa „forfærdelig" betaget af den smukke Grev Scheele. Men ingen Magt paa Jorden skulde faa hende til at tilstaa slig Syndighed; ikke engang for sit eget lille Hjerte?

Hun bøjede sig frem og forsøgte at trække Karens Kjole ned over hendes Knæ. Men det lykkedes ikke. Den var for kort; Barnet var vokset fra den. Saa tog hun sit Lommetørklæde op og bredte det stille ud over Pigebarnets Ben. Det stødte hendes Blufærdighed at se disse Par Tommer uautoriseret Nøgenhed. Og hun rødmede ved Tanken om, at der muligvis kunde komme „en Herre" forbi.

— Hvad skal det betyde? spurgte Karen og prøvede paa at sparke Tørklædet af sig. — Jeg fryser ikke!

— Nej, men her er saa mange Myg, Baby. De kan let stikke Dig!

Baby drejede Ansigtet om mod sin Lærerinde og smilede taknemmeligt.

— Du er dog saa god og rar og sød, Frøken Jansen! sagde hun. — Jeg holder næsten mest af Dig af alle, alle Mennesker!

Og Frøkenen fik Taarer i sine smaa Kaninøjne og bøjede sig ned og kyssede hende paa Kinden . . . .

Det var begyndt at mørknes. Taagen ude over En-

gene var bleven tættere og skjulte næsten Udsigten over Fjorden. En sagte Luftning satte de øverste Blade paa Træerne langs Skrænten i en svagt raslende Bevægelse. Og Raager og Krager kom med baskende Vingeslag flyvende ind fra Markerne og søgte under hæse Skrig til deres Reder i Skovens Udkant.

Paa én Gang faldt der et Skud ude Øst paa i Retning af Klitterne og Badehuset. Og et Sekund efter fulgtes det af et andet. Lyden rullede frem over Kærene og kastedes gjaldende tilbage mod de skovklædte Skrænter.

En Ræv, der havde været ude paa Aftenjagt, kom strygende med Lunten fejende hen ad Jorden tæt forbi Bænken, hvor Pigebørnene sad.

— Det var en Ræv! sagde Karen og trak uvilkaarlig Benene op under sig. Men straks efter lyste der en Skælm op i hendes Øjne, og hun fortsatte: — Den hører til Rovdyrene og lever fortrinsvis af mindre Pattedyr og Fugle. Dog tager den i Nødsfald ogsaa til Takke med Insekter og Orme!

Kaninen vilde tvinge sig til at være fornærmet-alvorlig; men kunde ikke og brast i Latter.

— Trold! skændte hun og kneb Baby i Armen. — Gør Du Nar af din Lærerinde!

Karen skreg op og søgte at værge sig.

— Hvem mon det var, der skød? spurgte hun saa.

— Det var vel Forvalteren.

— Kan Du huske, da vi skød til Skive efter en Flaske nede i Præstegaarden, Frøken Jansen?

— Ja, sagde Frøkenen. (Hun havde ikke vovet at røre Skyderen med en Finger!)

— Vil Du ikke forære mig en Salonbøsse til min Fødselsdag?

— En Bøsse passer sig ikke for en ung Dame, lille Karen!

— Nej, naturligvis! vrængede Barnet — hun skal

bare smøre Mel i Ansigtet og sidde og kede sig li'som Mama!

— Baby!

— Clara har jo en! Og hendes Fa'r har sæl givet hende den! vedblev den lille paastaaelig.

— Ja, den stakkels Pastor Mascani; men han er . . . han blev . . .

— Det er slet ikke derfor! Det er, fordi han har elsket for meget!

— Men Baby dog! sagde Kaninen og rødmede.

— Det si'er Jomfru Petersen!

Frøken Jansen rejste sig fra Bænken.

— Jeg synes, det begynder at blive koldt, sagde hun og hostede igen. — Nu skal vi vist ogsaa hjem.

— Jeg k a n ikke lide, at Du hoster! sagde Karen og lagde kærligt sin Arm om Frøkenens Liv. — Bind dit Lommetørklæde om Halsen!

Kaninen bandt lydig Tørklædet om. Og de to Pigebørn forlod Udsigtsbænken, drejede om Hjørnet ved Haven og gik op gennem den lange Allé.

Der var ganske mørkt derinde mellem de tætte Bøgehække. Kun tittede et Stykke bleggraa Himmel af og til frem højt oppe mellem Træerne; og nede for Enden af Alléen glimtede fra et af Slottets Vinduer et lille, enligt Lys.

— Tør Du gaa derind og raabe Hannibal tre Gange? spurgte Karen, da man kom forbi Stien, der førte til Straahytten.

— N æ i! sagde Kaninen afgjort.

— Hvis vi nu mødte ham?

— Lad være! sagde Frøkenen og greb Pigen i Armen.

— De si'er, at han gaar her hver Aften!

— Lad v æ r e! skreg Kaninen og gyste. — Det er Synd af Dig, Baby!

— Er Du da v i r k e l i g bange?

— Det véd Du godt . . .

— Det er da ikke noget at være bange, naar man er to!

— Jeg kan ikke gøre for det . . . Og jeg véd godt, at det er naragtigt af mig; men . . . nu tør jeg næsten ikke gaa forbi Monumentet!

— Men Frøken Jansen dog!

— Det er ogsaa, fordi jeg ikke er rigtig rask . . . Jeg fryser!

— Kom, lad os gaa stærkt! sagde Baby og stak omsorgsfuldt sin Arm ind under Lærerindens . . .

Omtrent midtvejs mellem Slottet og Skoven udvidede Allen sig til en Runddel, i hvis Centrum det frygtede „Monument" stod: en henved tre Alen høj, raat tildannet, pyramideformet Granitsten, hvori Aarstallet 1735 var indhugget.

Sagnet berettede, at under denne Sten laa en Hannibal v. Leunbach begravet. Han skulde have gjort falske Bankosedler i en Kælder under Slottet. Forbrydelsen var bleven opdaget, og han havde begaaet Selvmord og var bleven nedgravet i Haven.

Og nu var det, at han til Straf for denne sin dobbelte Ugerning stundom promenerede i Bøgealléen om Aftenen efter Solnedgang.

Og det var naturligvis aldrig rart at møde ham! —

Efterhaanden som de to unge Piger nærmede sig Runddelen, sagtnede de deres Skridt mere og mere. Og da de var kommen den nær paa en halv Snes Alen, standsede de og strakte Hals.

— Der er nogen! sagde Karen.

— T r o r Du? hviskede Frøkenen og skjalv i Knæene.

— Ja-a . . . Se!

Og virkelig saa' man et lille, mørkt Hoved titte frem bag Stenen derhenne; og samtidig hørtes en underlig Knirken og Knagen, som om Træ blev brækket i Stykker.

Kaninen vendte sig til Flugt.

— Kan vi ikke gaa en anden Vej? hviskede hun.

— Nej, saa skal vi helt ned til Skrænten igen og tilbage gennem Skoven.

— Jeg synes, her er en Sidevej . . .

— Jamen det er først langt oppe . . . Lad os bare gaa!

Hovedet henne bag Monumentet var igen forsvundet, og den gnavende Lyd var ophørt.

Pigebørnene vovede sig et Par Skridt fremad. De trykkede sig tæt op ad hinanden og holdt hinanden i Haanden. Thi trods Karens Rapmundethed var hun dog næsten lige saa ræd i Hu som sin kære Lærerinde.

— Hører Du ikke noget, Frøken Jansen?

— Nej . . .

— Skal vi ta' og løbe?

— Ja . . .

Men de løb ikke, Putterne. De listede sig tværtimod af Sted helt oppe paa Taaspidserne stille og forsigtigt, som om de var bange for, at Lyden af deres Skridt skulde forstyrre den salig Hannibal og jage ham op paa Jordens Overflade.

— Bare vi var forbi . . .

— Aa Gu'bevares ja . . .

Kaninen udstødte et Suk, der vilde have været i Stand til at sætte syv Vindmøller i Gang.

— Tæl, saa løber vi!

— Én . . . begyndte Frøkenen.

— 'Aften! sagde i det samme en skrattende Stemme, og en kroget Skikkelse gled frem bag Stenen og kom hen imod Pigebørnene, der øjeblikkelig afleverede et Par grandiose Vræl.

— Hi, hi! Frøjknerne blev nok bange?

— Er det . . . Dig . . . Maren? gispede Baby.

— Ja, mænd er det mig, bitte Frøjken, ja det er! smiskede den uhyggelige Maren Forlis og gled nærmere. — Di smaa Damer har nok vaaren ude aa spadsere. Ja, ja! ungt Blod aa Sommernætter, hi, hi! En sat her ved Stenen og hvilte sig en Kende, da en hørte de smaa Ben i Gruset. En har jo ikke rigtig Lov og Ret til aa være her i Haven, har en ikke, men

Frøjknerne er jo pæne Folk, der ikke vil bringe et gammelt Skrog i Fortræd.

Marens smaa, lurende Øjne spillede rundt fra den ene til den anden; og hun søgte, saa godt det lod sig gøre, med sin Kjole at dække et Knippe Risbrænde, som hun nu i den rare Skumring havde rapset sig sammen og netop var i Færd med at transportere hjem til sin Hytte og sin Kaffekedel.

— Næi, vi skal ikke sige noget, nikkede Baby, der havde faaet sit Mod tilbage, saa snart hun opdagede, at hun havde et levende Menneske for sig. — Men Maren skulde dog se at komme af Sted, for Forvalteren er nede i Skoven!

— Jøsse, Jøsse! sagde Konen forskrækket. — Er han det? Ja saa faar en nok se aa himstre a'!

— Hørte Maren ikke, at der var nogen, der skød? spurgte Kaninen.

— Jo, vel hørte jeg det, jo!

— Det var vist ham.

Den gamle smilede bredt og blottede sine tandløse Gummer.

— Aa nej, hi! sagde hun og kneb et Øje sammen. — Det er vist en højere Pe'son, der lusker om og skyder Nytaar ind!

— Hvem skulde det da være? spurgte Karen.

— Hem, ja, hæ! Det er sgu'nte godt aa vide! Gu' Vorherre bevare m i n Mund!

— Hør! sagde Kaninen og fór sammen, da en Ugle i et Træ lige over Hovedet paa dem satte i med et skærende Skrig. — Hvad var d e t?

— Det var bare en Ugle! sagde Karen overlegent.

— Hun skrikker til Sorrig, nikkede Maren Forlis sagkyndig, da Uglen paa ny skreg op og derpaa udstødte nogle underlige, gurglende Strubelyde. — Hun skrikker til Sorrig, gør hun! Hun er li'saa klog som et Par Mennesker!

— Der er nogen, der si'er, at Du kan spaa, Maren!

— Hi, hi! grinte den gamle, — er der no'en, der sier d e t, bitte Frøjken? Jaja, ka'ske det aa har sin Rimelighed da!

— Kom nu, Baby!

— Vi kommer ned til Dig en af Dagene, og saa skal Du spaa os! raabte Karen, medens Frøkenen trak af Sted med hende op ad Gaarden til.

— Ja kom kun I! svarede den gamle tilbage og begyndte at bakse med Brændeknippet for at faa det paa Ryggen. — Kom kun I! mumlede hun og skulede ondt efter Pigebørnene, fordi de forlod hende saa brat og uhøfligt. — Jeg ska' sgu spaa Jer Særken fra Røven, ska' jeg!

— Huith-huit! skreg Uglen igen. — Huit-huit! gurle-gurle-gurle!

— Hun skrikker til Sorrig! citerede Karen og søgte at efterligne Maren Forlis's Stemme.

— Uf, hun ligner en Heks! sagde Kaninen. — Skal vi løbe!

Og de to behjertede unge Damer tog hinanden i Haanden og satte i langbenet Galop op gennem Alléen op mod Slottet.

I én uafbrudt Vekslen var der nu blevet spist, drukket og danset paa Næsset siden Klokken tre om Eftermiddagen.

Man havde jo kun Høstgilde én Gang om Aaret, og Folkene gjorde deres bedste for at benytte Lejligheden.

Suppen, Stegen og Kagen havde man sat til Livs med udmærket Appetit. Vel kunde der jo nok ha' været lidt rigeligere Kvanta af alle Dele, mente Skumlere. Men Brændevinen og Gildesøllet til Maden og Kaffen med Bollerne bagefter bragte dog de fleste til at trykke Baronens og Baronessens Hænder paa det kraftigste, da

de høje Herskaber naadigt indfandt sig efter Affodringen for at modtage Gæsternes Tak for Mad.

Man spiste i „Havestuen", et stort, aflangt Rum, som ved en smal Gang var adskilt fra Borgestuen, og som til Hverdag stod ubenyttet hen. Sit Navn havde Lokalet rimeligvis faaet, fordi dets Vinduer vendte ud mod Haven, medens Borgestuens vendte mod Gaarden. Begge Saloner laa i Slottets nederste Stokværk og havde høje, krydshvælvede Lofter og nøgne, kvidkalkede Vægge, der i Anledning af Festen var smykket med Dannebrogsflag, Georginer og afskaaren Aspargestop.

Medens Bordene blev ryddet til Side, og Madsalen omdannet til Dansesal, vandrede Gæsterne rundt i Skov eller Have, Kostald eller Svinesti „for at stampe Føden ned". Eller man skyndte sig hjem for at hente Børnene, som fra den tidlige Morgenstund af havde været ført deres vildeste Stads og været nær ved at fortvivle af Utaalmodighed, fordi det varede saa længe, inden der kom Bud efter dem. Selv Puslinger, hvis eneste Føde endnu bestod af den moderlige Mælk, blev hentede. Ligesom højtfrugtsommelige Madammer med uformelige Topmaver hellere vilde risikere at bringe til Verden midt under en Wienervals end give Nabokonen Lejlighed til næste Dag at prale af al den Mad og Drikke og alle de Svingommer, hun havde svælget i ved Festen. Og Madammens overmodne Tilstand vakte aldeles ingen Forargelse blandt Publikum. Enhver Konelille vilde have handlet som hun: Man ska'tte la' no'et gaa fra sig! —

Karen havde den udslagne Dag sværmet rundt som en Sommerfugl. Hun var ført sin hvide, broderede Kjole med de korte Ærmer og det brede, højrøde Livbaand og saa' fortryllende ud. Hendes Øjne skinnede som nyslaaede Tiører; og hun g i k ikke, hun hoppede og dansede af Sted, saa at alle Husmandskonerne korsede sig

over, at noget Menneskebarn kunde være saa let paa Taa.

Under Spisningen havde hun hjulpet Pigerne med at bære Maden rundt; og alle vilde helst have de Portioner, hun kom med. Og da Niels Tjener til sidst havde overladt hende Brændevinsflasken og Glasset, og hun var gaaet omkring ved Bordene og havde skænket Snaps baade for Mændene og Konerne, da var hendes Skaal blevet udbragt under stor Jubel.

Men saa var hun pludselig blevet hentet op af Kammerjomfruen. Hendes Mama vilde tale med hende.

— Hvad skal jeg, Mama? spurgte hun surmulende. — Men er Du syg? udbrød hun saa og løb hurtig hen og lagde Armene om Moderens Hals. — Du er saa bleg!

— Jeg har lidt ondt i Hovedet, sagde Baronessen og kyssede den lille paa Panden. — Hvor er Frøken Jansen?

— Hun sidder nede i Skolestuen og læser et Brev, som hun lige har faaet fra sin Mo'er.

— Er de snart færdige med at spise?

— Ja, de er ved Kagen . . . Men jeg kan ikke lide, Du er syg, Mama!

— Det gaar nok over igen, Baby . . . Hvor er din Fa'er?

— Det véd jeg ikke. Han er vel inde paa Kontoret.

— Vil Du blive lidt oppe hos mig, Baby?

— Ja-a . . .

— Eller vil Du helst ned igen?

— Næi . . . Gør det meget ondt i dit Hoved?

Baronessen nikkede uden at svare. Hun sad og stirrede ud for sig med Hænderne slapt hvilende i Skødet.

Karen satte sig ved Siden af hende og tog hendes ene Haand og kærtegnede den. Af og til saa' hun sørgmodigt og hjælpeløst op paa Moderen.

En Dør borte i Huset slog smældende i, og Baronessen fór sammen og gyste.

— Men Mama dog! sagde Barnet.

— Ja, jeg er noget nervøs . . . Blæser det?

— Næi! sagde den lille forundret. Det er jo Solskin og dejligt Vejr!

— Er der mange Mennesker dernede?

— Ja-a; alle sammen!

— Var det et godt Brev, Frøken Jansen fik fra sin Moder?

— Det véd jeg ikke. Hun har jo ikke læst det endnu . . . Hvor længe tror Du, jeg maa blive oppe i Aften?

— Lige til Du bliver træt, Baby. Det er jo Høstgilde.

— Saa længe! sagde den lille og kyssede begejstret Baronessens Haand. — Kommer Du ogsaa ned og danser?

— Ja-a . . .

— Og Fa'er?

— Ja, det gør han vist . . . Vilde Du ikke gerne over til Grandma igen ovre i København?

— Nej, jeg vil ri'nok helst blive her! sagde Karen afgjort og saa' igen forundret op paa Moderen.

I det samme lød der tunge Skridt igennem Boudoiret, og Døren til Toiletværelset blev aabnet unødigt larmende.

Baronessen fór atter nervøst sammen.

— Folkene er færdige med at spise! sagde Helmuth og blev staaende paa Tærskelen. — Vi maa ned!

— Jeg har Hovedpine, min Ven . . .

— Det varer kun et Øjeblik! sagde Baronen haardt. Hans Ansigt var stift og koldt, og hans Tone kommanderende som en Underofficers. — Kom saa med! Det er noget, vi bruger!

Alvilda rejste sig; men hun støttede en Haand imod Chaiselonguen, som om hun var svimmel.

Karen saa' hen paa sin Stiffader med vrede, gnistrende Øjne.

— Mama er syg!

— Det gaar nok over! sagde han kort. — Vi gaar ned ad Kontortrappen! Skynd Jer saa!

Og han larmede bort igen ind gennem Værelserne.

— Bliv Du bare heroppe, Mama! sagde Karen trodsigt..

— Nej, det er bedst, vi gaar. Ellers bliver din Fa'er vred, sagde Baronessen og tog en af Pigebarnets smaa Hænder og kyssede den.

— Du græder jo, Mama!

— Aa nej . . . Kom saa!

Men førend de forlod Værelset, gik dog Hendes Naade hen foran det store Toiletspejl og fór sig over Ansigtet med diverse Pudderkvaster for at live lidt op paa Teinten.

Det ene skal gøres; det andet ingenlunde forsømmes! . . .

Præcis da Taarnuret slog seks, marcherede Gildesfolkene fra Ladegaarden, hvor de under Forvalterens Kommando havde forsamlet sig, op gennem Borggaarden, svingede to Gange omkring den store Plæne og myldrede derpaa ind gennem Borgestuegangen og Borgestuen op i Dansesalen.

I Spidsen for Toget vandrede Musikken: to Violiner, et Horn og en Klarinet. Derpaa fulgte tre Karle med Høstleer, som de hvæssede, saa godt det lod sig gøre, i Takt til „Den tapre Landsoldat", der spilledes med fuld Kraft af Orkestret. Og saa kom den lange Hale af smilende, forventningsfulde Gæster, Mænd, Koner, Piger og Børn, to og to med hinanden under Armen eller i Haanden, som det nu bedst kunde falde sig.

Forrest skred af Sted gamle Hingstejørgen, Gaardens Patriark og Veteran fra vor berømmelige Treaarskrig. Han blev ved slige Lejligheder holdt højt i Ære. Og han vidste det; Krigsmedaljen tronede paa hans Bryst;

og hans Ansigt lyste som Morgenrøden. Under Armen førte han Stine Napoleon, der havde nogen Vanskelighed ved at faa sit syge Ben til at holde Trit med hans udprægede martialske Gangart. Efter dem fulgte Jens Kusk med Kammerjomfru Petersen. Derpaa Niels Tjener med Mejerske Jørgensen. Saa Julius Tjenerdreng med den bitte Karen; Mejeribestyrer Jakobsen med Kanin Jansen, Forkarlen med Kokkepigen, Svinepasseren med Lugekonen o. s. v., o. s. v. — Som en Slags Sergeant med sit Egespir skuldret som Sabel paraderede Forvalteren og holdt Rækkerne i tilbørlig Ave. Og paa Taget af hver sit Hus sad Lænkehundene storøjede og stumme af Beundring og betragtede den hele Herlighed.

Da Toget svingede ind under de kuplede Lindetræer, der dannede Grænsen mellem Ladegaard og Borggaard, blev der aabnet nogle Vinduer oppe i Herskabslejligheden, og Baronen og Baronessen viste sig, han i Kontoret og hun i Dagligstuen, og nikkede og hilste ned til Mængden, der raabte Hurra og svingede med Tørklæder og Huer. Karen nappede Kasketten af Julius og raabte: Goddag Mama! og Gammeljørgen smilede bredt og huldsaligt som et revnet Græskar og intonerede sin Yndlingssang:

I Natten klam og kold
bag Frederetsjas Vold . . .

— Det er da ellers sært nok, a' Hinners gamle Naade ikke er her! sagde en ældre tænksom Madamme med et spædt Barn paa Armen.

— Hy-yss! Di er usams! tyssede Maren Forlis paa og lod sine smaa Rotteøjne hvirvle op mod Vinduerne.

— Ja-a, det ka' vel saaden Folk osse bli'e? bemærkede en tredje Kone filosofisk.

Og saa masede man ind gennem Forhallen og Borgestuen og op i Havesalen.

Og fem Minutter efter gik Dansen lystigt med Skraal

og Tramp og klaskende Haandklap, der gav Genlyd under de gamle Hvælvinger . . .

Det var allerede helt mørkt, da Niels Tjener kom og meldte de to unge Piger, at der var rettet an, og at Herskabet var ved at gaa til Bords.

Karen skulde lige til at hoppe ud i en Rheinlænder med Kusken. Men Kaninen stoppede hende i Farten og fik hende efter nogen Parlamentering trukket med sig. Dog skændte den lille uophørlig, medens de steg op ad Trappen, Munden løb som en Kæp i et Hjul.

— Hun var slet ikke sulten! Og hun brød sig ikke Spor om Mad! Og det var noget godt Tosseri at slæbe hende op ad alle de Trapper! Hun vilde meget hellere blive ved at danse! De andre kunde godt spise uden hende! Og hun skulde pænt vise dem, at hun ikke vilde røre en Mundfuld!

— Saa, saa Baby! formanede Frøkenen.

— Ikke en Mundfuld! gentog den lille og stampede i Gulvfliserne oppe i Galleriet.

Og Niels Tjener grinte og aabnede Dørene til Spisesalen.

Hendes Naade og Baronen sad allerede ved Bordet og ventede. De talte ikke sammen og undgik at se paa hinanden. Og Drengen Julius, som stod med Ryggen til henne ved Anretterbordet, turde næppe trække sit lille Vejr af Frygt for at nedkalde Himlens Lyn over sit vandkæmmede Hoved. Ogsaa han vilde ubetinget have foretrukket at blive nede i den gemytlige Dansesal!

— Naa, er I der, Børn! smilede Hendes Naade og sukkede lettet. — Det holdt nok haardt at rive sig løs?

— Ja, vi er slet ikke sultne, Mama!

— Jo-o, lidt maa I spise . . .

De unge Damer tog Plads. Og Maaltidet begyndte.

Der blev ikke vekslet et Ord under Taflet. Helmuths mørke, truende Ansigt og urokkelige Tavshed ligesom greb de andre i Struben og kvalte deres Stemmer,

naar de vilde vove sig over Tændernes Gærde. Hendes Naade sad vel rank og ulastelig nok paa sin Stol og søgte at indbilde sig selv og Bordfæller, at Tilstanden var, som den burde være ved en højadelig Diné. Men hendes Kinder var blege under Sminken; og om hendes Øjne laa dybe, blaasorte Ringe, der fortalte højlydt om pinefulde Dage og fredløse Nætter. Og naar hun under Maaltidet skulde give Tjeneren et Vink med Hensyn til Anretningen, skælvede hendes Haand, og hendes Blik veg ud til Siden og bort for ikke at fanges af Gemalens haarde, mistroiske Øjne, der lurede paa enhver af hendes Bevægelser. Niels og Gutten Julius listede rundt, stive og afmaalte som Træfigurer. Og kom de undertiden til at rasle med en Kniv eller en Gaffel eller klirre med en Tallerken, sank de i Knæene og spilede rædselsslagne Øjnene op, som om de ventede, at nu brød det løs! — Det var, som sad der et eller andet Sted i Salen et usynligt Lig, der ved den mindste utilbørlige Larm vilde aabenbare sig og sætte i med et Skrig, som maatte fryse Blodet til Is i alle Aarer.

Den sølle Frøken Kanin turde næsten ikke løfte Spiseredskaberne op til Munden. Og saa tungt hvilede Trykket og Uhyggen paa hendes stakkels Hjerne, at hun i sin idiotilignende Tummelumskhed med stor Iver søgte at formaa et Stykke Steg eller en Kartoffel til at sidde fast paa den forkerte Ende af sin Gaffel. Og var hun da, naar dette Fejlgreb omsider gik op for hende i al dets Utilbørlighed, Døden nær.

Den eneste, som ikke lod sig voldtage af Situationen, var Pigen Karen. Trods sin gentagne Paastand paa ikke at have Spor af Appetit, lod hun sig Maden smage, alt medens hun lyttede anspændt til Musikken og med lydløst dinglende Ben søgte at følge de løsrevne Takter, som fjernt og dæmpet klang frem gennem Hvælvingerne i Balsalen nedenunder.

— Naar vi har drukket Kaffe, gaar vi ned til Folkene

og danser et Par Gange! sagde Helmuth og stirrede stift over paa sin Kone. — Det plejer vi!

— Ja . . . sagde Hendes Naade.

Baronen skød sin Stol tilbage.

— Velbekomme!

Niels og Julius hastede hen og aabnede Fløjdørene. Og Familien forlod Spisesalen i kronologisk Orden . . .

Det vakte jo en Del Røre, da Herskabet traadte ind i Dansesalen.

Madammerne langs Væggene rykkede nærmere sammen og gjorde hviskende hinanden opmærksomme paa „Naadens" Toilette. De dansende ude paa Gulvet rettede Ryggene og søgte at lægge et vist købstadsmæssigt Sving over deres Bevægelser. Og den overmodne Kone med Trutmaven slog genert Øjnene ned. Men de „fines" Tilstedeværelse hindrede hende dog ingenlunde i vedblivende at hengive sig til sine koreografiske Glæder. Hun var en udmærket Dansøse, og Kavalererne kappedes om at byde hende op.

Helmuth bukkede ceremonielt for Husjomfruen; og Publikum gjorde ærbødig Plads for Parret.

Lidt efter stod Jens Kusk foran Hendes Naade, rakte den højre Haand frem og spjættede bagud med det venstre Ben, hvilket betød høfligst Anmodning om Engagement. Baronessen nikkede smilende og lagde sin behandskede Haand i hans.

Forvalteren fór af Sted med Kaninen. Og Julius rasede rundt med lille Karen . . .

Efter at Husjomfruen havde faaet sine tilbørlige Omgange, satte Helmuth hende af. Hun kniksede dybt og takkede for Æren. Et Øjeblik efter kørte han ud med Mejersken; og derpaa med Kammerjomfruen. Men skønt han syntes at udrette disse Pligtarbejder med stor Alvor og Grundighed, veg dog ikke hans Øjne fra Baronessen; ikke et Sekund tabte han hende af Syne.

— Mama, Mama! Nu skal vi ha' Sekstur! raabte den glædesstraalende Karen, der hoppede forbi Moderen ved en ældre Husmands Arm.

Parrene stillede sig op; og Musikken stemte Instrumenterne.

Baronen førte Skovfogedens Kone, som var baade rød og bleg af undselig Stolthed.

Forkarlen gjorde Skrabud for Hendes Naade.

— Tak, Per, nikkede hun venligt — men jeg kender ikke den Dans.

Og Per luskede slukøret bort.

Saa faldt Orkestret ind, og Seksturen begyndte.

Baronessen havde taget Plads paa en af Bænkene i Nærheden af Døren. Hun sad og passiarede livligt med et Par Husmandskoner; og da Baby i Dansens Løb kom Stedet forbi, vinkede Moder og Datter smilende til hinanden og nikkede.

Men et Øjeblik efter rejste Hendes Naade sig og forlod Salen.

— Nu gik Naaden! sagde en Dame til sin Danser.

— Hinner om d e t! sagde Kavaleren og trampede ivrigt videre.

Baronens Øjne gnistrede, da han saa' Vilde gaa sin Vej uden først at have indhentet hans Tilladelse. Blodet fór ham til Hovedet, og hans første Indskydelse var at trække sig ud af Dansen og ile efter hende for med Magt at føre hende tilbage. Dog, han havde Besindelse nok til ikke at ville vække unødig Opsigt. Men hun skal lystre, lystre, l y s t r e! skreg det i ham. — Om jeg saa skal tærske hende f l a d, skal hun lystre! — Og Tanken om, hvilke Ydmygelser han skulde finde paa at straffe hende med i Aften, naar de blev ene oppe i Soveværelset, gav sig til at male rundt og rundt i hans Hjerne. Og paa én Gang stod Hævnen klart for ham i det ene Ord: K y s k h e d s b æ l t e t! Hun skulde straffes, som hans Forfædre før ham havde straffet deres oprørske Hustruer! Han havde tidligere

truet hende dermed. I Aften skulde Trusselen udføres! . . . Saa kunde hun gerne rende til Greven!!

Og han næsten lo ved denne Tanke og gottede sig, som en sindssyg gotter sig ved Undfangelsen af en forrykt Ide.

Thi i den Grad var denne arme Helmuth, dette sølle Menneske, som af Naturen var Skikkeligheden og Medgørligheden selv, bragt ud af sine Fuger, at der var Øjeblikke, hvor han uden Vaklen kunde have dræbt sin Hustru med et Slag af sin Næve!

Og paa den anden Side: havde hun blot en skønne Dag kastet sig om hans Hals og lovet Bod og Bedring — han vilde have væltet hele Skylden paa sig, knælet ned for hendes Fødder og tryglet om Tilgivelse for alt det onde, han havde forvoldt hende.

Thi han var nu, som forhen, elleskudt af hendes hvide Kød, af hendes hele Legemes Dejlighed . . .

Da Dansen var forbi, gav Baronen sig tilsyneladende rolig til at samtale med nogle af de omkringstaaende Gæster, klappede dem nedladende paa Skulderen og sagde, at de skulde bare hænge i med at more sig. Natten var deres egen! Men alt som han talte, gled han lurende og snarøjet nærmere og nærmere hen ad Døren til; og da han havde naaet den, sneg han sig i et ubevogtet Øjeblik ud og skyndte sig ad Trappen op til Kontoret og ind i Salonerne.

Hans Hænder var knyttede, og han mumlede uophørlig Skældsord mellem Tænderne, medens han forgæves stormede rundt og søgte og søgte . . .

Men nede i Havestuen steg den folkelige Lystighed. Der kunde vel være gaaet det meste af en Time, siden Herskabet havde trukket sig tilbage.

Jørgen Hingstepasser stod inde i Borgestuen og tog nogle Dansetrin foran Mette Malkepige, som han havde faaet maset op i et Hjørne mellem Væggen og Bordet.

Og Mette lo af den gamle Excesser, saa Taarerne trillede ned af hendes cinnoberrøde Kinder.

— Aa nej, aa nej, Jørren, hvor Du dow teer Dig! gispede hun og trykkede Hænderne ind mod sin trinde Barm — Jæ sprækker! sagde hun.

Musikken fra Balsalen klang højt gennem de aabne Døre. Og Snakken og Støjen hørtes tydeligt langt ud over Borggaarden, hvor Hektor og Ajax, nu det var blevet mørkt, og deres Vægterinstinkter var begyndt at røre paa sig, rasede i et formeligt Delirium af Gøen henne foran deres Villaer under Lindetræerne.

I Natten klam og kold
bag Frederetsjas Vold . . .

sang Gammeljørgen og gjorde en pludselig Attake paa Pigen for at hugge et Kys fra hende. Men Mette gav ham et saa kraftigt Stød lige midt paa Krigsmedaljen, at han tumlede bagover og sank sammen som en Klud, ned paa en Bænk.

— Av for Satan! sagde Damen, hun havde slaaet Fingrene paa Hæderstegnet. Og saa fór hun forbi den gamle, ind i Salen og forsvandt mellem de dansende.

Jørgen sad tilbage en Stund og vippede med Øjenlaagene som en Ugle, der grunder over Livets Fænomener.

— Aa hold Kæft! snærrede han saa henvendt til Hundene ude i Gaarden.

Derpaa fik han sig møjsommeligt stavlet paa Benene og listede afsted samme Vej som Pigen.

Ude i Forstuen foran „Salen" stødte han paa Niels Tjener, der kom fra Køkkenet med en Terrin fuld af Punch mellem Haandfladerne og Kopper dinglende ved deres Hanke paa alle sine ti udspilede Fingre.

— Her er Most for Hjertet, gamle! sagde Niels og holdt Terrinen hen under Næsen paa Medaljemanden.

I Natten klam og kold
bad Frederetsjas Vold . . .

tog Jørgen øjeblikkelig fat igen og begyndte paa ny sine Danseøvelser.

— Jørren, Jørren! skreg Marie Kokkepige og greb fat i hans Frakkeskøder — Du vælter jo Punchen!

— Jæ sku' ka'ske heller vælte D i g, Svup-Marie, spurgte den gamle og vendte sig om mod Pigen med stivdrukne, forbitrede Øjne.

Men i næste Nu smilede han fjollet-henrykt over hele Ansigtet, klaskede de store, svedige Næver gemytligt sammen, tog et Par Dansetrin og stemmede ufortrødent i med sin uopslidelige klamme Nat . . .

Paa én Gang opstod der et underligt Røre inde i Salen; man raabte og skreg og stimlede sammen om Vinduerne der vendte ud mod Haven.

— Hva' er der? Hva' er der? lød det.

— Det véd jeg ikke!

— La' mig komme til!

— Aa Sludder;

— Jamen hva' er der da?

— Der er no'et, der brænder!

— Er der no'et, der brænder?

— Ja, se, hvor det lysner op ovre bag Hækken!

— Det er borte paa den anden Side Fjor'en!

— Gu' er 'et ikke nej, dit Fjols!

— Hva' er det da?

— Det er Maren Forlises Hus!

— Hva' er 'et? hvinede Maren.

— Næi, sagde en — det ligger jo helt ovre vesterpaa!

— Det er S t r a a h y t t e n! raabte Karen pludselig. Hun var en af de ivrigste ved Vinduerne.

— Det er 'et sgu osse! sagde en — Det er sgu Straahytten!

— Det gamle Lokum! bemærkede en anden — La' d e t bare ry'e!

Men Forkarlen sprang frem paa Gulvet og slog op med Haanden.

— Stands, Musik! raabte han — Her er Ildebrand paa Gaar'en!

Musikken standsede øjeblikkelig og kravlede ned ad Forhøjningen. Og de Gæster, som endnu intet havde hørt om Sagen, stimlede sammen i ængstelig Forvirring. Nogle Kvinder hvinede op og vilde hjem! og et Barn gav sig til at græde.

I Natten klam og kold
bag Frederetsjas Vold . . .

sang Gammeljørgen med Smil om Mund; han stod henne i et Hjørne og øste Punch op i Kopperne af Terrinen, som Niels Tjener i en Fart havde stillet fra sig paa Bordet. Jørgen bekymrede sig i saadanne Stunder ikke om Bagateller.

— Der er I l d! skreg en ham ind i Øret.

— Er der I l d? mumlede Medaljemanden rolig. — D e n har jæ vaaren med paa mange Gange!

Og han fortsatte sindig sit delikate Hverv.

Men Forvalteren havde skyndt sig op ad Kontortrappen for at underrette Herskabet.

Han bankede ilsomt paa Døren og traadte ind:

— Hr. Baron, Straahytten brænder!

Baronen sad henne ved Skrivebordet, bøjet over en Regnskabsbog. Han syntes saa stærkt optaget af Arbejdet, at han ikke hørte Forvalterens Melding.

— Straahytten brænder, Hr. Baron!

Helmuth drejede langsomt Hovedet om mod den talende. Hans tykke Ansigt var gustenblegt, og hans Øjne var matte og udtryksløse som overtrukne med en Hinde. Han vilde tale, hans Mund bevægede sig; men der kom ikke en Lyd over hans Læber.

— Er Baronen syg? spurgte Forvalteren forskrækket og traadte nærmere.

Helmuth stødte med en Kraftanstrengelse Stolen tilbage og rejste sig.

— Gu' er jeg ikke syg, nej! sagde han brutalt og med underlig tyk og grødet Stemme. — Hvor Fanden falder det Dem ind?

— Hr. Baronen saa' saa daarlig ud . . .

— Aa, det er Spe'taklet dernede! Jeg har no'et ondt i Hovedet! Til næste Aar holder vi Høstgilde ovre i Vognporten; husk det! . . . Hva' vil De mig?

— Der er Ild i Straahytten, Hr. Baron; vi kan se det fra Vinduerne dernede.

— Hvorfor Fanden gaar De saa ikke ned og slukker, Mand? Hva' kan det nytte, at De kommer herop?

— Jeg mente, at Baronen skulde dog vide . . .

— Ja, ja! det er godt! det er godt! — Fanden med Hytten, den er vel leveret! Men sørg for, at Træerne ikke brænder . . . Lad den store Vandvogn fylde ved Kopumpen; og lad Mandfolkene trække af Sted med den og Sprøjten. Vi kan ikke komme til med Hestene dernede. Men her er jo Folk nok.

Forvalteren vendte sig mod Døren for at ile af Sted og parere Ordre, da der i det samme lød hurtige, snublende Trin op ad Trappen, og en Karl styrtede ind, ligbleg og forstyrret.

— Der er Mennesker inde i Hytten, stammede han aandeløst — vi hørte dem skri'e . . . jæ aa Anders aa Jakob . . . di skreg saa grusomt . . . men vi kunde ikke komme til . . . det brænder over det hele . . . aa Gu', aa Gu' . . .!

Forvalteren stødte Karlen til Side og styrtede ud.

— Kom med, Rasmus! raabte han. — Rend ned og hent Brandhagerne! Ta' et Par Mænd med Dig! Og rend saa ned og prøv paa at faa dem ud dernede. Vi kommer efter med Sprøjten! . . . Hvem Satan i hede Helvede kan osse finde paa aa gantes med Svovlstikker dernede! . . .

Helmuth blev staaende midt paa Gulvet og stirrede

et Øjeblik sløvt efter de to Mænd, der tumlede ned ad Trappen. Og han hørte Forvalteren raabe op nede i Gaarden og give Befalinger. Klapren af hastige Fodtrin lød hen over Stenbroen. En Port hvinede paa sine Hængsler og smældedes haardt tilbage mod Muren. Buldrende Vognrumlen hørtes og Skrigen og Larmen og Lyd af mange Stemmer. Og Vinduerne i Værelset klirrede, da de jog op over Borggaarden med den raslende Sprøjte og den tunge Vandvogn og forsvandt bag Gavlen og ned gennem Haven.

Og saa blev alt pludselig Dødsens stille. —

Baronen var paa ny sunken om i Stolen foran Skrivebordet. Han lignede et Menneske, der er bleven ramt af et Slag: Ansigtsudtrykket var sløvt og ubevægeligt, Blikket udslukt, og Munden halvt aaben. Hele det svære Legeme sad slapt og sammenkrøbet i Stolen, med hængende Arme og udspilede Ben. Man skulde troet ham død, hvis ikke Fingrene paa den højre Haand af og til med næsten regelmæssige Mellemrum havde slaaet nervøst-afværgende ud i Luften, medens samtidig hans Aandedræt hver Gang forstærkedes til en dyb, vaandefuld Stønnen, der lød som et idelig gentaget:

— Aaja . . . aaja . . . aaja . . .

Gildeslarmen nedenunder var fuldstændig ophørt. Alle Gæsterne, baade de gamle og de unge, voksne og Børn, havde forladt Salen og var ilet af Sted over Hals og Hoved ned til Brandstedet. Saa længe man mente, at det slet og bart var ene Hytten, der brændte, tog man det, efter det første Øjebliks Ophidselse, med forholdsvis Ro. Man sagde Vittigheder og spøgte og lo, og Musikken blev opfordret til at tage fat paa en frisk. Men da der saa kom Melding om, at der var Mennesker inde i Straahytten, og at man havde hørt dem skrige og jamre og raabe om Hjælp, da var Folk styr-

tet som besatte af Sted ned gennem Haven og Bøgealléen. Thi nu var der dog noget af Interesse at løbe efter. Og det var med den største Vanskelighed, at Forvalteren kunde faa samlet Mandskab nok til at trække af med Sprøjten og Vandvognen; saa forhippet havde man været paa at komme betids ned til Straahytten og faa hørt s i n Part af Skrigene.

Og dog kom de fleste for silde. Thi da det store Gros af nysgerrige naaede Hytten, var den allerede styrtet sammen og laa nu kun som en ulmende og rygende Askehob, der lyste matrødt frem mellem de grønne Buske. Ogsaa Ilden i de omkringstaaende Træer var slukket, døet ud af sig selv, fordi Branden ikke havde været kraftig og langvarig nok til at udtørre Grenene.

Men hedt var der i Brandtomtens umiddelbare Nærhed. Og bagfra pressede Folk paa for at komme til at se og høre.

— La' vær' aa mas saaden paa, for Satan! skreg man i de forreste Rækker — I myre vos jo op i Ilden!

— Vi kan ikke gøre for 'et! Det er dem bagved!

Der opstod en myldrende Trængsel i den smalle Allé. Og paa Stien, som førte ind til Hytten, næsten sloges man.

Og saa var der tilmed saa mørkt her under Træerne, at man ikke kunde se en Haand for sig.

— Plads! Plads! Va'sko! lød det saa fra Folkene, der kom slæbende med Vandvognen og Sprøjten.

— Vi ka' ikke røre vos! peb en forklemt Fruentimmerstemme.

— Ja, hva' v i l I her osse!

— Va'sko! Plads! Va'sko!

— Gaa hjem, Fruentimmer! I fylder bare op! raabte Forvalteren. — Eller gaa ned ad Skoven til, mens vi svinger ind!

Og han gik frem foran Vandvognen med en tændt

Lygte i Haanden og mejede Mængden til Side med Armene.

— Brænder det? raabte han ind.

— Nej! svaredes der tilbage. — La' bare Sprøjten bli'e; og kom med Vognen og Spandene!

Og hele Mandskabet tog saa fat paa Vandvognen og fik den slæbt frem ad Stien op paa Siden af Brandstedet.

Og Hoben stimlede igen til og lukkede sig om Stedet som et Hav.

— Har I hørt no'et? spurgte Forvalteren, da han stod foran Ruinen.

— Aldrig en Smule! Den var styrtet, da vi kom.

— Smid saa Vand paa! . . . Flyt Jer, Folkens!

Tappen blev taget af Vandvognen, Spandene fyldt, og Indholdet pøsedes ud over de glødende Emmer. En hvislende, brusende Lyd hørtes, og en Sky af Aske og halvbrændt Straa hvirvledes de nærmeste i Næse og Øjne.

— Føj for Satan! Det er da et ledt Stykke Arbejde!

— Har I slet ingenting hørt? spurgte Forvalteren igen.

— Næi; der har sgu ikke været no'et!

— Gu' har der saa! sagde Rasmus — Vi hørte dem skri'e li'saa riveli'! Hva' Anders?

— D e t gjo're vi! sagde Anders — Hva' Jakob?

— Grangiveli' som di ha'de en Kniv i Halsen! sagde Jakob.

— Ellers skulde da osse Fanden staa i Jer, at lave vos al den Postyr! . . . Mer Vand paa, Folkens! . . . Og prøv saa med Brandhagerne! . . . Flyt Jer, at vi kan komme til! . . . Aa, Jens Kusk, gen dem væk!

Forvalteren stod med Lygten højt hævet over sit Hoved. Thi efterhaanden som Vandet flød ud over Brandtomten og slukkede de glødende Emmer, var det blevet mørkere og mørkere; og nu gik man i Gang med Brandhagerne.

Pludselig lød der et skingrende Kvindeskrig, ledsaget af en forfærdet Mumlen blandt Mændene.

Midt i Askehoben havde et Øjeblik vist sig de mørke Konturer af et Menneskes Hoved, Overkrop og Arme. En af Brandhagerne havde faaet fat i Skulderen paa det og rejst det over Ende; men Taget var straks glippet igen, og Skikkelsen var sunken tilbage i Dyngen.

Alt Arbejde standsede et Par Sekunder.

— Ka' I se! hviskede Rasmus — Der var den ene.

— Flere Lygter! Flere Lygter! skreg Forvalteren.

Men der var ikke flere Lygter. Og nogle Mænd blev sendt af Sted op paa Gaarden.

I det samme opstod der Uro og Røre ved Indgangen til Stien.

— Der er Baronen! Der er Baronen! lød det; og Folk veg til Side og gjorde Plads for Helmuth, som ilsomt banede sig Vej frem mod Brandstedet. Hans Ansigt var endnu paafaldende blegt, og hans Øjne flakkende og urolige. Men ellers var der intet usædvanligt hos ham at spore.

— Er der saa nogen? spurgte han hurtigt, da han var naaet hen til Forvalteren.

— Ja, Hr. Baron! Og der er gaaet Bud op efter flere Lygter . . . .

— Hvorfor arbejder I ikke? Ryd til Side!

— Vi er bange for at volde Skade, inden der kommer mere Lys . . .

— Kom her med Lygten!

— Jeg tror ikke, at Baronen skal gaa derind, der er Ild endnu i Bunden . . .

Helmuth rev Lygten til sig uden at svare, løftede den i Vejret og gik et Par Skridt frem.

— Staar I her? sagde han saa pludselig, og det gav et Ryk i ham.

Det var Karen og Kaninen, han havde faaet Øje paa. De stod allerforrest i Hoben og saa' til med store,

opspilede Øjne fulde af Spænding og angestfuld Forventning.

— Hva' staar I her efter? gentog Baronen — Gaa op med Jer! I har ikke no'et her at gøre! . . . Tag Karen med Dem, Frøken Jansen, og gaa op!

— Mama har sæl sagt . . . forsøgte Baby.

— Sludder, Tøs! afbrød Helmuth hende, og Blodet begyndte at stige ham til Hovedet — Jeg vil ingen Vrøvl høre! . . . Er Kammerjomfruen hernede? spurgte han saa.

— Jo . . . lød en spag Stemme.

— Ta' Pigebørnene med Dem op og faa dem i Seng!

— Jo . . .

Kredsen aabnede sig, og Karen og Frøkenen forsvandt.

— Nu er di her med Lygterne, Hr. Baron . . .

— Godt! Tag saa fat . . . Men forsigtigt!

Og Lygterne blev fordelt omkring Brandstedet. Og Rydningsarbejdet begyndte.

— —

To sorte, tilsværtede og af Ilden halvtopædte Lig fandt man under Straahyttens Ruiner: Baronesse Alvilda og hendes smukke Fætter.

— — —

— Vorherre ska' nok vidde aa r a m m e! sagde Stine Napoleon til Put-Amalie, da de nogle Timer senere skravlede af Sted sammen ad Næsgaardene til. — Og d e t er di S t o r e! tilføjede hun haanligt — som skal gi' vos Eksempel!

— Hi, hi! gnækkede Amalie og skudrede sig i Nattekulden — Det er sgu fra d e n Kant, a' Møjet kommer! Nu ser vi d i t Ben!

— — —

Jerslev pr. Rødsten.

Aa, Moder, Moder, Du maa lade mig komme hjem,

hører Du, jeg vil ikke være her mere, aldrig har jeg dog oplevet noget saa forfærdeligt!

Vi havde Høstgilde i Gaar paa Næsset, og saa allerbedst som vi dansede, kommer der en Mand løbende op fra Haven og siger, at det lille Straahus brænder, Du véd, nede ved Bøgealléen. Og der bliver sendt Sprøjte og Mennesker derned, og Karen og jeg var der ogsaa. Og de sagde, at de havde hørt nogen skrige derinde og raabe om Hjælp. Men vi hørte da ingenting, medens vi var dernede. Men saa var der en, der fik fat med en Brandhage i et Lig, som rejste sig, men straks faldt om i Ilden igen. Det var forfærdeligt, jeg var lige ved at besvime. Men Karen vilde jo blive dernede og se. Men saa kom Baronen og sendte os op med Kammerjomfruen, og vi maatte gaa i Seng. Jeg sov naturligvis næsten ikke, for min Hoste var bleven saa slem, fordi jeg havde staaet dernede i min klare Kjole uden Overtøj paa, og i Dag gør det saa ondt i mit Bryst. Men saa i Morges var der nogen, der bankede paa min Dør, da jeg sov over mig. Og saa er det Kammerjomfruen, der næsten falder ind i mit Værelse og græder og græder, saa jeg næsten ikke kan forstaa hende. Aa lille, lille Moder, og véd Du saa, hvad det var? Jeg kan næsten ikke fortælle det, for jeg troede ikke, at saadant noget kunde ske! Det er Hendes Naade, de har fundet nede i Straahytten; det er Hendes Naade, de havde hørt skrige saa forfærdeligt. De fandt hende liggende dernede helt sort og brændt og alt Tøjet var brændt af hende. Det stakkels, stakkels Menneske. Og Grev Scheele fandt de ogsaa; de laa begge døde under den glødende Aske. Hvordan det er gaaet til, er der ingen, der véd. De har vel siddet og talt sammen derinde og røget Cigaret, og saa har de været uforsigtige ligesom den Gang med Clara Mascani, jeg skrev til Dig om. De ulykkelige Mennesker dog, det maa have været forfærdelige Øjeblikke, og ingen

kan begribe, at de ikke er løbet ud, da de opdagede Ilden. Og hvor maa det dog være forfærdeligt for Baronen, der holdt saa meget af sin Kone; nu fortryder han da vist sit daarlige Humør i den sidste Tid; men for sent!

Karen ligger inde i Enkebaronessens Seng og græder og græder; men nu er hun da faldet lidt hen. Enkebaronessen kom i Morges og hentede os her over til Jerslev; det vil sige, hun blev selv paa Næsset hos Sønnen, men Kammerpetersen tog med os. Jeg ved ikke, hvor længe vi skal blive her. Men maa jeg ikke komme hjem til Dig? Vil Du ikke skrive til Baronen, at jeg skal komme straks. Du kan jo fortælle ham, at jeg er syg; og det er jeg jo ogsaa, for jeg har længe haft ondt i mit Bryst og Hoved, og nu er det blevet meget værre.

Lille, lille Moder, lad mig komme hjem til Dig og de andre! Bare jeg aldrig var rejst fra Jer; jeg synes næsten, at det var Synd af Dig at sende mig bort, for jeg har aldrig haft det godt her. Bliv nu ikke bedrøvet over, at jeg taler saadan; jeg skal være saa god, saa god imod Dig, naar jeg kommer hjem!

Grev Scheele var slet ikke med ved Høstgildet, saa vi kan ikke begribe, hvorledes han pludselig er kommen ned i Straahytten. Der er saa mange her, der taler ondt om ham, men det tror jeg ikke, for baade Karen og jeg kunde saa godt lide ham. Hvad skal der dog nu blive af Karen? Hverken Fader eller Moder har hun mere. Saa maa jeg da være saa taknemmelig, at min egen lille, søde Moder lever! Og det er jeg jo ogsaa, men mit Hoved er saa fortumlet, at jeg slet ikke kan tænke. Jeg har bare et eneste Ønske, og det er, at jeg maa komme hjem med næste Skib; maa jeg ikke nok?

Naar Du skriver straks, kan Brevet være her paa Onsdag, og jeg kan rejse paa Lørdag. Søde, lille Mo-

der, Du maa ikke sige Nej, for saa tror jeg, at jeg dør.

Skriv nu straks, hører Du.

Din hengivne
Kanin.

Jeg synes ikke, at Du skal fortælle Børnene noget om denne forfærdelige Begivenhed; Du kan jo bare sige, at jeg er syg. Og det er jeg jo ogsaa, og jeg bliver vist aldrig rask mere.

Enkebaronessen var da saa igen rykket ind paa Næsset. Huset i Jerslev stod tomt, Møblerne var flyttede, og Rigmor og Pagtens Ark var solgt. Men Stasia var fulgt med sit Herskab, og de to Kvinder havde paa ny taget det grønne Gæsteværelse i Slottets venstre Fløj i Besiddelse.

Der var intet Tegn paa, at Straahyttens Brand og de to ulykkelige Slægtninges sørgelige Endeligt havde gjort noget større Indtryk paa Hendes gamle Naade. Hun bar sit Hoved højt som forhen, og den døvstumme maatte hver Aften præcis ti sætte Papilotterne i de graa Raadsherrekrøller.

Og hun kunde sandelig ogsaa, den gamle Hædersfrue, i disse svære Tider have al sin baade ydre og indre Energi behov; thi da hun Dagen efter Branden rullede ind paa Slottet, havde hun fundet alt i den vildeste Forvirring . . .

Jens Kusk, som efter Forvalterens Ordre var kørt til Jerslev efter Naaden, havde jo maattet berette Begivenheden, saa godt han formaaede. Og Damen havde lyttet alvorlig og uden Hysteri til hans Forklaringer og spurgt og nikket.

— Hvad siger min Søn?

— Baronen har lukket sig inde paa Kontoret.

— Hum! . . . Er der ingen, der har prøvet paa at komme ind til ham?

— Jo, baade Forvalteren og Tjeneren har vaaren ved Døren; men han svarer dem ikke. Og saa var 'et, at Forvalteren skikkede mig af Sted.

— Og Pigebarnet, Karen?

— Hun græder jo, Pejsen, aa er helt fra det.

— Og Mamsellen er vel bleven syg?

— Frøkenen er syg, ja. Men hun sidder dog oppe ved Karen.

— Naa dog! . . . Og hvor har man lagt . . . lagt . . . de døde?

— Hendes Naade og Greven ligger oppe i Riddersalen.

— Er der gaaet Bud efter Herredsfogeden?

— Jo, Forvalteren er sæl kørt til Byen med Jagtvognen.

— Naa! . . . Kan Du ikke køre lidt stærkere, Jens!

— Jovel!

Og Jens piskede paa Hestene, og Karossen fór i jagende Fart ad Næsset til . . .

I Vestibulen ved Foden af Taarntrappen stod Kammerjomfruen og Husjomfruen og modtog den gamlə Frue med Suk og Hændersvriden.

— Stille! sagde Enkebaronessen, da de begge begyndte at skrige op under Jammer og Graad. — Gaa til Jert Arbejde, og opfør Jer som voksne Mennesker! . . . Har min Søn vist sig?

— Aa Gud, aa Gud, nej, Baronen vil jo ikke lukke op!

— Aa Jesus, Jesus, sikken Ulykke, sikken Ulykke!

Baronessen skyndte sig op ad Taarntrappen og gennem Salonerne hen til Døren ind til Kontoret. Hun gav sig ikke engang Tid til at tage Overtøjet af.

Da hun stod foran Døren, lyttede hun først med tilbageholdt Aandedræt. Derpaa bankede hun paa:

— Helmuth, det er mig!

Intet Svar.

— Helmuth! . . . Er Døren til Kontortrappen ogsaa laaset? spurgte hun Niels Tjener, der var fulgt efter hende.

— Ja, Deres Naade; vi har prøvet!

Fru Juliane bøjede sig ned for at kigge gennem Nøglehullet. Men Nøglen sad i, og hun kunde intet se.

— Helmuth! raabte hun og ruskede i Laasen. — Hører Du ikke! Luk op! Det er mig, din Mo'r! . . . Har han været i Seng i Nat?

Nej, Deres Naade.

— I har vel . . . Der har vel . . . Har I hørt nogen Larm derinde fra?

— Nej, Deres Naade, ikke en Lyd.

Den gamle Frue sukkede lettet.

— Du maa hente Smeden! sagde hun saa — Ind s k a l vi!

Niels vendte sig for at løbe af Sted, da Nøglen i det samme blev drejet om. Døren gik op, og Baronen viste sig paa Tærskelen.

— Er det Dig, Mor?

— Helmuth, min Dreng! udbrød Baronessen uvilkaarligt og greb Sønnens Haand — Det er da godt, at Du har været fornuftig!

Baronen drog hende med ind i Kontoret; og Døren lukkedes atter.

— Stakkels, stakkels Helmuth! sagde den gamle — Hvordan er dog alt dette gaaet til?

Baronen slog uvillig ud med Haanden.

— Har Du set hende? spurgte han.

— Nej . . .

— Hvor har de lagt . . .

— Oppe i Riddersalen. Der ligger de begge to.

— Jeg vil ikke ha' h a m her paa Gaarden! Lad ham straks blive kørt over til Holgersminde!

— Ja, ja, Helmuth; men Herredsfogeden maa vist først ta' Syn.

— Herredsfogeden?

— Ja; Forvalteren er kørt ud efter ham. Jeg tænker, her skal holdes et Slags Forhør.

— Jeg viser mig ikke! sagde Helmuth afgjort.

— Du kommer dog vist til det . . .

— Skal jeg ogsaa forhøres maaske?

— Næi, det skal Du vel ikke . . . Men Herredsfogeden maa vist ha' noget at vide om de nærmere Omstændigheder.

— Det kan de andre sige ham! De véd meget bedre Besked . . . Jeg kan ikke staa der og snakke om den Historie! Den Sag kommer ikke mig ved! Hvad kan jeg gøre for, at han og hun ligger og . . . ligger og horer sammen!

— Stakkels, stakkels Dreng! sagde den gamle Frue og klappede Sønnen paa Armen. Men Helmuth trak sig igen bort ligesom angest for Moderens Berøring.

— Du maa ta' Dig af Sagen, sagde han — Spørger From efter mig, saa sig, at jeg vil ingen se. Det maa han da kunne forstaa!

— Ja ja; jeg skal nok . . . Har Du faaet noget at spise i Dag, Helmuth?

— Nej.

— Vil Du ikke ha' noget?

— Nej!

— Jamen, Helmuth. Du har ikke godt af . . .

— Plag mig ikke!

— Vil Du da heller ikke prøve paa at lægge Dig lidt . . .

— Hum! sagde Baronen utaalmodig. — Gaa nu ned, Mo'r! Der kommer en Vogn. Det er vist dem.

Og han skød lempelig sin Moder hen mod Døren.

— Jeg lukker af igen! sagde han — Og jeg lukker ikke op for nogen som helst!

— Nej, nej, min Dreng; jeg skal nok sørge for, at

Du faar Lov at være heroppe i Fred! . . . Men jeg har tænkt paa, Helmuth, om det ikke er rigtigst at sende Kammerjomfruen med Karen og den lille Jansen over til Jerslev foreløbig! Hvad mener Du? De kan jo faa Mad hos Postmesterens?

— Gør, som Du vil! Det kommer ikke mig ved!

Og Døren lukkedes, og Nøglen blev drejet om.

— — —

Da Forvalteren en Timestid senere kom kørende med Herredsfogeden og Doktor Larsen, som den sidste havde beordrer medtaget, modtog Enkebaronessen dem ude i Galleriet.

De to Herrer følte sig, som naturligt var, dybt rystede over Nattens Begivenheder; og Hendes gamle Naade repræsenterede ved denne Lejlighed som altid, naar hun optraadte, Ligevægten og Overlegenheden.

— Og Deres ulykkelige Søn? spurgte Doktoren næsten med Taarer i Øjnene. — Hvordan bær' han Slaget.

— Ja—a, stakkels Dreng, sagde Baronessen med et Suk, — han har jo lukket sig inde og vil ingen se! . . . De forstaar, min bedste, henvendte hun sig til Herredsfogeden — at under disse Omstændigheder maa man holde ham en Del til Gode? Han har bedt mig undskylde sig hos Deherrer; han . . .

— Naturligvis, naturligvis! sagde Herrerne — Under disse Forhold . . .

— Og han ønskede jo gerne, vedblev Fru Juliane — at . . . Grevens Lig fjernedes saa hurtigt som muligt her fra Næsset. Det er ham ubehageligt at . . .

— Ja, ja! nikkede Herredsfogeden — Selvfølgelig! . . . Men Deres Naade forstaar, der er jo visse Formaliteter . . .

— Naturligvis!

— Hvor har man . . . æ . . . anbragt . . .

— Heroppe i Riddersalen.

— B e g g e??

— Begge, ja . . . Det er jo Forvalteren, der har maattet ordne det. Helmuth . . .

— Ja, ja! . . . Kunde vi maaske . . .?

— Ja, nu ska' jeg ringe paa Tjeneren! . . . Skal Brandforhøret afholdes her paa Stedet?

— Saa slipper vi jo nemmest over det, ja.

— Helmuth . . . Det er jo altsaa ikke nødvendigt, at min Søn . . .

— Véd Deres Naade noget om, hvorledes Branden blev opdaget?

— Det var nede fra Dansesalen.

— Opholdt Deres Naade sig dernede dengang?

— Jeg deltog aldeles ikke i Lystigheden i Gaar, min bedste! sagde den gamle Frue og rystede Krøllerne — Jeg kukkelurede i Jerslev! Min Svigerdatter og jeg satte ikke større Pris paa hinandens Selskab, véd De! . . . Niels, vedblev hun og vendte sig mod Tjeneren, der var kommen til Stede — vil Du ledsage Deherrer over . . . over . . . Hun fuldendte ikke Sætningen, men slog med Haanden ud mod Fløjdørene til Riddersalen nede for Enden af Galleriet.

— Jovel, Deres Naade.

— Og saa er det bedst, Du lader Julius hente Forvalteren op. Doktoren og Herredsfogeden ønsker at gøre Jer nogle Spørgsmaal! . . . Ja, vi ses vel, Deherrer, inden De tager af Sted?

Herrerne bukkede. Og Enkebaronessen trak sig tilbage ind i Salonen, hvis Dør Niels aabnede og lukkede.

— Pokkers gammelt Jærn! mumlede Doktor Larsen og saa' beundrende efter Damen.

— Ja, næsten uhyggelig! mente Herredsfoged From — Det var jo dog hendes Søns Kone!

— —

Ligsynet blev foretaget. Og Brandforhøret afholdt.

Af samtlige Hovedvidners Udsagn fremgik, at Ilden

efter al Sandsynlighed maatte være opstaaet ved Uforsigtighed, udvist af de to ulykkelig omkomne.

Men et uoplyst og uforstaaelige Punkt var der i Affæren: Hvorfor havde Greven og Baronessen ikke forladt Straahytten, da de opdagede Ilden?

De behøvede jo blot at have stødt Døren op for straks at have været uden for al Fare!

Kunde bemeldte Dør stænges af udvendig fra?

Ja.

H a v d e den været stænget?

Derom kunde ingen Vished erholdes. Thi Rasmus Møller, Jakob Hansen, Mosemand kaldet, og Anders Nielsen, der først af alle havde været til Stede ved Brandstedet, var bleven saaledes bragt ud af Fatning ved at høre Skrigene og Nødraabene inde bag Flammerne, at de øjeblikkelig var løbet tilbage til Slottet for at gøre Allarm.

Men det var ikke rimeligt, at Døren havde været stænget udefra. Thi hvem skulde have gjort det om end blot for Løjer og Spøgs Skyld? Alle var optaget af Dansen og Festligheden, og ingen vidste noget om, at de tvende afbrændte havde søgt Tilflugt i omtalte Hytte. —

Et andet Punkt var dette:

Var den afdøde Baronesses Fraværelse fra Slottet bleven bemærket, før Ulykken konstateredes?

Her vilde det have været ønskeligt, om Baron Helmuth havde været nærværende for at give Svar. Men Hans Højvelbaarenheds fortvivlede og nedbøjede Tilstand var traadt hindrende i Vejen.

Hvorpaa Forvalter Christensen forklarede, at han, Christensen, havde truffet Hans Højvelbaarenhed siddende oppe i Kontoret, beskæftiget med Godsets Regnskaber, da han var ilet op for at give Meddelelse om Branden. Og at Baronen havde givet Ordre til, at Sprøjte og Vandvogn hurtigst skulde køres ned til Brandstedet, og derpaa selv et Øjeblik efter var kom-

men til Stede og havde deltaget i Rydningsarbejdet. Men da Ligenes Identitet var bleven godtgjort, havde han, Baronen, skyndsomst forladt Pladsen og begivet sig op paa sit Kontor, hvor han havde tilbragt Natten og Morgenen bag aflaasede Døre og uden at ville tilstede andre end Hendes Naade, sin Moder, Adgang. —

Og efter at der endnu var blevet afhørt en Del Vidner, hvis Udsagn alle gik ud paa det samme, nemlig at de først var ankommen til Ulykkesstedet, efter at Branden saa godt som var forbi, afsluttedes Forhøret og Vidnerne demitteredes.

Konklusionen af Undersøgelsen blev dernæst følgende:

De afbrændte anses for frivillig at have søgt Døden; medens Skrigene og Nødraabene menes at maatte tilskrives Dødskampen.

Efter at have meddelt Enkebaronessen dette Resultat tog Doktoren og Herredsfogeden Afsked. Og Gemytterne paa Slottet faldt til Ro.

— — —

Om Eftermiddagen blev Grev Scheeles Lig transporteret over Fjorden til Holgersminde. Man benyttede dertil den lille, hvide Baad, som fandtes fortøjet ved Badehusflaaden nede bag ved Klitterne.

Og Dagen for Baronesse Alvildas Begravelse blev fastsat. Højtideligheden skulde foregaa i al Stilhed. Der skulde ingen Gæstereren finde Sted og intet Følge indbydes. — Det var Hendes gamle Naade, som traf disse Bestemmelser.

Da hun et Par Gange havde henvendt sig til Sønnen for at spørge om hans Mening, men stadig havde faaet det samme Svar: Gør, som Du vil; det kommer ikke mig ved! havde hun besluttet foreløbig at handle efter egen Konduite.

Karen var rejst, og Kaninen var rejst. Ogsaa disse Afgørelser havde Enkebaronessen været ene om at træffe. Efter hendes Diktat havde Forvalteren maattet

skrive til den gamle Grevinde i København. (Det havde været umuligt at formaa Helmuth dertil. Og sin egen Haandskrift vilde Fru Juliane ikke udsætte for denne „gamle Tætkams“ Kritik!) Og der var pr. Omgaaende kommet som Svar en ligefrem Rekvisition fra Grevindens Sagfører, der, efter nogle almindelige og vel turnerede Vendinger i Anledning af „den sørgelige og i høj Grad beklagelsesværdige Ulykkeshændelse“, forlange Barnet udleveret; „da det formodedes, at Hans Højvelbaarenhed Hr. Baron v. Leunbach under de forhaandenværende irregulære Omstændigheder ikke ønskede at gøre noget Krav paa den unge Pige gældende. Ligesom det ej heller formentes, at Hr. Baronen havde nogen Ret til at stille et saadant Krav, da Barnet ved Moderens Frafald jo ophørte med at staa i noget som helst tvingende Forhold til sin Stiffader, eftersom den paatænkte Adoption endnu ikke var bleven fuldbyrdet.“

P. S.

„Hvad den unge Piges Arvefordringer efter sin afdøde Moder angaar, skal jeg tillade mig i en senere Skrivelse at komme tilbage dertil . . .

Og Baby rejste.

Hun havde kastet sig om Enkebaronessens Hals og tryglet og besvoret hende om at maatte blive! Hun brød sig slet ikke om at komme tilbage til sin Grandmama: Jeg holder meget mere af Dig, Bedstemor, meget, meget mere af Dig! Aa, lad mig blive, lad mig blive! Jeg skal være saa sød og god og rar! Og Du skal nok faa Fornøjelse af mig! Lille Bedstemor, lad mig blive, lad mig blive!

Men hun maatte jo af Sted, Pigebarnet. Dog, den Dag Enkebaronessen havde fulgt de to unge Damer om Bord paa Damperen, havde der været et sentimen-

talt Minut, hvor hendes gamle Raadsherrehjerte stod paa Nippet til at tage Magten fra hendes ellers saa sobre og retlinede Hjerne! Den lille Karen havde klamret sig til hende og var ikke veget fra hende det Kvarter, Fru Juliane befandt sig paa Skibet. Og da Klokken ringede, og den gamle Frue skulde gaa fra Borde, laa Barnet igen om hendes Hals og bad hende saa ydmygt og rørende indtrængende om at tage hende med tilbage til Næsset, at Baronessen følte Taarerne stige op i sine hærdede Øjne, og for ikke at gøre sig til Latter for sig selv ved at bukke under for den lilles Sorg maatte hun med Magt rive sig løs og bede de omstaaende „om at binde den tossede Tøs", indtil Skibet vel var kommet i Gang . . .

Og imidlertid stod Kaninen, lille og bleg og med Hænderne i Traadhandskerne trykket haardt ind mod Brystet, hjælpeløs og raadvild, og overværede denne Scene, forglemt og upaaagtet, skønt hendes smaa, gode Øjne dog ogsaa var fulde til Randen.

— — —

Baronesse Alvilda blev stedet til Jorden i Leunbachernes rummelige Gravsted paa Næsgaardenes Kirkegaard.

Følget bestod kun af Hendes gamle Naade og Godsets Funktionærer samt Doktor Larsen og Herredsfoged From.

Præsten fra Syvbakke, der midlertidig fungerede i afgangne Mascanis Sted, holdt en Tale, der vakte almindelig Beundring paa Egnen ved Indholdets fine Hensyntagen og Ordvalgets noble Diskretion.

Efter Jordpaakastelsen og Slutningssalmen trykkede man tavs Enkebaronessens Haand og drog hver til sit.

Men da Fru Juliane allerede sad i Karossen, som skulde køre hende tilbage til Næsset, kom Pastoren og lagde sine Hænder mildt foldede i hinanden paa Vogndørens Kant.

— Deres Naade mener altsaa fremdeles ikke, at jeg bør søge en Samtale med Deres Hr. Søn?

— Nej, i alt Fald ikke foreløbig, Hr. Pastor.

— Vi bør lade ham gaa nogen Tid i Ro?

— Ja, jeg tror det.

— Ja, aa ja! . . . Og Gud skænke ham den fornødne Styrke! . . . Vil Deres Naade bevidne Hans Højvelbaarenhed min hjerteligste Deltagelse!

— Tak, det skal jeg.

— Far—vel!

— Farvel, Hr. Pastor! . . . Ja, saa kan Du godt køre, Jens.

Og Karossen rullede bort.

— Helmuth, sagde Fru Juliane, da hun en fjorten Dages Tid efter Begravelsen traadte ind paa Kontoret, hvor Sønnen som sædvanlig sad i Stolen foran Skrivebordet og stirrede sløvt ud gennem Vinduet — Helmuth, Slagter Krøyer er nede for at se paa de Stude!

— Forvalteren er vel hjemme?

Den gamle Frue gik tæt hen bag Baronens Stol.

— Helmuth, dette her gaar ikke! sagde hun.

— Lad mig være i Fred, Mo'r!

— Nej, Helmuth, vedblev hun indtrængende og lagde sin Haand paa hans Skulder — kom nu, hører Du! Herregud, Du maa jo dog ta' Dig sammen engang! Du vil ha' meget bedre af at ha' noget og ta' Dig for! Du sidder jo her og bliver rent syg til sidst! Kom nu!

Baronen vendte sit blege, oppustede Ansigt om mod sin Moder. Han svarede ikke, men saa' bare paa hende med et Par sløve, bedrøvede Hundeøjne. Og ned over hans Kinder trillede nogle store, klare Taarer.

— Helmuth dog! udbrød den gamle Frue harmfuldt — Nu har Du jo drukket igen!

Og hun forlod Kontoret utaalmodig og oprørt. Men

da hun var kommen ned i Galleriet, tog hun resolut et Sjal og kastede over Krøllerne og begav sig derpaa ned i Fedestalden for selv at overvære Salget af Studene.

— Vi er da Gudskelov ikke a l l e bleven Idioter! mumlede hun, da hun rank som en Grenader skred ned gennem Borggaarden — Hold M u n d, Hunde!

— — —

Havde Baron Helmuth blot formaaet at mande sig den mindste Smule op, vilde Hendes gamle Naade ingenlunde have følt sig utilfreds med Situationen. Det halve Aars ufrivillige Indespærring i „Klosteret" i Jerslev havde redet hende som en Mare. Dag for Dag var de fire smaa Stuer derovre blevet hende mere og mere utaalige. Hun kunde ikke røre sig for bare Vægge og Lofter og Møbler: Naar man trækker Vejret lidt kraftigt, min bedste, havde hun engang sagt til Fru Mascani — faar man en Stol i Halsen! Og snyder man Næsen, revner Dørene! . . . Og saa det, ikke at have noget rigtig at tage sig for, ikke at have nogle „Undersaatter" at regere over, bare at gaa der Dag ud og Dag ind og „spille Bold med Stasia", havde til Tider været nær ved at berøve den gamle Dronning hendes ligelige Humør og vende op og ned paa hendes olympiske Ligevægt. Hun havde fattet et grundmuret Had til sin Svigerdatter, fornemmeligst fordi denne havde forstaaet at hindre hende i engang imellem at komme op og „faa sig en Mundfuld Luft" i de højloftede Stuer paa Næsset, hvor hun dog fordum havde „rumsteret" frit og enevældigt i over fyrretyve Aar!

Og nu var hun der.

Men saa var „Drengen" blevet „fjollet"!

I den første Ugestid havde Fru Juliane, om end ikke billiget, saa dog stiltiende indrømmet Helmuth en vis Ret til at være lidt løjerlig. Vel havde „Fruentimmeret" ikke været meget bevendt; men det var jo da hans Kone; og h a n havde vist til at begynde med lovet

sig megen Fryd og Herlighed af den Forbindelse. Hun var død paa en temmelig ubehagelig Maade . . . Naa ja! Men havde hun fortjent det bedre? — Den gamle Frue var næsten tilbøjelig til at falde tilbage til sin Barnetro og antage, at det var Vorherre, der personlig havde grebet ind og ladet Gabriel eller en anden Engel sætte Ild paa Hytten for at straffe Baronesse Alvilda og hendes Fætter-Galan! —

Atter og atter havde Fru Juliane forsøgt at tale Sønnen til Fornuft. Hun havde lokket for ham, og hun havde skammet ham ud; men lige meget hjalp det. Det var med Nød og næppe, at hun en enkelt Gang havde formaaet ham til at indtage sine Maaltider i Spisesalen. Som oftest maatte Maden serveres for ham paa Kontoret. Og u d af Huset var der ikke Tale om, at nogen menneskelig Magt kunde drive ham.

Det vil sige: om D a g e n ikke. Thi det rygtedes jo lidt efter lidt paa Slottet og Egnen, at Baronen færdedes rundt paa Godsets Stier og Veje, naar alle fornuftige Mennesker laa i deres søde Senge. Snart var han bleven set af en og snart af en anden, som tilfældigvis havde Ærinde ude paa denne Tid af Døgnet. Og de af Tjenerskabet, der sov i Hovedbygningen, hørte ham ofte ved Nattetider liste rundt i Værelserne og op og ned ad Trapper og Gange.

At Hendes gamle Naade skulde fortvivle ved disse Sønnens Excesser, var jo ikke at befrygte; dertil var Tømmeret i hende for sejgt og stærkt. Men hun blev a r r i g paa ham, gjorde hun, fordi hun ikke kunde faa i sit Hoved, hvad i Alverdens Riger og Lande der fik dette ellers saa normale og retlinede Menneske „til at skabe sig kulret, som om han lige var sluppen ud af Anstalten!“

Hun havde prøvet paa at tale til ham om Svigerdatteren og sætte hende paa den rette Plads. Men da var Baronen faret op som i Vildelse og havde forbudt hende at nævne Alvilda og alt, hvad hende vedrørte.

Og han havde truet med at jage den gamle af Gaarde, om hun oftere vovede at komme med mindste Hentydning til Baronessen og hendes ulykkelige Død! —

Det var i Sandhed anstrengende Tider for den gode Fru Juliane. Hele Gaardens Drift maatte hun varetage, baade den indre og den ydre; og Anstanden maatte hun bevare og dække og skjule for indiskrete Naboers Blikke og Spørgsmaal om Sønnens sørgelige Tilstand.

Men hun var jo, som Doktor Larsen havde udtrykt sig: „et gammelt Jærn".

Dog var hun paa Nippet til at synke i Knæ, da det en skønne Dag opdagedes, at Baronen efter sine Nattevandringer rundt paa Godset listede sig ned i Vinkælderen og tømte adskillige Flasker til Bunden, forinden han henad Morgenstunden søgte sin Seng.

Den gamle Frue segnede om paa en Stol, og det ligefrem sortnede for hendes Øjne, da Niels Tjener kom og meddelte hende denne Opdagelse. Men i næste Sekund rejste hun sig og rystede Krøllerne, medens Blodet steg hende til Hovedet, og hun uvilkaarlig knyttede sine Hænder:

— Svinepels!

Og hurtig skyndte hun sig op paa Helmuths Værelse, hvor han endnu laa og sov Rusen ud. Hun greb ham i Skulderen og rystede ham vaagen. Og i haarde og buldrende Ord læste hun ham Teksten, saa det klang gennem Slottet.

Men Helmuth forstod intet af hendes Tale. Omtaaget og svaghjernet af Vin og Søvn og syge Tanker sad han oprejst i Sengen foran Moderen, uartikuleret klynkende og klagende, medens Taarerne trillede ned over hans slappe, bleggraa Kinder.

Saa var det en Aften i Begyndelsen af November. Maanen skinnede klart, men skjultes hvert Øjeblik af store, flossede Skyer, der joges af Stormen hen over

Himlen. Klokken var godt ti, og Enkebaronessen sad foran Spejlet ovre i det grønne Gæsteværelse og fik Krøllerne soigneret for Natten.

Hun havde i Dag, den gamle Grenader, foretaget endnu et sidste Forsøg paa at vække Helmuth af hans Døs.

Og han havde lovet at tage sig sammen.

Skønt Fru Juliane jo rigtignok ikke fæstede nogen større Lid til dette hans Løfte, var hun dog i usædvanlig godt Humør og havde gentagne Gange nikket tilfreds til Stasia, der stod paa Skamlen bag hende og opmærksomt fulgte hendes Ansigtsudtryk i Spejlet.

— Ta' mig det Brev derhenne paa Komoden! befalede den gamle og pegede.

Og Stasia hoppede ned og hentede Brevet og hoppede paa Plads igen.

— Nu holder hun sine Øjne hos sig selv, Jomfru Sidensvans! sagde Baronessen og tog Skrivelsen ud af Konvolutten og begyndte at læse den igennem.

Det var en Forespørgsel fra Hannibal, Husarløjtnanten, hendes yngste Søn, som slog sine Folder i Hovedstaden. Rygterne om Helmuths Tilstand havde naaet ham, og han tilskrev nu sin kære Moder og spurgte hende, om hun ikke troede, at det var bedst, at man fik gjort Broderen umyndig eller sat under Administration, da man jo ellers kunde risikere, at Manden lavede Gæld og Skandale og vanrøgtede Godset til Skade for sin Successor? . . . Successoren var Løjtnanten.

— Hæ, hæ! klunkede den gamle Frue og foldede Brevet sammen igen. — Han kan bide sig i Næsen, kan han!

Det var denne Skrivelse, Fru Juliane havde spillet ud som en sidste Trumf mod Helmuths Sløvhed og Utilgængelighed . . . Og den syntes virkelig at have rystet ham op! Udsigten til, at den yngre Broder mu-

ligvis skulde faa Lejlighed til at spille vigtig, kunde Baronen ikke staa for.

— Den Dreng! Hvad bilder han sig ind? mumlede han, da Moderen foredrog Brevet for ham. — Tror han, jeg er ved at krepere; jeg skal sgu vise ham, at jeg skal leve og styre Næsset hundrede Aar endnu! Den Vindbeutel!

Og den gamle havde pustet til Sønnens Vrede og gjort sig al mulig Umage for at smede, nu mens Jærnet var varmt og hvidglødende. Administration og Umyndiggørelse vilde jo for hende være det samme som for anden Gang at blive jaget fra Roret! Og hun malede op for Helmuth, hvorledes Broderen naturligvis gik derovre i Hovedstaden og fortalte, at han, Baronen, var bleven fjollet ved Konens Død, og at han, Løjtnanten, snart havde Udsigt til at drage ind paa Næsset som Arvtager og Ejer af hele Herligheden.

— Skriv til ham, Helmuth! pustede hun. — Skriv til ham, min Dreng, og skæld ham Huden fuld! Og ha'de Du nu blot haft en Stamherre at møde op med . . .! Naa, men det kan vel rette sig!

Baronen havde ved denne Tiltale dukket Hovedet bort og skulet sky til Moderen. Men et Brev til Hannibal havde han da affattet, og det et Brev med baade Næb og Kløer. Fru Juliane havde læst det igennem og tilfreds klappet Sønnen paa Skulderen og sagt, at naar han og hun holdt sammen, saa skulde de nok klare alle Ærter!

Og hun havde faaet „Drengen" med sig en Tur rundt i Markerne. Og paa hendes Vink havde Forvalteren om Aftenen indfundet sig paa Kontoret for „at glo Landvæsen" en Timestid med sit Herskab som i de gode, gamle Dage.

Men hvad der dog foreløbig maatte anses for det fornemste Resultat af dette sidste Angreb var, at den energiske, gamle Dame havde aftvunget Helmuth et Løfte om for Fremtiden at ophøre med sit Nattedrikkeri

og som Pant derpaa formaaet ham til at overlevere hende Nøglen til Vinkælderen!

Og derfor lyste ogsaa Fru Julianes Ansigt i Aften saa venligt i Toiletspejlet, at den døvstumme uvilkaarlig begyndte at rode rundt i sin Hjerne, om der ikke muligvis skulde være et eller andet, hun kunde anmode om. Hun begyndte med at tænke paa sit Herskabs gamle, blaa Formiddagskjole; men hver Gang Baronessen nikkede og smilede inde i Spejlet, steg den lilles Dristighed til en fast svimlende Højde: der var jo nemlig en sort Silkekjole med Perlebesætning . . .

— Naa, Stasia, Klokken er snart elleve, min Stump! Rap Dig!

Og den døvstummes Fingre, der næsten var stivnede i Forventningens Gysen anbelangende Silkekjolen, gav sig paa ny til at spille rundt mellem Papillotterne som Gedekid mellem Kaalstokke.

Taarnuret slog elleve; og Hendes gamle Naade rejste sig.

— Kappen, Stasia!

Den døvstumme fløj ind i Alkoven efter Kappen; og Fru Juliane gik hen til Vinduet og løftede Gardinet til Side for efter Sædvane at kaste et Blik over til den østre Fløj, hvor Sønnens Kontor laa. Det gav et Sæt i hende, og Haanden, der holdt Gardinet, rystede.

— Hum! mumlede hun. — Hvad er nu det for Abekattestreger igen!

Et Lysskær bevægede sig forbi Vinduerne i Salonen; kom derpaa til Syne i Biblioteket og gled ud i Galleriet.

Enkebaronessen bøjede sig frem og pressede Ansigtet helt ind mod Ruden. Og hun saa' Lyset glide videre ned gennem Galleriet og ind i Riddersalen.

Hurtig slap hun Gardinet og traadte tilbage i Værelset.

Stasia kom logrende med Kappen for at anbringe

den over Damens Krøller; men den gamle stødte til hende, saa at den lille tumlede et Par Skridt tilbage . . . Der røg den Silkekjole!

Fru Juliane lyttede anspændt: Døren fra Riddersalen ud til den lille Gang foran Gæsteværelset blev lukket op, og tunge Skridt lød over Gulvet.

Saa blev der banket paa.

— Kom ind!

Døren gled langsomt op, og Helmuth stod paa Tærskelen bleg og skulende og med et blaffende Lys i Haanden.

— Jeg maa tale med Dig, Mo'r . . .

— Men Helmuth dog! sagde den gamle og stirrede paa Sønnen med store, ransagende Øjne. — Hvad er der n u! Du lovede jo at gaa i Seng!

— Jeg maa tale med Dig, gentog Baronen — ovre i Kontoret!

— Kan vi ikke lige saa godt snakke her? H u n kan jo ingenting høre!

— Nej! sagde Helmuth og vendte sig for at gaa.

— Ja, vent saa lidt da, til jeg faar en Kjole paa i det mindste!

Men Baronen havde allerede gjort omkring, og man hørte Lyden af hans Skridt bort gennem Riddersalen og ud i Galleriet.

Den gamle Frue kastede hurtig en Morgenslaabrok om sig og skyndte sig efter ham . . .

Ovre i Kontoret gik Helmuth rastløs op og ned ad Gulvet.

Fru Juliane blev staaende lige inden for Døren og sendte ham et næsten ondt Blik.

— Herregud, Helmuth, sagde hun saa træt og klagende, — skal vi nu begynde forfra!

Baronen gik frem mod hende, fægtede med Armene i Luften som en sindssyg.

— Jeg holder det ikke ud! skreg han. — Jeg holder det ikke u d! Jeg holder det ikke u d!

Den gamle Frue drog et dybt Suk.

— Saa, saa, saa! sagde hun tyssende. — Vær nu dog rolig! Det nytter jo ikke noget at skrige saadan op!

Og hun tog ham ved Haanden og førte ham hen til Sofaen og trak ham ned ved Siden af sig. Han fulgte hende viljeløst.

— Lille Helmuth, begyndte hun saa og saa' ham bedrøvet op i Ansigtet, — jeg forstaar mig ikke paa Dig. Nu har Du hele Dagen i Dag opført Dig som et fornuftigt Menneske; og saa er det pludselig det samme igen! Jeg er nær ved at opgive Ævred, min Dreng. Husk dog paa, at jeg er en gammel Kone og kan trænge til lidt Hensyn. Du ser jo, at jeg gerne vil hjælpe Dig. Jeg har gjort alt, hvad der stod i min Magt, for at vi kunde faa det sammen her paa Næsset som i gamle Dage førend dit ulykkelige Giftermaal; men naar Du ikke vil hjælpe lidt til selv, saa . . . Hvad si'er Du, Helmuth! Herregud, saa tal da ud, min Dreng!

Baronen mumlede nogle uforstaaelige Ord, og den gamle Frue fortsatte. Hun talte langsomt og famlende, som følte hun sig uvis.

— Jeg har jo længe tænkt, sagde hun — at der maatte være noget andet, der pinte Dig, end blot og bart det, at Du havde mistet din Kone; men jeg har ikke villet trænge ind paa Dig. Og da jeg nu i Dag saa' Dig saa fornuftig og rolig, saa tænkte jeg, at Du var ved at komme over det. Det vilde jo ogsaa ha' været det bedste, om Du selv . . . Men hvis Du tror, at det kan hjælpe Dig at tale, saa . . . For kom Du først over d e t, saa klarede alt det andet sig nok lidt efter lidt . . . Og husk paa, min Dreng, at hvad der e r sket, e r sket og kan aldrig lade sig gøre om igen . . . Tror Du ikke, at mange af de gamle Herrer og Fruer, som hænger oppe i Riddersalen, har gjort Ting, som . . . Men de har været s t æ r k e, Helmuth, de

har været fornuftige og ikke ladet sig beherske af sygelige Ideer. Du maa tro, min Dreng, at jeg tit har følt Trang til at tale rent ud af Posen med Dig; men jeg mente jo, at det kun var en Overgang, og at Du vilde rejse Dig igen, naar Du ha'de faaet tænkt . . . Jeg har jo ogsaa i mit lange Liv haft Tider, hvor jeg har været ved at bukke under, det véd Du vist godt, men jeg har altid taget et Tag i mig selv . . . Og saa de andre, Helmuth! fortsatte hun; og det flammede op i hendes Øjne. — Menneskene derude, Pøbelen, de vilde jo trække paa Skulderen af os og ynke og le os ud . . . kanske ogsaa nogle af dem vilde føle Medlidenhed! Men vi, som er født over Hoben, min Dreng, vi gamle Slægter, som har et Navn, vi skal bevare for Snavs og Søle, vi bryder os ikke om Medlidenhed! Og gør vi undertiden noget, der kunde bringe Folk til at skrige op og raabe paa Skandale, saa maa vi ta' os sammen og løfte Hovedet dobbelt højt for ikke at blive svinet til af dem, der staar udenfor paa Gaden med Hænderne fulde af Skidt, som de hellere end gerne vil smide paa os! Vi sidder da Gud ske Lov saa højt til Vejrs, at ingen kan naa os, naar vi ikke selv vil!

Enkebaronessens lange Tale var ganske gledet Helmuth forbi, som han sad der, sammenkrøbet og foroverbøjet i Sofaen ved hendes Side. Hans Hjerne tumlede kun med en eneste Tanke. Og da hun holdt op at tale, spurgte han, medens hans Fingre famlede nervøst hen over hans Ben.

— Du véd det altsaa, Mo'r?

— Nej, sagde den gamle roligt — jeg véd ingenting, Helmuth! Du har jo ikke fortalt mig noget . . . Og jeg saa' som helst, at Du ikke gjorde det!

Baronen slog Hænderne for Ansigtet og stønnede.

— Helmuth, Helmuth! raabte den gamle Frue og rev hans Hænder bort og saa' ham ind i Øjnene. For-

staar Du da ikke, at den Slags Ting maa et Menneske helst beholde for sig selv!

Men Helmuths Hjerne var ikke anlagt for saa sublime Spørgsmaal. Han rokkede bare hjælpeløst frem og tilbage og gentog:

— Jeg bli'er aldrig den, jeg var! Jeg bli'er aldrig den, jeg var!

— Vilde det hjælpe Dig, om Du fortalte mig det hele, tror Du?

— Du véd det jo, Mo'r . . .

— Hvad er det da, Du vil?

Det varede lidt, inden Svaret kom.

— Om jeg gik hen og meldte mig . . . lød det langsomt.

— Ja, hvad saa?

— Og led min Straf . . .

— Helmuth!

— Jamen jeg kan jo ikke, ikke ikke holde det ud! skreg han og kastede sig med Ansigtet ned i Sofaen og stønnede som et Dyr i Dødsens Pine.

Den gamle Frue stirrede fortvivlet frem for sig; og et Øjeblik lukkede hun træt og raadløs sine Øjne. Men saa rettede hun sig paa ny. Hun kæmpede jo for Livet.

— Helmuth, sagde hun og gjorde sin Stemme saa mild, som hun formaaede — fortæl mig heller det hele. Tror Du, at det kan hjælpe Dig at tale om det, saa fortæl mig det alt sammen. Rejs Dig nu op, min Dreng! Saa . . . Du maa ikke lade Dig rive hen . . . Jeg forstaar jo saa godt, at det maa være svært for Dig at gaa rundt saa alene uden at ha' nogen at betro Dig til og tale med. Men Du skal se, lille Helmuth, at naar Du nu først har lettet dit Hjerte, saa vil det hele blive godt igen!

Alt medens den gamle, kloge Dame talte saalunde, havde hun besluttet sig for Anvendelsen af en ny Taktik: Ved at lade sig gøre til Medvider i Sønnens Hem-

melighed mente hun at kunne erhverve sig større Magt over ham. Thi hun vilde jo saa med Rette kunne holde ham for Øje, at nu var det ikke blot ham selv alene, han vilde bringe Skændsel og Ulykke over ved sit utidige Samvittighedsnag, men ogsaa hende, sin Moder, vilde han drage med sig, da hun jo, efter at være bleven sat ind i Sagen, burde gaa til Øvrigheden og angive ham.

Og, skønt hun var træt til Døden af Dagens Sindsbevægelser og Besvær, smilede hun dog stille triumferende ved Tanken om sin fortræffelige Snedighed.

Og mildt og venligt vedblev hun at tale for Sønnen, indtil hun lidt efter lidt fik lokket ud af ham en brudstykkeagtig Beretning om, hvorledes han hin skæbnesvangre Aften som en vanvittig havde stormet rundt i alle Værelser for at søge efter Alvilda; og at den Tanke pludselig var slaaet ned i ham, da hun ikke var til at finde paa Slottet, at hun var søgt ned i Straahytten. Han var da styrtet gennem Haven og Bøgealléen ned til Hytten. Og da han havde hørt Stemmer derinde, hendes og Grevens Stemmer, havde han listet sig forsigtig om til Døren og stænget den af. Og saa havde han strøget Tændstikker og sat Ild paa rundt omkring i Halmen. Og da han havde set Flammerne slikke op over Taget, havde Angesten grebet ham, og han var løbet som en vild bort gennem Skoven og op over Markerne og hjem . . .

Enkebaronessen havde under Sønnens Skriftemaal siddet stille og tankefuld og klappet hans Haand.

— Ja, sagde hun nu og nikkede ud for sig — men naar man vil gøre den Slags Ting, maa man prøve sig selv først, min Dreng, om man er stærk!

— Jamen jeg vidste jo ikke a' 'et, Mor, før det var sket . . .

— Hum . . . nej, det gjorde Du vel ikke!

— Og man har jo ikke Lov . . .

— Lov? Visvas! sagde den gamle Frue og vaagnede. — „Lov“? . . . De fik Løn som forskyldt, gjorde de! . . . Og nu er det jo sket! . . . Hvad Nytte er det saa til, at Du gaar og plager Dig selv? Tror Du, at Du fik det bedre, om Du gik hen, og „meldte Dig“, som Du siger?

— Saa kunde jeg da lide min Straf . . .

— „Lide din Straf“! gentog Fru Juliane utaalmodigt. — Plebejermoral, Helmuth! Bondemoral! Nej, vis Du Folk, at Du ikke er en saadan Pjalt, der la'r sig klemme Humøret a', fordi din Kone var en Taske, som ikke havde fortjent bedre end at piskes nøgen ud af Gaarden sammen med sin Galan af en Greve! . . . Naa, men lad os nu ikke snakke mere om det! sagde hun pludselig og slog om i en anden Tone. — Nu gaar Du i din Seng, min Dreng, og sover paa dit grønne Øre til i Morgen! Og saa ta'er vi fat igen paa en frisk. Nu er vi jo to om at hjælpes ad . . .

Og hun vedblev at tale, snart alvorligt formanende, snart mildt og indtrængende. Skammede ham ud og snakkede godt for ham. Lovede at staa ham bi med Raad og Daad, naar det trængtes. Og søgte paa ny at paavise ham, at Mennesker, der var stillet højt i Samfundet, kunde ikke, fordi de havde begaaet en Handling, der laa uden for Loven, bære sig ad som en Tjenestepige, der havde født i Dølgsmaal og saa straks gik hen og faldt paa Knæ for Herredsfogeden og peb og græd og bekendte og bad om en Omgang Tugthus.

— Malkepigemoral, Helmuth! endte hun. Men Du mente heller ikke, hvad Du sagde før, min Dreng! Vel? Du var bare træt og ophidset af at gaa og mase med dine Tanker alene. Nu, Du har mig at tale med, skal Du se, at alting kommer i Orden igen! . . . Giv mig nu Haanden paa, at Du vil gøre, hvad der staar i din Magt for at ryste alle de syge og forrykte Ideer af Dig. Naa?

Helmuth rakte hende nu tøvende sin Haand.

— Jeg skal prøve paa det, Mo'r . . . sagde han; men han saa' ikke paa hende, han vendte Hovedet sky til Siden.

— Tak, min Dreng! nikkede den gamle Dame og drog Vejret dybt. — Aa, Du véd ikke, Helmuth, hvor frygtelig disse Maaneder har været for mig! . . . Naa, men nu ikke mere om det! Jeg er saa træt som en Plovhest . . . Du staar altsaa op i Morgen og gaar i Marken som sædvanlig?

— Ja . . .

— Du skal se sikken Appetit, Du faar, lille Helmuth! Jeg skal lave noget rigtig lækkert til Dig til Frokost! . . . Skal vi saa sige Godnat? Klokken er paa Vej til to! Stasia staar vist paa Hovedet af bare Søvnighed!

Enkebaronessen rejste sig.

— Mo'r . . . klynkede han.

— H e l m u t h! skreg Baronessen, og hendes Stemme var ved at slaa over i Graad. — Du kan ogsaa byde en gammel Kone for meget!

— Jamen Mo'r . . .

— Hvad er det?

— Jeg kan ikke . . . falde i Søvn, jeg . . .

— Skal jeg maaske sidde og vugge Dig?

— Lad mig . . . Du maa . . .

— Tal ud, Dreng! Jeg er ved at styrte af Træthed!

— Gi' mig Nøglen til Vinkælderen! sagde Baronen tryglende. — Jeg kan ikke sove, naar . . . Jeg ser det hele, det alt sammen . . . Gi' mig Nøglen til Vinkælderen . . . Bare i Aften, Mo'r . . . saa lover jeg Dig . . .

Da Enkebaronessen paa Vejen over til sit Værelse kom igennem Riddersalen, standsede hun op midt paa Gulvet og saa' sig om, Maanen skinnede ind gennem de høje Vinduer, og dens blege Lys faldt netop hen

over Billederne paa Væggen i Hjørnet ud mod Haven — Billederne af Slægtens tre sidste Repræsentanter: Der hang han, Spilleren, som havde revet de tre Fjerdedele af Slottet ned! Og der han, som for at skrabe de sidste Skillinger sammen havde fældet den ældgamle Lindeallé, Godsets stolteste Pryd! Og d e r hang h a n, hendes egen velsignede Hannibal, som havde plyndret Egetømmeret af sine Lader og Stalde og stukket Grankvas og Fyrrerafter i Stedet!

Og ved Siden af Mandens, Hannibals, Pigejægerens Billede var der allerede gjort Plads til Sønnens, Helmuths, Mordbrænderens, Drankerens . . .

Den gamle Frue gik hastigt ud af Riddersalen og slog Døren til med Drøn, saa at alle de møre Billeder skjalv paa deres Spigre.

— Skidt Slægt! mumlede hun. — Raadden Slægt! Ingen Rygrad! Levet for længe!

FÆDRENE ÆDE DRUER —

Slægten. Opus 2.

(1908)

Man skal fodre sine Karusser og gøre sin Whisky stærkere!

Til Georg Brandes i Barndom og Venskab

OPTAKTEN

30/8.

Grusomme Isidor, hvorfor sad Du hele Tiden og talte med Moder? Mærkede Du ikke, at jeg hele Tiden saa paa Dig henne fra Vinduet og blev blegere og blegere af bare Længsel ligesom en lille syg Blomst, der længes efter Solen? Jeg elsker Dig, Fætter Isidor, jeg elsker Dig, saa jeg kunde skrige! Véd Du, hvad jeg gør om Aftenen, naar jeg kommer i Seng? Jeg tager det Lommetørklæde, som Du tabte forleden Dag ude i Entréen og ikke kunde finde igen, og lægger over mit Ansigt og drømmer om Dig, lige til jeg falder i Søvn, det lugter saa dejligt af din Parfume, og nu har jeg selv købt mig en Flaske Violette Russe ude hos Matrejalist Ingerslev. Aa, lille, søde, rare Fætter Isidor, naar Du kommer og besøger os, er det ligesom Solen, der skinner, og jeg kunde godt sidde hele Tiden paa en Skammel ved dine Fødder og se paa Dig uden at blive træt; men det maa jeg jo ikke, da Du er gift. Pigebørnene gør Nar af mig, fordi jeg saa gerne vil tale om Dig, saa nu nævner jeg aldrig dit Navn mere, og naar jeg ikke kan lade være, saa gaar jeg hen i en Krog og siger ganske stille for mig selv: „Isidor, jeg elsker Dig!“ Og sommetider naar Tyrk og jeg er nede i mit Hus, saa taler jeg højt om Dig, og jeg tror, at Tyrk forstaar mig, for han ser saa bedrøvet lige ind i Øjnene paa mig, og saa græder jeg,

og han slikker mig i Ansigtet; hvad bryder jeg mig om at faa Bændelorm; jeg vilde gerne blive syg og dø, for saa vilde de andre nok sende Dig min Dagbog, og Du vilde tænke med Kærlighed paa din lille S, hvis Hjerte er bristet. Men der er *én* Ting, jeg vil bede Dig om, Isidor, og det er, at Du ikke vil tegne et grinagtigt Billede af mig med brændende Hjerter eller saadan noget paa, som Du plejer, for jeg elsker Dig saa trofast, maa Du tro, at det ikke er til at gøre Nar af; og *kan* Du ikke lade være at tegne, Isidor, vil Du saa for Guds Aasyn love mig ikke at vise det til Søstrene? Aa, hvor vilde jeg dog gerne blive *rigtig* syg, for saa fik Du nok Lov af Rosita til at sidde ved min Seng og holde mig i Haanden, naar jeg skulde dø, for Du kan være vis paa, at hvis Rosita blev syg og døde, og Du saa giftede Dig med mig, saa skulde jeg nok være en god Moder for jeres Børn, og jeg skulde *hver* Dag gaa med dem ud paa Kirkegaarden og fortælle dem om hende; men Ens højeste Ønsker bliver jo aldrig opfyldte her i denne sørgelige Verden. Farvel, søde, lille, elskede Fætter Isidor, nu skal jeg og Tyrk en Tur ned i Strandskoven.

Din til Døden
S.

Det er sandt, da Du var gaaet, lagde Moder Kort op for at se, om jeg fik den, jeg holdt mest af i Verden; men jeg fik ham ikke. Du kan tro, jeg græd!

Det var naturligvis paa *min* Opfordring, at Moder gjorde det, for hun *véd* ingenting naturligvis.

Det var paa Herregaarden Havslundegaard sen Eftermiddag i September.

De fire Søstre stod skjult bag Gardinerne oppe i Fruens store Soveværelse paa første Sal og kiggede ud:

— Han k a n det ikke! Han g ø r det ikke! sagde Anna, der imod Sædvane var Fyr og Flamme.

— Jo, Du skal se, han gør det! nikkede Charlotte.

— Jamen han k a n det da ikke . . . for M o ' r s Skyld!

— Pyt! blæste Frederikke — hvad tror Du, han bryder sig om d e t!

Men den lille, femtenaarige Sofie, den yngste, der var sorthaaret og mørk, medens de andre Søstre var slanke og lyse, traadte bleg af Harme et Skridt tilbage ud paa Gulvet, hendes Hænder var knyttede, og hendes brune Øje gnistrede:

— G ø r han det, sagde hun — betragter jeg ham ikke mere som min F a ' r!

— Ha! det ta'r han sig vist let! lo Frederikke.

I det samme lød det stakaandet fra Charlotte:

— Der er Vognen!

Og Pigebørnene fór igen til Vinduerne . . .

Men det var kun en Arbejdsvogn, der rumlede over den brolagte Vej mellem Ladegaarden og Borggaarden.

— Er der nogen, der véd, hvor Mo'r er henne? spurgte Sofie saa.

— Hun har vel lukket sig inde i Kapellet.

— At hun kan holde det Liv ud!

— Det er, fordi hun er en Helt!

— Det er os Børn, hun lever for!

— . . . Men der staar hun jo ovre! udbrød Frederikke pludselig.

— Hvor? Hvor? lød det fra de andre.

— Bag Gardinet i Strygestuen.

— Ja ved Gud! . . . Lad være med at se derover! . . . Ja, det er Synd, hvis hun opdager, at vi har set hende!

Den lille Sofies Øjne flammede:

— Jeg kunde slaa Fa'er ihjel! sagde hun.

Frederikke pegede ivrig:

— Og se, der staar Olga henne bag Sirenerne!

— Og Ane har lukket Bryggersdøren paa Klem! supplerede Anna.

— Og se Gartneren, han lister rundt ovre under Akasietræerne!

— Og der kommer de tre Gamle ud af Asylet!

— De er ikke bange!

— Nej, for de holder med Mo'r!

— Det gør vel h e l e Gaarden! nikkede Sofie.

I det samme lød der Smæld af en Pisk og Stampen af Hestehove.

— D e r e r V o g n e n!

Pigebørnene stod et Øjeblik i aandeløs Spænding.

— Ved Gud i Himlen, hun sidder der! brast det saa ud af Anna.

— Og i Landaueren! I Mo'rs egen Vogn! supplerede Charlotte.

— Og den er n e d s l a a e t! lød det indigneret fra Frederikke.

Men den lille Sofie sprang ude af sig selv op paa den nærmeste Stol:

— Jeg lukker Vinduet op, sagde hun, hendes Læber dirrede, og Stemmen var tyk af frembrydende Graad — jeg lukker Vinduet op og raaber T æ v e til hende!

— Men er Du da g a l, Tøs! Anna r e v Søsteren ned af Stolen og bort fra Vinduet, som hun allerede havde faaet aabnet og givet et Stød, saa at det fløj klirrende tilbage mod Muren — Du véd jo, at det bare kommer til at gaa ud over M o ' r!

Sofie sled sig løs og vilde atter frem; og da hun blev standset af de andre, kastede hun sig næsegrus paa Gulvet foran dem og brast ud i en hysterisk Hulken.

Landaueren var imidlertid naaet op foran Hoveddøren, og Kusken slog paa ny et smældende Knald.

Paa Vognens Bagsæde sad „Tæven“ opstadset og udsmykket med fjerprydet Hat med Roser og flagrende Baand. De smaa, stikkende sorte Øjne i det ret kønne Ansigt fór stadig hid og did rundt til Hovedbygningens Vinduer og Døre; medens de tykke behandskede Fingre nervøst pillede ved Kniplingerne paa det altfor elegante Overstykke; og hendes fede, posede Kinder blev rødere og rødere.

Saaledes sad hun et Par Minutter og ventede, mere og mere ophidset ved Situationen:

— Det var igen et af hans sædvanlige fjollede Paafund, at hun skulde rulle her op og hente ham, i Stedet for at han burde være kørt ned til Økonomibygningen og taget hende paa! Her sad hun til Grin for hele Gaardens Besætning . . .! Og det kunde ligne ham selv at staa og grine af hende inde bag Vinduet!

Hun syntes i sin Ophidselse at høre Mumlen og Fnisen rundt fra Bygningens halvmørke Hjørner og Kroge. Og pludselig opdagede hun paa Bænken henne foran „Asylet“ de tre Gamle, der ivrig gestikulerende stak Hovederne sammen og hviskede.

— Satans ogsaa, at hun ikke simpelthen havde sagt Nej, da han foreslog, at Vognen skulde køre her op med hende . . .!

Solen var lidt efter lidt sunket ned bag Lindene i Parken. Skyggerne over Gaardspladsen blev længere og længere. Den store røde Bygning, der nu i Aftenskumringen fik en næsten blaasort Tone, laa som uddød. Ikke en Lyd hørtes. Kun af og til lød en lille, klagende Piben fra det aabenstaaende Vindue paa første Sal, som i Trækvinden sagte bevægedes frem og tilbage . . .

En Flok Raager og Krager slog sig skrigende og larmende ned paa Taarntaget.

Fruentimmeret i Vognen fór sammen og rettede sin svære Krop:

— Lars, Herren har vist ikke hørt os. Slaa et Knald til!

Kusken rørte sig ikke.

Da huggede hun i rasende Forbitrelse en Hæl ned mod Vognbunden, saa det rungede:

— Kan han ikke høre, Fæ, naar man snakker til ham! Slaa et Knald til, siger jeg!

Men uden at røre paa sig og uden at lystre Ordre brummede Kusken trægt og modvilligt, som var det ham en Overvindelse at aabne Munden:

— Ta' 'en med Ro, bitte Jomfru Helmer; Husbond viser sig nok, naar det passer ham . . .

— —

Lidt efter blev Entrédøren aabnet, og Godsejeren, Hr. Nils Uldahl-Ege, traadte ud. Han var en lille, mager Mand med velplejet hvidt Haar og Skæg; smuk og fin at se til, men med et Par store, vandblaa, upaalidelige Øjne.

— Er det en Manér at la' mig sidde her og vente til Grin for hele Gaarden! skræppede Fruentimmeret i Vognen øjeblikkelig op.

Han glippede nervøst med Øjnene:

— Saa, saa, Mathilde; Du sidder jo rart . . . og her kommer jeg jo. Har Du husket Kofferten?

— Ja, den staar hos Lars.

Uldahl saa' sig hurtig og sky omkring. Saa steg han op i Vognen og satte sig ved sin Dames Side. Han fyldte ikke meget der.

Pludselig greb Jomfruen ham haardt i Armen:

— Se, se! sagde hun og pegede over mod Strygestuens Vinduer i østre Fløj — der staar din Frue ovre! Hils paa hende!

Det glimtede ondt i Godsejerens Blik, og han tog Hatten dybt ceremonielt af. Samtidig fik han et af sine smaa pikante Indfald: Den kære Familie skulde end yderligere ydmyges; Døtrene havde han dog endnu saa nogenlunde Krammet paa!

— Anna! raabte han op mod Vinduet paa første Sal — Anna og I andre Pigebørn, kom her ned og sig pænt Farvel til Far og den gode Jomfru Helmer!

Jomfruen lo haanligt:

— Hæ, de hytter sig sgu nok!

Nils Uldahls Ansigt blev mørkerødt:

— Anna! brølede han saa ganske ubehersket — kom øjeblikkelig her ned og tag dine Søstre med!

Men nu drejede Kusken sig halvt om paa Sædet løftede Pisken til Hatten og sagde med sin sindige Stemme:

— Med Forlov, Husbond, Frøknerne er vist gaaen ud at spadsere.

— Saa—e? Har Du set dem?

— Jo . . .

— Hvor er de gaaet hen?

— De gik for. en lille halv Time siden ned ad Strandskoven til.

Uldahl vidste, at Lars løj; men han var glad over ikke at behøve at forfølge Sagen yderligere:

— Det kunde Du jo ha' sagt straks, dit Fæ! . . . Kør saa! . . . Til Stationen! . . . Men lidt hurtig!

Lars strammede Tøjlerne; og Vognen svingede fra Døren.

Da de kørte forbi Bænken foran „Asylet", skævede Jomfru Helmer om for at se, om de Gamle vilde rejse sig og hilse. Men de var forsvundet. Bænken stod tom.

Saa skudrede hun sig magelig til Rette i den bløde Landauer:

Nu var der kun Fornøjelserne tilbage!

Ogsaa Nils Uldahl lænede sig lettet mod Vognens Hynder:

— Nu skal vi rigtig ud at more os, lille Mathilde!

— T æ v e! klang det saa pludselig hen over Gaardspladsen som i et Skrig fra en høj og skinger Pigestemme — N u k ø r e r G o d s e j e r U l d a h l - E g e b o r t m e d s i n . . .

Et Vindue sloges klirrende i. Stemmen blev ligesom h u g g e t over af Lyden.

Man vaagnede paa Havslundegaard som til nyt Liv, naar Godsejeren var bortrejst.

Om det saa var de tre Gamle ovre i Asylet, blev de ligesom yngre og tryggere. De gik rankere over Gaardspladsen, naar de skulde til Maaltiderne i Herskabskøkkenet. Og de tittede ikke sky og fortrykte til Taarnværelset i Stueetagen, hvor „Husbond" residerede.

Ikke at han egentlig paa nogen Maade fortrædigede dem. Tværtimod, han gav dem alt, hvad deres gamle Hjerter begærede: Mad, Klæder, Husly og Brændsel. Men der stod en vond og tung Luft omkring ham. Jomfru Ingwersen paastod, at hendes Astma blev værre, naar Husbond var hjemme. Hun sagde, at hans Nærværelse var at føle, ligesom naar om Sommeren et Tordenvejr laa og rugede nede bag Strandskoven, før det brød løs; man vidste aldrig, hvad det kunde ende med. — Men naar han saa var udengaards, blot kørte til Byen en Eftermiddag, hævedes Trykket straks, og Astmaen bedredes.

Jomfru Ingwersen var firsindstyve Aar og havde tjent Familien Uldahl, siden hun var otte. Hun havde oplevet hele Verdenshistorien, sagde hun; var begyndt som Gaasepige hos Etatsraadens Fader paa Egeborg og var endt som Kammerjomfru hos Etatsraadinden. Og sad nu som Stiftsdame paa Havslunde.

Som Følge af denne sin Alder og Karrière var Jomfru Ingwersen naturligvis selvskreven den fornemste i Asylet.

Efter hende i Aar og Rang sorterede Jomfru Rottbøl. Hun var kun halvfjerds og havde haft fire Børn, der alle var døde. Saa har man prøvet d e t med, sagde hun. Hun havde ernæret sig og Børnene ved Syning. Fædrene saa' hun nemlig aldrig noget til efter Kata-

stroferne. Men hun syede og syede. „Syfingeren“ paa hendes venste Haand var endnu ganske sort og prikket af Naalen. Og Børnene fik hun opdraget og skulde nu til at have lidt Glæde og anden Gavn af dem. Men saa gik de hen og døde, den ene efter den anden, førend de endnu havde naaet deres tyvende Aar. Jomfru Rottbøl blev lidt tosset af disse hyppige Dødsfald og skulde paa Fattiggaarden. Men saa friede den rare Fru Uldahl hende fra den Forsmædelse og gav hende Plads i Asylet.

Lavest i Rangen stod Madam Lurvadt. Hun var femogtres og havde været lovformelig gift; hvad hun under visse Ordveksler med Rottbøl var stolt af. Ellers var der ingen særlig Grund for hende til at pukke paa sit Ægteskab. Hun var kommet til Gaarden som Havekone. Men da hendes Mand var endt med at traktere hende med Slag og derefter lægge hende paa Loftet, medens han selv og hans utugtige Kvindfolk rummesterede i Stueetagen, havde Fru Uldahl i sit Hjertes Godhed taget sig af hende og forbudt Tyrannen at sætte sine Fødder paa Havslunde.

Disse tre Damer var altsaa „Asylets“ ærværdige Beboere.

— Ingwersen! Er I gaaet i Seng?

Der blev banket paa. Døren aabnedes, og Frøken Frederikke stak sit blondlokkede Hoved ind.

Asylstuen saa' paa denne Tid af Aftenen underlig hemmelighedsfuld ud, stor som den var og kun oplyst af en lille lavstammet Lampe, der stod paa et Bord oppe i Krogen ved Vinduerne. Det første Indtryk, man fik af Rummet, var, at det var „draget“ til Lig: De hvide Stykker for Vinduerne, de hvide Mure, det hvide Loft og de hvide Senge. Og saa i Halvmørket midt i alt dette hvide de tre smaa mørkklædte Kvinder fimrende rundt paa deres bløde, lydløse Filtsko . . .

— Jeg skulde spørge, om I havde Lyst til at drikke Kaffe med os andre?

— Jamen jøsses, lille Frederikke, vi er jo ved at gaa til Ro . . .! lød det forskrækket fra Ingwersen.

— Ja, vi er li'e ved at gaa til Ro, lille Frederikke, . . . repeterede Rottbøl.

De havde alle tre faaet Kapperne af og sad nu hver paa sin Stol med Haarnaalene i Munden og flettede „Pindene" for Natten.

Men Madam Lurvadt, det unge Blod, anbragte gesvindt sin Hovedbedækning paa dens Sted, stoppede Fletningerne op og sagde:

— Ka' vi gaa saadan?

— Javel kan I saa! Skynd Jer nu bare! Saa løber jeg over og siger, at I kommer . . .

Sandt at sige havde de Gamle ventet paa denne Indbydelse lige siden Aftensmaden. Der plejede altid at være Kaffelystigheder ovre i Herskabsfløjen, naar „Husbond" var rejst . . . men til sidst havde de helt opgivet Haabet for denne Dag; og uden at meddele sig til hverandre, havde de alle tre haft samme Tanke, at Frøknerne naturligvis ikke kunde faa sig til at lave Lystighed i Aften med den Tort, der var overgaaet deres Mo'r, at Jomfru Helmer var kommet kørende lige op for Næsen af dem allesammen i Fruens egen Karet . . .

Og nu var alligevel Frøken Frederikke kommet og havde inviteret dem!

Glade og travle fik de Kapperne paa, Tørklæderne over Hovederne og Haandlygten tændt:

— Lurvadt, blæs! kommanderede Ingwersen.

Og Lurvadt blæste Lampen ud; hun havde det meste Vejr tilovers.

Og med Tøfler uden paa Filtskoene balancerede saa „Asylerne" i Gaasegang over den mørke Gaardsplads.

Ingwersen gik i Spidsen med Haandlygten.

Disse „Kaffelystigheder", der fejrede Godsejerens

Bortrejse, holdtes i Køkkenet. Der blev stillet ti Stole op omkring det store, hvidskurede Midterbord, en ved hver Ende og fire ned langs Siderne. Man havde sin bestemte Plads: Fru Uldahl sad øverst ved Bordenden; saa kom Frøkenerne og Pigerne med de Gamle imellem sig; og nederst nede sad, som eneste Herre, Tyrk paa sin Bænk ved Siden af Frøken Sofie. — To store Messingkaffekander gik paa Omgang og Skaale med hjemmebagt Bagværk fra Blikdaaserne i Spisekammeret. Og naar den første Kop var tømt, tændte Frøkenerne deres Piber, og Morskaben begyndte.

— —

Straks Asylerne i Aften kom ind i Køkkenet, saa' de, at Fruens Stol ikke var stillet frem.

— Mo'r har Hovedpine, sagde Anna.

— Vi skulde hilse . . . lagde Charlotte til.

Men de øvrige Stole stod paa deres Pladser. Den store Hængelampe over Bordet lyste med festlig Glans. Kopperne var sat rundt; og fra de okkergule Vægge skinnede det blanke Kobbertøj.

— Lurvadt, blæs! sagde Ingwersen.

Og Lurvadt blæste lydig Haandlygten ud.

Ane Kokkepige kom fra Komfuret med de fyldte Kaffekander.

— Sesaa! sagde hun — Værsgod! Her er Nydelsen!

Men alle saa tænkte de det samme, at det blev vist kun smaat med Glæden i Aften, da Fru Line ikke var her . . .

— Skal vi saa sætte os ind?

Charlotte tog Jomfru Ingwersen under Armen og førte hende til Bords. De andre fulgte tavse efter. Kaffen blev skænket, og Bagværket bødes rundt.

— Sofie! Du glemmer jo Tyrk! sagde Anna.

Men Sofie blev siddende ubevægelig. Hendes Øjne var røde af Graad, og Musklerne om hendes Læber dirrede.

De Gamle skottede hjælpeløs hen mod hende . . .

Saa rejste Frederikke sig og løb hen til Tyrk, der laa i sin Kurv bag Komfuret — han var en stor, hvid- og brun-plettet St. Bernhardthund med et Par dybt melankolske Øjne.

— Saa her ligger Paschaen og breder sig! sagde hun — Skammer han sig ikke? Alle Damerne er allerede gaaet til Bords!

Tyrk hævede Hovedet og saa' paa hende med et døende Blik og slikkede hendes Haand.

— Ja, det er godt nok, lo hun og ruskede ham i Øret, — men kom saa!

Det knagede og bragede i Kurvens Fletværk under Hundens logrende Bevægelser. Men op kom han ikke.

— Vil Du rejse Dig, din Sovetryne, ellers vælter jeg Dig ud! Du skal jo hen og ha' Kaffe!

Atter skreg og bragede Kurven, men Tyrk blev, hvor han var.

— Han er da 'nte syg vel? lød det fra Ingwersen.

Frøkenen lagde kyndig en Haand om Dyrets Snude . . . den var kold og fugtig, som den skulde være:

— Næi, han er bare doven . . . Aa, Ane, Du er saa stærk, kom og vælt ham ud.

Ane fløj til og tog fat . . . Tyrk gjorde sig ligesom t u n g og sendte hende et bebrejdende, trøstesløst Blik. Men hun baksede bare løs og fik Kurven paa Højkant. Hunden gjorde et Spring frem for ikke at t r i m l e ud, og samtidig hørtes en raslende og skrattende Lyd, der ligesom hoppede efter ham hen ad Gulvet.

Kokkepigen slap Kurven og slog Hænderne sammen:

— Naa s a a d a n at forstaa, sagde hun — han har igen vaaren paa Dumpejagt!

Hele Selskabet brast i Latter. Om det saa var Frøken Sofie, saa lo hun:

— Men H u n d dog . . .! sagde hun.

Tyrk stod fuldstændig lammet midt paa Gulvet. Ho-

vedet næsten skjulte han mellem Forpoterne, og Halen hang skamfuld mod Jorden . . . Og bundet til denne Hale hang i et Stykke Hyssing en gammel, værkbruden og hullet Blikkasserolle; anbragt paa dette Sted et Udsvævelsens og Letsindighedens Symbol.

— Fy—e, for en væmmelig gammel Udhaler! sagde Frøken Frederikke med løftet Pegefinger.

Og ogsaa alle de andre Kvinder sagde: Fy—e . . .!

— —

Men lidt efter sad Forbryderen paa sin Bænk for Bordenden ved Siden af Frøken Sofie og labbede skyldfri i sig: holøp! holøp! af Kaffen og Bagværket, der stod serveret i en Spølkum paa et Stykke Voksdug foran ham.

Frøkenerne tændte deres Piber; og Snakken og Lystigheden tog Fart.

Og pludselig greb Frøken Frederikke Kasserollen, der laa hjemløs paa Gulvet ved hendes Fødder:

— Saadan en skulde der bindes i F a 'r! sagde hun og anbragte Genstanden med et Smæld paa Bordet midt imellem Kaffeopdækningen.

$^{6}/_{10}$.

Hvorfor har Du ikke været her saa længe, Isidor? Jeg saa', at Post Ole i Dag havde Brev fra Dig til Moder; hvad har I to at skrive om? Er det om det forfærdelige mellem Fader og Jomfru Helmer? Ja stakkels, stakkels Moder, var jeg i hendes Sted, vilde jeg skilles og gaa med os allesammen; men det v i l hun ikke, og jeg synes, at hun tager det hele altfor roligt; men det er vel, fordi hun er vant til det. Aa, naar jeg ser, hvordan Du og „Resedaen" har det sammen, og hvor god Du er mod Povl og Jørgen, saa synes jeg, at hele mit Liv er forspildt, fordi jeg ingen rigtig Barndom har haft. Anna og Charlotte siger, at de kan huske, dengang Fader og Moder var gode Venner, men det kan

jeg ikke; og hvis jeg ikke havde Dig at tænke paa, Fætter Isidor, og saa Tyrk, og saa Moder naturligvis og Søstrene; men mest Dig alligevel, mest Dig! saa brød jeg mig slet ikke om at leve. Jeg véd godt, at det er Synd imod Moder at tænke saadan, men da der er ingen, der véd det, saa gør det jo ikke noget. De maatte allesammen gerne dø, Isidor, allesammen, undtagen Dig! jeg mener det, ved Gud! Og véd Du, hvad jeg er kommet til at tænke paa, at det smukke i vort Forhold netop er det, at jeg ikke kan faa Dig, og at Du ikke aner det mindste om, hvor usigelig, ufattelig højt jeg elsker Dig! Det er ligesom jeg kommer Dig nærmere, netop fordi jeg staar Dig saa fjernt; men det kan vist kun en Kvinde forstaa.

Din til Døden
S.

Du véd ikke, hvor det Stykke Radergummi er blevet af, som laa paa dit Skrivetøj; det hænger paa mit Bryst i en sort Silkesnor!

FORHISTORIEN

Fruen til Havslundegaard havde været gift engang tidligere.

Jomfru Ingwersen beretter, at da Nils Uldahl for godt en tyve Aar siden kom kørende gennem Landsbyen Husum ovre vesterpaa i Landet, hvor han havde været til tre Dages Jagt m. m. hos en ligesindet Jorddrot, saa' han, da han rullede forbi Krohaven, en stor, blond Kvinde bararmet og fuldbarmet gaa derinde og plukke Frugt ned. Hun var dejlig at skue, yppig og rund som de Æbler, hun samlede. Hendes fine, regelmæssige Ansigt og gyldenblonde Haar lyste i Solen. Og der var i hendes Bevægelser, naar hun langsomt løftede Armene og brød af Frugterne over sit Hoved, en særegen, rolig næsten lad Ynde.

Der gik et Stød af rislende Behag igennem Nils Uldahl:

— Hvem er d e t? spurgte han Kusken.

— Det er Madam Reimers, Kromandens Kone.

— Vend, og kør ind i Gaarden!

Og medens Kusken parerede Ordre, sagde Husbonden til sig selv:

— Den Krosnude, hvad Fanden skal h a n med det pragtfulde Fruentimmer!

— —

I otte Dage og Nætter blev Nils Uldahl boende i

Husum Kro. Og da han niende Dags Aften kørte derfra, sad Line Reimers ved hans Side . . .

Der gik de vildeste Rygter om denne Affære. Men omsider fæstnede den Version sig, at Uldahl havde købt Konen af Kromanden for kontant Titusinde Kroner. — Og da Eks-Gemalen et halvt Aar efter solgte Kroen og rejste til Amerika, var man aldeles sikker paa, at saadan forholdt Sagen sig.

Og saa er Reimers ude af Sagaen . . .

— —

Paa de Tider, altsaa for godt og vel en Snes Aar tilbage, levede og regerede den gamle Etatsraad og hans udenvæltske Frue endnu paa Slægtens Stamgaard, Egesborg.

Sønnen Frantz, den yngste, havde Kragholm; og Nils sad hen paa en mindre Gaard, Thorsminde, da han jo som den ældste skulde overtage Hovedgaarden, naar Forældrene døde. —

Her paa Thorsminde etablerede Nils straks Madam Reimers som sin Hustru til Slægtens fygende Forargelse. Men det brød de Elskende sig Fejl om. De avlede to Døtre sammen; og Nils skrev, bare han var uden for Døren, de mest glødende Breve til sin Line. Og da Separationstiden var omme, giftede han sig lovformelig med hende.

Og nu skete det, at da Madam Line Reimers, der hidtil var blevet rent ud fornægtet af Familien, omsider præsenteredes paa Egesborg som Fru Nils Uldahl, vandt hun straks alle for sig ved sin Skønhed, sin Blidhed og sit forunderlige store, naive Hjerte, der ikke kendte til Svig. —

Det var de lykkeligste Aar i Lines og Nils's Samliv. Uldahl, hvis lange Ungkarlestand havde været ét uafbrudt Orgie af Drik, Spil og Kvinder, holdt sig hjemme paa sin Gaard og var glad ved sin Kone. Og med hende var der kommet Orden og Sparsommelighed til Huse. Ingen vilde Sviregilder mere, hvor Vinen flød

og Pengesedlerne føg, og de forskræmte Tjenestepiger ud paa Natten sad blege bag de aflaasede Kammerdøre. — Nu var „Mis'en" og „Femkorten" afløst af L'hombren, der vel kunde fremvise Bêter paa flere Alens Højde, men som dog aldrig udartede til, at man slog Plat og Krone om en Præmietyr eller en Husbestyrerinde. — Spillebordene var sat ind i Dagligstuen, og der sad i Sofahjørnet Gaardens stovte Frue og lod sine klare, blaa Øjne vandre fra Strikketøjet eller Sytøjet hen til Herrerne ved Toddyglassene og manede til Fred og Forsoning, naar de stundom røg sammen og slog i de grøntbetrukne Mahogniborde, saa Jetonsene stod i Vejret:

— Naanaa, lille Godsejer Heine, skaan Møblerne! . . .

Og Godsejer Heine sprang op fra Stolen, bøjede sin kluntede Krop hen mod Sofaen og sagde:

— Min Frue . . . alt for D a m e r n e!

Og Spillet fortsattes i Ro — indtil næste Eksplosion . . .

Klokken elleve trak Husfruen sig tilbage, medens Herrerne stod i Række og bukkede. Og naar Døren havde lukket sig efter hende, faldt ikke én af dem paa at komme med et saftigt Ord, skønt alle i Tankerne fulgte hende videre — helt ind paa hendes Leje.

Kun Ægtemanden kunde undertiden lade en eller anden obskøn Bemærkning falde i skadefro Hoveren over, at hun netop var h a n s Sengekammerat.

Men da slog Godsejer Heine paany i Bordet:

— Hold Kæft, Uldahl!

Og Godsejer Tortsen og Kammerjunker Frølich blev om mulig endnu rødere paa Hoved og Hals end før og sagde:

— Du er et Svin, Nils!

— — — Men rent ud rørende blev disse halvtæmmede Bjørnes Færd, naar ud paa Natten deres Vogne kørte for Døren: De skældte Kuskene ud, fordi Vognhjulene larmede for stærkt mod Brostenene, og fordi He-

stene stampede og var urolige. Og ude i Entréen, der paa Thorsminde stødte umiddelbart op til Soveværelset, listede de rundt og talte hviskende og snublede over deres egne vaklende Ben for ikke at vække Fru Line ... „der inde".

Og deres Øjne var fulde af Længsel og Kognak, naar de saa' hen mod den lukkede Sovekammerdør . . .

Thi der var d e t ved Fru Uldahl, at hun trods sin blonde Ro og sin hele kyske lidt lade Tilsynekomst, virkede stærkt erotisk netop paa disse Mænds Sanser. Hun stod rimeligvis for dem som Typen paa hin frene, hvide Kvinde, de engang i deres Manddoms første, frygtsomme Opvaagen havde knælet for i Drømme. Og nu saa de pludselig, efter et Liv i Brunst og Skuffelse, Drømmenes Genstand færdes lyslevende for deres Øjne.

Deraf vel paa én Gang baade deres Respekt og deres Begær. — —

Ogsaa Nils Uldahl vedblev, selv i de Aar, hvor han rasede vildest og ondest mod sin Hustru, at nære en vis mystisk Respekt for hende . . . en Respekt ganske vist, som tirrede og ophidsede ham, og gjorde hans Ondskab end mere indædt raffineret.

Men i Tiden paa Thorsminde gik alt endnu roligt og godt. Og da Parret senere efter Etatsraadens og hans Kones Død flyttede til Havslundegaard, levede de ogsaa her i de første Aar nogenlunde fordrageligt. Fru Line fødte sin Mand ialt syv Døtre, hvoraf de tre ældste døde som ganske Smaa, medens de andre efterhaanden voksede op til blomstrende og blondlokkede unge Kvinder, som fordum deres Moder var det, da Nils Uldahl i Tidernes Morgen saa' hende i Æblehaven ved Husum Kro.

Kun Frøken Sofie var som sagt mørkhaaret og brunøjet. Jomfru Ingwersen sagde, at hun lignende sin Farmoder, Etatsraadinden, der jo var „født et Steds dernede i Varmen".

Der var i Havslunde Park, hvor denne paa en trehundrede Alen gik ned til Strandkanten, en stor, halvcirkelformet Lysning, kaldet „Badeplænen". — Naar man stod oppe paa Havesalens høje Stentrappe og saa' frem over Borggravens Bro, saa' man dem i Solskinsvejr ligge som et gyldengrønt Tæppe for Enden af den lange Lindeallé. Og bag Tæppet igen laa en smal Stribe skinnende hvidt Sand, og saa kom Bugten med sine blaagraa Bølger . . .

Herned flyttede Fru Line paa Sommerformiddage efter Frokosttid sin hele Børnestue med dens Inventar af Ammer, Barnevogne, Vugger, Børn og Legetøj. Det var et Mylr som af en Folkevandring, naar Toget trak gennem Lindealléen. Og naar man slog Lejr paa Plænen hernede, kastedes Lyden af Stemmerne, Latteren og Tummelen vidt ud over Bugtens Vand . . .

Paa en højrygget, hvidmalet Tremmebænk, der i Tiden af Pigebørnene fik Navnet „Fruens Stade", sad saa Fru Line og Jomfru Rottbøl med en Stabel Børnetøj imellem sig og syede, stoppede og bødede, medens Legen gik i Solskinnet mellem Barnepigerne og de større Børn og Ammerne i Skyggen under Træerne puslede med Vuggerne. Thi det hændte, at man paa Havslunde i de Aar havde to Spædbørn at pusle med paa én Gang, det ene paa nær kun godt ni Maaneder ældre end det andet . . .

Naar Fru Uldahl sad her paa sin Bænk med sine Børn omkring sig, omgivet af Parkens og Gaardens trygge og skærmende Ly, var hun fuldt ud tilfreds og lykkelig. Og hun følte i saadanne Stunder en dyb Taknemlighed gro i sig mod den Mand, der havde gjort hende delagtig i alt dette, havde valgt netop hende til sit Livs Ledsagerinde og trofast havde holdt fast ved hende i de Aar, da alle stod dem imod og skjult og aabenlyst arbejdede paa at drage ham fra hende . . .

Og naar hun derfor uden nogen Art af Vægring aabnede sin Favn for ham og syntes beredvillig at give sig hans hede og utæmmede Sanser i Vold, saa var det for hende snarere som en Indfrielse af en Taknemmelighedsgæld, end det just var, fordi hendes Blod flammede og sydede i fuld Samklang med hans.

Og én Grund endnu var der, hvorfor hun stedse var ham beredt og lydig, skønt hans erotiske Krav til hende, alt som Aarene gik, gav sig selsommere og selsommere Udslag. Hun forstod nemlig, saa dybt hun havde lært ham at kende, at bøjede hun sig ikke paa dette Punkt blindt for hans Vilje, vilde deres Samlivs tilsyneladende saa jævne og fredelige Harmoni være brudt. Derfor tvang hun sig og var ham hørig, selv om hendes ufordærvede og kyske Natur atter og atter rejste sig i skamfuld Protest.

— —

Der laa i Lysningen, paa Grænsen mellem Plæne og Strand et Badehus. Døren vendte ud mod Havet, og fra en hvidmalet Flagstang over den vajede en lang, dannebrogsfarvet Vimpel.

I dette Badehus boede næsten og levede Børnene, da de blev ældre, Sommerdagen lang. De klædte sig af og paa inde i Huset, laa og strakte sig paa Strandbredden og lod sig gennembage af Solen, vadede ud og dukkede sig i Bølgerne, kom atter skinnende af Væde, rullede sig i Sandet og lod sig dænge til af hverandre, saa at deres smaa, vævre Legemer saa' ud, som var de pudrede, naar de igen plaskede ud i Vandet . . .

Dette var Børneleg i Dag og Sol. Men rundt paa Egnen sneg det Rygte sig, at naar Natten faldt paa, og kun Maanen lyste over Bugtens Vand, „legede" paa Strandbredden hernede to andre hvide og nøgne Menneskebørn — Herren til Havslundegaard og hans lydige Frue.

Saa indtraf for omtrent femten Aar tilbage hin Begivenhed, der med ét Slag og for stedse satte en Mur imellem Ægtefolkene.

Mange kaldte Fru Uldahls Adfærd den Gang for rent ud taabelig og meningsløs, for Herregud, vi lever nu dog engang paa Jorden! — Men hun handlede, som hun handlede, fordi hun i Følge sin usammensatte og retlinede Natur kunde ikke andet.

— —

Det var en Majdag med Sol og syngende Lærker.

Nils Uldahl havde ved Frokostbordet paa Børnenes Vegne spøgende ansøgt Lærerinden om, at de i Anledning af det pragtfulde Vejr maatte faa fri fra Skole.

Dette var naadigst blevet bevilget, og Fru Line var da gaaet med den lille, den Gang fem-sekaarige Anna ned i Strandskoven for at plukke Anemoner.

Men en halv Time efter kommer saa Barnet løbende ganske forstyrret af Graad og Fortvivlelse ind i Køkkenet og beretter, at Moderen var faldet om nede i Granskoven og kunde ikke rejse sig og vilde ikke svare.

Men da de skyndte sig derned, Husjomfruen og begge Stuepigerne, efter først at have sendt Jørgen Tjener ud for at lede efter Husbond, mødte de paa Stien over Enghavemarken Fru Uldahl, der langsomt kom gaaende op imod Gaarden. Hænderne holdt hun presset haardt ind imod Underlivet, og kun Fod for Fod slæbte hun sig frem . . . Hun var den Gang højt frugtsommelig med sin yngste Datter, Sofie.

— Men Frue dog! Er Fruen blevet syg?

— Ja . . .

Og varsomt ledte de hende hjem og bragte hende til Sengs. Og medens de endnu gik og syslede om hende, stod pludselig Nils Uldahl bleg og ophidset i Sygeværelsets Dør:

— Hvad er her paa Færde?

— Fruen er blevet syg . . .

— Naa—a, det er vel ikke værre . . . Jeg skal ringe, hvis der bliver Brug for Jer.

— Jamen Husbond . . .

Han stampede forbitret i Gulvet:

— Gaa, sagde jeg!

Og Kvinderne listede ud . . .

Da Døren havde lukket sig efter dem, traadte Nils hen til Sengen:

— Undskyld, at jeg blev heftig; men de Fruentimmer irriterede mig . . .

Fru Line svarede ikke.

Saa smilede han dumt, søgte at mande sig op og sagde flot og friskfyragtig:

— Er det nu noget at tage sig saa nær, Line . . . Hva' Fanden, den Smule Kys paa en Foraarsdag, hi-hi! Du véd jo, at Du og jeg har det saadan sammen, at ingen for Alvor kan komme os imellem.

Hun saa' forvildet op paa ham:

— Ja, Niels. ja . . . sagde hun — men jeg vil hellere vente med at tale med Dig til en anden Dag . . . jeg er saa træt.

— Hum! . . . Det er saagu' din egen Skyld da! Du kunde jo ha' taget det roligt og . . . og gemytligt, som den Bagatel det er. Ikke? Er det ikke din egen Skyld, synes Du?

— Jo . . . Men lad mig nu være lidt alene, Nils . . .

— Som Du vil!

Han gik tæt hen til Sengen og bøjede sig ned over hende:

— Vi to, der har det saa godt sammen, som ingen andre . . . hviskede han kælent og tog om hende.

Hun trak sig sky og hastig bort; hendes Øjne blev store og fulde af Angest.

— Hæ! lo han ondt — hi. hi! Ja, Du er sgu en rar Mimose! Og det klæder Dig, efter alt det, der er foregaaet imellem os! . . . Men det bliver værst for Dig!

Og han forlod Værelset og smældede Døren i efter sig . . .

— —

Da han var borte, lukkede Fru Uldahl Øjnene og laa stille hen. Der gled af og til ligesom en Iling af Smerte frem over hendes Ansigt, thi Tankerne lod hende ingen Ro . . .

Der var hændet „den Bagatel", at hun paa sin Spadseretur nede i Granskoven havde set Nils sidde paa en Digekant inde mellem Granerne i hed Omfavnelse med Børnenes Lærerinde. Og i samme Nu var Fru Line sunket til Jorden tvunget i Knæ som af en stor, grum Haand, der havde knuget sine Staalfingre ind om hendes Hjerte . . .

Men det var ikke just det, at Nils havde kærtegnet en anden Kvinde, der voldte hende den dybeste Ve, thi hun havde levet længe nok til at lære, at Mændene uden Skrupler tager al den Gunst og Gave, der bydes dem. Nej, det, der voldte hende den bitreste Pine, var, at hun i alle disse Aar forgæves havde givet sig hans syge Sanser i Vold. Det var det, der nu, da hun saa pludselig og uforberedt saa' ham begære en anden, en ny, havde grebet hende med en saa stivnende Forfærdelse, at hun et Øjeblik havde troet og haabet, at det var Døden, der kom . . . For Børnenes Skyld og for Hjemmets Skyld havde hun ofret sig. Og fordi hun vidste, at han var syg. Og fordi han virkelig engang havde holdt af hende, hvad hans Breve beviste. Og fordi hun nu følte Medlidenhed med ham. Og fordi han dengang havde gjort hende til sin Hustru — og fordi, og fordi, og fordi . . .!

Alt dette malede rundt i hendes Hjerne; og altsammen endte det ufravigelig i denne ene forfærdende Tanke: At nu var det hele forgæves . . .

Der blev banket paa Døren, og Husjomfruen traadte ind:

— Hvordan har Fruen det?

— Jo, Tak . . . nu gaar det bedre . . .

— Skal vi saa ta' Kernemælkssuppe eller Sulevælling til Forret, Frue . . .?

I godt fjorten Dage holdt Nils Uldahl sig borte fra sin Kones Sygeværelse. Men hver Morgen afleverede Jørgen Tjener hans Kort ved Døren og forhørte til Fruens Befindende, — der laa tilsidst en hel lille Stabel Visitkort paa hendes Toiletbord:

NILS ULDAHL-EGE

Havslundegaard.

Saa endelig midt i tredje Uge, en Formiddag i den reglementerede Visittid, mødte Hr. Godsejeren selv frem.

Han var i sort Frakke, lyse Benklæder og Lakstøvler (dog uden Handsker og Hat). Og han trakterede sin Frue med den udsøgteste Høflighed. Bevidnede hende sin dybe Glæde over, at hun nu atter befandt sig vel, og udtalte Haabet om snart at se hende nede i Dagligværelserne.

Der blev ikke nævnet et Ord om Lærerinden og Granskoven. Og efter en halv Times Forløb trak han sig høfligst tilbage for ikke at „fatiguere“ . . .

Men samme Dags Aften, da alle var gaaet til Ro, trængte han beruset og larmende ind i Soveværelset og krævede sin Ægtemandsret. Og Fru Line maatte true med at ringe paa Hjælp, før hun atter fik ham paa Døren.

— —

Endnu et Par Gange forsøgte han at tiltvinge sig sin gamle Magt over hende. Første Gang ved at trygle og græde og kaste sig paa Knæ og angre og love Bod og Bedring og evig, ubrødelig Troskab: „Hun var dog hans eneste virkelige Kærlighed!“ — Anden Gang ved i drukkent Raseri at lægge Haand paa hende og slaa hende i Gulvet og skrige op om at jage hende nøgen ud af Gaarden tilbage til det „Bonderak“, hvorfra hun var kommet.

Men Fru Line forblev ubøjelig. Og hun lod sin Seng flytte ud af det hidtil fælles Soveværelse og ind i et Værelse ved Siden af Barnestuen.

Hvilken Manøvre han øjeblikkelig besvarede med helt at rømme bort fra første Sal og etablere sig som Martyr i to smaa Rum i Taarnets Stueetage . . .

Det var frygtelige Aar, de, der nu fulgte. Og havde ikke Fru Uldahl haft denne næsten reflektionsløse Hengivelse i Skæbnen, som saa afgjort prægede hendes Liv i gode som i onde Dage, havde hun vel næppe heller staaet dem igennem uden at tage Skade paa sin Sjæl.

Men nu var det tværtimod, som om hun voksede med Ulykken, blev større, rummeligere, mere overlegen. Ja, der udviklede sig endogsaa hos hende lidt efter lidt en Art sørgmodig Humor, som fik hende til at se paa Begivenhederne fra oven og nedefter, og som var vaagnet hos hende i de vidunderlige Dage, da hendes Mands chevalereske Visitkort hobede sig op paa hendes Toiletbord. Smilende, men gennem Taarer betragtede hun Livet og dets Foreteelser paa én Gang viis og naiv som „Folket“, hvoraf hun var rundet . . .

Men ligesom dette Folk ikke kan leve og trives ret uden at have noget, hvortil det kan hælde sit Hoved i Tro og Drøm, saaledes havde ogsaa hun sin Kimære til Trøst og Husvalelse i vanskelige Timer — nemlig den saa miskendte og foragtede Kortoplægningskunst.

Hun havde lært denne velsignelsesrige Tilflugt at

kende allerede som Barn, da hun efter sine Forældres Død kom i Huset hos sin Mormoder, en paa de Tider berømt, gammel Kvinde, der ganske vist selvfølgelig troede baade paa Gud og hans skinbarlige Modsætning, men som dog stedse saavel i egne som i andres kritiske Øjeblikke fik sine Tvivl og derfor greb til Kortene som de eneste alvidende og ufejlbarlige . . .

Imidlertid havde Fru Line i sit Ægteskabs første lykkelige Aar lagt saa godt som al Religionsøvelse paa Hylden — Lykken trænger som bekendt ikke til Narkose. Men da Sorgen kom og Skuffelsen og Skismaet, tyede hun paany tilbage til sin Gud for at finde Kraft og Lægedom. Og Time efter Time kunde hun nu sidde med sine Kort og gennem dem vinde den Vished og Tryghed, der overgaar al Forstand. Thi var Varslerne hende ikke gunstige i første Omgang, lagde hun Kortene op og op igen, indtil Resultatet slutteligen svarede til Forventningen. Og gik Lykken hende uvægerligt imod, havde hun jo som en sidste Balsam alle Nils's Breve fra de gode Aar . . .

Hun havde indrettet sig et Slags „Kapel" i det cirkelrunde Taarnkammer paa første Sal. Og der sad hun saa bag Laas og Rigler og raadspurgte sine Kort og læste gamle Kærlighedsbreve.

Og samtidig laa hendes Mand i Taarnrummet umiddelbart nedenunder og sov den natlige Rus ud, som hans Martyrium hyppigere og hyppigere paalagde ham . . .

Saaledes fandt de begge Hvile.

Joachim Uldahl-Ege hed Etatsraadens eneste overlevende Broder. Han var paa dette Tidspunkt 70 Aar, Ungkarl og ejede Gaarden Store Ravnsholt et Par Mil sønden for Havslunde. Han var en lille, firskaaren Træbul med snehvidt Haar og Skæg og en Stemme saa

dyb og rungende, at Børn krøb i Skjul, naar de hørte den. Desuden var han halt og støttede sig, hvor han gik og stod, til en tyk Elfenbensstav, der vejede sine fulde fem Pund og var skaaret ud af en eneste Tand.

Denne Stav var Skyld i et ulægeligt Brud mellem Nils og Onkelen. Den var nemlig et Familiestykke, der var gaaet i Arv i lige Linie fra Tipoldefader Uldahl, den store ostindiske Købmand, som havde hjembragt den fra en Rejse. Men saa havde Etatsraaden engang tabt den i et Parti Billard til Joachim. Derpaa havde Nils ved et Besøg paa Ravnsholt efter Etatsraadens Død bemægtiget sig Klenodiet og taget det med sig hjem, idet han paastod, at Faderen ikke havde haft Ret til at skille sig af med det. Men Joachim var Dagen efter mødt op med Kongens Foged og havde ladet sig Staven udlægge. Det var denne Ydmygelse, Nils aldrig havde kunnet tilgive . . .

Joachim Uldahl var i de senere Aar ikke kommet uden for sin Ejendoms Grænser, „thi hvad ragede det øvrige ham!"

Men en skønne Dag holdt han imidlertid i sin lave Jagtvogn foran Havslundegaards Stentrappe. Han sad midt i den bageste Agestol, foroverbøjet, støttende sig til den omtalte Stav og dampende af en sølvbeslagen Merskumspibe med Hans Majestæt Christian VIII's Billede i Laaget.

Idet Vognen rumlede over Broen ind i Borggaarden, viste Nils's Ansigt sig bag et af Taarnvinduerne i Stueetagen, men forsvandt straks igen.

Jørgen Tjener kom ud og tog imod.

— Er Husbond hjemme?

Jørgen, der havde skarp Ordre til altid at nægte Nils hjemme, saa idiotisk ud og sagde;

— Nu kommer Fruen . . .

— Hjælp mig ned!

Tjeneren hjalp; og Joachim stagede sig op ad Trappen.

I Entréen kom Fru Line ham i Møde. Hun var for en Uge siden staaet op efter at have bragt den lille Sofie til Verden. Og hun var bleg og slank og skønnere end nogensinde:

— Velkommen, Onkel Joachim . . .

Den gamle saa' beundrende op og ned ad hende. Ogsaa hans Hjerte havde hun straks ved deres første Møde lagt for sine Fødder:

— Naa, sagde han, da Mønstringen var til Ende — saa hun h a r kælvet?

Fru Uldahl rødmede.

— Hvordan gik det . . u d e n Dyrlæge?

— Jo—e, Tak . . .

— Ja, hun har jo Øvelsen!

Da Jørgen havde hjulpet den Gamle Tøjet af, gik Herskabet ind i Dagligstuen.

— Hvor er Nils?

Fruen saa' forlegen i Gulvet.

— Kan I nu ikke forliges længere?

— Nej . . . lød det sagte.

— Næ, jeg har hørt om det; det er derfor, jeg kommer. Er det Dig, der er blevet udtilbens? Det ligner Dig ellers ikke.

Fru Line vidste ikke Raad for at svare:

— Nej det . . . ja det . . . stammede hun.

— Næ, naturligvis er det Nils, den Tamp! Men Børn faar I da; saa til Tider maa I vel være enige?

— Det er kommet senere, Onkel, det . . .

— Har han andre Kvindfolk? Det er vel d e t?

— Ja—e . . .

Fru Line vilde ikke havde sagt dette; for det v a r jo ikke det afgørende, dette med de andre; men . . .

— Ja, det ligner vos! nikkede den Gamle — vi har aldrig kunnet taale at se Skørter vi Folk fra Egesborg . . . Men naar han har faaet en Kone som D u, Fanden skulde ta' ham, at han saa ikke kan holde sig til D ig. Hvor er han, Bæstet?

— Aa, Onkel, det nytter ikke . . .

— Jeg er taget herover for det samme!

— Ja, men . . .

— Hvor er han? Er han maaske stukket af fra det hele?

— Nej, han . . .

— Naa?

— Aa, Onkel Joachim, jeg beder Dig . . . jeg kender ham . . . Og Menneskene er jo nu engang, som de er . . .

— Gu' er de ej! Hvor har Du ham? Naa?

— Han har lukket sig inde i Taarnet . . .

— Jeg skal da vel ikke op af flere Trapper?

— Nej, det er herude ved Entréen . . . Men, han lukker Dig ikke ind, Onkel.

— Det skal vi faa at se! . . . Er hun kommet væk, Lærermo'eren?

— Ja . . .

— Har I faaet en ny?

— Ja . . .

— Ligger han ogsaa i med hende?

Fru Uldahl rødmede, men maatte ogsaa smile:

— Aa, Onkel dog . . .!

Joachim stavrede ivrig ud i Entréen og hen til Taarndøren. Fru Line blev i Dagligstuen.

— Nils! kaldte den Gamle, og hans Røst gjaldede mod Loft og Vægge — Jeg vil tale med Dig, Nils . . .! og da der intet Svar kom, huggede han hidsig Stavens Dupsko ind mod Dørfyldingen — Hører Du ikke, Dreng! Tror Du, jeg er kommet herover for at holdes for Nar?

Fru Line viste sig i Dagligstuedøren:

— Han lukker ikke op, sagde hun — om Du saa satte Ild paa Gaarden!

Men nu steg Vreden den Gamle til Hjernen som ved et Stempelslag. Han hug Staven ned mod Gulv-

fliserne, saa at den hoppede højt og var ved at falde fra ham:

— Saa gaar jeg ud og splintrer Vinduerne! sagde han — for s e ham vil jeg Fandentame!

Men Fru Line lagde bønlig sin Haand paa hans Arm:

— Aa nej, Onkel Joachim, det kommer bare bag efter til at gaa ud over mig og Børnene . . .

Den Gamle standsede:

— Er han da rent splintrende gal, Nils, derinde?

— Han er begyndt at . . .

— At hvad?

— . . . at drikke . . .

Onkelen satte igen Staven haardt i Gulvet:

— Naa saadan! . . . Hør, min Pige, tag nu Du og Ungerne Tøjet paa og kør med m i g til Ravnsholt og bliv dèr med det samme; saa henter jeg Lærerinden og Jeres andre Pakkenilliker i Morgen . . . Du er for god til dette her Leben!

Fru Uldahl smilede:

— Hvad tror Du, Madam Henriksen vil sige? spurgte hun.

— Hvad rager det hende? Gaarden er vel m i n . . . endnu!

— Og saa er jeg ogsaa bange for, Onkel, at Du selv vilde fortryde det, naar Du fik talt os.

— Tror Du? mumlede han — Kan sgu gerne være. Men saa v a r I der!

Han haltede op ned ad Gulvet!

— Passer han Gaarden?

— Ja—e, det gør han vist . . . Mig har han jo aldrig sat ind i sine Sager.

— De siger, at han spiller?

— Vel ikke mere end han plejer . . .

— Faar Du, hvad Du skal bruge?

— Ja.

— Du skal se, han kommer til at sjokke fra Havslunde, ligesom han maatte sjokke fra Egesborg!

— Det kunde han jo da ikke gøre ved, Onkel . . .

— Gu' kun le han saa! Der er ingen, der har Tillid til ham! Han gaar fallit som alle de andre Ejere af Havslunde . . . gid han saa ogsaa vilde hænge sig! . . . Du vil altsaa ikke med til Ravnsholt?

Atter smilede Fru Line:

— Nej Tak, Onkel Joachim; en Kone bør være, hvor hendes Mand er . . . Jeg er ogsaa den eneste, han til syvende og sidst har lidt Respekt for.

— Velbekomme! . . . Ja, saa kører jeg igen med min Lamperøg! . . . Adjø!

— Vil Onkel ikke have en Forfriskning?

— Nej, jeg vil ikke. Jeg spiser kun hjemme! . . . Adjø!

— Har Onkel ikke Lyst til at se Børnene?

— De hyler jo, bare jeg viser mig!

— Naa—e, nej, nu er de vokset til og blevet fornuftigere . . .

Hun gik ud i Entréen og kaldte op ad Trappen til Børnene, at de skulde komme ned. De kom ogsaa allesammen myldrende frem deroppe og stak de smaa lyslokkede Hoveder ud mellem Tremmerne. Men da de saa' den Gamle, hvis Stemme de havde hørt buldre gennem Huset, tog de øjeblikkelig Flugten tilbage til Barnekammeret.

— Hø! lo Joachim og kiggede langt efter dem — det havde sgu vist blevet en nydelig Forestilling, hvis jeg havde faaet d e m med til Ravnsholt! Du er klog nok, lille Line! . . . Skal det være et Farvel-Smask? spurgte han saa.

Og Fru Line, der syntes, at han var bleven behandlet ondt, overlod ham sin røde Mund, som han anbragte et kraftigt Kys paa . . .

Saa tændte han sin Christian VIII og kørte bort.

— —

Kun to Gange endnu i disse femten Aar kom Onkel Joachim til Havslunde; men ingen af Gangene fik han Brodersønnen i Tale.

Derimod vænnede Pigebørnene sig lidt efter lidt til ham og besøgte ham af og til paa Ravnsholt, hvor han da holdt lange Lovtaler for dem over deres Moder, medens han samtidig betroede dem, at deres Fader var en Vindbeutel og burde skydes.

Dette fik imidlertid Nils Nys om og nedlagde Forbud mod Besøgene.

Men han var jo saa ofte borte fra Gaarden . . .

Allerede i en Aarrække havde Godsejer Uldahl beklædt Posten som Havslunde Kommunes Sogneraadsformand. Hans Regeringsform var absolut despotisk. Og Raadets øvrige Medlemmer, Bønder og Proprietærer, bøjede sig villigt for ham, da han altid røgtede sin Bestilling til deres og Sognets Fordel. Ja, det endte endogsaa med, at de i deres snu Eftergivenhed overlod ham al Korrespondance og alle Regnskaber, saa at Uldahl til sidst var den eneste i Forsamlingen, der tilfulde var à jour med Sagerne. —

Men saa indtraf Brudet med Fru Line og Nils's paafølgende „Martyrium" i Taarnet . . .

Han indfandt sig nu pludselig ikke mere ved Sogneraadsmøderne. Raadets Breve og Forespørgsler lod han ubesvarede. Og da nogle Medlemmer engang mødte op for at afæske ham en Forklaring, lod han dem blive staaende udenfor i Entréen uden saa meget som blot at aabne Døren paa Klem, saa at de dog i det mindste kunde se, at der var Liv i ham.

Dette resulterede selvfølgelig i, at man ved næste Sogneraadsmøde valgte sig en anden Formand.

Men Nils laa stadig inde med Bøgerne og Regnskaberne.

I samfulde to Maaneder forsøgte man at faa disse Sager fra ham med det gode. Men han forholdt sig stadig uden Livstegn.

Saa tabte man Taalmodigheden og indgav Klage til Amtet, der kendte ham pligtig til, under en Dagsmulkt af ti Kroner, at udlevere alle Bøger og Papirer Sognet vedrørende.

Hertil svarede Nils undtagelsesvis, at han skulde aflevere Sagerne, naar det konvenerede ham.

Hvorpaa Amtet lod sige, at hvis ikke „det omspurgte" var kommet Sogneraadet i Hænde inden fireogtyve Timer, vilde den afsagte Kendelse faa tilbagevirkende Kraft med og fra den Dato at regne, paa hvilken den ny Formand var bleven valgt.

Paa dette Ultimatum gav Nils intet Svar. — Og først en god Maaned senere sendte han de kriminelle Bøger og Dokumenter af Sted, ledsaget af den ifaldende Bøde sirlig regnet ud paa Dage, Timer, Minutter og Sekunder og stor: 965 Kr. og 56 Øre . . .

Saaledes var Nils Uldahl-Ege i sit private som i sit offentlige Liv. Og saaledes vedblev han at være, indtil Naadens Tid var inde og det store Omslag.

— —

Og dog valgtes han ikke destomindre nogle Aar senere ind i det danske Folketing.

Naturligvis stillede han sig som Oppositionsmand. Ikke af Overbevisning, thi han havde ingen; men dels fordi hans Standsfæller lidt efter lidt havde trukket sig tilbage fra ham, og dels fordi han i Følge sit hele Naturel maatte opponere. Han var en af den Slags „Karakterer", der i et givet Øjeblik ikke viger tilbage for at hævde, at Sneen er sort. —

Han blev altsaa valgt. Og det, der muliggjorde hans Valg, var, at han netop kom ind i Politikken i den Periode, da Bønderne endnu ikke var vaagnet til fuld Bevidsthed om deres Magt og Vælde og derfor ansaa det for noget særlig fint at blive repræsenteret paa Tinge

af en Godsejer — selv om de Mand imellem ansaa ham for forrykt. —

Hans Valgmøder rundt i Egnens Kroer og Forsamlingshuse blev et sandt Triumftog, hvor han hilstes med Hurraraab og Haandklap endogsaa af sine fordums Kolleger i Sogneraadet — thi Snakketøj havde han.

Og da han paa selve Valgdagen drev sin Nedladenhed saa vidt, at han lod spænde for sine Høstvogne, femten i Tal, udstyrede dem med magelige Halmsæder og Øl og Brændevin, selv anbragte sig som Kusk paa den forreste og saaledes kørte rundt i Kredsen og samlede Vælgere op, da hyldedes han endogsaa af Socialdemokratiet som en sand Demagog; fik i Begejstringens Rus dets Stemmer og stod ved Valghandlingen som Triumfator over Højre-Kandidaten, der sammen med sine faatallige Tilhængere kun var mødt frem gaaende paa deres konservative Kød-Ben.

Saaledes sejrede som altid, saavel før som senere saa ogsaa ved dette Valg, Idealismen i dansk Politik. —

Og i Dag, den 27. September, var Hr. Nils sammen med sin Økonomiforvalterske, Jomfru Mathilde, rejst til Hovedstaden for efter Sommerferien paa ny at give Møde ved Rigsdagens Aabning den bekendte første Mandag i Oktober.

ROMANEN

Spat-Marie, Maren Ørentvist og Johanne Læg-Dig-ned eller Lig-Johanne havde været til Pæremarked i Kværkeby og kom nu vandrende ad Landevejen for hjemgaaende.

De talte og lo og grinede, saa det klang over Markerne. Især var det Johanne, der var ved Humør; hun dansede sommetider og sang og sparkede op i Skørterne, saa at de to andre var ved at dø af Latter; hun havde faaet hældt godt paa Dunken. — I hver Landsby, de kom igennem, fór Hundene halsende ud af Døre og Porte ved Spektaklet, og Karlfolk og Fruentimmer raabte de tre Madammer an og gjorde Halløj. Men Kællingerne klaskede sig bare gemytligen paa Bagen og gik videre. —

Spat-Marie var lille, firkantet og halt. Maren Ørentvist lang og duknakket. Lig-Johanne høj, knoglestærk og mandfolkeagtig med et mærkeligt fint Raceansigt, hærget af Drik og andre Glæder. — Alle havde de Kurv paa Armen med Markedsindkøb. Stadshattene med de brogede Blomster sad dem skævt paa Hovederne; og Kjolerne havde de af Sparsommelighedshensyn byltet op omkring Livet, saa at de lappede Underskørter saas og Uldhoserne og Fedtelædersskoene . . .

Klokken var godt ti Aften, men det var Fuldmaane; og Johanne havde købt en Flaske Kirsebærrom til fem- og tredive Øre, som de diverterede sig af.

Nu var der faldet lidt Ro over dem, og de gik og talte sagligt-indgaaende om Spat-Maries vanskabte Datter Alexandra.

— Hun er ikke noget M e n n e s k e! paastod Johanne.

— Hva' e r hun ikke? Hva' er hun d a?. spurgte Moderen.

— Hun er d e t, de kalder en M u n s t r u m, forklarede den anden kyndig — saadan en, Gud skikker vos i hans Vrede.

Og Maren Ørentvist supplerede:

— Hun kan jo hverken se, eller høre, eller gaa, eller krybe, kan hun ikke!

— Nej, indrømmede Marie — d e t kan hun ikke. Men hun har hele Sanselivet paa F ø l e l s e n, har hun. I skulde se hende kende baade mig og hendes Far, saasnart vi bare trine ind i Stuen.

— F a r! grinede Maren — sagde Du F a r? H a m fornemmer nok hverken hun eller Du ret meget til.

— Saa ham, hun k a l d e r sin Far da, for Satan, dit Fæ! snærrede Marie arrigt.

Men nu tog Johanne Ordet; baade hun og Maren var inderst inde misundelige paa Veninden, der havde dette mærkelige Barn, som hun tjente mangen en god Øre paa:

— Og saa er hun jo ikke engang noget rigtigt F r u e n t i m m e r engang, sagde hun — Jordmoderen vidste jo hverken, om hun var en Dreng eller en Pige.

— Hun hedder sgu da A l e x a n d r a, véd jeg! sagde Marie.

— Hun kunde sgu lis'godt ha' hedt N e k o d e m u s! grinte Maren.

Og Johanne fastslog sin Paastand fra før:

— Ja hun er grangivelig det, de kalder et Munstrum!

Men pludselig gjorde hun et Par smaa stive Hop

henad Landevejen, Lig-Johanne, og drejede rundt og slog ud med Armene:

— Skal vi smage paa Mosten? spurgte hun saa og trak Romflasken frem.

De andre skævede sky til hende: Skulde hun faa sit Anfald . . .? Men de smagte da paa Rommen alle tre og gik videre . . .

Spiret paa Havslundegaards Taarn viste sig dunkelt over Træerne. Morsomt nok kom Fløj-Hanen engang til at sidde midt i Maanen. Det grinte Kvindfolkene forfærdeligt af, indtil Maren Ørentvist sagde:

— Er hun kommen hjem, Helmeren?

— Næi, endnu ikke, sagde Johanne. Og Spat-Marie lo ondt:

— Saadan trakterede han sgu ikke vos andre i vor Tid!

— Næi, vi blev pænt ved Jorden, gjorde vi.

— Og Børn faar hun helleringen af.

— De si'er, at han har gi'et hende saadan et Undskyldningsapparat, som de kalder det, der forhindrer det, oplyste Maren.

Johanne hug vredt en Haand ud i Luften:

— Saadan et kunde han gerne ha spenderet paa en anden en osse, saa ha'de vi sparet det!

— Det kendtes vel ikke dengang, mente Marie.

— Næi, kanske . . . Verden gaar jo fremad.

Men Maren Ørentvist, der var barnløs, grinede fornøjet og sagde:

— Ja, jeg behøvede ingen . . . altsaa!

— Næi, Fanden hytter jo sine! sukkede Johanne.

Da standsede Spat-Marie pludselig sin Gang; og med de smaa vaade Øjne hævet mod Maanen sagde hun, og det kom dybt fra hendes Moderhjerte:

— Véd I hvad, Maren og Johanne, sagde hun — Vorherre kunde for saa evigt vist gerne ha' beholdt de to andre . . . men Alexandra vil jeg aldrig ophøre at takke ham for i hans blaa Himmel!

— Amen og Halleluja! vrængede Johanne og tog paa ny et Par Dansetrin — Er der nogen, der vil smage igen?

Konerne nikkede Ja; og Romflasken kom frem og blev tømt.

— Du har vel saa Markedsgave med til Alexandra? spurgte Maren, da man igen var begyndt gaa.

— Gu' har jeg saa, naturligvis. Nu skal I se. Det er en Mølle.

Marie halede en lille Træmølle op af Kurven og blæste paa Vingerne, saa de snurrede.

— Den kan hun jo ingen Glæde ha' af.

— Monikke! Jo, det kan Du bande paa! Hun kan føle, kan hun, naar den vinder. Hun har haft saadan en før. Hun blæser paa den og holder den op for Ansigtet; og saa griner hun, saa det klukker.

— Og hva' har Du saa til de andre?

— Ingenting! . . . de kan jo baade se og høre og springe omkring; hva' Fa'en skal de saa med Legetøj! . . . Men vi skal være gode imod dem, Vorherre har været ond ved, staar der.

Maren Ørentvist laante Møllen og blæste paa den, saa den snurrede vildt:

— Se, hvor den suser! sagde hun henrykt.

Men Lig-Johanne, der hidtil havde forholdt sig tavs, snappede pludselig Apparatet fra hende:

— Nu vil jeg prøve! sagde hun.

Og hun spilede Kinderne op og blæste, saa det gnistrede for Øjnene af hende; og medens Vingerne peb paa deres Akse, stod hun og vuggede i Hofterne og rokkede med Hovedet:

— Snurre—lurre—lurre! sagde hun og smilede fjoget —Snurre—lurre—lurre! Gi' mig den, Marie, hva? La' mig beholde den? Det er li'som at drikke Brændevin . . .

— Næ, Du kan tro nej, min Skrukhøne! sagde Marie og stoppede hurtig Møllen tilbage i Kurven — Tror Du, jeg vil bedrage Alexandra!

— —

Lidt efter naaede de ind paa Havslunde By-Gade. Alle Døre var lukkede og alle Vinduer mørke.

Klokken var nu godt elleve.

De tre Veninder gik stille frem ad Gaden. Her vilde de ingen Opstandelse lave, for her var de kendt.

Men da de kom frem til Havslundegaards Havedige, greb Johanne sig pludselig til Hovedet og sagde:

— Det er sært, saadan en Forskel, der kan være paa Søskende!

Det gav et Sæt i Marie og Maren. De vidste godt, hvad hun hentydede til; men de kunde ikke lide, at der blev snakket om det. Hele Sognet vidste, at Godsejeren og Johanne havde haft med hinanden at gøre, og hun selv sagde det jo ogsaa tydelig nok; men derfor skulde hun netop vogte sig for at slaa paa Slægtskabet . . . De to andre havde jo ogsaa . . . Men de var da ikke i Familie med ham.

— Hører I ikke, hvad jeg siger? gentog Johanne irriteret over deres Tavshed, og hendes Stemme lød høj og skrattende — Jeg siger, at det er en sær Forskel, der kan være paa Søskende!

Marie greb hende i Armen og vilde trække af Sted med hende:

— Jo, jo, hviskede hun hastigt — vi hører det nok! Men saadan no'et holder man Kæft med . . . Kom nu, Johanne.

Men Johanne rev sig løs og raabte, saa det klang i den stille, maanelyse Luft:

— Er der nogen af Jer maaske, der har været i Seng med sin egen Bror? . . . Ulykken er ude efter ham! Ulykken er ude efter ham! vedblev hun og truede ind mod Gaarden. — Men han hænger sig ikke, eller skyder sig, som de andre, der har ejet Havslunde. Han bliver snarere hellig, den Usselryg . . . Fader vor, Du som er i Himlen . . . hun foldede Hænderne og skreg af Latter.

— Nu stikker j e g sgu af! sagde Ørentvisten — for nu faar hun sit Anfald.

— Nej, Maren, Maren, vi maa da blive; vi kan da ikke forsvare for Gud at lade hende ene!

— Fa'en . . .! sagde Maren og satte i Rend ned ad en Sidevej.

— Maren, M a r e n dog . . .!

Johanne havde ganske rigtigt faaet sit Anfald. Hun løftede sirligt op i Skørterne og begyndte at synge en lille munter Melodi og dansede dertil. Hendes Øjne skinnede i Skæret fra Maanen; hun var lutter Smil og Glæde; Livet syntes hende frydefuldt:

Min lille Rosenblomme (sang hun), min søde Rosmarin,
naar Vintren hun er omme, saa vil jeg være din . . .

Spat-Marie stod hjælpeløs og saa' til. Snart maatte hun le af Johannes sære Dans; og snart græd hun. For hvad skulde hun gribe til med hende, nu de var alene . . .

Da gjorde hun pludselig omkring og skrumpede bort, saa hurtig hendes halvandet Ben kunde flytte sig — —

Og Johanne fortsatte stille sin ensomme Dans i den lyse Maanenat. Indtil hun omsider styrtede om og blev liggende.

„Frøken Sofies Hus" laa nede i Elmekrattet ved Foden af de store Fyrretræer, hvis nøgne rustrøde Stammer og vildt strittende Kroner ragede højt op over Parkens andre Træer. Og Evigheden sang deri.

Huset var sammentømret af gamle Bræddestumper og helt overgroet af Slyngroser og vild Klematis. Lejligheden bestod af en Forstue, der tillige benyttedes som Køkken, og en Salon, fire Alen lang og tre Alen bred. Og man kunde ikke staa oprejst derinde.

— —

Sofie og hendes „uægte" Fætter, Herredsfuldmægtig

Isidor Seemann, laa paa Gulvhynderne under Vinduerne og talte dybsindig sammen; det „elskede" Frøken Sofie. Paa Tærskelen ud til Forstuen sad Tyrk. — Fuldmægtigen var en femogtrediveaarig, bredskuldret Mand, lys af Lød og tilsyneladende rolig og ligevægtig:

— Ja, ser Du, lille Kusine, sagde han — hos saadanne gamle Slægter som vor, der har nydt Alverdens Fryd og Sorg og Herlighed, bliver tilsidst kun Sorgen tilbage; og den kan ingen Slægt leve paa, og saa visner den og raadner og dør.

— Man plejer at dø, før man raadner! riposterede hun.

— Nej, ikke Slægterne, lille Ven.

— Véd Du, hvad jeg tror, Fætter Isidor? . . . Jeg tror, at Du siger alt dette om Dig selv bare for at være interessant . . . saa sund og kraftig Du ser ud!

— Jeg er en kalket Grav . . . smilede han, idet han samtidig godt indsaa, at der var noget perverst i at ligge her og tale saadan til et Barn.

— Og alle de morsomme Billeder, Du tegner! vedblev hun.

Han gjorde sin Stemme dyb og mørk:

— Ja, jeg burde ogsaa meget hellere altid tegne Lig.

Hun lo:

— Ja, det skulde Du virkelig gøre!

— Jeg har prøvet det, nikkede han — men de bliver ogsaa „morsomme"! han rejste sig op paa Albuen — Se, nu for Eksempel det Billede, jeg tegnede af Jer, da Du havde fortalt mig om din Fars og Jomfru Helmers Køretur forleden. Jeg syntes virkelig, at det var en meget trist Historie. Du havde Taarer i Øjnene, da Du fortalte. Og jeg fik den dybeste Medlidenhed med Jer allesammen . . . Men hvordan blev saa Billedet? Selv din Mor brast i Latter, da hun saa' det.

— Jamen det var virkelig ogsaa morsomt, Fætter Isidor! Alle de Ansigter rundt i Vinduer og Døre . . .

Og Far, der lignede en gammel Tændstik . . . Og Jomfru Helmer, som var lavet af Blodpølser . . . Og Mor, der stod med to lange, triste Taarer, der hængte hende helt ned paa Brystet! Jo, véd Du hvad, det var morsomt! . . . Og jeg vilde ønske, at Du boede her paa Havslunde, for saa vilde det blive meget lettere for os.

— Sig ikke det, Barnlille!

— Hun saa' forundret hen mod ham:

— Hvorfor ikke?

— Fordi jeg er saa utrolig sur til Hverdag . . . Jeg skal nemlig betro Dig, lille Sofie, at de, der laver sørgmodige Billeder, de er glade i Omgang; men de, der laver „morsomme", de er rasende bedrøvelige at have med at gøre . . . thi kun saaledes fuldkommengøres den guddommelige Retfærdighed!

Frøken Sofie sukkede dybt:

— Gud hvor mine Billeder saa vilde blive morsomme, sagde hun — hvis jeg kunde tegne.

— Er Du da saa grusommelig bedrøvet?

— Forfærdelig! smilede hun, og Taarerne steg hende samtidig til Øjnene — Og i Morgen kommer oven i Købet Jomfru Helmer tilbage . . . Og vil Du tænke Dig, at Far har skrevet til Forvalteren, at Lars igen skal møde med Mors Vogn ved Stationen og hente hende!

— Ja—e, lille Sofie . . . Men naar din Mor selv tager det roligt, saa . . .

— Aa—r, der er ingen Indignation i Mor! Og heller ikke i Søstrene! De gider ikke! Jeg er den eneste her, der rigtig er noget ved! Jeg ligner Farmor, siger Ingwersen; hun pryglede Farfar; Ingwersen og Tjeneren maatte skille dem. Det var en Kone!

— Jamen kan saa ikke Du tage og prygle Forvalteren da . . .?

— Nu gør Du Nar af mig, Fætter Isidor . . ,

— Nej, nej, nej!

— Du tager mig aldrig alvorlig!

— Jo, jo, jo!

Sofie rejste sig ivrig:

— Jeg har forbudt Lars at køre derned med den Vogn; men han gør det naturligvis alligevel! . . . Bare her var et rigtig Mandfolk paa Gaarden, der kunde sige Far ordentlig Besked. Far han er fejg, ser Du; han er en rigtig Kryster! Jeg har jo set, hvordan han lusker af, naar Mor endelig en Gang bliver vred og siger ham Besked. Hun kunde sagtens tøjle ham, hvis hun bare vilde!

— Jamen kan saa ikke Du . . .

Nej, jeg kan ikke. Jeg har jo prøvet det. Men jeg kommer bare til at græde, fordi jeg er en Tøs, og fordi jeg synes, at det hele her er saa forfærdelig sørgeligt. Aa hvor kunde vi dog ikke ha' det godt her paa Havslunde, men saa gaar den gamle, væmmelige Fyr og ødelægger det hele for os!

Taarerne strømmede hende ned over Kinderne. De ligefrem sprang hende ud af Øjnene, saa hastigt og pludseligt kom de:

— Hvad . . . er . . . en Fallitgaard? spurgte hun samtidig — Ja nu tuder jeg naturligvis igen! forsøgte hun saa at le — Men hvad er en Fallitgaard?

— En Fallitgaard, lille Sofie . . .? Det er en Gaard, hvor man om Morgenen haaber, om Middagen frygter, og om Aftenen drikker sig fuld, begaar Selvmord eller bliver Kristen!

— Hæ, hæ! lo hun underlig forceret, medens Taarerne stadig randt hende ned over Kinderne — Blæse være med det hele!

Isidor, der ligeledes havde rejst sig, vilde lægge en Arm om hende; men hun trak sig sky bort:

— Tag og tegn mig Fætter! sagde hun — at vi kan faa en Ende paa det Tuderi!

— Jamen, jeg skal jo tage Dig alvorligt, siger Du . . .

— Nej, nej, nej . . .! Tegn bare!

Han rakte Armen frem mod hende:

— Kys mig først . . .

— Men Isidor dog . . . ! sagde hun dybt bebrejdende og rødmede helt op under Haaret.

— Undskyld . . . bad han angergiven — Men Du saa' saa allerkæreste ud.

— T e g n ! kommanderede hun.

— Ja!

Og han tog sin Skitsebog frem og tegnede et Billede af hende, hvor hun stod midt i Havslunde Borggaard som en Fontæne med Vandet brusende ud af Øjne, Næse, Mund og Øren, saa at hendes Kjole, Strømper og Sko, hele Gaardspladsen, Træerne, Parken, Haven — den ganske Ejendom drev af Væde . . .

Men midt i det hele Taarehav svømmede Nils Uldahl rundt med et Badekar bundet i Halen.

Og i Karret sad Jomfru Helmer med en opslaaet Paraply over sig.

Der var Diskussion i „Asylet" i Anledning af Isidor Seemanns Besøg . . .

Det var ved Sengetid. De Gamle sad paa Stolene hver foran sin Seng og klædte sig af. Henne paa Kommoden foran Vinduerne brændte Lampen.

— N e j ! sagde Jomfru Ingwersen afgjort — det var Frøken N a t a l i e, var 'et, Etatsraadens æ l d s t e Datter, der blev gift med ham, Bangkiren i Paris.

— Naa, nikkede Rottbøl medgørlig — ja, D e maa jo vide det, Ingwersen, for De er jo sæl Mor til hende.

Ingwersen blev sprutrød helt ned paa sin gamle Hals:

— Hva' e r ' e t, De si'er, Menneske!

— Ja, er De ikke Mor til Frøken Natalie?

— Sludder! De skulde hellere rent og bart holde Deres Mund, skulde De, end komme med saaden no'et Vrævl!

Rottbøl, der havde en af sine slemme Dage, nikkede:

— Ja, det kan De sgu sagtens sige, som har Deres Forstand! nikkede hun — Men det er ikke saaden at sitte her og tie stille hele Tiden, naar I andre snakker.

— Jo, naar man'te kan komme med andet end Vrævl, saa tier man!

Ingwersen sad nu i rødstribet Uldklokke og bare Arme og saa' krigersk ud.

— Men det var dante Bangkiren, der var Far til Isidor? kom det fra Lurvadt, der surrede et langt Linnedbind omkring sit venstre Ben.

— Nej, sagde Ingwersen — det var 'et ikke, for Natalie ha'de allerede Isidor, førend hun fik Bangkiren . . . jeg har oplevet hele Verdenshistorien.

— Der fik jeg den! smilede Rottbøl henrykt. Det var en Loppe, hun længe havde jaget rundt paa sin Krop efter.

— Ja, for hun ha'de ham ved Tegnelærer Jakobæussen, fortsatte Lurvadt.

— Ja, berigtigede Ingwersen — og hun fik ham, mens hun var forlovet med Godsejer Brandt, ham, der senere giftede Juliane Sehested fra Børglum.

— Jeg kan ikke hitte ud 'a det med al det Familieskab! sagde Rottbøl misfornøjet. Hun havde samtidig med at hun anspændt lyttede til Samtalen, bundet sit Natklæde om Hovedet. Knuden sad hende foran i Panden som to smaa Horn.

Ingwersen lod sig ikke forstyrre af hendes Snak, men fortsatte:

— Og hun, Rositta, Isidors Kone, hun er en Datter af Frøken Bettina, Etatsraadens yngste Datter, der blev gift med ham, Polakken, Greven derovre fra Rusland.

— Der ser man Guds Finger! lød det fra Rottbøl.

Men Lurvadt spurgte:

— Jamen, Ingwersen, hvordan er saa Isidor kommen

til at hedde Seemann da, naar hans Far hed Jakobæussen og var Tegnelærer?

— Fordi Etatsraaden skikkede Drengen væk fra Egeborg og lod ham adomptere af Proprietær Seemann ovre paa Fyen, der var gift med en langt ude Kusine til Etatsraaden! forklarede Ingwersen og halede Sove-Hoserne paa.

Rottbøl fik pludselig et lyst Øjeblik og spurgte fuld af Liv:

— Var Frøken Natalie Isidors Mor?

— Ja, saagu' i Himlen var hun saa! sagde Ingwersen fortærende.

— Saa begriber jeg det ikke igen . . .! erklærede Rottbøl.

— Men hvor har Isidor faaet fat paa Rosita? spurgte Lurvadt.

— Drausenbeimir! sagde Ingwersen kort — Og lad vos saa komme i Seng!

— Men Rottbøl smilede paa én Gang lykkeligt ud i Luften og gentog Ordet: Drausenbeimir . . . med et saligt Udtryk i sine smaa vanvittige Øjne. Hun havde det med at forelske sig i underligt klingende Ord og gentage dem atter og atter, endevende dem og jonglere med dem.

— Saa, mumlede Ingwersen arrigt — nu skal vi høre paa det lige til Nytaar!

— Men Lurvadt spurgte ufortrødent:

— Véd De no'et om, Ingwersen, at Rosittas Mor brak Halsen?

— Javel gjorde hun saa.

— Hvor brak hun den?

— I no'et de kalder Schweiz.

— Hva' vilde hun dér?

— Hun var rendt derned med Polakkens Kammertjener.

— Drau—rausenbeimir . . . lød det fra Rottbøl.

— Var 'et ham, der brak den paa hende? spurgte Lurvadt.

— Nej, hun faldt ned af en Udsigt.

— Døde hun?

— Kan De kaske brække Halsen uden at dø?

— Hva' vilde hun ogsaa paa de Udsigter med den Kammertjener?

— Hun vilde vel elske ham . . . De vil jo allesammen elske i vor Familie! . . . Men sluk nu Lampen, at vi kan komme til Ro.

Ingwersen rejste sig og krøb op i sin Seng. Hun var i stumpet Særk, graa Modest, Natkappe og lange, sorte Uldhoser.

Rottbøl laa allerede nede under sin Dyne. Man saa' ikke andet af hende end hendes spillende Øjne og Nattørklædets smaa Horn: — Drausenbeimir . . .! hviskede hun og skudrede sig velbehageligt til Rette — Drau—rau—sausenbeimir!

— Lurvadt, blæs! kommanderede Ingwersen vredt.

Og Lurvadt humpede paa sit omvundne Ben hen til Kommoden og slukkede Lampen. Saa kravlede ogsaa hun til Køjs:

Men sig mig engang, Ingwersen, spurgte hun lidt efter — hvorfor fik Nils her ikke Egesberg efter Etatsraaden, da han døde?

— Fordi Polakken og Bangkiren ikke vilde betro ham deres Penge . . . Og saa sover vi! Og sov vel begge to!

— Tak i lige Maade . . . sagde Lurvadt.

Men Rottbøl hørte intet. Hun laa fordybet i glade Minder og nynnede sin sædvanlige Aftensang, den, hun havde nynnet for sine Børn, da de var smaa og levende:

Stormen lad den kun fnyse,
Bølgen lad den kun slaa;
Drømmenes Land, det lyse,
Kan de dog aldrig naa . . .

— Drausenbeimir . . . ! fniste hun saa lyksalig lidt efter og sov ind.

Jomfru Helmer havde faaet forærende af Forvalter Anders Jensen-Homo en Stol, en Mahognitræs „Flugtstol" betrukket med græsgrønt Plyds og med en broderet Rosenguirlande ned ad Midten.

Men hver Gang Forvalteren senere følte sig brøstholden af Damen, bemægtigede han sig Gaven og skjulte den paa de utroligste Steder, indtil den en skønne Dag, naar Parret atter var blevet forligt, paany dukkede op i hendes Værelse.

Denne Manøvre gentog sig Gang paa Gang til Gaardens udelte Fornøjelse. Og ogsaa nu, da Jomfruen vendte tilbage fra sin Københavnstur, saa' hun, da hun traadte ind i sin Stue, at Stolen var væk. Hun havde jo nok tænkt sig Muligheden deraf; men havde dog lige til det sidste haabet, at Forvalteren omsider var kommen til Fornuft.

— Hum! sagde hun — har Mennesket nu alligevel været herinde!

Hendes Fortrolige, Sørine Folkekokkepige, der kom med Kofferten ude fra Vognen, kunde ikke tilbageholde et ondskabsfuldt Grin:

— Hæ, ja! han hentede Smeden og lod Døren dirke op.

— Det F æ! sagde Jomfruen — Mon han aldrig vil faa sin Forstand! . . . Er der ellers sket noget?

— Næi.

— Fruen har ikke været hernede og snuse?

— Næi.

— Og Tøserne?

— Næi.

Sørine var begyndt at gaa rundt om sit Herskab og se beundrende op og ned ad hende, og nu slap det ud:

— Hvor er Jomfruen dog skjøn i det Tøj!

— Ja . . . Og nu skal man til at sjove igen.

Sørine snusede Luften til sig:

— Og som Jomfruen dog lugter!

— Ja . . . Men gaa nu ud til dit Arbejde; jeg kommer, naar jeg har skiftet.

Sørine gik. Klokken var seks. Det var snart Nadvertid . . .

Jomfru Helmer gav sig til at afføre sig Rejsestadsen. Hun tog langsomt ligesom modstræbende Stykke for Stykke af sin Krop, indtil hun stod fuldstændig nøgen — stor, pragtfuld og blændende hvid. Hun snusede ud i Luften ligesom Sørine før-

— Al den Parfume, han altid gik og hældte over hende. . . . Og nu skulde man til at gaa rundt her og stinke af sur Valle og Tørverøg!

Hun lagde Sagerne omhyggelig sammen og gemte dem hen. Saa tog hun en grov Hørlærreds Særk frem og de andre Dagligklæder . . . Saa bankede det med ét haardt paa Døren.

— Her kommer ingen ind! sagde hun; men forskrækket blev hun ikke.

Døren aabnedes, og Forvalteren viste sig, høj, bredskuldret og sortskægget.

— Hva' vil Du? Vent udenfor, til jeg har faaet nogle Klæder paa!

Men han traadte helt ind, og Nøglen vred han om i Laasen efter sig.

— Hæ! lo hun haanlig og gav sig rolig til at trække Særken paa.

Der blev en Pause. De saa' paa hinanden som to Kattedyr; om det saa var Tænderne, saa saas de — og Forvalterens store, røde Næver krummede sig.

Saa gik han tæt hen til hende. Hun stod nu i Strømpefødder og Underskørt.

— Vil Du slaa? spurgte hun og huggede til hans Arm, der havde løftet sig.

Han lod Armen synke:

— Næi . . .

— Hva' vil Du da? Jeg troede, vi ha'de alting paa det rene? Hva' skal de Fjollerier til med den Stol? Du gaar og gør vos begge to til Grin for hele Egnen. Jeg er jo ikke din Kærrest længere; det blev vi jo enige om, straks jeg begyndte med den anden; saa det kan jo være D i g ligemeget, h v a' jeg foretager mig, ikke? Det er jo Aftalen, ikke?

— Men at Du saadan rejste væk med ham lige for Næsen af mig uden at sige noget.

— Hva' rager det D i g, hva' jeg gør? Har jeg ikke Lov til at gøre, hva' jeg vil? Ha'de jeg sagt noget, ha'de Du bare skabt Dig taavelig.

Han stod myg og fortrykt foran hende:

— Og at han saadan sendte mig af By den Dag, sagde han. — Hele Gaarden grinede, da jeg kom hjem.

Hun lo højt ved Tanken:

— Saa kunde Du jo ha' grinet med! Naar vi ikke er Kærrester længer.

— Det er der ingen, der tror . . .

— Det er saa sgu d i n Fejl da! Ta' Dig en Bislaaferske saalænge og stop Munden paa dem.

— Det mener Du ikke, Mathilde . . .

Hun lo og kastede sig pludselig tungt ind til ham:

— Nej, naturligvis mener jeg det ikke, sagde hun og strøg en Haand ned over hans Krop — Men hvorfor kan Du ikke opføre Dig fornuftig? Herregud, den Splejs til Godsejer, lo hun raat — han kan sgu ingen Skade gøre! Og det er jo altid D i g — jeg t æ n k e r paa . . . Og nu er han borte, saa kan Du jo komme, saa tit Du vil, véd Du.

Han knugede hende ind til sig, saa at han næsten løftede hende fra Gulvet.

Men hun gjorde sig fri:

— Gaa saa! sagde hun — Og kom igen i Aften . . . .

Han gik lydig hen mod Døren. Men saa greb hun ham ved Armen;

— Se her, Anders . . . ! hun tog to Hundredkronesedler frem af sin Portemonnæ — se her, hvad jeg har kapret denne Gang! Sæt dem ind i Banken til de andre.

Hun trak en Komodeskuffe ud og tog en Bankbog frem.

Forvalteren havde hurtigt snappet Pengesedlerne. Der kom et underlig glubsk Udtryk i hans Ansigt:

— Nu er det lige fire Tusind og fem hundrede! sagde han.

— Ja; og naar han nu kommer hjem til Julen, saa siger jeg op til Majdag; det plejer at hjælpe.

Han blev igen urolig:

— Skal vi ikke nøjes med dem vi har Mathilde . . . ?

— Snak! Vi skal da op til de fem Tusind idetmindste.

Han svarede ikke, men stod og arbejdede nervøst med Laasen, som han ikke kunde faa op.

— Du har nok glemt, at den er drejet om, drillede hun. — Vilde Du myrde mig?

Han mumlede noget uforstaaeligt og gik.

— Stolen! raabte hun efter ham — Husk, at ta' Stolen med!

— Ja . . . lød det udenfor.

— Hvor har Du den? . . . Naa!

— Oppe paa Høstænget . . .

Hun lo, saa det sang i Ruderne:

— At Du dog ikke kan bevare din Forstand, Anders!

Fru Karen Uldahl, gift med Nils Uldahls yngre Broder, Frantz, var det eneste Medlem af Slægten, hvis Hjerte stedse forblev lukket for Fru Line . . .

Fru Karen var en lang, bleg, glathaaret Skabning,

ret køn af Ansigt, men haard og kold af Karakter. — Og hendes Ægteskab med Frantz skulde ingenlunde blidne hende.

Ingwersen fortalte, at den gamle Etatsraad først havde bestemt hende som Dyretæmmerske for sin ældste Søn. Men da Nils fornam sin Faders Hensigt, erklærede han kort og godt, at han havde aldrig sat Pris paa at pille Andeskrog.

Saa transporteredes Pigen over paa Frantz, der i det hele var af et frommere og mere medgørligt Sindelag, og som desuden netop paa den Tid var vendt tilbage, mat og udarbejdet, fra en af sine berømmelige Ekskursioner og derfor var ganske modstandsudygtig.

— Gifter Du Dig med Karen Heinemann, skal jeg endnu engang tilgive Dig, sagde Etatsraaden til ham. — Gifter Du Dig ikke med hende, maa Du Fandenfløjtemig sejle din egen Sø!

Og Frantz, der sad stor og fed og udslukt paa en Stol inde paa Kontoret paa Egesborg, nikkede sløvt til alt, hvad den gamle sagde; og skrev derpaa efter Diktat et saapas glødende Frierbrev til Damen.

Og en Maaned efter var de Ægtefolk og erholdt i Brudegave Skøde paa Gaarden Kragholm.

— Nu maa Du tage Dig af Frantz! sagde Etatsraaden til Bruden — Jeg har saagu nok at skaffe med de andre!

Og Fru Karen viste sig i det lange Løb delvis denne sin Mission voksen.

— —

Med Frantz Uldahls sære og berømmelige Excesser forholdt det sig saaledes:

Han kunde i Aarevis te sig som det fredsommeligste og haandterligste Væsen, der glad og omgængelig røgtede sin Landmandsgerning. Men saa en skønne Dag fór Djævelen i ham, og han forlod Gaard og Hjem og turede Landet rundt med alskens Pak og Skrabsammen af begge Køn og kom saa først en Maa-

ned eller to skulkende tilbage næsten uden Klæder paa Kroppen og i en aandelig og legemlig Tilstand, der for lange Tider gjorde ham udygtig til enhver menneskelig Beskæftigelse. — Man fandt ham gerne en Morgen siddende stivfrossen paa en Grøftekant i Nærheden af Gaarden, eller liggende halvdød nede mellem Halmstakkene. Og han blev da bragt op i sin Seng og vadsket og renset og pudset og plejet, indtil han efter mange Ugers Forløb atter var saa vidt restitueret, at han kunde vise sig udendørs. — I Mellemtiden flød der ind til Egesborg en Strøm af ubetalte Regninger fra alle Landets Kroer og Kipper. Etatsraaden betalte dem de første Par Gange pligtskyldigst; men da der engang efter en saadan Turné endogsaa indløb Fordringer fra saa fjerntliggende Egne som Holsten, Lauenborg og Ditmarsken, brast den gamle Herres Taalmodighed, og han svor sin Yndlingsed og sagde: Vil han ud, saa skal han, Hans sorte Majestæt fløjtemig, ogsaa komme ud! Hvorpaa han sendte Sønnen med en Fragtdamper til Tasmanien eller van Diemensland.

Men syv Maaneder efter returnerede Frantz atter til Fædrenegaarden fuld af Hjemvé og nøgen til Bæltestedet.

Dette Trip kostede Etatsraaden runde 8000 Kroner, og han spekulerede fra nu af kun paa at vælte Ansvaret fra sig og faa Sønnen energisk gift.

Hvilket altsaa omsider lykkedes.

— — —

Fru Frantz Uldahls Had til Fru Line skrev sig først og fornemmeligst fra, at det var lykkedes hende at fængsle og binde Nils saaledes til sig, at han gjorde hende til sin Hustru og derved, hvad alle dengang formodede, til Herskerinde paa Familiegodset, medens Karen selv maatte nøjes med at residere paa en Anneksgaard.

Og dertil kom end yderligere, at næppe var Fru

Line bleven præsenteret for Svigerforældrene, før hun ganske vandt dem for sig og fortrængte den anden fra den Plads, hun hidtil ubestridt havde indtaget som fortrolig Raadgiver og Formidler de to Gamle imellem.

Etatsraaden og hans Kone havde nemlig i umindelige Tider levet i en Art væbnet Neutralitet, fremkaldt af hans Kvindekærhed og hendes Kreoler-Jalousi. (Hun var født i spansk Amerika.)

De boede i hele den sidste Halvdel af deres Ægteskab i hver sin Etage af Hovedbygningen paa Egesborg, ligesom Nils og Line nu paa Havslundegaard. Og Rigsarkiveuse Ingwersen beretter, at naar de tilfældigvis mødtes paa Trapper og Gange, kunde de ligefrem række Tunge og fare løs paa hinanden, saa at hun og Tjeneren maatte ile til og skille dem ad og transportere dem ind bag hver sin Dør . . .

I Stedet for nu at virke som Forligsstifter havde Fru Karen, saa snart hun fik fast Fod paa Egesborg, tvært imod sin Fordel i at ophidse disse to iltre gamle Mennesker mod hinanden. Indsmigrende og kattevenlig, som hun kunde være, forstod hun at gaa dem under Øjne; dadlede h a m, naar hun talte med h e n d e, og omvendt. Og hun fik det til sidst bragt derhen, at de ikke engang kunde taale at høre hinanden nævne. Og samtidig lod hun sig af dem begge paanøde Foræringer og Stikpenge for sin opofrende og uegennyttige Handlemaade.

Men saa kom Fru Line og ødelagde aldeles disse indbringende Transaktioner for hende.

H u n anvendte nemlig i sin naive Retlinethed en ganske modsat Fremgangsmaade over for Svigerforældrene, idet hun mildt og sagtmodigt gjorde alt for at bringe en Forsoning til Veje mellem dem.

Og det lykkedes virkelig ogsaa til Dels, idet de Gamle ganske vist stadig blev boende hver for sig, men dog i deres sidste Leveaar kunde passere hinanden uden at hvæse hørligt og kunde indtage Maaltider

sammen uden at slynge hinanden Æggeskaller og Sildeben i Hovedet. . . .

Men ét Overtag havde Fru Karen over Fru Line. Hun forblev barnløs og kunde saaledes bedre disponere over sin Tid og være borte fra Hjemmet. Og da den gamle Etatsraad blev syg og skulde dø, kunde hun derfor helt ofre sig for ham, som det hedder. Hun tog øjeblikkelig til Egesborg og blev hos ham og plejede ham saa omhyggeligt, at da han omsider var vandret heden, kunde hun fremlægge et Papir med Underskrift paa, at han havde godskrevet hende og Frantz de 75,000 Kroner, han havde haft indestaaende paa anden Prioritet i deres Ejendom . . .

Etatsraadinden overlevede kun sin Mand et halvt Aar. Ogsaa hendes sidste Timer blev blidnede af Fru Karens travle Hænder. Og i Følge Ingwersen var den gamle Dame næppe bleven kold imellem sine Lagener, førend den omhyggelige Svigerdatter gav sig til at ordne hendes Skuffer og Gemmer med stor Omhu og rigt Udbytte . . .

Ved Etatsraadindens Begravelse mødte de to udenlandske Svogre frem paa egne og Børns Vegne. Og allerede en Time efter Jordpaakastelsen stod Luften i Brand omkring Sørgeskaren. Nils vilde som den ældste Søn sætte sig i Besiddelse af Stamgaarden. Ikke før Du har udbetalt os vor Arvelod! sagde de andre. Vil I ruinere mig? skreg Nils. Og Bankieren talte fransk, Greven talte polsk, Nils og Fru Karen talte dansk, og der var ikke Enighed at opnaa. Frantz og Fru Line gik deres Vej ud af hver sin Dør og ned i Haven, hvor de mødtes og talte meget fredeligt sammen.

Enden paa det hele Arvepostyr blev, at Egesborg blev solgt, og de fire Arvinger drog hver til sit med godt en halv Million Kroner i Lommen.

Hvorefter Nils solgte Thorsminde og købte Havslundegaard, der var nogle Hundrede Tønder Land

større. Gaarden var en saakaldet „Fallitgaard“. De to sidste Ejere havde begaaet Selvmord af Mangel paa Subsistensmidler.

Men Nils havde jo Penge nok og lod sætte et Taarn paa Hovedfløjen — saa havde han noget at springe ned fra, sagde Omegnen.

Og herind paa Havslunde drog altsaa Nils Uldahl med sin Kone og sine Børn; medens han samtidig nedlagde det kraftigste Forbud mod, at hans Omgivelser nogen Sinde nævnede Ordet Egesborg — saameget mere som Gaarden var bleven købt af en hovedrig Bonde og Studepranger ved Navn Søren Knudsen.

— —

Det skar Fru Karen i hendes sensible Hjerte at se, hvor udmærket Nils og Line stadig kom ud af det med hinanden; thi selv levede hun Aar efter Aar i en pinlig Usikkerhed med sin Frantz. Han var aldrig til at lide paa. Bedst som han tyk og godmodig begyndte at indgyde Tillid, stak han af. Han havde i sit Ægteskab allerede foretaget en seks-syv Lyn-Tournéer, og det ikke blot rundt i sit Fædreland, men ogsaa i Broderrigerne Norge og Sverig. Og hver Gang var han vendt miserabel tilbage, skamfuld, slunken, sløv og pengeløs. Han lignede, naar han returnerede fra disse Lystrejser, en stor, gammel, bedrøvet Abe, som tilskyndet af sine Urlængsler, var brudt ud af sit Bur, men uvant med Brugen af Friheden atter var vendt tilbage til Fængselet, Lænkerne — og Føden.

Men klog, som hun var, tog Karen disse smaa Uregelmæssigheder paa den eneste rette Maade. Hun skændte ikke og larmede ikke op, men klædte sig i Halvsorg, anlagde en blid og lidende Maske og erklærede, at hendes Livs fornemste Opgave skulde være at lette den tunge Prøvelse, der var lagt paa hendes elskede Mands Skuldre. — Og lidt efter lidt lykkedes det hende virkelig ogsaa at lette den saaledes, at hun

mildt og kærligt satte ham fra Styret baade af Gaard og Formue og paa sparsomme Lommepenge.

— —

Saa indtraf Bruddet mellem Nils og Line.

Med Jubel i Hjertet anlagde Fru Karen nu Helsorg og bevidnede med duggede Øjne, at denne Ulykke var hende langt smerteligere at bære end hendes egen, thi hun havde altid elsket sin Svoger og Svigerinde og set op til dem paa Grund af deres mønsterværdige Samliv; det havde været hende som en Stjerne i Livets Ørken.

Og hun lod spænde for og kørte de fire Mil til Havslundegaard for at trøste.

Men hun vendte fnysende tilbage. Fru Line havde ikke vist sig.

— Herskabet er sygt . . . havde Jørgen Tjener sagt.

Og denne Sygdom havde end yderligere befæstet Venskabet mellem Svigerinderne . . .

$^{12}/_{11}$.

Uf, jeg er saa arrig i Dag, kære Isidor, at jeg baade har Hovedpine og Kvalme. Og véd Du hvorfor? Fordi Fader igen har sendt Moder et Brev, hvori han baade kalder hende „Højtærede Fru Line Uldahl" og siger „De" til hende og „vil Fruen være af den Godhed!" Han er en rigtig gammel Abekat, er han; og jeg tror aldeles ikke, at Du har Ret i, hvad Du paastod i Torsdags, da vi havde vor yndige Samtale inde i Kabinettet, at han er et ulykkeligt Menneske. Han er ond, er han, og vigtig og skabagtig, og var jeg i Moders Sted, saa sendte jeg ham hans Breve uaabnede tilbage! Men vil Du tænke Dig, hun smiler bare af dem og siger „Aa, Herregud, kan det more ham!" Og Søstrene ler med; men jeg er altid lige ved at lave Fontæne, som Du kalder det, af bare Arrigskab, for jeg synes at det ligefrem er uværdigt for en Kvinde at lade sig behandle saaledes. Véd Du, hvad jeg havde den største

Lyst til, Fætter Isidor? Jeg havde den største Lyst til at rejse til København og gaa op i Folketinget og holde en lang Tale om Fader; men maaske er de allesammen saadan nogle Lumskerikker deroppe, og saa nyttede det jo ikke. Du har jo nok set i Bladene, hvor han bliver rost og hævet til Skyerne derinde? Og ved Gud i Himmelen vil Du tro mig, at Moder gaar hver Gang rundt her og er stolt af det, ved Gud! Det er nu sandt, at der er noget lavt og hundeagtigt ved os Kvinder; bare fordi det nu er hendes Mand, saa synes hun straks, at det er storartet, skønt hun godt véd, at han ikke mener et Ord af det, som han staar og brækker af sig om Bønderne; han ligefrem hader dem, det har jeg hørt saa tit. Du har jo selv hørt, naar han bralrer op herhjemme til Middagsselskaberne; jeg er lige ved at brække mig! Men jeg er jo ogsaa bare en fejg Kvinde; i Stedet for at rejse mig og fortælle alle Gæsterne, hvor ussel og nedrig han er; og vil Du tro mig, at Moder vilde blive mest vred, hvis jeg gjorde det, saadan er vi usselige svage Kvinder, og jeg kan godt forstaa, at Du og andre rigtige Mænd mange Gange maa foragte os dybt. Aa, hvor vilde jeg dog ønske, at jeg var saadan en Kvinde som Charlotte Corday eller Jomfruen fra Orléans, for saa skulde jeg vise Jer noget andet! Og vil Du tro mig, Fætter Isidor, naar jeg siger Dig, at jeg er saadan en indvendig, men naar jeg saa skal handle, saa bliver jeg bare kold over hele Kroppen og sveder og kan ikke; men jeg har mange, mange Gange drømt, at jeg var saadan en stolt Kvinde, ikke naar jeg sover, forstaar Du, men naar jeg gaar Tur med Tyrk, eller sidder nede i mit Hus, eller ligger ude i Skoven! Og saa siger jeg Fader ordentlig Besked, og han fortryder hele sin slette Opførsel og jager Jomfru Helmer og alle de andre grimme Fruentimmer bort og fortryder det hele og bliver gode Venner med Moder igen; og vi kommer allesammen til at holde saameget

af ham, saa at det bliver en stor Lykke for os at leve her paa Havslundegaard, den dejligste Gaard i Verden! Aa, lille, gode, søde, rare Fætter Isidor, bare man kunde drømme altid, for man bliver saa forfærdelig bedrøvet, naar man vaagner og kommer til at huske paa, hvordan det er i Virkeligheden! Jeg vilde næsten ønske, at jeg var ligesom stakkels Jomfru Rottbøl! Men nu vil jeg slutte for i Dag, og tilgiv, at jeg har talt saameget om mig selv.

Din til Døden
S.

Vil Du tænke Dig, at der i Gaar kom den yndigste lille, islandske Hest sendende fra Fader! Den er saa laadden paa Benene, at det ser ud, som om den havde Bukser paa. Den er forfærdelig sød! Pigebørnene er henrykte og har allerede kaldt den „Mikkel". Men jeg rører den ikke, naturligvis, jeg tager ikke imod Bestikkelser! For véd Du, hvorfor han sender den? Naturligvis bare fordi han nu snart kommer hjem til Jul. Jeg kender ham!

Isidor Seemann var altsaa (conf. „Asylernes Aftensamtale") en Søn af Natalie Uldahl og Tegne- og Gymnastik-Lærer Hans Jakobæusen ved Latinskolen i Nabobyen. Forbindelsen knyttedes ved et Borgerforeningsbal. Men da Resultatet blev synligt, gik den gamle Etatsraad ind paa Skolen og gennempryglede for Elevernes Aasyn Hr. Jakobæussen med sin Stok. Og Skandalen endte med, at den flinke Gymnastiker maatte pakke sine Kofferter og forsvinde, medens Etatsraaden ifaldt en Bøde.

Da denne var betalt, gik samme energiske Olding til Frøkenens daværende officielle Forlovede, Godsejer Ole Brandt til Svendstrup, og formaaede ham quand même

til, under Løfte om øjeblikkelig Skilsmisse, at lade sig vie til Pigen. Hvorpaa Ole og Natalie ægtede hinanden i Havslundegaards Spisestue og umiddelbart derefter separeredes paa Kontoret.

Fire Maaneder derpaa bragte Fru Brandt en ung Jakobæus til Verden. Og efter at Etatsraaden havde forærет Drengen til en barnløs Halvkusine af sig, der var gift med en Proprietær Seemann til Maglegaard ved Faaborg, rejste han selv med Frue og Døtre paa en to Maaneders Rekreationstur til Rivieraen.

Her paa denne eventyrlige Kyst blev Frøken Natalie gift med en jødisk Bankier fra Paris. Og Frøken Bettina hjemførtes sammesteds fra af en polsk Greve.

Efter hvilke Succéser Etatsraadens lettede vendte hjem.

Natalie døde et Par Aar senere Straadøden i sit Palæ paa Champs Elysées efterladende sig en ægtefødt Søn, medens Bettina efter at have bragt Datteren, Rositta, til Verden, faldt, som Ingwersen alt har fortalt, ned af en Udsigt i Schweiz, hvor hun var paa en Lystrejse med sin Mands Kammertjener, og brækkede Halsen.

Og nu havde Etatsraaden altsaa kun sine to Sønner tilbage.

Hvilket maaske ogsaa kunde være tilstrækkeligt . . .

— —

Den lille Isidor var under alle disse Begivenheder bleven adopteret af Seemann og voksede op paa den stille og fredelige fynske Gaard.

Da han blev Student og skulde læse videre i Hovedstaden, solgte Plejeforældrene Gaarden og fulgte med ham; saa uundværlig var han bleven dem.

Og da han senere havde taget sin juridiske Embedseksamen og fik Ansættelse som Fuldmægtig paa Havslunde- og Søby-Herreders Kontor, drog de ogsaa med ham her over . . .

Men saa skete det, at Isidor engang ved et Besøg paa Havslundegaard traf sin polske Kusine, Rositta. De

to Slægtninge fandt straks stort Behag i hinanden; særlig fordi de kunde sidde Timer igennem og holde Mund sammen og alligevel føle dyb Glæde ved hinandens Selskab. De besluttede derfor efter et Par tavse Møder ikke mere at skilles, giftede sig og byggede et Hus efter deres Hoveder, saaledes nemlig, at de fik hver sin Lejlighed med kun fælles Spisestue. — Og nu havde de været gift i ni Aar med et Udbytte af to Sønner paa henholdsvis otte og seks Aar . . .

Til at begynde med var gamle Fru Seemann meget ilde til Mode ved Sønnens Forlovelse og Giftermaal. Hun mente, at han vilde glemme sine Forældre, og at hans Kone ikke var ham værdig; i hvilken Anledning hun fældede mange Sorgens Taarer.

Men da hun lidt efter lidt lærte Fru Rositta at kende nøjere og opdagede, hvilken elskelig og fornuftig lille Kvinde hun var, frydede hun sig i sit Hjerte og indesluttede taknemmelig Svigerdatteren i sine aftenlige Bønner: Tak, kære Vorherre, sagde hun, at Du nu har givet os to gamle Mennesker to Børn; og undskyld, at jeg er gaaet i Rette med Dig! . . . Og da hun saa senere paa samme nemme Façon endogsaa blev Bedstemoder, græd hun bitterlig af Glæde.

— Ja, Du har nu altid haft let til Vandet, Mor! sagde gamle Seemann — Men det er nu din Fornøjelse.

Og Fruen lo og greb ham om begge Skuldre og rystede eftertrykkeligt til:

— Du er en rigtig Træpind, Far!

— Hvad siger Du, Mor?

Hr. Seemann nød foruden sit ligelige Gemyt ogsaa Lykken af med Aarene at være bleven betydelig tunghør.

— Jeg siger, at Du er en rigtig Træpind.

— Naa, siger Du det . . . Ja, det er der jo nogen, der skal være . . .

De Gamle havde stadig Sønnens Ungkarleværelse staaende i urørt Stand. Om Vinteren endogsaa opvarmet. Og hver Dag, naar „Fuldmægtigen“ gik fra sit Kontor, besøgte han dem. Han og Fruen sad da gerne i en Hjørnesofa inde i „Værelset“ og „talte gammelt“. Fader Seemann derimod deltog sjælden i Samtalerne. Han opholdt sig i Dagligstuen ved Siden af med sine Aviser.

Men hvert Øjeblik maatte Fruen op af Sofaen og ind til ham og spørge, naar der var noget fra Fortiden, de to andre ikke kunde hitte Rede i. Hun skreg da ind i hans „gode“ Øre:

— Hør Far, var det Niels Hansen, der købte vores Wienervogn, Du véd . . . eller var det Rasmus Poulsen?

Den Gamle tittede da skælmsk frem over Brillerne med sine smaa Syposeøjne:

— Snakker I nu om Wienervognen, Mor? sagde han — Ja, I har travlt! . . . Det var Rasmus Poulsen, der købte den . . . I Fruentimmere kan da heller aldrig huske!

Saa dukkede han paa ny ned i Aviserne; og Fruen gik tilbage til Sofaen . . .

Saaledes bevaredes i Familien Seemann Livets Kontinuitet. Og Isidor havde hjemme i sine Mapper mangen en munter Illustration af disse Repetitionskursus.

Onkel Joachim var syg.

Der var ikke tilflydt Familien paa Havslunde nogen direkte Meddelelse derom, Rygtet var kun naaet frem gennem Post Ole. Men samme Dag, hun fik det at vide, bad Fru Line alligevel sine Pigebørn om at tage over og se til Patienten:

— Onkel er meget syg, sagde hun — Der er Fare paa Færde. Jeg har set det i Kortene.

— Vil Mor ikke selv med?

— Nej, lille Sofie, det véd I, jeg bliver helst hjemme . . . og særlig da i saadan et Blæstvejr.

— Mor skulde engang spørge sine Kort, om Mor har godt af altid at sidde inde og svulme.

Det var Frøken Frederikke, der talte. — Fru Line slog smilende efter hende:

— Fy, din skidt Tøs, at gøre Nar af sin egen Mor!

— Jamen Frederikke har Ret, sagde Anna — Mor sidder altfor meget stille.

— Mor begynder at ligne Madam Nærup! nikkede Charlotte. (Madam Nærup var Distriktets uformelige Fødselshjælperske.)

— Mor er dejlig! sagde Frøken Sofie og saa' forelsket paa Fru Line — Mor ligner en Enkedronning!

— Med Dobbelthage! supplerede Frederikke og trak sig uden for Skudvidde . . .

Men sandt var det, at der i de sidste Aar var kommet noget bredt og matroneagtigt over Fru Uldahl. Hendes længe bevarede ungpigeagtige Slankhed var forsvundet. Men skøn var hun som altid med sit askeblonde Haar under den sorte Fløjelshue. Og hun førte sit Legeme med en Holdning og en rolig Anstand, der fik alle andre Kvinder, naar de kom i hendes Nærhed, til at synes smaa og ubetydelige.

— T a g e r Mor saa ikke med?

— Nej, lille Sofie . . . Og der er heller ikke Plads.

— Jo, jeg kan sidde paa Bukken.

— Nej, der skal Tyrk være, ellers gaar han rundt her og græder hele Eftermiddagen. — Saa telefonerer jeg altsaa til Ravnsholt og spørger, om Onkel vil ha' Jer . . .

Og det gjorde hun. Og Joachim svarede personlig fra sin Seng, at han glædede sig til at se „Firkløveret".

Saa rent dødsens var han da ikke; om end hans Stemme havde lydt lidt mindre buldrende end ellers.

— —

Køreturen til Ravnsholt foregik i den lille Charabanc. Siden Jomfru Helmers Københavnerrejse benyttede ingen af Gaardens Damer godvillig Landaueren. Og den gamle lukkede Karosse, Flueskabet kaldet, fra Etatsraadens Tid, var for tung for Vejene.

Frøknerne sad bag i Vognen hyllet i Sjaler og Pelsværk, thi det var blæst op til en halv Storm.

Og foran paa Bukken sad Tyrk, der stor og mægtig ragede frem højt over Hovedet af Kusken.

Der blev ikke talt meget under Køreturen; man havde nok at gøre med at holde sammen paa Sjalerne. Kun af og til, naar Blæsten blev særlig ondartet, vendte Lars sig om fra Forsædet og raabte:

— Fryser I, Frøkner?

Hvortil regelmæssig en af de unge Piger hylede:

— Nej—i . . .!

— —

Uden for „Familiehuset" stod Spat-Marie og Maren Ørentvist og fløj i Blæsten:

— Der er d i fra G a a r d e n! sagde Marie — Se T y r k e n!

Hun og Maren havde baaret Pigen Alexandra om i Læ af Gavlen. Skiftingen skulde gerne ud et Par Gange om Dagen, hvordan Vejret saa var, havde Doktoren sagt. Og nu sad hun i sin Stol indbyldtet i Dyner og Klæder. Man saa ikke andet af hende end hendes frygtelige Underansigt, hvis forlængede Kæbeparti lignede Trynen paa et Svin.

— Da—a' . . .! hilste Konerne ydmygt, da Vognen rullede forbi. Men straks derpaa tilføjede Spat-Marie lavmælt:

— En op, en anden ned! Der ager d i, og der sidder h u n!

Frøkenerne nikkede venligt til Genhilsen. Men da Vognen var naaet et Stykke bort fra Huset, lød det pludselig fra Frederikke:

— Hvem af os synes I, hun mest ligner?

De brast alle fire ud i en underlig anstrengt Latter; og Frøken Sofie sagde hurtig:

— Vi taler ikke til Mor om, at vi har set hende!

Og saa forsvandt Huset bag Møllebanken.

— —

Da Charabancen var naaet et Stykke ud ad Landevejen, vendte Lars sig pludselig om:

— Der kommer Hofjægermesterens, Frøkner!

Og umiddelbart efter holdt to Ryttere, en Herre og en Dame fulgt af en Meute halsende Hunde, deres Heste an hver paa sin Side af Køretøjet, der ligeledes standsede.

Det var ganske rigtig Hofjægermesterens, Palle Uldahl til Hvidgaard og Frue. Han var en lyshaaret Kæmpe med vældigt Fuldskæg, der naaede ham langt ned paa Brystet. Hun høj, slank, næsten mager, med gnistrende sort Haar og smaa gyldenlakbrune, længselsfulde Øjne. Dertil var hun stærkt sminket; og hendes Læber var smalle og blodrøde. Frøken Sofie havde engang sagt om hende, at hun saa' „skæbnesvanger" ud.

— Hvad Fanden, Pigebørn, er I ogsaa ude i det Vejr! raabte Hofjægermesteren.

— Vi kunde kende Jer paa Tyrk! lo Fruen.

Frøkenerne kom frem af Sjalerne:

— Goddag, Onkel Palle! Goddag, Tante Mona! Ja, vi er skam!

— Goddag, Goddag, Unger! Hofjægermesteren slog ud med Haanden — Skal I til Ravnsholt? . . . Vil Du s t a a! tordnede han i det samme til Hesten og strammede Tøjlerne, saa Dyret stejlede — Hele Familien er nok paa Tæerne i Dag! lo han derpaa — Vi mødte Kragholmer-Kareten før med Fru Karen; hun kørte, som der var Ild i Enden paa hende.

— Er Tante Karen ogsaa . . .?

— Ja—h! Alle Testamentejægerne er paa Krigsstien. Men den Gamle vil ikke se os for sine Øjne . . . Det

er dog Satan til Blæst! . . Men saa hold dog Kæft, Hunde! . . . han har lukket Døren for sig, har Fatter Joachim, og sat Madam Pompadour, født Henriksen, udenfor paa Vagt. Vi slap da ikke ind; og I andre gør det saagu' heller ikke!

— Jo, Onkel har selv . . . begyndte Frøken Anna.

Men før hun fik talt ud, foretog Hofjægermesteren et pludseligt Chock imod Hundene, der fór gøende og glammende rundt omkring Vognen, hvor Tyrk fra Bukken sekunderede dem med sin Tøndebas — Fanden skal staa i Jer! tordnede han og slog med sin Ridepisk ned mellem Dyrene, saa at de hylende spredtes til alle Sider — Det er jo ikke til at høre Ørenlyd! . . . Kom saa, Mona! Skægget flyver af mig! raabte han videre, da et Vindstød i det samme gav sig til at flaa i ham — Her er ikke til at være! . . . Farvel, Pigebørn! Og god Lykke! Ja, vi ser Jer vel ikke paa Hvidgaard, før vi skal dø? Men der bliver ikke noget at hole, for vi æder det op! . . . Kom saa, Mona!

Det havde været Hofjægermesterinden umuligt at faa sin Hest til at staa rolig. Stormen og Hundene gjorde den nervøs. Den havde danset og stampet og prustet, saa at hendes Ridedragt var ganske oversaaet med hvide Skumflager. — Nu slog hun leende ud med Haanden til Afsked og satte i Firspring efter sin Mand fulgt af den halsende og larmende Meute:

— Farvel, farvel! Og hils den dejlige Fru Line!

Frøken Sofie kiggede efter hende:

— Tante Mona er nu storartet! sagde hun afgjort — Saa kan I andre nu sige, hvad I vil!

— Jamen Gud, Pigebarn, lo Frederikke — vi har jo ikke sagt et Muk!

Der kom et brølende Vindstød; og Frøknerne forsvandt bag Sjalerne . . .

Lidt efter tittede Frøken Sofie igen frem:

— Der ligger Egesborg! sagde hun og pegede ud over Markerne mod en stor, hvid, firkantet Bygning op

til hvilken der førte en Allé af gamle, vejrbidte og halvt udgaaede Egetræer.

— Ja, sagde Anna, som havde besøgt Gaarden i Bedsteforældrenes Tid — der var dejligt! Sikke Stuer! Og sikken Udsigt fra Selskabsværelserne paa første Sal!

— Og nu bor vi paa en Fallitgaard! sagde Frøken Charlotte.

— Ja, vi er jo alle Vorherre en Fallit skyldig! nikkede Frøken Frederikke.

Men Frøken Sofie krøb ind bag sit Sjal og sukkede . . .

— —

Da Charabancen rullede ind paa Ravnsholts Grund, strøg en lukket Vogn forbi for udgaaende:

— Det var Kragholmeren! meldte Lars fra Bukken — Jeg saa' Fruen indvendig.

Madam Henriksen (af Hofjægermesteren døbt: Pompadour) hed den store, tavse Bondekone, der havde været Onkel Joachims Husbestyrerinde i henved tredive Aar. Hun var kommen til Gaarden, da hun var en femseksogtyve, havde styret Huset for ham til hans fulde Tilfredshed og engang imellem faaet et Barn med ham, ialt fire. Men de var alle døde kort efter Fødselen, og to af dem havde været ligesaa fæle og uhyggelige Misfostre som Nils Uldahls og Spat-Maries Alexandra. Men selv havde Madam Henriksen fra sit Giftermaals Tid tre velvoksne Sønner, tre tavse, paalidelige og arbejdsomme Mennesker ligesom Moderen. De tjente alle paa Ravnsholt nu i forskellige Stillinger, spiste og sov sammen med de andre Karle og stod med Hatten i Haanden, naar de talte til Godsejeren. Men han kunde godt lide dem og udmærkede dem paa mange Maader baade for deres egen og for deres Moders Skyld.

— —

Da Vognen med Tyrk og de unge Damer gjorde

Holdt foran Hovedtrappen, kom Madam Henriksen frem i Døren:

— Men Gud Fader, se Hunden! sagde hun og glemte helt at hilse paa Damerne — har han sat der hele Vejen i det Vejr?

— Ja, han har saamænd!

— Det er Synd a' Jer . . .

— Aa, han er jo godt klædt paa!

— Hvordan gaar det med Onkel?

— Jo—e . . . Men lad dog Hunden komme ned og ind i Varmen!

— Madam Henriksen tænker slet ikke paa de andre! lo Frederikke.

— Naa—e, Menneskene klarer sig nok!

Frøken Sofie fløjtede Tyrk ned fra hans Sæde.

— Der er Varme i Kontoret, hvis Frøkenen vil ta' ham der ind.

— Maa vi andre ogsaa komme med!

— Ja. værsgod . . .

Madam Henriksen aabnede Døren til Kontoret. — Det var et stort nøgent Rum med sandstrøet Gulv, simple Træmøbler og en lille, fedtet Voksdugssofa. Henne i et Hjørne buldrede en Jærnkakkelovn. Der var kun et Kappegardin for Vinduet.

— Hvordan har Onkel det? spurgte Frøken Anna.

— Jo—e . . .

— Maa vi komme ind til ham?

— Ja, Frøknerne er jo bestilt . . . Men nu skal jeg hente Kaffen. Og Hunden kan faa et Fad Mælk.

— Han vil hellere ha' Kaffe, Madam Henriksen.

— Drikker han Kaffe?

— Ja—e . . . lo Sofie.

— Og saa skulde jeg hilse fra Godsejeren, at der stod Cigarer henne paa Hylden.

— Tak . . .

Pludselig rundedes Konens Øjne af en ny sindsforvirrende Tanke:

— Ryger han hanske ogsaa, Hunden?

Pigebørnene brast i Latter:

— Nej, nej, nej!

— Ja, vi kunde jo aldrig vide, naar I andre gør det! . . . Men det ender skidt med den Rygen, tilføjede hun — Tobak er for Mandfolk!

— Fars Søstre røg jo ogsaa . . . mente Frederikke.

— Jamen, hvor røg de ikke ogsaa hen! sagde Pompadour — Men nu gaar jeg ud efter Kaffen.

— —

Da Kaffen var drukket, førte Madam Henriksen de unge Damer ind gennem to iskolde, salsagtige Dagligstuer, hvor de sparsomme Mahognimøbler stod stift opstillet langs Væggene, og hvor man maatte balancere frem i Gaasegang ad smalle „Løbere".

Frøken Charlotte tog Mod til sig og spurgte:

— Hvorfor kom de fra Kragholm og Hvidgaard ikke ind til Onkel, Madam Henriksen?

— Fordi Godsejeren ikke vilde se dem, lød det kort . . . Og Frøknerne maa heller ikke gerne blive der ret længe; Godsejeren kan ikke taale det.

Fra Dagligstuerne naaede man gennem Spisestuen ud i en lang. skummel Korridor med mange Døre. Paa en Bastmaatte udenfor én af dem laa Rinaldo, Onkel Joachims gamle Hønsehund. Den var saa gammel, at det ikke længere gav nogen Lyd, naar den gøede.

— Her skal vi ind, sagde Henriksen og strøg Hunden kærtegnende over Ryggen, før hun aabnede Døren. — Men Frøknerne maa skræve over ham, for han kan ikke flytte sig.

Rinaldo løftede Hovedet, da han sansede de Fremmede, og markerede en Gøen ved at aabne og lukke Gabet et Par Gange; saa sank han sammen igen; og Damerne slap over ham . . .

Inde i sit Soveværelse sad Onkel Joachim halvt oprejst i sin Seng, støttet af mange Puder. Hans svære Krop var frygtelig afmagret og stod knoglet og kantet

frem under Skjorten. Ansigtet var graagult, og det hvide Haar og Skæg pjusket og uredt.

De fire Søstre blev forskræmt staaende tæt inden for Døren, medens de uvilkaarlig famlede efter hinandens Hænder.

Joachim saa' missende hen imod dem; hans Øjne var ligesom falmede:

— Er det Firkløveret . . .? spurgte han.

— Ja . . .

— Ho, ho! lo han hult — det betyder Lykke! . . . Kom nærmere, Tøse! Hans Stemme havde endnu bevaret en Del af sin gamle Klang.

Pigebørnene nærmede sig, men dog stadig i Klump.

— Er I der allesammen? Jeg ser saa daarligt . . .

— Ja, vi er her allesammen . . . det var Anna, der talte — Hvordan har Onkel det?

— Sæl Tak! Skidt! sagde den Gamle — Kom helt herhen!

De unge Piger gled hen til Sengen. Joachim strakte en Haand frem og fik fat i en af dem:

— Hvem er d e t?

— Sofie . . .

— Jeg synes, Du tuder, Tøs? Ser jeg ud, som jeg skal dø?

— Ja . . . sagde Sofie og brast i høj Hulken.

Han slængte ligesom i Vrede hendes Haand fra sig . . . I det samme gav et Telefonapparat, der stod paa Bordet ved Siden af Sengen, sig til at ringe.

— Henriksen! sagde han buldrende — spørg, hvad det er!

Pompadour, der havde puslet lydløst om i Værelset, satte Tragten for Øret:

— Jovel, ja . . jo . . Nu skal jeg spørge Godsejeren! — Det er Købmand Nielsen, der forhører, om vi kan hente de Oliekager i Morgen . . .?

— Nej, sagde den Gamle — i Morgen skal vi køre Roer hjem.

— Godsejeren vilde bevise ham en Tjeneste, sa'e han . . .

— Saa—e? Sig, at vi skal komme paa Fredag ... Og ring af!

— Jo . . .

— Hvem er saa det? spurgte han og greb fat i et af de andre Pigebørn.

— Frederikke . . .

— Tuder Du ogsaa?

— Næi . . . Onkel bliver nok rask igen.

— Sludder! Gu' gør jeg ej! . . . Kys mig!

Frederikke bøjede sig ned og kyssede ham.

— Det bliver nok det sidste Smask i denne Konges Tid! mumlede han.

— Nu skal Frøknerne gaa . . . sagde Madam Henriksen rolig, men bestemt — Doktoren har sagt, at Godsejeren maa ikke snakke for meget.

Pigebørnene trak sig henimod Døren:

— Farvel, Onkel Joachim . . . Og god Bedring . . .

— Farvel, Tøse! I faar hver tredive Tusind Kroner efter mig . . . det var vel det, I vilde ha' at vide? . . . Men I giver ikke Jeres Vindbeutel af en Far en Øre af dem, naar han nu snart gaar fallit! Hører I?

— Ja . . .! sagde Anna forskrækket.

— Og hør saa lidt her . . . vedblev den Gamle, og der lagde sig et ondt og hoverende Smil om hans Mund — Sig saa til ham fra mig, at det kan ikke nytte, at han snuser efter Elfenbensstokken, for jeg ta'r den med mig i Kisten, hæ!

— —

Da de unge Damer igen sad bænket og indpakket paa Charabancen, spurgte Frøken Charlotte:

— Hvad er det egentlig, Onkel fejler, Madam Henriksen?

— De kalder det Kræft i Leveren.

— Mener Doktoren, at det er farligt?

— Det gør han vel . . .

Og idet hun kastede et Blik op mod Tyrk, der igen tronede paa Bukken, tilføjede Madammen — Det var da rart, at Vinden har dovet sig lidt . . . for Hundens Skyld.

Hofjægermester Palle Uldahl var en Brodersønnesøn af Etatsraadens Fader. Familien havde i to Generationer tjent sig en betydelig Formue som Plantageriejere paa St. Croix i den gode Tid. Palle var bleven opdraget hos sin Moders Slægt i Danmark; og da han var attentyve Aar, solgte Faderen, Jakob Reinhold, der imidlertid var bleven Enkemand, sine vestindiske Besiddelser, drog tilbage til Fædrelandet og købte efter Nils Uldahls Anvisning Herregaarden Hvidgaard, beliggende et Par Mil norden for Havslunde. Det var rart, at Familien blev samlet, mente Nils, det styrkede den og stivede den af mod det overhaandtagende Bondevælde. Men et Aars Tid senere ragede han og Jakob Reinhold uklar i Anledning af en fed Dame paa Byens Marked og blev Uvenner for Livstid.

Palle, der imidlertid havde lært Landvæsenet, kom nu hjem til Hvidgaard som en Slags Overinspektør. Det gik udmærket i en Aarrække, thi Fader og Søn holdt meget af hinanden og var altid kommet fortræffeligt ud af det sammen. Men saa arriverede der engang et Beriderselskab til Købstaden. Alle Egnens Uldahler mødte op til Premiéren, ogsaa Fader og Søn fra Hvidgaard. Men fra den Aftenstund at regne var Freden ogsaa for stedse forbi imellem dem.

— —

Mona Lisa hed hun paa Programmet. Og hun var en Djævel af en Jokeyrytterske, slank og kattesmidig i sit kødfarvede Trikot, gnistrende sorthaaret og med gulbrune Salamanderøjne. Og særlig kunde hun, naar Hesten som Sortie satte over Barrièren med hende liggen-

de henad Ryggen, udstøde et Skrig, der fik de mandlige Tilskuere til at spjætte med Benene, som vilde de sætte efter hende . . .

Ogsaa de to Uldahler fra Hvidgaard spjættede. Men de beherskede sig, idet de saa' sky til hinanden uden at tale. — Men den næste Aften var de igen i Cirkus. Og den næste igen, saalænge Selskabet gav Forestillinger i Byen. Dog sad de ikke oftere som første Aften ved Siden af hinanden. Og de kørte ikke længere frem og hjem sammen. De undgik hinanden og skulede ondt til hinanden.

Og saa skete det efter Ingwersens Beretning, at da Beriderne havde afsluttet deres Optræden og indskibet sig for at drage videre til andre Egne, dukkede Palle Uldahl, da Skibet var naaet et Stykke ud i Fjorden, pludselig op af Kahytten og gik lige hen til Mona Lisa og bad hende om at blive hans Kone. Og førend hun endnu havde faaet svaret, saa' de gamle Jakob Reinhold staa ude i Agterstavnen og stirre paa dem, kridende hvid i sit Ansigt . . . . og rundt omkring paa Dækket stak frem fra hver sit Skjul Nils fra Havslunde, Frantz fra Kragholm og gamle Joachim fra Ravnsholt . . . . Da brast Mona i en bragende Latter og faldt Palle om Halsen. —

Et halvt Aars Tid efter døde Jakob Reinhold, og de to Unge flyttede ind paa Hvidgaard . . .

Men Børn fik de ingen af: Thi paa alfar Vej gror intet Græs! siger gamle Jomfru Ingwersen.

Hvidgaard var en Idyl . . .: en firelænget, énetages Bygning, hvidkalket med rødt Tegltag og omflydt af Grave med hvide Broer og hvide Svaner. Paa den gruslagte Gaardsplads en hvidkalket Sandstens-Fontæne og spraglede Paafugle, der slog Halerne i Hjul . . . Og baade Gaard, Have og Park lunt gemt imellem høje, skovklædte Bakker. Vinden kunde hyle og brum-

me i Skovene oppe langs Bakkekammen, nede i Havens Gange og Gaardens Stuer var den stilleste Ro . . .

At sige i Jakob Reinholds Tid. Thi med Fru Mona holdt ogsaa Stormen og Uroen sit Indtog paa Hvidgaard, og Idyllen fløj over i Historien.

Hun føg nemlig som et Uvejr gennem Huset. Vægge blev revet ned, Døre og Vinduer blev flyttet, Lofter blev hævet, og Gulve blev sænket. Og da hun havde raset færdig indendørs, gik hun løs paa Haven og Parken. Hun vilde ha' V u e r! sagde hun. Og hun lod de stolteste Træer fælde, naar de stod hendes Planer i Vejen. Ja, ud for sine Dagligstuevinduer lod hun endogsaa Skoven hugge om og Bakken skære igennem, saa at Østenstormen nu strøg livsaligt ned gennem Haven, afsved Roserne og fik Kakkelovnene til at ryge. Men hun beordrede Roserne gravet op og Skorstenene forlængede, hvorved hun ødelagde baade Havens og Bygningens Skønhed:

— B l æ s e med d e t, sagde hun — bare vi faar L u f t!

Og for at holde sig med Selskab, naar Manden var af Gaarde, gav hun sig til at samle paa Hunde. Hun drev det til paa én Gang at huse fjorten, alle af forskellig Race. En grand danois stor som et Føl og videre ned til en Bologneser ikke større end en god Rotte.

— —

Fru Monas Vugge havde staaet paa en fjerde Bagsal i København; og hun var døbt Elise Mortensen.

Men nu hed hun altsaa Hofjægermesterinde Uldahl og regerede uindskrænket over sin Kæmpe af en Mand, der aldrig havde tænkt sig Muligheden af at kunne nyde de Glæder hos en Kvinde, som hun bød paa. — Hendes Legeme var som levende Ild, naar han søgte det. Hun slog sammen om ham som Flammer. Og han lod sig frydefuld fortære.

— Hvis jeg nu var bleven gift med din Far . . .?

sagde hun til ham engang midt under en saadan Ildsvaade.

Og uden Tøven svarede han:

— Saa var jeg bleven din Elsker!

Hvorpaa hun atter forsvandt i Luerne.

Jens Oluf Rasmussen, Degn og Kirkesanger ved Havslunde Skole, stod en Dag kort før Jul ude i Skolegangen, og hans Kone kom fra en Dør, der førte ind til Lejligheden.

Da hun saa' ham, slog hun Hænderne sammen i Rædsel:

— Men, hvad er det dog, Du bestiller, Jens Oluf!

Han vendte sig hurtig:

— Hvad har Du her at gøre?

— Aa, Jens Oluf, Jens Oluf . . .!

— Gaa din Vej, Oline!

— Jeg synes, Du staar og spytter paa Børnenes Mad, Jens Oluf . . . Aa Gud, aa Gud, hvad skal det dog blive til med Dig!

Han gik frem imod hende med Hænderne løftet som til Slag:

— Nu g a a r Du, Oline! Eller jeg svarer ikke for mig selv!

Men saa fik han et Hosteanfald og sank sammenknuget og foroverbøjet ned paa en Bænk. Konen løb til og støttede hans Hoved med sine Hænder. Inde i Skolestuen larmede Børnene.

— Jens, Jens, dette kan jo ikke blive ved . . . hun tænkte kun paa den frygtelige Opdagelse, hun havde gjort; Børnenes Tummel h ø r t e hun ikke . . .

Hosteanfaldet var overstaaet. Den Syge lukkede Øjnene og lænede sig kraftløs tilbage mod Væggen. Store, tunge Sveddraaber gled ham ned over Ansigtet.

Konen tog sit Lommetørklæde frem og tørrede dem af:

— Skal jeg ikke slippe Børnene fri, Jens, og bringe Dig til Sengs?

— Nej . . . i Overmorgen skal jeg jo ha' Juleferie . . . han aabnede langsomt Øjnene, der laa dybt i deres Huler omgivet af mørke Ringe; og Blikket syntes at vokse frem langvejs fra, fra Mile borte, træt, ydmygt, forpint og forjaget:

— Jeg véd snart ingen Raad længere, Oline . . .

— Jamen, hvor ku' Du dog gøre det?

— Jeg ku' gøre det, der var meget værre, naar d e t kommer over mig . . .

— Hvad for nogen Mellemmader er det. Du har spyttet paa?

— Det er vel de tre, der staar aabne . . .

— Saa ta'r jeg dem med mig . . . Du kan jo saa sige til Børnene, at de kan komme ud i Køkkenet og faa noget andet . . . Jeg siger saa til dem, at det er Hunden, der er rendt med dem.

— Ja . . .

Konen rejste sig og gik hen til Vindueskarmen, hvor der laa mange Stabler smaa Frokostpakker. Hun tog de tre øverste, hvis Papir var løsnet. Saa vendte hun sig. Den Syge var igen sunket tilbage mod Væggen. I Skolestuen var Larmen vokset: Børnene raabte, skreg, lo og trampede.

— S k a l jeg ikke hellere kvitte dem for i Dag, Jens, at Du kan faa lidt Ro?

— N e j . . .! sagde Degnen pirrelig, rejste sig med et Ryk og gik ind til Børnene.

I samme Nu, han viste sig i Døren, forstummede al Lyd derinde.

— —

Jens Oluf Rasmussen var, ligesom Lig-Johanne, et Vildskud paa den Uldahlske Stamme.

Men Jens var en Søn af N i l s.

Overleveringen fortæller, at denne en Dag i sine bedste Aar kom ridende fra Thorsminde ind paa Rasmus

Olufsens Gaard, Lillegaarden, et Fæste under Egesborg Gods.

— Er din Kone hjemme? spurgte han.

— Jo, sagde Rasmus Olufsen med Huen i Haanden — hun er oppe i Stuen.

— Vil Du holde ved Hesten saalænge . . . jeg skal tale med hende.

— Jo, sagde Rasmus Olufsen.

Tyve Minutter senere red Hr. Nils atter bort. Og ni Maaneder efter blev Jens født.

Han blev Rasmus Olufsen og Hustrus første og eneste Barn. Og han blev et sygeligt Barn, underlig nervøs og forknyt; men skrap til Bogen, hvorfor han senere kom paa et Seminarium, hvor han klarede sig vel. Og efter et Par Hjælpelærerpladser rundt i Omegnen fik han paa Sogneboernes Opfordring Ansættelse her ved Havslunde Skole.

Nu var han kommen til Kræfter, og smuk og statelig saa' han ud med sin ranke Skikkelse og sit store Fuldskæg. Og da han var af et mildt og kærligt Sindelag, blev han vel lidt af Børn og Voksne. I Kirken klang hans kønne Røst højt over alle andres. Pigerne saa' mildt til ham. Og omsider blev han gift med en velhavende Gaardmandsdatter fra Nabosognet . . . Men et halvt Aar efter brød saa Sygdommen ud.

Det var „Brystsygen". Han hostede hult og tæredes hen. Det var, som prikkede der ham tusinde Naale i Lungerne, sagde han, Hans Ansigt blev lille og gulblegt bag Skægget. Og hans Øjne blev onde. Thi han, der før havde været blid og mild og nynnende seminaristglad, begyndte lidt efter lidt at hade Livet, og hvad Livets var. Han var kun syvogtyve Aar gammel, men følte sig, alt som Sygdommen skred frem, bitter og mistrøstig som en Olding, der ikke taaler at se Ungdommen gro og glædes omkring sig. I Skolen, hvor han før havde været elsket og forgudet af Børnene for sin forstaaende Munterheds Skyld, sad han nu tavs og

haard og vogtede agtpaagivende paa en Overtrædelse for med Skadefryd at slaa ned over Synderen. Og det var helst de rødmussede og livsstruttende, han udvalgte sig som Ofre:

— Er Du en stor Dreng? kunde han spørge, og Smilet om hans smalle Mund blev lystent og rovdyragtigt — Nej, nu skal jeg vise Dig, hvordan det er at blive stor! og med sine magre Fingre greb han Forbryderen fat i de smaa Haar ved Tindingerne og løftede ham i Vejret:

— Voks, voks! sagde han og løftede højere og højere, indtil den arme Synder balancerede helt oppe paa Spidsen af sine smaa, fortvivlede Tæer:

— Saadan er det at vokse, min Dreng! sagde han — Saadan er det at blive stor! . . . Og nu kan Du gaa ned og glæde Dig!

Og han sendte Fyren bort med et Spark, saa han trimlede . . .

— —

Saaledes var Jens Oluf Rasmussen blevet.

Og i Dag havde altsaa hans Kone opdaget, at han i sit syge Had til Liv og Sundhed stjal sig til at spytte sine Sygdomsspirer ud paa Skolebørnenes medbragte Mad.

Ogsaa for Herskabet paa Havslundegaard blev det en krank Julefest . . .

Thi første Juledag, Eftermiddag Klokken tre, fandt Fodermester Voldby, da han kom op paa Stænget for at brække et Skift Hø ned til Kreaturerne, Forvalter Jensen hængende død paa en af Hanebjælkerne — og han havde nok først gjort Forsøg paa at drukne sig i Hesteparken, thi hans Tøj var vaadt og skident til midt paa Brystet.

— Naa, saadan sku' d e t ende . . . ! sagde Voldby og gav sig sindig til at skære Strikken over med sin

Foldekniv — Jakobsen! raabte han ned i Stalden, hvor Eleven gik og fordelte Høet rundt i Krybberne — Jakobsen! , . . Forvalteren har hængt sig heroppe!

— Hva' har han . . .! sagde Jakobsen og slap den Favnfuld Hø, han havde staaet med, bardovs i Gulvet.

Jakobsen var en stor, sværlemmet Gaardmandssøn paa en sytten-atten Aar. Og det var første Gang, han var mellem Fremmede . . .

Voldby baksede med Liget for at faa det op paa Armene:

— Ja, han har . . . og han er allerede kold . . . Vil Du ta' imod ham.

— Nej!

— Sludder! Stil Dig nu op lige under Nedkastet, saa la'r jeg ham saa gelinde glide . . . Naa bli'r det til noget!

Den Dødes strittende Ben viste sig allerede i Aabningen.

Jakobsen var bleven hvid som et Lagen og skjalv over hele Kroppen:

— Jeg tør ikke, Voldby . . .

— Sludder! Ta' nu fat! Har Du fat?

— Ja . . .

— Ja, saa kommer han!

Forvalterens svære Krop gled langsomt frem gennem Hullet, stiv som en Bjælke.

— Jeg tør ikke, jeg tør ikke . . .! stønnede Eleven.

— Er Du gal, Dreng! Vil Du holde fast! Jeg har jo sluppet!

Liget begyndte pludselig at tage Fart ud over det glatte Hø. Og idet det faldt tungt ned i Favnen paa Drengen, der ikke kunde magte det, trængte der sig en Lyd af indeklemt Luft frem af dets Hals: Bæ—uv! ræbede det lige ind i Ansigtet paa ham.

Men da slap Eleven vild af Rædsel sit Tag i den Døde og for tudende som en maanesyg Hund ud af Stalden:

— Jeg forvinder 'et aldrig! skreg han — Jeg forvinder 'et aldrig! Det skulde Voldby ikke ha' faaet mig til! Jeg forvinder 'et aldrig!

Og medens han flygtede hen over Gaardspladsen og ud over Markerne, svingede han sindssygt Armene rundt og rundt over sit Hoved som to Møllevinger . . .

— —

Allerede flere Dage førend Godsejeren vendte hjem fra Rigsdagen for at holde Juleferie, var der kommet en sær Uro over Forvalter Jensen. Han luskede og lurede omkring Jomfru Helmer, og hun havde ikke Fred for ham. Et Par Gange havde han endogsaa lagt Haand paa hende; og hun havde maattet tilkalde Hjælp for at faa ham vist ud af sit Værelse.

— Jeg gør en Ulykke paa en af vos! truede han uden for Vinduet — hvis Du la'r ham røre ved Dig!

Men hun lo imod ham:

— Du hytter Dig vel, tænker jeg!

— —

Saa kom Juleaften.

Nils Uldahl havde villet tvinge igennem, at Jomfru Helmer skulde inviteres over i Herskabsbygningen og spise med Familien. Men Fru Line havde paa sin rolige, ligevægtige Maade, der afskar enhver Diskussion, sagt, at i saa Tilfælde maatte han og Damen indtage Nadveren alene, for hun og Pigebørnene vilde da spise paa deres Værelser.

Herover var Nils blevet saa forbitret, at han slet ikke havde vist sig den ganske Dag. Og da der Klokken syv blev kaldt til Bords, tog han demonstrativt sit Overtøj paa og gik ned i Økonomibygningen, hvor han tilbragte den hele Aften — og Natten med.

Men om Morgenen havde Forvalteren passet ham op i Ladegaarden og truet ham paa Livet med en Todtenslæger. Og var det rasende Menneske ikke blevet overmandet af Gaardens Karle, havde han vel ogsaa udført

sit Forsæt. Nu slog de ham i Stenbroen og slæbte ham over paa hans Kammer og laasede Døren.

Men op ad Formiddagen var han saa brudt ud. Og nu laa han fredelig og stille under et Hestedækken ovre i Foderloen . . .

Samme Dags Aften . . .

Oppe i Fru Lines store Soveværelse, der til Dels var møbleret som Salon, sad hun og Døtrene. De tyede altid her op i vanskelige Tider, thi de følte sig tryggere her end i Dagligrummene nedenunder, hvor Faderen pludselig kunde bryde ind og snakke op og lade som ingenting for saa lidt efter brummende at forsvinde igen, naar han mærkede, at hans Ord ingen Genklang fandt.

Frøken Anna sad som sædvanlig og læste, eller lod, som hun læste. Mest døsede hun over Bogen med Øjnene halvt lukkede.

Frøken Charlotte og Frøken Frederikke sad med deres Piber over et Parti Skak. Fru Uldahl lagde Kort op; og Frøken Sofie laa saa lang hun var henad Gulvtæppet med Tyrk som Hovedpude.

Der var dødsensstille paa Gaarden. Klokken var mellem ni og ti. Paa Bordet under Hængelampen stod en Skaal med Klejner og Pebernødder.

Pludselig skød Fru Line lidt utaalmodig sine Kort sammen:

— Nu skal vi i Seng, Børn!

— Hvad er Klokken? spurgte Sofie uden at røre paa sig.

— Et Kvarter i ti.

— Hvordan tror Mor, at h u n vil ha' det i Nat?

Ved h u n forstod man mellem Damerne i Herskabsbygningen altid Jomfru Helmer.

— Aa, hun er vist ligeglad! mente Charlotte med Ansigtet ned over Skakspillet.

— Træk! sagde Frederikke ivrig — Det er Dig, der skal trække!

Saa blev der en Pause. Man hørte en Dør blive slaaet haardt i et Steds fjernt i Huset. Det var Nils Uldahl, der gik i Kælderen efter Vin. Han var igen begyndt kraftigt at drikke, naar han var hjemme.

— Tror Mor, at Far er ulykkelig? spurgte Frøken Sofie pludselig.

— Ulykkelig . . . lille Sofie?

— Ja, jeg mener, om han saadan altid gaar rundt og er bedrøvet?

— Næi . . . hvorfor mener Du det?

— Aa, ikke for noget . . .

Fru Line rejste sig og gik hen til sin ældste Datter:

— Nu skal vi i Seng, lille Anna.

— Ja . . . sagde Anna uden at løfte Øjnene fra Bogen.

— Véd Mor, om Elev Jakobsen er kommen hjem? spurgte Sofie.

— Nej . . . men det er han vel nok . . . Nu lukker jeg et Vindue op, Pigebørn, for Tobaksrøgen.

Frøken Sofie, der ligeledes havde rejst sig, gik hen og stillede sig ved Siden af Moderen foran det aabne Vindue . . . det var det samme Vindue, hvorfra Søstrene havde set Faderen køre bort med sin Elskerinde . . . Maanen og Stjernerne skinnede ned over den hvide Gaardsplads, hvor Sneen laa i sammenskovlede Hobe. Nede fra Stalden lød Stampen af en Hest, og langt borte i Parken tudede en Ugle.

Frøken Sofie fór gysende sammen. Fru Line lagde en Arm om hende.

— Fryser du? Skal vi lukke?

— Nej . . . Se, hvor smuk Gaarden ser ud!

— Ja . . .

— Hvad tænker Mor paa . . . lige nu?

Fru Line smilede:

— Paa at komme i Seng og sove.

— Og véd Mor, hvad jeg tænker paa?

— Nej . . .?

— Jeg tænker paa, at hvis der nu med det samme kom gaaende en helt fremmed Mand dernede i Gaarden, saa vidste han ikke noget af, at Forvalter Jensen laa nede i Laden og havde hængt sig . . .

— Skak! lød det i det samme triumferende fra Frederikke — Og mat! . . . Du er ogsaa mat!

— Vigtigper! sagde Charlotte og fór op og satte sig paa Skødet af Søsteren — Lille Vigtigper! sagde hun og gav sig til at kæle for hende.

Og saa trak de Kageskaalen hen til sig og begyndte at spise af Pebernødderne, idet de gensidig puttede dem i Munden paa hinanden og lukkede efter med et Kys.

— Usch! mumlede Frøken Anna — det er væmmeligt at se paa Jer to . . .!

Ovre i Asylet stak de tre Gamle forlængst under Dynerne. Deres Julegaver havde de anbragt paa Stolene foran Sengene. Kun Jomfru Rottbøl laa trofast med den fornemste af sine i Armene. Det var en stor, smukt paaklædt Dukke, som hun havde faaet af Frøkenerne, og som hun havde døbt Nikoline efter sin for femogtyve Aar siden afdøde yngste Datter . . .

Det store Ur i Spisestuen slog tolv.

Tyrk, der laa paa Maatten foran Frøken Sofies Dør, bjæffede i Søvne. Han havde svagt fornemmet Lyden af knirkende Fodtrin paa Sneen udenfor i Haven.

Det var Sørine Folkekokkepige, der kom fra Julebesøg hos sine Forældre. — Ved hendes Side gik Elev Jakobsen.

Hun havde fundet ham flakkende rundt nede i Strandskoven, forfrossen og fortvivlet.

Og nu tog hun Drengen med hjem i sin Seng for at trøste og varme ham . . .

— —

Fru Karen Uldahl fra Kragholm var paa Julebesøg i Villa Seemann og sad i Dagligstuen og knasede Makroner i sig og drak Madeira.

Fru Rositta stod i Profil foran Vinduet og satte Traad i sin Synaal.

— Men sødeste lille Pige, sagde Fru Karen overrasket — Du er jo med Barn!

Rositta blev blodrød:

— Kan det s e s? spurgte hun og dalede hurtig ned paa Stolen ved Sybordet.

— Ja, nu Du stod der imod Lyset . . . Jeg troede for Resten, at det var et overstaaet Stadium hos Jer?

— Det troede vi ogsaa selv, Tante Karen.

— Hvor langt er Du henne?

Tanten saa' yderst interesseret ud.

— Paa femte Maaned.

— Er Du ked af det?

— Naa—aa . . . det nytter jo ikke.

— Næ—e, Du har altid været en lille Filosof!

Fru Karens Øjne blev nyfigne og skinnende:

— Hør, lille Pige, sagde hun og lænede sig fortroligt hen mod Niecen — er det sandt, at det er forbundet med en vis . . . æ . . . Vellystfornemmelse at føde et Barn?

Rositta rødmede atter:

— Men Tante Karen dog . . .!

— Ja, det har jeg nemlig hørt . . . Jeg har jo aldrig selv været i den Situation . . . Men jeg har l æ s t o m det.

Rositta bøjede Hovedet uden at svare. Fru Karen sendte hende et hvast Sideblik og fortsatte derpaa ganske uden Overgang:

— Skal I til Havslunde paa Fredag?

— Ja . . . Isidor . . . Jeg tager ikke med.

— Kan Du forstaa, lille Pige, at de holder Selskab saa hurtig oven paa det Selvmord?

— Naa—aa . . .

— Det er naturligvis Line, der vil vise Verden . . .

— Nej, det er dog vist Onkel Nils . . .

— Maaske. Men saa kunde h u n dog sætte sig imod denne Forargelse.

— Det er vist ikke saa nemt . . .

— Aa, hvis hun v i l d e! Men hun gaar rundt der og behager sig i at spille den undertrykte . . . Hun er en daarlig Kone for Nils; han skulde tages paa en hel anden Maade.

Fru Rositta smilede uskyldigt; men helt dybt inde i hendes Øjne kom og forsvandt en Lysprik ikke større end Spidsen af en Naal:

— Ja, sagde hun rolig — han burde have haft Tante Karen!

Nu var det Fru Uldahls Tur til at rødme; og hendes Øjne flammede ondt. Men da Rositta stadig saa' lige uskyldig og uvidende ud, beroligede hun sig og nøjedes med at sige:

— Ja, maaske . . . Jeg har i det mindste vist mig en Opgave voksen, der var fuldt saa svær som hendes! . . . Naa, føjede hun saa til — Frantz har i de sidste Aar saamænd ikke givet nogen Grund til Klage; jeg er fuldt ud tilfreds med min Lod . . . nu; og der gaar ikke en Dag, uden at Frantz er mig taknemmelig!

— Jeg holder saameget af Onkel Frantz . . . sagde Fru Rositta mildt.

— Ja, han er saamænd ogsaa et rigtig erkegodt Menneske . . . En Mand ender a l t i d med at blive det, hans Kone gør ham til! Nu skal vi snart ha' Sølvbryllup.

— Ja, det skal I jo . . . i April?

— Ja; og hele Slægten skal samles, baade Heinemann'erne og Uldahl'erne.

— Det bliver da morsomt . . .

— Ja; baade jeg og Frantz glæder os ogsaa meget dertil . . . Det bliver netop en Søndag, saa vi begynder med at gaa i Kirke og takke Gud; og om Aftenen er der saa Middag paa Kragholm.

— Naa!

— Ja, Du og din Mand faar naturligvis ogsaa en Indbydelse.

— Ja—e Tak . . .

— Apropos, lille Reseda . . .

— Det maa Du ikke kalde mig! afbrød den lille Frue heftig.

— Men Herregud, det gør jo din Mand . . .!

— Ja, netop derfor, Ingen andre maa! Jeg vil ikke ha' det!

Hun var blevet ganske bleg af Ophidselse.

— Naa, naa, godt Ord igen . . .! sagde Fru Karen forbløffet. — Men det var det, jeg vilde sige, fortsatte hun saa — véd Du, om Isidor har med Onkel Joachims Affærer at gøre? Man siger det.

Rositta var atter blevet rolig:

— Saa—e? sagde hun — Ja, jeg er ikke inde i min Mands Forretningssager!

— Er han hjemme?

— Nej, han er paa Kontoret.

— Hør, kunde Du ikke underhaanden skaffe mig det at vide?

— Nej, Tante Karen, d e t kan jeg ikke . . . Isidor vilde tro, at jeg var blevet vanvittig.

— E r det da sandt, at I aldrig taler sammen?

— Naa—aa, det er maaske lidt overdrevent. Men da aldrig om den Slags Ting; de morer os ikke.

— Det maa da være frygteligt!

Fru Rositta lo stille:

— Tror Du . . .?

Men Fru Karen, der var inde i s i t, vedblev:

— Har Du og din Mand været derovre?

— Hvor?

— Paa Ravnsholt . . . nu han skal til at dø?

— Vi kender ham jo næsten ikke.

— . . . Hvis din Mand er hans Executor!

— Ja . . .

— E r han da det?

— Det véd jeg virkelig ikke, Tante Karen.

Fru Uldahl satte vredt Tænderne i en ny Makron, saa at den brast med et Knæk:

— Du er ganske umulig, lille Rositta! Du lever jo slet ikke i denne Verden!

— Naa—aa . . . jo—o . . . lidt . . .

— Pigebørnene fra Havslunde kom da ind til ham, da de var der.

— Saa—aa, gjorde de det . . .?

— Hvad mon de talte om?

— Det véd jeg ikke . . . Jeg véd ikke engang af, at de har været der.

— Naa, ikke . . . Jo, jeg tænkte saamænd ogsaa saa smaat paa at tage derover; det er jo Frantzes kødelige Onkel . . . men man trænger sig jo nødig paa; det kunde saa let misforstaas.

— Mon . . .?

— Ja—e, det kunde . . . Og sæt, man ikke slap ind! De fra Hvidgaard galloperede derover en Dag, men hun, Pompadour, som Palle kalder hende, viste dem af.

— Saa—e . . .

— Men jeg under dem det!

— Ja, det gør Tante vel . . .

— Ja, det ved Gud, jeg gør! Hvad vilde de der! . . . Har din Mand talt noget om, lille Pige, at Joachim har gjort Testamente?

— Nej . . .

— Ja, for Du véd vel, at han og Pompadour har levet som Mand og Kone i mange Aar! Og saa har hun jo de tre lange Bondelømler af Sønner, der driver rundt paa Gaarden.

— De skal være saa dygtige . . .

— Ja, som Kreaturpassere! . . . Men han testamenterer dem vel nok nogle Tusind Kroner hver . . . Moderen har jo tjent ham tro — baade i den ene og den anden Retning.

— Ja, det er vel hende, der har styret hele den store Husholdning . . .

— Det h a'd e han hende jo til! . . . Og N i l s faar i k k e Ravnsholt! han og Joachim kan ikke døje hinanden siden den latterlige Historie med den Stok . . . Men det er d e t, jeg stadig har bebrejdet Frantz, at han ikke har forstaaet at holde sig t i l . . . og nu er det jo snart for sent!

Fru Karen løste Hattebaandene, nippede til sin Madeira og pustede ud.

Og Fru Rositta betragtede hende stjaalent fra Siden, halvt uvillig og halvt nysgerrig, idet hun dybt undrede sig over den Forskel, der, trods alt, kan være paa Mennesker . . .

— Har D u hørt noget om, lille Pige, at Nils vil købe Egesborg tilbage, hvis han arver Joachim?

— Nej . . .

— Aa—r, Du er ganske umulig at tale med!

— —

Lidt efter tog Fru Karen Afsked.

Da hun kom udenfor paa Vejen, sagde hun til sig selv:

— Den kære Rositta, Gudbevares, hun kan saamænd være meget sød, men hun er og bliver dog et lille Fæ . . .!

Fredagen mellem Jul og Nytaar var der altsaa Familiemiddag paa Havslunde . . .

Selskabet sad om Bordet i den store Spisesal.

Nils Uldahl slog paa sit Glas og rejste sig. Der blev dødsensstille:

— Mine Damer og Herrer! begyndte han — Maa jeg paa min kære Hustrus og egne Vegne bringe Dem en hjertelig Tak, fordi De har gjort os den Glæde at møde frem her i Aften. Desværre kan vi ikke, saa ofte som vi gerne vilde det, nyde godt af Deres udsøgte Selskab. Jeg lever jo, som De véd, en stor Del af

Aaret i en Art frivillig Landflygtighed, idet jeg sammen med en Del andre lige- og uligesindede Kaldsfæller sidder i Landets Raad og spinder det Tovværk og nitter de Plader, der holder vort lille Samfund flydende . . . Men, mine Damer og Herrer, ihvor ærefuld og eftertragtet end denne Bestilling er, saa betænker jeg mig alligevel ikke paa at kalde de Husfædre tifold lykkeligere, der Aaret rundt kan dvæle i deres Families Skød, saaledes som for Eksempel min kære Broder Frantz! . . . Og naar jeg nu derfor vender mig til Dig, min højtelskede Hustru, er det for at bringe Dig en . . .

— Far! . . . Du maa ikke! . . . Hvor kan Du dog! . . . Du maa ikke!

Frøken Sofie var sprunget op fra sin Plads og stod ligbleg med skinnende, taarefyldte Øjne og fægtede ganske ude af sig selv med Armene strakt frem imod Faderen:

— Du maa ikke . . .! Jeg vil ikke ha' det . . .! Du maa ikke! gentog hun.

Fru Line skyndte sig hen til hende:

— Men Sofie . . . lille Sofie . . .

— Han maa ikke, Mor! . . . Sig det til ham! . . . Hvor kan han dog nænne det . . .!

— Ja, ja, nu skal jeg sige det, nu skal jeg sige det . . . Men kom Du nu med mig!

Og hun lagde en Arm om Datteren og førte hende ud . . .

Nils Uldahl havde sin Niece Mona til Bords. Han havde, straks da Frøken Sofie begyndte at skrige op, sat sig med et beklagende Skuldertræk og livlig givet sig til at konversere sin Borddame. Men hans Øjne vogtede haarde og kolde paa Døren, Fru Line var gaaet ud af. Og da det varede ham for længe, inden hun igen viste sig, raabte han højlydt ned over Bordet:

— Aa, Anna, vil Du ikke gaa op og se efter, hvor din Mor bliver af: man kan ikke saadan forlade sine Gæster!

— Far . . . lød det bønligt fra Charlotte og Frederikke.

Men han lod, som om han ikke hørte det, og tilføjede:

— Sig, at hun skal komme straks!

Og Frøken Anna rejste sig og gik . . .

Lidt efter traadte Fru Uldahl ind, rolig og behersket:

— Undskyld . . .! smilede hun, idet hun tog Plads.

I samme Nu rejste Nils sig:

— Ja, mine Damer og Herrer, fortsatte han, som om intet var hændet — jeg vilde altsaa bede Dem tømme et Glas for Hjemmene! Og til Dig, min kære Hustru, vil jeg adressere en hjertelig Tak for, hvad Du gennem mange Aar har været specielt for Hjemmet her paa Havslundegaard! Samt desuden en Tak for . . .

— Nils, Nils . . .! lød det manende fra Frantz Uldahl.

Men Nils forstærkede sin Stemme for at overdøve ham:

— . . . en Tak for den Kærlighed til deres Fader, som Du stedse har forstaaet at indpode vore Børn! . . . En Skaal altsaa for Hjemmet, repræsenteret ved Fru Line Uldahl-Ege, født Sørensen!

Alle Gæsterne rejste sig; og Fru Line løftede smilende, men lidt bleg, sit Glas imod dem.

Hvorpaa hun rolig vendte sig om mod Pigerne, der stod afventende ved Buffeten:

— Ja, saa kan I godt servere videre, Olga og Marie . . .

— Satan til Kone! mumlede Hofjægermester Palle beundrende — Hvor har hun den Verden fra!

— —

I Havesalen og de tilstødende Dagligstuer serveredes Kaffen.

Alle Kroner og Lampetter var tændt. Og rundt fra Væggene stirrede Forfædrenes malede Portrætter ud over Forsamlingen: Olaf Uldahl, Slægtens Grundlægger,

og Mathias Uldahl, som havde købt og opbygget Egesborg; og Etatsraaden og Etatsraadinden; og Frøken Nathalie og Frøken Bettina, unge og skønne i dybt nedringede Kjoler og med kostbare Smykker paa Hals og Arme . . .

Men skønnest af alle Billederne var dog det legemsstore Digt over Fru Line, der hængte paa Havesalens Midtervæg. — Hendes Mand havde i Tidernes Morgen ladet hende male af Landets største Maler. Og hun stod der paa Lærredet, som Nils Uldahl første Gang havde set hende hin Formiddag i Husum Krohave, stor og yppig under et bugnende Æbletræ og plukkede Frugt ned . . . den Frugt, der skulde blive hende til Kundskaben paa Godt og Ondt! Hendes fine, regelmæssige Ansigt og gyldenblonde Haar lyste i Solen; og Maleren havde lagt i hendes dunkelblaa Øjne hele den sprøde Længsel efter „Lykken", der gør Ungdomsaarene til saa koglende-løgnagtig-forjættelsesrig en Skærsommernatsdrøm . . .

— Er d e t Fruen? spurgte Møller Hammer, en af Nils Uldahls Folketingsstillere, han stod og stirrede betaget paa Billedet.

— Ja, det er Fruen . . . sagde Isidor Seemann, der stod hos.

— Ja, Tiden gaar, og Vingerne suser! nikkede Møller en. — Skal vi saa gaa ind og kæve en Kognak, Herredsfuldmægtig?

Post-Ole bragte Morgenen efter Gildet den triste Meddelelse til Havslundegaard, at nu var det rent ud kontant skidt med Godsejeren paa Ravnsholt; hvis han da ikke allerede v a r død.

Nils Uldal satte sig øjeblikkelig i telefonisk Forbindelse med Kragholm og Hvidgaard. Og de tre Slægtninge besluttede at køre sammen over til Onklen og at

tage Isidor Seemann med for at have juridisk Hjælp ved Haanden, om fornødent gjordes.

Op ad Formiddagen mødtes de fire Herrer derfor igen paa Havslunde. Og efter en kraftig Frokost kørte de af Sted i Fruens Landauer. Alle fire var i Pels og laadden Hue med Skindkraven slaaet op om Ørene. Det var klart Frostvejr; og Marker og Veje var hvide af nyfalden Sne.

Til at begynde med snakkede man muntert op, lo og fortalte slibrige Historier. Men lidt efter lidt „slog" Kulden og Frokosten dem, de blev tavse og nikkede søvnigt, hver boret ind i sit Hjørne af Vognen. Og til sidst sov de alle undtagen Herredsfuldmægtigen. Han sad lysvaagen og morede sig med at studere sine Slægtninges Ansigter, nu Søvnen havde lagt dem blot.

Især var det Kragholmer-Manden, der interesserede ham.

Frantz Uldahls fede, rødladne Ansigt havde nemlig ikke engang nu, han slumrede sødelig, mistet det mærkelige hemmelighedsfuldt poliske Udtryk, som i de senere Aar mere og mere havde præget det. Det var, som gik han svanger med en Viden, der hvert Øjeblik truede med at faa ham til at briste ud i en høj Latter:

— Ha, ha—a! Der kan I bare se! Det havde I vist ikke troet om mig!

Han gjorde sig øjensynlig den største Umage for at tøjle denne indre Lystighed. Men helt lykkedes det ham aldrig. Den trængte paa og trængte paa og var derfor endt med at lægge over hans tykke, godmodige Solsikke-Aasyn et Skær af permanent Bristefærdighed, der ofte fik Fru Karen, bedst som de sad hjemme i Stuerne paa Kragholm, til irriteret at udbryde:

— Men, Frantz, dog, hvad er det, der morer Dig saa utroligt? Det er dog ikke til at holde ud at se paa det Grinebiderfysiognomi!

Saa slukkedes Frantz's Ansigt brat, Trækkene slappedes og ligesom døde:

— Det er ingenting, lille Karen, sagde han — ingen Verdens Ting!

Men straks efter sprang der saa igen en Smilemuskel frem, og saa nok en og en til . . . og snart lyste han paa ny af den samme hemmelighedsfulde og kildrende indre Heiterkeit.

Selv naar han sov, bevarede hans Ansigt som Regel et vist overstadigt Udtryk. Fru Karen havde iagttaget Fænomenet, engang han var faldet i Søvn ved Middagskaffen. Cigaren havde han tabt, og Armene hang slappe ned. Men Rynkerne i Øjenkrogene spillede, og Mundvigene var i stadig polisk Bevægelse.

Uhyggelig til Mode var Fru Karen ikke blevet, thi det var der ingen Grund til, saa pærehenrykt Manden saa' ud. Men hun var blevet arrig og usikker.

Hun havde i aarevis bildt sig ind at kende ham til Bunds, og i lange Tider havde hans Opførsel ikke givet Anledning til mindste Uro . . . Men nu! Hvad kunde det være, han gik rundt og tænkte paa, Fyren!

Og pludselig slog den forvirrende Tanke ned i hende:

— Skulde han mon ligge og grine saadan om Natten ogsaa i Sengen ved Siden af hende!

Og straks samme Nat havde hun listet sig til at stryge en Tændstik og bøje sig hen over ham:

Og se, der laa han udstrakt paa Ryggen med Dynen op under Hagen og det store, skikkelige Ansigt lysende af den forborgneste undersøiske Fryd!

— —

Just saaledes laa han ogsaa nu i sit Hjørne af Vognen: Øjenvifterne gik, og Smilene legede; han var ved at kvæles af Latter; indtil han pludselig forløstes i et hjerteligt: Haa, haa, haa—aa! og vaagnede.

Herredsfuldmægtigen lænede sig leende over imod ham:

— Hvad er det dog, Onkel har siddet og moret sig saa kostelig over hele Tiden?

Frantz saa betuttet paa ham:

— Ingenting, min Dreng, ingen Verdens Ting! mumlede han — Jeg har da vel ikke s a g t noget?

— Jo, Onkel talte en Gang noget om Ø s t e r s!

Den Gamle blev blussende rød:

— Snak ikke om det . . .! hviskede han hurtig, da Nils og Palle i det samme begyndte at røre paa sig.

Hofjægermesteren gabede:

— Hvor langt er vi?

— Ved Hejredal Kro . . .

— Jeg bryder mig Fanden om at arve noget som helst, lød det pludselig fra Nils — men S t o k k e n v i l jeg sgu ha'!

— Ppø—ø . . .! blæste Frantz.

— Hvad for en Stok? spurgte Palle, der havde glemt Historien.

— Tipoldefars . . . som den gamle Bandit, Joachim, stjal fra ham i sin Tid.

— Han v a n d t den! . . . i Karoline, rettede Frantz.

— V a n d t! V a n d t! . . . Man har ikke Ret til at spille den Slags Ting bort . . . Vel, Isidor?

— Aa, jo . . .

— Et gammelt A r v e s t y k k e, der skal gaa i lige Linje! Næ, Gu' har man ej!

— Du saa' jo da, at Kongens Foged . . . begyndte Frantz.

Nils's Øjne lynede:

— Hold Kæft! sagde han — Stokken er m i n, og det vidste den gamle Æsel godt, derfor slap han den aldrig af Hænderne . . . Hold lidt, Lars!

Lars holdt Hestene an; man tændte en Cigar, og Snakken begyndte igen.

Man gav sig til at tale om Joachims Testamente. Hvordan mon han havde fordelt Formuen? Pompadour og hendes tre Lømler var naturligvis blevet godt betænkt; men der var nok at tage af. Man anslog den

Gamles Efterladenskaber til godt tre Hundrede Tusind Kroner foruden Gaard og Gods.

— Men her sidder vi og vrøvler, udbrød saa Hofjægermesteren — Du er jo hans juridiske Konsulent, Isidor.

— Nej . . . det er Sagfører Bauer.

— Den Bondefanger! brummede Nils stadig ophidset — Det var da den værste, han kunde falde i Kløerne paa!

De snakkede videre om Gaarden, om Besætningen og om Driften. Hvis Nils fik Ravnsholt, vilde han straks sælge den igen; han havde Brug for Kontanter, sagde han. Men til en Bonde solgte han ikke! Det var væmmeligt at se, hvordan de Bøndertampe var begyndt at brede sig rundt paa Herregaardene. Der gik snart ikke en Dag, uden at man læste i Avisen, at nu havde én eller anden Nielsen eller Petersen eller Knudsen købt et eller andet gammelt Gods!

— Eller en Jensen! supplerede Palle ondskabsfuldt og pegede frem over Markerne mod Egesborgs høje, hvide Hovedbygning, som de netop passerede. Den laa støt og fornemt uden Taarne og Dikkedarer, garderet af sine vældige, hundredaarige Egealléer, bred og statelig som et Symbol paa svundne Tiders solide Rigdom.

— Bonderak! mumlede Nils uden at se ned mod Gaarden.

— Sagen er den, nikkede Frantz dybsindig — at vi er ormstukne, Broder Nils, og de andre er sunde. Vi er Spredere, og de andre er Samlere, voilà tout!

— Ja, vi er i Sandhed de Udvalgte! lo Hofjægermesteren — Det tror de andre da, indtil de selv sidder paa Potten! For det vil engang gaa dem ligesom os. Fædrene æder Druer, og Børnenes Tænder bliver sure, ha, ha! . . . Men foreløbig er de altsaa endnu Fædre!

— Aa, jeg skulde nok ha' klaret mig, hvis jeg

havde faaet Lov at blive siddende paa Egesborg! sagde Nils hidsig.

— Og havde haft Onkel Joachims Elfenbensstok! mumlede Frantz — Ja, den Historie kender vi!

Isidor Seemann, der stadig forholdt sig tavs, stjal sig til igen at betragte sine Slægtninges Ansigter:

Nils's, der før under Søvnen havde set slapt og træt, næsten forpint ud, var nu, da han var vaagen og i Aande, livligt nok; og de store, vandblaa, upaalidelige Øjne lyste ondt.

Palles Ansigt derimod bevarede bag sit vældige Skæg omtrent samme Udtryk af godmodig og brutal Kraft, hvad enten han sov eller vaagede. Han lignede Vildmanden i det danske Vaaben. paaklædt, soigneret og i Legemsstørrelse.

Og Frantz, den underfundige Sjæl, sad stadig, selv naar han sagde dybsindige Ting, og stred sin evige Strid med hin hemmelighedsfulde og ufattelige, undersøiske Lattertilbøjelighed . . .

Lars Kusk meldte fra Bukken:

— Der kommer Provst Langkilde og Prokurator Bauer!

— Hov! Halløj! Stop en halv! raabte Hofjægermesteren, da Køretøjerne passerede hinanden.

Men Provsten og Sagføreren sad saa dybt begravede i deres Pelse, at de hverken saa' eller hørte.

— I skal se, at der spekuleres paa Rævestreger, sagde Nils — siden baade Loven og Profeterne er ude! . . . Kør til, Lars!

Da Landaueren holdt foran Ravnsholt Hovedbygning, kom imod Sædvane kun en Tjenestepige frem i Døren.

— Hvordan staar det til med Godsejeren? spurgte Nils.

— Han er . . . han er død, stammede Pigen og stak i Graad.

— Er han død?

— Ja . . . han døde . . . her for en Time . . . siden.

— Hvor er Madam Henriksen?

— Hun bad mig . . . se . . . at faa Herrerne . . . af Sted igen . . .

Nils blev sprutrød:

— Sig, at vi vil tale med hende!

— Jo . . .

— Vi gaar ind paa Kontoret.

— Jo . . . Pigen forsvandt skyndsomst.

— Jeg tror, Kællingen er forrykt, buldrede Nils løs, da man var kommen ind paa Kontoret — Vil hun jage Familien paa Porten!

— Saa, saa, Nils! manede Frantz — lad nu være med at lave Frikadeller lige straks!

Herredsfuldmægtigen var gaaet hen til Vinduet og saa' ud over den øde, vinterlige Gaardsplads, der var hvid af nyfalden Sne . . .

— Nu kommer hun . . .! sagde Hofjægermesteren.

Der lød Trin i Entréen af mange og tunge Fødder, og Døren blev sindig aabnet.

Det var Pompadour, fulgt af sine tre Sønner.

— Hvad Fanden har hun dem med for! tænkte Nils og sendte dem et bistert Øjekast.

— Goddag . . . hilste Pompadour rolig — og Velkommen til Ravnsholt!

Sønnerne sagde intet; men blev staaende bag Moderen som en Livvagt.

De var store, velskabte Mænd med strenge, alvorlige Ansigter. Deres Ryg var lidt bøjet af Arbejde.

Herrerne hilste; og der blev et Øjebliks Tavshed, hvorunder man ligesom tog Maal af hinanden.

Saa begyndte Nils famlende:

— Ja, Madam Henriksen, vi kommer jo altsaa for sent . . .

— Det gør I nok . . . sagde Pompadour.

— Vi vilde have hilst paa Onkel . . .

— Naa, vilde I det . . .?

Der var over Bondekonen, som hun stod dér foran Herremændene, en egen bidsk Vagtsomhed. Hun stod, hvor hun stod, følte man, og lod sig ikke rokke.

— Naa, han var jo en gammel Mand! forsøgte Nils i en lettere Tone.

— Ja, det var han jo . . . lød det uforstyrret.

— Vil Madam Henriksen ikke sidde . . .?

— Tak, jeg staar godt, som jeg staar . . .

Nu tabte Nils Taalmodigheden og glk lige løs paa Sagen:

— Har Madam Henriksen nogen Mening om, hvilke testamentariske Dispositioner min Onkel har efterladt sig? spurgte han forretningsmæssig.

— Det kunde nok hænd's . . . sagde Madammen.

— Ja, Madam Henriksen har jo været den Afdødes eneste fortrolige i mange Aar . . . Og jeg kan paa samtlige tilstedeværende Arvingers Vegne forsikre, at det ikke skal skorte paa Erkendtlighed fra vor Side for Deres tro Tjeneste.

Frantz og Palle nikkede tilsluttende.

— Tak, sagde Pompadour uden at fortrække en Mine — men vi klarer vos nok sæl . . .

Nils var lige ved at fare løs paa hende, men beherskede sig:

— Ja, min Onkel har vel rimeligvis betænkt Dem og . . . og D e r e s, nikkede han kort. Og derpaa fortsatte han — Naamen, for at holde os til det mere nærliggende . . . . Min Broder og jeg skal nok ordne det fornødne med Hensyn til Begravelsen, naar De blot, gode Henriksen, vil paatage Dem Bespisningen her den Dag. Her kommer rimeligvis en Hoben gode Mennesker, der vil bevise den salig Afdøde den sidste Ære . . . . han var jo almindelig afholdt. Men De kan jo tage den Hjælp, De tiltrænger; knibes skal der ikke, forstaar De . . . . Er der nogen bestemt Præst, min Onkel har ønsket sig?

Pompadour stod rolig og uanfægtet og hørte paa

Nils Uldahls lange Tale. Men hendes Sønner skævede sky til hinanden og flyttede nervøst paa Fødderne. Og endelig brast det ud af Hans, den ældste:

— Du kan jo li'saagodt sige det straks, Mor . . .

— Hvad er det, der skal siges? fór Nils rasende op; han havde hele Tiden haft paa Fornemmelsen, at der laa noget og truede bag Konens mutte og afvisende Holding; og nu var hans Selvbeherskelse opbrugt — Hvad er det, der skal siges? gentog han, da ingen straks svarede — Hvad, er det for Lumskerier, I har haft for? Det skulde sgu ikke undre mig, om I har faaet den gamle Slyngel derinde til baade det ene og det andet!

Palle greb ham haardt i Armen:

— Men Onkel dog, husk dog paa Huset, Du er i!

— Slip mig Dreng!

— Kære Onkel Nils . . . forsøgte Herredsfuldmægtigen.

— Hold Mund! Jeg trænger ikke til Formynder!

Han var nu ganske ude af sig selv og fór op og ned ad Gulvet og fægtede med Armene.

Saa gik Frantz stille hen til Konen og spurgte næsten venligt:

— Naa, hvad er det saa, De har at sige os, lille Madam Henriksen, at vi kan faa en Ende paa det?

Pompadour vendte sig tøvende og raadvild om mod Sønnerne: Nu, det skulde frem, var det alligevel ikke saa nemt . . .

Men Sønnerne nikkede alle tre kort og bestemt; og Hans, den ældste, gentog:

— Ja, sig det kun, Mor; de s k a l jo ha' det at vide . . .

Men endnu et Øjeblik tøvede hun. Det var ogsaa en mægtig Tidende, hun skulde frembære; hun næsten svimlede ved Tanken og Virkningen:

— Det er det, jeg har at sige, begyndte hun saa

langsomt — at Godsejeren i Formiddags giftede sig med mig . . .

Nu var det sagt, og nu fik hun sin gamle Sikkerhed tilbage:

— Saa nu er Ravnsholt min og Drengenes, og vi skal nok sæl besørge Begravelsen, og hvad der ellers falder for!

— Det var som syv Satan! brast det overrasket ud af Frantz. Og Hofjægermesterens Hænder knyttede sig uvilkaarlig: Vel havde man ventet sig noget af hvert men dette var dog for gement af den Gamle!

Nils stod et Øjeblik fuldstændig lammet. Men saa gik han pludselig vild af Raseri løs paa Isidor Seemann og skreg ham ind i Ansigtet:

— Staa ikke der som et Umælende! Hvad tror Du, vi har taget Dig med for? Sig dog den Kælling og hendes Horeyngel Besked! . . . Men Du glæder Dig rimeligvis paa deres Vegne, Du med din Tegnelærer til Far!

— Nils, Nils dog . . .! lød det paany fra Frantz.

Men Isidor sagde rolig:

— Der er ikke noget at sige, Onkel Nils; vi mødte jo før baade Provsten og Sagføreren, saa alt er rimeligvis bragt i lovformelig Orden.

— Ja, nikkede Hans, den ældste, — alt er, som det skal være, saa der er ikke andre, der har noget at sige her paa Ravnsholt end vi . . .

— Men Godsejeren har da sat tredive Tusind fast til hver af Frøknerne . . . tilføjede Jeppe, den næstældste, mildnende.

— Og er der ellers noget, I vil ha' af Møbler og den Slags, saa sætter vi os vel ikke op imod det . . . endte Anders, den yngste.

De to andre Brødre nikkede bekræftende; og Madam Henriksen sagde:

— Nej, ikke naar der da er Rimelighed i det . . .

Alle var de paa en vis Maade forlegne og skamfulde

over den uventede Lykke, der var vederfaredes dem. Aldrig havde de vovet at tænke, at dette kunde ske; og de forstod saa godt Uldahlernes Harme og Græmmelse . . . men nu det vidunderlige v a r sket, skulde de vide at staa paa deres Ret!

Men Nils fór op:

— Saa den gamle Rakkerpukkel vilde spise ham af med en Naadeskilling til hans Døtre? Aldrig i Evighed skulde de faa Lov til at modtage den. Han var vel Herre i sit Hus og havde Magt til at hindre, at hans Pigebørn modtog Almisser. Han var Gudskelov endnu i Stand til at føde dem! . . . Sig om Vognen! kommanderede han pludselig — Ikke et Sekund længere bliver jeg i dette Rakkerhus! Sig om Vognen, Isidor, og lad os komme af Sted.

Frantz og Palle mente det samme: Hvad skulde de blive her længere for; der var jo intet at gøre.

Men nu kom Husmoderen op i Pompadour:

— Vil I ikke ha' en Bid Brød og en Dram, forinden I rejser? spurgte hun — Det er dog en lang Vej . . . Og Hestene har da ogsaa godt af at puste lidt.

Nils svarede ikke. Hans Øjne var begyndt at løbe ransagende rundt i Kontorets Kroge. Han var pludselig igen kommen til at tænke paa Elfenbensstaven, Familieklenodiet. Om han saa skulde vende op og ned paa hele Huset, vilde han have den med sig:

— Hvor er den Stok, min Onkel plejede at gaa med? spurgte han brydsk.

Madam Henriksens Øjne fik et sky Udtryk:

— Det véd ingen, sagde hun — I de Maaneder, Godsejeren laa syg, har ingen set den.

— Sludder! Jeg tar ikke herfra, før jeg har den!

Og Nils fór ud i Entréen og søgte og søgte. Og da han ikke fandt Stokken dér, brød han ind i Dagligstuerne, hvor „Løberne" dannede smalle Stier fra Dør til Dør. Han kiggede bag Skabe og Sofaer, i Hjørner og Kroge.

Madam Henriksen var fulgt med ham, at han ikke skulde gøre Fortræd; og hun vilde helst have standset ham, om hun havde kunnet:

— Finder vi Stokken. skal vi nok skikke Godsejeren den over, gentog hun atter og atter, alt som de kom frem — finder vi Stokken, skal vi nok skikke Godsejeren den over, for det er jo da saa rimeligt, at Godsejeren nu faar den.

Men Nils ænsede ikke hendes Ord. Han larmede videre. Stokkén s k u l d e findes! Det manglede bare, at de ogsaa skulde snyde ham for den!

Han gennemsøgte Havestuen og Spisestuen og de tilstødende Værelser. Den var der ikke. Og han kom ud i den lange, halvmørke Gang, hvor gamle Rinaldo laa foran Joachims Dør. Hunden løftede Hovedet og gøede. Men ikke en Lyd hørtes.

Pompadour stillede sig hurtig foran Døren:

— Nej, nej, sagde hun — der kan Godsejeren ikke komme ind, der ligger jo Liget!

Nils greb hende i Armen for at tvinge hende bort; men hun var stærkere end han, saa at de ligefrem brødes.

— Forbandede Kælling! hvæsede han og hævede Haanden for at slaa.

Men hun stødte ham haardt for Brystet, saa at han tumlede tilbage. Og i det samme undveg hun og løb ind gennem Stuerne.

Han slog hastig en Haand i Dørgrebet for at aabne. Men Døren var laaset. Nøglen havde siddet i udvendig; og Pompadour havde listet sig til at dreje om og tage den med sig . . .

Da gav Nils Uldahl sig til i ubændigt Raseri at hamre løs paa Døren med Hænder og Fødder, saa at det gungrede gennem Huset . . .

Straks efter kom de andre løbende til og holdt ham fast.

— —

Landaueren rullede hjemad mod Havslunde. De fire Herrer sad igen indsvøbt i deres Pelse — Da Nils Uldahl næsten med Magt var bleven bragt til Sæde i Vognen, havde han først skældt og bandet og larmet op. Saa var han med ét slaaet om og var begyndt at klynke og klage over, at han var en fuldstændig ruineret Mand, nu han saa skammelig var bleven snydt for Arven fra Ravnsholt. Men da Frantz og Palle straks interesseret havde spidset Øren, tav han brat og var ikke mere til at faa et Ord ud af.

Nu sad han og sov eller lod, som han sov. Og snart efter var ogsaa de to andre Herrer faldet hen; deres Øjne lukkede sig, og deres Hoveder fulgte, viljeløst rokkende, Køretøjets Bevægelser.

Kun Herredsfuldmægtigen forholdt sig som paa Udturen lysvaagen. Han tændte en Cigar og stirrede tankefuld ud over de snedækkede Marker.

Men pludselig forstyrredes han i sine Drømmerier af en lille hvislende og spruttende Lyd.

Det var Kragholmeren, der blev overvundet af Latter.

I Dag er Fader da endelig rejst tilbage til sin yndige Rigsdag. Véd Du, hvad Charlotte, Frederikke og jeg gjorde, Isidor, da han kørte ud af Gaarden? Vi tog hinanden i Hænderne og snurrede rundt ude i Entréen, lige til vi faldt om alle tre i en Bunke ovenpaa hinanden og laa og lo, saa at vi slet ikke kunde rejse os igen. Aa, men det er nu alligevel saa sørgeligt, at Børn skal føle saadan over for deres egen Fader! Og det er slet ikke sandt, hvad Fader vil bilde Folk ind, at det er Moders Skyld, at vi hader ham, for hun gaar netop altid og formaner os til at være venlige imod ham; og Pigebørnene gør sig ogsaa Umage for det, men jeg ikke! Om han saa kom og tiggede mig paa sine bare Knæ, saa gjorde jeg det ikke! Det kan gerne være, at jeg er hysterisk, som

Anna siger, at jeg er, men jeg vilde forgaa af Skam, hvis jeg skulde sleske for én, som jeg hader, og jeg hader Fader; det er ham, der har ødelagt hele mit Liv, for saadan som han behandler Moder. Jeg forsikrer Dig, Fætter Isidor, at jeg kunde have dræbt ham, da han forleden holdt sin modbydelige Tale; havde jeg haft en Revolver, havde jeg skudt ham ned som et skadeligt Kryb! Han „ulykkelig", som Du siger af dit gode Hjerte; nej, han er ond, ond, ond! ellers kan man ikke gøre saadan noget. Og véd Du hvad, Fætter Isidor, nu skal jeg sige Dig noget alvorligt, som jeg ikke har betroet andre, men dette sørgelige Forhold mellem Fader og Moder har gjort, at jeg ikke mere tror paa Gud! Det er frygteligt, ikke? og jeg er ogsaa selv saa ulykkelig derover, men jeg kan ikke. Jeg sagde det forleden Dag til Ingwersen, men hun er ogsaa den eneste, jeg har betroet mig til, og hun sagde, at det var en af de syv Dødssynder, for hvilke der ingensinde findes Tilgivelse! Pyt, hvad bryder jeg mig om det, gensvarede jeg hende, lad mig saa bare blive fordømt! Men der er jo alligevel det, Fætter Isidor, at jeg alligevel er bange. Og det er især om Aftenen, naar jeg er kommen i Seng og lader være med at bede min Aftenbøn; saa hører jeg saa mange underlige Lyde, der pusler omkring inde i Værelset, og Luften bevæger sig, der er nogen, der lister rundt og slæber deres Klædebon paa Gulvet; og saa tænker jeg, nu kommer det, der er det! og saa borer jeg mig ned under Dynen og ligger der og mærker, hvorledes Aanderne griber fat i min Seng og gynger den frem og tilbage; og jeg bliver saa forfærdet, at jeg folder Hænderne og giver mig til at bede Aftenbøn alligevel, og det plejer at hjælpe; men i Torsdags Aftes maatte jeg bede den tre Gange, inden Sengen stod stille; og saa ser jeg Forvalter Jensen hænge dernede i Laden, og Jomfru Helmer, der staar og griner af ham, og Spat-Maries forfærdelige Alexandra, som de jo

siger er min Søster! Aa Isidor, Isidor, Du maa ikke blive vred paa mig og tro, at min Kærlighed til Dig ikke er ægte, men hvor vilde jeg dog sommetider ønske, at jeg maatte dø af et Hjerteslag eller en Blodprop, for saa var det hele da forbi!

Men nu kalder Frederikke paa mig, og saa maa jeg skynde mig at slutte, for vi skal ud at rutsje med Mikkel, Du véd, den lille islandske Hest, som Fader har foræret os, han trækker Slæden op paa Bakkerne, og saa rutsjer vi ned, det er saa morsomt.

Naturligvis var jeg en Pjalt, og er nu ligesaa henrykt over Mikkel som Søstrene; men ikke, naar den gamle Svend er hjemme!

Farvel! I Hast!
Din til Døden
S.

Véd Du, hvad der staar uden paa min Dagbog? Der staar:

Spredte Blade
til
I. S.
eller den,
som jeg elsker højest i Verden,
at læses af ham
efter
min Død.
S. U-E.

Allerede Dagen efter Onkel Joachims Død var Niels Uldahl rejst tilbage til København efter først i en fnysende Skrivelse at have underrettet Skifteretten om, at hans Døtre ikke ønskede at modtage den tiltænkte Arv. — Og ved den Gamles Begravelse var Familien kun bleven repræsenteret af Isidor Seemann.

Paa Kragholm, fortalte man, havde Fru Karen lukket sin Mand inde for at ikke hans gode Hjerte skulde løbe af med ham. Og paa Hvidgaard var Herskabet fuldt optaget af egne Sager.

Mona Thi skønt Fru Mona nu havde været gift med sin Palle i godt tolv Aar, var hun dog stadig ikke faldet til Ro. Zigøjnerblodet prikkede hende i Aarerne, og der gik ikke en Dag til Ende, uden at hun mindst ti Gange tænkte paa at flygte bort fra den hele borgerlige Herlighed og tage fat paa sin gamle, fuglefri Haandtering. Men endnu sad hun fast. Der var saameget, der bandt hende: det dejlige Hjem, den pragtfulde Mand, Heste, Vogne, Kusk, Tjener, Guld og Ære.

Og alligevel, alligevel! Det blev værre og værre for hende at holde det Fængselsliv ud. Nu var hun femogtredive Aar; og om ikke længe vilde hun være en gammel Kone!

Disse Tanker kunde gøre hende vild og ubændig. Fernissen gled af hende, og hun kunde staa midt i den hvide, stille Gaard som Tøsen fra den københavnske Bagsal og sende en Strøm af skingrende Skældsord efter sin fredsæle Mand, der i saadanne Stunder helst tog Flugten bort i Skovene eller ud over Markerne . . . Og naar han saa efter Timers Forløb igen viste sig, kastede hun sig angergiven ind til ham og bad og tryglede om Forsoning og Tilgivelse.

Og han tog hende i sine stærke Arme. Og de glemte alle Stridigheder . . .

Men atter og atter brød Længselen efter tidligere Tiders frie og ubundne Liv op i hende.

— Palle, kunde hun bede og krybe indsmigrende sammen paa hans Skød — lille Palledreng, hør nu paa mig og sig Ja? . . . Lad os sælge hele Kramkisten her, lave os et første Klasses Cirkus og rejse Verden rundt? „Mona Lisa“ er endnu ikke glemt. Du kan tro, vi skal tjene Penge! . . . Og naar vi saa faar Gigt og Podagra, saa kan vi jo købe Hvidgaard tilbage og køre rundt her

i Rullestol til vore Dages Ende. Saa har vi da i det mindste l e v e t!

Men Palle rystede smilende paa sit Vildmandshoved:

— Nej, nej, lille Mona, det gaar ikke; det forstaar jeg mig ikke paa . . . Og jeg vil ogsaa helst beholde Dig for mig selv! — Men nu skal jeg sige Dig en Ting, min Pige; nu bygger jeg Dig et Ridehus hernede bag Mejeriet, Du véd, under de store Elmetræer ud til Vejen. Og saa køber jeg Dig et Par rigtige Arabere; saa kan Du ride og more Dig saa galt, Du vil!

Hun faldt ham henrykt om Halsen:

— Jamen Publikum? spurgte hun saa — Hvor faar vi Publikum fra? Jeg kan ikke arbejde uden Publikum.

— Publikum . . . ? sagde han og klaskede sig paa Laaret — Publikum . . . det er m i g! eneste Palle Uldahl til Hvidgaard! . . . Tror Du, jeg vil unde andre d e n Fornøjelse!

— —

Og Ridehuset blev bygget og Hestene købt; og Mona Lisa begyndte paa ny hed af Iver at øve sig i Jockeyridt og Hestedressur. Hendes Kommandoraab og Kampskrig klang langt ud over Vejen, saa at Bønderne korsede sig, naar de kørte forbi.

Og ret længe nøjedes Palle ikke med at være Tilskuer. Fru Monas Begejstring rev ham med sig. Han blev hendes Elev og lærte at ride Kunstridt og Skoleridt. Og de jog Side om Side Manégen rundt i det vildeste Parforceløb, hvor Staldknægtene stod med Stænger og Risgærder, som Hestene satte over, saa at Savsmuldet føg i Luften.

Det var to pragtfulde sorte Hingste, de red, „Castor" og „Pollux", fine, slanke og nervøse Skabninger, som Mona Lisa selv. Og naar Dyrene fór af Sted med vajende Manker og prustende Næsebor, ophidsede indtil Vildskab og sitrende af Utaalmodighed, kunde Fru Mona gribes af saa sød en Rus, at hun glemte, hvem og

hvor hun var, kastede sig bag over langs Hesteryggen og udstødte det Skrig, der fordum i hendes Circustid havde jaget Blodet som Ildbække gennem Tilskuernes Aarer.

Og da holdt Palle Uldahl sin Hest an i aandeløs Betagelse; — Mona, Mona! skreg han, og der strøg ham en Rædsel gennem Hjertet for, at det engang skulde gaa galt.

Men Mona lo og piskede løs paa Hestens Sider:

— Hæi — hopla, Castor! . . . Hu—iii!

Og Castor satte i Spring med hende ind gennem Porten og ind i Stalden, der ved en Tilbygning var sat i Forbindelse med Ridehuset . . .

Men lige overfor, i den modsatte Gavl, var indrettet et Par Bade- og Paaklædnings-Værelser med tæppebelagte Gulve og bløde Løjbænke. Her trak Herskabet sig efter endt Opvisning tilbage, tog Bad og klædte sig om, medens Rideknægtene ude i Stalden afgned de dampende Heste — og turnerede mangehaande Vittigheder.

— —

Saa gik et Par Aars Tid. Og da Mand og Hustru en Vinterdag stod nøgne og frotterede sig i et af Paaklædningsrummene, kom Mona tilbage til sin fikse Idé:

— Nu kunde vi da godt sælge Hvidgaard, Palledreng, sagde hun — og lave et Circus; for nu er Du jo ligesaa dygtig, som jeg.

Men Palle rystede igen paa Hovedet:

— Nej, lille, Mona, det gaar ikke; jeg passer ikke til det. Dette her er noget andet bare for sin Fornøjelses Skyld. Men saadan at flakke rundt og vise sig frem . . . nej, nej!

Og han slog Armene om hende og trykkede hende ind til sig:

— Men skynd Dig nu lidt og kom i Klæderne, sagde han — saa skal Du se! Den russiske Slæde, jeg har

bestilt til Dig, er kommet i Morges og staar ovre i Vognremisen.

— Er den kommet! Og det siger Du først nu!

— —

„Den russiske Slæde" havde Fru Mona set afbildet i et udenlandsk Blad og faaet en mægtig Lyst til. Og straks havde hendes Mand ladet én indforskrive fra St. Petersborg. Den havde kun ét højt og smalt Sæde paa lange spinkle Meder og kunde kun benyttes af en Person. Men netop dette havde tiltalt hende: Tænk, at faa Castor og Pollux spændt for et saadant Køretøj og saa under Piskesmæld og Klokkeklang at fare af Sted, saa Vinden skreg En om Ørene!

Og nu stod Slæden der: rødlakeret og straalende med et stort Isbjørneskind over Forlæderet og to høje, forgyldte Lygtestandere henne bag Skærmnettet: Det maatte være som et Æventyr at jage i denne Slæde henover de hvide Veje en maanelys Nat, naar Sneen skreg under Hestenes Hove, og Stjernerne lo af Kulde!

— —

Og Aften efter Aften lod nu Fru Mona Vinteren igennem spænde for Slæden og fór saa med Topper og Svajfjere og ringlende Klokkespil bort over Vindebroen, medens Skæret fra de høje Standlygter legede i Hestenes blankstriglede Kroppe under det bølgende Kaneret.

Og rundt om hende halsede, tumlede og rasede hele Hunde-Meuten, vältede hinanden, bed, sloges og glammede løs . . . Hektor, Freja, Herkules, Sonja, Chasseur . . . og strøg saa i Firspring efter Slæden frem over de tavse Veje.

Det var som selve Kong Valdemars vilde Jagt, der lagde al Vejfred øde!

Og hæderlige Nattevandrende veg forfærdet i Grøften, naar Synet nærmede sig. Og der stod de saa i Sne til Bugen og stirrede efter hende og kunde ikke komme til Vejret igen.

— Det Djævelskab! mumlede de — Det Djævelskab til Beriderfrue! Hun jager nok Livet af sig selv engang!

Og de kravlede møjsommeligt frem af Sneen, medens Toget rasede videre . . .

Det var Fastelavns Søndag.

Hele Havslunde By havde Uger igennem glædet sig til denne Højtidsdag. Frøken Frederikke havde nemlig arrangeret en Kostumefest nede paa den islagte Bugt foran Badeplænen. Og der var udstedt Indbydelser til alle Sognets Beboere.

— —

Allerede Klokken otte Morgen var Frederikke ude af Sengen og henne ved Vinduet for at se paa Vejret: dette var stille, diset Frost med Rim over alle Træer og Buske.

Hun jog hurtig Fødderne i Morgentøflerne og løb i Natkjole ud paa Gangen hen til Frøken Sofies aflaasede Dør, hvor Tyrk laa udenfor som Vagt:

— Sover Du, Sofie?

— Ja . . . lød det gnavent.

— Det bliver det dejligste Vejr!

— Hvad er Klokken?

— Otte!

Herpaa fulgte intet Svar, kun en Brummen.

Saa slog Frederikke arrigt i Døren, sparkede til Tyrk: Store Bæst, ligger her og breder sig! . . . og skyndte sig forbi Annas Værelse og ind til Charlotte:

— Det er det dejligste Vejr, Charlotte, og blikstille! . . .

Charlotte rejste sig hastigt over Ende:

— Hvad er Klokken?

— Otte . . .

— Saa er det altfor tidligt at staa op . . . Kom hellere her og put Dig lidt ned til mig?

Frederikke rødmede:

— Nej, ikke mere . . . Det vil jeg ikke mere . . .

Charlottes Øjne lynede:

— Saa siger jeg til Mor, at Du løber og spiller Kæreste med Elev Jakobsen!

— Pyt! Hvad tror Du, jeg bryder mig om det!

Den anden slog øjeblikkelig om:

— Kom . . .? bad hun ydmygt og strakte Armene frem.

— Nej, siger jeg jo!

Og ud fór Frederikke af Værelset . . .

Klokken var tre. Solen var forlængst brudt frem og havde jaget Taagen paa Flugt. Kostumefesten var i fuld Gang . . .

Lørdag Aften havde Elev Jakobsen og et Par af Karlene fejet og vandet en stor Skøjtebane nede paa Bugten, og den laa nu staalblank og skinnende.

Der vajede Flag og Vimpler fra lange Stænger med Granguirlander imellem. Havebænkene var stillet frem; og fra en Forhøjning bygget af Cementtønder og Vognbunde truttede fire Horn-Musici.

I Badeteltet lavede Ane Kokkepige Kaffe, og Frøken Anna og Olga Stuepige gik rundt, udklædte som Hvedebrødskoner med uhyre Hanekurve i Aag over Skuldrene og solgte gratis Fastelavnsboller. Priserne steg hurtigt og fabelagtigt, thi Olga havde fundet paa, at den, der kunde nævne den højeste Pengesum, skulde beværtes først. Femhundrede og halvtredsindstyvetusinde Millioner Kroner for en Kop Kaffe med Brød var en ren Spotpris; og man bød stadig hinanden over; det morede Gæsterne at svælge i disse uhyre Tal; de blev svimle af det og følte sig for en Gangs Skyld som Matadorer, hvad der forhøjede Stemningen . . .

Med „Kostumeringen" derimod var der kun saa som saa. Man holdt ikke af „at skabe sig ud" i Herskabets Nærværelse.

Egentlig var der kun den lille Minka, Jægermesterens

Datter fra Mosegaarden, der rigtig havde lystret Ordre. Hun havde iført sig sin Bedstemoders gamle Landsdragt med guldnakket Bindehue, flaskegrønt Skørt og sort Klædesliv med broget Skulderklæde. Og hun saa' henrivende ud: det gulblonde Haar krusede frem om Pande og Kinder, Munden smilede, og Øjnene lo. Og dertil var hun kun atten Aar og havde det lækreste lille, buttede Legeme, lige til at gaa rundt og kysse paa. Der stod en Duft af Erotik om hende, saa at alle Karlfolkene var som galne efter at komme i hendes Nærhed.

Men bedst som de logrede og vred sig, kom Frøken Charlotte, der var i Mandsklæder og stod bag paa en lille Enspænderslæde forspændt med Islænder-Mikkel, og snappede hende bort for Næsen af dem og forsvandt langt ud over Bugtens snebelagte Isdække.

— Nu farer Charlotte igen af med Minka! smilede Fru Line, der saa' til inde fra Land.

— Ja, det faar de da allenfals ingen Børn af! sagde Staldkarlen, gamle Jens Pinedød, eller Pin'de-Jens, som Medtjenerne kaldte ham.

De omkringstaaende Koner og Piger hvinede af Latter; og Fru Line lo muntert med.

Hun havde paa Døtrenes indstændige Anmodning kostumeret sig i Pelskaabe, Sommerhat og Solskærm. Hun gik rundt og talte med Konerne og Børnene. Og hvor hun viste sig, spirede Smilet og Glæden; saa ligefrem og „gement" kunde hun belægge sine Ord . . .

Nu opstod der pludselig en frygtelig Larm og Forvirring med Hylen og Skrigen og Flugt til alle Sider.

Det var Fru Mona fra Hvidgaard, der kom farende fra Lindealléen i Russer-Slæden og med hele Hundekoblet efter sig.

Hun knaldede med Pisken, saa at Hestene stejlede, og Hundene trimlede:

— Goddag, Børn! Naa, hvordan morer I Jer?

— Tante Mona, Tante Mona! raabte Frøken Sofie og løb hen mod Slæden.

Men Tante Mona standsede ikke. Hun svingede Køretøjet et Par Gange rundt paa Pladsen og raabte tilbage:

— Jeg skal hjem til Middag! Jeg vilde blot se, hvordan I havde det!

Saa drejede hun igen Castor og Pollux ned ad Lindealléen:

— Farvel! Farvel! raabte hun og svingede med Pisken og forsvandt.

Hundene væltede efter hende . . . .

Hansine Havekone kom hen og nejede for Fru Line. Hendes gamle Ansigt lyste af alle Rynker:

— Nej, saa priser jeg dog vores e g e n Frue! sagde hun — hende, den anden, er da et sært Vildskud!

— Hun er jo endnu ved Ungdommen, lille Hansine, smilede Fru Uldahl tilbage. Og for at forebygge al videre Tale om Fruen fra Hvidgaard, spurgte hun: — Har Hansine faaet Kaffe?

— Jo, mange Tak da . . .

— Hvad maatte Hansine betale for den?

— Hi—ja—e, lo den Gamle — En slap da ellers med to Hundrede Miljoner, hi, hi!

— Det var billigt! Skal Hansine ikke have en Kop til?

— Ja . . . P e n g e kniber det jo ikke med i Dag!

Og Hansine rokkede fornøjet hen til Ane Kokkepige i Badeteltet:

— Ti Tusind Miljoner Kroner og tre Mark og fire, Ane! sagde hun grinende og fik den femte Kop Kaffe udleveret . . .

Ungdommen derimod gav sig næppe Tid til at spise. Den løb paa Skøjter, gled paa Glidebaner, snurrede paa Iskarrusel, knuste Jydepotter og slog Katten af Tønden. Der var stundom paa Festpladsen en Larmen, Raaben og Spektakel, som holdt hele Verden Frikvarter der paa Stedet . . . og saa kom oven i Købet Frøken Charlotte

engang imellem farende med sin Slæde midt ind i den hele Hurlumhej:

— Ta' hende! Nap hende! raabte Karlene og jog Næverne ud efter den lille Mose-Minka.

Men Charlotte slog løs paa Mikkel, og Pigebørnene forsvandt igen ud over Isen . . .

— —

Saa lød der igen Piskesmæld og Klokkekimen fra Lindealléen. Man troede, at det var den gale Fru Mona, der kom tilbage. Men saa viste det sig at være Lars Kusk, der var ude at sole de tre Gamle fra Asylet. Han svingede med Bredslæden lige hen foran Musikken, saa Skimlerne dansede.

— Nejmen, det er jo Asylerne! sagde Frøken Sofie og løb op fra Isen med Skøjterne paa . . . Hun var i Cycledragt med Posebenklæder og rød- og blaastribet Fiskertrøje. Paa Hovedet havde hun en skotsk Hue, der sad hende bag ad Nakken og skjulte Haaret:

— Vil I ha' en Tur med? spurgte hun og pegede ud mod Iskarrusellen, hvor Børnenes Slæder susede vildt i lange Reb.

— I Gu' fri og frels, lille Sofie! sagde Ingwersen — saa blev der nok ingenting igen af vos!

Rottbøl sad stille lyksalig med „Nikoline" paa Skødet. Solen varmede den Gamles Ansigt og Hænder; og Dukken, der laa halvt ned, vendte velbehageligt det hvide ud af Øjnene.

— Vil I ikke smage vores Kaffe? spurgte Fru Line og vinkede af Hvedebrødskonerne, at de skulde komme.

— Jo—o . . .! nikkede Lurvadt med lækkersultne Øjne.

— Nej, vi vil ikke! sagde Ingwersen — Jeg fryser ved Søen! Kør saa, Lars!

— Jamen en Bolle? raabte Frøken Anna — En Bolle?

Og da Slæden i det samme satte sig i Bevægelse, slyngede hun en Bolle midt ind imellem de Gamle.

Og man saa' straks seks gridske Hænder jage frem for at kapre den . . .

— Ja, saadan sku' man ha' 'et! sagde Maren Ørentvist til Spat-Marie og pegede.

— Ja, de har 'et sku' som Dronninger! nikkede Marie.

— Og saa hører de endda ikke til F a m i l i e n! mumlede Lig-Johanne — Skønt hvem ka' for Resten vide det!

Alle tre Madammer var i Søndagspudsen og havde syet sig et Par ekstra Tøjblomster og Baandender paa Konehattene for at accentuere Festen.

Spat-Marie humpede rundt med sin Alexandra i en værkbruden Barnevogn med Gummihjul. Pigen var emballeret i Puder og Sjaler; og kun hendes forfærdelige Svinetryne saas uophørlig gnaskende Bagværk i sig. Naar den ene Bolle var fortæret, hylede hun op og slog om sig, indtil hun fik den næste. Moderen rev bogstavelig talt Hvedebrødet ud af Hænderne paa de omstaaende Børn for at fylde det i Datteren. Saaledes gik det ogsaa hjemme til Hverdag med Føden. Alexandras to smaa Brødre Anders og Nils Peter, og Lig-Johannes Juliane holdt sig derfor i Dag klogelig uden for Skudvidde . . .

Spat-Marie, der længe havde kigget langøjet efter Fru Line, drejede nu Vognen med Datteren resolut i Vejen for hende.

— . . . 'da—a! hilste hun katteslesk — ja v i maa da ri'nok osse hilse paa Fruen.

Frøken Sofie, der stadig stavrede rundt med Skøjterne paa, vilde trække sin Moder bort med sig, men Fru Uldahl blev staaende:

— Goddag, Marie! nikkede hun venlig, men undgik dog at se paa Monstrummet i Vognen — hvordan har vi det?

— Jo, Tak, lille Frue, smiskede den anden — saadan som Smaafolk kan ha' 'et . . . Vintren er jo haard!

Alexandra begyndte at grynte ilde. Bollen, hun sad med, var næsten opædt. Hun hvæsede og brummede

over den som et Dyr; og Spyttet flød hende ud af Mundvigene.

Ogsaa Maren og Johanne havde nærmet sig. Og de omstaaende Fruentimmers Ansigter blev rævespidse og agtpaagivende: Nu blev der Spas!

Men Frøken Sofie rykkede Fru Line haardt i Kaaben:

— Mor skal gaa med, sagde hun nervøst — straks! Jeg kan ikke holde ud at staa længere paa de Skøjter!

Og da Alexandra i det samme gav sig til at hyle op for Alvor, nikkede Fru Uldahl Farvel og fulgte med Datteren.

— Hæ, hæ! grinede Lig-Johanne ondt — hun er ikke dristig ved vos . . . F r u e n!

Og de andre Smaakoners Ansigter saa' skuffede ud.

— —

Borte paa Skøjtebanen legede Ungdommen Tagfat. Man lo og larmede, saa det hørtes langt op paa Land.

Heroppe stod Sørine Folkekokkepige og saa' hadsk ud. Elev Jakobsens Latter klang nemlig højt over alle de andres; han havde forlængst glemt Affæren med Forvalter Jensens Selvmord. Og siden Sørine Juledags Aften saa moderligt havde taget sig af ham, var der kommet baade Liv og Spræl i hans tunge, saftfyldte Krop.

Og nu fór han rundt derude paa Isen og gramsede efter Pigerne, saa at hans halvgamle Læremoder var ved at springe af Skindet af Jalousi.

Især var det væmmeligt at se paa, saa han og Frøken Frederikke kunde more sig sammen; de løb med krydsede Arme Banen rundt og mødtes og skiltes og satte efter hinanden og snublede og laa og rodede rundt, saa de var nær ved at himle af Latter.

— Naa, Fanden for Resten med Frøken Frederikke, for der kunde jo aldrig være Tale om noget de to imellem alligevel! Det var de andre Pigebørn, Sørine ikke kunde taale, at han gav sig af med. Og hun havde flere Gange besluttet at gaa sin Vej for at slippe for

Synet af al den Forargelse; men hun kunde ikke faa sig til det; hun kunde ikke komme af Sted, skønt Skinsygen bed hende som en ond Orm:

— Og saa er det endda mig, der har sat Liv i ham! tænkte hun og knyttede Næverne inden for Sjalet, som hun havde slaaet op over Hovedet — Han vidste sgu hverken ud eller ind, da jeg fik fat i ham! Og pludselig spyttede hun tænderskærende ud over Isen, medens hun samtidig tudbrølede ved Tanken om, at det nu rimeligvis vilde gaa med Jakobsen, ligesom det for et Par Aar siden var gaaet med en anden ung og ubehjælpsom Mand, hun havde taget sig af: han var endt med at kalde hende „et gammelt Lær", og var saa blevet Kærest med en af Mejeripigerne:

— Aa Gud, aa Gud! hulkede hun fuldstændig ubehersket — altid er det de unge, skallede Tøse, der ta'r Brødet ud af Munden paa vos Ældre! Og her med Jakobsen handlede jeg dog af den skæreste Medlidenhed, for at Drengen ikke skulde ligge der alene paa sit mørke Leje, da det Fæ til Forvalter var gaaet hen og hængt sig og faldet ned i Armene paa ham . . .! Aa Gud, aa Hu—u, lille, sødde, velsignede Jakobsen, hvor kan Du nænne det . . .!

— Hva' staar Du der og ser saa broget ud i Ansigtet efter? spurgte Pin'de-Jens, der kom forbi.

Sørine trak Sjalet tættere om Hovedet:

— Hva' rager det Dig?

— Næi, saagu' . . . Er 'et ham, Jakobæus derude, der sætter Vandet op i Dig? . . . Slaa Du heller Tappen i Tønden og la' Ungdommen fornøje sig.

— Li'som Du og Johanne!

— Li'som jeg og Johanne, ja . . . Baade Du og jeg har pin'de faaet, hva' vi har haft godt af i vor Tid; lad nu de andre komme lidt til.

Sørine vendte sig bort og svarede ikke.

Og gamle Pin'de-Jens stavrede videre; han skulde hjem og se til Hestene . . .

Godsejeren havde i sin Tid købt ham til at gifte sig med Lig-Johanne, da hun var blevet frugtsommelig, og givet dem fri Bolig i Familiehuset.

Men Jens tilbragte sine fleste Dage i Hestestalden oppe paa Gaarden, og sine Nætter i et Rum ved Skæreloen. Spurgte man ham, hvorfor han aldrig var hos sin Kone, sagde han, idet han rystede begge sine Hænder i Højde med Ørene:

— Nej, nej, nej, go' Ven; der har jeg pin'de ikke noget at skaffe!

Han gav trolig Johanne Halvdelen af sin Løn. Men Hovedstolen, de fem Hundredekronesedler, han havde faaet for at tage hende, gemte han og flyttede om med paa de forborgneste Steder.

Kun paa Søn- og Hellig-Dage tog han dem frem til Beskuelse . . .

— —

— Gaar Mor nu op?

— Ja, lille Sofie, jeg begynder at fryse.

— Men Mor kommer vel ned igen, naar de kulørte Lamper skal tændes?

Ja, det kan Du tro! Jeg vil da nok se den Stads!

Frøken Sofie vendte Ansigtet bort og saa' ud over Isen:

— Hvorfor mon Fætter Isidor ikke kommer med Drengene, som han lovede i Onsdags . . .

Fru Line betragtede hende smilende:

— Rositta er jo ikke rigtig rask, véd Du . . .

Ude paa Skøjteløberbanen spasede Frøken Frederikke stadig rundt med Elev Jakobsen. Og Charlotte og Minka fór leende forbi i Kanen:

— Du holder Dig altid saa alene, lille Sofie, sagde Fru Uldahl og strøg Datteren ned over Kinden.

— Det véd Mor, jeg holder mest af . . . sagde Sofie, og hendes Øjne fyldtes med Taarer.

— —

Solen var gaaet ned, og Mørket faldt paa. Et Par af

Karlene havde lavet Begfakler, som de tændte og jog af Sted med henover Isen.

— Jakobsen . . .? hviskede Sørine Kokkepige, da Eleven kom op for at hente de kulørte Lamper i Badeteltet. Hun havde ikke flyttet sig af Stedet, hvor hun stod; og hendes Ansigt var blaat af Graad og Kulde:

— Jakobsen . . .? Lille go'e Jakobsen . . .?

Men Eleven hørte hende ikke.

Han gik og fløjtede . . .

I Villa Seemann var man ikke glade ved det Barn, der skulde komme. „Bummerten" havde man døbt det med et Forsøg paa at tage Sagen humoristisk. Og Isidor havde lavet en Tegning af det, hvorpaa det stod paa et Katheder, lille, gammelklogt og med Briller paa Næsen, og bebrejdede sine sønderknuste Forældre, at det var blevet til . . .

Men Fru Rositta gik stille og omfangsrig rundt i Stuerne, medens Isidor angergivent puslede om hende.

Ogsaa denne Situation havde Herredsfuldmægtigen foreviget

Men ligemeget hjalp det . . .

Det skulde heller ikke bidrage til at løfte Sindene, at gamle Fru Seemanns Humør i den senere Tid var sunket ned under Nulpunktet. Grunden hertil kunde ingen blive klog paa; og naar man spurgte hende, svarede hun ufravigelig:

— Det véd jeg ikke . . . jeg er bare saa bedrøvet.

Men saa endelig en Dag under et af Isidors sædvanlige Besøg, fik den gamle Dame Luft . . .

De sad paa deres „Mindeplads" i Hjørnesofaen; Fru Seemanns Hage sitrede nervøst, og hendes Øjne var duggede af Taarer.

— Men hvad er der dog i Vejen, lille Thora? spurgte Isidor og tog hendes Haand — Sig mig det dog nu?

Og saa kom det under stærk Hulken:

— Det er F a r . . .!

— Og hvad gør saa han da?

— Han lader mig sidde saameget alene . . .

— Jamen, det vilde da være svært upassende, om Thora gik med ham hen i Klubben, det er jo kun for Mandfolk.

— Ja, det véd jeg nok . . . Og der er saamænd ingen, der er gladere end jeg over, at det gamle Skind har meldt sig ind i den.

— Naa, jamen . . .

— Men jeg k a n ikke taale at sidde alene, det véd han godt! . . . og det sagde Fru Willemoes ogsaa, da hun var her igaar, at det var en stor Skam af ham . . . og saa sagde jeg det til ham, da han kom hjem, at hun havde sagt det . . . og saa sagde han, at han vilde smide hende paa Hovedet ned ad Trappen, næste Gang hun kom; for hun skulde ikke gaa og sætte ondt mellem Ægtefolk, sagde han.

— Og tror Thora, at han gør det?

Fru Seemann blev rød og hidsig:

— Nej, min Dreng, nikkede hun — saa kender Du kun din Fader daarlig! Han er virkelig altfor nobel og fin en Karakter til at kunne finde paa saadan noget!

Isidor myrdede et Smil:

— Naamen, saa er det jo ikke noget at tage sig saa nær, lille Kone.

— Nej, sukkede hun, da hun mærkede, at hun var slaaet — nej, det er heller ikke saameget d e t . . .

Ogsaa Isidor sukkede:

— Hvad er det d a . . .?

Den gamle Dame stirrede fortabt hen for sig; hendes Hænder laa nu i hendes Skød, og Tommelfingrene boltrede sig i nervøs og rasende Fart omkring hinanden:

— Det er mit S a l i g h e d s h a a b . . . brast det ud af hende.

— Men Herregud, lille Mor, lo Herredsfuldmægtigen og klappede hende paa Kinden — Du kan da begribe,

at St. Peder vil blive henrykt ved at se Dig! . . . Næ, er det D i g, Thora Seemann! vil han sige og brede Armene ud: Kom dog her, saa skal jeg bære Dig lige ind for Vorherres Throne!

Den gamle Frue smilede, medens Taarerne endnu løb hende ned over Kinderne:

— Ja, var det D i g, der var St. Peder, lille Isidor, saa havde jeg nok ingen Nød . . .

— Thora kan godt faa en Anbefaling med fra mig.

— Fy, saadan noget spøger man ikke med!

— Nej, det er virkelig ogsaa mit ramme Alvor! Du, der er saa sød og elskelig, skulde D u ikke komme glat i Himlen, saa kom der slet ingen!

Fru Thora rystede stille paa Hovedet:

— Nej, sagde hun — jeg er tit ond og urimelig baade mod Far og Jer andre . . . Men det er heller ikke d e t, føjede hun trøstesløs til — for d e t kan jo afbedes . . .

Her begyndte Tomlerne igen at suse vildt; og idet hun selvopgivende støttede sin Pande mod Sønnens Skulder, sagde hun hulkende:

— Jeg k a n ikke tro paa Jesu ubesmittede Fødsel, lille Isidor . . . og ingen kommer til Faderen uden gennem Sønnen!

Herredsfuldmægtigen maatte bide sig haardt i Læben for ikke at komme til at le:

— Endelig var det da lykkedes den gamle Dame at sætte ham ordentlig til Vægs!

Og han følte den dybeste Beundring for hendes Snedighed . . . samtidig med at han havde den inderligste Medlidenhed med hende, thi hun led jo ved alt dette Tænkeri.

Og saa smilte han igen:

Saalangt han kunde huske tilbage, var der nemlig blevet ført denne stille Kamp imellem dem om, hvem af dem der kunde faa Overtaget.

Saasnart Fru Thora havde fundet en ny Grund til at

sørge og udgyde Taarer, havde Isidor straks søgt at paavise hende, at det ingen Grund var; og hun havde tilsyneladende ladet sig trøste.

Men inderst inde havde hun følt sig irriteret over, at han altid skulde gaa af med Sejren.

Og hun udtænkte subtilere og subtilere Aarsager til Bedrøvelse. Hun maatte græde, ellers var der ingen Fornøjelse ved Livet. Men hun forlangte paa den anden Side ogsaa at blive trøstet!

Naar Isidor gik op ad Trappen til Forældrenes Lejlighed, tænkte han altid med en vis Beklemmelse: Gud véd, hvad den lille Thora nu har hittet paa af Spidsfindigheder! Men hidtil havde han dog som sagt haft Held med sig til at bevise hende over. Hvad der ogsaa i Øjeblikket kunde bevirke, at hun følte sig lysere og lettere til Mode.

Men naar hun saa igen var bleven ene, reagerede hun irriteret mod hans Dialektik og pønskede og pønskede for dog endelig og uafviselig engang at kunne sætte Sønnen Bêt og spille Trumf ud, som han ikke evnede at stikke.

Og det var nu altsaa i Dag omsider lykkedes hende; Den „ubesmittede Undfangelse“ kunde han ikke give igen paa.

Allermindst med sin Rosittas nuværende Tilstand in mente!

Han greb derfor i sin Vaande til en Vittighed:

— Herregud, lille Thora, sagde han og klappede hende igen paa Kinden — naar Vorherre har kunnet lave alt det andet, har han ogsaa sagtens kunnet lave et lille Barn!

Men den gamle Dame vilde ikke saaledes lade ham slippe udenom, nu hun endelig havde faaet ham i Saksen:

— Hvor er Livet dog frygteligt! klynkede hun — Ingen har man at tale med, og ingen, der kan hjælpe En!

— Men lille Mor dog . . .

— Jamen saa trøst mig da Dreng! sagde hun pludselig haardt og arrigt — Du plejer jo ellers altid at prale af, at Du kan trøste mig!

— Næmen Kone dog . . .! udbrød Herredsfuldmægtigen overrasket — nu bliver hun jo uartig!

Og i samme Nu kastede den gamle Frue sig angerfuldt ind til ham, gemte paa ny Ansigtet ved hans Skulder og hulkede:

— Ja, ja, ja . . . jeg er ond, det véd jeg nok . . . men det er fordi, jeg er syg af at sidde saa meget alene . . .!

Nu var man altsaa atter ved Udgangspunktet . . .

Men Fruen, der i Tide opdagede det, fortsatte:

— Og saa tror jeg ogsaa, Isidor, at det meget kommer af, at jeg hører til den frygtelige Familie . . .

— Mener Du din Mands?

— Nej? sagde hun hidsigt — jeg mener Uldahlerne, naturligvis!

(Nils Uldahl stod for Fru Thora som noget i Retning af selve Rolf Blaaskæg.)

— Det er da en fornem og anset Familie . . . mente Isidor.

— Ja, jeg skal love for det med den Nils!

— Vilde Thora maaske hellere være født Sørensen?

— Nej, saagu da om jeg vilde!

— Naa, jamen . . . Og saa er det da ogsaa Uldahlernes Skyld, at Du har faaet mig!

Fru Seemanns Ansigt blev ét stort, lyst Smil:

— Ja, Gud velsigne Etatsraaden for det! sagde hun — Du mit Solskinsbarn!

I det samme hørte man Entrédøren blive aabnet, og der lød Skridt i Forstuen.

Fru Seemann tørrede hurtig Øjnene og pudsede Næse:

— Der er Far! sagde hun — Han maa ikke se, at jeg har grædt; det er Synd for ham . . .! og hun begyndte umotiveret at le og snakke op — Nu skal Du

se, Isidor, nu har jeg fundet de Billeder frem, vi talte om igaar . . .!

Hun skyndte sig ind i Dagligstuen og kom tilbage med en Papæske fuld af gamle Fotografier, som hun med nervøs Hast gav sig til at brede ud paa Bordet foran Sofaen:

— Vi si'er ikke no'et til Far! sagde hun — Vi si'er ikke no'et til Far!

Gamle Seemann traadte ind:

— Naa, vi har nok travlt? nikkede han, og hans smaa Sypose-Øjne lo fornøjet — Goddag, Isidor! Goddag, Mor! . . . Hva' tror I, der staar ude i Entréen til Jer?

Døren gled stille op, og Herredsfuldmægtigens Smaadrenge, Povl og Jørgen, viste sig:

— Det var Bedstefar, der tog os med . . . Han sa'e, vi s k u l d e . . .! undskyldte de deres uanmeldte Ankomst og saa hen paa Faderen.

— Men det er jo B ø r n e n e! sagde Fruen og løb til og kyssede og omfavnede dem — D e t var rigtignok er Overraskelse!

Povl, den ældste af Drengene, var slank og mørkhaaret med et fint, blegt Ansigt og store „tænkende", blaa Øjne. Jørgen, den yngste, var tyk, næsten firkantet, lyslokket og gaminagtig.

Gamle Seemann sendte sin Kone et sky, ransagende Blik, han havde ond Samvittighed, fordi han lod hende være alene — men han elskede sin Klub.

— Hvordan gaar det, Mor?

— Godt. Far!

— Ja, det kan jeg omtrent tænke, naar Isidor er hos Dig . . . smilede han lettet.

Og saa tog han en Avis, gik ind i Dagligstuen, satte sig i en Stol ved Vinduet og gav sig til at læse.

Han begyndte paa Bladets Forside med Titel og Dato, og endte paa dets Bagside med Redaktør og Bogtrykker.

Drengene stod tavse og velopdragne ved Bordet, hvor Faderen og Bedstemoderen sad og gennemsaa' de gamle Fotografier.

— Kan I se, hvem det er? spurgte Herredsfuldmægtigen og rakte et Billede frem.

— Det er Bedstemor! sagde Povl sagkyndig.

— Det ligner ikke ret godt en Bedstemor, mente Jørgen.

— Nej, for det er ogsaa mange, mange Aar siden, hun blev fotograferet, min Dreng . . . Men her er jo to Billeder af samme Slags, Thora! Maa jeg ha' det ene?

— Ja, værsaagod, lille Isidor . . . Er der to? Det vidste jeg saamænd ikke.

Herredsfuldmægtigen puttede Fotografiet i sin Tegnebog . . .

Drengene forholdt sig stadig tavs og disciplinerede. Povl selvfølgeligt; Jørgen med mere Overvindelse.

— Hvordan har Jeres Mor det? spurgte den gamle Frue.

— Godt! sagde Povl.

— Hun har faaet saadan en stor Mave! sagde Jørgen.

— Har hun det? lo Fruen.

— Ja, med en lille Bror inden i.

Den gamle Dame lo højt; og Herredsfuldmægtigen smilede:

— Saa, Jørgen Bøllesen, nu ikke for veltalende.

— Nej! sagde Drengen og klemte Munden sammen.

— Vil I have hver en Appelsin, Drenge?

Børnene saa' over paa Faderen, og da han nikkede samtykkende, sagde de:

— Ja, Tak . . .

— Det er dog de to sødeste Unger, man kan tænke sig! smilede den gamle Frue — Willemoeses Børn var her igaar, de var saa næsvise og uartige, at det var en Gru.

— Ja—a . . . sagde Herredsfuldmægtigen — Og saa faar Willemoes rimeligvis engang i Tiden meget større Glæde af d e m, end jeg af mine!

— Maa vi spise Appelsinerne? spurgte Jørgen.

— Nej, gem dem; nu skal vi hjem . . . Og gaa saa ind og sig Farvel til Bedstefar.

Gamle Seemann sad fordybet i sin Avis. Han hverken saa' eller hørte Børnene. Og de stod der endnu tavse og velopdragne foran ham, da Faderen kom ind i Dagligstuen:

— Har I sagt Farvel?

— Bedstefar læser, sagde Povl.

— Og saa maa vi ikke forstyrre, sagde Jørgen . . .

Han havde følt den mest kriblende Lyst til at stikke en Finger gennem Avisen og sige Bøh—h!

Men han havde lært at beherske sig.

— —

Da Herredsfuldmægtigen kom hjem og tog Portrættet frem, han havde faaet af sin Moder, opdagede han, at der bag paa det stod nogle skønne Vers, som han selv for treogtyve Aar siden havde digtet og nedprentet.

Og han satte sig straks til sit Skrivebord og affattede følgende Brev, som han lod Povl løbe hen med til Bedstemoderen:

Kære Elskede!

Se her, hvad der stod paa det Billede af Dig, Du før gav mig:

Den Stemme som der først mig monne lære
At skelne Livets Onder, Livets Goder
Den Stemme evindeligt velsignet være
Thi den tilhørte Dig, min elskte Moder

Naar Du engang træt af din Vej hernede
Dig hæver op til Gud, hvor Du har hjemme
Da vil jeg trofast om dit Minde frede
Og aldrig, aldrig Moders Navn forglemme

I. Seemann

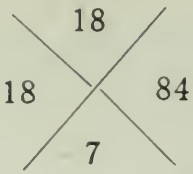

Og dette siger jeg endnu treogtyve Aar senere. Du vil deraf se, hvilken herlig og velsignet lille Thora-Mor Du er og stedse har været. Din Søn

Isidor Seemann.

— —

Der den gamle Dame havde læst dette til Ende, græd hun længe og med heftigt snurrende Tommelfingre.

Men denne Gang af Glæde . . .

Præcis paa Slaget otte fik Herredsfuldmægtig Seemann bragt sin Morgenkaffe op i sin Privatlejlighed.

Naar han havde drukket Kaffen, tændte han en Pibe, og satte sig hen i et Sofahjørne og „tænkte".

Fra ni til ti gik han Morgentur efter først at have fodret Karusserne nede i Havedammen.

Fra ti til tolv arbejdede han paa Herredskontoret inde i Byen.

Klokken en Kvart paa ét spiste han Frokost hjemme (solo).

Fra ét til tre var han igen paa Kontoret.

Saa spiste han Middag sammen med Familien; drak Kaffe, røg en Cigar, gik Eftermiddagstur, kom hjem seks en halv, læste, tegnede og „tænkte" inde hos sig selv, indtil Klokken slog ni og Børnene var puttet i Seng.

Saa drak han og Fruen Te i Spisestuen, hvorpaa de læste, røg og tav stille sammen i Dagligstuen, indtil Uret paa Sekretæren henne i Hjørnet slog elleve. Da rejste de sig, sagde Godnat til hinanden og gik hver til sit Soveværelse med Ønsket om et ligesaa behageligt Samvær Dagen derpaa og alle Livsens Dage tilende . . .

Den høje Standlampe paa Midterbordet inde i Dagligstuen var tændt. Lille og topmavet sad Fru Rositta i dens Skær og syede Børnetøj til „Bummerten“,

Stuen var hyggelig udstyret med Tæppe paa Gulvet, gamle Mahognimøbler og gamle Kobberstik.

Paa Bordet ved Siden af Syæsken stod en Buket Violer, der fyldte Rummet med sin Vaarduft.

Børnene var bragt til Ro. Alt i Huset var stille . . .

Saa slog Uhret paa Sekretæren ni. Den lille Frue løftede Hovedet. Døre blev aabnet og lukket. Det var Isidor, der kom fra sin Privatlejlighed med sin Pibe og sin Aftenwhisky.

I Aften havde Herredsfuldmægtigen drukket Te paa sit Værelse, hvad undertiden hændte . . .

Da han passerede Fru Rosittas Stol, strøg han hende blidt ned over Kinden; og hun saa' op fra sit Sytøj og nikkede.

Hvorefter han satte sig paa sin sædvanlige Plads for Bordenden, tog en Bog og gav sig til at læse.

Og Stilheden bredte sig paa ny. Man hørte kun Uhrets Dikken og den lille hæse Lyd af Traaden, naar Fruen drog den igennem Lærredet . . .

Saa bragede der pludselig et Stykke Kul inde i Kakkelovnen, saa Stumperne raslede mod Laagen.

— Naa . . .! sagde Herredsfuldmægtigen.

— Ja—e . . . smilede Fruen næsten undskyldende.

Hvorpaa de tav videre haardnakket, ubrødeligt, nidkært, indtil Uret slog elleve, og man rejste sig for at gaa hver til sit . . .

Men i Aften lagde Fru Rositta i Stedet for straks at sige Godnat, sine Arme om Gemalens Hals, smilede stille og sagde:

— Saa gik da den Dag til Ende, Isidor! Hvormange af samme Surdejg tror Du, at vi endnu har tilbage?

— Mange! sagde han — Uhyre mange!

— Det var kedeligt . . .

— Ja—e, men der er jo ikke noget at gøre ved det! Og saa har vi det da ogsaa for den Sags Skyld ganske rart.

— Ja—e . . .

— Godnat, lille Reseda! . . . Vil hun ikke smage min . . .

— Nej Tak . . . endnu ikke!

— Naa—e, saa er det jo da ikke helt paa det yderste med hende!

Fru Rositta stak sin Arm ind under sin Mands. Og de begyndte at gaa frem og tilbage i Stuen.

— Kan Du huske, spurgte hun — da Du vænnede mig af med at drikke?

— Ja.

— Og nu vil Du vænne mig til det igen?

— Ja—e . . . jeg har nemlig i Mellemtiden indset, at det alligevel er det eneste saliggørende!

Hun standsede og saa ham smilende op i Ansigtet:

— Vi er i Grunden et Par stolte — Kavalerer, ha'de jeg nær sagt!

— Ja, vi er gode at faa Forstand af!

Hun begyndte igen at gaa:

— Det er ogsaa det forfærdelige Klima, vi lever i, Isidor!

— Tror Du, lille?

— Ja, hvis Solen skinnede noget mere, og vi var fri for al den Blæst og Slud, saa vilde Menneskene være meget gladere.

Herredsfuldmægtigen rystede paa Hovedet:

— Jeg tror, det bunder dybere . . . sagde han — Jeg tror, at Menneskeslægten er bleven for gammel! . . . Kan Du huske den triste Mand, vi saa' nede i Monte Carlo? Han spillede og spillede af bare Lede; og da han havde spillet alting væk, gik han hen og hængte sig i en af Palmerne . . . Og han var endda fra Sicilien, hvor der baade er Sol og Varme!

Hun smilede igen:

— Hvor godt vi to dog altid forstaar at trøste hinanden, Isidor!

— Vi hører jo ogsaa begge to til den livsglade Slægt, Uldahl-Ege, lille! . . . Men det er dog utroligt, saa vi bliver snakkesalige, naar vi skal i Seng! Klokken er straks halv Tolv!

— Bare lidt endnu? bad hun og trak ham med sig. Og de begyndte igen at vandre op og ned.

— Véd Du, hvad Jørgen sagde i Aften, da han var klædt af? spurgte hun.

— Den Bølle, han siger saameget! Det har han vist efter D i g! . . . Naa, hvad sagde han saa?

— Han sagde, at jeg skulde købe ham en Ballon; og saa skulde han og jeg flyve op med den „li'saa højt", vi kunde komme; og naar vi saa ikke kunde komme højere, sagde han, „skulde vi slaa Hul paa Verden og flyve udenfor!"

— Gud Fader i Pæretræet, Reseda, Drengen er jo Religionsstifter!

— Og da jeg saa spurgte ham, hvad dér var. sagde han: D e r l i g g e r a l l e d e J u l e g a v e r, j e g s k a l h a v e t i l n æ s t e A a r! . . . Og Du skulde set hans Ø j n e, Isidor! . . . Hvor er det dog Synd, at Børn skal blive voksne!

— Ja, de burde kvæles paa Konfirmationsdagen; det har jeg altid holdt paa . . .! Men har hun for Resten selv haft det saa videre dejligt som Barn, lille, dernede i Polen?

— Nej . . . lød det sagtmodig.

— Og Pigebørnene paa Havslunde . . . tror Du, at de har været videre henrykte ved deres Barndom?

— Nej . . . Men derfor skal man ogsaa altid være g o d imod Børn!

— Maaske . . .? Jeg er nu blevet noget mistænksom over for alle kategoriske Imperativer! . . . Men nu v i l jeg Fanden gale mig i Seng! Det er dog et

Djævelens Snakketøj Du har! Havde jeg anet det, havde jeg ikke taget Dig!

— Nu skal jeg gaa, Isidor . . . smilede hun — Godnat!

— Godnat, lille! Vil hun saa ikke smage min Whisky?

— Nej, jeg vil ikke . . . Jo, for Resten, saa falder jeg hurtigere i Søvn!

Og hun tog hans Glas og næsten tømte det . . .

Om „Bummerten" talte de ikke.

Inde over Herredsfuldmægtigens Arbejdsbord hængte et Par Kopier af Frøken Natalies og Frøken Bettinas yppige, skønne og levelystne Portrætter og Havslundegaards Havesal . . .

Da Isidor kom ind fra Dagligstuen, nikkede han gemytligt til dem:

— Mødrene drikke Champagne, sagde han — og Børnenes Hoveder bliver skøre! . . . Og kun Gud, den Alvidende, kan sige, hvad Ende det skal tage med Børnebørnene!

Saa lavede han sig en frisk Whisky og begyndte at klæde sig af.

— Sagen er den, sagde han — at man skulde have sig en acceptabel Gud at falde tilbage paa, lille Reseda!

Der var tændt Lamper og Lys baade i Arbejdsværelset og Soveværelset.

Isidor gik frem og tilbage mellem Stuerne under Afklædningen. Af og til tog han et Par Dansetrin og nynnede dertil. Dette var hans hyggeligste Time. Han følte sig her i sin Ensomhed Ansigt til Ansigt med selve Livet og hinsides al „Kultur" og konventionelle Hensyn.

. . . Herredsfuldmægtig Seemann led nemlig af en pinefuld Sygdom, en Art galgenhumoristisk Sanct-Vejts-

Dans, som det kostede ham megen Møje at skjule, naar han var sammen med andre Mennesker.

Især havde Musik en uheldssvanger Indflydelse paa hans Befindende; og han udstod de frygteligste Kvaler, naar henne paa Kontoret en Lirekasse gav sig til at spille udenfor paa Gaden, samtidig med at der stod en agtværdig Mand ved hans Pult og forhandlede „alvorlige" Sager med ham:

— Tschimdadera og Tschimdadera og Tschimdadera-da-da-a . . .! begyndte det da at tralle og bølge inden i Isidor; og han følte den mest kriblende Lyst til at gribe den agtværdige om Livet og polkere rundt med ham — Hvorfor tage den Smule vanvittige Tilværelse saa højtidelig!

Men han betvang sig naturligvis og forhandlede videre.

Og den agtværdige gik ud paa Gaden forbi Lirekassen og roste Herredsfuldmægtigen for andre agtværdige og kaldte ham en sjældent rolig, besindig og alvorlig Mand . . .

— Ha, ha, ha, hi-i.i . . .!

Isidor greb pludselig en Lineal fra Bordet; og idet han benyttede den som Guitar, gav han sig til at valse rundt i Værelset, medens han sang højlydt paa en selvlavet Melodi.

— Ak, hvor Livet dog er rigt — plum, plum! (slog han paa Linealen) — og skønt — plum-plum! — og dybt — plum, plum! — Og ak, hvor paa Jorden færdes vel min Fader Jakobæus, at jeg kan takke ham, fordi jeg blev til! — Min Fader Jakobæus, hin habile Gymnastiker, der avlede mig paa et Klubbal — plum, plum! — midt imellem Lancieren og Françaisen — avlede mig med den stolte Frøken Natalie fra Havslunde, der var forlovet med en Godsejer, blev gift med en Bankier og døde af Kræft — plum, plum! — i Leveren i sit Palæ paa Champs Elyseés . . .? — Thi Du skal ære din Fader og din Moder, staar der, og

Du skal frygte din Gud og elske dit — plum, plum! — Fædreland!

Han kastede „Guitaren" fra sig, tog en Spilledaase frem af Bordskuffen og trak den op. Og da den satte i med en March, gav han sig til at strunke rundt mellem Møblerne med martialske Skridt og værdig Holdning, kun iført blaastribede Silkeunderbenklæder og en højrød Fez, som han engang paa en Rejse til Spanien havde faaet i Morgengave af en dejlig Pige i Alicante; en dejlig og gudfrygtig Pige, der havde stjaalet den fra en Tyrk, som hun trods Koranens Bud havde drukket plakatfuld og udplyndret; thi hun var en nidkær Kristen og over hendes gæstfri Seng hang den lidende Frelser . . .

Isidor greb atter Linealen; og medens Spilledaasen aflirede en indsmigrende Pas de deux, spillede og sang han om Kap med den:

— O Miranda, Du — plum, plum! — uforglemmelige! — Vort Modersmaal er dejligt, det har saa mild en Klang; og Du talte spansk, og jeg talte fynsk, men vi forstod hinanden, som kun en Mand og en — plum, plum! — Kvinde kan det! O Miranda, med de brune Lemmer og det hede Skød! — O, Miranda Madonna, med den røde Mund, der stank af Hvidløg! — Hvor er Livet dog rigt — plum, plum! — og skønt — plum, plum! — og guddommelig meningsløst! — Og nu har jeg gjort en Bummert paa min Kone, skønt Gud skal vide, at der er — plum, plum! — Uldahler nok i Verden i Forvejen!

Han kastede Linealen fra sig og lavede sig en tredje Whisky:

— Skaal! sagde han og traadte hen foran sin Moders Portræt — Skaal, Madam Jakobæussen! Nu kan jeg se Sandheden stift i Øjnene! Livet er en Tingeltangel, digtet og sat i Scene af hin store drukne Faun, der sidder vel salveret et eller andet Sted uden for det

hele og holder Traadene i sin Haand . . . Præsterne kalder ham Gud!

Skaal!

Og han tog en Flaske Opium frem af en Skrivebordsskuffe og hældte nogle Draaber af den i sin Whisky for bedre at falde i Søvn . . .

— —

Men næste Formiddag præcis Klokken ti sad Herredsfuldmægtig Seemann paa sin Kontorstol og indgød sine Medborgere Agtelse.

Povl og Jørgen maatte frit lege og tumle, hvor de vilde rundt i hele Haven.

Kun øverst oppe, umiddelbart omkring Huset, turde de ikke komme. Og særlig da ikke naar Faderen var hjemme.

— Herredsfuldmægtigen skal ha' Ro! sagde Jørgen.

Men ellers stod Isidor paa den allerfortræffeligste Fod med sit Afkom . . .

— —

Det var en Søndag Formiddag i Begyndelsen af April. Solen lyste, Træer og Buske tænkte paa at springe ud, og Østenvinden peb ondt.

Ude paa Stentrappen foran Huset stod Fuldmægtigen i tyk Vinterfrakke og glædede sig over Vaaren. I Haanden holdt han et afskaaret Stykke Hvedebrød, som han skulde ned med til Karusserne.

Jørgen kom tæt og firkantet ud af Gadedøren og stillede sig ved Siden af Faderen:

— Maa jeg gaa med Dig ud at spadsere? spurgte han.

Isidor saa' ned imod ham og nænnede ikke at sige nej:

— Ja, Du maa.

Drengen bukkede, som man kan tænke sig en Huggeblok vilde bukke:

— Tak!

— Men Du maa ikke sige et Muk paa hele Turen!

— Nej!

— Og Du maa ikke holde mig i Haanden.

— Nej!

— Skal Du ikke have en Overfrakke paa?

— Næ — j! sagde Drengen foragteligt — Det er kun gamle Mænd!

Og de gik sammen ned igennem Haven.

Næppe havde de gaaet ti Skridt, førend Jørgens Fingre listede sig ind i Faderens Haand.

— Blev vi ikke enige om, at Du ikke skulde holde mig i Haanden?

— Jo . . . lo Drengen forlegen og trak hurtig Fingrene til sig — det glemte jeg nok . . . altsaa!

Paa Affaldsdyngen bag Nøddehækken stod Povl med Armene korslagte over Brystet og stirrede fanatisk ud over Karussedammen.

— Hvad bestiller Du? spurgte Isidor.

Drengen saa' ikke til ham; men spejdede ufravendt frem over Dammen:

— Jeg er Napoleon den Første, der staar paa Alperne og ser ud over Middelhavet! sagde han.

Isidor tog til Hatten:

— Tillader Deres Majestæt, at jeg fodrer Kar . . . Delfinerne?

Povl slog naadigt ud med Haanden:

— Værsaaartig, min Herre! sagde han.

— —

Da Herredsfuldmægtigen og Jørgen var færdig med Fodringen af Fiskene, gik de ud af Haven og drejede om forbi Amtssygehuset og ind i Byens „Anlæg". Herinde skød Blokke af Tulipaner og Paaskeliljer frem, og Østenvinden bed . . .

— Fryser Du ikke, Jørgen?

— Nej, det er jo Sommer!

Jørgen havde for længst igen anbragt sin Haand i Faderens. Men sin Mund havde han dog hidtil bevaret tavs.

Nu gik der imidlertid pludselig Hul paa den; og idet han knyttede sin venstre Haand og stødte den angrebsvis frem i Luften, spurgte han:

— Vil Du tro, Far, at jeg kan tæve Carl Petersen?

Herredsfuldmægtigen fór sammen ved Forstyrrelsen:

— Jeg synes, vi blev enige om, at vi skulde ikke tale! sagde han saa.

— Ja . . .! nikkede Drengen — Men hvis Du var saadan indeni, li'som jeg, saa kunde Du vist heller ikke tie stille ret længe!

De kom ind paa Stien langs Søen. Jørgen kastede et misbilligende Blik ned mod det skidengraa Vand:

— Det er kedeligt, at der ikke er Hvalfiske her! sagde han.

Isidor svarede ikke.

Lidt efter mødte de en Dame, som Drengen hilste:

— Det var min Reservefrøken henne fra Børnehaven, oplyste han.

Og Herredsfuldmægtigen, der syntes, at det var Synd at knevle ham længere, spurgte imødekommende:

— Hvad hedder hun?

— Hun hedder Fru Mathiesen . . . Maa jeg mere?

Og da Faderen nikkede samtykkende, stod Munden ikke lukket paa Drengen i den Timestid, Turen varede . . .

— —

Da de atter naaede tilbage til Villaens Have, kom Povl og den omtalte Carl Petersen springende frem imod dem fra en Busk:

— Stands, ellers I er Dødsens!

Begge Drengene havde en Krans af Fjer om Hovedet. Deres Ansigter var tatoverede røde og blaa; og i Næse og Øren bar de Ringe af Sodavandsflaskestaaltraad. De var bevæbnet til Tænderne med Buer, Pile, Spyd og Lanser. Og Povl bar som Tegn paa sin højere Afstamning et gammelt Katteskind paa venstre Skulder.

Jørgen forstummede af Beundring midt i en Sætning.

— Jeg er en ung Indianerhøvding af Inkastammen! forklarede Povl og holdt sin Lanse frem foran Isidors Bryst — Carl Petersen er min Vaabendrager. Og vi er ude paa Rekognonsagering med Ordre fra min Fader Ligæderen til at støde enhver ned, der ikke giver Feltraabet!

— Og hvorledes lyder det? spurgte Herredsfuldmægtigen i Angest.

— De ni Vande!

— De ni Vande! gentog begge de overrumplede hurtig.

— De ni Vande, passér! sagde Povl og lod Lansen synke.

Men i det samme stak han en Finger i Vejret og lyttede anspændt:

— Hysse! sagde han — Hører I den skarpe Fløjten! Irokeserne er rykket frem hinsides den store Sø! Hurtig, dæk Jer!

Og han og Carl Petersen sank paa Hug bag Busken og trak de andre med sig.

— De har naaet Bredden! vedblev Povl bleg af Sindsbevægelse. — Hører I den lette Raslen i Sivene! Hvis Urokse anfører dem, er vi fortabte!

— Langtryne, sagde Vaabendrager Petersen ophidset — den hvide Mand rejser sig!

Povl sigtede med sin Bue mod Herredsfuldmægtigen, der var bleven træt i Knæene:

— Rør Dig ikke, eller jeg skyder! sagde han.

Isidor sank uvilkaarlig paa Hug igen:

— Naade . . .? bad han — Naade for en ældre Herre? Kan I ikke bruge den yngre Mand her? Jeg skænker Jer ham.

— Aa, jo, hva' Povl? bad Jørgen rystende af Kampiver.

Povl Langtryne vekslede et Par Ord paa Inkasproget med sin Vaabendrager.

— Radamaly suopis sek! sagde han. — Vi har Brug for en Blodhund.

Jørgen stak øjeblikkelig Snuden mod Jorden og fraadede vildt.

— Af Sted! kommanderede Langtryne — Min Fader Ligæderen vil møde os i Sumpene Nord for de store Søer!

Og bort smuttede Indianerne mellem Buskene.

Snart hørte man kun Blodhundenes Glammen i det fjerne . . .

— —

Grøngul af Misundelse vandrede Herredsfuldmægtigen ene op imod Huset.

Paa Store Ravnsholt gik alt i samme solide Gænge, som medens Joachim Uldahl levede. Pompadour, der havde ført Overkommandoen under Godsejerens Sygdom, stod fremdeles for Styret, og hendes Sønner adlød hende uden at kny.

Men hun behandlede dem med større Honnør nu. Og man fortalte, at hun endogsaa havde været hos Prokurator Bauer og forhørt, om det ikke var muligt, at „Drengene" kunde antage Navnet Uldahl. Og da det ikke lod sig gøre, blev hun vred og lod sig ogsaa stadig selv kalde Henriksen . . . Hun vedblev med at være den første, der stod op om Morgenen, gjorde Ild paa til Davren, vækkede Tjenestefolkene og satte Arbejdet i Trit.

Men om Middagen præsiderede hun i Herskabsspisestuen for Sønnerne, der var flyttet op i Hovedbygningen, hvor de havde faaet hver sit Værelse og spiste „inde".

Onkel Joachim havde ikke alene giftet sig med Pompadour, men han havde ogsaa, for til Gavns at ærgre

sin Familie, ved Testamente indsat hende til sin Universalarving, med Undtagelse af nogle Smaalegater og de Hundrede og tyve Tusinde Kroner, han havde bestemt for Pigebørnene paa Havslunde.

Men skønt Madam Henriksen altsaa saaledes baade af Navn og Gavn var Nummer ét paa Ejendommen, ansaa man dog stiltiende Mand og Mand imellem hendes ældste Søn Hans for Ravnholdts nuværende og fremtidige Herre. Det var ogsaa altid ham, Moderen raadførte sig med angaaende Gaardens Drift og øvrige Forretninger.

Ogsaa de to yngre Brødre, Jeppe og Anders, havde ligefra Barndommen af betragtet ham som Familiens naturlige Overhoved. Ikke fordi han just var den dygtigste, thi de andre gav ham i den Henseende intet efter, men fordi han nu engang var den ældste. Og desuden var de tre Brødre blevet enige med deres Moder om, at saasnart Lejlighed gaves, skulde Jeppe og Anders have hver sin passende Landejendom ligesom Hans. De kunde dog alligevel ikke i Længden gaa her paa Ravnsholt alle tre og falde over hverandre...

Men foreløbig gik det altsaa paa den gode gamle Vis.

Og de ikke alene arbejdede sammen nu som forhen; men de vedblev ogsaa at studere sammen. De havde i Drengeaarene kun gaaet i Landsbyskole og havde derfor, lige siden de blev voksne, ihærdigt stræbt efter at indhente det forsømte. Og de sad nu hver Aften efter Nadvertid inde under Hængelampen paa Kontoret og læste og skrev og regnede og retledede hinanden og hjalp hinanden.

Og i Krogen bag Pengeskabet sad Madem Henriksen i Godsejerens gamle Læderlænestol og hørte andægtig beundrende til . . .

Men saa kom Historien med Minka fra Mosen.

— —

Allerede flere Aar før Joachim Uldahls Død havde

Hans været gode Venner med en Pige ved Navn Marie Sejfert og bekommet et Par Børn med hende. Hun var Datter af en Træskomand i Landsbyen og „syede“ hjemme hos sine Forældre. Han havde altid været til-Sinds at ville gifte hende, men havde ikke turdet tale til Godsejeren derom. Og Pompadour havde ogsaa ivrig fraraadet det, da man aldrig kunde vide, hvordan den gamle Herre vilde stille sig til Sagen:

— Bi Du heller, til Godsejeren er puttet hen, sagde hun — det kan aldrig vare saa farlig længe; og saa bli'r der nok et Par Skilling efter ham; og saa er Du din egen Mand.

Og Hans indsaa det rigtige i Ræsonnementet og biede . . .

Men saa skete jo det uventede med Moderens Giftermaal og Ophøjelse.

Allerede Dagen efter Begravelsen, hvor der var blevet vist hende megen Respekt og Deltagelse, tog hun Sønnen afsides og sagde:

— Har Du snakket noget afgørende med Marie Sejfert?

Hans saa' ned for sig:

— . . . Næi . . .

— Er Du opsat paa hende endnu?

— . . . Næi . . .

— Ja, Sagen har jo ogsaa ændret sig.

— . . . Ja—e . . .

— Og Du behøver jo ikke at ta' til Takke med hvemsomhelst nu.

— . . . Næi . . .

— Hvordan vil Du befri Dig?

Hans stirrede stadig ned i Gulvet og sagde:

— . . . Hendes Far vilde gerne ha' en lille Træskohandel ovre i Rynkeby . . .

Madam Henriksen sendte sin kloge Søn et beundrende Blik:

— Naa, sagde hun — ja, det kan der vel nok blive Udvej for . . . Hvormeget skal han sætte i den?

— Syvhundrede Kroner . . .

— Ja—e, det er jo Penge . . .

— Ja—e . . . Men Jeppe og Anders behøver jo ikke at faa Næsen imellem . . .

— Næi . . . sagde Pompadour — naturligvis!

Og en fjorten Dages Tid efter flyttede Træskofamilien med Datter og Datterbørn til Rynkeby, fem gode Mil ud ad Kongevejen fra Ravnsholt Gaard og Gods . . .

— —

Men hvad Hans Henriksen ikke talte med sin Moder om, var den vanvittige Lidenskab, der havde grebet ham efter at eje, kramme og knuge den lille Djævleunge Minka fra Mosen. Han havde aldrig fornummet en saadan Følelse før. Han var ganske syg af Begær efter hende.

Han havde set hende nu sidste Nytaarsdag ved en Dilettantforestilling i Forsamlingsbygningen. Hun stod i Tableau som „Nattens Dronning". Og bagefter havde hun danset og fjaset med de unge Karlfolk, der var rent vilde efter hende. Hans Henriksen havde hun hverken haft Blik eller Ord for. Men hans begærlige Øjne havde fulgt hende overalt. Og med Næverne knyttet i Bukselommerne havde han svoret paa, at hun skulde blive hans, om han saa skulde passe hende op en mørk Nat og voldtage hende!

— —

Minka, der jo var Datter af en baade betitlet og velhavende Mand, var imidlertid ikke saadan at komme op ved for en halvgammel Tjenestekarl.

Men saasnart Hans var blevet Godsejersøn, spændte han en Dag for sin Vogn og kørte i al Hemmelighed til Mosegaarden for at se paa en Tyr, der stod averteret til Salg.

Han blev særdeles ærbødigt modtaget af Jægermesteren og Frue. Men Minka saa' han ikke noget til,

og spørge efter hende vilde han ikke. Saa tog han Forkøbsret paa Tyren og kørte hjem igen.

Næste Gang, han kørte til Mosegaarden, var netop den Fastelavns Søndag, Minka skulde til Kostumefest paa Havslundegaard. Og han kom akkurat, som hun stod i Begreb med at stige til Vogns. Saa heller ikke dennegang gik det i Orden med Tyren.

Og da han tredje Gang indfandt sig, fortalte Forældrene med megen Stolthed, at Frøken Charlotte fra Havslunde Dagen i Forvejen havde afhentet Minka til et længere Besøg.

Nu syntes Hans ikke godt, at han kunde trække Tyrehandelen længere ud, og den blev derfor afsluttet.

— —

Men Begæret efter Minka sad ham stadig som en Kræft i Brystet og aad og gnavede og lod ham ingen Fred.

Han spændte derfor efter en Ugestids Forløb igen for sin Vogn. Men kørte denne Gang til Havslunde.

Hans havde været Soldat sammen med Nataniel Larsen, Gaardens ny Forvalter. Og som Paaskud for Besøget angav han, at han kom for at se paa Konstruktionen af en Radsaamaskine, som han maaske vilde anskaffe sig Magen til . . .

De sad inde paa Forvalterens Værelse og snakkede sammen.

Larsen var en høj, knoglestærk Person, sortsmudset og gullig af Ansigtsfarve, med et Par stikkende, ublufærdige, gulbrune Øjne af dem, der gør Fruentimmerne løse i Knæene. Han var Præstesøn, men „uægte" født, idet han var Frugten af en Forbindelse mellem hin ulykkelige Erotoman, Pastor Mascani til Næsgaardene og Utterslev, og en Lærerinde ved Navn Ingeborg Larsen.

Navnet Nataniel havde Moderen givet ham i Betragtning af hans teologiske Afstamning . . .

Det var tørste Gang efter Arvehistorien, at Hans og Nataniel taltes ved.

— Ja, nu har Du sgu skudt Papegøjen, Henriksen! sagde Forvalteren — Satans osse, at Ens Mor var Lærerinde og ikke Husholderske, ha, ha!

Jomfru Helmer kom ind med en Flaske Øl og en Bid Brød. Hun blev afventende staaende foran Bordet.

Larsen saa' haanligt op og ned af hende:

— Ja, Tak, Jomfru, sagde han saa snerrende — s p i s e kan vi selv; . . . Den gamle Daase! vedblev han, da Jomfruen gnistrende af Vrede havde forladt Værelset. — Godt, at hun skal væk til Majdag, saa at man slipper for hendes Paahæng! . . . Du kan tænke Dig, grinede han op — at en Nat, straks efter jeg var kommet her til Gaarden, stiller hun Fandengaleme herinde i Kammeret hos mig og lader, som om hun gaar i Søvne! . . . Ha, ha, men det kan jo være, at jeg fik vækket hende lidt snelt med Vandkanden der henne . . . hun er ikke min Type med alt det Sul; mine skal kunne s n o sig, forstaar Du!

— Saa hader hun Dig vel? spurgte Hans.

— Ja, med Damp, sgu! . . . Og jeg har ogsaa stoppet hende i alle de Rapserier, hun var vant til her fra den forrige Selvmorders Tid . . . At nogen kan blive saa tosset efter et Fruentimmer, det har jeg aldrig kunnet forstaa! vedblev Forvalteren — Herregud, man kan jo gaa hen med 'et til et andet! . . . Gud véd for Resten, hvad de to Kumpaner tilsammen har kostet Godsejeren!

— Er han ikke gode Venner med hende mere?

— Næi . . . Og nu staar der jo i Aviserne, at han snart skal være Minister; saa maa han jo rense ud . . . for Ministre med Kærester har man da aldrig set hi, hi! . . . Men vi skal vel over og se paa den Saamamaskine? . . .

Da de skraaede over Ladegaarden, mødte de Frøken

Sofie, der kom med en Salonbøsse i Haanden og Tyrk efter sig.

Det gav et Stød i hende af Ubehag, da hun saa' Forvalteren. Og Tyrk viste Tænder og knurrede.

— Goddag, Hans Henriksen, sagde Frøkenen venlig og standsede foran ham — Hvordan lever D e?

Hans rødmede. Han havde ikke set nogen af Familien Uldahl siden Joachims Død.

— Hvordan har gamle Rinaldo det? spurgte Frøkenen og strøg beroligende Tyrk henover Ryggen for at undgaa Forvalterens sjofle Øjne, der spillede om hende.

— Rinaldo er død, Frøken . . . Vi skød ham samme Dag, Godsejeren blev begravet.

— Kan De ikke komme og gøre det samme ved Tyrk, naar jeg dør, Hans Henriksen?

— Frøkenen tænker vel da ikke saasnart paa d e t?

— Man kan aldrig vide det! lo hun.

Forvalteren trængte sig frem:

— Har Frøkenen skudt no'en Rotter? spurgte han og pegede paa Bøssen.

Sofie lod, som om hun ikke hørte ham:

— I har vel ikke fundet Tipoldefars Elfenbensstav? spurgte hun Hans. — Far fabler bestandig om den i sine Breve.

— Nej, vi har ikke . . . Jeg tror, Godsejeren har taget den med i Kisten.

Sofie lo:

— Det kunde ligne ham! . . . Naa, Farvei, Hans Henriksen; og hils Deres Mor! . . .

— S t o r s n u d e t Kram! sagde Forvalter Larsen og saa' forbitret efter Frøkenen, da hun gik videre uden tilsyneladende at have bemærket hans Nærværelse.

— Jeg synes mere, hun ser t r i s t ud . . . . . mente Hans.

— Hæ, ja! grinede Nataniel — hun trænger til lidt . . . (Her gjorde han en obskøn Gebærde) . . . D u skulde sgu lægge Dig efter hende, nu Du selv er ble-

vet en stor Ka'l! fortsatte han — — Jeg saa' hendes Ben her forleden Dag, hun faldt over en Bjælke nede i Laden . . . Naa-da-da-da! F. F.! Bacon with Lægs, hvabeha'er!

— Det var den Saamaskine, vi skulde se paa! sagde Hans Henriksen kort.

— Jo . . . det er her ovre i Vognskuret . . . Du har nok faaet Bomuld om Dig, hi, hi!

— —

Da de var færdige med at besigtige Maskinen, og Vognen igen holdt forspændt, pegede Forvalteren over mod Elev Jakobsen, der netop kom ud af Kostalden:

— Kender Du den Irisk? spurgte han.

— Nej . . .

— Det er en ren Gud Amor! Han ta'r Luven fra alle os andre!

— Saa—e . . .

— Ja . . . Om det saa er vores Frøken Frederikke, saa er hun gal efter ham. Men han ser knap ad hendes Vej til længere, siden denne hersens Mose-Minka er kommet paa Besøg her.

Hans Henriksen gav et uvilkaarligt Ryk i Tømmerne saa at Hestene dansede:

— Hoa — hoa, saa, saa . . .! beroligede han dem.

— Men hun er ogsaa en lækker lille Pakke Mad! vedblev Forvalteren og smaskede — Hende vilde jeg sgu hellere ha' i min Seng end en Loppe! . . . Kender Du hende?

— Nej! sagde Hans, og Blodet jog ham til Hovedet, Gør Du?

— Næi . . .!

— Saa skulde Du tale lidt mindre frit om hende! synes jeg.

— Naa—e, Fa'en! haanede den anden — Naar hun kan rende her og spille Knupveninde med vores Frøken Charlotte, saa er hun sgu ikke bedre værd!

— Knupveninde . . .?

— Ja, Gu' er de K n u pveninder! De sover sammen. og de kører ud sammen, og de gaar i Bad sammen . . . d e n er jo tydelig nok! Men det er sgu Synd og Skam for vos Mandfolk, for vi skulde da ogsaa gerne ha' lidt af dette søde, søde, søde Hva'beha'er! han vred vellystig sin lange, magre Krop — Ha—ha! Hva'?

Men Hans Henriksen sagde pludselig Farvel og sprang op i Vognen. Han kunde næppe styre sin Lyst til at slaa Forvalteren midt i hans gule Fjæs med Skaftet af sin Pisk:

— Farvel! gentog han og løftede idetsamme Pisken som til Hilsen.

— Men Du holder jo Skaftet opad, Menneske! lo den anden — Hva' Fanden gaar der af Dig, saa travlt Du pludselig faar! Rider Maren Dig?

Hans gav Hestene Tøjlen uden at svare.

Men bag sin Ryg hørte han Nataniels onde Grinen.

— —

En Mils Vej paa den anden Side Havsiunde mødte Hans Henriksen Frantz Uldahl fra Kragholm. Han kom bred og veltilpas ridende paa sin tykke Pasgænger.

— Goddag, Goddag! raabte Kragholmeren og nikkede venligt til den unge Mand.

Hr. Frantz var jo i Øjeblikket uden for Fru Karens Kontrol, og saa løb Hjertet af med ham.

$^3/_4$.

Det er jo det forfærdelige, Isidor, at jeg aldrig kan t a l e om det, der mest opfylder mig. Da Du var her igaar, vilde jeg havde sagt noget til Dig og spurgt Dig til Raads, men jeg k u n d e ikke faa det over mine Læber, det sad som en tyk Klump i min Hals; men nu vil jeg s k r i v e det, saa faar Du det engang at læse, og saa vil Du tænke paa din lille Veninde, naar hun engang er død. D e t e r d e n n y e F o r v a l t e r, d e r g ø r m i g s a a b a n g e, I s i d o r! og det var mest om ham, jeg vilde havde talt med Dig om. Bare jeg

ser ham, kommer jeg til at ryste; det er hans Øjne! Jeg véd ikke, hvordan jeg skal forklare Dig det; men det er ligesom man stod ganske nøgen, naar han ser paa En! Han kan være nok saa høflig og venlig, men man er alligevel lige ved at skrige, „lad være at se paa mig med de Øjne!“ Og saa har han samtidig saadan et væmmeligt snavset Smil. Baade Søstrene og Pigerne her siger det samme, men de bliver bare arrige paa ham og ikke bange, saadan som jeg. Frederikke sagde forleden, at det endte med, at hun en Dag slog Larsen lige midt i Ansigtet; men jeg har mest Lyst til at løbe fra ham og gemme mig. Og alligevel, Isidor, og det er det frygtelige og det nedværdigende for mig, jeg føler ogsaa Trang til at kaste mig om Halsen paa ham og skrige i vilden Sky „her er jeg, gør med mig, hvad Du vil, og lad mig saa være i Fred!“ Og vil Du tro, at jeg flere Gange har været lige ved at gøre det! Men hvis jeg nu gør det, Isidor, hvis jeg nu gør det, hvad saa! Ja, saa maa jeg dræbe mig selv bagefter, thi den Skam kan jeg ikke overleve! Og en af Familien skal jo dø her paa Haslunde, siger Jomfru Ingwersen, ligesom begge de forrige Ejere, saa lad det bare blive mig, som er den ulykkeligste. Men nu skal Du bare høre: jeg faldt forleden Dag, da jeg løb og legede med Tyrk nede i Laden, og da jeg vilde rejse mig, stod Forvalteren pludselig bøjet over mig og rørte ved mig for at hjælpe mig, og hans Øjne, aa Du skulde have set hans Øjne! jeg var lige ved at besvime, da jeg følte hans Hænder paa min Krop, og var Tyrk ikke i det samme sprunget til og havde revet ham væk, véd jeg ikke, hvad der vilde være sket, for, Isidor, Isidor, det er forfærdelig, det jeg nu siger Dig, men det er sandt! jeg laa og ønskede, at han vilde slaa Armene rigtig om mig og trykke mig ind til sig! Men Gudskelov at Tyrk rev ham bort, for saa sprang jeg op og flygtede. Men er det ikke

forfærdeligt, Fætter Isidor, at det Menneske har faaet saadan en hemmelig Magt over mig, at jeg slet ikke næsten kan tænke paa andet end ham? jeg ser ham alle Vegne og drømmer om ham om Natten, aa, hvor er det dog frygteligt! Og ingen har jeg at tale med, og ingen at betro mig til, for hvad vilde I tænke om mig, hvis jeg fortalte Jer alt det stygge, jeg gaar og tænker paa! Og der er meget mere end det med Forvalteren; for Frederikke løber rundt og holder Stævnemøder med Elev Jakobsen, og Charlotte og Minka fra fra Mosen er „Kærester" siger Olga Stuepige; og Anna, ja det er næsten værst med Anna, og det er forfærdeligt at sige det, men jeg har opdaget at hun sommetider lister sig ind i Fadeburet og drikker af Husholdningsmadeiraen, og saa lukker hun sig inde og ligger mange Timer paa sin Seng og sover! Hvor er jeg dog ked over, at Moder er kommet ind i saadan en gammel ødelagt Familie, hun som kunde have haft det saa godt imellem de sunde og raske Mennesker, hun kommer fra; men godt er det da, at hun vist slet ikke ser noget af det altsammen, hun tror, at alting er, som det skal være og naar hun er færdig med Huset, sidder hun med sine Kort og med Faders gamle Breve fra den Gang, han og hun elskede hinanden. Jeg er den eneste, der ser, hvor galt det staar til med os allesammen; men det er vel saa en Byrde, Gud har lagt paa mine Skuldre, fordi jeg ikke længere tror paa ham; aa Isidor, Isidor, Du maa hjælpe mig, ellers véd jeg ikke, hvad det skal blive til!

Din til Døden
S.

Isidor, naar Du kommer her næste Gang, maa Du gerne kysse mig; men Du skal ikke spørge om det i Forvejen, — for saa siger jeg bare nej.

Din
S.

Det maatte undre enhver, der kendte noget til de huslige Forhold paa Kragholm, at se, hvorledes Frantz Uldahl i Aarenes Løb stadig var tiltaget i Fylde og Omfang.

Man vidste, at Fru Karen førte et strengt økonomisk Regimente; og Tjenestefolkene klagede altid paa Kosten. Men hun slog deres Klagemaal ned med at henvise til, at Herskabet selv levede ingenlunde yppigere.

Og de Lommepenge, hun overlod sin Mand, skulde ikke lægge Sul paa ham. De strakte akkurat til Tobak og Tandpulver.

Og alligevel blev han trindere og gladere for hvert Aar, der gik. Smilet stod ham konstant om Læber og Øjne; og om Natten laa han og klukkede af sin undersøiske Latter, der nu var udartet til en kondenseret Fnisen, som ved sin Styrke kunde faa Fru Karen til at slaa en irriteret Klo i Natskjorten paa ham og hale løs, indtil han vaagnede og fór gnaven over Ende.

— Hvad ligger Du dog der og ler af, Frantz! Det er en væmmelig Vane, Du har lagt Dig til. Jeg faar ikke Søvn i Øjnene!

— Ler? Jeg ler sgu ikke!

— Hvad er det da for Lyde, Du frembringer?

— Det maa være min Astma, brummede han — den er altid værst, naar jeg kommer i Seng.

Onkel Frantz var nemlig begyndt at lide af Aandenød, paastod han, og han red til den Ende daglig lange Ture, hvordan end Vejret var, for at faa frisk Luft og Bevægelse.

Han red gerne af Sted Klokken et en halv umiddelbart efter Middagskaffen, og kunde da blive borte en fire-fem Timer. To Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, kørte han til Byen til noget, han kaldte „Landmandsmøder", hvorfra han først vendte hjem sent paa Natten. Og Fru Karen gjorde ham aldrig Bebrejdelser derfor, da dette var hans eneste Form for Udskejelser nu.

I de sidste ti Aar havde han ikke været udenfor Her-

redet; naar undtages et Par Rejser til Hovedstaden sammen med sin Kone . . . Og nu skulde de altsaa snart have Sølvbryllup.

— —

Der ligger en Kro, Herritslev Kro, hedder den, godt 2 Mil fra Kragholm og omtrent midt imellem Hvidgaarden og store Ravnsborg.

Kroen ejedes den Gang af en Enke, Sidsel Christoffersen, som var vidt og bredt berømt for sin fortræffelige Mad . . .

En Eftermiddag Hofjægermester Palle og hans Mona kom ridende her forbi, syntes Hofjægermesteren, at han saa' et Glimt af Frantz's lysende Ansigt, da de passerede Vinduerne.

— Mona! sagde han og holdt Hesten an — Saa' Du Kragholmeren! Det er Fanden gale mig Madam Christoffersen, der feder ham op. skal Du se! Vi maa derind!

Og de satte hurtig Hestene i Stald og gik ind i Krostuen.

Og ganske rigtig, de fandt Frantz Uldahl derinde!

Men han sad stilfærdig ved det skurede Fyrretræsbord og nød en Kop Kaffe med et nattegammelt Stykke Wienerbrød til.

Men det skal jo ikke lægge nævneværdig Talg paa sin Mand.

— —

Sølvbryllupsdagen nærmede sig.

Der var udstedt op mod halvthundrede Indbydelser. Og da flere af Gæsterne skulde komme langvejs fra, var alle Kragholms Gæsteværelser sat i Stand. Fru Karen havde besluttet at fejre denne Milepæl paa en Maade, der kunde give Verden et fyldigt Indtryk af, hvor lykkeligt et Samliv hun og hendes Frantz, trods alt, havde ført i disse — ak, altfor hurtig henrundne — femogtyve Aar . . .

Ti Dage før Højtideligheden tog Brudeparret til Kø-

benhavn for at gøre Indkøb. Intet skulde spares. Karen ligefrem øste Pengene ud. Den ene store Kasse fyldt til Laaget med Delikatesser indgik til Kragholm efter den anden. Og da alt var besørget, satte Mand og Kone sig fortrøstningsfuldt i Toget for hjemgaaende.

Men saa skete det, at Fru Karen under Samsø vilde tale med sin Frantz, var han intet Steds at finde. Hun søgte hele Skibet rundt og spurgte og spurgte, men han var der ikke. Han havde trofast ledsaget hende om Bord i Kallundborg og anbragt hende paa en Sofa i Damekahytten.

Men fra det Øjeblik var ethvert Spor af ham udslettet . . .

Hjemkommen til Kragholm ventede og ventede Bruden. Men Gommen kom ikke. Og der var kun tre Dage til Festen.

Da udgød Fru Karen, vel for første Gang i sit Liv, sande Taarer. Og siddende midt imellem to uhyre Overflødighedshorn telegraferede hun til Gæsterne, baade de Uldahler og de Heinemanner, at de ikke skulde komme, Gildet var opgivet, Frantz's Aandenød havde forværret sig.

Men Delikatesse-Kasserne lod hun gaa Retur til København, da Sagerne Gud være lovet var taget paa Aarsregning.

— —

Dette var Kragholmermandens uigenkaldelig sidste Udflugt.

Og da han fjorten Dage senere returnerede et Steds nede fra Bagpommern og en Aftenstund blev fundet i en Halmstak uden for Laden og baaret op i sin Seng, forhutlet, sløv og klejnmodig, var Smilet ganske forsvundet fra hans Ansigt, og hans Øjne var som Hunden Tyrks bedrøvede indtil Døden.

— Hvor kunde Du gøre det, Frantz? spurgte hans dybt forurettede Hustru.

— Møv, møv . . . gumlede Frantz og krøb længere ned under Dynen — Lad mig være i Fred!

Men Fru Karen nuslede og puslede omkring ham paa Kvindevis, syltede ham ind i smertefuld-bebrejdende Omhu og lod ham ingen Ro. Medens hun dog samtidig havde den Glæde at konstatere, at han ikke mere gav efter for sine mystiske Latteranfald hverken ved Dag eller Nat. Og hun fattede i sit Hjerte det Haab, at det var Tanken om dette Sølvbryllupspuds, der havde fremkaldt hans dulgte Munterhed, og at han nu for stedse var helbredet . . .

Men da Frantz Uldahl tre Uger efter havde overvundet Følgerne af sin Bryllupsrejse, optog han paa ny sine Rideture og genvandt lidt efter lidt sin fordums Fylde . . .

Og en Nat vækkedes Fru Karen af sit Blund ved, at han igen laa og fnisede underfundigere end nogen Sinde.

Og da skal hun have grædt sanddru Taarer for anden Gang.

Medens ingen nogen Sinde søgte Raad og Hjælp hos Fruen paa Kragholm, var Fru Line paa Havslundegaard derimod som en Trøstens og Husvalelsens Engel for den ganske Egn. Alle syge og sorgfulde kom til hende med deres Bekymringer. Og hun gjorde, hvad hun kunde for at glæde og lindre.

— —

Madam Oline Rasmussen, den brystsyge Degns Kone, stod grædende i Havslunde Køkken.

— Er det saa rent galt med Manden? spurgte Ane Kokkepige deltagende.

Ok Gud, ok Gud, ja, det er saa rent, rent snavs . . . hulkede Oline — og nu mente da baade Jens Oluf og jeg, at vi vilde bede Fruen se over, om hun da v i l . . .

— Hun har jo sagt ja . . . sagde Ane.

Men samtidig sendte hun Degnekonen et ransagende Blik; for der gik Rygter i Sognet om hende og den nye Hjælpelærer.

Og desuden vidste jo enhver, at Jens Rasmussen var Søn af Nils Uldahl.

Saa det var underligt, at Fruen havde samtykket i at gaa med; men hun var jo tossegod!

— Der kommer Fruen! sagde Ane højt og lyttede hen mod Døren til Anrettergangen.

Fru Line traadte lidt efter ind; og Degnekonen brast paa ny i Graad.

Men førend Fruen endnu kunde faa sagt et Trøstens Ord, blev Døren til Gaarden revet op, og Minka fra Mosen kom farende ind forfulgt af Frøken Charlotte. Begge lo og støjede de, saa det klang i Køkkenet.

— Hjælp! Hjælp! raabte Minka og vilde søge Beskyttelse hos Fru Line.

— Stop hende! Stop hende! skreg Charlotte og søgte at gribe fat i Veninden.

Men saa fik de samtidig Øje paa den grædende Oline og standsede forlegne.

Ane Kokkepige sendte Minka et hvast Blik. Hele Gaarden var forarget over, at denne „Bondetøs" sprang rundt her og spillede hjemme.

— Kom saa, lille Oline, sagde Fru Uldahl og nikkede Farvel til Pigebørnene.

Degnekonen løftede taknemmelig sine foldede Hænder frem mod Fruen:

— Sikken en Lykke for Jens, sagde hun — sikken en Lykke for Jens!

Og saa gik de.

Men næppe havde Døren lukket sig efter dem, førend de to Unge igen begyndte paa deres Leg.

— —

Da Madam Rasmussen og Fru Uldahl var naaet ind

i Haven foran Degneboligen, kom en lille tretten-fjortenaars Tøs styrtende imod dem:

— Han er staaen ud af sin Seng, fortalte hun bleg af Skræk — Rasmussen er staaen ud af sin Seng, fordi Hjælpelæreren sang inde i Skolestuen.

Og hun pegede op mod Huset, hvor Degnens udtærede Ansigt et Øjeblik saas bag et Vindue i Sovekammeret.

Oline udstødte et Skrig og satte af Sted over de lysegrønne Plæner og nyslaaede Bede.

Fru Uldahl forsøgte at berolige det forskræmte Pigebarn, der var stukket i Graad:

— Saa, saa, lille Ingermarie . . . sagde hun og kærtegnede Barnet — saa, saa, nu er v i her jo!

Men Tøsen græd og snakkede og lod sig ikke trøste:

— Jeg skulde jo være ved ham, berettede hun snøftende — medens Madammen løb op paa Gaarden efter Fruen . . . men saa begyndte Andersen . . . at synge inde i Skolestuen . . . og saa vilde . . . Rasmussen ind og tæve ham, sagde han . . . og saa blev jeg saa ræd, saa ræd . . .

— Ja, kom Du nu kun med mig, lille Ingermarie, saa . . .

— N e j! sagde Pigen rædselslagen — ikke for aldrig d e t! Nu løber jeg hjem!

Og bort flygtede hun ud gennem Havelaagen og ned ad Vejen . . .

Fru Uldahl gik ind i Degneboligens Storstue og satte sig til at vente.

Der var rent og sirligt derinde. Over de giftiggrønne Plydsesmøbler laa hvide hæklede Stykker. I Vindueskarmene stod velplejede Blomster. Et lille Rosentræs lyserøde Knopper udsendte en fin Duft . . .

Fru Line smilede stille og mindedes en lignende Stue, som hun selv engang i Ro og Fred havde puslet og røgtet langt borte i Fortiden i Husum Kro . . . men

saa var Nils kommet og havde draget hende ind i noget andet . . . og nu vidste hun ikke mere, om hun længtes tilbage mod sin svundne Ungdom, eller om det blot var Tanken om hine sorgløse Dage, der fyldte hendes Hjerte med stille Vemod . . .

Degnekonen viste sit forskræmte Ansigt i Døren til Soveværelset:

— Hvis Fruen saa vilde komme . . .? Nu er han bleven rolig.

Fru Uldahl rejste sig og fulgte.

Ogsaa i Soveværelset var alt pillent og propert. Og Solen skinnede varmt frem mellem de hvide, blondebesatte Gardiner.

I den nærmeste af Ægtesengene sad Jens Oluf halvt oprejst, støttet af mange Puder. Hans dybtliggende, mørktrandede Øjne var lukkede; hans Ansigt var gustengult og indfaldent; og hans forhen rige Haar og Skæg var ligesom visnet bort, faldet af i store nøgne Pletter.

Men hvad der næsten gjorde det pinligste Indtryk var, at under den sirligt ombøjede Skjortekrave var bundet dette døende Menneske et skrigende, højrødt Slips.

Oline, der saa' Fru Uldahls forundrede Blik, hviskede, ligesom undskyldende:

— Ja, han v i l d e jo pyntes til Fruen . . . og det nytter ikke at gøre ham imod . . . Her er Fruen, Jens Oluf! sagde hun saa og gik hen og lagde sin Haand paa Mandens Arm.

Den Syge slog langsomt Øjnene op og saa' hen mod Fru Line med et Blik, der først lidt efter lidt syntes at vaagne, saa sløret var det af Træthed og Lede:

— Tak . . . at Fruen kom, nikkede han anstrengt og afbrudt — Det er mit sidste Haab . . . for Fruen, der selv har gennemgaaet saa meget . . . og stadig har holdt Dem mild og god . . . De maa jo kunne

gi' en sølle Stymper som mig . . . et godt Raad at dø paa.

Fru Line satte sig stille paa Stolen foran hans Seng og tog hans Haand; men slap den igen, da den var kold og vaad . . . og tog den igen, da hun syntes, det var Synd, om han mærkede noget:

— Og hvad er det saa, der trykker, Jens Rasmussen? spurgte hun og bøjede sig frem imod ham.

Degnen laa lidt uden at svare; saa sagde han, og dybt i hans triste Øjne lyste et Glimt frem:

— Det er V r e d e n . . .! sagde han.

— Og hvem er De da saa vred paa?

Hans Øjne flammede stærkere, og han rev sin Haand til sig:

— Paa alle Jer, der er raske og varme!

— Jens Oluf . . . bad Oline, der stod ved hans Hovedgærde — stem Dig nu ikke op igen . . .

Men han ænsede hende ikke og fortsatte:

— Og jeg er vred paa Solen, der skinner, sagde han — og paa Fuglene, der synger! Jeg er vred paa Ungdommen, der leger paa de blomsterklædte Marker. Og jeg er vred paa Foraaret, som just nu knoppes derude!

— Jens Oluf . . . Jens Oluf . . .

— . . . Hvorfor døde jeg ikke, medens det endnu var Vinter! vedblev han — Hvorfor gravede man mig ikke ned i Sneen! Hvorfor skal jeg ligge her og tæres hen og raadne, naar det andet spirer og vokser!

Fru Line vilde tale. Men han lod hende ikke komme til Orde. Han løftede sine magre, knoglede Hænder frem som til Besværgelse:

— Hvad har jeg dog gjort, at jeg skal være hjemfalden til dette? vedblev han paa sit kunstlede Bogsprog — Hvad har jeg forbrudt? Hvad er min Synd? Kan j e g for, at min Mo-der har avlet mig i en uren Brynde? Sig mig det, at jeg kan bede om Tilgivelse! Lad mig leve, at jeg dog kan gøre Bod! Jeg er ung,

og man snyder mig for min Ungdom . . . man bedrager mig for mit Liv . . . man holder mig usseligt for Nar! . . . Solguld og blaa Himmel og grønne Skove viste man mig og sagde: Se dette er Livet, alt dette giver jeg Dig! . . . og da jeg saa knælede ned og vilde gribe til og fylde mine Hænder med al Verdens Herlighed, saa var det kun Støv og Jord og Aske og Løgn . . .!

Hans Arme faldt slappe ned, og han sank rallende tilbage i Puderne.

Jens Oluf, Jens Oluf . . . hulkede Konen. Og Fru Line sad raadløs.

Da lød der paa en Gang Fodtrin udenfor paa Havegangen, og en høj ung Mand gik nynnende forbi Vinduerne. Han var barhovedet, og hans rødblonde Haar flammede i Solen.

Degnen fór over Ende med et Ryk.

— Der er han igen, der er han igen! skreg han og vilde ud af Sengen — Judas! Judas!

Og Fru Line og hans Kone maatte kæmpe med ham for at holde ham tilbage.

— —

Da Degnen igen var faldet til Ro, forsøgte Fru Line at faa ham i Tale. Mildt og stille tog hun fat og sagde ham mange gode og dulmende Ord om sin egen rolige Maade at bære Livet og dets Tilskikkelser paa.

Indtil han pludselig træt og haabløst løftede sine Øjne op mod hende og sagde som i et Skrig:

— Det nytter ikke! Det nytter ikke! Menneskene bor for langt fra hverandre!

Lørdagen den fjerde Maj døde Jens Oluf Rasmussen. Og samme Dag fødtes i Villa Seemann det ventede Barn . . .

Det havde været en vanskelig Fødsel. Og da Barnet omsider kom til Verden, viste det sig at være et stak-

kels, vanskabt lille Væsen, en Dreng med et frygteligt Hareskaar og et uformeligt, opsvulmet Hoved.

Fru Nærup, Fødselshjælpersken, havde straks bragt det af Vejen uden at præsentere Rositta det. Og havde derpaa sendt Bud efter Isidor, som efter sin Kones Ønske havde opholdt sig henne paa Herredskontoret . . .

Allerede ude paa Stentrappen foran Huset kom Jordemoderen ham i Møde. Hendes fedladne Ansigt var blegt og bevæget.

— Der er da ikke noget i Vejen med Patienten? spurgte Isidor angest.

— Nej, Fruen har det godt nok . . . Det er Barnet.

— Hvad er der i Vejen med det?

— Det er . . .

— Er det dødfødt?

— Nej . . . desværre! havde jeg nær sagt. Men nu kan Herredsfuldmægtigen jo selv se . . . Og Herredsfuldmægtigen maa . . . maa tage sig sammen . . .! Jeg har bragt den lille op paa Gæsteværelset uden at vise Fruen ham . . . Det er forfærdeligt, at der kan sættes saadanne Børn i Verden!

— —

I samme Øjeblik Isidor saa' den nyfødte, sagde han til sig selv:

— D e t B a r n m a a i k k e l e v e!

Og han vendte sig bort fra det næsten i Rædsel.

Han havde engang i Anledning af Spat-Maries Alexandra talt med Fru Rositta om, at saadanne ulykkelige Skabninger straks ved Fødselen burde udslettes af de Levendes Tal; og de havde været fuldstændig enige.

Nu skulde han altsaa føre sin Teori ud i Praksis.

Men han maatte selvfølgelig handle alene. Han kunde ingen Medvider have.

Atter saa' han ned mod Barnet, der laa i sin Kurveseng foran ham. Og atter fór der en Gysen igennem ham:

Drengens svulne og uformelige Hoved hang kraftløst ned mod den ene Skulder. Halsen var for svag til at bære det. Men det, der fornemmeligst gav Barnet dets hele gruopvækkende Karakter var, at Mund og Næse gik i ét og dannede et stort gabende Hareskaar, en lang, blodrød Flænge, der næsten strakte sig tværs over Ansigtet fra Øre til Øre.

Og oven over denne Flænge, over et Par store, triste Øjne, hvælvede sig en høj, frembuet Pande, der var gennemfuret af dybe, tanketunge Rynker, som om dette usle lille sidste Skud paa den Uldahlske Stamme allerede før Fødselen havde siddet inde med al Slægtens bitre Viden . . .

Isidor rettede sig. Hans Beslutning var uigenkaldelig:

— Ikke en Dag til Ende skulde dette arme mishandlede Væsen faa Lov til at leve!

Og han gav sig rolig og uden Vaklen til at overtænke Sagen:

— Stuepigen skulde vaage hos Drengen om Natten. Selv vilde Isidor opholde sig i Dagligstuen. Og før Pigen gik til Ro, vilde han paa en eller anden Maade skaffe sig Lejlighed til at give Barnet en kraftig Dosis af de Opiumsdraaber, som han havde staaende i sit Skrivebord . . .

— —

Bag de nedrullede Gardiner i Soveværelset laa Fru Rositta bleg og udmattet.

Men da Isidor kom for at spørge til hendes Befindende, nikkede hun ham smilende i Møde og rakte en Haand frem imod ham:

— Saa blev da d e t overstaaet, lille Isidor! sagde hun paa sin stille, lune Maade — Har Du sat „Bummerten"?

Herredsfuldmægtigen smilede igen og satte sig paa Sengekanten:

— Ja, jeg har, sagde han — Han ser noget svagelig ud.

— Gør han det, det lille Pus? Det var maaske derfor, at Fru Nærup løb med ham, inden jeg fik ham at se?

— Naa—e, næi, det tror jeg ikke . . . Hun mente vel blot, at Du trængte til Ro.

— Ja, jeg er ogsaa træt . . . Er han pæn at se paa, Drengen?

— Meget pæn, ja . . . Og hvordan har Du det? Var det strengt?

— Nu er det jo overstaaet . . . gentog Fru Rositta og lukkede Øjnene ved Tanken.

Herredsfuldmægtigen tog hendes Haand og kyssede den:

— Tapre lille Kone . . .! sagde han — Men sov nu og lad være med at tænke! Lad, som om det hele slet ikke vedkommer Dig!

— Ja . . . sig mig bare, hvem I har sat til at passe Drengen?

— Foreløbig har altsaa Fru Nærup ham. Men Elise skal være hos ham i Nat. Jeg lægger mig ind i Dagligstuen paa Sofaen. Povl og Jørgen bliver henne hos Seemannerne, hvor Du har sendt dem hen i Morges, samtidig med at Du jog mig paa Kontoret . . . Farvel . . . Og vil Du saa være saa henrivende elskværdig at holde din Mund!

— —

Da Jordemoderen henimod Klokken ni Aften havde puslet Moderen og Barnet for Natten og var gaaet hjem, kaldte Isidor paa Stuepigen og bad hende bringe et Brev ind paa Posthuset. Og medens hun nu var borte, gik han selv op til Barnet og gav det Opiumet.

Og da Pigen kom tilbage, sagde han til hende:

— De bliver altsaa hos Drengen i Nat, Elise. Skulde han vise sig særlig urolig, saa kom ned og kald paa mig. Men De skal ikke komme herind; bank bare stille paa Døren, at vi ikke skal vække Fruen.

Og da han havde sagt Godnat til Rositta, lagde han

sig fuldt paaklædt paa Sofaen. Døren ind til Soveværelset lod han staa paa Klem. I Dagligstuen brændte en Natlampe.

Men han kunde ikke falde i Søvn; laa og stirrede med vidtaabne Øjne ud i Rummet:

— Nu havde han altsaa for første Gang i sit Liv udført en virkelig „Bedrift". Han var ligefrem stolt deraf og følte sig halvvejs som en Banebryder; tænkte endogsaa et Øjeblik paa at notere Begivenheden ned og gemme Papiret hen, saa at Efterverdenen kunde faa at vide, at han, Isidor Seemann af Slægten Uldahl, trods alt, havde været forud for sine Samtidige. Thi det stod ham nemlig klart, at de Dage vilde komme, da det simpelthen vilde blive paabudt ved Lov, det, han nu i Dag havde maattet snige sig til.

— Isidor . . . lød det inde fra Soveværelset.

Herredsfuldmægtigen var med et Sæt oppe af Sofaen og inde hos sin Kone:

— Hvad er der, lille Ven? spurgte han hurtig og mærkede, at han var mere nervøs, end han havde troet.

— Aa vil Du ikke give mig lidt at drikke . . .

Han rakte hende Vandglasset, og hun drak begærlig.

— Tak . . . sagde hun — Det var næsten Synd af mig at vække Dig; men jeg var saa tørstig . . . Sov Du?

— Ja . . . sagde han hurtig — Du har da ikke Feber?

— Nej, slet ikke . . . Véd Du, om Drengen sover?

— Det gør han vist; der er ganske roligt deroppe.

— Du vil vel ikke liste Dig op ved Døren og lytte . . .? Elise er jo ikke vant til at passe Børn.

— Jo, det skal jeg nok . . . Men læg Du Dig nu ned igen og bryd Dig om ingenting andet end at sove.

— Du er saa god, Isidor . . .

— D e t er jeg! Jeg er et af de bedste Mennesker siden Syndfloden!

Da Rositta igen var faldet i Søvn, listede han tilbage til Dagligstuen og trak Døren til efter sig.

Han følte sig mere og mere nervøs, syntes, at Tiden trak unødig længe ud, laa og lyttede anspændt efter, om ikke Pigen skulde komme ned ad Trappen og kalde paa ham . . . Men alt i Huset forblev roligt.

Saa faldt han lidt efter lidt hen i en Døs og sov ind. Indtil han paa én Gang saa' Soveværelsets Dør langsomt glide op, og den nyfødte stikke sit frygtelige Ansigt ind og stirre imod ham med store anklagende Øjne. Og samtidig lød der en stille Banken som af spæde Fingre mod en Rude . . .

Isidor fór over Ende og saa' sig forvildet om. Saa gentog Bankningen sig; og han vaagnede helt og skyndte sig hen til Entrédøren og aabnede.

Udenfor stod Stuepigen bleg og rystende.

— Hvad er der, Elise?

— Drengen er syg . . . han kan næsten ikke faa Vejret . . .

Isidor stod et Øjeblik tvivlraadig. Men saa tog han sin Beslutning:

— Løb straks til Byen efter Doktoren, befalede han — og bed ham komme med det samme. Er Doktor Larsen ikke hjemme, saa hent en anden . . . Men gaa ud gennem Køkkenet, og vis ogsaa Doktoren den Vej, at Fruen ikke hører noget!

— —

Oppe i Gæsteværelset laa Barnet. Herredsfuldmægtigen stod bøjet over ham. Drengens Ansigt var end frygteligere at se, nu han droges med Døden. Øjnene var lukkede, og Hænderne krampagtig knyttede. Men han aandede endnu; svagt og med en underlig pibende Lyd trak han Vejret. Det hørtes som Klynket fra en sølle, lille dødsramt Fugl, som Livet ikke vilde slippe . . .

Og saa denne gabende, blodrøde Flænge!

Isidor blev mere og mere ophidset, alt som Minutterne gik, og Drengen vedblev at leve:

— Sæt nu Lægen kom og begyndte paa sine Oplivningsforsøg og sine Bade, saa at hele Huset kom i Oprør, og Rositta vaagnede og vilde have Grunden til Uroen at vide . . . !

Der lagde sig som en Taage for Herredsfuldmægtigens Øjne. Han greb famlende for sig frem i Luften.

Og pludselig, uden nogen forudgaaende Beslutning, snappede han en Pude af den nærmeste Seng og pressede den haardt ned omkring sin Søns Ansigt.

— —

Et Kvarters Tid efter kom Elise med Lægen.

Han gik straks hen til Drengens Leje og bøjede sig undersøgende ned over ham:

— Er han død, Doktor? spurgte Isidor fuldstændig rolig.

— Ja, sagde Doktoren — og godt det samme!

Derpaa vendte han sig om mod Herredsfuldmægtigen og fortsatte indtrængende og alvorlig, som var det en Sag, han længe og nøje havde tænkt igennem:

— Og efter min Mening burde der ligefrem være en Lov, som paabød, at saadanne smaa, ulykkelige Skabninger ikke maatte leve! . . . Men den Anskuelse kan De som Jurist og Øvrighedsperson naturligvis ikke dele, Hr. Herredsfuldmægtig?

Nej . . . ! sagde Isidor.

— —

Senere paa Natten, da Isidor Seemann igen laa og halvsov paa Sofaen i Dagligstuen, drømte han, at han vandrede rastløs om ude i sin Have.

Frem og tilbage gik han, rundt ad Gange og over Plæner. Han vilde bort, flygte, han vidste ikke for hvad.

Da lyder der pludselig frem bag en Busk en stille, fornøjet Latter, en underlig spæd næsten vellystig lille Fnisen, der faar ham til at skudre sig i Ubehag. Han vilde helst liste væk igen, ikke se, hvad der gemmer sig bag Busken, helst leve Livet til Ende i Uvidenhed.

Men han k a n ikke flygte, han drives fremad og hen til Stedet.

Og da han bøjer Grenene til Side, ser han sin nyfødte Søn og Spat-Maries forfærdelige Alexandra ligge der paa Grønsværet foran sig i den hedeste Omfavnelse . . .

Hurtig trækker han sin Skitsebog frem og giver sig til at tegne.

— Det er raat, Isidor! Det er raat! lyder det mod ham fra alle Sider.

Men han svarer:

— Det er ikke mere raat end selve Livet!

Og rolig tegner han videre . . .

Nils Uldahl var igen paa Havslunde . . .

Kort efter Rigsdagens Slutning i April havde Fru Line modtaget følgende Skrivelse dateret København:

Fru Line Uldahl-Ege
Havslundegaard.

Jeg rejser en af de nærmeste Dage til Udlandet og kommer ikke til Havslundegaard før i Begyndelsen af Maj.

I Tvivlsmaal kan De henvende Dem til min Forvalter Larsen, der har modtaget skriftlige Instrukser alt fornødent.

Uldahl-Ege.

Dette Ukas blev modtaget med almindelig Jubel baade i Hovedfløjen og i Asylet; og der blev straks samme Aften afholdt en ekstraordinær Kaffelystighed!

— Den gamle Svend tør ikke komme hjem, førend Jomfru Helmer er rejst! sagde Frøken Frederikke.

Og Pigebarnet havde Ret. Nils Uldahl vovede ikke at vise sig paa Havslunde, saalænge Mathilde Helmer

endnu færdedes der. Hun havde Vinteren igennem bombarderet ham med Breve, der afvekslende truede og klagede, fordi hun i dobbelt Forstand var blevet „sagt op".

Men Nils havde anvendt sin gode, gamle Fremgangsmaade og ladet enhver Henvendelse ubesvaret.

— —

Saa den første Maj drog Jomfruen bort. Og en titolv Dage senere vendte Nils Uldahl tilbage.

Han blev hentet paa Stationen af Lars Kusk og gik direkte ind i sit Taarnværelse uden at hilse hverken paa Kone eller Børn.

Klokken var da to.

Klokken fem kom Olga Stuepige og bankede frygtsomt paa hans Dør:

— Der er rettet an til Middag, Husbond . . . meldte hun.

Intet Svar.

Hun forsøgte igen; men med samme Resultat . . .

Og ejheller ved Aftensbordet viste han sig.

Men da Fruen og Døtrene senere sad inde i Dagligstuen omkring Lampen, hørte de ham komme ud i Entréen, tage sit Overtøj paa og forlade Huset.

Og senere, da alle var gaaet til Ro, og han var vendt tilbage fra sin Udflugt, begyndte han at vandre rundt i Værelserne nedenunder, aabne og lukke Døre, gaa ud i Køkkenet og ned i Kælderen og tilbage igen, saa at Tyrk oppe i Sovekammerkorridoren hvert Øjeblik fór hen til Trappen og gøede rasende.

Denne Rummesteren gentog sig nu Nat efter Nat. Men efterhaanden vænnede man sig til det, som man i Aarenes Løb havde lært at vænne sig til Husherrens mange andre Besynderligheder. Og om det saa var Tyrk, lod han sig ikke længere forstyrre . . .

Men Nils undgik omhyggelig ethvert Samkvem med sin Familie. Sine Maaltider fik han serveret paa en Bakke, der blev sat ud i Entréen paa et Bord foran

hans Dør. Og undertiden spiste han deraf, undertiden ikke. Der kunde gaa hele Dage hen, hvor han ikke tog Føde til sig. Og da sov han rimeligvis tungt og dyrisk den Rus ud, som han igen var begyndt at søge Hvile i. I det mindste kunde man stundom høre hans Snorken langt ud i Gaarden.

— Hvad mon der er gaaet Far imod? spurgte Fru Line.

— Aa, han har vel spillet nogle Penge væk! sagde Frøken Charlotte.

Men ellers lod Damerne ham leve, som han vilde, nogenlunde tilfredse, saalænge han blot holdt sig i Ro hos sig selv.

Thi værre var det for dem, naar han pludselig fandt paa at stige frem af sit Hi og agere Husfader.

Dette skete fornemmeligst, naar der var Gæster. Døren fra Entréen kunde da med ét gaa op, og „Manden" træde ind i Dagligstuen, smilende og spøgende, som havde han for et Øjeblik siden forladt sin kære Familie og nu kom tilbage.

— —

Ved en saadan Lejlighed var det, at han for første Gang traf sammen med Minka fra Mosen. Hun havde paa alle Maader vidst at undgaa ham, bævende i sit Hjerte af Skræk ved de Historier, Frøken Charlotte havde berettet om ham.

Men da Nils nu resolut gik hen til hende og elskværdig og indtagende, som han kunde være imod fremmede, bevidnede hende sin Glæde over, at en saa smuk og frisk ung Pige vilde holde hans Døtre med Selskab, følte hun sig ikke alene i højeste Grad smigret, men slog øjeblikkelig om og blev ganske betaget af den fine gamle Herre.

Og om Aftenen oppe paa deres fælles Soveværelse sagde hun indigneret til Frøken Charlotte:

— Det er jo slet ikke sandt, alt hvad I har gaaet og fortalt mig om Jeres Far! Han er jo den sødeste

gamle Mand, man kan tænke sig. Og det er virkelig en Skam, saadan I behandler ham!

— Synes Du? spurgte Charlotte tørt.

— Ja . . . Og det er din Mors og Jer Pigebørns Skyld, at Forholdet her paa Havslunde er, som det er!

Charlotte smilede overbærende, som man smiler af et kært Barn, der „snakker med", strakte Armene frem imod hende og sagde:

— Du er henrivende fra Top til Taa! Kys mig!

Men Minka undveg hende vrippent:

— Lad mig være!

Hvorpaa de klædte sig af i surmulende Tavshed.

— —

Sagen var den, at Minka var bleven led ved sit intime Venskabsforhold til Frøken Uldahl. Der var nemlig, rimeligvis fremkaldt og næret af dette Forhold, begyndt at vaagne i hende en egen nyfigen Interesse for det andet Køn; en Interesse, der bevirkede, at naar hun kom sammen med Mænd, var det hende umuligt at beherske sig. Der kom en Uro og Nervøsitet over hele hendes lille buttede Person, som gjorde hende endnu mere tiltrækkende. Og det morede hende at se Mændenes Begær glimte utvetydigt frem i deres Øjne.

Atter og atter havde der i den Anledning fundet Scener Sted imellem de to Pigebørn med alle et regulært Kærlighedsforholds Taarer, Bebrejdelser og Opsigelser.

Men hidtil var dog disse Skærmydsler stedse endt med Fred og Forsoning.

— —

Straks næste Formiddag efter sit første Møde med Mose-Minka havde Nils Uldahl indfundet sig ved Frokostbordet. Og trods Fru Lines og Døtrenes afvisende Holdning og mutte Miner havde han ved sin muntre Snak og forlibte Øjekast faaet den lille Minka til at le saa hjerteligt og te sig saa overstadigt, at Frøken Char-

lotte bleg af Harme og Skinsyge pludselig havde grebet hende i Armen og sagt:

— Hvordan er det, Du skaber Dig! Kom her, jeg vil tale med Dig!

Men Nils havde spøgende bemægtiget sig Minkas anden Arm og var trukket af med hende:

— Nej, kom De hellere med mig, lille Frøken! sagde han.

Og saa var han og hun højt leende løbet ud i Entréen og ind i Taarnværelset, hvor De havde drejet Døren i Laas efter sig . . .

Men et Kvarterstid efter var Mosepigen atter kommen farende ud rød i Kammen og med Haaret i Uorden.

Nils havde bag den aflaasede Dør villet forgribe sig paa hende.

Sommeren var inde. Parken stod grøn. Og paa den store Plæne foran Havesalen blomstrede Roserne . . .

Post-Ole kom stavrende ved sin Stok op igennem Borggaarden. Han gik hurtigere til i Dag, end han plejede. Sveden trillede ham i store Draaber ned over Næsen.

Midt i Gaarden mødte han Fru Line og Frøken Sofie, der havde været nede at fodre Hønsene.

— Fruen véd det vel? spurgte Ole med Huen i Haanden, men uden først at hilse Goddag.

— Nej . . . sagde Fru Uldahl smilende; hun kendte af Erfaring Post-Oles Verdensbegivenheder — hvad er der sket, Ole? Har Præstens Brune brækket et Ben?

Frøken Sofie lo. Men Ole sagde krænket:

— Ikke det jeg véd af! . . . Men ellers er Manden paa Kragholm da død i Aftes Klokken elleve!

— Onkel Frantz! sagde Frøken Sofie overrasket.

— Ja, Frantz, ja . . . nikkede Ole, der rolig havde givet sig til at lede Gaardens Postsager frem af sin

Taske — han stod og var ved at gaa til Sengs, og saa skvat han om og var død med det samme . . . Her er tre Breve til Herren og et til Frederikke og saa Aviserne.

— Hvem har Ole hørt det af? spurgte Fru Line.

— De sa'e det inde i Byen . . . Er der Post med tilbage?

— Nej . . .

— Ja saa, Farvel!

— Skal Ole ikke ind og have sin Kaffe?

— Nej, jeg har ikke Stunder . . .

Og bort stavrede den Gamle fornærmet. Posttasken daskede vredt imod hans Hofte.

Fru Line gik op til Huset og ind i Entréen. Hun lagde Aviserne og Godsejerens Breve fra sig paa Bordet foran Taarndøren og vilde gaa ind. Men saa vendte hun sig resolut og bankede paa:

— Nils . . .?

Intet Svar.

— Nils . . . din Broder paa Kragholm er død . . .

Men da der fremdeles intet Svar kom, gik hun atter ned i Gaarden, hvor Frøken Sofie stod og ventede.

— Han lukkede naturligvis ikke op for Mor?

— Nej . . .

Den unge Piges Øjne lynede:

— Bare det var ham, der var død! sagde hun.

— Men S o f i e . . .

— Ja, det siger jeg! Saa kunde vi andre da leve i Fred!

Forvalter Larsen kom gaaende nede fra Ladegaarden. Da Frøkenen saa' ham, gjorde hun brat omkring og gik over mod Asylet:

— Jeg gaar over til de Gamle . . .

Fru Uldahl vinkede af Forvalteren:

— Er Husbond hjemme, Larsen?

— Nej, Godsejeren red til Kragholm straks i Morges tidlig begrundet paa en Telefonmeddelelse, han fik.

Fru Line tøvede: Skulde hun fortælle om Dødsfaldet eller ikke? Ogsaa hun følte et sært Ubehag i Forvalterens Nærværelse; men i sin Hjælpeløshed sagde hun:

— Det er min Svoger, der pludselig er død . . .

— Naa, Herregud, er han det . . . Ja, Enken kommer jo ikke til at lide Nød . . .

— Nej . . .

— —

Fru Line gik om forbi Gavlen og ned i Parken, hvor Pigebørnene opholdt sig.

I en Hængekøje laa Frøken Anna og døsede.

— Onkel Frantz er død i Aftes, lille Anna . . .

— Saa—aa? Hvad er h a n død af?

— Det var vist et Hjerteslag . . .

— Naa; ja, han var jo ogsaa blevet saa tyk . . .

Frøken Charlotte, Frøken Frederikke og Minka fra Mosen gik henne paa Plænen og spillede Kroket.

— Her er igen et Brev til Dig, lille Frederikke . . .

Frederikke snappede hurtig Brevet og puttede det i Lommen. Charlotte fløjtede:

— Hu-it! sagde hun.

— Pas Dig selv, Tøs, blæste Frederikke.

— Onkel Frantz er død i Aftes, lille Frederikke . . . sagde Fru Line saa.

— Er Onkel F r a n t z . . .! Saa er Tante Karen da henrykt!

— Hvad siger Mor? spurgte Charlotte, der igen var optaget af Spillet — Det er D i g, der skal slaa, Minka!

Og Minka slog til sin Kugle, saa at Fru Uldahl maatte hoppe for ikke at faa den over Fødderne.

Pigebørnene brast i Latter. Og endnu leende gentog Charlotte Spørgsmaalet:

— Hvad er det, Mor fortalte om Onkel Frantz?

— Han er pludselig død i Aftes Klokken elleve . . .

— Men bevares vel dog! . . . Véd den gamle Svend det?

— Ja, han er redet derover . . .

— Gudskelov, saa er vi da fri for ham i Dag! . . . Nu er det d i n Tur, Frederikke!

Og Frederikke stillede sig op til omhyggeligt Sigte og fik sin Kugle flot gennem Midterbuen . . .

— —

Saaledes blev Budskabet om Frantz Uldahls Død modtaget paa Havslundegaard.

Kun Jomfru Ingwersen sagde ovre i Asylet til Frøken Sofie:

— Gud ta' ham i naadig Varetægt, lille Sofie! Frantz har altid været den bedste af Børnene fra Egesborg . . .

Paa Kragholm. Samme Dag. Middag . . .

Inde i det grønne Gæsteværelse laa Frantz Uldahl under et stort, hvidt Lagen. Værelset var blevet gjort i Stand til Sølvbrylluppet og gemte endnu en svag Lugt af Kalk og Maling. Gardinerne var trukket for Vinduerne. Udenfor i Haven kvidrede Fuglene.

To midaldrende Koner staar i Samtale ved Sengens Hovedgærde. De har vadsket og „klædt" Husherren og skal nu hjem til Middagsmaden.

— Ja, siger den højeste af dem, en Kvinde med en vældig Ørnenæse og hvasse Øjne — straks, da Fruen sendte Bud efter mig i Aftes, og vi flyttede ham her ind fra Sovekammeret, saa' han sgu ud i Ansigtet som de fleste Lig.

Den mindste af Konerne, firkantet og mild at se til, løftede Dækket bort fra den Dødes Ansigt:

— Og nu ligger han stadig og griner . . . sagde hun — Monstro han vil blive ved med det, til han raadner?

Den første kastede et kyndigt Blik ned paa Onkel Frantz, der laa rødmusset og smilende, som under en munter Drøm.

— Det lader sgu til det! sagde hun — Nu er det, li'som Fniset sku' briste ud ham.

Den anden tog pietetsfuld en Flue væk, der summede omkring Ligets Næsebor:

— Hvem er det, der er inde hos Fruen?

— Det er ham, den gale Godsejer fra Havslundegaard og Hofjægeren fra Hvidgaarden og saa Herredsfuldmægtigen inde fra Byen . . . han hører jo osse paa en Maade til Familien.

— Mon der bli'er noget for dem at hole?

— Næi, hun har sgu nok sørget for at faa sig tilskrevet det hele, kender jeg den Gnietaske ret!

Den firkantede Kone lagde Dækket tilbage over den Dødes Ansigt, medens den lange fortsatte:

— Véd Du, hvad jeg tror, at han ligger og griner af, Jensine?

— Nej . . .? spurgte den anden nyfigen.

— Jeg tror, at han har snydt Fruen i det legemlige.

— Tror Du . . .?

— Ja . . . han har vel haft sig et Par Bislaafersker, som nu melder sig og laver Fest.

— Ja—e, nikkede den firkantede — de Uldahlfolk har jo altid vaaren fortærende efter Hunkønnet . . . De siger, at det skriver sig fra Etatsraaden, han ha'de nok tre Stene, siger de. Men det er vel Løgn.

— Nej, det er sgu rigtig nok! bedyrede den lange — for Maren Smeds har sæl fortalt mig det, og hun var med paa Egesborg aa vaske ham! . . . Naamen lad vos nu se at liste hjem efter aa faa lavet den Skefuld Middag til Tiden!

Og Konerne gik. Og der blev Tavshed hos den Døde . . .

En Solstraale smuttede ind mellem Gardinerne og faldt spillende hen over Sengens Dække, der et Øjeblik syntes at bevæge sig, som om Frantz Uldahl nu i sin Ensomhed slap Latteren løs.

Men ingen fik nogen Sinde Forklaring paa, hvorfor denne sære Mand sit hele paatvungne Ægteskab igennem havde gaaet rundt og moret sig saa kongeligt.

Thi Fru Karen paastod haardnakket, at det var Løgn og ondskabsfuld Klaffer, hvad der senere fortaltes om et Par digre Brevskaber, hun skulde have modtaget kort efter Gemalens Jordfæstelse.

Det ene Brevskab, sagde man, var fra Værten i Byens Hotel, der hvor „Landmandsmøderne" holdtes; og det andet var fra Madam Christoffersen i Harritslev Kro, hvor Palle havde overrumplet Onkelen i at nyde Kaffe med Wienerbrød.

Og begge Skrivelser indeholdt, paastodes der, favnelange specificerede Regninger paa nogle fede Ekstramaaltider, Frantz Uldahl paa Grund af sin Kones økonomiske Sans havde set sig nødsaget til at indtage næsten hele sit Ægteskab igennem.

Hotellets Krav lød paa 8773 Kroner og 66 Øre; og Kroens paa 3455 Kroner og 14 Øre.

Hvilket tilsammenlagt udgør 12228 Kroner og 81 Øre . . .

— —

Men Fru Karen lod paa sin Mands Grav prente i Guld:

Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!

Hvorefter hun averterede Kragholm til Salg og beredte sig paa at flytte til Hovedstaden for at fly Sorgen og Minderne.

Sommeren var altsaa inde, Høet stod i Stakke. Deherrer Lovgivere raslede af Sted fra Kro til Kro og talte løfterigt til deres Vælgere. Der stod en Flom af Løgn og Bavl ud over Landet . . .

Men Folketingsmand, Godsejer Uldahl-Ege sad fremdeles nagelfast i sit Taarnværelse paa Havslundegaard.

Og dog var han nu „Lykken" nærmere end nogen Sinde. Aviserne drøftede indgaaende og næsten daglig hans Udsigt til ved et af de den Gang hyppige Ministerskifter at rykke op paa en af Taburetterne.

Nils Uldahl havde nemlig i Aarenes Løb forstaaet at gøre sig politisk gældende; thi han besad baade Selvtillid og Snakketøj og havde derfor allerede beklædt adskillige Tillidsposter. I afvigte Samling var han endogsaa bleven valgt til Ordfører for Finansudvalget; og stod saaledes for Øjeblikket udadtil i sin Anseelses Zenith . . .

Men indadtil, hjemme paa sin Gaard . . . Ja, det syntes aldeles ikke at have nogen som helst Indflydelse paa Hr. Uldahl-Eges Privatliv, at han om kortere eller længere Tid maaske vilde stige til en af Landets højeste Værdigheder. Hans Huseren paa Havslunde var tværtimod denne Sommer endmere — uforbeholden end nogen Sinde. Efter et nyt forgæves Attentat paa den lille Mose-Minka, der havde haft til Følge, at hun maatte ty hjem til sine Forældre, havde han indladt sig i Forbindelse med en af Gaardens Mejeripiger. Og sammen med hende og en kæmpemæssig Smed nede fra Landsbyen fejrede han vilde, natlige Orgier i sin Fæstning i Herskabsfløjen eller i Dullens Jomfrubur (som hun delte med seks andre) i Økonomibygningen.

Og om Dagen sov han saa Sviren ud, døv for enhver Tilnærmelse fra sine Omgivelser . . .

Gang paa Gang havde hans Stillere sendt ham forgæves Opfordringer til i Lighed med de øvrige Folketingsmænd at drage ud paa de reglementerede Vælgermøder.

Og da Deherrer omsider mødte frem i Deputation for at tale ham til Rette, anvendte han sin gamle Taktik med at lade dem staa ubønhørte udenfor sin aflaasede Taarndør.

Og Fru Line maatte omsider gribe ind og forklare dem, at Godsejeren var syg; medens hun samtidig snildelig bød dem ind i Spisestuen paa en Bid Brød og et Glas Øl.

Hvad de selvfølgelig ikke kastede Vrag paa.

Men da de senere efter endt Fodring drog bort, opløftede den ældste Bondemand iblandt dem sin Røst og sagde:

— Næste Gang stemmer vi paa en af vore egne! Er vi enige om det, Folkens?

De andre Bondemænd nikkede hertil et samdrægtigt: Ja!

Og hermed var Nils Uldahls politiske Dødsdom fældet.

En Formiddag i Begyndelsen af Juli rullede en Charabanc op foran Havslundegaards Portal. I Vognen sad to civilklædte Herrer og to Herrer prydet med Uniformshuer.

Det var Herredsfuldmægtig Seemann, en Politibetjent og et Par Befuldmægtigede fra Kreditforeningen.

Fru Line gik dem bleg om Kind i Møde i Entréen. I Døren til Dagligstuen saas Pigebørnenes blege Ansigter. Nils viste sig ikke.

— Men Isidor, stammede Fru Uldahl — hvad betyder dog dette?

Herredsfuldmægtigen greb medfølende hendes fremstrakte Haand og beholdt den i sin:

— Vær bare ikke ængstelig, sagde han — det hele ordner sig nok, naar vi faar talt med Onkel Nils . . . Er han hjemme?

— Ja, men Du véd jo . . .

— Vi maa og skal tale med ham, Tante; det er aldeles nødvendigt!

— Ja — ja . . . sagde Fru Line forvirret — nu skal jeg forsøge . . .

Men førend hun endnu var naaet hen til Taarndøren skød Frøken Sofie Søstrene til Side og kom frem fra Dagligstuen:

— Nej, lad m i g! sagde hun ophidset — Gaa Mor hellere ind i Stuen til de andre. Mor kan ikke taale den Slags Sindsbevægelser — og hun lagde en Arm om Fru Uldahl og førte hende tilbage til Dagligstuen og lukkede Døren.

Derpaa vendte hun sig om mod Herredsfuldmægtigen. Hendes Læber dirrede, og hendes Øjne flammede:

— Hvad v i l I her? spurgte hun.

Isidor stod forvirret:

— Vi . . . ja . . .

— Ja, hvad skal jeg sige til Far, at I vil ham?

— Sig, at det er Folk fra Kreditforeningen, saa véd han Besked.

Frøkenen gik hen til Taarndøren og bankede paa:

— Far, her er Bud fra Kreditforeningen, som skal tale med Dig!

Men hun fik intet Svar.

Saa bankede hun igen og haardere:

— Far, hører Du ikke! Du maa lukke op! . . . Han er drukken! sagde hun saa — Det er han hver Dag nu! Og han hører det ikke! Han lukker ikke op!

Og idet hun vendte sig om imod Fætteren, spurgte hun, og hendes Ansigt var hvidt og koldt:

— Skal vi nu til at gaa fallit, ligesom alle de andre, der har ejet Havslunde? . . . Og det er D u med til?

— Nej, nej, lille Sofie! Det ordner sig nok, — naar vi først faar talt med Godsejeren.

Men hun overhørte hans Ord, saa ophidset var hun. Hun gik tæt hen til ham, saa tæt, at han uvilkaarlig rykkede et Skridt tilbage:

— Hvor er din Skitsebog, lille Ven? spurgte hun og lo haanlig — Jeg ser ikke noget til din Skitsebog!

Skal Du ikke tegne dette her? Det maatte da være morsomt.

— Næmen, kære, lille Barn dog, Du er jo . . .

— Ja, hvad vil Du her da?

— Jeg har jo sagt Dig, at vi kommer fra Kreditforeningen . . . Din Far har ikke betalt sine Renter for de to sidste Terminer . . . Og han svarer ikke paa de Breve, der bliver sendt . . .

Frøken Sofie afbrød ham:

Og det skulde netop Du ud at fortælle os! sagde hun — Det skulde netop være Dig, der jog os fra Havslunde, i Stedet for at gøre alt, hvad der stod i din Magt for at hindre det! . . . Aa, Isidor, Isidor, hvem i den hele. vide Verden skal jeg nu tro paa . . .?

Og idet hun slod Hænderne for Ansigtet, brast hun ud i en krampagtig Graad, som hun forgæves søgte at dæmpe og flygtede tilbage ind i Dagligstuen. Døren blev staaende aaben efter hende.

Herredsfuldmægtigen saa' sig hjælpeløs og forpint omkring. De andre Herrer havde diskret trukket sig ud paa Stentrappen foran Huset. Gennem den aabne Dør til Dagligstuen hørte Isidor Frøken Sofies Hulken og Fru Lines Tyssen:

— Saa, saa, lille Sofie, saa, saa . . . vær nu en rolig og fornuftig lille Pige . . .

— Jamen, hvis de nu jager os fra Havslunde, Mor . . . Far er jo en rig Mand, siger alle Mennesker . . .

Isidor stod et Øjeblik ubeslutsom. Det var, som lammedes hele hans Væsen af Sorg og Medfølelse ikke blot med disse hans Slægtninge her, men med den hele store Jordens Hob af Mennesker . . .

Saa rev han sig pludselig med Vold løs af sine Tanker og gik hen til Taarndøren og bankede paa:

— Onkel Nils, kaldte han — Det er mig, Isidor Seemann . . . Du maa lukke op; jeg skal tale med Dig angaaende de Penge til Kreditforeningen . . . Alting kan jo ordnes endnu.

Og da han syntes at høre en svag Puslen inde bag Døren, en stille Skuren, som om en Slaa blev skudt fra, gentog han sin Banken højere og kraftigere og nævnede paa ny sit Navn og sit Ærinde.

I det samme blev Døren hastig aabnet, og han saa' som i et Syn Nils Uldahls forsvirede Ansigt indrammet af det hvide Haar og Skæg:

— Snak med min Kone! Dette her kommer ikke mig ved!

— Jamen, Onkel Nils, din Kone er jo slet ikke inde i disse . . .

Men førend Isidor fik talt ud, blev Døren atter slaaet i, og Slaaen skudt for . . .

Det viste sig ved Kreditforeningens indgaaende Undersøgelse, at Nils Uldahl var en saa godt som ruineret Mand.

Hans hele store Formue var løbet ud i Sandet. Hvad han havde brugt den til, forstod ingen. Det eneste synlige Resultat af Pengene var det Taarn, han i sin Forfængelighed havde faaet muret til Huset . . .

Men Mand og Mand imellem fortaltes det, at han havde ødet Slægtens Formue bort paa Spil og Kvinder. Blandt andet, sagde man, at en daværende Tronarving og nuværende Monark, der en Tid var berømt for sin Spillesyge, skulde en Nat ved en Revanche-Baccarat have blokket ham for op imod Hundrede Tusinde Kroner, som Nils næste Dag prompte lod udbetale. Man var jo Gentlemen paa begge Sider!

Og endvidere paastodes det, at en yngre, letlevende Skuespillerinde i Hovedstaden ved ekstraordinære Lejlighedar bar paa sin befærdede Barm et svimlende kostbart Smykke, som Herren til Havslunde skulde have

overrakt hende i Morgengave efter en ligesaa svimlende Nat . . .

Disse og talrige lignende var Rygterne.

Men Nils Uldahl selv fremkom ikke med nogensomhelst Art af Oplysning. Han stængede sin Taarndør og lod Fru Line og Isidor Seemann klare Vanskelighederne.

— —

Den Dag Forretningerne med Kreditforeningen var saa vidt i Orden, at man kunde overskue Situationen, sagde Herredsfuldmægtigen til Fru Uldahl:

— Maa jeg give Dig et Raad, Tante Line?

— Ja, gerne, min Ven . . .

Fuldmægtigen tøvede et Øjeblik ligesom uvis. Saa sagde han:

— Du skulde lade Onkel Nils erklære umyndig, Tante; der er Grunde nok til det.

Men uden saa meget som et Sekunds Betænkning svarede Fru Uldahl et afgjort:

— Nej! . . . Pengene er Uldahls, sagde hun — og Gaarden er Uldahls. Og han har Lov til at handle med sine Sager, som han vil.

— Gaarden er ikke længere hans, men Kreditforeningens, indvendte Isidor — saa den har han altsaa ingen Raadighed over . . . Men hvem borger Dig for, at han nu ikke ogsaa ødsler de Penge bort, der bliver til Rest?

Fru Line blev haardnakket ved sit:

— Pengene er h a n s! gentog hun — Ene hans! Jeg bragte ham ingenting. Og Pigebørnene har jo nu i Fremtiden Arven efter Onkel Joachim, saa de lider ingen Nød.

— Jamen sæt, Tante, at han opfører sig saaledes, at Kreditforeningen ser sig nødsaget til at bede Jer forlade Havslunde? Nu sidder I her; og med et fornuftig Økonomi kunde I maaske blive siddende her for bestandig. Gaarden er i god Drift og kan rimeligvis ad Aare igen gaa over til Familien. Men jeg mener rigtignok absolut, at det maa tilraades, at D u . . .

— Nej, lille Isidor, nej; jeg gør det ikke! Jeg vil ikke ogsaa bringe den Skam over hans Hoved. Og selv om han nu blev gjort umyndig, som Du siger; det nyttede ikke noget. Naar han kom og bad mig om Penge, vilde jeg alligevel give ham dem. For de er og bliver dog hans, hvordan man saa end vender og drejer det.

— Jamen Tante, fortsatte Herredsfuldmægtigen indtrængende — om Du nu ogsaa selv er saa stærk, at Du vil kunne bære, hvad der end sker, saa bør Du dog tænke paa, hvilken Sorg det vilde være for dine Børn at skulle forlade Stedet her, som de elsker saa højt.

— Deres Fader maatte forlade Egesborg før dem! sagde Fru Line — Og der er jo ikke Tale om, har Du selv sagt, at vi behøver at tage bort fra Havslunde.

— Nej, ganske vist ikke foreløbig . . . Men det kan komme saa vidt . . . Og hvad tror Du, at der vil blive af Sofie, om hun skulde bort fra Stedet her? Tænk Dig hende tvunget til at leve i en Bylejlighed, eller bare ethvert andet Steds end netop i Havslunde! Jeg er bange for, Tante, at hun ikke stod det igennem med det underlige Sind, hun har.

Fru Uldahl tøvede en Stund, inden hun svarede. Derpaa sagde hun stille og varmt, som fødtes Ordene dybt i hendes enfoldige Hjerte . . . og hun tog en af Herredsfuldmægtigens Hænder og klappede den, medens hun talte:

— Tak, lille Isidor, sagde hun — fordi Du tænker saa kærligt paa Børnene og mig . . . Men det er Nils, der trænger til Hensynsfuldhed nu, da alt er styrtet sammen om ham. Og jeg kan ikke være med til yderligere at ydmyge den Mand, der engang har været baade kærlig og fintfølende overfor mig . . . jo han har, min Ven! Husk paa alt det, han i sin Tid maatte døje af sin rige og ansete Familie, fordi han ikke vilde slippe mig! Og nu skulde jeg lønne ham med at saare ham

dybere, end nogen anden formaar det. Nej, lille Isidor, jeg siger absolut Nej! Pigebørnene og jeg klarer os nok, hvordan det saa end gaar; nu bør der tænkes paa h a m! Han lider allerede tilstrækkelig ved det, der er hændt. Jeg kender ham. Han er paa sin Maade stolt og ærekær . . . Og god og kærlig er han ogsaa . . . jo han er! . . . eller maaske snarere v a r! . . . Du skulde blot læse hans Breve til mig fra de første Aar, medens vi endnu boede paa Thorsminde! Den, der som jeg har oplevet de Tider sammen med Nils, kan ikke nu være med til at støde til den hældende Vogn . . . Lad der saa end ske, hvad der vil!

Isidor trak smilende paa Skuldrene . . . men bøjede sig uvilkaarlig samtidig ned og kyssede Fru Lines Haand . . .

Forholdet paa Havslunde var foreløbig blevet ordnet saaledes, at Kreditforeningen skulde administrere Gaarden med Forvalter Larsen som Bestyrer; medens Familien Uldahl skulde blive boende i Hovedfløjen og have udbetalt en mindre aarlig Appanage . . .

— —

Samme Dag denne Ordning var truffet, og Isidor Seemann var taget hjem, sad om Aftenen efter Tetid Fru Line og hendes Døtre inde i Dagligstuen.

Lampen var tændt; men ingen tog sig noget til. Man sad hver i sine triste Tanker.

Paa sit Tæppe i Krogen ved Kaminen laa Tyrk og sov. Hans dybe Aandedrag var den eneste Lyd, der hortes . . .

Pludselig rejste Fru Line sig:

— Jeg gaar over og henter Far, sagde hun uden at se hen paa Døtrene — Det er Synd, at han i Aften skal sidde derovre i Taarnet alene.

— Mor . . . ! lød det hurtig og angestfuldt fra Frøken Sofie.

Men Fru Uldahl lod, som om hun ikke hørte det og forlod Stuen.

— Usch! sagde Frøken Charlotte foragtelig og lod sine Hænder glide ned over sine slanke Hofter — at Mor kan nedværdige sig i den Grad!

— Skal vi gaa op til os selv? foreslog Frederikke.

— Nej . . . ! sagde Sofie afgjort — saa bliver jo Mor alene med ham!

Frøken Anna, den ældste, sagde ingenting. Hun laa med Nakken bøjet tilbage mod Stoleryggen og stirrede ud i Luften.

— Jeg synes, det er det l a v e s t e, jeg endnu har oplevet, begyndte Frederikke igen — at laase sig inde og lade Mor, der ikke har B e g r e b om den Slags Forretninger, være ene om det hele!

— Det ligner de tapre Mandfolk! sagde Charlotte kort — Underligt, at han ikke ligefrem er rejst bort.

— Han har vel ingen Penge haft . . . mente Frederikke.

Og Sofie, der lille og bleg krøb sammen i sin Stol, spurgte:

— Er vi nu fattige?

Men Anna sagde stadig intet. Det var, som kom Sagen aldeles ikke hende ved. Hun havde lukket Øjnene og vuggede langsomt Hovedet frem og tilbage over Stoleryggen.

— Anna . . . ?

— Ja . . .

— Sover Du?

— Næi . . .

— Hørte Du, at Mor gik over for at hente den gamle Svend?

— Ja—e . . . (Hovedet vuggede stadig, og Øjnene forblev stadig lukkede) . . . det hørte jeg godt.

Det var Frederikke, der havde spurgt. Og nu sagde Charlotte som Svar paa Sofies Spørgsmaal:

— Næi, f a t t i g e er vi ikke. Vi har jo Onkel Joa-

chims Penge; og dem kan Far ikke røre, siger din himmelske Isidor.

Frøken Sofie krøb længere ned i Stolen og sendte Søsteren et sygt Blik: Hvor kunde hun dog nænne at være saa ond!

Men Frøken Frederikke, der ikke havde hørt, hvad de to andre talte om, lo stille hen for sig og sagde:

— „Jeres Far, den Vindbeutel!“ . . . Kan I huske, at det kaldte Onkel Joachim ham, sidste Gang vi var paa Ravnsholt?

— Ja, han var en klog Mand! nikkede Frøken Charlotte — Aa, Anna, udbrød hun saa irriteret — kan Du ikke sidde stille med det Hoved! Jeg bliver ganske søsyg af at se paa Dig!

Anna rettede sig. Men kun for et Øjeblik. Saa støttede hun Albuerne mod Bordpladen og lod Hovedet synke ned i Hænderne.

— Hun er fuld! sagde Charlotte haardt og ufølsomt — Nu drikker hun Kogesprit!

— Hvad er det, Du siger, Tøs . . . ! mumlede Anna; men uden at flytte paa sig.

Frøken Sofie saa' op med et næsten forvildet Blik. Taarerne stod hende i Øjnene, og hun vilde helst være flygtet til Jordens Rand og lade sig glide ud og bort fra det altsammen . . .

Der blev nu en længere Pause; indtil Frøken Frederikke spurgte, og med det uskyldigste Ansigt af Verden:

— Har Du hørt, Charlotte, at Mose-Minka skal giftes med Hans Henriksen fra Ravnsholt?

Blodet fór Charlotte til Kinderne, som ved et Stempelslag:

— Hvem siger det?

— Pigerne . . .

— Naa, jeg troede, det var Elev Jakobsen . . . eller en af dine Handelsrejsende, Du havde det fra.

Nu var det Frederikkes Tur at rødme . . .

— Jeg fryser . . . sagde Frøken Sofie og skudrede sig — Jeg synes, her er koldt . . .

Frøken Anna var atter begyndt at vugge sit Hoved frem og tilbage.

Ingen talte mere . . .

Saaledes sad de fire Søstre og ventede paa deres Forældre.

Tyrk løftede lyttende sit store tungsindige Ansigt og knurrede.

Frøken Sofie løb hen til ham:

— Vil Du tie! sagde hun og spændte sine Hænder om hans Gab.

— L a d ham bare! sagde Frederikke.

— Nej, han maa ikke . . . for Mors Skyld!

Der lød Trin udenfor i Entréen. Og Nils og Fru Line traadte ind.

I samme Øjeblik fór Tyrk op fra sit Leje og gav sig til at gø rungende.

— Hold Kæft! sagde Sofie ude af sig selv af Nervøsitet og sparkede til Hunden, saa at den klynkende krøb tilbage paa Tæppet. Men dens Øjne fulgte stadig enhver af Godsejerens Bevægelser. Den taalte ikke Synet af Husets Herre. Og da han for at indsmigre sig prøvede paa at klappe den, snappede Dyret glubsk efter hans Haand.

— Aa, lille Sofie . . . bad Fru Line — tror Du ikke, at det er bedst at lukke Tyrk ud? Han er saa urolig.

Sofie rejste sig:

— Kom, Tyrk . . . !

Og Hunden næsten krøb ud gennem Døren . . .

— —

Nils Uldahl var bleven staaende midt paa Gulvet. Han saa' inderlig brødebetynget og ynkværdig ud. Al hans fordums Storhed og Fripostighed syntes at have forladt ham, nu han for første Gang var stillet Ansigt

til Ansigt med dem, han saa skammelig havde forraadt. Han famlede med Hænderne og drejede paa Kroppen, som vidste han hverken, hvad han skulde sige, eller hvad han skulde foretage sig. Og saa havde han klædt sig saa vanvittig friskfyragtig paa til Situationen: lyse Benklæder, broget Vest og brun, stumprumpet Fløjelsjakke.

Hans Hjælpeløshed virkede smittende paa Fru Line, der saa' bedende rundt til sine Døtre, om de dog ikke vilde have Forbarmelse med ham.

Men Charlotte og Frederikke sad tavse og utilgængelige paa deres Stole. Og Frøken Anna havde ikke engang løftet Hovedet fra Hænderne ved Forældrenes Komme.

Herfra var ingen Redning at hente . . .

Da derfor Frøken Sofie traadte ind i Stuen igen efter at have lukket Tyrk ud i Gaarden, gjorde Nils i sin Kvide et forfjamsket-fortvivlet Forsøg paa at komme over det døde Punkt. Han gik rask hen imod hende, lagde en Arm om hendes Liv og spurgte flot og frejdigt:

— Naa, lille Pige, fik hun saa det fæle Dyr sat paa Porten?

— Ja . . . hviskede Sofie og trak sig bort for at undgaa hans Berøring.

Men da han i det samme smilende bøjede sig over hende som for at trykke et faderligt Kys paa hendes Pande, og hun saa' hans røde, posede Ansigt og lugtede hans stinkende Spiritusaande, blev hun grebet af en saadan Rædsel og Væmmelse, at Gulvet ligesom gled bort under hendes Fødder; og hun vilde være styrtet om, hvis ikke Fru Line og Frøken Frederikke var ilet til og havde grebet hende og bragt hende bort.

— —

Da Døren havde lukket sig efter dem, rejste ogsaa Frøken Charlotte sig og forlod Værelset.

Og nu var altsaa Nils Uldahl ladet ene tilbage med

Frøken Anna, der paa ny havde lagt sig bagover mod Stoleryggen og langsomt og uden Ophør vuggede sit Hoved frem og tilbage, og frem og tilbage . . .

Det forholdt sig rigtig, som Frøken Frederikke havde sagt: Minka fra Mosen skulde giftes med Hans fra Ravnsholt.

Saasnart det nemlig rygtedes, at hun var vendt tilbage fra Havslunde, var Hans Henriksen øieblikkelig igen kørt over til Mosegaarden for at fri.

Han blev vel modtaget af Forældrene, der længe havde anet Grunden til hans hyppige Besøg.

Og da Minka et Par Gange rigtig havde faaet set paa dette store, velskabte Stykke Mandfolk, hvis brændende Øjne hang ved hende, hvor hun saa gik og stod, fór hun en Dag, han atter tavs og tryglende sad i hendes Stue, pludselig op paa hans Skød, puttede sig ind til ham og sagde:

— Saa tag mig da, din gamle Bjørn!

Hans havde grædt og hylet ude af sig selv af Henrykkelse over endelig at holde hende i sine Arme. Han havde trykket hende saadan ind til sig og i sin Glæde maset saaledes med hende, at hun var bleven ganske ør og bange, men alligevel i den højeste Fryd og Vaande raabt:

— Mere! Mere . . . !

Og endnu samme Aften førend han drog hjem, havde de fejret en glødende Bryllupsfest nede i det duftende, nyslaaede Hø paa Engen, medens Elvertaagerne dansede, og Frøerne sang . . .

— Charlotte, Charlotte! skrev Minka Dagen derefter i et Brev til sin fordums Veninde — Charlotte, Charlotte! Tag Dig en M a n d, Pigebarn! Prøv det! Ved Gud i Himmelen, Du vil ikke fortryde det!

Din lille oppe over alle Skyer

Veninde

Minka Thorsen.

— —

Da Mose-Minka var eneste Barn, og Jægermester Thorsen ansaas for meget velhavende, mødte Partiet kun Tilslutning hos Madam Henriksen — skønt Pigebarnet var godt og vel femogtyve Aar yngre end sin Fæstemand.

En Dag efter Middag lod Madammen derfor spænde for og kørte paa Visit hos sine nye Slægtninge. Hans maatte blive hjemme. Pompadour s a a' bedst, naar hun var alene . . .

Og som en Dronning tronede Madam Henriksen en Timestid senere i Mosegaardens fornemste Sofa, hyldet og komplimenteret af Jægermesteren og Frue.

— —

Efter Velkomstkaffen blev hun vist rundt ude og inde. Hendes kyndige Øjne vurderede Inventar og Besætning paa en Ottendedel Øre; og hun fandt alt saare godt. Mosegaarden lagt til Ravnsholt, kalkulerede hun, vilde engang i Tiden gøre hendes ældste Søn til en af Egnens anseeligste Mænd.

Og pludselig sagde hun:

—Véd I, at Hans igaar er bleven valgt til Sogneraadsformand?

Nej, det vidste Svigerforældrene ikke.

Jo, det var han. Med fem Stemmer mod to — og de to havde endda kun stemt paa hinanden!

— Ha, ha, ha! lo Jægermesteren og slog sig paa Laarene.

Thorsen var en stor, tykblodet og larmende Bondemand, der havde annammet sin Titel, fordi hans Kone var en Halvkusine til Landbrugsministeren.

— —

Under hele Madam Henriksens Besøg havde Minka omsnoet sin Svigermoder som en Kattekilling. Men Madammen havde holdt sig stiv og stram i sin sorte Merinoskjole og vurderet hende. Begge havde de ved første Øjekast indset, at de aldrig vilde komme til at

stemme sammen. Pompadour fandt „Tøsen“ for „fin“, og „Tøsen“ fandt Pompadour for grov. Det maatte ende med Kamp. Men begge slog sig foreløbig til Taals med, at de jo havde Hans paa deres Side . . .

— —

— Ja De véd vel, Thorsen, at min Søn Jeppe er ved at købe Kragholm af Frantzes Enke? spurgte Pompadour, pludselig som man sad ved Afskedsteen og talte om Kvægpriserne.

— Ja, jeg hørte det forleden ude i Byen . . . Nu mangler De snart bare Havslunde, ha, ha!

Madam Henriksen rettede sig i Merinoen:

— Kommer Tid, kommer Lejlighed! sagde hun — Nils derovre er da godt paa Vej nedad! . . . Hans Tøser og han kan prise dem lykkelige for de Hundredeogtyvetusind, de fik efter Joachim!

— Ja og dem kan Nils vel ikke røre?

— Nej, det er der sørget for. De staar i Overformynderiet til $4^1/_2$. Han prøvede jo i sin Galskab over, at vi fik Gaarden, at forbyde Døtrene at ta' imod Arven . . . men nu maa han være glad til!

— Hvor er det dog sørgelig med saadanne Forhold . . . sukkede Fru Thorsen, en lang, mager og trist Dame, der havde været Privatlærerinde, da Thorsen i sin Manddom plukkede hende . . . en fin og sart Blomst. Nu var hun knækket; men altsaa Jægermesterinde, — Hvor er det dog sørgeligt! sagde hun — Vor Minka var jo inviteret derover i nogen Tid i Vinter, men . . . Aa, lille Minka, tag og gaa ind i Kabinettet; det er ikke a l t, hvad vi ældre siger, at en ung og uskyldig Pige har godt af at høre . . .

— Aa—rr . . . ! vrissede Minka og blev, hvor hun var.

Men da ramtes hun af et Blik fra sin Svigermoder, der uvilkaarlig fik hende til at rejse sig og liste af.

Pompadours tynde, graasprængte Haar var skilt i Midten og kæmmet glat ned bag Ørene, hvor det sam-

ledes til en lille, karakterfast Knold. Og noget mildnende Hovedsæt bar hun ikke. Kraniet saas i alle dets respektindgydende Linjer . . .

Da Minka var gaaet, begyndte Fru Thorsen paa sin triste Maade at udbrede sig om Uldahls Attentater paa hendes Datter . . .

Men Jægermesteren brast ud i en larmende Latter:

— Ha, ha, ha! lo han — Ja, hva' Fa'en . . . !

— Ja, D u ler, Thorsen . . . ! sagde Fruen og fortsatte derpaa sit Sørgekvad om Forholdene paa Havslundegaard, der var den ganske Omegn en stadig Kilde til Forargelse . . .

Men nu huggede Madam Henriksen ind:

— Hvorfor sendte De saa Deres Datter derover? spurgte hun hvast, — De vidste jo det altsammen i Forvejen!

Fru Thorsen brød hastig af, Samtalen tog en anden Vending.

— —

Lidt efter tog man Afsked, og Pompadour steg til Vogns . . .

Da Minka udenfor paa Stentrappen rakte sin Svigermoder sin lille, hvide Haand til Farvel og bad hende hilse Hans, besvarede den Gamle ikke hendes Hilsen, men stirrede et Par Sekunder tavs paa den unge Piges Haand og sagde saa:

— En Landmandskones Hænder skal være r ø d e! sagde hun og ligesom s l æ n g t e Haanden fra sig — Men det g i'r sig vel!

Og saa kørte hun.

— Uopdragne Kælling! sagde Minka og spyttede efter Vognen.

Jomfru Ingwersen havde plat ud nægtet at forlade Asylstuen. Det var hendes Astma, det i flere Maaneder havde været galt med. Nu var denne Sygdom ganske

vist i Bedring i den rare, lune Sommerluft; men saa havde hun faaet Nyregrus i Benene, sagde hun. Og naar Rottbøll og Lurvadt gik ned i Parken for at sole sig, blev Ingwersen stadig siddende paa sin Stol og gav i lange Enetaler ondt af sig.

Saa længe de to andre derimod befandt sig i Værelset hos hende, opfordrede hun dem ustandselig og irriteret til at gaa ud og nyde deres Ungdom. Hun vilde allerhelst være alene!

Men næppe var de borte, førend hun hensank i dystre Spekulationer over den menneskelige Egoisme og sin egen Forladthed . . .

— —

Frøken Sofie stak Hovedet ind ad Asylets aabentstaaende Vindue. Et Øjeblik efter saas Tyrks markerede Ansigtstræk ved Siden af hende. Han havde lagt Forpoterne op i Vindueskarmen. Frøkenen slog en Arm om hans Hals. Saaledes stod de:

— Ingwersen, sagde Frøkenen — der trakteres med Chokolade nede paa Badeplænen!

— Hvad kommer det mig ved . . . knurrede Ingwersen.

Men uden at svare, kravlede Sofie ind gennem Vinduet, og Tyrk sprang efter:

— Ih Du min Gud og Skaber! skreg Ingwersen, da hun saa' dem.

Og medens hun sad modstandsløs af Forfærdelse, gav Frøkenen hende Hat og „Mantille" paa, skiftede Pampusserne om med Lædersko, rejste hende fra Stolen, stak sin Arm ind under hendes og sagde saa:

— Nu gaar vi!

— Vi vinder aldrig frem . . . klynkede Ingwersen mellem Graad og Latter.

— Vel gør vi saa! sagde Frøkenen — Og hvis Ingwersen bliver træt, sætter vi hende op paa Tyrk. Kom saa!

Og Fod for Fod tridsede de frem over Gaardspladsen og ind i Parken . . .

„Husbond" var straks fra Morgenstunden af redet af Gaarde.

— —

Nede paa Badeplænen var Chokoladebordet anbragt foran „Fruens Stade". Kopperne og Kanderne skinnede i Sollyset — De unge Damer havde været i Bad; og deres brogede Badedragter laa til Tørring paa Grønsværet, strittende med Arme og Ben.

— Der kommer de! sagde Frederikke og pegede op mod Lindealléen, hvor Sofie og Ingwersen netop viste sig.

— Jeg v i d s t e det, nikkede Lurvardt — Ingwersen vil bare gøres a'! Hendes Ben er ikke nær saa galne som mine!

Fru Line sad tavs og saa' hen mod Jomfru Rottbøl, der puslede med sine Dukker henne omkring Badeteltet.

Jomfruen havde siden Jul endyderligere bekommet tre Børn og havde nu fire som i sin Ungdoms Vaar. Men hun holdt mest af Juledukken, Nikoline, der var den største, og som hun paastod, at hun havde faaet med Onkel Joachim fra Ravnsholt seks Dage efter hans Død. Han havde besøgt hende samme Nat, han blev begravet, fortalte hun; og Nikoline laa allerede fuldt færdig og paaklædt hos hende i Sengen næste Morgen. — Gud er stor!

Rottbøl bar Børnene ud og ind af Teltet, spadserede med dem, kørte dem rundt i Frøken Sofies gamle Dukkevogn, nynnede for dem, naar de ikke vilde sove, tog dem op og lod dem forrette smaa paatrængende Ærinder inde bag Buskene, puttede dem til Vogns igen og kørte videre, medens hun af og til, højt og skingrende satte i med et Par Linjer af sin Yndlingssang om Drømmenes Land det lyse, som intet ondt eller fælt kunde naa . . .

— Rottbøl! kaldte Fru Uldahl — nu skal vi ha' Chokoladen!

Og Jomfruen kom trillende med alle fire Unger sammenpakkede i Vognen, som hun stillede ved Siden af sig tæt ind til Bænken:

— De sover . . . hviskede hun og hævede tyssende den sortprikkede „Syfinger" — Nu sover de . . !

Men pludselig faldt hun i en ynkelig Graad!

— Hvad er der dog, lille Rottbøl . . . spurgte Fru Line.

Rottbøl pegede fortvivlet over mod Lurvadt:

— Hun har . . . peb hun — hun har . . . taget . . . den Basse . . . jeg . . . jeg helst vilde . . . ha' . . . !

— Værsgod! sagde Lurvadt og rakte hende „Bassen". som der kun var bidt én Mundfuld af — her er den. Og ti saa stille!

Og Rottbøl tav øjeblikkelig og kastede sig graadig over Chokoladen og Brødet.

— —

Da Maaltidet var nydt, gav Ane Kokkepige, Olga Stuepige og de fire Frøkener sig til at lege „To Mand frem for en Enke". Men det blev de hurtig ked af, rimeligvis fordi der ingen „Mand" var; og begyndte saa at bombardere hverandre med de halvvaade Badedragter, som de byltede sammen og kylede efter hinanden.

Og Klædningsstykkerne løste sig op paa deres Vej gennem Luften og lignede kluntede Ballonfigurer, der undertiden tørnede imod hinanden og dumpede til Jorden med et vaadt Klask, medens Pigebørnene fór til for atter at gribe dem og tumlede rundt og sloges og faldt og lo (navnlig Ane Kokkepige), saa at Ekkoet hørtes inde mellem Træerne og langt ud over Vandet . . .

— Ja, Ingwersen véd vel, at Nils har maattet overgive Gaarden til Kreditforeningen? spurgte Fru Line, der en Stund havde siddet tavs og set paa de Unges Leg.

Lurvadt gik og dækkede af Bordet og puttede Sagerne i Kurvene.

— Jo . . . nikkede Ingwersen, og hendes smaa koleriske Øjne glimtede — Og nu er hun, Karen, derovre nok ved at sælge Kragholm til en af Madam Henriksens Drenge . . . ! Uldahlsnavnet er ved at gaa i Rotterne, er det . . . ! Hvad tror Fruen, Etatsraaden vilde ha' sagt til det!

— Nils er vist ogsaa taget til Kragholm for at snakke hende fra det, Ingwersen . . .

— Hæ! Hva' kommer det ham ved! Han skulde hellere ha' fejet for sin egen Dør, mens Tid var!

Fru Line tav og vendte sig igen om efter Pigebørnene.

— Jamen vi sidder her dog, Ingwersen . . . forsøgte hun.

— Ja—e . . . saalænge det varer! nikkede den Gamle — Men jeg la'r mig ikke sætte ud herfra ligesom fra Egesborg . . . ! Ikke før de bær mig med Benene foran!

Fru Uldahl bøjede sig beroligende hen mod hende:

— Vi bliver her, Ingversen, sagde hun fortrøstningsfuldt — Naturligvis bliver vi her!

— —

Rottbøl var med sin Dukkevogn trippet tilbage til Teltet.

Hun stod og saa' ud over Bugten, der spillede grønligt i Solen. Hendes Ansigt blev gladere og gladere, som tænkte hun paa noget sært fornøjeligt:

— Rodendendron . . . ! hviskede hun saa med et lyst Smil — Roden — loden — doden — dendron . . . (Hun havde for et Par Dage siden hørt en af de unge Pige bruge Ordet) . . . Og saa gav hun sig travlt og ivrigt til at pille smaa, flade Sten op fra Strandkanten og slaa Smut.

Indtil hun pludselig standsede midt i Morskaben og gav sig bitterlig til at græde.

En Moder bør kun tænke paa sine Børn; og nu var

det med Et faldet hende ind, at hun længe, længe, i hundrede Aar vist, ganske havde glemt sine!

Og hun skyndte sig hen til Badeteltet, halede Dukkerne en efter en frem af Vognen, kyssede dem heftigt, knappede sit Kjoleliv op og lagde dem til sit Bryst:

— Sut saa . . .! sagde hun og smilede paa ny og var lykkelig . . .

— —

— Lurvadt, hjælp mig op!

Lurvadt adlød . . .

Men da de skulde til at sætte sig i Bevægelse, viste det sig, at Ingwersens Ben nægtede at gøre Tjeneste. Hun sank om paa Bænken med en Stønnen og erklærede kategorisk, at her vilde hun dø, og at det var en Skarnsstreg uden Sidestykke, at Frøken Sofie havde faaet halet hende her ned!

Pigebørnene kom stimlende til, røde og varme af Legen.

— Hvad er det, Ingwersen? spurgte Frøken Frederikke.

— Hva' det er? vrissede den Gamle og ømmede sig — Det er min Nyregrus, begribeligvis!

— Det hedder Myrekryb, Ingwersen, retledede Charlotte — Det er Myrekryb, Du hør i Benene.

— Ja, det er Stikkegigt! sagde Lurvadt — Det har jeg fortalt hende mange Gange.

— Det er ligemeget, hva' det er! erklærede Ingwersen — Men jeg flytter mig ikke. Her vil jeg sidde og dø. I maa helst allesammen gaa Jeres Vej og lade mig krepere i Fred, for det holder jeg mest af.

— Naa, naa, lille Ingwersen . . . trøstede Fru Line. — Hvis Du ikke mener, at Du kan taale at gaa op, vil Ane Kokkepige vist gerne bære Dig; hun er saa stærk.

— Jeg ta'r hende som en Svedske! sagde Ane.

Ingwersen blev sprutrød:

— Bære . . .! gentog hun — Bære mig! Ikke saa længe jeg lever! Hva' vilde ogsaa Sofie med mig hernede? Jeg sa'e det jo! Jeg gamle, værkbrudne Menneske, der aldrig skulde forlade sin Seng!

Frøken Sofie var yderst ulykkelig. Og de stod alle og saa' hjælpeløse ud . . .

Saa sagde pludselig Frøken Frederikke:

— Nu henter jeg en Vogn! og fløj af Sted op mod Gaarden.

Alle saa' langt efter hende og tænkte:

— Hvad mon det er for en Vogn . . .?

Og Frøken Sofie følte som et Stik i sit Hjerte ved Tanken om, at Nils Uldahl for rigtig at ærgre og drille sine Døtre havde ladet sin Drikkebroder Smeden faa baade „Mikkel" og det lille Køretøj, som han havde foræret Pigebørnene i Julegave. En Morgen, de var kommet ned i Stalden, var baade Hesten og Vognen borte. Og Pin'de-Jens havde fortalt, at Smeden var kørt væk med dem om Natten, da Husbond havde tabt begge Dele til ham i „Seksogtres".

Og den lille Frøken følte igen dale ned over sig hele Tyngden af den knugende Misère, hvorunder Familien levede, og som hun for et Øjeblik halvvejs havde formaaet at glemme, medens hun og Søstrene tumlede rundt derude paa Plænen . . .

Men saa brast hun pludselig sammen med Fru Line og de andre ud i en høj Latter ved at se Frederikke komme trækkende med den store, rødmalede Legevogn, som de havde brugt at køre hinanden i som Børn!

Ingwersen gjorde Vrøvl og daskede om sig med Armene. Men omsider blev hun dog anbragt i Vognen. Og Pigebørnene rullede af Sted med hende op igennem Parken.

Rottbøl havde set sit Snit til at stikke alle sine fire Tøse ned rundt om i Køretøjet:

— Saa fik de da d e n Fornøjelse med!

Saaledes gik Formiddagen hen . . .

Men om Aftenen, da det var begyndt at skumre, kom Frøken Frederikke grædende og jamrende op paa Fru Lines Værelse, hvor hun kastede sig ned paa Gulvet foran Moderen og fortalte og fortalte, afbrudt af Klagen og Hulken. Hendes Haar var i Uorden, hendes Klæder tilsmudsede og forrevne; og hele hendes Legeme skælvede af Graad og Ophidselse.

— Hvad er der dog hændet, lille Frederikke? spurgte Fru Line bestyrtet — hvad er der dog hændet? Saa, saa, saa, tal nu lidt roligere. Jeg kan ikke forstaa, hvad Du siger.

Og Frøken Frederikke gav sig lidt mere behersket til paa ny at fortælle:

— Det var Elev Jakobsen, der . . . hun havde mødt ham nede ved Frøken Sofies Hus . . . og saa havde de spadseret sammen . . . og hun havde ikke tænkt paa noget . . . og saa var de gaaet ind i Huset . . . og pludselig havde Jakobsen grebet fat i hende og villet kysse hende . . . men hun havde forsvaret sig . . . og saa havde han væltet hende om paa Gulvet paa en af Hynderne . . . og . . . og stoppet hende sit Lommetørklæde i Munden, for at hun ikke skulde skrige . . . og hun var næsten besvimet . . . og saa havde han revet Klæderne af hende . . . og voldtaget hende . . . og . . . og da hun igen var kommet til sig selv, var han borte . . . men Lommetørklædet havde han glemt, og her var det . . .

Fru Line sad bleg og tavs og hørte paa Datterens Fortælling. Hendes Haand, der til at begynde med havde strøget blidt og beroligende hen over Frederikkes Haar, standsede lidt efter lidt, som Beretningen skred frem; og nu laa den ubevægelig, gledet ned paa den

unge Piges Skulder. Og hun fandt ikke Ord at svare paa sit Barns Klage . . .

Frederikke saa' hurtig op:

— Mor tror mig ikke? spurgte hun! og hendes Øjne var flakkende og upaalidelige som Faderens undertiden var det — Mor tror mig ikke . . .? gentog hun.

Fru Uldahl tog sig sammen:

— Jo, jo! sagde hun hastig — vel tror jeg Dig, lille Frederikke, naturligvis tror jeg Dig! . . . Men kom nu med ind til Dig selv og gaa i Seng. Saa taler vi videre om Sagen i Morgen. Du er altfor nervøs nu. Du kan let blive syg.

Frederikke rejste sig lydig:

— Her er hans Lommetørklæde, sagde hun saa med en underlig tør og ivrig Stemme og rakte Tørklædet frem — det maa Mor passe godt paa, for det er da et Bevis, hvis han vil nægte . . .

Da Frøkenen var afklædt og bragt til Ro, tog Fru Line hendes Klæder og bar dem bort med sig.

De var iturevne og tilsmudsede som af grove og iltre Hænder.

Elev Jakobsen stod ret op og ned lige indenfor Dagligstuedøren og græd, som han var pisket. Taarerne strømmede det store Mandfolk ned over Kinderne, og han vred i Vaande sine arbejdsrøde Hænder . . .

Jeg h a r ikke gjort det! sagde han — Jeg har ikke saameget som r ø r t ved Frøkenen . . . jeg løb min Vej, førend det blev til noget . . . jeg blev saa forskrækket for, hvad der kunde ske, at jeg r e v Døren op og l ø b ud af Huset og lige ned paa mit Kammer . . . Fruen kan sæl spørge Forvalter Larsen, for han sa'e netop: Har Du Ild i Rumpen, Jakobsen? nede i Ladegaarden, da jeg rendte ham forbi . . . Men jeg sa'e ikke andet end: Hva' rager det D e m, Larsen! og rendte videre . . . Fruen m a a tro mig, saasandt der er

en Gud til! Jeg har altid staaet imod, naar Frøkenen skabte sig kælen og gned sig op a' mig . . . Det var hende, der i Aftes fik mig med ind i Sofies Hus, da vi mødtes . . . hun sa'e, at hun vilde vise mig noget derinde . . . og saa la'e hun sig op af mig og vilde ha', jeg skulde kysse hende . . . men saa var det, at jeg blev saa forskrækket, at jeg løb min Vej . . . Fruen kan sæl spørge Sørine og de andre Piger nede i Ladegaarden, om jeg ikke altid har holdt mig til dem, naar det skulde være . . . De vil allesammen ha' fat i mig, men det kan jeg da ikke gøre ved . . . og naar jeg saa blev arrig paa dem, saa var det, at jeg gik med Frøkenen . . . men rørt hende har jeg ikke . . . det har jeg ikke . . . Det er meget snarere noget med en af alle de Handelsrejsende, Frøkenen altid skriver til og faar Brev fra . . . hun lyver mig paa, hvis hun siger, det er mig, der har bragt hende i Ulykke . . . og jeg forstaar ikke, hvorfor hun vil gøre mig ondt . . . saadan en fin Dame . . . og saa mig, der ikke er andet end som en Tjenende . . .

Taarerne styrtede Drengen ud af Øjnene, og han snøftede og stønnede og søgte samtidig rundt paa sig for at finde sin Lommeklud; men den var der ikke.

Fru Uldahl rakte uvilkaarlig det Tørklæde frem, som Frederikke havde givet hende:

— Værsgod, sagde hun, — Er det det, De søger?

— Tak . . . sagde han; og uden i sin Tilintetgørelsestilstand at føle den mindste Forundring over, at Fruen havde hans Tørklæde, gav han sig øjeblikkelig til at snyde Næse og tørre Øjne. Hvorefter han vred Klædet rundt og rundt til en lille tør, fortvivlet Klump, som han stod og holdt foran sig i de sammenknugede Hænder:

— Tror Fruen mig ikke . . .? spurgte han saa, og hans troskyldige Øjne bønfaldt om Tiltro.

— Jo . . . nikkede Fru Line — jeg tror Dem . . .

— Kan jeg saa gaa . . .

— Ja . . .
— Ja, saa god Nat da, Frue . . . og Tak!
— Godnat . . .
— —

Fru Uldahl havde straks, da Eleven traadte ind i Dagligstuen, set, at han var uskyldig i den Forbrydelse, hendes Datter havde beskyldt ham for.

Hun anede det allerede, medens hun endnu sad og lyttede til Frederikkes Klagemaal; det var saa skurrende fuldt af falske Toner. Men da hun senere saa' hendes tilsmudsede og iturevne Linned, tvivlede hun paa ny og sendte Olga Stuepige ned i Ladegaarden for at bede Elev Jakobsen fremstille sig.

Dog næppe havde hun set ham Ansigt til Ansigt, førend Tvivlen igen forsvandt . . .

Over for Datteren havde hun været usikker, som hun altid var det baade over for Børnene og Nils, fordi hun i dybeste Forstand ikke følte sig i Slægt med dem, ikke forstod dem, syntes, at de var finere og fornemmere end hun.

Men her, stillet lige over for en af sine egne, et Menneske, der var rundet af samme Rod som hun selv, en ærlig, usammensat, „ukultiveret" Sjæl, hvis Veje var retlinede, og hvis Væsen ikke kendte til Forstillelse . . . tog hun øjeblikkelig og instinktmæssig hans Parti.

Og hensynsfuldt og afdæmpet havde hun sagt ham, hvad han var beskyldt for, men at hun ikke troede det.

Og nu var Eleven altsaa gaaet, og Fru Line sad ene med sine vildsomme Tanker . . .

Saa rejste hun sig besluttet, ryddede en Plads paa Bordtæppet under Hængelampen, tog sine Kort frem og lagde en „Stjerne" . . .

Nils Uldahl var denne Gang borte fra Havslunde i fem Døgn, uden at nogen vidste, hvor han opholdt sig . . . eller for den Sags Skyld brød sig om at vide det.

Man følte bare som altid hans Fravær som en Lettelse . . .

Saa endelig den sjette Dags Morgen kom der Telefonmeddelelse om, at han sent den foregaaende Nat var ankommen til Hvidgaard og agtede at blive der et Par Dage:

— Men, sagde Hofjægermesteren, der selv var i Telefonen (og Fru Line, som talte med ham, hørte hans dybe Latterkluk) — men, kære Frue, De kommer saagu hurtigst mulig til at skikke et Par Sæt Klæder og noget Linned herover, da Lovgiveren oprigtig talt er i en miserabel Forfatning! Kan De ikke sende Pigebørnene af Sted med det? Det er saa længe siden, vi har set dem . . .

Men Pigebørnene sagde afgjort Nej.

Fru Uldahl maatte da, saa nødig hun end vilde, anmode Forvalter Larsen om at lade Lars Kusk tage derover.

Lars Kusk var optaget, sagde Forvalteren studs.

Siden Kreditforeningen havde indsat Larsen som Bestyrer af Gaarden, følte han sig nemlig som Enehersker. Og desuden var han ladet med Hævntørst og Galde, fordi han trods sin sleske Lumsken omkring Frøkenerne ikke havde kunnet faa Indpas i Hovedfløjen — Men han skulde Satanvælteham nok faa Ram paa en af de Mæfikker engang! svor han.

— Lars Kusk var optaget, svarede han altsaa Fruen — og havde andet at gøre end at ride Lystture!

Saa henvendte Fru Line sig til Fodermester Voldby, der øjeblikkelig, fornemmeligst for at „krepere" Larsen, sendte Elev Jakobsen af Sted paa den ene af Kørehestene. Den anden benyttede Nils selv . . .

Angaaende Affæren i Frøken Sofies Hus blev der ikke oftere nævnt et Ord mellem Fruen og Eleven.

Og Frederikke havde paa sin Moders indtrængende Forestillinger taget sin Anklage imod ham tilbage. Men Sandheden vilde hun ikke frem med. Hun paastod, at

hun havde været syg, og derfor hverken havde vidst, hvad hun gjorde eller sagde.

— —

En noget lignende Forklaring paa s i t Tilfælde afgav ogsaa Nils Uldahl, da han i den omtalte sene Nattetime pludselig vækkede Hr. Palle og Fru Mona af deres sødeste Søvn ved med Snærten af sin Ridepisk at kviste løs paa deres Sovekammervindue.

Hofjægermesteren tumlede halvvaagen ud af Sengen og løftede Rullegardinet til Side:

— Hva' Satan . . . ! sagde han, og al Søvn forlod ham — Hvad i Helvede er dette her! . . . Mona, kom skal Du se!

Fru Mona kom til:

— Det er Kommandantens Statue fra Don Juan! sagde hun og brast i Latter.

Vinduet, de stod ved, vendte mod Haven. Og udenfor paa den hvide Grusgang holdt midt i Maanelyset en Hest med sin Rytter. Rytteren sad stiv og strunk i Sadelen, og Ridepisken holdt han foran sig som en Kommandostav.

— Du Mona . . . sagde Hofjægermesteren saa, og Latteren tog ogsaa ham — Det er Minsalighed Folketinget fra Havslunde! Og han er stivdrukken! . . . Hvor er dit Fotografiapparat?

Han rev Vinduet op:

— Er det D i g, Onkel Nils?

— Ja . . . sagde Statuen hæst og rusten — Hvad er Klokken, Børn, i denne forbandede Nat?

Mona fik et nyt Latteranfald:

— Du maa gaa ud og faa ham ind, Palle!

— Ja . . . ja . . . !

Hofjægermesteren skyndte sig i Klæderne. Men han maatte gennem Gaarden for at komme om i Haven; saa det tog Tid.

— Nu kommer Palle straks, Onkel Nils . . . sagde

Fru Mona, medens hun ilfærdig iførte sig de nødvendigste Klædningsstykker.

Men Onkel Nils gav intet Svar . . .

Lidt efter steg Palles Hoved op over Vindueskarmen:

— Mona . . .? hviskede han — Mona . . .?

— Ja . . .

— Nu s o v e r de, den Undegaleme!

— Hvem?

— Nils og Hesten!

— N e j da!

— Jo, se . . .

Og han pegede paa Statuen, der træt og udaset var sunken sammen. Hestens Hoved var dalet ned mod dens Forben, og Tømmen hængte den løst om Halsen. Ogsaa Kommandanten havde bøjet Hovedet; hans Arme hang slappe, og Staven var gledet ham ud af Haanden . . .

— Aa Herregud, den gamle Don Quixote! sagde Fru Mona medfølende — T a g ham dog, Palle, inden han dumper ned!

Og Palle løftede leende Onkelen af Sadelen og bar ham ind.

Nils mumlede en hel Mængde om Vorherre og Egesborg, medens Hofjægermesteren slæbte af med ham — om Vorherre og Egesborg og Onkel Joachims Elfenbensstav . . .

Det, der mest pinte Fru Mona i hendes „Trældomsstand", som hun i bitre Stunder kaldte sit Ægteskab, var, at der intet „skete". Hun begærede Begivenheder, og her randt Dagene den ene til Ende som den anden.

Og for hver Dag følte hun sig et Aar ældre, paastod hun . . .

Hun fandt derfor paa de særeste og urimeligste Ting for at tilfredsstille sin Trang til Oplevelser. Men det

var dog fornemmeligst, naar Palle var borte fra Gaarden, at hun slog sig løs; thi hun nærede en stille Respekt for hans Kræfter. Et Par Gange var hun i sin Ubændighed faret løs paa ham med Knive og andre Mordinstrumenter. Men Hofjægermesteren havde grebet hende med sine Jærnhænder om Haandledene og sat hende i Knæ, saa at hun maatte gaa til Sengs med kolde Omslag om Armene.

Og der laa hun saa og angrede og bad om Tilgivelse, indtil han rørt og god satte sig paa Sengekanten og trøstede hende og spøgte og lo. Hvorpaa de igen en Tid glemte al Strid og Uoverensstemmelse, og om Nætterne suste bort med hinanden i Taifuner af Elskov, der derpaa fik dem til at ligge som livløse ved hinandens Side . . .

— Palledreng . . . kunde Mona saa klynke, idet hun mat lod sine Fingre glide gennem hans Vildmandsskæg — Palledreng . . . Du er stor i din Kærlighed, mægtig, overvældende . . . men det er kun mit Legeme, Du elsker!

— Ja . . . og Du mit . . . mumlede Palle skakmat og sov ind . . .

Men medens disse tropiske Nætter var al det Livskryderi, Palle forlangte — og han havde jo desuden i Mellemakterne sin Gaard og sit Landvæsen, der interesserede ham! — saa krævede Mona sine Dage fulde af „Optrin" og „Hændelser". Og naar der intet „skete", søgte hun selv at fremkalde Sensation og Spænding ved sine Ord og Handlinger:

— Palle, spurgte hun for Eksempel pludselig en Gang — véd Du, at jeg stjæler fra Dig?

— Ja, min Marv! lo Palle og kneb hende skælmsk i Øret.

— Nej, dine Penge! nikkede hun alvorlig.

— Saa—aa? Værsgod, stjæl væk! Det bliver jo i Familien.

— Ja, nu husker Du altsaa, at Du har givet mig Lov?

— Det skal jeg! . . . Og hvad vil Du saa bruge de Penge til?

— Til at løbe bort for . . . alene, da Du jo ikke vil med.

— Du kommer nok tilbage igen, lille Mona . . . Du kan ikke undvære mig! . . . Men jeg havde for Resten netop tænkt paa, vedblev han — at vi snart skulde gøre en lille Rejse sammen.

Hun fór ham om Halsen:

— Palle! Jeg elsker Dig! Du er det bedste af alle Mennesker: Hvor skal vi hen?

— Til Berlin.

— Palle . . .! raabte hun henrykt — Og til Paris?

— Lad gaa, ja!

Nu brast hun i Graad af Glæde:

— Aa Palle, Palle, at jeg nogen Sinde kan være ond imod Dig!

Og de rejste bort paa en Maanedstid. Boede paa Hoteller, spiste ved table d'hôte, gik i Butikker, Teatre Varietéer. Og ingen Sky formørkede i disse frydefulde Uger Fru Monas „skæbnesvangre" Øjne. Hun lo overmodigt og lykkelig og paastod, at nu kunde hun godt være et helt Aar paa Hvidgaard uden at blive „ond" . . .

Men næppe nærmede Toget sig igen den hjemlige Jærnbanestation, før hun blev bleg og tavs.

Og da Landaueren med hende og Palle holdt foran Gaardens Trappe, knyttede hun sine Hænder og hviskede hen for sig:

— Hvor jeg hader denne Gaard . . .!

Og snart begyndte paa ny den gamle Krigstilstand. Det var Mona umuligt ret længe ad Gangen at styre sit Sind . . .

. . . En Dag, Palle som sædvanlig var flygtet ud i

Mark og Skov for at faa Ro, slap hun i sit Raseri fire af Hundene løs paa Svanerne i Voldgraven. Det blev et Naumachia uden Lige! Hundene halsede, Svanerne hvæsede, Bølgerne slog i Sprøjt op mod Bredden, og Vandet flød af Haar og Dun.

Fru Mona stod paa Broen og ledede Slaget:

— P a a dem! P a a dem! skreg hun. — Hektor, Herkules! Sonja! Chasseur! Hæi, hopla, løs paa Uldahlerne, mine Dyr! (Hun faldt pludselig paa at kalde Svanerne ved dette Fællesnavn) . . . Løs paa Uldahlerne! Kan I se den store, fede derhenne! Det er P a l l e! Løs paa ham! Riv ham, flaa ham, bid ham! Det er ham, der holder os allesammen indespærrede! . . . Det var Ret, Hektor! Det var Ret! Ha—a, ha, ha! (Hun klappede i Hænderne og kastede sig i Ekstase imod Broens Rækværk) . . . Ha—a, ha, ha! skreg hun — Det var godt! Det var godt!

Hektor havde hugget sine Kæber om Svanens Hals. Og nu kastede alle fire Hunde sig som rasende over Fuglen, rev og sled i den, og bed den til Døde; medens den øvrige Svaneflok skrigende flygtede og baskede Vandet til Skum med deres stækkede Vinger . . .

Da Hofjægermesteren kom hjem, laa Mona angergiven i sin Seng. Og han tilgav hende som sædvanlig under en stor Forsoningsfest.

Og næste Dag spiste de i Samdrægtighed Svanesteg til Middag.

— —

Saa lod hun Hundene skyde.

En Dag, kort Tid efter, da Palle var rejst bort for en Ugestid, lod hun i sin Ensomhed alle Hundene skyde. Hun sagde, at det skulde være som en Art Pønitense. Naar man havde syndet, sagde hun, skulde man ofre det kæreste, man ejede.

Og hun lod Gartneren anlægge en „Bods-Allé" langs Vejen, der førte fra Haven til Skoven. Vejen var beplantet med Rønnebærtræer. Og imellem disse maatte

han opkaste Gravhøje over de døde Dyr, syv Høje paa hver Side. Paa Højene blev anbragt Mindestene med Hundenes Navne. Og i samfulde fjorten Dage gik hun hver Morgen sørgeklædt og under Taarer og smykkede Gravene med Grønt og Blomster . . .

Sidenhen fik Græs og Ukrudt Lov til at gro der, som det vilde.

— —

Palle Uldahl havde den Uskik at gaa rundt med sine Penge, Sølv som Guld og Sedler, løse i sine Lommer. Og han havde aldrig, thi det vilde ikke anstaa sig for en Mand i hans Stilling, Tal paa det Beløb, han i Øjeblikket bar hos sig. Det kunde undertiden udgøre Hundreder af Kroner. Blev der ham for mange, saa at de fyldte ham for meget, tømte han Lommerne ud i sin Skrivebordsskuffe, som han undertiden laasede, undertiden ikke.

Straks i deres Ægteskabs Begyndelse havde Fru Mona foreholdt ham det utilbørlige i dette Sløseri. Men han havde ikke villet lade sig sige. Han fandt nemlig Façonen særdeles grand-seigneur-agtig.

— Du gør dine Omgivelser til Forbrydere! sagde hun.

Men han lo hende ud.

Og som for at drille hende tømte han nu ogsaa stadig sine Lommer og anbragte Pengene paa Bordet ved Siden af sig, naar han satte sig til at læse eller skrive eller lagde sig til at sove til Middag . . . og glemte dem saa efter sig, naar han forlod Værelset . . .

Da var det, at den Tanke en Dag opstod i hende at forsøge paa, om han virkelig ikke skulde kunne mærke, hvis nogle af Pengene forsvandt. Og hun gav sig til, saa ofte Lejlighed fandtes, at nappe en Krone hist og en Tokrone her. Til at begynde med var det hendes Agt at tilbagelevere ham det altsammen, naar hun havde faaet samlet en større Sum, bare for at vise

ham hvilken Fristelse han udsatte Folkene i Huset for ved sin Galskab.

Men efterhaanden som Beløbet, hun tilvendte sig, øgedes, medens samtidig hendes Længsel efter det tidligere frie og ubundne Liv voksede sig større og større i hende, besluttede hun at gemme disse Penge hen til eget Brug . . . til at „frigøre“ sig for, kaldte hun det. Hun tog ingen Bestemmelse om, hvornaar denne Frigørelse skulde finde Sted, ejheller om, hvor stor Summen skulde være, forinden den iværksattes; hun bare stjal og stjal og samlede og samlede. Det blev som en Sport for hende. Og hun nøjedes ikke længere med de tilfældige Smaasummer, hun i Dagens Løb kunde komme over. Hun listede sig til om Natten at rane af sin Mands Lommer. Og da han engang imod Sædvane havde aflaaset sin Skrivebordsskuffe, prøvede hun, medens han var i Marken, alle sine Nøgler i Laasen, indtil hun fandt en, der passede.

Og hun blev ivrigere og ivrigere i sin Samlermani, saa at til sidst Spændingen ved disse Tyverier næsten blev hende „Sensation“ nok. Kun i enkelte ubeskæftigede Øjeblikke kunde hun endnu hensynke i vage Drømmerier om den „Frihed“, hun engang skulde nyde ved Hjælp af disse — Sparepenge.

Sin Samvittighed stillede hun hurtig til Ro. Hun havde advaret ham. Og da han ikke vilde lytte til hendes Advarsel, var h u n dog i det mindste den nærmeste til at profitere deraf . . .

Elev Jakobsen naaede ikke til Hvidgaard med Godsejerens Klæder før henad Klokken elleve, saa at Nils Uldahl først viste sig, da Frokostgongongen lød.

Fru Mona gik ham smilende i Møde og bød ham Velkommen; og han bøjede sig kavalermæssig og kyssede hendes Haand.

Men Hofjægermesteren klukkede:

— Hvordan har Onkel sovet?

Nilses flakkende Pupiller trak sig vredt sammen. Men i næste Sekund tog han sit Parti og svarede leende:

— Som en Sten, min Dreng!

Og idet han atter vendte sig til Mona, sagde han:

— Ja, undskyld, Frue, min lidt ureglementerede Tilsynekomst i Nat.

Hofjægermesteren klukkede højere:

— Hvor k o m Onkel egentlig fra?

— Ja, det véd jeg oprigtig talt ikke, kære Palle! . . . Jeg begyndte i Torsdags Aftes ovre hos Heine paa Mattrup. Og saa om Fredagen red han og jeg til Sølund til Mackeprang . . . Og om Lørdagen tog vi alle tre til Hareskov til Frølich . . . og . . . ja saa véd jeg Pinedød ikke mere!

— I er Minsalighed nogle Kraftka'le, lo Palle — Men hvorfor Fanden kom I ikke ogsaa til Hvidgaard efter m i g?

Nils Uldahl stirrede hypnotisk frem for sig:

— Jeg tror ogsaa nok, vi var paa Vej . . . sagde han — men saa tabte jeg de andre . . .

— Ja, I Mandfolk l e v e r da! lød det med et Suk fra Fru Mona.

— Tante Line mente i Telefonen, at Du var redet til Kragholm? spurgte Hofjægermesteren.

Nilses Øjne fyldtes paa ny af Vrede:

— Det var jeg ogsaa . . . Jeg vilde over og forbyde Karen at sælge Gaarden til den Bondetamp, Jeppe Henriksen.

— Jamen den Handel e r jo gaaet i Orden, Onkel!

— Det véd jeg nok! Men jeg sagde til hende, at hun maatte lade Købet gaa om igen . . . jeg er vel Slægtens Overhoved og skal værne om Navnet!

Hofjægermesteren brast i Latter:

— Og Karen lystrede vel?

— Næ, Gu' gjorde hun ej! Hun bad mig passe mig

selv . . . Og saa skældte jeg hende Huden fuld og red til Mattrup.

— Hvad vil Onkel ogsaa blande sig i de Sager for? spurgte Mona.

Nils slog en Haand i Bordet:

— Fordi jeg ikke vil ha' det Bonderak til at rende her og spille Herrer paa vore Ejendomme!

— Ak, ak, lille Onkel, lo Palle — den Vej skal dog alle vore Gaarde engang! . . . Og det burde Du jo for Resten være stolt af, tilføjede han drillende — Du som er Bondeven!

— Gud Fanden om jeg er!

— Ja, da er det da dem, der har valgt Dig ind i Tinget! . . . Og Du smigrede da ogsaa tykt for dem i sin Tid.

— . . . Da jeg havde Brug for dem som Stemmekvæg, ja! Men nu er de blevet mig for storsnudede . . . Jeg har ogsaa nedlagt mit Mandat, Fanden skulde længere gaa de Bæsters Ærinder!

— De kan ogsaa nok klare sig selv . . . desværre! sagde Palle og sukkede dertil — Saa Onkel har nedlagt sit Mandat? Men hvad bliver det saa til Ministerværdigheden?

— Avissludder! vrissede Nils. — Og tror Du, at jeg gad vise mig derinde i København nu, man har sat mig under Formynderskab!

Hofjægermesteren var paa Nippet til at spørge om, hvor Onkelens Formue i Grunden var blevet af, og om Historien om den kongelige Højhed var sand . . . Men han greb sig i det og tav.

Der blev nu en lidt pinlig Pause; indtil Fru Mona spurgte:

— Har Onkel ikke Lyst til at se Palle og mig øve os nede i Ridehuset efter Frokost? De kan tro, at vi er bleven dygtige!

— Jo! sagde Nils; og hans Øjne spillede ved Tanken.

Hvorefter man talte videre om Heste og Hestedressur . . .

—Vil Onkel ikke selv ride en lille Omgang? spurgte Fru Mona, da de stod ovre i Ridehuset.

— Nej, Tak, min Pige, jeg har redet tilstrækkelig foreløbig!

— Ja, kom saa, Palledreng, og lad os faa klædt os om!

Og hun stak sin Arm ind under Hofjægermesterens og trak af med ham . . .

Nils Uldahl var nu ladt ene tilbage i det store, hvidmalede Rum. Dagskæret faldt grønlig-dæmpet af Trækronerne udenfor ned gennem Tagets Glasruder. Fra den aabentstaaende Port ind til Stalden hørtes Hestenes Stampen og Prusten; og fra Paaklædningsværelserne i Gavlen lød Hofjægermesterens og Monas muntre Latter.

Men Nils opfattede intet af dette. Nu han var uden Publikum, faldt Trætheden efter de mange Dages og Nætters anstrengende Strabadser pludselig over ham. Han vaklede hen til en Stol, der stod borte i et Hjørne, sank ned paa den, pustede tungt et Par Gange og sov ind under en højttonende Snorken . . . og drømte en af sine sædvanlige Drømme:

. . . Det myldrede med Kvinder paa Gulvet foran hans Seng. De dansede og snoede sig omkring ham, og deres hvide Lemmer lyste som i Skæret af en usynlig Ild . . .

— Tag os ind til Dig, Nils Uldahl? bad de.

— Nej, sagde han — jeg er træt og gammel! Jeg skal sove!

— Og de lo haanligt op og forsvandt . . .

Men lidt efter saa' han dem igen vrimle frem fra alle Rummets halvmørke Kroge. Og de kom denne Gang slæbende med store, tunge Bjælker, som de un-

der Latter og Pludren lagde krydsvis hen over hans Seng. De arbejdede og slæbte, og deres Legemer krummede sig i ond Iver, medens de stablede en svinglende og vaklende Pyramide af Bjælker op over ham, højere og højere, helt op under Taarnstuens hvælvede Loft . . .

— Tag os ind til Dig, Nils Uldahl!

— Nej! sagde han.

Saa lo de paa ny vildt og truende:

— Han duer ikke mere! sagde de. — Lad ham dø!

Og pludselig saa' han Minka fra Mosen løse sig ud fra de andre og løbe frem over Gulvet. Og med begge sine smaa hvide Hænder stødte hun til den underste Bjælke, den, der bar den hele Bygning . . . og i samme Øjeblik ramlede Pyramiden i et bragende og buldrende Kaos ned over ham . . .

Og da vaagnede han, vækket ved Lyden af sin egen Snorken.

— —

— Onkel har nok faaet sig en lille Lur?

Nils Uldahl rejste sig forvirret:

— Ja . . . Men nu er jeg igen lysvaagen! smilede han galant og bukkede for Fru Mona, der stod foran ham med Ridekjolens Slæb kastet over Armen og i Færd med at knappe sine Handsker.

— Nu skal j e g . . .! vedblev han og greb ivrig hendes Haand for at hjælpe — Hvor ser De dog pragtfuld ud! sagde han, og hans Øjne skinnede — Palle kan sagtens være glad!

— Det er jeg ogsaa! nikkede Hofjægermesteren. Han stod og skrævede midt paa Manegen i sine høje Lakstøvler og med Ridepisken stukket under Armen. De stramtsluttende Skindbenklæder fremviste ublufærdigt hans kraftige Ben med mere.

— Gu' er jeg glad for Damen! sagde han.

— Uff, I M a n d f o l k . . .! lo Fru Mona og daskede Nils koket paa den ene Kind.

Tøsen i hende begyndte at vaagne, nu hun skulde til at „optræde".

— Kan Onkel huske den første Aften, De saa' mig? spurgte hun. — Den Aften, da alle Uldahlerne sad rundt paa Bænkene i Circus og skar Tænder af hinanden?

— Om jeg kan! lo han tilbage — Storartet! Storartet saa' De ud! Mona Lisa . . .! sagde han saa, og hans Øjne aad hende — Og da De kastede Dem bag over paa Hesten og skreg og forsvandt ind over Barrièren . . .! Pragtfuldt! . . . Vi var som gale allesammen bag efter! Jeg havde gerne givet ti Tusinde Kroner for Dem samme Nat!

Hun slog ham atter paa Kinden:

— Men nu er jeg vel faldet i Pris?

— Nej, steget! steget! er De; ligesom den ædle Drue!

— Der er Hestene! meldte Hofjægermesteren tørt. Han havde i Bevidstheden om sin Sultansret smilende staaet og betragtet Nils, hvis Alder og Træthed ganske syntes forsvundet, og som trippende paa sine stive Ben havde voltigeret omkring Fru Mona, en brunstig Hane lig, latterlig indtil Marven . . .

Mona slap Slæbet ned fra Armen:

— Nu gælder det! sagde hun og blev paa én Gang alvorlig — Henrik, hjælp mig!

Rideknægten bøjede sig og strakte en Haand frem. Og hun anbragte sin Fod i den og svang sig i Sadelen.

— Skoleridt! sagde hun og lod Ridepisken kærtegnende glide ned langs Castors Hals.

— Well, Mylady! bukkede Palle, der nylig for fjerde Gang havde læst „De tre Musketterer".

Og Opvisningen begyndte . . .

Hestene dansede og veg uden om hinanden en til højre og en til venstre, rundt og rundt i de sirligste Valsetrin. Mona nynnede Takten dertil i Mangel af Mu-

sik. Hun haandterede Tømmerne som en Mandolinens Mester sine Strenge. Det mindste Tryk af hendes Fingre „gav Tone" i Dyret under hende. Og saa fintmærkende var Castor blevet gennem hendes Dressur, at det saa' ud, som lød den kun sit eget gratiøse Lune, naar den rytmisk vuggende sin tunge Krop ligesom legende gled hen over Manegens Bark.

Hofjægermesteren og hans Pollux fulgte kluntet efter. Til sidst trak de sig ganske ud af Spillet, og Palle red hen ved Siden af Nils Uldahl:

— Se, se! hviskede han betaget. — Er hun ikke pompøs!

Mona havde lukket Øjnene, og der laa et vellystigt Smil om hendes Mund, medens hun langsomt og som i Drømme lod sit Legeme vugges frem og tilbage i Takt med Hestens Bevægelser.

Men pludselig udstødte hun sit Kampskrig fra Circus, sit skingrende Hæi, hopla! óg i det samme suste Pisken ned og op igen, ned og op igen tværs over Dyrets Bringe.

Castor syntes først ligesom at studse; saa virrede den protesterende med Hovedet, stejlede, prustede, bed i Bidslet, satte derpaa frem i et Spring og fór i vild og vanvittig Karriére Manegen rundt. Det saa' ud, som havde Ryttersken mistet Herredømmet over sin Hest.

— Mona! Mona! skreg Hofjægermesteren i Angest.

Ogsaa Nils Uldahl skreg, men uartikuleret og uden selv at vide af det.

Og Rideknægten sprang til som for at gribe det rasende Dyr . . .

Men Fru Mona slog afværgende ud med Haanden og lod atter Piskeslagene suse ned over Castors Hals:

— Hæ—i, hopla! Hæ—i hopla! Hæ—i hopla! Hæ-i-i-i! . . . raabte hun og kastede sig i Ekstase bag over mod Hestens Kryds . . . Hatten faldt af hende, hendes Haar løstes op, Pisken smed hun fra sig:

— Hæ—i, hopla, Castor! Hæ—i! Hæ—i! Hæ—i! . . . Hun troede sig i et menneskefyldt Circus . . . Orkestret tav, og hun hørte Publikums forventningsfulde Stønnen, nu hun skulde udføre sit berømte Trick, det, der havde faaet Mona Lisas Navn til at lyse med tommehøje Bogstaver paa alle Plakatsøjler Europa over:

— Hæ—i, hopla! jublede hun og greb fastere i Tømmerne for at lette Hesten det sidste, stolte Spring over Barriéren, ud gennem Porten og bort i Stalden . . . medens Bifaldet vilde knitre efter hende som et Hagelvejrs Rasen mod et Glastags Ruder . . .

Men i næste Nu laa hun paa Manegens Bark med Hjernen knust mod en af Portens Stolper.

— —

Blind og sanseløs af det vilde Løb, af Slagene og Skrigene var Castor snublet over Fru Monas Hat og havde slynget hende af Sadelen og ind mod Stolpens Kant.

— —

Saaledes befriede Døden Mona Lisa, Kvinden med de stærke Sanser og det fredløse Hjerte . . .

Solen skinnede, Fuglene sang, og Blomsterne duftede . . .

Bedstefader Seemann og hans Hustru Thora var paa Besøg hos Isidors og sad glade og veltilpas nede paa den hvide Bænk ved Karussedammen. Rositta og Drengene laa i en Høstak ved Siden af; og Herredsfuldmægtigen stod og smuldrede Franskbrød ud til Karusserne . . .

— Nej s e dog, Far, F i s k e n e, s e! raabte den gamle Frue ivrig som et Barn.

— Ja, jeg ser dem nok, Mor . . .

— Hvor e r her dog dejligt her i Haven, lille Rositta!

— Ja, ikkesandt Bedstemor!

— Jo, jo, hvor e r her dog dejligt!

Gamle Fru Seemann vidste intet frydefuldere end at „komme paa Visit" hos sin elskede Søn.

— Næ, se dog den s t o r e der! vedblev hun og pegede ned mod Vandet.

— Det er Gorm den Gamle, forklarede Herredsfuldmægtigen — Og den anden dér kommer er hans Kone, Thyra Dannebod.

— Ha, ha! . . . Har alle Fiskene Navn?

— Nej, kun de største.

Jørgen havde stille rejst sig fra Høstakken og var listet hen ved Siden af Faderen:

— Maa j e g nu lidt . . .? bad han.

Isidor overlod ham Brødskiven.

Tak! sagde Drengen og smilede lyksalig.

Der var myldrende fuldt af store og smaa Karusser lige under Vandskorpen. De trængtes mellem hverandre og masede paa, snappede Brødsmulerne af hinandens Mund og stak til Bunds med Rovet.

Ogsaa Povl havde rejst sig og stod nu ved Siden af Broderen.

— Se, Bedstemor, sagde han og greb hendes Haand — der er „det blege Ansigt" . . . og der er „Undervandsbaaden" . . . og der er „Maria Magdalena", kan Du se hvor from hun ser ud?

— Sikke dog Navne paa K a r u s s e r, lille Povl! sagde den gamle Dame uvillig.

— Det er ikke Karusser, det er D e l f i n e r, sagde Drengen — Det si'er Far sæl; og det er ham, der har givet dem Navne . . . Og den dér rene, pæne dér hedder „den ubesmittede Undfangelse".

— Hva' g ø r 'en . . .!

— Hvornaar skal hun, Mona, begraves? spurgte pludselig gamle Seemann, der var faldet i Tanker.

Øjeblikkelig begyndte Fru Thoras Tommelfingre at snurre:

— Ak ja . . . ! sukkede hun — Døden . . . Døden . . . !

— Paa Torsdag, sagde Isidor.

— Du skal vel følge? spurgte den gamle Herre.

— Ja.

— Ja, jeg duer ikke mere til at være med til den Slags Narrestreger! brummede den gamre vredt ved Tanken om, at nogen muligvis kunde falde paa at opfordre ham dertil — Man staar der og samler Gigt!

— Nej, naturligvis skal Du blive hjemme, nikkede Herredsfuldmægtigen — Jeg skal nok bringe en Hilsen fra Dig.

— Men en Krans maa vi da sende, Far! mente Fru Thora.

— Ja, det maa vi vel . . .

— Ja, det maa vi!

— Aa nej, Mor, se dog de to der, hvor er de søde!

Jørgen smed Resten af Brødet ud i Dammen og gav sig til at løbe efter et Par brogede Sommerfugle, der boltrende sig om hinanden fløj hen over Grønsværet. Men inden han naaede dem, stak de til Vejrs og forsvandt.

— Han fik dem ikke! noterede Povl med Tilfredshed.

Fru Thoras Tommelfingre var endnu i Bevægelse:

— Det var en forfærdelig Død, hun fik . . . Mona! sagde hun — Jeg kan ikke falde i Søvn om Natten ved at tænke paa det.

— Hva' si'er Du, Mor?

— Jeg siger, at jeg kan ikke falde i Søvn for at tænke paa Monas Død!

Gamle Seemann skulede arrigt:

— Mor skal altid tænke!

— Ja, tænk, Rositta og Isidor, Far tænker aldrig!

— Næ, hva' skal de Narrestreger til!

— Jamen, naar man nu ikke kan lade være!

— Visvas, vel kan man saa! . . . Hvem køber dit Hø, Isidor?

Herredsfuldmægtigen smilede:

— Havemanden faar det for at slaa det.

— Du er flot, maa jeg sige! Den Stak der er da nok sine fem Kroner værd.

— Og Børn er der ingen af . . . vedblev Fru Thora, hun slap nødig et sørgeligt Emne. — Er Du ikke ked, lille Rositta, over at Du ikke fik Lov til at beholde den sidste?

Rositta lagde sin Haand oven paa Svigermoderens . . . til Dels for at faa Tommelfingrene standsede:

— Aa, nej, Bedstemor, jeg har jo de andre . . .

— Ja . . . . nikkede den gamle Frue — og man maa jo bøje sig for Guds Vilje . . .

— Vil Far ikke ryge? spurgte Herredsfuldmægtigen.

— Jo Tak, min Dreng . . . men Pibe!

— Ja, nu skal jeg hente en . . .

Og Isidor gik op mod Huset . . .

Povl og Jørgen var begyndt at lege Hest. Jørgen havde faaet et Tøjr om den ene Arm og vrinskede og stampede utaalmodigt, medens Povl dybt alvorlig trak af med ham for at sætte ham paa Græs.

Lidt efter dukkede ogsaa Vaabendrager Petersen frem som skudt op af Jorden. Og de tre Drenge gav sig til at lege Dyrskue . . .

Fru Rositta tog Plads paa Bænken imellem Svigerforældrene. Hun stak sin Arm ind under deres og skudrede sig hyggelig til Rette:

— Det er dejligt med den Sol, vi har i Sommer, sagde hun — Ikkesandt, Bedstefar? Det er noget for os to Gamle?

— Ja, min Pi'e! . . . Kan Du ikke ogsaa se, hvor Mor er kommet sig? Hun ligner snart en ung Pi'e igen!

— D e t gør hun! nikkede Rositta — Hun ser meget yngre ud end jeg.

Fru Thora daskede hende fornøjet over Haanden:

— Hvor kan Du sige saadan noget, Rositta! Du mener det jo slet ikke!

— Jo, d e t gør jeg!

— Ja, d e t gør hun sgu! bedyrede den Gamle.

— Aa—r, I Sludrebøtter . . .! lo Fru Thora smigret.

Ogsaa gamle Seemann lo. Han vidste nok, hvordan en Madpose skulde skæres, han, trods sine halvfjerdsindstyve Aar.

— Er det Købmand Bruns nye Villa, det Hus derovre? spurgte han saa.

— Ja.

— Det er meget pænt; men jeg kan ikke lide sorte Tage; de skal være røde.

— Ja, D u skal nu ha' alting r ø d t, Far!

Den gamle Herres Sypose-Øjne trak sig polisk sammen. Det var akkurat den Replik, han havde ventet paa:

— Det er, fordi det minder mig om dine Kinder, Mor!

— Næ, nu bli'r Du mindsandten for slem med dine Komplimenter! sagde Fru Thora — Flyt Dig lidt, Rositta, at jeg kan komme til at knibe ham, det gamle Utyske, som sidder der og har mig til Bedste midt i mine aabne Øjne!

Og hun bøjede sig frem over Svigerdatteren og kneb sin Mand i det ene Ben.

— Au, au! skreg han — Nej, la' vær', la' vær', Mor! Det kildne er ikke gaaet af mig endnu!

— Ja, vil Du saa dy Dig, dit gamle Spøgelse?

— Ja, ja! Jeg skal aldrig gøre det mere!

— Se, hvor han er køn, naar han ler! hviskede Fru Thora i Øret paa Rositta — Maa jeg sige, at det er D i g, der har sagt det, ellers tror han bare, at jeg siger det for at smigre ham?

Og uden at afvente Svigerdatterens Svar sagde hun højt:

— Rositta siger, at Du er saa køn, naar Du ler, Far!

— Ja, Rositta har altid haft en god Smag! nikkede den Gamle.

— Det har jeg da ogsaa!

— Ja, derfor tog Du mig vel?

— Næ, hvor han er indbildsk, det gamle Uhyre! Jeg maa paa ham igen!

Og hun gav sig atter til at knibe løs.

— Naa, her gaar det nok lystigt til? smilede Herredsfuldmægtigen, som i det samme kom oppe fra Huset med Piben.

— Ja, det er Far, der er saa vittig!

— Ja, utrolig, lagde Rositta til.

— Sludder Tøse! lo den Gamle — Lad mig faa Ild paa Skorstenen, Isidor, at jeg kan ryge dem ud!

Og da Piben var tændt, sendte han en mægtig Røgsky ind imellem Damerne; men de lo bare af ham og erklærede, at de var tilrøgede.

Saa klemte ogsaa Isidor sig ned paa Bænken. og man pludrede videre.

Og Solen skinnede, Fuglene sang, og Blomsterne duftede.

Og henne paa Plænen legede de andre Børn . . .

Anna Stuepige kom og meldte:

— Der er en Kone oppe, som absolut vil tale med Herredsfuldmægtigen.

— Kender De hende?

— Ja; det er Johanne ude fra Havslundegaards Familiehus.

— Lig-Johanne?

— Stuepigen rødmede:

— Ja—e . . . Men der kommer hun! Og jeg sagde endda, at hun skulde vente, til jeg kom tilbage.

— Aa—r! sagde Isidor ærgerlig — Se at faa hende bort igen, Anna! Sig, at her er Gæster.

Men Lig-Johanne var ingen „Strø-for-Høns". Hun stødte Stuepigen til Side og gik frem. Hendes Gang var usikker, og hendes Ansigt blussede.

— Hun er jo drukken . . .! sagde Fru Thora og krøb nærmere ind til sin Svigerdatter — F a r, h u n e r d r u k k e n!

— Naa, er hun det, min Pige? nikkede gamle Seemann og ledte sine Briller frem.

Isidor havde rejst sig, og Børnene kom nysgerrige løbende.

— Hvad vil De her nu igen, Johanne? spurgte Herredsfuldmægtigen haardt — Jeg har jo sagt Dem, at de skal faa Bud, naar Sagen er ordnet.

Johanne var standset, da hun saa' de mange Mennesker:

— Det var de Penge . . . mumlede hun.

— Ja, jeg har endnu ikke faaet talt med Jens . . . De skal nok faa Bud, saasnart Sagen er i Orden! gentog Isidor — Men gaa nu, jeg har ikke Tid til at tale med Dem i Dag!

— Det var de Penge . . . De er li'egodt mine . . .

— Jovel, ja! Men gaa nu, hører De!

Lig-Johanne stod lidt og stirrede sløvt ud for sig. Saa gjorde hun pludselig omkring og dinglede bort.

Herredsfuldmægtigen gik atter hen og satte sig paa Bænken.

— Naa, i Dag var hun da temmelig medgørlig . . . sagde han.

— Er 'et ikke hende, som Nils Uldahl har et . . . begyndte gamle Seemann højlydt.

— Hyss, Bedstefar, Børnene . . .! sagde Fru Rositta.

Og saa tav de alle en Stund og stirrede efter Lig-Johanne. Stemningen var blevet saa underlig mat.

Fru Thoras Tommelfingre var atter begyndt at snurre:

— Den Nils, den Nils . . .! sukkede hun — hvor er Jorden dog fuld af sørgelige Ting!

— Saa, nu skal Mor til at tænke igen! vrissede gamle Seemann og sugede løs paa Piben, saa den skrattede.

Det var fra først af alle de andre Koner i Familiehuset, Spat-Marie og Maren Ørentvist, der havde sat i Johanne, at hun absolut burde forlange Halvdelen af de Penge udbetalt, som hendes Mand i sin Tid havde faaet af Nils Uldahl for at gifte sig med hende.

De paastod, at hendes Ære ligefrem krævede det.

Og det var lidt efter lidt lykkedes dem at hidse hende i den Grad op, at hun og Pin'de-Jens endogsaa et Par Gange havde lagt Haand paa hinanden den Sag angaaende.

Men endnu laa Jens da med de femhundrede Kroner i Behold. Og han agtede at forsvare dem til sin sidste Blodsdraabe, sagde han. For var der noget i Verden, der tilhørte ham med Ret og Retfærdighed, saa var det vel Pin'de nok de dyre Skillinger, han havde erhvervet ved at lade sig smede sammen med det Stykke Svinetrug af et Fruentimmer!

Sagen var nemlig den, at Jens paa sine gamle Dage, da Maven ikke kunde taale mere, var blevet fanatisk Afholdsmand. Han saa' ikke den Vej længere, en Snaps stod. Hvad han kunde have drukket og horet bort i sin Ungdom, Gudbevares, det blev en Sag mellem ham og Vorherre. Nu taalte han ikke Lugten engang hverken af Spiritus eller Fruentimmer. Man blev da vel ældre for at forbedre sig!

Anderledes med Johanne. Alt som Aarene gik, drak hun tættere og tættere og holdt til med Sognets værste Didriker. Og var hun ædru en Dag, blev hun syg og laa hen med Opkastninger. Selv Spat-Marie tog Forargelse af hendes Levned og slog Kors for sig og

Alexandra, naar hun hørte Johanne lamentere med sine Mandfolk ved Siden af.

Marie havde endogsaa engang sendt sin Mand ind for at paatale Spektaklet. Men da han forblev derinde, Snøbelen, og deltog i Opstandelsen, var hun en halv Timestid efter, da alt var blevet saa mærkelig roligt, selv listet hen foran et af Vinduerne for at sondere Valpladsen gennem et Hul, hun kendte i Forhængsstykket.

Og det Syn, der da havde aabenbaret sig for hende, skulde hun aldrig forgjette, om hun saa blev halvfems:

Gæsterne var borte og hendes egen Hertug med dem. Men midt paa Gulvet laa Lig-Johanne splitternøgen med en tømt Brændevinsflaske mellem Knæene. Prop var der ikke i Flasken, den var sat i hende . . . „saa sandt der er en Gud til!“ Og henne i et Hjørne af Stuen sad lille Juliane paa en Skammel og sov . . .

Marie havde øjeblikkelig hentet Maren Ørentvist og en tre-fire andre Koner fra Nabolaget, at de kunde fryde sig ved Synet. Og efter at de tilsammen en Stund havde priset Gud Herren og lovtakket ham, at de ikke var som dette Kar, gik de ind og puttede Johanne i Seng og tog Juliane med sig . . . „For En har jo da kristelige Fornemmelser!“

Hvorpaa Spat-Marie skyndsomst var fløjet hen paa Gaarden for at være Nummer et til at berette Jens Pinedød Baduljen . . .

Men Jens havde gudhengivent svaret:

— Hva' Satan rager det mig!

Han skikkede punktlig hver Lørdag Aften Halvdelen af sin Ugeløn hen til Konen og Barnet, saa ingen skulde komme her og spille Polka for ham i den Anledning!

— —

Men som Tiden gik, og Lig-Johanne ganske blev

udygtig til regelmæssig Arbejde, aad Tanken om Mandens femhundrede urørte Kroner sig dybere og dybere ind i hende. Hun blev besat af disse Penge. Hun drømte om dem om Natten og snusede rundt efter dem om Dagen. Hun v i l d e have fat i dem og m a a t t e have fat i dem! Hvortil hun egentlig vilde bruge dem, stod hende ikke klart. Maaske til at drikke sig lige lukt ned i Helvede for, da der dog alligevel ikke mere fandtes nogen Glæde for hende paa Jorden. Og maaske foresvævede der hende ogsaa i hendes omtaagede Tilstand noget som et fjernt Haab om, at Pengene paa en eller anden Maade skulde kunne „frelse" hende.

Hun havde engang i en Avis læst om et Drankerasyl, hvor man kunde helbredes og lære at forsværge Nydelsen af stærke Drikke og andre Uhumskheder. Og det blev hende da senere, hver Gang Deliriums-Angesten indfandt sig, hendes Livs store Maal at komme ind paa et saadant Asyl . . . Men hun vilde b e t a l e for sig og ikke smides paa Fattigpleje! Hun, der var af saa fin og fornem Familie . . .!

— —

Med disse og mangehaande andre forvirrede Tanker tumlede Lig-Johannes Hjerne baade Dag og Nat. Og hun pinte og plagede Manden, snart med Bønner og snart med Trusler, om i det mindste bare at overlade hende et Par hundrede Kroner af sin Skat, bare et Hundrede! Og da Jens stadig viste sig lige urokkelig afvisende, voksede der efterhaanden op i hende et vildt og uforsonligt Had imod ham. Og hun gik rundt og lurede paa en Lejlighed til med Magt at fratage ham, hvad han ikke godvillig vilde rykke ud med.

. . . Han som dog vidste, for det havde hun under grædende Taarer sagt ham, at disse Penge kunde f r e l s e hende og igen gøre hende til et skikkeligt og agtværdigt Menneske . . .

Saa gik Pin'de-Jens en Torsdag Formiddag og mugede nede i Hestestalden og sang dertil. Denne Syngen var i Aarenes Løb blevet ham en Vane. Men han anede ikke selv, at han gav Lyd fra sig:

Roser og Liljer skal pry-de min Grav (sang han),
naar jeg fra Verdens vil-dene Hav
styrer mod Him-melens Bolig . . .

Frøken Sofie kom fra Foderloen, som sædvanlig fulgt i Hælene af Tyrk.

Hun standsede paa Tærskelen og lyttede smilende til Sangen.

Jenses Stemme knirkede og hvinede om Kap med Trillebøren, han skød foran sig:

. . . Og naar jeg hviler i Kisten min
da vil jeg smykkes med Bru-delin
og med Myrtekransen fortrolig . . .
Tradialla, hidia (satte han saa vældigt i), hidalla hida,
for en Biskum, for en Baskum,
for en halla hidia!

Og han skreg dette Omkvæd i den Grad splintrende falsk ud, at Tyrk bjæffede derved, og Frøken Sofie brast i Latter.

— Ih, men Gud, staar hun der, bitte Sofie? sagde Jens saa og stirrede forbavset hen mod hende og Hunden. — Jeg ha'de smen slet ikke fornummet hendes Komme. Som de smaa Tær dog kan liste!

— Jens er nok glad i Dag?

— G l a d? Næ, jeg er Fa'eme ikke g l a d! De Tider er forbi.

— Jamen Jens gik da og sang, saa det kunde høres helt ud i Loen.

— S a n g? J e g? Nej, det er Pin'de ikke Tider til at synge i. Det har vaaren Trillebøren; hun trænger til Smørelse.

— Hidialla, hidia . . . begyndte Frøkenen at nynne for at friskne paa den Gamles Hukommelse . . .

Men i det samme blev Døren ud til Møddingen revet op, og Lig-Johanne ravede halvdrukken ind:

— Jeg skal ha' no'en Penge, Jens! sagde hun uden Hilsen og Indledning.

Jens løftede Skovlen, han stod med, ligesom til Forsvar:

— Har jeg ikke sagt Dig, at jeg ikke vil ha' dit Rend her paa Gaarden! . . . Og Du fik jo de Penge, Du skulde ha', i Lørdags.

— Dem h a r jeg sgu brugt, he—he! grinede hun.

— Til at drikke op, ja!

— Ja—e . . . Men nu vil jeg ha' en Snaps til, for i Dag er det min Fødselsdag!

Jens lod Skovlen synke:

— Er det din Fødselsdag, Johanne . . . ? spurgte han næsten mildt.

— Ja . . . Og jeg skal ha' fremmede, skal jeg . . . (Hun nejede dybt:) Har man ikke ogsaa den For n ø j e l s e at se D i g, he—he?

— Nejnej, nejnej! sagde han forfærdet.

— Det er sgu ogsaa ligemeget! lo hun op. — Naar bare jeg faar de Penge. Frem med dem!

— Jeg har ingen før Lørdag . . .

Hun gik ham truende ind paa Livet. Og da han igen gjorde Mine til at løfte Skovlen imod hende, greb hun den fat med begge Hænder om Skaftet.

Saaledes stod de hadefuldt Ansigt til Ansigt:

— Du hører jo, at det er i D a g, jeg har Fødselsdag! sagde hun — Hva' Satan kan det saa nytte, at Du præker op om Lørdag?

— Jeg har ingen . . . gentog han stædig.

— Saa Du har ingen? vrængede hun. — Du ligger jo da og roder med alle de femhundrede, Du fik af Bror Nils for at ta' mig. Hvor er d e?

Jens kastede et forskrækket Blik hen mod Foderloen.

Men Frøkenen var borte. Døren stod paa Klem efter hende, saa hurtig var hun kommen af Sted.

— Saasaa, bitte Johanne, saasaa . . . begyndte han spagfærdig at tysse paa. Han var med Et blevet bange for Udtrykket i hendes Øjne. Og hun var jo ogsaa saameget yngre og stærkere end han. De Gange, de havde taget Livtag, havde h a n altid faaet de værste Klø — Saasaa, sagde han — saasaa . . . Kan Du redressere Dig med en Hal'tredsøre, kan der vel nok blive Udvej for at skaffe den da, siden det er din Gebursdag . . . Men m e r e har jeg Pin'de heller ikke at undvære!

Johanne sendte ham et ransagende Blik. De stod endnu begge og holdt paa Skovlen!

— Jaja, sagde hun — saa lad mig faa d e m. Men lidt villigt; for jeg har travlt!

— Nu skal jeg hente dem . . . De ligger inde i min Kiste i Kammeret. Men D u behøver ikke at gaa med!

Han slap sit Greb i Skovlskaftet og gik hurtig hen mod Døren til sit Lukaf.

Lig-Johanne blev staaende med Skovlen i Hænderne og kiggede sig taaget omkring i Stalden:

Alle Hestene var ude. Kun henne i den store Herskabsbaas stod Kørehestene. De havde nysgerrigt drejet Hovederne og stirrede hen mod hende.

— Hva' Fanden glor I efter! sagde hun arrigt. — Ka' I mon passe Jer sæl?

Og i sin drukne Utilregnelighed slyngede hun pludselig Skovlen, hun stod med, hen imellem dem, saa at de stejlede og slog bag ud af Skræk.

— He—he! grinede hun fornøjet.

Saa vendte hun sig utaalmodig:

— Jens, hvor bli'er Du af?

Og da Manden hverken svarede eller viste sig, vaklede hun paa Taaspidserne hen til Kammersdøren og tittede ind.

Jens laa paa Knæ paa Stengulvet derinde og rodede i sin Klædekiste. Han havde for otte Dage siden ende-

lig bekvemmet sig til at undvære Synet af de femhundrede kontante Kroner og sat dem i Sparekassen; der stod de sikrere, nu Johanne var begyndt at lumske saa begærlig om efter dem. Og nu saa' hun, at han netop var i Færd med at gemme Bogen paa Bunden af Kisten.

Da det var besørget, fandt han sin Pengepung frem. Og Johanne kunde se, at der var baade Kronestykker og Tokroner i den, saa at det voldte ham Umage at hitte Smaapengene frem til de halvtredsindstyve Øre, han vilde spise hende af med:

— Den Satan! mumlede hun, og Blodet sydede hende til Hjernen — Den nærige Satan!

Jens maatte have hørt hende røre paa sig, thi han drejede Ansigtet halvt om og raabte ud mod hende:

— Nu kommer jeg straks, Johanne. Det er de sidste Øre, jeg har, saa det ta'r nogen Tid at plukke dem sammen.

Men nu kunde Johanne ikke styre sig længere; hun rev Døren op og fór ind. Og førend Jens kunde faa rejst sig, havde hun grebet ham med begge Hænder i Nakken og huggede i vildt Raseri hans Hoved op og ned mod Kistens Kant:

— Saa det er de sidste, Du har? hvæsede hun — Ja, jeg skal lære Dig! Jeg skal lære Dig!

Og hun vedblev at hamre snart hans Hoved og snart hans Hals ned mod Kistekanten:

— Og vil Du saa med det samme rykke ud med de femhundrede Kroner, Du fik for at ta' mig! skreg hun — Vil Du! Vil Du! Var det dem, Du puttede væk i Bogen før? Hva'? Var'et? Kan Du faa Kæften paa Gled? Ka' Du? Jeg slipper Dig ikke, før Du har sagt det!

Og hun blev ved med at hamre løs . . .

Indtil Jens omsider ikke mere gjorde Modstand. Og da han heller ikke svarede hende, løsnede hun endelig sit Greb i ham og lod ham fri:

— Kan Du nu faa Munden op kanske! sagde hun

Men han sank sammen slap og livløs paa Gulvet foran hendes Fødder.

Hun ænsede det ikke. Hurtig snappede hun Skindpungen, der var faldet fra ham, og puttede den i Lommen:

— Nu er det m i n! sagde hun — Og nu ta'r jeg ogsaa Bankbogen, he—he! saa det bli'r vist herefter D i g, der kommer til at tigge en anden En!

Og hun fandt Sparekassebogen frem og stoppede den ind bag Kjolelivet:

— Naa, kan Du se at faa lettet DIg!

Hun sparkede til ham med Foden. Men Jens sank bare yderligere sammen.

Da gik der paa én Gang et iskoldt Stød igennem hende, og hendes Hjerne blev som fejet for Taage:

— Var han død? Ha'de hun slaaet ham ihjel? D e t ha'de da ellers ikke været Meningen!

Hun bøjede sig hurtig ned over ham, greb ham i Skulderen og vendte hans Ansigt opad: Det var sorteblaat og blodigt, og hans Øjne var traadt halvt ud af deres Huler.

Hun slap ham igen og tog et Par Skridt som for at flygte.

Men i næste Øjeblik blev hun paa ny staaende:

— Mon der var kommen nogen ind i Stalden siden sidst?

Hun lindede paa Døren og kiggede:

— Nej, den var stadig tom . . .

Saa bøjede hun sig atter ned over Jens; og idet hun løftede ham op paa sine Arme, næsten løb hun med ham ud af Kammeret, hen gennem Midtergangen og hen til Herskabsbaasen, hvor hun med Opbydelsen af alle sine Kræfter slyngede ham ind mellem Kørehestene . . .

Saa flygtede hun.

Men førend hun forlod Stalden, var hun igen inde i Kammeret og lagde Pungen og Sparebogen tilbage i Kisten:

— Nu, han var død, vilde hun jo bekomme det altsammen paa lovlig Vis . . . Og det andet kunde føre til Opdagelse!

Kun en Tokrone stak hun til sig.

Det var jo hendes Fødselsdag.

Hans Henriksens og den lille Minkas Bryllup var blevet fejret med stor og tung Bondepragt paa Mosegaarden. Festen varede i tre Dage; og den tredje Dags Aften drog Brudeparret til Ravnsholt.

Men dermed var ogsaa Glæden forbi; thi Ottendedagen derpaa kom Fru Minka en sen Aftentime spadserende tilbage til Fædrenehjemmet og erklærede kategorisk, at ingen Magt i Himmelen eller paa Jorden skulde nogen Sinde oftere faa hende til at leve under Tag med gamle Madam Henriksen;

— Jeg har ikke giftet mig med Hans for at blive Tjenestepige hos hans Moder! sagde hun.

Jægermesterinden, der var ene hjemme, vred i Vaande sine Hænder:

— Sødeste lille Minka, sødeste lille Minka, tænk dog paa Skandalen . . .!

— Jeg er ligeglad! blæste Datteren.

— Jamen, holder Du da ikke af din Mand?

— Jo . . . men han er et Fjols, der lader sig regere af den Gamle!

En Vogn susede i rasende Fart op for Døren. Det var Hans, der var sat efter Konen.

Han kom stormende ind i Stuen med Overfrakke og Hat paa og Pisk i Haanden. Hans skikkelige Ansigt var ligblegt, og hele hans store, svære Legeme rystede:

— Minka . . . stammede han — lille Minka . . .

Og han sank paa Knæ foran hende med Hænderne foldede om Piskeskaftet.

Minka brast ud i en klokkeren Latter ved Synet:

— Aa Mor, bad hun — lad os være lidt alene . . .

Fru Thorsen forsvandt som en Vind.

Mosepigen gik nu stille hen og tog Hatten af sin Mands Hoved og Pisken af hans Hænder. Og stadig lo hun; hun havde arvet en god Del af sin Faders Latterevne!

— Saa Hans, rejs Dig nu, klukkede hun — at vi kan tale fornuftig sammen. Du ser rent vanvittig komisk ud, som Du ligger der!

Hans skrumlede op og stillede sig klejnmodig foran hende som en Dreng, der trygler om Tilgivelse.

— Det er vist ogsaa bedst, hi — hi! sagde hun — det er vist ogsaa bedst, at Du ta'r Overfrakken af . . . ellers kan Du ikke rigtig omfavne mig.

Han rev og sled i Frakken, fik den endelig af og kastede den fra sig paa Gulvet:

— M a a jeg . . .? M a a jeg . . .? Du er altsaa ikke vred paa mig . . .?

— Jo, jeg er . . . for Du er et Fæ! . . . Saa, saa, saa . . . !

Hans havde løftet hende op i sine Arme; og medens han holdt hende liggende der, som man holder et lille Barn, knugede han hende ind til sig og kyssede hendes Øjne, hendes Kinder og hendes Mund atter og atter, som vilde han aldrig ophøre dermed:

— Minka, Minka, Minka, Du véd ikke, hvor jeg er gal efter Dig!

Taarerne stormede ham ud af Øjnene, og han hulkede og klagede som et Menneske, der er blevet frelst fra en overhængende Ulykke, men endnu ikke ret er kommet til sig selv efter Skrækken.

Og Minka laa bleg og stille og gav sig hen under hans Kærtegns Styrke. Af og til gik der en vellystig Gysen igennem hende, og da smilede hun og bad: Mere! Mere! . . . Og han kyssede hende igen og igen . . .

— Minka, Minka . . . Du er saa fin og blød!

Hun slog Armene om hans Hals og hviskede:

— Du maa blive her i Nat . . .

Forvirret løftede han Hovedet og stirrede ned paa hende:

— Ta'r D u da ikke med til Ravnsholt . . . ?

— Nej . . . Men slip mig! Der k o m m e r nogen!

Det var Jægermesteren, der vendte tilbage fra et Besøg paa en Nabogaard. Hans Kone havde ikke hørt ham komme, saa han traadte ubekymret ind i Stuen:

— Naa, her staar I og elsker! lo han buldrende op — Og Hestene udenfor la'r I skøtte sig selv! I er et Par skønne Papegøjer!

— Vi bliver her i Nat . . . ! sagde Minka hurtig. Saa var d e n Sag klaret.

— I skal være velkommen, Børn! . . . Men det er da ingen Grund til at lade Hestene staa udenfor, ha, ha!

— Nej . . . smilede Minka og spillede den blysomme — vi . . . æ . . . vi . . . Aa, Hans, gaa Du ud og faa spændt fra! afbrød hun saa leende sig selv — Og tag dit Overtøj med.

Hans samlede Tøjet sammen og tumlede ud.

— I har det nok stadig med Varme, hva'? lo Jægermesteren og saa' efter ham — Ak ja, hvem der endnu aad friskbagt Hvedebrød, ha, ha! En anden Ens Kage er blevet noget tør!

Fru Minka gik hen og stillede sig ret op og ned foran Faderen og saa' ham besluttet ind i Øjnene:

— Jeg er rendt min Vej fra Ravnsholt! sagde hun rolig og uden at blinke — Og Hans er kommet herover for at hente mig tilbage; det var derfor, Vognen holdt derude . . . Men jeg sætter ikke mine Fødder der paa Gaarden mere! Er Du med paa d e n?

Jægermesterens Arm faldt slapt ned, og hans fede Ansigt fik et maabende Udtryk:

— Men Pige dog . . . hvad er det Du siger?

— Ja, det s a ' e jeg!

— Véd din Mor det?

— Ja.

— Jamen i den Alstyrendes Almægtiges højtlovede Navn, bruste han endelig ud — hvorfor er Du rendt, Pigebarn? I elsker jo hverandre meget værre end som to almindelige Turtelduer; det saa' jeg jo li'e nu!

Minka var paa et hængende Haar igen bristet i Latter. Hvor var de Mandfolk dog bundgrinagtige baade i deres Vrede og deres Glæde . . . ! Men hun betvang sin Munterhed og sagde med en velkonstrueret Antydning af Graad i Stemmen:

— Har Du . . . opdraget din Datter . . . til at være Tjenestepige?

— Nej, Fandenfløjteme har jeg da ej nej!

— Jamen det er det, de vil gøre mig til ovre paa Ravnsholt.

— Hvem?

— Pompadour!

— Og hvad siger din Mand?

— Han er en Nathue . . .

— Jamen Du elsker ham jo, Tøs!

— Jeg elsker ham, ja . . . Og jeg kan slet ikke leve uden ham . . . Og derfor maa Du lade ham flytte her over og faa Mosegaarden i Forpagtning . . . !

Nu var det Jægermesterens Tur til at le, og han holdt ikke igen:

— Ha, ha, ha! brast han ud og slog sig paa Laarene, saa det klaskede — Saa skulde din Mor og jeg kanske flytte til Pompadouren?

Men Minka kastede sig nu ind til ham og slap for Alvor Graaden løs; Tidspunktet var inde.

Og hun gav sig til at jamre og klage og stille sig hysterisk og raabe op om, at hvis hendes Forældre tvang hende til at tage tilbage til Ravnsholt, vilde der ikke gaa mange Dage hen, førend de skulde spørge hendes Død, og hun gik endda med et lille Barn under sit Hjerte!

Til sidst faldt hun i Besvimelse og blev baaret ind paa en Seng i Gæstekammeret.

Derinde kom hun igen til sig selv og forlangte nu med høj Røst og flagrende Arme, at Forældrene skulde gaa deres Vej, hun kunde ikke taale at have andre om sig end sin Mand.

Og da de to Gamle resigneret var listet af, sprang hun ud af Sengen, løb hen og laasede Døren, fór om Halsen paa Hans, græd, lo og skreg og puttede sig ind til ham fuldstændig ude af sig selv . . .

Men lidt efter blev alt stille.

— —

— Nu sover hun . . . hviskede Jægermesterinden, der sammen med sin Mand stod uden for Døren og lyttede.

— Javel . . . ! mumlede Jægermesteren og gemte Ansigtet bort.

— Ler Du i et saadant Øjeblik, Thorsen! sagde Fruen forarget.

— Nej, Gud Fader fri og frels, Kone! . . . Men lad vos nu la' de Unge ha' Ro!

Og han trak hende forsigtigt bort med sig . . .

Da Hans Henriksen tidlig næste Morgen rullede ind paa Ravnsholt, stod hans Moder paa Trappen foran Hoveddøren streng og uafviselig som en Skæbne.

Han dukkede sig under hendes Blik og skyndte sig at spænde Hestene fra og faa dem om i Stalden.

Men da han kom tilbage for at hænge Kørepisken paa dens Plads i Entréen, stod Pompadour der endnu:

— Jeg har noget at snakke med Dig om, sagde hun rolig og gik ind paa Kontoret.

Hans fulgte efter:

— Hvis det er Minka, der skal holde for, tænkte han og knyttede Hænderne i Bukselommerne — saa skal jeg vide at svare!

Men Madam Henriksen nævnede ikke Svigerdatteren.

Hun satte sig tavs og lukket i Onkel Joachims Lænestol bag Pengeskabet.

Sønnen tog Plads i Sofaen . . . Gaardens Lyde hørtes tydelig i Stilheden.

— Kan der snart gaa Hul paa Dig! fór Hans paa én Gang op, saa nervøs blev han af at sidde der og vente paa, hvad der skulde komme.

Pompadour lod, som om hun ikke mærkede hans Ophidselse:

— Her var nogle Mænd i Aftes, da Du var kørt bort, begyndte hun sindigt — de vilde gerne ha' talt med Dig med det samme. Men jeg sa'e, at Du var a' By, og at de ikke kunde træffe Dig før en Gang i Formiddag.

Hans sendte Moderen et lurende Blik: Hvad var nu d e t for noget? Hvorfor snakkede hun ikke rent ud om Minka straks?

— Hvad vilde de mig? spurgte han.

— Det faar Du vel at vide, naar de nu indfinder sig.

— H v e m var det?

— Det var Sognefogden og Mølleren og et Par andre af Nils Havslundes Stillere.

— Ja, han har jo nedlagt sit Mandat . . .

— Det har han nok, ja . . .

Ny Pause, i hvilken de begge stirrede tomt ud for sig.

— Lagde de ikke deres Ærinde ud for dig? spurgte Hans saa.

— Jo—e . . . men jeg kerer mig ikke om at blande mig i andres Affærer.

— Nej, det p l e j e r Du jo ikke! lød det skarpt — Hva' drejede det sig saa om?

— Ja, nu kommer de vel snart, saa faar Du jo sæl Besked.

Hans rejste sig brat:

— Ja, saa gaar jeg ud og ser til Folkene . . . De er vel sat i Arbejde?

— Ja, det har da nok jeg og Anders besørget for et Par Timer siden, smilede Pompadour ondt — Ingen vidste jo, naar det passede Dig at komme tilbage.

Hans slog en Næve i Bordet. Nu var de endelig, hvor de skulde:

— Minka er min Kone! sagde han — Og naar Du jager hende af Gaarde, saa maa jeg vel . . .

Men Moderen afbrød ham stadig lige rolig:

— De vilde ellers, Sognefogden og Mølleren og de andre, begyndte hun, som om hun slet ikke havde hørt hans vrede Ord — de vilde da ellers forhøre, om Du var villig til at stille Dig nu ved Suppleringsvalget efter Nils Havslunde . . . De vilde helst ha' en af vore egne ind nu, sagde de. Og de mente, at der kunde garanteres for dit Valg, da Du nyder saa stor en Anseelse paa Egnen, sagde de, og var dygtig.

Hans havde igen sat sig. Han var blevet ganske bleg af Overraskelse:

— Det kan jeg ikke paatage mig . . . mumlede han — det har jeg ingen Kyndighed i . . .

— Det maa de andre vel da synes, siden de kommer til Dig! mente Pompadour.

— Ja—e, det maa de vel . . . Og hvad synes Du, Mor?

Hun sendte ham et hvast Sideblik:

— Hæ . . . ! bryder Du Dig om at vide det . . . ?

— Det har jeg jo altid gjort!

— Aa ja, vel saa . . . Ja, saa synes jeg, at Du skal ta' imod Tilbudet og sige Tak til. Det er dog en Slags Ærens Vej at komme ind paa og en Hæder baade for Dig og vos andre . . . Et Menneske kan udrette meget, bare det sætter sig det for. Nu ser vi, hvor tykt Du klarer Dig som Sogneraadsformand; og det mente Du heller ikke, Du kunde paatage Dig. Tror

Du, vi ha'de siddet her, hvor vi nu sidder, om jeg ha'de været kranksindet af mig?

Før Hans kunde faa svaret, kom Anders, den yngste af Sønnerne, hurtigt ind fra Entréen:

— Naa, der er I! sagde han. — Sognefogden og Møllereren og de andre er kommet ind gennem Haven og vil snakke med Dig, Hans.

— Nu skal jeg hente dem . . . sagde Pompadour og rejste sig fra Stolen.

Og idet hun gik forbi Hans, tilføjede hun:

— Husk nu paa, hvad jeg har tilraadet Dig!

Da Moderen var ude af Døren, spurgte Anders hastig, og han rødmede derved:

— Fandt Du saa Minka?

Hans saa' vredt til ham:

— Ja, hun var paa Mosegaarden naturligvis; hvor skulde hun ellers være!

Anders' Øjne lyste af Glæde:

— Aa Gudskelov da! sagde han. Derpaa vedblev han — Jeg vilde ha' været ud i Aftes og ledt efter Jer; men Mor vilde ikke ha' det.

— Hva' skulde det ogsaa ha' været godt for? . . . mumlede Hans og vendte ham Ryggen . . .

Nu kom Madam Henriksen med Mændene.

Og straks efter forlod hun og Anders Stuen . . . Hans saa' langt efter hende, da Døren lukkedes.

— —

Men da Deputationen igen forlod Ravnsholt, havde Hans Henriksen afgivet sit Løfte om ved det forestaaende Suppleringsvalg at stille sig som Folketingsmand i Nils Uldahls Sted.

Udrustet med Instrukser fra Hovedkvarteret begyndte Hans Henriksen nu altsaa at holde Vælgermøder. Det gik lidt akavet for ham i Begyndelsen; men snart lærte han Taget og Fraserne og kunde slynge Parolen ud

med den fornødne Rutine. Da han tilmed var en velbegavet Mand, og Tilhørerne desuden var glade ved at se en af deres egne paa Talerstolen, lykkedes det ham snart at vinde Gehør iblandt dem. Og allerede ved fjerde Møde kunde Sejren anses for givet . . .

Hvad der· ogsaa meget bidrog til at forhøje Stemningen blandt Bønderne var, at Madam Henriksen som oftest indfandt sig ved Møderne.

Det var Sognefogden, der havde Æren af at have hittet paa dette virksomme Trick. Han anbragte Pompadour paa en iøjnefaldende Plads oppe i Nærheden af Talerstolen. Og naar hun sad dér rank og statelig og lod sine kloge Øjne vandre ud over Forsamlingen, saa' man i hende ligesom et Symbol paa Bondestandens voksende Magtfylde . . .

Hvad havde ikke denne rolige og besindige Kvinde formaaet at sætte igennem! . . . Som fattig Enke med tre uforsørgede Børn var hun draget ind paa Ravnsholt som blot og bart Tyende. Og nu sad hun ikke alene dér som Ejerinde af Gaarden og alle dens Herligheder kvit og frit; men ogsaa Børnene havde hun forstaaet at bringe frem. Hans, hendes ældste, Arvingen til Ravnsholt, havde hun faaet gift med den velhavende Jægermester Thorsens eneste Barn. Jeppe, den næstældste, havde hun faaet anbragt paa Kragholm. Og man forsikrede Mand og Mand imellem, at hun allerede havde Kig paa Havslundegaard til sin yngste Søn, Anders, naar nu Nils Uldahl om ikke længe maatte takke af.

Tre Sønner og en Herregaard til hver. Det var som at høre om de stærke Ridderfruer i Middelalderen!

Og Bønderne gned sig i Hænderne og grinede fedt:

— He, he! Saaledes vilde alle „Godsejerne" Landet over lidt efter lidt blive fejet ned af deres gamle Arve-Sæder; og „vi sæl" vilde klyve derop i Stedet! . . . Længe leve vor nye Folketingskandidat! raabte de — Manden af vor egen Midte!

Og en Dag foreslog saa Sognefogden ligefrem, at man skulde give Madam Henriksen et Hurra med:

— . . . Idet jeg, motiverede han Forslaget, — ligesom i denne ene Kvinde, der trods det, at hun ved sin egen Dygtighed og Klogskab har forskaffet sig Ret til at bære et fint og fornemt Navn, alligevel har foretrukket i Lighed med vos andre at bibeholde sit eget simple Bondenavn . . . og det er d e t, man i højeste Forstand kan kalde B o n d e k u l t u r, d e t, ikke at skamme sig ved sit e n f o l d i g e N a v n! . . . altsaa, det var det, jeg vilde sige: idet jeg altsaa ligesom i hende vil sammenslutte alle den frie og fremskredne Bondestands stærke og dygtige Kvinder, vil jeg bede Forsamlingen med mig at udbringe et Leve for vores Folketingskandidats Moder, Madam Henriksen, G a a r d e j e r i n d e til Ravnsholt og Kragholm . . . og vi kan saagu' godt ta' H a v s l u n d e med, saa vidt jeg har ladet mig fortælle! . . . Hun leve!

Og Hurraraabene drønede op omkring Pompadour, hvis Ansigt maaske blev en Kende blegere, men som ellers modtog Folkets Hyldest uden at fortrække en Mine.

Kun havde hun straks ved Begyndelsen af Sognefogdens Tale rejst sig. Enten det nu var for at bevise ham en Ære, eller for at de Tilstedeværende bedre skulde kunne se hende . . .

Saa ofte det i disse travle Tider lod sig gøre, tog Hans Henriksen til Mosegaarden og blev Natten over hos sin Kone.

Intet kunde nemlig bringe den lille Fru Minka fra sin én Gang fattede Beslutning om ingen Sinde mere at sætte sine Fødder paa Ravnsholt.

Og hvad Madam Henriksen angik, saa syntes hun ganske at have strøget Svigerdatteren ud af sin Bevidsthed. Det var, som havde Sønnens Giftermaal aldrig fundet Sted. Hans havde et Par Gange forsøgt at faa

Moderen til at udtale sig om Sagen; han fandt Situationen baade pinlig og latterlig; men hun havde vendt ham Ryggen og tiet haardnakket.

Og da han var blevet hidsig og højrøstet og havde villet tvinge hende, havde hun rolig rejst sig fra sin Plads og forladt Værelset . . .

Saa lærte omsider ogsaa Hans sig til Tavshed paa dette Punkt. Og nu var det paa Ravnsholt, som havde de Dage aldrig været, da to Kvindeviljer dér kæmpede en uvejrslummer Kamp paa Liv og Død.

De Privatværelser, der var blevet sat i Stand til Ægtefolkene, stod aflaasede hen.

Minka fra Mosen var slettet ud. Ingen nævnede mere hendes Navn.

Undtagen Anders, den yngste.

Han kunde undertiden spørge, medens Blodet jog ham til Kinderne:

— Hvordan har Minka det?

— Godt! sagde Hans kort og gav sig til at tale om noget andet.

— —

Saa kom Valgdagen; og Hans Henriksen sejrede, som forudsat var, med stor Majoritet.

NAT.

I Villa Seemann.

Fru Rositta var paa Aftenbesøg hos sin Mand. De laa Side om Side i hans Seng, Og paa Natbordet foran dem beroede tvende kraftige Whiskyer.

Der var mørkt i Værelset; men Døren ind til Herredsfuldmægtigens Arbejdsrum stod paa Klem. Og derinde var alle Lys tændte.

Ægteparret sov sødeligt med Armene om hinandens Skuldre.

Et Vindue stod aabent, og udenfor laa Haven tavs og stille i teateragtigt Maanelys . . .

Isidor drog Vejret dybt og vaagnede derved. Forsigtig gjorde han sin Arm fri, rejste sig over Ende og strakte Haanden ud efter sit Whiskyglas.

— Hvad bestiller Du? spurgte Rositta endnu halvt sovende.

— Jeg d r i k k e r! sagde han.

Rositta lo:

— Ja, vi er et Par nette Forældre!

— S æ r d e l e s nette! bekræftede han — har vi ikke bekommet sunde, glade og smukke Børn! . . . Skaal!

— Skaal! lo hun tilbage og greb sit Glas og stødte imod hans.

— Menneskene burde kun leve om Natten! sagde Isidor saa og saa' hen mod Vinduet — Og dertil burde det altid være Maaneskin!

— Ja! nikkede hun — Skal vi gaa en Tur i Haven?

— Gerne, min Elskede!

— V i l Du virkelig?

— Gerne, min Reseda! Alt hvad D u vil, vil ogsaa jeg . . . paa denne Tid af Døgnet.

— Jamen husk, at Du er „Øvrighedsperson"!

— Ikke om Natten . , . !

Rositta lo overstadigt, rimeligvis lidt paavirket af Whiskyen. Hun stak Fødderne i sine Tøfler og tog sin Slaabrok paa, den, hvori hun var kommen.

Isidor iførte sig Morgensko og lang, lys Støvfrakke.

— Jeg maa først over at se til Børnene . . . sagde Rositta saa.

Men han svarede:

— Børnene hviler i Abrahams Skød, min Reseda; lad dem hvile der . . . Natten er Forældrenes Tid!

Og han slog Armen om hendes Liv og drog hende med sig gennem Entréen og ud i Haven . . .

Luften var lun og fuld af Duft fra de duggede Roser.

Isidor og Rositta gik ned imod Dammen:

— Nu skulde vi have haft noget Brød til Fiskene . . . ! sagde hun.

— Det har vi! Se her! . . . han viste hende et Stykke Brød, som han tog op af Lommen paa sin Frakke — Jeg gaar sommetider herned alene, naar jeg ikke kan falde i Søvn.

Nede foran Dammen smuldrede de Brødet og kastede det ud. Og Fiskene skød op gennem det sorte Vand og lyste som Sølvglimt i Maaneskinnet.

— Hvor det er smukt! sagde Rositta.

— Ja, nikkede han — man skal fodre sine Karusser og gøre sin Whisky stærkere, lille Reseda . . . og saa lade Vorherre husere med Resten . . . !

Saaledes talede i den skønne Midsommernat Hr. candidatus juris Isidor Severin Seemann, Herredsfuldmægtig for Havslunde og Søby Herreder . . .

Paa Havslundegaard.

Ejheller den lille Sofie Uldahl kunde sove. Længe havde hun ligget og stirret hen mod det maanelyse Gardin og lyttet til Faderens og Smedens Rummesteren i det nattestille Hus. Og naar hun af og til overvældet af Træthed lukkede Øjnene, saa' hun de frygteligste Syner . . .

Pludselig sprang hun ud af Sengen, trak Benklæder og Strømper paa, tændte Lampen og satte sig til at skrive i sin Dagbog, som hun fandt frem af en aflaaset Kommodeskuffe:

Kære, lille, gode Isidor (skrev hun), det er saa længe siden, jeg har talt med Dig, og nu er det Nat, og Du ligger rimeligvis i din Seng og sover trygt og godt som alle gode og retskafne Mennesker. Men jeg kan

ikke sove, thi jeg har saa meget forfærdeligt at tænke paa. En frygtelig Hemmelighed hviler paa mit Sind foruden alt det andet sørgelige med Fader, Moder og Søstrene. Men nu kan jeg ikke længere bære den alene. Hvis Du var her i dette Øjeblik, tror jeg, at jeg fortalte Dig det hele, saa forpint er jeg af at gaa og bære paa noget, som ingen anden véd; og nu vil jeg skrive det, for naar jeg skriver til Dig, Isidor, er det, ligesom Du sidder her ved Siden af mig og hører paa mig: Det er Johanne, Du véd, hende De kalder Lig-Johanne. og som de siger er Faders Søster og alligevel har et Barn med ham. Det er hende, der har slaaet Pin'de-Jens ihjel, Isidor! Er det ikke forfærdeligt? Du var jo selv herude og undersøge, da det var sket; og I troede allesammen, at han selv ved en Ulykke var kommen ind under Hestene. Men det er Johanne, der har kastet ham derind! Jeg stod bag Døren til Foderloen og saa' det hele! Hun kom bærende med ham paa Armene inde fra hans Kammer; hvad de havde bestilt derinde, véd jeg ikke; jeg hørte bare, at hun bad ham om nogle Penge, som han ikke vilde give hende, og saa raabte hun højt, og saa blev alting stille; men da hun kom bærende med ham inde fra Kammeret, saa' han allerede ud, som om han var død, maaske har hun kvalt ham; og saa bar hun ham hen bagved Kørehestene og kastede ham ind under dem! Og saa løb hun sin Vej, og jeg ogsaa. Det var, ligesom der faldt noget ned inde i mit Hoved, og jeg løb ned gennem Kostalden og Svinestien og ned i Laden, hvor jeg gemte mig inde i Halmen og laa og skreg og sang og græd og slet ikke vidste af mig selv, førend Forvalter Larsen pludselig sad ved Siden af mig og trøstede mig og spurgte, hvad der var i Vejen, og vilde kysse mig; men jeg slog ham lige midt i Ansigtet og slap fra ham og ud af Laden; jeg véd slet ikke, hvor Tyrk var bleven af, og

ved Gud, Isidor, da var jeg lige ved at løbe min Vej langt ud i Verden, eller ned til Bugten ved Badeplænen og kaste mig i Vandet, og dø bort fra alt det forfærdelige, der findes paa Jorden; for lille, lille Isidor, Du véd ikke, hvad jeg, der dog er saa ung, allerede har maattet gennemgaa! Ved Gud, jeg vilde ønske, at jeg snart maatte dø, eller blive rigtig syg og faa høj Feber, saa at jeg ingenting vidste af mig selv, for nu kommer det allerværste, Isidor, nu kommer det allerværste! Først var det kun om Natten i Søvne, jeg saa' det; men nu er det ogsaa om Dagen, bedst som jeg sidder eller gaar og tænker paa ingenting. Det er noget med en stor Skikkelse, en Kæmpe, eller en Gud, der viser sig for mig; han griber med sine lange Arme en hel Flok Mennesker paa én Gang og kaster dem ind under et Kobbel vælige Heste, der sparker dem og tramper paa dem, og jeg hører dem mase Hovene ned i Kødet, og Knoglerne knaser, og der lyder Skrig og Bønner, og jeg lukker Øjnene og véd godt, at det bare er noget, jeg bilder mig ind, men jeg kan alligevel se det saa tydeligt og høre det, at jeg stopper Fingrene i Ørene og skriger med, men det hjælper ikke; og om Natten har jeg lavet mig to smaa Kugler af Moders Syvoks, som jeg putter i Ørene, og som jeg har ridset tre smaa Kors paa hver for Fader, Søn og Helligaand . . .

— —

Der lød et Drøn gennem Huset af Gangdøren, der blev slaaet i. Frøken Sofie rejste sig hurtig og løb hen til Vinduet.

Og hun saa' i Maaneskæret sin Fader og hans Hjerteven Smeden Arm i Arm dingle ned gennem Borggaarden barhovede og i Skjorteærmer.

Smeden og Nils Uldahl havde siddet ved deres Drik og Prat lige siden Klokken ni. De drak helst den klare Brændevin nu, det andet bed ikke.

Nils sad og pralede af alle de Fruentimmer, han havde haft, og af alle de Penge, de havde kostet ham. Saa var han faldet i med at jamre op om Stamgodset og om Elfenbensstaven. Og naar han naaede det Punkt af Rusen, græd han og svor, at var Staven forblevet i Familiens Eje i lige Linie, saa havde han, Nils, endnu siddet rig og anset paa Fædrenegaarden. Thi det var den Stav, Familien Uldahl skyldte sin fordums Ære og Magt. Der var noget helligt ved den Stav. Den var af Gud velsignet og Englene velbehagelig. Det var det, han havde faaet Færten af, den gamle salige Bandit Joachim, og derfor havde han faaet lokket Klenodiet fra Etatsraaden. Og nu havde han oven i Købet taget Staven med sig i Graven. Pompadour havde faaet Ordre til at putte den i Kisten til ham. For Joachim hadede Nils med et grusomt Had:

— Fandenlyneme! Og véd Du hvorfor, Smed . . . he, he! véd Du, hvorfor?

Smeden rystede sløvt paa Hovedet. Sagen interesserede ham ikke. Han havde snart hørt om Egesborg og den fjollede Stav vel de hundrede Gange.

— Fordi jeg engang tog en dejlig Tøs fra ham, he! fortsatte Nils — Joachim kunde ikke gøre noget rigtig ved hende; og saa kom hun til mig! For i den Retning, he! saa havde jeg sgu den krabateste Elfenbensstav!

Smeden pladskede ud i en brølende Latter. Den Historie havde han ikke hørt før!

Men han holdt lige saa pludselig inde igen med Latteren og spurgte:

— Skal vi saa ha' det Slag Kort, Godsejer?

Nils sagde Ja. Og Kortene kom frem. Parret trak i Skjorteærmer og spillede Seksogtres en Timestid. Lo og bandede og slog i Bordet, saa det hørtes viden om Gaard. Nils tabte som sædvanlig; og det blev han til sidst ked af:

— Hvor Fanden bliver Rikke af i Aften? spurgte han pludselig og kastede Kortene fra sig.

— Lad vos gaa ned og hitte hende? foreslog Smeden medgørlig og stoppede Gevinsten i Lommen.

Nils ravede op af Stolen:

— Du siger noget, Smed! Vi gaar ned og ser til Tøserne!

Og de tog hinanden under Armen og vaklede pludrende og grinende ned gennem Gaarden . . .

Midsommernattens Maane lyste paa deres Vej. Og bag Gardinet i sit Soveværelse stod Frøken Sofie og saa' efter dem . . .

Da de var naaet ned i Ladegaarden, standsede Nils Uldahl pludselig, slog en Haand op mod den stjernefunklende Himmel og sagde fra Sjælens Dyb:

— Den menneskelige Brunst, Smed, rejser sig som en Obelisk over Jorden i evig Længsel mod Saturns Ring!

— Ja—e . . . sagde Smeden og kiggede andagtsfuld op mod de samme evige Stjerner — men vi maa jo vide at bøje vos for Guds Vilje, Godsejer . . .

Ovre i Mejeripigernes store Fælles-Kammer bag Bryggerset var der lyst som om Dagen: Maanen hængte tyk og rund lige udenfor de gardinløse Vinduer . . .

Omkring fra de seks Bræddesenge, der var tømret op langs Væggene hørtes Snorken og Pusten og stille Hvisken.

Varmen og Osen i Rummet var kvælende . . .

Der lød snublende Trin og brummende Tale i Bryggersgangen udenfor. Døren blev stødt op, og Nils og Smeden tumlede ind:

— Go'aften, Pi'er! lød Smedens Stemme — Mon I har Brug for et Par paalidelige Folk?

— Du rører ikke Rikke, Smed! hvæsede Nils pludselig ophidset og greb Vennen i Brystet.

— N e j, n e j . . . ! sagde Smeden betuttet og rystede ham af sig — Rolig, rolig! . . . Hva' for en Seng ligger hun i?

— I den yderste til højre . . .

— Saa ta'r jeg simpelthen en af dem til venstre, Godsejer!

Der havde hidtil været musestille rundt i Sengene. Al Snorken og Pusten var død hen. Man hørte kun hist og her et lille forskræmt Skrig, eller en møjsommelig undertrykt Fnisen.

Men da Smeden begyndte at rode rundt i den nærmeste Seng til venstre, voksede der pludselig et stort nøgent Mandfolk op af den:

— Hva' Satan vil Du her, din Smedetamp? tordnede han. — Ka' Du holde dine beskidte Fingre hos Dig sæl!

I samme Øjeblik rejste der sig en Karl over Ende i hver Seng, og i somme af dem to:

— U d med Jer! brølede én.

— Hyss, Husbond er med! hviskede en forskræmt Pigerøst.

— Jeg vil b l æ s e ham et Stykke! . . . Han kan holde sig til sine egne! . . . Han er ikke mere H u s b o n d, end som vi! lød det rundt omkring fra; og et Par af Karlene gjorde Mine til at ville springe ud paa Gulvet. Men Pigerne holdt skrigende og grædende fat i dem.

Kammeret fyldtes af Graad, Eder og Raab. Smeden gav Svar paa Tiltale.

Under alt dette havde der hele Tiden fra den nærmeste Seng tilhøjre lydt en spæd, halvkvalt Klynken.

Nils Uldahl bøjede sig ned over Sengen:

— Rikke . . . hviskede han og søgte rundt imellem Dynerne — skynd Dig lidt at komme i Klæderne, Rikke . . . saa gaar vi op til m i g!

Paa én Gang fik han fat i en lille, skælvende Haand, der søgte at rive sig løs igen.

— Hvem er d e t? spurgte Nils.
— Det er m i g. . . græd Stemmen.
— Hvad for en mig?
— Lisbeth . . . den nye Gaasepige . . .
— Hvor er Rikke?
— Jeg . . . véd . . . ikke . . . hulkede Barnet.
— Hun ligger ovre ved Forvalter Larsen! raabte saa en raa Mandfolkerøst i Sengen ved Siden af.
— Der render hun over hver Nat, naar hun ikke er ovre hos D i g! sagde en anden.
— Gaa Du dér over og hent hende, Nils Fallit! grinede en tredje.
— Se, I kan faa Røven med Jer og det lidt hurtig! skreg en fjerde og begyndte at kravle tværs over sin Dame — ellers skal vi illeminere den for Jer!
Der stod et Drøn af Latter rundt fra alle Sengene, rungende Mandslatter og skingrende Kvindehvin.
— Kom, Godsejer . . . hviskede Smeden midt i Larmen — her er ikke Bid for v o s i Aften.
Men Nils hørte ham ikke. Han stod og tænkte paa at krybe ned til Gaasepigen. Hun var saa lind og varm at føle paa . . .
Da greb Vennen ham fat i Armen og rev ham med sig.
Og Latteren s t o d ud af Døren efter dem.

Oppe i Borggaarden fik Smeden Kig paa en Lampe, der brændte bag det hvide Forhængsstykke i et af „Asylets“ Vinduer.
Jomfru Ingwersen havde i de sidste otte Dage været temmelig daarlig, haft Feber og Aandenød; derfor havde Fru Line paabudt, at Lampen skulde være tændt om Natten.
Smeden standsede og pegede mod Vinduet:
— Skal vi vesitte de Gamle, Godsejer?
— Hvad Glæde kan vi ha' af d e t? brummede Nils,

der endnu gik og tænkte paa Gaasepigens intacte Former.

— Bare obselvere deres Forskrækkelse! mente Smeden lystig — De har vist ikke set Mandfolk ved Nattetid i de sidste hundrede Aar!

— He, he! grinede Nils, der begyndte at faa Smag for Spasen.

— Vi fortrædiger dem begribeligvis ikke, vedblev Smeden at lokke — Vi lister bare ind og gaar rundt paa Gulvet uden at mæle et Ord.

— Lad os ta' Støvlerne af . . . hviskede Nils, da de var kommet ind i Gangen. Han var nu ligesaa ivrig som den anden . . .

Inde i Asylstuen sov Rottbøl og Lurvadt sødelig. Men Ingwersen laa med vidtaabne Øjne og stirrede frem for sig. Hun havde nylig haft et fælt Anfald, og Feberen krøb rundt i hendes Hjerne. Hun lyttede vredt til de to andres velsignede Prusten og anklagede Gud . . .

Men paa én Gang ser hun Døren ud til Gangen gaa op og to Gespenster glide ind. De var sorte forneden og hvide foroven og havde Menneskehoveder . . .

Ingwersen greb sig til Hjertet og vilde raabe, men kunde ikke . . .

Gespensterne gav sig til at sværve rundt og rundt paa Gulvet. Sommetider var de kun to, syntes Ingwersen, men sommetider voksede de og gik midt over og blev til fire, seks, otte, hele Stuen fuld: Det var alle Havslundegaards tidligere Ejere, alle dem, der havde hængt og druknet og skudt sig . . .! Ingwersens Seng begyndte at vugge frem og tilbage . . . Loftet drejede sig, og Væggene sank, og Lampen henne paa Kommoden blev til et vældigt flammende Baal:

— Lurvadt!

Endelig havde hun faaet Vejr til et Skrig. Et af Gespensterne havde bøjet sig ned over hende.

— Lurvadt!

Lurvadt rejste sig halvt op i Puderne:

— Hva' er 'et? spurgte hun gnavent, (og hun syntes i sin halvvaagne Tilstand at se to Skikkelser forsvinde ud af Døren; men glemte det øjeblikkelig igen, da alt i Stuen ellers var, som det skulde være) — Hva' er 'et, Ingwersen? spurgte hun — Vil De mig no'et?

Men da hun intet Svar fik, dumpede hun atter om i Dynerne og faldt straks i Søvn . . .

Ingwersen kunde ikke svare. Hun hørte Lurvadts Spørgsmaal og saa' Gespensterne sveve bort, men ikke en Lyd formaaede hun at faa over sine Læber. Hun kæmpede og kæmpede og anspændte alle sine Kræfter for bare at kunne faa et eneste hørligt Ord frem . . . hendes Ansigt blev ganske blaat af Anstrængelse . . . der væltede store, sorte Skyer op for hendes Øjne . . . buldrende Vogne larmede ind gennem Værelset . . . og udenfor skreg og skreg det af Mennesker, der sloges:

— Jesus, vær mig arme Synder naadig!

Saa lød der paa én Gang et hvinende, skærende Skrig, der hug ind mod hendes Trommehinder, saa de sprængtes . . . Og alt blev tavst for evig.

— Rottbøl, Rottbøl, Ingwersen dør!

Lurvadt var tumlet op ved Skriget og stod nu hjælpeløs rokkende foran den Syges Seng:

— Rottbøl, Rottbøl, Ingwersen dør! gentog hun og famlede i Vildelse rundt paa Kommoden efter Vandglasset, saa at det væltede, og Vandet flød ned over hendes nøgne Fødder:

— Rottbøl, Rottbøl, Ingwersen dør! blev hun ved at raabe.

Rottbøl havde rejst sit lille, blide Ansigt fra Puden. Nattørklædets Knuder sad hende som to smaa Horn i Panden:

— Er det galt med Nikoline? spurgte hun, da hun hørte Vandets Rislen, og halede Juledukken frem, som

altid laa afklædt i Sengen ved Siden af hende — Nu skal Mor hjælpe . . .

Og hun holdt med begge Hænder Dukken ud over Sengekanten, idet hun satte sin Tunge ind mod Tænderne og frembragte en hvislende Lyd:

— Tssss . . . ! sagde hun — Saa, saa, saa . . . ! Nu sover vi pænt igen . . . !

Og med Dukken i Armen lagde hun sig tilbage i Sengen, medens hun beroligende nynnede sin Yndlingssang om Drømmenes stormfri Lande . . .

Hos gamle Seemanns.

— Sover Du Far?

— Øff . . . ! Hva' er 'et, Mor?

— S o v e r Du?

— Næi . . .

— Skal Du ikke o p?

— Jeg har været oppe . . .

— Det har jeg ikke hørt . . .

— Jeg har været oppe a l l i g e v e l!

— Nu véd jeg, hvad Du skal gi' mig til min Fødselsdag.

— Hum . . . ?

— Du skal gi' mig seks nye Særker.

— Du holder junde af at faa nyttige Ting ellers . . . til Højtiderne.

— Nej . . . Og saa en Flaske Spridevaldemar.

— Hum . . .

— Og en Æske fint Brevpapir.

— Er der ellers ikke andre S m o ting! . . . Og skal vi saa sove?

— Ja, D u kan sagtens! Bare Du l æ g g e r Dig, falder Du i Søvn!

— Du kan jo lade være med at t æ n k e! . . . God n a t!

De gamle Seemanns Soveværelse vendte imod Nord, saa Maanen saa' de ikke noget til. Men der brændte hos dem en lille Natlampe.

Sengene stod ikke længere Side om Side som i Ungdommens saftrige Tider, men var begge anbragt langs samme Væg og med en massiv Dragkiste imellem.

Paa Dragkisten stod Lampen, og i dens vage Lys saa' man paa den hvide Hovedpude i Sengen til højre Fru Thoras lille, fine Ansigt indrammet af en blondeprydet Natkappe . . . og i Sengen til venstre Bedstefader Seemanns høje Skaldepande og buskede Skæg.

Taffeluhret paa Spejlkonsollen inde i Dagligstuen slog.

Den gamle Frue talte Slagene:

— T o l v! sagde hun klagende — Nu er Klokken t o l v, Far; og jeg har endnu ikke lukket et Øje!

— Øff . . . ! lød det fra den anden Hovedpude — Da si'er Du da sæl, at Du ikke hørte, at jeg var o p p e før!

Fru Thora tav fornærmet. Men lidt efter tog hun fat igen:

— Den Hvidkaalssuppe ha'de Marie rigtig haft Held med sig i Middags! sagde hun.

— Hum . . . ! Kartoflerne var r a a!

— Vist var de ej; det er bare no'en nye, vi har faaet, der godt kunde ha' taalt og kogt lidt længere.

— Ja, det er jo d e t, jeg s i' e r!

— Nej, Du sa'e, at de var r a a; og det er Synd for Marie, der ellers er saa flink . . . Du kom sent hjem fra Klubben i Dag; Isidor sad og ventede for at hilse paa Dig.

— Vi kunde ikke blive færdig med den Domino . . . Lassen er saa langsom.

— Hvem vandt?

— J e g naturligvis . . . s y v Partier.

— Ja, Du banker dem snart allesammen derhenne . . . (Fru Thora gabede højlydt) . . . Nu synes jeg, jeg

begynder at føle mig søvnig . . . Godnat, Far! . . . Hvor er det dog no'en søde Børn, Isidors . . . saa opmærksomme mod os Gamle.

— Ja, de er meget søde . . . Godnat . . . og sov vel!

— Tak i lige Maade . . . Ja, nu tror jeg, jeg k a n, Gudskelov! (Fruen gabede igen) . . . Man har det bedst i sin Seng! sagde hun — Frederiksen var her da i Formiddags med Gasregningen.

— Hum . . . Hvor m e j e t?

— Elve Kroner.

— Var det ikke m e j e t?

— Nej, vi har strøget to Gange.

— B e t a l t e Du?

— Ja . . . Husk nu, Du s k y l d e r mig . . . Og hal'treds Øre for den Lap paa Galochen . . . (Hun gabede for tredje Gang) Ak, ja, ja, ja! sagde hun — Véd Du, hvad der saa tidt gør mig ondt, Far . . . at jeg ikke kan faa Dig til at bede Aftenbøn med mig.

— Jeg er for gammel til den Slags Narrestreger! brummede han og vendte sig demonstrativt — God n a t!

Midt paa Fru Thoras Dyne viste der sig nogle svage underjordiske Bølgebevægelser. Det var hendes Tommelfingre, der begyndte at snurre.

Men Bevægelsen døde dog hen uden at have kulmineret. Søvnen tog hende . . .

I Familiehuset.

Lige indtil Klokken godt to havde der været stille inde hos Lig-Johanne.

Men saa vaagnede den lille Juliane, der delte Seng med Moderen, ved at denne pludselig greb hende i Brystet og sagde:

— Der e r de! og i samme Nu stod hun midt ude paa Gulvet.

Juliane, som vidste Besked med Anfaldene, sprang ogsaa ud af Sengen og løb hen og greb Moderens Haand.

— Der e r de! Kan Du høre? De kommer nærmere! — stødte Johanne frem i sin Angest.

Men den lille klappede beroligende hendes Haand:

— Nej, nej, vist ikke saa, Mor . . . sagde hun sagtmodig — Kom, saa g a a r vi lidt; det plejer jo at hjælpe.

Og Moder og Datter begyndte at vandre op og ned i Værelset.

— Luk Øjnene, Mor: jeg skal nok lede Dig.

— Lig-Johanne klemte Øjnene fast i. Og Juliane førte hende varsomt frem og tilbage over Gulvet.

— Hurtigere! Hurtigere!

— Jamen her er jo ikke Plads, Mor . . .

Gennem de lave smaarudede Vinduer saa' man ud over Markerne, der laa hvide af Maanetaage. Hist og her ragede et Træ frem og Taget af et Hus.

— Hurtigere! Hurtigere, Juliane! Ellers kan jeg høre dem!

— Ja, ja . . . sagde den lille og fremskyndede Farten, saa godt det lod sig gøre i den lille Stue . . .

Da Sagerne efter Pin'de-Jenses Død var ordnede, havde Johanne faaet udleveret hans kontante Penge, hans Sparekassebog og Kisten med hans Ejendele.

Der havde været Forslag oppe om at tage Bogen under Forvaring og kun udbetale hende en mindre Sum ad Gangen. Men Johanne havde i den Anledning raset og skabt sig gal; og man var derfor nøjedes med at dele de femhundrede Kroner, hvoraf den ene Halvdel blev sat fast for Juliane, medens Resten blev overgivet Moderen. Og hun havde ikke været ædru siden.

Tanken om at komme ind paa et Drankerasyl og blive gjort til Menneske, var forlængst dunstet bort og

glemt. Lig-Johanne tænkte ikke paa andet end at fylde sig med døvende Drikke. Saasnart hun havde sovet en Rus ud, begyndte hun paa en frisk; hun taalte ikke at tænke paa Jens og hans Endeligt, skønt ingen havde fattet Mistanke til hende . . .

— Hurtigere! Hurtigere, Juliane!

— Ja, ja . . . Vil Mor ikke, at vi skal tage vores Træsko paa, som vi plejer, saa hører Du ikke saa godt?

— Jo! Hvor er de?

Barnet fandt sine egne og Moderens Træsko frem. Og nu begyndte de begge at larme op og ned ad Gulvet, saa at Støjen gav Genlyd i hele Huset. Johannes Stue laa i Midten . . .

— Nu er det galt med hende derinde igen! mumlede Spat-Marie, der boede i den nordre Stue — Aldrig ka' En faa sin Nattero i Fred!

Og Maren Ørentvist i den søndre Stue trak Dynen bedre op over Hovedet og bandede i Søvne!

Men inde hos Lig-Johanne vedblev de at trave . . .

— Hør! Hør! Juliane! Nu er de lige her udenfor!

— Tramp, Mor, tramp! sagde den lille og satte selv Fødderne i Gulvet, saa at det værkede i hendes magre Knæ. Hun havde forlængst opdaget, at det ikke nyttede at ville tale Moderen til Fornuft; man maatte gaa ind paa hendes Idéer for nogenlunde at beholde Magten over hende:

— Tramp, tramp! gentog Juliane.

Og de trampede nu begge løs, saa at Spat-Marie gav sig til at dundre i Væggen.

Johanne knugede Datterens Haand, saa at Barnet var ved at skrige:

— Hør! hviskede hun stiv af Angest.

— Det er bare Marie her ved Siden af, Mor . . .

Og de travede videre . . .

Den Dag Lig-Johanne havde kastet sin Mand ind under Hestene og var flygtet bort gennem Døren til

Møddingen, havde Svinepasseren, Rasmus Repsholt, netop lukket alle Smaagrisene, vel et halvt hundrede Stykker, ud. Johanne var faret midt op imellem dem, og var faldet omkuld, havde rejst sig fortumlet og var faldet igen, medens Grisene i deres Forskrækkelse hvinende og skrigende var løbet hen over hende og havde traadt hende paa Kroppen og i Ansigtet.

Dog, det havde mindre at sige, da hun var sluppet uset bort.

Men Natten efter Mandens Begravelse, da hun havde drukket sig en kraftig Rus for at kunne sove, var hun pludselig vaagnet midt om Natten ved, at Stuen havde været stuvende fuld af Smaagrise. De sad paa deres Haler Side om Side, saa mange Gulvet kunde rumme, og gloede paa hende med deres smaa onde, rødkantede Øjne, indtil hun havde faaet Juliane til at kravle ud af Sengen og jage dem væk med Kosten.

Men hele Natten til hen paa den lyse Morgen havde Johanne kunnet høre Dyrenes Skraben og Grynten rundt omkring Huset . . .

Og det var denne Grynten og Skraben, Lig-Johanne nu altid troede at høre, naar Anfaldene meldte sig.

Ind i Stuen vovede Bæsterne sig ikke oftere, da der sov et uskyldigt Barn derinde. Men nu pønskede de paa at v æ l t e Huset; Jens skulde hævnes. Og Johanne hørte dem komme anstigende i tusindvis og grave og rode i Jorden med deres Tryner. Hver eneste Nat hørte hun dem. Der kom flere og flere til. Nu var der vist snart over en Million! Og i Nat vilde det ske! I Nat vilde de komme og vælte Huset ned over hendes syndige Hoved . . . !

— Der er de! Der er de, Juliane! Hør, hør!

— Nej, nej, Mor, det er bare en Vogn, der kører forbi . . .

Men Johanne rev sin Haand ud af Datterens og fôr hen til Vinduet:

— Se, se! hviskede hun, og Rædselen fik Haarene

paa hendes Hoved til at fryse; thi hun saa' ude i Maanelyset en uhyre Halvcirkel af sorte, hvide og brogede Svin rykke frem. De rodede Jorden op Tryne ved Tryne, deres smaa, onde Øjne lyste som Ild, og deres Grynten fyldte Luften med en ond Lyd som af et stort Hjuls brummende Svingen . . . Nu vilde det ske! Nu var Øjeblikket inde! Om et Minut vilde de have omringet Huset og væltet Grundvolden; Murene vilde styrte sammen, og Dyrene trampe hen over hendes Ansigt og Lemmer med deres stinkende Fødder ligesom hin Dag paa Havslundegaards Mødding . . . !

— Luk Øjnene, Mor! Luk Øjnene!

Men førend Datteren kunde forhindre det, fór Lig-Johanne hen til Døren, rev den op og løb ud. Træskoene slængte hun af sig. Og idet hun trak Særken sammen om de nøgne Ben, krummede hun sig forover for at samle al sin Styrke og satte i et langt Spring tværs over Svinene og bort i Maanetaagen . . .

Paa Hvidgaard.

Klokken var fem. Solen havde været fremme en Time . . .

Karlene kom ludende af Søvn smaaluntende nede fra Ladegaarden for at æde Davre i Borgestuen . . . Svanerne pladskede allerede rundt i Voldgraven. Og omkring Fontænen i Borggaarden gik Paafuglene og slog Hjul og skreg deres ildelydende Skrig . . .

— Hold Kæft! sagde en morgengnaven Karl, da han gik forbi, og sparkede arrigt en Sten ind imellem dem . . .

— —

Paa sit ensomme Leje i det store Soveværelse mod Haven laa Hofjægermester Palle og sov.

Solskæret paa Ruderne havde ikke formaaet at vække ham og ejheller Støjen fra den vaagnende Gaard. Sent

var han nemlig gaaet til Ro, og Time efter Time havde Savn og Længsel holdt ham vaagen.

Først ud paa Morgenstunden havde Søvnen forbarmet sig over ham — som det hedder.

Men da drømte han . . .

Igen og igen drømte han den samme bittersøde Drøm om sin Hustru Mona:

Hun laa ved hans Side. Armene havde hun slynget om hans Hals, og hendes Legeme brændte imod hans . . . Men naar han da vilde tage hende ind til sig for at favne hende helt, svandt hun bort, og han vaagnede beskæmmet og var ensom som før . . .

Saaledes gled hans Enkemands-Nætter hen.

— —

Alvilda hed en af Gaardens Stuepiger, et stort og kraftigt Kvindekøn paa et Par og tyve Aar . . .

Palle og Mona havde ofte sammen moret sig over Pigens maabende Betagelse af sin Husbonds mandige Skønhed. Hun kunde standse op midt i sit Arbejde ved Middagsbordet for at glo paa ham, lam af Ærefrygt. Han var hende en Aabenbaring, en Guddom, for hvem hun følte en sitrende Trang til at ydmyge sig. I den dybeste Underdanighed vilde hun have ladet sig føre til hans Leje for efter endt Højtidsoffer knælende at have sat hans Fod paa sin Nakke og takket ham for, hvad han havde ydet . . . Thi hun var Kvinden i Renkultur, Hønen af Guds Naade, der i grænseløs Underkastelsestrang nejer sig mod Jord, naar hun møder paa sin Vej ham den eneste ene: Manden, Elskeren, Hanen!

— —

Saalænge Fru Mona levede, havde Palle Uldahl ikke haft Tanke for andre Kvinder. De kunde være lokkende og æggende i deres modne Skønhed, som i sin Tid Fru Line paa Havslundegaard var det . . . eller de kunde være spillende, sansehidsende unge som den lille Minka fra Mosegaarden . . . Palle saa' vel paa dem

med Behag; men han begærede dem ikke. Han vidste, at ingen Kvinde kunde skænke ham en frydefuldere og mangfoldigere Rus end den, han nød i Mona Lisas Arme . . .

Men saa en Dag var Eventyret altsaa ude, og han var ladet ene tilbage.

Og da var det, at Angeren greb ham, Angeren over et forspildt Liv, og drev ham hvileløs rundt i Hvidgaards tomme Stuer:

— Han havde syndet tungt baade mod sig selv og Mona! Hendes Død havde klaret hans Blik, og han saa' nu grant, at det i Grunden slet ikke var Monas Legeme, der fornemmeligst havde bundet ham til hende: det var hendes Sjæl! Hendes rige, mangfoldige Sjæl, var det, der havde fyldt hans Dage med en April-Maaneds rigtskiftende Taarer og Sol! . . . Ak, hvorfor kom man aldrig til Sandhedens gyldne Erkendelse, førend det var for silde . . .!

Og han besluttede at benytte hele Resten af sit Liv til at sone denne Synd. Han vilde gøre Mona Lisa et Tempel i sit Bryst; en Helligdom, hvori hendes forklarede Træk skulde evigt lyse ham i Møde; et Altar vilde han oprejse hende, foran hvilket han kunde ofre til hendes velsignede Minde!

Som hun havde været hans første egentlige Kærlighed, skulde hun blive hans sidste. Aldrig skulde nogen anden Kvinde fortrænge Mona Lisas Billede af hans Hjerte og hans Arme!

Saaledes svor han.

Og det var, som om hans Længsel efter den store Hedenfarne Dag for Dag ligesom lutredes derved, blev renere, sartere, mere aandig . . .

— —

Klokken slog syv. Det bankede stille paa Døren, og Alvilda Stuepige traadte ind med en Bakke, hvorpaa stod Hofjægermesterens Morgenmad: seks Spejlæg, fire

Stykker afskaaret Skinke, Brød, Smør og Kaffe, som hun anbragte paa Bordet foran hans Seng.

Palle fór over Ende, hed af Søvn og Drømme:

— M o n a . . . ! stammede han og bredte henrykt Armene ud . . .

Og først ni Maaneder senere blev han klar over Fejltagelsen.

SLUTNINGEN

Dagen efter sin mislykkede Ekspedition til Mejeriet havde Nils Uldahl og Smeden, væbnede med kraftige Egespir, opsøgt Forvalter Larsen for at tage Hævn over ham for hans Blasfemi med Rikke.

Men Gaardens Karle var, imod Sædvane, ilet Forvalteren til Hjælp; og der havde fundet et regulært Slag Sted, som var endt med de to Venners forsmædelige Nederlag.

Man havde maattet bære dem hjem. Smeden til hans Hytte i Landsbyen, og Godsejeren til hans Taarnværelse.

Og medens Nils Uldahl laa her i Uger, skamslaaet, værkbruden og ædru, var det, at hans Livs store Vendepunkt indtraf . . .

— —

Det var sig en Aftenstund, medens Fru Line trofast sad ved sin Mands Seng og skiftede de vaade, kølende Omslag paa hans skamferede Næse, at Nils pludselig greb hendes Haand og hviskede et: Tak! . . . saa ømt og usigelig mildt, at hendes store, varme Kvindehjerte rørtes til Bunden derved. Hun glemte alt det onde, han i deres Ægteskabs lange og trange Aar havde forvoldt hende; thi det var, som lød der i dette ene ydmyge Tak en Genklang af alle de fine og forstaaelsesfulde Ord, der fyldte hver Side af hans Ungdoms Kærlighedsbreve, dem hun endnu, trods alt, pietetsfuldt for-

varede, og som ofte, sammen med hin trøsterige Kortoplægningskunst, havde bragt hende frelst over saa mange bitre Stunder . . .

Og Blidheden i hans Blik og Stemme indgød hende paa én Gang Mod til at meddele ham det, hun hidtil havde skjult for ham, men som dog engang maatte siges:

— Nils . . . begyndte hun tøvende — jeg har noget . . . noget at fortælle Dig . . . Tror Du, at Du er stærk nok til at kunne taale at høre det?

— Jeg véd det . . . nikkede han stille bag Omslagene.

— Véd Du det?

— Ja . . . men fortæl kun.

Hun tøvede endnu. Taarerne steg hende i Øjnene, saa stor var hendes Medfølelse med ham, og hun glemte ganske, at Ulykken ligesaa fuldt ramte baade hende og Børnene:

— Vi skal rejse fra Havslunde, Nils . . . lød det saa — Forvalter Larsen har været hos Kreditforeningen, og den har givet ham Medhold . . . Gaarden er solgt.

— Til hvem?

— Til . . . til Hans Henriksen fra Ravnsholt.

Her havde hun ventet et Skrig af Harme og saa' paa ham i angestfuld Forventning:

— Nils, stakkels Nils . . . sagde hun.

Men han bøjede kun ydmygt sit skamferede Hoved saa dybt og angergivent, at det kolde Omslag paa hans Næse faldt af:

— Og hvad siger Pigebørnene? hviskede han.

— Aa, at Du dog tænker først paa dem, Nils! sagde hun og lagde Omslaget igen til Rette — Hvor Du er god!

— Jeg vil forsøge paa at blive det . . . smilede han

sørgmodigt tilbage — Men Du svarer mig ikke paa mit Spørgsmaal . . .

— Jo, skyndte hun sig — Sofie er naturligvis meget nedslaaet; hun mener jo ikke, at hun kan leve noget andet Sted end her . . . Men de andre tager det roligt.

— Og Du selv, Line?

— Aa, jeg, smilede hun — bryd Dig ikke om mig! . . . Jeg var bare bange, Nils, at Du . . . Saaledes baade at miste Egesborg og Havslunde . . . Og at det netop skulde være dem fra Ravnsholt, der . . .

Han greb hendes Haand og trykkede den taknemmeligt:

— Man maa lære at bøje sig for Guds Vilje . . . sagde han.

— Ja . . .

Fru Line trak sin Haand til sig og sendte ham et uroligt Blik. Angesten og Usikkerheden tog hende igen:

— Hvad var der foregaaet med Nils? Hvorfra denne pludselige Ydmyghed og Gudsfrygt! Det var jo ellers kun, naar han var beruset, at han blev religiøs . . . Skulde han uden hendes Vidende . . .?

— Jeg har længe vidst, hvordan det vilde ende, fortsatte han, da Fruen stadig forblev tavs — lige siden Onkel Joachim fik lokket den Stav fra Fader, har jeg vidst, at det vilde komme, baade Ulykken med Egesborg og med Gaarden her . . . derfor styrtede jeg mig ud i dette vilde Liv. Men nu har Gud jo vendt det til det gode, smilede han glad — og vi kan begynde at bygge op igen, Du, Børnene og jeg . . . For ikke sandt, Line, I vil tilgive mig . . . I svigter mig ikke, vel?

— Nej . . . stammede hun forvirret.

— Aa, hent dem! Hent Børnene! vedblev han ligesom henrevet af det ny, der gærede i ham — Hent Børnene, kære Hustru, at vi kan glæde os sammen over det, der er sket . . . alle!

Omslaget faldt igen af hans Næse, og hun lagde det atter til Rette:

— Det Omslag . . . sagde hun.

— Ja, det Omslag! gentog han begejstret — Det store, store Omslag! . . . Hent Børnene, Line, min Hustru, at jeg kan bekende det for dem!

— Jamen Nils . . . forsøgte hun.

— Aa, Line, Line, saa svigter Du mig dog alligevel! sagde han smerteligt.

— Nej, Nej, jeg gør ikke, Nils . . . Men . . . men hvad er det, vi skal glæde os over?

— Over at det gamle er forbigangent, og alt er blevet nyt!

Hun bøjede sig hurtig ned over ham og greb ham i Skulderen:

— Du har drukket, Nils! sagde hun — Og Doktoren har dog saa strengt forbudt det!

— Ja, jeg har drukket! raabte han i Ekstase — Men af et Væld saa dybt og rigt, at mit Hjerte svulmer derved! . . . Hent Børnene, at jeg ogsaa kan give dem at drikke!

— Jamen, Nils . . .

— Hent Børnene, Line! Jeg beder Dig! At den store Prøve kan finde Sted!

— Hvilken Prøve . . .?

— Om Kærlighed overvinder alt . . . Hent Børnene!

Og Fru Line adlød . . .

— —

Men Pigebørnene nægtede samdrægtig at være hende følgagtig:

— Jeg tror ikke et Sekund paa den gamle drevne Svend! sagde Frøken Charlotte — Han vil bare have fat i vore Penge!

Madam Pompadour Henriksen havde i det lange Løb

omsider maattet bøje sig, og den lille Mose-Minka triumferede . . .

Sagen havde haft følgende Forløb:

Da Handelen om Havslundegaard var bleven indledet med Kreditforeningen, havde det været Madam Henriksens Plan, naar Købet var gaaet i Orden, at anbringe sin næstældste Søn, Jeppe, paa Havslunde og lade Anders, den yngste, overtage Kragholm, der var mindre. Og naar saa Hans, den ældste, fik Ravnsholt, den største af de tre Gaarde, tilskødet, var enhver af Sønnerne blevet forsørget efter Aldersmaal, og Retfærdigheden sket Fyldest . . .

Men ude paa Mosegaarden sad altsaa den landsflygtige Fru Minka, der ogsaa vilde have et Ord med i Laget:

— Hans! sagde hun derfor en Dag til sin Ægte- og Folketingsmand — hvorlænge vil Du endnu gaa rundt her til Latter for hele Egnen?

Hans stirrede beskæmmet mod Gulvet, medens Minka betragtede ham prøvende.

Og Resultatet af denne Undersøgelse blev, at da han igen løftede Øjnene for at svare, kastede hun sig højt hulkende til hans Bryst:

— Du elsker mig ikke mere, Hans, klagede hun — for saa vilde Du ikke finde Dig i, at din Moder saaledes nedværdigede mig!

Hans strøg, klappede og knugede sin Dame og forsikrede, at han aldrig havde elsket hende højere end netop for nærværende.

— Saa maa der gøres en Ende paa den Komedie, sagde hun og bremsede sin Graad — Du maa forlange, at din Mor flytter med Jeppe til Havslundegaard og lader os to være i Fred paa Ravnsholt!

— Det gør hun ikke! sagde Hans med dyb Overbevisning.

Men da rev Minka sig ud af hans Arme og raabte:

— Saa forbyder jeg Dig nogensinde oftere at komme

her paa Mosegaarden! Og k o m m e r Du alligevel, lukker jeg mig inde paa mit Værelse, og Du skal ikke faa Lov til at se saa meget som en Flig af min K j o l e engang! Jeg v i l ikke længere finde mig i denne lumpne Behandling! Er D u et M a n d f o l k? Skal D u hjælpe til at styre Landet? Hæ, jeg ser Dig staa og fjotte inde i Folketinget, Du, som ikke engang er Mand for at bringe Orden i dine egne Affærer!

— Lille Minka, lille Minka . . . Slaa koldt Vand i Blodet . . .

— Jeg vil s k i l l e s! fór hun fort — Det er meget bedre, at vi s k i l l e s; saa faar vi da en Ende paa det!

Her begyndte hun paa ny at klage og jamre, som skulde hendes arme Mose-Hjerte til at briste:

— Og j e g, som holder saameget af Dig, hulkede hun — det véd Du da selv!

— Ja, det vidste han, det vidste han . . .!

Og han gav sig i sin høje Nød atter til at stryge, klappe, knuge og forsikre . . .

Hvornæst de gik i Seng.

Og Morgenen derpaa, da han tog Afsked, svor han at ville tale alvorligt med sin Moder.

— —

Men naturligvis mødte han den stejleste Modstand.

Pompadour, der aldrig i sit Liv havde let før, slog i sin Uøvethed en Art Latter op, som nærmest lignede Brølet fra et uvant Dyr, da hun hørte Sønnens Forslag om at vige Gaarden til Fordel for ham og Svigerdatteren:

— Ha, ha, ha! sagde hun — Ikke om I saa møder her udenfor med tolv sorte Hingste, skal Du faa flyttet mig saa meget som en T o m m e for den snottede Tøses Skyld!

— —

Da Hans returnerede til Mosegaarden med dette pom-

pøse Afslag, gav Minka ham som Velkomst en kraftig Ørefigen og lukkede sig inde:

— Hun vilde ikke s e ham! Hun kunde ikke t a a l e det! Hun vilde s k i l l e s! Hun kunde ikke u d s t a a ham! . . .

Men en halv Time efter, da han sad i Jægermesterens Kontor og drøftede Sagen med Forældrene, blev Døren fra Entréen aabnet paa Klem, og et blaarødt, gennembrølet Ansigt viste sig i Sprækken og sagde mildt, men afbrudt af Hikke:

— Hans . . . kom . . . lidt . . .

Og Hans skrumlede henrykt op og ud . . .

Minka havde nu i sin Ensomhed udklækket en anden Plan:

De to ældste Brødre skulde bytte Gaarde:

— Jeppe tager Ravnsholt, sagde hun — og Du tager Havslunde. Og saa flytter jeg til Dig! Er Du ikke henrykt?

Hans gumlede.

— Jamen Ravnsholt er jo godt hundrede Tønder Land større . . . kom det saa.

Da sank Minka livløs ned for hans Fødder:

— Gaa! Bort fra mine Øjne! Du elsker mig ikke!

— —

Men den folkekaarne blev. Og Sagen ordnedes efter usigelige Baduljer, som hans Kone havde villet det . . .

Fremtiden laa nu lys for de Unge.

Den første September skulde den nye Ejer overtage Havslunde; og Familien Uldahl havde derfor fuldt op at gøre med at forberede og ordne alt fornødent . . .

Den femtende August blev der afholdt en Auktion over Indbo og Brugsgenstande. Alle Sagerne var anbragt i Borggaarden. Vejret var godt; og Folk kom myldrende milevidt fra som Ravne til et Aadsel . . .

Henne i Hjørnet mellem Hovedfløjen og „Asylet"

var lavet en Forhøjning af Tønder og Brædder, og her sad Auktionarius og raabte, saa at hans Stemme skar gennem Larm og Snak.

Det var egentlig Isidor Seemann, der skulde have fungeret som Udraaber, men han havde overladt Sviren til anden Fuldmægtig:

— Tre Kroner og femoghalvfjerds! skreg denne Stedfortræder muntert frem over Hovederne paa Forsamlingen — Tre Kroner og femoghalvfjerds! . . . Ingen bedre? Ingen bedre? . . . Det er en ganske dejlig Overfrakke! Der er ligefrem Silkefoer i den! . . . Det er noget for D e m, Kristian Poulsen (Han pegede frem mod en lille grinende Bondemand)! Tre Kroner og femoghalvfjerds for en silkefoeret Overfrakke, det er jo Røverkøb! Naa, Kristian Poulsen, bli'er det til noget? (Kristian Poulsen nikkede) F i r e Kroner! Første . . . anden . . . tredje Gang! F i - r e K r o - n e r! . . . Bum! (Hammeren faldt.) Værsgod, Kristian Poulsen! Slid Frakken med Helsen! . . . Eller lad den sy om til Deres Svigermoder, hun har vist godt af at blive silkefoeret!

Publikum klukkede og vred sig af Latter.

Et nyt Nummer blev raabt op . . .

— —

De Uldahlske Damer havde lukket sig inde paa deres Værelser.

Men Nils havde taget Martyriet paa sig og gik stille og ydmygt omkring mellem Mændene. Arrene fra Kampen med Forvalter Larsen saas endnu tydeligt i hans Ansigt; navnlig det store, blodrøde tværs over Næsen. Men Nils bar dem uanfægtet til Skue; og Fred og Forsoning lyste i hans Øjne.

Denne Helgen-Adfærd beredte mangen en tilstedeværende en dyb Skuffelse. Man havde glædet sig til at se „Godsejeren" vakle drukken rundt og larme og rase, som han ellers plejede, naar den mindste Smaating stod ham imod.

Der var endogsaa en forstærket Politistyrke af to Mand til Stede!

Men her, hvor Nils Uldahls Gods og Ejendom under Latter og Vittigheder spredtes for alle Vinde, og en nyfigen og skadefro Hob dulgt og aabenlyst frydede sig over hans Hjems Ruin, her gik han selv fredsommeligt om, rolig og behersket, som vedkom den hele Vederstyggelighed slet ikke h a m.

Det er til at ærgre sig pukkelrygget over! . . . Men der kom da Gud være lovet Hans Henriksen og Kone fra Ravnsholt . . . og de stilede lige hen imod Nils . . . saa nu m a a t t e det da forhaabentlig ende med en Komedie!

Og man noterede med Tilfredshed, at det store Ar tværs over Godsejerens Næse blev end rødere og kendeligere, da han fik Øje paa Parret . . .!

Minka gik og lo og talte højt og pegede de Sager ud, som hendes Mand burde købe.

— Hyss! Der er Godsejeren! sagde Hans pludselig og vilde dreje af.

Men Niels rakte venligt smilende Haanden frem og sagde:

— Goddag, Hans Henriksen . . .! Ja, nu er det D e m, der skal tage Kampen op her. Bed Vorherre hjælpe Dem, at De ikke farer i m i t Kølvand!

Og da Hans stod stum uden Evne til at klare Øjeblikket, vendte Nils sig til Minka:

— Goddag, lille Frue . . .! Saa er De ogsaa kommet til Auktion . . .

— Ja—e . . . stammede Minka rødmende. Det var deres første Møde efter hans Voldtægtsforsøg.

Men Nils klappede faderligt hendes buttede Kind og fortsatte:

— Ja, se nu at faa Manden til at købe saa meget som muligt . . . saa bliver det da, hvor det hører hjemme.

Og han klappede hende engang til og gik smilende bort . . .

— Satans ogsaa! mumlede Bønderne skuffet — Hva' gaar der af ham i Dag!

. . . Da tonede Forvalter Larsen frem, lang og overmodig.

Han hilste højrøstet paa de omkringstaaende, medens han haanligt plirende saa' hen mod sin fordums Herre og Husbond:

— Saadan skal de ha' det, de Smørtyve! fniste han.

Nils Uldahl standsede sin Gang, da han hørte Forvalterens onde Fnisen.

Saa gjorde han sindig omkring og gik tilbage. Hans Ansigt var blegt, og Arrene stod i det som Strimer af Blod.

— E n d e l i g! tænkte Bønderne befriet — Nu k o m m e r det!

Men paa ny bød Nils Uldahl fredsommeligt en Haand frem:

— Forvalter Larsen, sagde han, og kun faa opfattede, at hans Stemme dirrede en Smule — kan De tilgive en gammel Mand hans utidige Overilelse . . . Jeg gør Dem herved min Undskyldning! Vil De række mig Deres Haand som Tegn paa Forsoning?

Forfjamsket stak Forvalteren sin Haand frem, og Nils greb den og trykkede den . . .

Og da Nils Uldahl endogsaa senere paa Dagen gik hen og hilste paa sin Arvefjende gamle Søren Jensen, „Studeprangeren", der havde købt hans Fædrenegaard Egesborg, indsaa Bønderne, at Godsejeren havde taget Skade paa sin Forstand og opgav ham . . .

Frøken Charlotte havde gjort sin Fader Uret ved ikke at ville tro paa hans gennemgribende Sjælsomvæltning; thi Dag fulgte paa Dag, uden at Nils Uldahl i mindste Maade faldt tilbage til sit gamle syndefulde Levned.

Spiritus nød han ikke mere, Kort rørte han ikke, og ikke saa' han ad Kvinder til.

Ja, selv sin Hjerteven Smeden, der paa ny havde meldt sig til Tjeneste, viste han Vintervejen.

Naturligvis dog først efter i milde Vendinger at have prøvet paa at tale til hans udødelige Sjæl . . .

Gribende var det at se disse to gamle Kombattanter, hvidhaarede og arrede af den samme Livets Kamp, sidde tørmundede Side om Side i Taarnværelset ved hint alderstegne Mahognitræs Klapbord, hvorover fordum Vinen havde flydt og Kortene danset . . .!

Nils Uldahl havde fortalt om, hvorledes Frelsen var kommet til ham gennem hans kære, salig Moder, der havde vist sig for ham i Drømme og ved sine Ord og Bønner manet ham bort fra Fortabelsens brede, asfalterede Vej ind paa Forsagelsens smalle og stenede ditto:

— Smed, Smed! endte han sin ophøjede Tale — Vend om! Vend om! Ogsaa D i n Besøgelsestid er nu inde!

Men Smeden kneb underfundigt et Øje sammen:

— Og Godsejeren vil heller ikke mere ha' med F r u e n t i m m e r at gøre? spurgte han.

— Nej, nej! sagde Nils forfærdet — Aldrig!

— Men hvor vil Godsejeren saa blive af med 'et, da?

— Det maa Gud om!

— Og d r i k k e, vil Godsejeren heller ikke mere?

— Nej!

— Jamen hvad er der saa tilbage, spør jeg?

— Fors a gelsen, Smed! Den store Glæde ved Fors a gelsen!

Men Smeden rystede sit hvide Hoved.

— Jeg synes saamænd, vi maa forsage nok i Forvejen, sagde han — at Vorherre gerne kunde unde vos de Par Fornøjelser, der er til Rest!

— Vil Godsejeren kanske saa heller ikke s p i s e mere?

Nils smilede overbærende:

— Jo, s p i s e vil jeg, sagde han — Men kun det f o r n ø d n e!

— Naa d o g! nikkede Smeden, og Latteren tog ham — Ja, saa Velbekomme da! sagde han og stod op — Og Adjøs med det samme . . . Og god Fornøjelse!

— Tænk nu over mine Ord, Smed! raabte Godsejeren efter ham.

— Ja — ha—ha—a! sagde Vennen og fór af Sted.

Nils Uldahl saa' ham fra sit Vindue flygte krumrygget ned gennem Gaarden. Benene slog sommetider ligefrem Kryds under Smeden, saadan lo han.

Men dette rørte ingenlunde Hr. Nils. Han vidste jo, at Forsagelsens Vej var kantet af Haanens Torne og Spottens Skarntyder . . .

Det var Bortrejsens Dag . . .

Familien Uldahl sad om Frokostbordet i Spisestuen. Hen paa Eftermiddagen skulde man forlade Havslunde.

Kasser og Kurve stod fuldt pakkede langs Væggene, og Sække med Linned og Klæder, og Byldter af Dyner og Puder.

Vinduerne var uden Gardiner. Daglyset faldt skærende ind over det hele Kaos . . .

Man spiste under fuldstændig Tavshed. Kun af og til lød et „Værsgod" og et „Tak", naar Fadene gik rundt . . .

Pludselig dukkede Frøken Sofies lille, blege Ansigt op foran en af Ruderne ud mod Haven; men forsvandt straks igen, uden at nogen havde set hende.

Nils Uldahl sad og stirrede vedholdende ned i sin Tallerken. Foran ham stod et Glas Mælk . . .

Ved Fru Lines Formidling havde han i de sidste Par Uger hver Dag deltaget i Familiens Maaltider. Og naar

om Aftenen Lampen i Dagligstuen blev tændt, gled han stille ind fra Døren til Entréen og satte sig paa en beskeden Stol i en Krog, taknemmelig over, at man ikke viste ham bort, eller rejste sig og lod ham ene tilbage . . .

Alt dette havde Fru Lines varmtfølende Hjerte og gode milde Ord lidt efter lidt faaet gennemført.

Kun Frøken Sofie holdt sig vedblivende urokkelig afvisende overfor enhver Art af Forsoning. Faderen var endogsaa blevet hende om mulig endnu modbydeligere siden hans Ydmyghedsperiode var begyndt. Hun spiste aldrig sammen med de andre; og hun forlod et Værelse, saasnart Nils viste sig. Han syntes hende et lumsk og urent Dyr, og hun flyede gysende hans Nærhed. En Dag, da hun og Nils tilfældigvis mødtes i Entréen, og han frygtsomt og bønfaldende havde lagt sin Haand paa hendes Skulder, flygtede hun ud i Gaarden og kastede op af Væmmelse ved hans Berøring.

Fru Line havde atter og atter tryglet og bedt hende om at beherske sig. Men Sofie havde vendt sit forskræmte Ansigt op mod hende og sagt:

— Jeg k a n ikke, Mor, jeg k a n ikke! Det nytter ikke!

— Jamen, lille Sofie, husk dog paa, at naar vi nu flytter til Byen og faar en meget mindre Lejlighed, saa bliver Du jo nødt til at . . .

Sofie afbrød hende:

— Jeg flytter ikke med! sagde hun haardt — Og lad mig nu saa være i Fred!

Og Fru Line havde resigneret bøjet Hovedet. Hun forstod ikke sine Børns haarde Hjerter . . .

Og da hun senere oppe i „Kapellet" efter Sædvane havde taget sine Kort frem for ved deres trofaste Hjælp at søge Trøst og Oplysning for Fremtiden, havde der midt i en ellers løfterig Stjerne pludselig lagt sig et sort og uigennemskueligt Spader-

Es i Vejen, saa at alt fremdeles henlaa i Uvished og Mørke . . .

— —

Ogsaa fra Samkvemmet med sine Søstre havde Frøken Sofie trukket sig tilbage. Hun fandt i sit lille, oprørske Hjerte, at de bar sig lavt og usselt ad ved saaledes at tage Faderen til Naade, blot fordi han nu, som hun i sin ungdommelige Kortsynethed kaldte det: „krøb og logrede og skabede sig hellig!"

Og hun undgik deres Selskab og strejfede Dagene igennem kun fulgt af Tyrk rundt i Skovene og langs Bugtens Strand . . .

Hun var som en fredløs og vildfaren lille Fugl, der en Nat pludselig var vaagnet af sine Drømme og har set, tæt foran sig, i et Kattedyrs gulgrønne Blik al Livets isnende Rædsel . . .

Kære, kære Isidor (skrev hun for sidste Gang i sin Dagbog), jeg kan ikke mere holde Livet ud. Naar de andre i Eftermiddag tager herfra, tager jeg ikke med. Jeg vil ikke bort fra Havslunde! Jeg vilde jo alligevel bare springe af Vognen og skrige og skrige og løbe tilbage og blive vanvittig af Længsel! Hvor kan man dog elske et Sted saa højt, hvor man har haft det saa ondt? Jeg véd det ikke. Nej, jeg vil dø, det er det eneste, der er for mig at gøre. Og saa er der jo ogsaa alt det andet forfærdelige, jeg har oplevet, Isidor, baade det, jeg har fortalt Dig, og det ingen Mennesker nogen Sinde skal faa at vide, og allermindst Du! Der er et Sted nede ved Bugten ved de to høje Klitter, der kan I finde mig, der er saa kønt. Jeg véd godt, at Tyrk vil springe ud efter mig, men saa tager jeg ham om Halsen og trækker hans Hoved ned under Vandet, og saa synker vi begge to.

Farvel, Farvel, kæreste, kæreste Isidor! Glem mig ikke! Men jeg er alligevel saa bange!

Din lille
Sofie Uldahl-Ege
† den 28. August 1904.

Nu sluger jeg det Stykke Radergummi, som jeg tog inde paa dit Skrivebord; det skal ingen andre eje.

EPILOG

Det var Søndag Formiddag op under Jul. Der laa Sne over Byens Tage; og alt var øde og tomt . . .

Men saa faldt pludselig Kirkeklokkerne i, de hellige Porte sloges op, Menigheden fyldte Gaden. ønskede hinanden Velbekomme og ilede hjem til Middagsmaden.

Nils Uldahl og gamle Fru Thora Seemann forlod Kirken Side om Side, Salmebøgerne havde de i Hænderne.

— Vil Fruen ikke tage min Arm? Det er lidt glat.

— Jo Tusind Tak . . .! Ja, det er lidt glat med den Sne. Men ellers et yndigt Vejr saa mildt og stille. Hvem skulde tro, at det snart var Jul! . . . Hvordan har de det hjemme?

Fru Thora vidste godt, at Nils ikke havde videre Samkvem med Familien; men hun holdt paa Formerne.

— Jo Tak, rigtig godt.

— Fruen og Døtrene kommer aldrig i Guds Hus, synes jeg . . .?

— Nej, desværre . . .! Pas paa den Glidebane dér!

— Ja, jeg ser den, ja; de Børn, de Børn; men det er jo B ø r n! . . . Det var en yndig Prædiken i Dag; synes De ikke, Hr. Uldahl?

— Udmærket! Jeg kommer til at sætte mere og mere Pris paa Provst Lindemann.

— Ja, han e r en dejlig Mand, d e j l i g! . . . Tak,

ja nu er jeg jo allerede hjemme. Og Tak for Ledsagelsen.

— Nej, jeg følger da virkelig Fruen op ad Trapperne!

Den gamle Dame lo fornøjet:

— Gør De? Ja, De er en udsøgt Kavaler, er De!

Da Nils havde ringet paa, og Fru Seemann stod i Entréen, sagde han:

— Ja, saa kommer jeg altsaa paa Tirsdag?

—Ja, Tusind Tak! De véd ikke, hvormeget De er for mig!

— Følelsen er gensidig, kære Frue! Det giver en saadan fælles Tryghed at være sammen med Mennesker, der forstaar En!

— Gud velsigne Dem, ja, ikkesandt? . . . Tør jeg bede Dem hilse hjemme.

— Jeg i lige Maade Deres Mand.

— Tak! . . . Ja, saa paa Tirsdag?

— Paa Tirsdag, ja! . . . Farvel, kære Fru Seemann, og Tak for i Dag.

— Farvel, Farvel, kære Hr. Uldahl! Og Gud velsigne Dem en Gang til for det, vi er for hinanden!

— —

Nils Uldahl havde vundet gamle Fru Seemanns Hjerte ved at fortælle hende hele sin Lidelseshistorie med sin Kone og sine Børn, som ved deres Uvenlighed imod ham havde drevet ham ud i et syndigt Liv. Og dernæst berettede han den kønne Historie om, hvorledes hans kære, afdøde Moder havde bevirket hans Omvendelse ved at vise sig for ham med Maning og Bønner.

Hvorefter Fru Seemann fuldstændig overvunden havde faaet ham optaget i Menigheden.

Og nu kom han hyppig paa Besøg hos hende, hvor de sad i Minde-Sofaen og talte om de højeste Ting, medens gamle Fader Seemann uimodtagelig for alle

denne og den hinsidige Verdens Narrestreger læste sine Aviser i Dagligstuen ved Siden af . . .

Men det dybeste og uudsletteligste Indtryk havde dog Hr. Nils gjort paa Fru Thora ved indgaaende at forklare og udlægge for hende Dogmet om den ubesmittede Jomfrufødsel; dette fundamentale Spørgsmaal, som ikke engang hendes kloge og højtelskede Søn Isidor havde turdet tage op til alvorlig Behandling . . .

— —

Familien Uldahl var flyttet ind paa første Sal i en gammel Købmandsgaard, der laa ved Byens søndre Port.

Fru Line og Pigebørnene havde lejet Lejligheden, fordi der hørte en stor gammel Have til. Saa var Overgangen ikke just saa svær. Og blive paa Egnen vilde de; nu havde Fru Line jo desuden ogsaa faaet Frøken Sofies Gravsted at pusle om . . .

Nils forholdt sig ganske passiv til sin Families Handlinger, taknemmelig over, at man ikke ganske forstødte ham. Stille og beskeden førte han sig op. Og da han paa sit ydmyge Forslag om af opportune Hensyn at dele Soveværelse med sin Hustru som i gamle Dage, fik et betuttet Afslag, valgte han sig, for at genere saa lidt som mulig, et Par afsides Værelser oppe paa Loftet ved Siden af Pigekammeret.

Og her levede han tilbagetrukkent og stille og viste sig kun ved Maaltiderne . . .

Men denne hjerteløse Forvisning fra Arne og Seng vakte naturligvis en betydelig Opsigt i den lille By. Gamle Fru Seemann paastod ligefrem, at det var skændigt, som hans Damer behandlede ham. Rundt i andre kristelige Hjem sagde man det samme. Og Nils blev lidt efter lidt betragtet som noget af en Martyr.

Selv det, at han et Par Gange, inden Naaden endnu ret havde faaet Krammet paa ham, havde haft et let Tilbagefald og var blevet set beruset paa Gaden, afkræftede ingenlunde hans Anseelse. Han angrede nem-

lig saa aldeles nydelig bag efter, levnede sig ikke selv Ære og sagde, at det skulde ikke undre ham, om Gud til sidst mistede Taalmodigheden . . .

Saa ofte Lejlighed gaves, gik han i Kirke. Og udsatte sig end yderligere for Verdens Spot ved Morgen og Aften at uddele religiøse Traktater til Arbejderne. Ja, han optraadte endogsaa af og til i gudelige Forsamlinger og lagde hele sin Fortid blot; hvad der vandt ham mangt et Øre i Menigheden . . .

Kun Fru Line eg hendes Døtre forholdt sig stadig uforstaaende og afvisende over for denne Bevægelse.

Fru Line var bleven mere og mere indesluttet og faamælt siden sin Yndlingsdatters saa sørgelige Død. Ikke engang Kortene ydede hende længere nogen Trøst. Hun havde læst Frøken Sofies Dagbog, førend hun overleverede den til Isidor Seemann; og denne Læsning havde røvet hende hendes vante Ro. Hendes Mod var brudt, og hendes forhen saa stærke og taalsomme Sjæl havde mistet sin Spændkraft; thi hun havde jo ikke engang haft Evne til at forstaa og hjælpe sit stakkels, ensomme Barn. Og hun gentog fortvivlet den brystsyge Jens Olufs Ord: Det nytter ikke! Det nytter ikke! Menneskene bor saa langt fra hverandre! . . . Og hun havde dog haft den mest redebonne Vilje . . .

Kun naar hun sad i Lurvadts og Rottbøls lille Værelse henne i den Stiftelse, hvor Pigebørnene havde faaet dem anbragt, fandt hun en stakket Trøst. Lurvadt maatte da atter og atter berette om alt, hvad hun kunde huske om Frøken Sofie, muntert og bedrøveligt mellem hinanden.

Og Fru Line sad saa og lyttede stille til, medens Rottbøl i et Hjørne af Stuen puslede med sine Dukker og nynnede sin Yndlingssang om Drømmenes skyløse Lande . . . Eller jonglerede med et eller andet mærkeligt Ord:

— Fallitgaard, Lafitgaard, Fallit—skidt—Kredit-Gaard! var den nyeste Forøgelse af hendes Repertoire . . .

Og som Fru Line hensled Livet, saaledes ogsaa hendes Døtre. De passede sig selv og gik hver sine Veje.

Frøken Anna sløsede Dagene igennem ved en Bog, som hun aldrig læste i. Og Frøken Chartotte og Frøken Frederikke sad dampende paa deres Piber og fordybede sig, hver paa sin Maade, i Tanken om Tiltrækningen mellem de menneskelige Køn . . .

Kun Martyren, Nils Uldahl-Ege, den ringeagtede, den fornægtede, den i enhver Henseende forhenværende rejste højere og højere sit hvide, kampslagne Hoved sejrrigt over Fortidens Aske:

Thi han havde fundet Gud . . .

PT
8175
W5
1920
Bd.3

Wied, Gustav Johannes
Mindeudgave [2. opl.]

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 06 05 09 016 6